C. 3557 / 3581

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաֆ: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI 1 DECEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7746 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3557

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՓԱՂԱՓԱԿԱՆ ՋՄԵՌԸ

★

Միջազգային քաղաքական կեանքն ալ ձմեռի մը վերածուեցաւ :

Երկինքը ամպոտ՝ փոթորկաձայն քամիներով : Օդը սառնաշունչ : Հորիզոնը միշտ մութ :

Եւ թշուառ մարդկութիւն մը որ փորկութեան ելքեր կը փնտռէ, մերթ սպառնալով, մերթ ընկրկելով, բայց խորապէս մտահոգ ;

Արտակարգ ալեկոծութեան մը մատնուած են Եւրոպան, Ասիան եւ Ափրիկէն :

Հաստատուն դիրքեր կը ցնցուին : Ամբողջ ժողովուրդներ հրաբուխի վրայ նստած են :

Եւ ամէն օր չարաչուք անակնկալ մը, որ աւելի կը լարէ չիզերը :

Խաբուսիկ հանդարտութենէ մը ետք, ահաւասիկ նոր ջլատարա մը : Պաղ եւ տաք պատերազմ՝ փոխն ի փոխը, առայժմ սահմանափակ :

Մարդիկ հրաշքի մը կը սպասեն, «երբորդ»էն խուսափելու համար :

Այդ անձկութեան մէջ, բարեկամներ եւ դաշնակիցներ անդամ յաճախ իրար չեն հասկնար : Եւ ալի – լեռի խօսքեր կը փոխանակեն :

Բոլորովին պատահմունք չէ, երբ յայտնապէս իրարու կ'ընդհարին Ֆրանքեւանգլիական եւ ամերիկեան տեսակէտները :

Արեւմտեան Եւրոպան ունի հիմնական տեսակէտներ որոնք չեն համապատասխաններ ամերիկեան աշխարհավարութեան չափերուն :

Այս պարագան մասնաւորապէս չեշտուեցաւ Միջին Արեւելքի տագնապին առթիւ :

Ֆրանսա եւ Անգլիա դառն յուսախաբութեան մը մատնուեցան, երբ ամերիկեան պատասխրակութիւնը միւս ճակատին կուտար իր քուէն, պահանջելով անգլեւ-ֆրանսական զօրքին անմիջական հեռացումը Եգիպտոսէն :

Փոխադարձ լուսաբանութիւններ տրուեցան : Այզընհաուըը ալ պարտք սեպեց մասնաւոր նամակներ ուղղել : Բայց դառնութիւնը չփարատեցաւ :

Ահա նորէն սեւ – մութ ամպեր կ'երեւան հորիզոնին վրայ, Սուրիոյ եւ Ցորդանանի նոր կացութեան հետեւանքով :

Երկուքն ալ յայտնապէս դիրք բռնած են Արեւմուտքի դէմ, իրենց ճակատադիրը կապելով Եգիպտոսի հետ :

Այս «դիրքաւորումը» կրնայ տեղի տալ ծանր բարդութեանց, քանի որ կապ ունի ամբողջ Միջին Արեւելքի ապահովութեան եւ խաղաղութեան հետ :

Առաջին առթիւ ինքնապաշտպանութեան միջոցներ ձեռք առին Սուրիոյ անմիջական դրացիները, Իրաք եւ Լիբանան :

Շատ աւելի ծանր մտահոգութեան մը մատնուած է միւս անմիջական դրացին, Թուրքիա :

Հեռագիրները կը հաստատեն թէ սովպզաբար Լոնտոն մեկնած են Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարը եւ ընդհ. քարտուղարը :

Կը նշանակէ թէ Պաղտատի դաշինքին անդամները ժամանակը եկած կը համարին կարզի հրաւիրելու Սուրիան, որ արդէն զարճած է խարխափ մը Մ. Միութեան համար :

Կը թուի թէ Մ. Նահանգները ուրիշ դաղտնիքներ ալ պիտան, քանի որ հարկ դատեր են զգուշութեան կոչ մը ուղղել Դամասկոսի կառավարութեան, առանց անդամ ըլլալու Պաղտատի դաշինքին :

Արդեօք սովորական ձմեռէ մը աւելի՞ պիտի տեւէ այս դիւանագիտական ձմեռը, որուն ելքը սերտ կապ ունի Միջին Արեւելքի բոլոր ժողովուրդներուն և մեր տարագիր բազմութեանց ապահովութեան հետ :

Շ.

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«ՄԻ ԴՊԶԻՔ ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԻՐԱՔԻ, ԻՐԱՆԻ ԵՒ ՓԱՔԻՍՏԱՆԻ»

Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը ազդարարեց թէ ծանրագոյն պարագայ մը պիտի նկատէ որեւէ սպառնալիք Թուրքիոյ, Փաքիստանի, Իրաքի եւ Իրանի հողային ամբողջութեան կամ քաղաքական անկախութեան դէմ : Այս ազդարարութիւնն եղաւ իրրեւ հետեւանք սովետական թափանցումին Սուրիոյ մէջ եւ այն սպառնալիքներուն որ կ'ուղղուին Իրաքի դէմ : Արտաքին գործերու նախարարութիւնը հրատարակեց այս յայտարարութիւնը որ նախադահ Այզընհաուըրի հաւանութեան արժանացած է :

Պատասխանատու պաշտօնատարներ կ'ըսեն թէ այս ազդարարութիւնը եղած է հաստատելու համար թէ Մ. Նահանգները պիտի աջակցին Պաղտատի չորս դիմակիցներուն (հինգերորդը Անգլիան է) : Բանվէններ կ'ենթադրեն թէ այս յայտարարութեամբ ղղալապէս պիտի բարւոքին անգլեւամերիկեան յարաբերութիւնները, հալեցնելով սառերը : Աւելի լաւատեսներ կը կարծեն թէ Այզընհաուըը պիտի բարեփոխէ իր սառն վերաբերումը Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հանդէպ :

Սուրիոյ արտաքին գործերու նախարարը, Սալահ Պիթար յայտարարեց թէ կառավարութիւնը դիտէ որ Թուրքիա, Իրաք եւ Իսրայէլ գինուորներ համախմբած են Սուրիոյ սահմանին վրայ :

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թուրքիոյ արտաքին նախարարը, էմ – էմ Մենտերէս եւ պաշտօնական ընդհ. քարտուղարը Լոնտոն սուրացին կայծակի արագութեամբ, խորհրդակցելու համար Միջին Արեւելքի կացութեան մասին : Ֆրանսայի արտաքին նախարարն ալ մեկնեցաւ երկկ : Երեքը միասին միջոցներ պիտի խորհին տագնապը մեղմացնելու համար, մանաւանդ որ Մ. Նահանգները տակաւին արամադիր չեն Պաղտատի դաշինքին միանալու :

Թուրքիոյ ներկայացուցիչներուն անակնկալ այցելութիւնն ալ կ'ապացուցանէ թէ Անգարա լուրջ մտահոգութեան մատնուած է Սուրիոյ վերազինման եւ խորհրդային զօրձակալներու յարաճուն թափանցումին հետեւանքով : Ինչպէս Իրաք, Թուրքիա եւս չուզեր որ խորհրդային յառաջացեալ ամրոց մը հաստատուի իր սահմաններուն վրայ :

Թրքական կառավարութիւնը ինք պաշտօնապէս կը հաստատէ խորհրդային օդանաւերու թռիչքները դէպի հարաւ, իր երկրին վրայէն : Այս պարագան հաստատած է ռատարի միջոցաւ : Անգարայի ներկայացուցիչները այս մասին պիտի խորհրդակցին, նաեւ, Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան եւ Պ. Փի – նոյի հետ :

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ Սուրիոյ վերազինումը Սովետներու միջոցաւ այնպիսի կէտի մը հասած է որ թէ Իրաք եւ թէ Թուրքիա այլեւս չեն կրնար հանդուրժել եւ ստիպուած են կանխարգիլ միջոցներ ձեռք առնել : Ցորդանանի նոր քաղաքականութիւնն ալ իւղ կը լեցնէ կրակին վրայ : Ինչպէս դիտէք, այդ երկիրը որոշած է խղել Անգլիոյ հետ կնքած դաշինքը եւ արաբական երկիրներէն ետ առնալ անոր վճարած նպաստը (տարեկան 12 միլիոն սթերլին) : Լոնտոնի մէջ երբեք չեն հաւատար թէ արաբական երկիրները պիտի կրնան վճարել այդ գումարը, ուրեմն պիտի դիմեն Մ. Միութեան : Կարդ մը չրջանակներու մէջ ան – խուսափելի կը նկատեն գինուորական միջամտութիւն մը՝ Սուրիան սանձելու եւ Ցորդանանի ճակատագիրը որոշելու համար : Այդ չրջանակներուն կարծիքով, Իրաք — Անգլիոյ միակ բարեկամը Միջին Արեւելքի մէջ — կրնայ կորել Ցորդանանը կամ տեսակ մը գերիշխանութիւն հաստատել անոր վրայ, միեւնոյն ատեն պարտութեան մատնելով սուրիական բանակը՝ սովետական կամաւորներու ժամանումէն առաջ : Այս մասին ալ պիտի խորհրդակցին Թուրքիոյ ներկայացուցիչներուն հետ :

× Պոլսոյ «Միլլիյէթ» լրագիրը կը գրէ թէ Մ. Միութիւնը կը չարունակէ դէնք ղրկել Սուրիոյ, մեւ Ծովու ճամբով, ինչ որ կրկնապէս մտահոգութիւն կը պատճառէ :

× Սուրիոյ արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը չէ փոխած իր քաղաքականութիւնը եւ միչտ չէզոք պիտի մնայ : Այս առթիւ հրատարակուած յայտարարութիւնը կ'ըսէ . — « Աչխարհակալները քարոզչական պայքար մը կը մղեն Սուրիոյ դէմ, մթնոլորտ ստեղծելու եւ նոր արչաւանքներ կատարելու համար » :

× Թեհրանէն կը հետագրեն թէ Պաղտատի պաչինքին չորս իսլամ անդամներ – րը, Իրան, Իրաք, Փաքիստան եւ Թուրքիա վճռած են ընդդիմանալ Սուրիոյ նոր վարիչներուն սանձարձակ ազդայնականութեան եւ համայնավարական ձեռնարկներուն : Չորս պետութենց մէջ բաղդատաբար լաւատես կ'երեւայ Իրան, տեսած ըլլալով ամէն տեսակ հոսանք եւ փորձութիւն, մինչեւ Տոքթ. Մոսատեղի արկածախնդրութիւնը : Թեհրանի մէջ կը կարծեն թէ եգիպտոսը եւ Սուրիան ալ կրնան ի վերջոյ սթափիլ, հետեւաբար պէտք չէ պաղարիւնը կորնչցնել :

ԵԹԷ ՇՈՒՏ ՉՊԱՐՊԵՆ, ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Եգիպտոսի նախագահին գլխաւոր խորհրդականը, գնդ. Ալի Սապրի յայտարարեց թէ խնդրած է Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարէն պայմանաժամ մը նչանակել անգլեւ-ֆրանսական եւ իսրայէլեան ուժերու հեռացման համար : Այս պահանջը ներկայացուած է արտաքին գործերու նախարարին կողմէ որ Նիւ Եորք կը գտնուի : Գնդ. Սապրի չարունակեց .— «Եթէ արչաւողները նկատի չառնեն Ազգաժողովին որոչումները, Եգիպտոս կրնայ ձեռք առնել կարզ մը միջոցներ զոր չեմ կրնար յայտնել այժմ : Միեւնոյն ատեն չեմ կրնար երաչխաւորել թէ այդ ձեռնարկները աչխարհամարտի մը պիտի չյանգին » :

Ցետոյ բացատրեց թէ Եգիպտոս յետաձգեց իր որոչումը կամաւորներու ընդունելութեան մասին, վասն զի Ազգաժողովը այժմ կը քննէ այդ խնդիրը : «Բայց եւ այնպէս, կամաւորներու խնդիրը կախում ունի Ազգաժողովին կարզադրութենէն : Եգիպտոս օգնութիւն խնդրած է աչխարհի բոլոր երկիրներէն եւ չատեր յանձն առած են կամաւորներ ղրկել » :

× Նոյեմբեր 29ին Փորթ Սայիտ հասաւ Եուկոսլաւիոյ զօրագունդը, որ կը բաղկանայ 741 սպաներէ եւ զինուորներէ : Ամէնէն տուարաթիւ զօրամասն է այս : Եուկոսլաւները միասին տարած են 128 զրահապատ կառքեր, հակաօդային թնդանօթներ, ծանր զնդացիրներ եւն. : Մօտ հարիւր եգիպտացի բանուորներ օգնեցին բեռները պարպելու համար : Առաջին անգամ է որ միջազգային զօրագունդ մը եգիպտոս կը հասնի ծովու ճամբով : Նախընթաց բոլոր ժամանումները կատարուած են օդանաւերով : Կը կարծուի թէ Եուկոսլաւիոյ զօրագունդը թումբ մը պիտի կազմէ անգլեւ-ֆրանսական եւ եգիպտական ուժերուն միջեւ, ընդհարումներէ խուսափելու համար : Նոյն օրը Փորթ Սայիտ կը հասնէր դանիական զօրագունդը : Քիչ վերջը առաջին մահափորձը կատարուեցաւ դաշնակից զօրքին դէմ : Պայթիւն մը սարսեց կայարանին սրահը, մեծ յուզում պատճառելով : Փորթ Սայիտի օտար բնակիչները մտահոգ են եւ կ'ուզեն հեռանալ :

× Անգլիացիները կը չարունակեն ջրբանցքը մաքրելու գործողութիւնները : Եգիպտացիները արդիլեցին 13 նաւերու մեկնումը :

× Փարիզի ամերիկեան դեսպանը մեկ ժամուան տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. կի Մոլէի հետ, Ուաչինկթըն մեկնելէ առաջ : Երկու պետութիւնները միջոցներ կը խորհին, զարմանալու համար Աւստանեան ճակատին մէջ բացուած վէրքերը, մանաւանդ որ կազմակերպութիւնը մօտերս իր հերթական ժողովը պիտի ունենայ Փարիզի մէջ :

ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ ԻՍՐԱՅԷԼԻ

★

Մոսկուայի կառավարական պաչտօնաթերթը, «Իզվեստիա», բուռն յօդուած մը հրատարակեց Իսրայէլի դէմ, ամբաստանելով թէ իրրեւ «վարձու ոստիկան կը ծառայէ զազթատիրական պետութեանց, եւ թէ իր խակ գերեզմանը կը փորէ, ասպարէզ կարդալով արաբ ազգերուն » : Յօդուածին խորագիրն է « յարձակողական Սիոնականութիւնը », որ մասնաւոր խմաստ մը ունի Մ. Միութեան մէջ եւ որ չէր գործածուած 1952էն ի վեր : «Իզվեստիա» կ'ըսէ թէ Իսրայէլ յարձակելու եւ տարածուելու մարմաջէ մը կը տառապի, կապկելով Հիթլերի « կենսական տարածութեան» քաղաքականութիւնը : «Իր ծննդեան օրէն ի վեր Իսրայէլ սկսաւ սպառնալ իր դրացիներուն եւ թշնամական քաղաքականութիւն մը վարել անոնց հանդէպ : Իսրայէլի զեկավար չրջանակները մերժեցին լսել Ապահովութեան Խորհուրդին ձայնը, հանրային կարծիքին պահանջները, բանակցութեան ձայնը : Անոնք չարունակեցին խաղալ իրենց ժողովուրդին եւ խաղաղութեան ճակատագրին հետ, քրէական եւ անպատասխանատու ձեւերով : «Արեւմուտքի մէջ ի զուր բարեկարդութեան, մչակոյթի եւ ապահովութեան յառաջապահ մը կը ներկայացնեն Իսրայէլը : Անպաչտպան եւ խաղաղ բնակիչներու խմբական ջարդը, մէջն ըլլալով կիներ եւ մանուկներ, կազալի կողոպտուները եւ ջարդերը եւ ուրիշ դէպքեր հաստատեցին թէ Իսրայէլի բուն տեղն է պատերազմի ոճրագործներուատեանը : Եգիպտոսի դէմ գործած յարձակումով Իսրայէլ Արաբներէն պիտի առուի սերունդ սերունդ » :

Իրրեւ եզրակացութիւն պաչտօնաթերթը կ'ազդարարէ Իսրայէլի «զազրեցնել կրակին հետ խաղալու փորձերը, քանի դեռ ուշ չէ : Այլապէս Իսրայէլի գոյութիւնն իսկ՝ իրրեւ պետութիւն վիճելի պիտի դառնայ » :

× Նիւ Եորքէն կը հետագրեն թէ Եգիպտոսի խնդիրը այժմ այնքան մտահոգութիւն չի պատճառեր Ազգաժողովին մէջ որքան Սուրիոյ կացութիւնը : Գալով հրանիւթի տագնապին, ամերիկեան կառավարութիւնը հասկցուցած է արեւմտեան պետութեանց թէ պատրաստ են քրիւզ ճարելու անմիջապէս, երբ Անգլիա եւ Ֆրանսա ճչդեն իրենց վերջնական ծրագրերը՝ պինեալ ուժերու հեռացման մասին :

Կ'ըսուի թէ Անգլիա որոչած է թէ զօրքը եւ քաչել մինչեւ Ծնունդ, առանց որոչ երաչխիքներ պահանջելու Սուէզի ապագայի մասին :

× Զինաստանի վարչապետը, Զու Էն Լէ որ Հնդկաստան կը գտնուի, յայտարարեց թէ «խաղաղութիւնը վտանգուած է մասնաւորապէս Ասիոյ մէջ : Իր երկիրը պիտի գործակցի Հնդկաստանի մէջ, պարպել տալու համար Եգիպտոսի անգլիական, Ֆրանսական եւ իսրայէլեան ուժերը : Իր համոզումով, « պատերազմի վտանգը տակաւին փարատած չէ Միջին Արեւելքի մէջ» :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐԱՑ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

ԳՈՇՅԱՆ ՎԱՀՈՒ

(ՆԿԱՐԱԳԻՐ ՎԱՀԱՎՈՒՅԻՑ ՆԱԼԲԱՆԴԻ)

Մեր տան մեջ ամեն հարց ու խնդիր, որ ծագում էր, լուծվում էր ընտանեկան խորհրդով։ Ամեն անդամ իր կարծիքն էր հայտնում, ինչ որ ուզում էր՝ ասում էր, ոչ ոք չէր վրդովվում, ոչ ոք չէր նեղանում։ Ամենքն էլ հավասար իրավունք ունեին։ Ամենքն էլ հավասար պարտականություններ ունեին։ Ամենքն էլ հավասար ուշադրության էին արժանանում։ Ամենքն էլ հավասար սեր էին վայելում։ Ամենքն էլ հավասար հարգանքով էին վերաբերվում միմյանց։ Ամենքն էլ հավասար ազատություն էին վայելում։ Ամենքն էլ հավասար պատասխանատվություն էին կրում։ Ամենքն էլ հավասար ներդրում էին անում ընտանեկան բյուջեի մեջ։ Ամենքն էլ հավասար մասնակցություն էին ունենում ընտանեկան ուրախությունների և տխրությունների մեջ։ Ամենքն էլ հավասար ներդրում էին անում ընտանեկան հարստության մեջ։ Ամենքն էլ հավասար մասնակցություն էին ունենում ընտանեկան հարցերի լուծման մեջ։ Ամենքն էլ հավասար ներդրում էին անում ընտանեկան հարցերի լուծման

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ VԵՂ ԴԱՎԹ, 364 - 400)

Ի. ՊԱՐԻ

12.— ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԼ

Թշնամուն դիմավորելու համար Դավթի մոտ էին եկել Սասնո ամբողջ զինված ուժերը։ Դավթի հասնելն էլ մեծ ոգևորություն առաջացրեց։ Ամենքն էլ ուզում էին տեսնել նրան, որի մասին այդքան շատ էին լսել։ Ամենքն էլ ուզում էին ծանոթանալ նրա հետ, որ ինքն էր ընտրել նրանց։ Ամենքն էլ ուզում էին ասել նրան, որ ինքն էլ կռվելու է նրա կողքին։ Ամենքն էլ ուզում էին ցույց տալ նրան, որ ինքն էլ կարող է ինչ-որ բան անել։

— Մի՛ր։

Գարնան, մեր օրերում, մուտք գործելիս Սասնո լեռները, ասես, ամեն տարի նորից են ծնվում։ Ամեն գարուն նրանք ծաղկում են նոր կանաչով, նոր ծաղիկներով, նոր ծառերով։ Ամեն գարուն նրանք ավելի գեղեցկանում են, ավելի հմայիչ դառնում։ Ամեն գարուն նրանք ավելի ու ավելի են հարստանում։ Ամեն գարուն նրանք ավելի ու ավելի են ուրախանում։ Ամեն գարուն նրանք ավելի ու ավելի են երգում։

Դավթի ժամանակ էլ Սասնո լեռները գարնանը ծաղկում էին, հարստանում էին, ուրախանում էին, երգում էին։ Դավթի ժամանակ էլ Սասնո լեռները գարնանը ծնվում էին, նորոգվում էին, գեղեցկանում էին։ Դավթի ժամանակ էլ Սասնո լեռները գարնանը ավելի հարուստ էին, ավելի ուրախ էին, ավելի երգասեր էին։

Դավթի ժամանակ էլ Սասնո լեռները գարնանը ավելի հարուստ էին, ավելի ուրախ էին, ավելի երգասեր էին, քան ամեն մի ուրիշ ժամանակ։

Դավթի ժամանակ էլ Սասնո լեռները գարնանը ավելի հարուստ էին, ավելի ուրախ էին, ավելի երգասեր էին, քան ամեն մի ուրիշ ժամանակ, որովհետև Դավթի ժամանակ էլ Սասնո լեռները գարնանը ավելի ազատ էին, ավելի անկախ էին, ավելի ազատասեր էին, ավելի անկախասեր էին։

Դավթի ժամանակ էլ Սասնո լեռները գարնանը ավելի ազատ էին, ավելի անկախ էին, ավելի ազատասեր էին, ավելի անկախասեր էին, քան ամեն մի ուրիշ ժամանակ, որովհետև

ԱՆՏԻՐՈՒՔԻԻՆ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

★

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը հարցուց Հունգարիոյ վարչապետին՝ Քաւտա-ին թէ ե՞րբ պիտի պատասխանէ իր նամակին՝ Ազգաժողովին ներկայացուցիչները ընդունելու համար :

Բանուորական Մորհուրդին ներկայացուցիչները նոր տեսակցութիւն մը ունեցան Քաւտաբի հետ, իրենց պահանջներու մասին : Վերջին փորձն է որ կը կատարեն, խաղաղութեամբ լուծելու համար տագնապը : «Եթէ ձախողինք ընդհ. դարձադուլ մը պիտի սարքուի ամբողջ երկրին մէջ եւ պիտի չկրնանք պատասխան տալ բանուորներուն : Հետեւանքը պիտի ըլլայ կատարեալ անիշխանութիւն :

Կը նշանակէ թէ աշխատաւորներուն համբերութիւնն սպառած է, մանաւանդ որ կառավարութիւնը միշտ կը սպառնայ խիստ միջոցներ ձեռք առնել «հակայեփոխականներուն » դէմ :

Բանուորները կը պահանջեն .— 1· Տեսակցիլ նախորդ վարչապետ Նակիի հետ, որ կը համարուի խորհրդանիշ ազատութեան եւ որ աքսորուած է անծանօթ ուղղութեամբ .— 2· Բանուորական խորհուրդներ կազմել .— 3· Իրաւունք տալ որ աշխատաւորները իրենց յատուկ թերթեր հրատարակեն :

Կառավարութիւնը փոխանակ զոհացում տալու այս տարբական պահանջներուն, նոր խստութիւններ կը հաստատէ : Այլ եւս անցագիրը չի տրուիր երկրէն դուրս ելլելու համար : Արդէն իսկ հարիւր հազարը անցած է փախստականներուն թիւը : Աքսորականները՝ 38·000 հոգի :

Փետրուարին կը հաղորդեն թէ խորհրդային հետեւազօրքը ականներ տեղաւորած է Աւստրիոյ սահմանին վրայ :

× Ռամաճիկ վարչապետը, Քաւտաբ տեսակցութեան մը առթիւ յայտարարեց թէ մերժեց արտօնել Ազգաժողովին ներկայացուցիչներուն այցելութիւնը, վասն զի կը վախնար որ անոնք պիտի քայլերեն ապստամբները : Այս առթիւ, ըսաւ Մոսկուայի պաշտօնաթերթին թղթակցին :— «Երբ ապստամբները կը չախչախուէին խորհրդային զինուորներուն կողմէ, մէկ յոյս ունէին .— «Տոկայե՛ք, ամերիկեան զինուորները օդնութեան կուգան : Դիմացե՛ք, Ազգաժողովին ուժերը կուգան» : Շատերուն համար տարբերութիւն չկար ամերիկեան զօրքին եւ ՄԱԿի ուժերուն միջեւ : Հետեւաբար Ազգաժողովի քննիչներուն ժամանումը չփոթութիւն պիտի պատճառէր եւ թոյլ պիտի չտար որ ըմբոստները վար դնեն զէնքերը » :

Քաւտաբ այս առթիւ ալ պնդեց թէ Հունգարիոյ յեղափոխականութիւնը եւ խորհրդային զօրքին հեռացումը ներքին խնդիրներ են, թէ անհրաժեշտ չէ Ազգաժողովի դէսերուն այցելութիւնը, քանի որ 600 օտար թղթակիցներ կան Հունգարիոյ մէջ եւ ամէն բան կը տեսնեն : «Վետական զօրքին օդնութիւնը նպաստեց խաղաղութիւնը վերահաստատելու, ուրիշ երկիրներ ալ պաշտպանելու եւ մեղ փրկելու պատերազմի սպառնալիքէն» :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՓԱՐԻԶի քաղաքապետական Մորհուրդը 26ի դէմ 52 ձայնով որոշեց Շաթօ-տէօնի հրապարակը վերակոչել Հունգարիոյ ազգային հերոսին՝ Քոշութի անունով : Այս հրապարակին վրայ կը գտնուի Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան կեդրոնատեղին, որ մասամբ հրկիզուեցաւ Նոյ. 7ի ցոյցերուն առեն :

ՅՈՐԴԱՆԱՆի վարչապետը, որ վճռած է խզել Անգլիոյ հետ կնքուած դաշնագիրը եւ հեռացնել անգլ. զօրքը, վատահութեան քուէ չահեցաւ երեսփ. ժողովին մէջ, չախչախիչ մեծամասնութեամբ : Նիստը տեւեց հինգ ժամ : Առաջին անգամ ըլլալով ներկայ էր համայնավար կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, Ֆուաան Նասը :

ԿԻՊՐՈՍի յեղ. կոմիտէն էրքա, նոր ազդարարութիւն մը ուղղեց մանաւանդ թուրքիկներով : Կ'ըսէ թէ անխնայ պիտի պատժուին անոնք որ կ'ընդդիմանան իր նպատակներուն : Պիտի սպաննուին բոլոր դաւաճանները : Իր գործունէութենէն ի վեր սպաննուած են երկու հարիւր հոգի, 21 ամսուան մէջ :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ. 29).— Զոյլ ոսկի 471·000, նափոլէոն 3510, դուխ. 3450, անգլ. 4500, քսան տոլարնոց 16·880 : Թղթադրամ (անպաշտօն). — Սթերլին 1040, տոլար 406, դուխ. 97·75, պելժ. 7·95 :

ԽՆԴՈՅՔ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Դաշնակցութեան Օրուան առթիւ կիրակի, 2 Դեկտեմբեր :

Արիմեան սրահը ժամը 15ին :

Ասոք կ'առնեն ընկերներ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ եւ ՊԵՏՐՈՍ ՉՈՒՒՔՃԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Տիկին Շաէէ Գալայճեան, Պ. Նշան Զիմէնեան, Օր. Քէշիշեան (արտասանութիւն), Պ. Սէյրան (թառ) եւ ուրիշներ :

ՄՈՒՏՔը ԱԶԱՏ է :

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ֆ. Կ. Ասչի Փարիզի մասնաճիւղի թէյասեղանը այս շաբաթ, կէս օրէ հետ ժամը 3 – 7, Սասունցիի ճաշարանը : 31 ռիւ տ'Ալէֆասանտրի :

Սիրով կը հրաւիրուին Փարիզի եւ շրջաններու ընկերները, ընկերուհիները եւ համակիրները, ինչպէս նաեւ մամուլի ներկայացուցիչները :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ամասիոյ Հայրմիութեան : 1 Դեկտեմբեր, շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն Ալամպրայի մէջ, 340 Պուլվ. Շաւ :

Պատուակալ նախագահութեամբ բանաստեղծ ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹի :

Գեղեցիկ աչքերու մրցում, ընտրուած թեկնածուհին կը ստանայ արժէքաւոր նուէր մը :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Սիւզան Հիւպէր (երգ), Ժօ Ալպան :

Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի անակնկալներ : Նուագախումբ Նիւ Ֆրանք :

Սեղանները թուագրուած ըլլալով, այժմէն ապահովել Միութեանս անդամներէն, Տիկին Արփինէ Մորճիկեան, Շէ Վէթէր, 34 ռիւ Թափի Վէր :

Պ. Ցար. Զէքէմեան, 12 ռիւ տը լ'Արբ. հեռ. Փրատօ 78-61 :

Պ. Տիգրան Զորիկեան, 5 Ավընիւ Քամիլ Փէլրթան :

ԿՈՄԻՏԱՍԵԱՆ ԲԱԶՄԱԶԱՅՆ ՊԱՏԱՐԱԳԸ

Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ Դպրաց Դասը ներկայիս կը պատրաստէ Կոմիտասեան բազմաձայն պատարագը յառաջիկայ Ծննդեան տօնին երգելու համար, երկսեռ երգչախումբի վերարտադրութեամբ : Ցեղոյ պիտի ձայնագրուի սկաւառակի վրայ :

Զանազան երգչախումբերու մասնակցող երգիչներ, հին անդամներ եւ մասնակցել փափաքողներ կը հրաւիրուին ներկայանալ փորձերուն, որոնք տեղի կ'ունենան Ուր. երեկոները ժամը 7·30ին Ազգ. տան վարի սրահը, (32 ռիւ Թրէվիզ), առաջնորդութեամբ Ա. Պարթեւեանի :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՄԱՐՍԷՅԼ, ՍԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆ.— Այս կիրակի Ս. Թադէոս եւ Բարթողիմէոսի տօնին առթիւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի, մասնակցութեամբ Օր. Սիւզան Պոյաճեանի եւ Դպրաց Դասու : Այս առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյ հիմնադիր եւ բազմաբերիւն առաջնորդ Տ. Գրիգորիս Եպիսկ. Պալաքեանի, կնքամայր Օր. Նունիկ Տէր Ղեւոնդեանի եւ եկեղեցւոյ սատարող հին եւ նոր ննջեցեալ յիշատակին :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՀԱԿԻ

Տէր եւ Տիկին Յակոբ Ներկարարեան հաղար Ֆր. կը նուիրեն Ֆ. Կ. Ասչի Փարիզի Մասնաճիւղին՝ փոխան ծաղկեպատկի Տիկին Թ. Բալուեանի մահուան առթիւ :

ԼԻՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ՅԱՆՁԽՄԲԻ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՇԱԲԱԹ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ : ԺԱՄԸ 21Է ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

Նախագահութեամբ՝ Պ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԵԱՆի

CASINO DE CHARBONNIERES

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ .—

Զատարեան ենթակ. շաբաթ 1 Դեկտ. ժամը 9ին :

Վռամեան ենթակ. շաբաթ, մէկ Դեկտեմբեր, ժամը 9ին :

Նիկոլ Դուման ենթակ. կիրակի, 2 Դեկտ. ժամը 3·30ին :

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ : Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը :

(Շար.)

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս շաբաթ, ժամը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Անհրաժեշտ է բոլորին ներկայութիւնը :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Քրիստափոր ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ ետք ժամը 3ին : Պարտաւորիչ ներկայութիւն : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Քրիստափոր» խումբի ժողովը այս երեքշաբթի դիչերը, Քաֆէ Ռեժանի վերնայարկը :

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՑ

Նուիրուած ՇԱՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆի յիշատակին :

Նախաձեռնութեամբ «Անդաստան» գրական պարբերականի :

Այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8·30ին, Միութիւնլիթէի Ժ. սրահին մէջ :

Դեղարուեստական խնամուած բաժին : Ծախսերու մասնակցութիւն :

ԽՆԴՈՑՔ ՎԻԼՆԻ ՄԷՋ

× Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի խնջոյքը պարահանդէսը ի նպաստ «Հայաստան» թերթին, այս կիրակի ժամը 3էն 10, Համօ Օհանջանեան սրահը :

ՌՕՆԻ ՍՈՒ ՊՈՒԱՅԻ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս շաբաթ երեկոյ, ժամը 8·30ին, կայարանի աջ ելքին դէմ սրճարանին վերնայարկը, 3 - 5 ռիւ ժան Ժօրէս :

Դասախօս ՏՈՒԲ. Լ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

Նիւթը՝ Հայ կեանքը նախապէս եւ հիմա :

Կը հրաւիրուին Ռոնի սու Պուայի եւ շրջակայքի հայրենակիցները :

Մուտքը ազատ է :

ՊԱՏԱՐԱԳ ՎԻԼՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի Համօ Օհանջանեան սրահին մէջ : Կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅՈՒԲԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՑՇ ՄԱՌՔԻ

Սալ Շօփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1

Շաբաթ գիշեր, ժամը 8·30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային Ընկերութեան եւ Ֆրանսահայ Լսարանին :

Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի :

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Կը խօսին Տիկին Պահրի (նախագահ), Տիկին Գարմէն, Տիկին Մառի Աբգմանեան, Ցակոբ Տէր – Ցակոբեան եւ Հր. Բալուեան :

Գեղարուեստական բաժինը նորութիւն մը կը բերէ փարիզահայ բեմին : Օր. Գոհարիկ Ղազարոսեան կը նուագէ՝ ընկերակցութեամբ Անիթա Սարգսեանի արտասանութեան, յորելեարին երկու քերթուածները : Կ'երգէ Տիկին Արուսեակ Ալպան : Թաւջութակ Պ. Նահապետ Ալա-Լէմճեան : Ընթերցում՝ Պ. Տէվրիշեան :

Մուտքը 200 Ֆր. եւ պատուոյ տոմս :

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան եւ Պարսամեան դրատուներուը եւ կիլէն :

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՁԱՓԱՀԱՍ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ կը կազմակերպեն

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ազգ Տան մէջ, 32 ռիւ տը Թրէվիզ

Պիտի ներկայացնեն

«ԱՆՈՒՇ»ը (Տիգրանեանի)

Զայնագրուած Երեւանի Օփերայի արուեստագէտներու կողմէ :

Այս Շաբաթ ժամը 20·30ին :

ԿԸ ՓՆՏՐՈՒԻ

Պարտիզակցի Հոսէթ Մարտիկեանը կը փնտռէ իր ազգականները, հօրը անունը՝ Գրիգոր, մօրը անունը՝ Մաքրուհի, հօրեղբայրներուն կարապետ եւ Պարգեւ, եղբօրը Մարտիրոս, քոյրերուն՝ Զարուհի եւ Քրիստինէ : Կը բնակէին Հէյվաճեան մեռաքսին գործարանին մօտ, Մարտիկեան (Գուգուկեանց) : Տեղեկացնել՝

Madame Arabian

141 Bd. de la République, Cannes (A. M.)

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ցաւակցութիւն կը յայտնէ Տիկին Հ. Մելոնեանի եւ զաւակներուն, իրենց ամուսնոյն եւ հօր Բենիամին Մելոնեան կեդրոնական մահուան առթիւ :

ՊՈՄՈՆ.— Հ. Յ. Դ. Զատարեան ենթակոմիտէն իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Այրի Տիկին Հ. Մելոնեանի, Տէր եւ Տիկին Զաւէն, եւ Սեպուհ Մելոնեաններուն եւ բոլոր պարագաներուն իրենց ամուսնոյ եւ հօր ողբացեալ Բենիամին Մելոնեանի դառնակսկիծ մահուան առթիւ : Փոխան ծաղկեպսակի հաղար Ֆր. կը նուիրէ Ֆ. Կ. Ասչի մասնաճիւղին :

PARIS CALIFORNIE

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՒԹԵՒԵԼԵԱՆ

ՀԱԱՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

16 RUE SAINTE CECILE — PARIS 9e

ԹՐԻՒՕ ՇԻՆԵԼՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ — ԷՆԹԵՐԼՈՒՕ

ԼԱԽԱԳՈՑՆ ԱՊՐԱՆՔԸ — ԼԱԽԱԳՈՑՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մէկ հասցէ՝

PARIS - CALIFORNIE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

DIMANCHE 2 DECEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7747 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3558

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԳՐՔԻ ԱՄԻՍ

*

Առաջարկ մը ,—

Ամէն տարի Դեկտեմբերը հոչակել Գրքի Ամիս, մեր գաղութին համար :

Տարրական պարտականութիւն է ամէն ամիս հայերէն գիրքեր գնել — առնուազն մէկ հատ :

Այս մասին չատ խօսած ենք եւ միշտ ալ պիտի յիշեցնենք :

Աւելի քան երեսուն տարի Եւրոպա բնակելէ ետք, կատարեալ յետադիմութիւն է չըմբռնել այս տարրական պարտականութիւնը :

Եւ չհասկնալ է ըսել թէ կարդալիք բաներ չկան հայերէն հրատարակութեանց մէջ :

Միայն վերջացող տարուան ընթացքին լոյս տեսան բազմաթիւ գիրքեր , մասնաւորապէս Միջին Արեւելքի մէջ :

Բարեհաճեցէք հայկական դրատուն մը հանդիպիլ եւ ձեր առջեւ պիտի գտնէք լաւագոյն հրատարակութիւնները՝ ազգային մատենադարան մը կազմելու համար :

Երբեք այսքան ճոխ եւ այլազան հատորներ ունեցած չէինք, մեր ժամանակակից պատմութեան մէջ :

Թերթերը օրը օրին կը ծանուցանեն նոր հրատարակութիւնները :

Անշուշտ աւելի լաւ պիտի ըլլար որ դրախօսականներ ալ երեւային , անմի - ջապէս եւ անընդհատ :

Այդ պակասը չի կրնար պատրուակ ծառայել , ուսերը թօթուելու եւ գրադարանը օտար յիմարապատում ռոմաններով զարդարելու համար :

Պակասը գիրքը չէ , այլ ազգային գիտակցութիւնը :

Գաղտնիք չէ որ հազարաւոր ընտանիքներ ոչ իսկ երեք հայերէն հրատարակութիւն գնած են երեսուն տարուան մէջ :

Կը նշանակէ թէ երեք հարիւր տարի առաջուան են եւ Անատոլու կ'ապրին, Եւրոպա բնակելով հանդերձ :

Ուրիշ ազգեր ալ ունին գաղութներ՝ գանազան երկիրներու մէջ :

Ո՛ւր որ ալ երթան, որեւէ ընտանիք ազգային արժանապատուութեան հարց կը նկատէ գրադարան մը կազմել հայերէն հրատարակութիւններով : Եւ միշտ ալ կը հետեւին նորութեանց , կէս ճամբան չմնալու համար :

Մեր մէջ «սիվիլիզէ»ներ ունինք որոնք երեսէ կը նային ապշահար , եթէ հայ դրագէտի մը այս կամ այն գործի մասին խօսիք :

Եւ կան «ուսումնականներ» ալ, որոնք լուր չունին թէ աշխարհաբարի թարգմանուած են Խորենացին, Եղիշէն, Փաւստոս Բիւզանդը եւ ուրիշ պատմական գիրքեր :

Դեռ չենք խօսիր ժամանակակից գրողներու արտադրութեանց մասին, որոնք գարմանք պիտի պատճառէին, եթէ օտար լեզուի մը թարգմանուէին :

Ուրեմն, անգիտութեան եւ անտարբերութեան սառերը հալեցնելու, քիչ մը չարժում ստեղծելու համար, կ'առաջարկենք Դեկտեմբերը հռչակել Գրքի Ամիս, այս տարիէն սկսեալ :

Ըսել կ'ուզենք թէ ամէն հայ ընտանիք պարտաւոր է հայերէն հրատարակութիւններ գնել, համաձայն իր գարգացման եւ նիւթական կարողութեան :

Նուէրներու եղանակն է եւ կրնան գիրքեր նուիրել՝ իբրեւ լաւագոյն եւ օգտակար ընկերներ :

Կարելի է գիրքերու ցուցահանդէս մըն ալ սարքել, նախաձեռնութեամբ գրավաճառներու :

Այս փորձը չատոնց կատարուած է Միջին Արեւելքի մէջ, արդիւնաւոր գտնուելով թէ բարոյապէս եւ թէ նիւթապէս :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒՐԻԱՆ ԿՌՈՒԱԽՆՋՈՐ

●

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՄԵՂԱԴՐԱՆՔՆԵՐ

Հետզհետէ հրատապ հանգամանք կը ստանայ Սուրիոյ խնդիրը : Երկու կողմերը իրար կը մեղադրեն , փոխադարձ ըսպառնալիքներով : Լոնտոնի մէջ կատարուած խորհրդակցութեանց դիմաւորը նիւթը ալ Սուրիոյ կացութիւնն է : Ստորեւ կ'ամփոփենք վերջին տեղեկութիւնները .

— Սուրիոյ արտաքին նախարարը, Սալահ Պիթար , յայտարարեց թէ տ՚Թուրքիա , Իրաք եւ Իսրայէլ զինուոր կը կեդրոնացնեն սահմանագլուխին վրայ , յարձակելու առաջադրութեամբ : Առանց Ա . Միւնութեան կամ ուրիշ ոեւէ երկրի անունը արտասանելու , նախարարը յայտնեց թէ Սուրիա քաղաքական եւ զինուորական օգնութիւն պիտի խնդրէ «աշխարհի բոլոր ազգերէն» , եթէ հարկ ըլլայ կռուիլ ծրագրուած արշաւանքին դէմ : Ցետոյ անդրադառնալով Անգլիոյ եւ Մ . Նահանգներու այն մեղադրանքներուն թէ Ա . Միութիւնը զէնք եւ մասնագէտներ կը ղրկէ Սուրիա , ըսաւ թէ այդ վերադրումները կը կատարուին «աշխարհի կարծիքը մոլորեցնելու , իբրեւ համայնավարական խարիսխ մը ներկայացնելով Սուրիան , արդարացնելու համար ծրագրուած արշաւանքը » :

× Թուրքիոյ ազգ. պաշտպանութեան նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ մինչեւ երկու չաբաթ բանակը ռազմական փորձեր պիտի կատարէ երկրին արեւմտեան եւ արեւելեան մասերուն մէջ : Այս առթիւ հրատարակուած զեկոյցը կ'ըսէ թէ զինեալ ուժերը արթնութեան միջոցներ ձեռք առած են, համաձայն օրուան պահանջներուն : «Մեր բանակը բաւական զօրաւոր է , իրեն յատկացուած ամէն պարտականութիւն կատարելու համար » :

Ուրիշ աղբիւրէ մը կը հաղորդեն թէ մաս մը պահեստիները զէնքի տակ առնուած են : Թուրքիա սահմանակից է Սուրիոյ հետ , 800 քիլոմեթր երկայնութեամբ , իսկ Ա . Միութեան հետ՝ 500 քիլոմեթր :

ՄՈՍԿՈՒԱ ԵՒՍ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ...

Մոսկուայի անթելը եւ մամուլը ծանրակշիռ պիտի համարուի որեւէ սպառնալիք պատսի դաշինքին անդամներուն դէմ : Ռուսիա – Մոսկուան ալ հաղորդելով այս յայտարարութիւնը , կ'եզրակացնէ թէ Մ . Նահանգները վճռած են միջամտել Միջին Արեւելքի գործերուն : Կուսակցական պաշտօնաթերթը , «Փրաւտա» իր կարգին դիտել կուտայ թէ Սուրիոյ դէմ բացուած պայքարին հետ զինուորական համախմբումներ ալ տեղի կ'ունենան :

ԻՆՉ ԿԸ ԾՐԱԳՐԵՆ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

*

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՍՈՒՐԻՈՑ , ՑՈՐԴԱՆԱՆԻ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԱՍԻՆ

Լոնտոնի թերթերը կը հաստատեն թէ կառավարութիւնը մտահոգութեամբ կը հետեւի Միջին Արեւելքի դէպքերուն : Վերջին պահուն մեծ սփոփանք պատճառեց Մ . Նահանգներու կառավարութեան այն յայտարարութիւնը որ կ'ըսէր թէ թոյլ պիտի չտան որեւէ յարձակում Իրանի , Փաքիստանի , Թուրքիոյ եւ Իրանի դէմ :

Խորհրդակցութիւնները կը չարունակուին Անգլիոյ , Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարներուն միջեւ : Թուրքիոյ ներկայացուցիչը , Էմհէմ Մենտերէս Լոնտոն հասած առեն ճաշի հրաւիրուեցաւ իր անգլիացի պաշտօնակիցին կողմէ , իր ընդհ . քարտուղարին հետ : Անգարայի կառավարութեան կարծիքով ժամանակը եկած է որ արեւմտեան պետութիւնները ճշդեն իրենց քաղաքականութիւնը կացութեան մը մասին որ ամէնէն վտանգաւորն է երկրորդ աշխարհամարտէն ի վեր : Նոր կը յայտնուի թէ Թուրքիոյ արտաքին նախարարը երեք օր ալ Փարիզ կեցած է , խորհրդակցելու համար : Այժմ կ'ուզէ աւելի լայն խորհրդակցութիւններ կատարել , մանաւանդ որ Ատլանտեան Խորհուրդը ժողով պիտի դումարէ Դեկտ . 11ին , Փարիզի մէջ :

Մինչ այս մինչ այն , ամերիկեան զօրաւոր տորմիղ մը կը համախմբուի արեւելեան Միջերկրականի մէջ : Երեքշաբթի օր Սիկիլիայէն մեկներ է մեծ օդանաւակիր մը , «Քորըլ Սի» որ ունի 45·000 թոն տարողութիւն , ուրիչ 15 մարտանաւերու հետ : Իրազեկ աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ ամերիկեան 6րդ տորմիղը այժմ աւելի քան վաթսուն մարտանաւեր ունի արեւելեան Միջերկրականի մէջ , երեքը՝ վէթխարի օդանաւակիրներ : Ակէ զատ իր տրամադրութեան տակ ունի օդանաւային կարեւոր ուժ մը՝ Թուրքիոյ մէջ , (կեդրոնը՝ Իզմիր) :

Ուրեմն , երեք պետութիւնները կը խորհրդակցին Լոնտոնի մէջ , ներդաշնակելու համար իրենց քաղաքականութիւնը ոչ միայն Եգիպտոսի , այլ եւ Սուրիոյ եւ Ցորդանանի հանդէպ :

Անգլեամերիկեան տեղեկութեանց համաձայն , Ա . Միութեան կողմէ Սուրիոյ ճարուած զէնքերը այնքան չատ են որ կ'անցնին սուրիական 25·000 հոգինոց բանակին պահանջները : Կը կարծուի թէ այդ զինամթերքը պիտի դրուի Եգիպտոսի կուսակից տարերքու տրամադրութեան տակ եւ կամ պիտի օդատարծուի խորհրդային «կամաւորներուն» կողմէ :

Կարգ մը չրջանակներու կարծիքով , Մոսկուա չափաւորութեան խրատներ տուած է Սուրիոյ , նկատի առնելով կարգ մը վտանգներ :

Նոյնքան մտահոգութիւն կը պատճառէ Ցորդանանի կացութիւնը :

× Մոսկուայի « Փրաւտա»ն խօսելով Լոնտոնի մէջ կատարուած խորհրդակցութեանց վրայ , կ'ազդարարէ թէ կացութիւնը չատ աւելի պիտի ծանրանայ , եթէ ուրիշ երկիրներ ալ մխանան Պաղտատի դաշինքին : Ա . Միութեան նաւատորմին օրկանն ալ գրդռիչ ձեռնարկ մը կը նկատէ ամերիկեան 6րդ տորմիղին չարժումները :

ՋՐԱՆՑՔԸ ՊԻՏԻ ՊԱՐՊՈՒԻ, ԵԹԷ...

●

ԱՄԵՐԻԿԱ ԽՈՍՏԱՑԱՒ ՔԱՐԻՒՂ ՃԱՐԵԼ ԵՒՐՈՊԱՑԻ

Լոնտոնի խորհրդակցութեանց կարեւոր խնդիրներէն մէկն ալ անգլեֆրանսական ուժերու մեկնումի խնդիրն է : Իսկ տանական կառավարութիւնը որոշած է աստիճանաբար ետ քաշել իր զօրքը , մինչեւ Ցունուար , պայմանաւ որ Մ . Նահանգները եւ Ազգաժողովը երաչխիքներ տան Ջրանցքին ազատ օգտագործման մասին : Այս առթիւ , Ֆրանսան ալ ստիպուած է դիրք ճշդել : Անգլիոյ պահպանողականները կը ճնշեն կառավարութեան վրայ , որ լուրջ տագնապ մը կ'անցընէ :

Մինչ այս մինչ այն , Մ . Նահանգներու նախագահը որոշեց անմիջական միջոցներ ձեռք առնել , քարիւղ հասցնելու համար Եւրոպայի , մինչեւ Սուէզի Ջրանցքին վերաբացումը : Նախագահին այս անձնական միջամտութիւնը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց Լոնտոնի եւ Փարիզի մէջ : Միւս կողմէ , Ա . Միութիւնն ալ կը խոստանայ աւելցնել Ֆրանսայի տրամադրած քարիւղը :

Մ . Նահանգները պիտի ճարեն օրական 1·100·000 տակառ (մօտ 160·000 թոն) քարիւղ : Մասնաւոր յանձնախումբ մը կազմուած է , այս գործը վարելու համար : Ամէնէն մեծ հոգը փոխադրանաւերու պակասն է :

Այդընհատուբը այս որոշումը տուած է նկատի առնելով կարգ մը կարեւոր պարագաներ : Առաջին՝ հակամերիկեան հոսանքը որ հետզհետէ կը զօրանայ արեւմտեան Եւրոպայի մէջ : Երկրորդ՝ Փարիզի ամերիկեան դեսպանին տեղեկագիրը : Երրորդ՝ չափազանց ծանրակշիռ պարագայ մը , — Առանց քարիւղի ճգել Եւրոպան , զայն մատնելով գործադրկութեան եւ ընկերային պայքարներու , ոչ միայն պիտի վնասէր Ատլանտեան դինակցութեան , այլեւ պիտի ոչնչացնէր Մարշըլի ծրագրով ձեռք բերուած արդիւնքները :

ՆՈՐ ԴԷՊՔԵՐ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ազգաժողովին ընդհ . քարտուղարը կը հաստատէ թէ որեւէ պատասխան չէտացած Հունգարիայէն , պատուիրակներու առաքման մասին : Այս պարագան մեծ յուսախաբութեան մատնած է ոչ միայն ընդդիմադիրները , այլ եւ Ազգաժողովին անդամները : Երէկ վիճաբանութիւնները վերսկսան ընդհ . ժողովին մէջ , բայց յոյս չկայ որ գործնական ելքի մը յանդին : Ընդհ . քարտուղարը իր տեղեկագրին մէջ կը խոստովանի նաեւ թէ որ եւ է տեղեկութիւն չունի խորհրդային զօրքի հեռացման մասին :

× Փեշթայէն կը հեռագրեն թէ վարչապետ Քատար մերժեց բանուորական խորհուրդին պահանջները, վճռական տեսակցութեան մը պահուն : Պաշտօնաթերթը հրատարակեց այս ժխտական պատասխանը , չնչելով թէ «կործանարար» են բանուորներուն պահանջները, թէ բանուորական խորհուրդները չեն կրնար քաղաքական դեր կատարել եւն . : Միեւնոյն առեն ընդդիմադիրը թերթ մը հրատարակեց ուսանողներու յայտարարութիւնը , որ մասնաւորապէս կը պահանջէ ետ քա -

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻՆ կը հեռագրեն թէ խորհրդակցութիւններ կը կատարուին Ազգաժողովի չրջանակներուն մէջ այն վտանգներու մասին որ կրնան ծագիլ Սուրիոյ եւ Ցորդանանի կացութենէն : Կը վախցուի որ յարձակում կատարուի Ցորդանանի կամ Իսրայէլի դէմ : Այս վերջին պետութեան պատուիրակութիւնը Ազգաժողովին ուշադրութիւնը հրաւիրած է :

ՊՍԱԼՄՆԵՐ

(ԻՐ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՄԻՏՔԵՐԸ)

•

(ՀԱՅԴԵՂ ՎԱՀՎՈՑՅԱՑ ՖՆԻ)

ԴՈՇԱՑՈՂ ՎԿՈՍ

Ես ոչ մի անգամ իմ մտքում չեմ ասել, որ ինձ ոչ ոք չի սիրում։ Ընդհակառակը, ես շատ լավ գիտեմ, որ ինձ սիրում են, ինչպես սիրում են ամեն մի աղջկա, որ ունի ոչ վատ դեմք, ոչ վատ հագուստ և ոչ վատ ծնողներ։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, այլև ծանոթները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ծանոթները, այլև ընկերները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները և ծանոթները, այլև ինձ չսիրողները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները և ինձ չսիրողները, այլև ինձ ատողները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները և ինձ ատողները, այլև ինձ չճանաչողները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները և ինձ չճանաչողները, այլև ինձ չտեսածները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները և ինձ չտեսածները, այլև ինձ չլսածները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները, ինձ չտեսածները և ինձ չլսածները, այլև ինձ չկարդացածները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները, ինձ չտեսածները, ինձ չլսածները և ինձ չկարդացածները, այլև ինձ չգրածները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները, ինձ չտեսածները, ինձ չլսածները, ինձ չկարդացածները և ինձ չգրածները, այլև ինձ չհասկացողները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները, ինձ չտեսածները, ինձ չլսածները, ինձ չկարդացածները, ինձ չգրածները և ինձ չհասկացողները, այլև ինձ չսիրողները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները, ինձ չտեսածները, ինձ չլսածները, ինձ չկարդացածները, ինձ չգրածները, ինձ չհասկացողները և ինձ չսիրողները, այլև ինձ չսիրողները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները, ինձ չտեսածները, ինձ չլսածները, ինձ չկարդացածները, ինձ չգրածները, ինձ չհասկացողները, ինձ չսիրողները և ինձ ատողները, այլև ինձ չսիրողները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները, ինձ չտեսածները, ինձ չլսածները, ինձ չկարդացածները, ինձ չգրածները, ինձ չհասկացողները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները և ինձ չսիրողները, այլև ինձ չսիրողները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները, ինձ չտեսածները, ինձ չլսածները, ինձ չկարդացածները, ինձ չգրածները, ինձ չհասկացողները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չսիրողները և ինձ չսիրողները, այլև ինձ չսիրողները։ Ես գիտեմ նաև, որ ինձ սիրում են ոչ միայն իմ ընկերները, ծանոթները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չճանաչողները, ինձ չտեսածները, ինձ չլսածները, ինձ չկարդացածները, ինձ չգրածները, ինձ չհասկացողները, ինձ չսիրողները, ինձ ատողները, ինձ չսիրողները, ինձ չսիրողները և ինձ չսիրողները, այլև ինձ չսիրողները։

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉ ԿՅԱՆՔԻՑ, 364 – 400)

Ք. ԳԼԽԻՑ

12.— ՀԱՅՏ ՍԱՀԱԿՑԱՑ

Նրա ստամոքսային հիվանդությունը արդեն սկսել էր իսկապես նեղացնել մեծ իշխանին, թեև նա ոչ մի կերպ չէր ուզում դա ընդունել։

Իսկ Մուշեղն ամեն վայրկյան, որ անցնում էր, ավելի ու ավելի էր հասկանում, թե ինչ ահավոր վտանգ է սպառնում հորը։ Նա գիտեր, որ հոր կյանքը ինքնին ոչինչ է, եթե նրա հետ միասին չի ապրում նաև Հայաստանի անկախությունը։ Եվ այդ պատճառով էլ նա ամեն կերպ ջանում էր հոր կյանքը պահպանել։

Մուշեղը գիտեր, որ Սասունի ամրությունները ամենուրեք ամուր են, և որ թշնամին ոչ մի տեղ չի կարող հեշտությամբ ներխուժել Սասունի սահմանները։ Նա գիտեր նաև, որ Սասունի ամրությունների ամենաթույլ կողմը Խութ-Մանազկերտի կողմն է։ Եվ հենց այդ կողմից էլ նա ամենից շատ էր վախենում։

Մուշեղը գիտեր, որ Խութ-Մանազկերտի կողմից Սասունի ամրությունները թույլ են, որովհետև այդ կողմից Սասունի լեռները ցածր են, և թշնամին հեշտությամբ կարող է նրանց վրայով անցնել։ Եվ հենց այդ պատճառով էլ Մուշեղը ամենից շատ էր վախենում Խութ-Մանազկերտի կողմից։

Մուշեղը գիտեր նաև

չել խորհրդային զօրքը եւ քննութիւն կատարել վերջին ձերբակալութեանց մասին : «Մենք հակայեղափոխականներ չենք եւ հաւատարիմ կը մնանք մեր Հոկտեմբեր 23ի ծրագրին : Մենք կը պահանջենք անկախ եւ ընկերվարական Հունգարիա մը որ նկատի առնէ մեր ազգային բաղձանքները: Մենք հակառակ ենք ալեկոծմեան կամ ձախակողմեան կարգուսարքի մը վերահաստատման » :

× կառավարութեան ժխտական պատասխանին դէմ բողոքելու համար, բանուորական խորհուրդը որոշեց չկարգալ պաշտօնաթերթը: Իրենց գործունէութեան մասին տեղեկութիւններ պիտի հաղորդեն թռուցիկներով :

× Վիէննա հասած տեղեկութեանց համաձայն, Հունգարիոյ Պորսոտ նահանգը անկախ հանրապետութիւն հռչակած է եւ չի ճանչնար Քատարի կառավարութիւնը: Այս առթիւ բանաձեւ մը քուէարկելով յանձնած են քաղաքին ռուս հրամանատարին :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Ֆրանսացիներու կացութիւնը ծանրացած ըլլալով, կառավարութիւնը որոշեց խնդրել որ Ազգաժողովը քննի ղրկէ : Գահիրէի զուիցերիական դեսպանատունը յայտնած է արդէլարան - ներէն արձակել չատ մը Ֆրանսացիներ :

ԻՍՐԱՅԷԼի կառավարութիւնն ալ կը պանդատի թէ հազարաւոր Հրեաներ «մահացու անձկութեան մը մատնուած են Եգիպտոսի մէջ» : Մասնաւոր յանձնախումբ մը կազմուած է, տեղաւորելու համար արտաքսուած Հրեաները : Հարիւրաւորներ արտաքսուած են դէպի Ցունաստան, Կիպրոս եւ Մարսէյլ, ինչպէս կը հաղորդէ Իսրայէլի զեկոյցը : Պաշտօնական հալածանք չկայ, բայց մթնոլորտը թունաւորուած է : — Առջի օր Մարսէյլ եւ Օրլի հասան բազմաթիւ Ֆրանսացիներ :

ԱԼԺԵՐԻՈՑ Նեւրոմա քաղաքին մէջ երկու լարուած ռումբեր պայթեցան , կորնծանելով երկու մեծ չէնքեր: Սպանուեցան 23 հոգի, մեծ մասով Եւրոպացի : Վիրաւորներուն թիւը՝ 13: Զինուորները դիրք բռնեցին քաղաքին մէջ:

ԶՈՐՍ ԱՆՑՈՐԴՆԵՐ յարձակում կրեցին Սէն Լազարի մէկ փողոցին անկիւնը (Փարիզ), ձանրապէս վիրաւորուելով: Յարձակողը Ալժերիացի մըն էր, որ ալ ձախ կը զարնէր: Դժուարաւ զսպուեցաւ :

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ տարագիրներու վարչութիւնը 1·815·000 տոլար նպաստ յատկացուց Հունգարիոյ փախստականներուն:

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ դիւղացիները բուռն պայքար կը մղեն հաւաքական հողագործութեան դէմ (կոլխոզ): Հազարաւորներ հեռացած են արդէն:

ԱԼԺԵՐԻՈՑ մէջ բռնուեցաւ կարաւան մը որ 34 դնդացիր , 87 հրացան եւ մեծ քանակութեամբ ռազմանիւթ կը փոխադրէր: Վերջին ընդհարումներու ընթացքին սպաննուած են 50 ըմբոստներ :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՓԱՐԻԶ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆ որոշեցին Սուէզի հրդեհը պարպել երեք շաբաթէն: Զեկոյց մը պիտի հրատարակուի Բ։ օր:

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ Միջազգայինի ընդհ. խորհուրդին նիստը բացուեցաւ Քոփէնհակի մէջ: Օրակարգի գլխաւոր խնդիրներն են Ալժերիա եւ Միջին Արեւելք , որոնց մասին տարբեր տեսակէտներ ունին Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ընկերվարականները :

ՍՈՒՐԻԱ 390 հրաժայլ, վեց հարիւր թնդանօթ, բազմաթիւ դնդացիրներ եւ ուրիշ զէնքեր առացած է Ա. Միութենէն , ինչպէս յայտարարեց Ռուչինկիրնի Փրոբանական դեսպանը, Պ. Ալֆան :

ՄԱՐՈՔ անտառական տափնապի մը մատնուած է, ինչպէս կը հաղորդեն տեղական թերթերը: Պիտի սահմանափակեն ճերմակ հացին սպառումը եւ ուրիշ սեղմումներ պիտի հաստատեն :

ԳԼՈՒԽՆԵՐՈՎ իրարու միացած երկու աղջնակներ բաժնեց զերման վիրաբոյժ մը: Երախաներէն մէկը մեռաւ :

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ ազդարարեց թէ ցամաքային ջուրերու սահմանը վեց հազարէն 12·000ի պիտի բարձրացնէ , եթէ Թուրքիան այդպէս ընէ :

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐ կեդր. կոմիտէն խիստ ազդարարութիւն մը ուղղեց հռչակաւոր նկարիչին, Փիքասոյի եւ ուրիշ ինը մտաւորականներու, որոնք բացատրութիւն պահանջած էին Հունգարիոյ դէպքերու մասին:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Բ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

Նիկոլ Դուման ենթկ. կիրակի, 2 Դեկտ. ժամը 3·30ին :

Ակնունի ենթկ. Շաբաթ, 8 Դեկտ. ժամը 9ին :

Իշխան խումբը չաբաթ 8 Դեկտեմբեր , ժամը 9ին :

Ընկեր Կարօ ենթկ. կիրակի 9 Դեկտեմբեր ժամը 3·30ին :

Արամ խումբը կիրակի 9 Դեկտեմբեր , առաւօտեան ժամը 10ին :

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Բ. Դ. «Քրիստափոր» խումբի ժողովը այս երեքշաբթի դիշեր, Քաֆէ Ռեժանի վերնայարկը :

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՑ

Նուիրուած ՇԱՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆի յիշատակին :

Նախաձեռնութեամբ «Անդաստան» գրական պարբերականի :

Այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8·30ին, Միութիւալիթէի Ժ. սրահին մէջ՝

Դեղարուեստական խնամուած բաժին:

Ծախքերու մասնակցութիւն :

«ՅԱՌԱՋ» ԿՐ ՆՈՒԻՐԵՆ

Տիկին Տէրտէրեան (Ալժէ) մէկ տարեկան «Յառաջ» կը նուիրէ իր եղբօր՝ Տքթ. Սօմունճեանի (Ցունաստան) :

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

«ԳՈՅԱՄԱՐՏ»

ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՑՔ

Մաքուր տպագրութեամբ եւ պատկերազարդ: Աւելի քան 60 էջ, հայկ . եւ գողնով եւ Ն. Ս. Ո. Տ. Տ. Զարեհ Ա. կաթողիկոսի նկարով :

Ազգ. քաղաքական , պատմական , վիճակագրական ճոխ եւ այլազան բովանդակութեամբ: Նոր տարուան լաւագոյն նուէրը :

Գին 200 ֆրանք :

Ապսպրանքներու համար՝ անմիջապէս դիմել՝

Monsieur H. BEDROSSIAN
15, Rue du Terras, Marseille

ՏՕՆԱԾԱՌ

Դպրոցասէր Տիկնոջ վարժարանին Տօնածառի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ կիրակի, 23 Դեկտ. ժամը 15ին: Կը հրաւիրուին ծնողներն ու համակիրները :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Ֆաուոնիէճեր Էմփերմէապլ, կաշի եւ կապարին զգեստներու համար: Դիմել՝
FABRIQUE DE VETEMENTS IMPERMEABLES
KERBEL
71 Rue d'Aboukir, Paris (2e)
Tél. : Cen. 77-46

ՆՈՒԻՆԵՆԵՐ

«Յառաջ»ի բաժանորդներէն ոմն իր զաւկին ղինուորութենէ վերադարձին առթիւ 500 ֆր. կը նուիրէ Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղին, 500 ֆր. Մշակոյթի Տան եւ 500 ֆր. «Յառաջ»ի բարեգործման :

Սառնալ «Յառաջ»էն :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի դիշեր, ժամը 9ին, Քաֆէ Քաթէի վերնայարկը: Վիճաբանական նիւթ. —«Կղերը պէ՞տք է որ վարէ սփիւռքի հայութեան ճակատագիրը» : Քը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՉ

Տէր եւ Տիկ. Խորէն Գրիգորեան հազար Ֆր. կը նուիրեն Ֆ. Կ. Խաչի օգնափոխութեան կայանին, ի յիշատակ Տիկին Թագուհի Բալուեանի :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

★

Շնորհակալութեամբ առացանք Պ. Ժ. Պաքէեանէ հազար Ֆրանք, իր խմբագրատուն այցելութեան առթիւ :

Օր. ՄԱՐԳՐԻՏ ԽՐԻՄԵԱՆ
(Նոր Սերունդ, Սէնթ Էթիէն)
ԱՒԵՏԻՍ ՔՂԵԼԵԱՆ
(Նոր Սերունդ, Վիէն)
Ամուսնացած
Կնքահայրութեամբ Տէր եւ Տիկին Գ. Զարդարեանի : 17 Նոյ. 1956

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
Երկուշաբթի գիշեր, 10 Դեկտեմբեր , ժամ ճիշդ 8·45ին

SALLE PAUL-FARALICQի ՄԷՋ

21 Rue Yves Toudic PARIS (10) Métro Place de la République et Bonsergent

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր, հեղինակ ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ
Մասնակցութեամբ՝ Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆի, Օր. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆի, ՇՈՒՇԱՆ ԴԷՈՐԳԵԱՆի, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆի, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆի և ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆի
Մուտքի գիները.— Պատուոյ տոմսեր՝ 1000, 500 եւ 300 ֆրանք : Նախապէս կը ծախուին Գրատուն Հ. Բալուեան, 43 ռիւ Ռիշէ, Փարիզ եւ հանդէսին օրը սրահի մուտքին :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՕԹ ԿՈՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է արեւելեան նպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք լաւագոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով :

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆի կողմէ

Աճապարեցէք անգամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը :

7 RUE DE TRACY, PARIS (2e) Métro Strasbourg St. Denis

AVIS AUX
Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԿԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

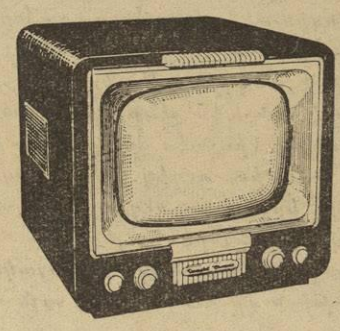
ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը
Զեզի կը յանձնարարէ.— Ձարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով
ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՍՁԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՑՆ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ARSONOR - RADIO
ARABYAN NOUBAR

3, Rue de Mirbel, Paris (5e)
(101 Rue Monge) Métro Censier Daubenton
Tél. : POR 78-77

Ուր պիտի գտնէք հանրածանօթ բոլոր

ՄԱՐՔԵՐը կրող

ՌԱՏԻՈՅԻ ԵՒ ԹԵԼԵՎԻԶԻՈՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐը
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

DUCRETET THOMSON
premier en date et en qualité

ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՑ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՒՐՋ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՁԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – Հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ՋԷԼԻԶԷի ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ
4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)

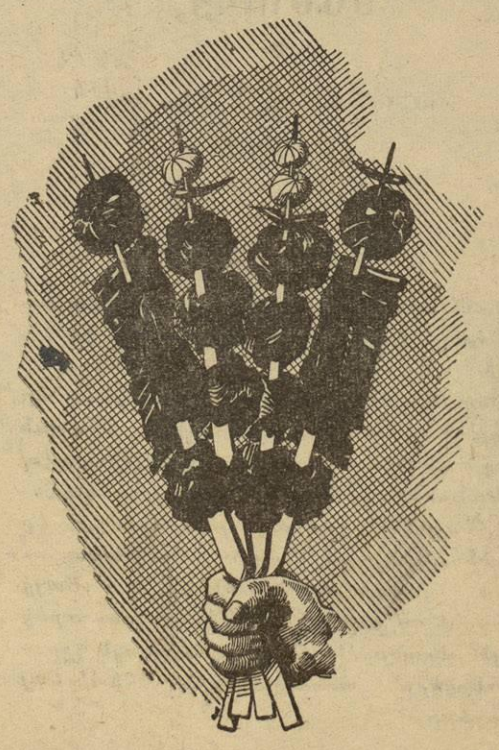
★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված–ներ, «չաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութատր, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

MARDI 4 DECEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7748 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3559

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԸՄԲՈՍՏԱԶԱՏՆԵՐ

*

Ժողովուրդներու խմաստութիւնը կ'ըսէ,— Ամէն չարիքէ բարիք մը կը ծնի :

Հունգարիոյ մէջ սարքուած արիւնահեղութիւնները եւ ուրիշ «ռեւոլիւցիոն» բարբարոսութիւնները խոր վրդովմամբ պատճառեցին :

Ժողովրդային բազմութիւններէն զատ, մտաւորականները ալ ըմբոստացան : Հանրագրութիւններ եւ կոչեր սկսան տարածուիլ մինչեւ անգամ ձախակողմեան, համայնավար դէմքերու կողմէ :

Յետոյ, ճեղքեր բացուեցան իւրաքանչիւր երկրի համայնավար կազմակերպութեանց մէջ :

Մինչեւ այսօր ալ կը չարունակուին բողոքներն ու հրաժարումները :

Կարգապահական պատիժները եւ բանակամական յորդորները հանդիպեցան կրաւորական դիմադրութեան :

Մոսկուայի Գրողներու Միութեան 35 ականաւոր անդամներու նամակին ալ, ուղղուած Ֆրանսայի ձախակողմեան դրագէտներուն եւ մտաւորականներուն, չկրցաւ համոզել զիջողները, որոնք այժմ հրապարակային վիճաբանութիւն կը պահանջեն :

Վերջին ելոյթը կատարեց աշխարհահռչակ նկարիչը, Փիքասօ, ուրիշ ինչ մտաւորականներու հետ եւ կծու պատասխան մը ստացաւ, «Իւմանիթէ»ի միջոցաւ :

Յատկանշական երեւոյթ մը եւս.— Գրագիաններու Ազգ. Կոմիտէն այս տարի չկրցաւ կատարել իր աւանդական վաճառքը, իբրեւ հետեւանք ներքին պառակտումներու :

Այժմ կազմուած է զօրաւոր հոսանք մը, որ կը պահանջէ տատապէս զործադրել ընկերակցութեան հիմնական կանոնադրքը, — « Բոլոր միջոցներով պաշտպանել մտածումի եւ արտայայտութեան ազատութիւնը » :

Ըմբոստացումը չատ աւելի խոր եւ ծաւալուն համեմատութիւններ ստացած է հարեւան երկիրներու եւ Մ. Նահանգներուն մէջ :

Օրը օրին արձանագրած ենք Անգլիոյ, Իտալիոյ եւ ականաւոր երկիրներու համայնավար կուսակցութեանց ներքին խմորումները, որոնք բաբենչան կը հանարուին, իրարակներու կողմէ :

Այս տեսակէտէն, մտահոգիչ նշանակելի է Մ. Նահանգներու համայնավար կուսակցութեան վիճակը :

Քանիներորդ համագումարէն եւ մասնաւորաբար Սթալինի դէմ կատարուած մերկացումներէն ի վեր, խլրտումները կը չարունակուին այդ կազմակերպութեան մէջ, որ ստիպուեցաւ խոստովանիլ կարգ մը վրիպումներ :

Հունգարիոյ դէպքերը նորէն անելի մը մտանեցին կուսակցութիւնը :

Անցեալ Նոյ. 1ին Կեդր. Կոմիտէն քուէարկեց երկար յայտարարութիւն մը որ կը զատապարտէ Մ. Միութեան արարքը Հունգարիոյ մէջ: Ջեռնպահ մնացած էին ընդհ. քարտուղարը եւ ուրիշ մը :

Յայտարարութիւնը կ'ըսէ .

— « Հունգարիոյ եւ Լեհաստանի ժողովրդական ըմբոստութեանց խորունկպատճառը այն է որ այդ երկիրներուն համայնավար կուսակցութիւնները մեքենաբար հետեւեցան Խ. Միութեան փորձառկութենց, փոխանակ զծելու բաղաքականութիւն մը՝ հիմնուած իրենց սեփական երկրին ազգային, բաղաքական եւ տնտեսական պահանջներուն վրայ» :

Նոյ. 20ին ուրիշ յայտարարութիւն մը հրատարակելով, Բաղաք. Բիւրօն կը խոստովանէր թէ Խ. Միութիւնը «եղերական սխալ մը գործեց իր կինուորները տրամադրելով, զսպելու համար Հունգարիոյ ժողովրդային սկզբնական ցոյցերը» :

Կ'արժէ ծանրանալ այս կէտին վրայ :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒՐԻԱ

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ԴԻՄԵՑ

ԽԼՐՏՈՒՄՆԵՐ ԻՐԱՔԻ ԵՒ ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Դամասկոսէն կը հեռագրեն թէ Արաբական Դաշնակցութիւնը արտակարգ նիստ մը պիտի գումարէ Սուրիոյ կառավարութեան պահանջով, «հաւաքական ձեռնարկ մը կատարելու համար բրիտանական, ֆրանսական, իսրայէլեան եւ թըրքական սպառնալիքին դէմ » :

Սուրիական կառավարութիւնը ծանուցագրեր մը ուղղելով Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարին, նորէն կ'ամբաստանէ Անգլիան, Ֆրանսան, Իսրայէլը եւ Թուրքիան թէ կը սպառնան իր ապահովութեան : Սուրիա կը պահանջէ այս ծանուցագրերը բաժնել ՄԱԿի բոլոր անդամներուն : Վարչապետը, Սապրի Ասալի յայտարարեց թէ կառավարութիւնը ձեռք առած է ամէն միջոց, իր երկիրը պաշտպանելու համար : Լոնտոնի մէջ կատարուած անգլեւթրքական տեսակցութենց առթիւ վարչապետը մասնաւոր յայտարարութեամբ մը կ'ըսէ թէ Սուրիոյ բանակը վճռած է «անմոռանալի դաս մը տալ նախայարձակներուն, աջակցութեամբ արար դաշնակիցներու զօրքին » :

× *Իրաքի խորհրդարանին նոր նստաշրջանին բացման առթիւ թագաւորը իր զահաճառին մէջ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը հարկադրուեցաւ պահպանել վարչութիւն հաստատել, պաշտպանելու համար բանակի թիկունքը Յորդանանի մէջ : Վեհապետը ցաւ յայտնեց «քոյր Եգիպտոսի կրած տխուր եւ ցաւալի դէպքերուն առթիւ, իբրեւ հետեւանք անգլեւֆրանսական եւ իսրայէլեան նախայարձակման, որ սպառնալիք մը կը կազմէ արաբական բոլոր երկիրներուն համար» :*

Խորհրդարանին բացման օրն իսկ նստաշրջանը մէկ ամիս յետաձգուեցաւ արքայական հրովարտակով :

Թագաւորը իր զահաճառին մէջ յայտարարեց թէ «Իրաք Եգիպտոսի հետ պիտի ըլլայ, ամբողջական զործակցութիւն մը հաստատելով արաբական եւ իսլամ երկիրներու հետ» :

Գահիրէի անթելը սատկացուցած է իր յարձակումները Իրաքի վարչապետին դէմ եւ կ'ըսէ թէ Իւլէմանները «սրբազան ըմբոստութիւն» յայտարարած են, պահանջելով ճամբել Նուրի Սայիտը : Դամասկոսի անթելն ալ նոյն յարձակումները կը կատարէ : Կարզ մը տեղեկութենց համաձայն 23 ականաւոր անձեր խնդրագիր մը ուղղած են թագաւորին, պահանջելով ճամբել Նուրի Սայիտը, հրաժարիլ Պաղտատի դաշինքէն եւ հետեւիլ Եգիպտոսի քաղաքականութեան : Այս քսանեւրեք անձերը ձերբակալուած են եւ պահանջուած է կարգ մը չրջաններու մէջ :

× *Գահիրէի կառավարական թերթը, « Ալ Կումհուրիյա » կը հարցնէ .— «Ի՞նչ պաղտնիք կայ այն անակնկալ որոշման ատկ որուն չնորհիւ Իրաքի վարչապետը երկիրը պիտի կառավարէ առանց խորհրդարանի եւ զինկատաորաբար : Պ. Նուրի Սայիտ ապահովաբար կը վախնայ խորհրդարանին ընդդիմութենէն՝ իր յարձակողական քաղաքականութեան հանդէպ որ ուղղուած Սուրիոյ դէմ, մեզսակցութեամբ Իսրայէլի : Մեւնոյն առեն ան կ'ուզէ օգտուիլ երեսուն օրուան այս պայմանաժամէն՝ զործադրելու համար իր դաւը Սուրիոյ դէմ » :*

× *Յորդանանի վարչապետը, Սիւլէյման Նապուլսի յայտարարեց թէ չեն կրնար խզել Անգլիոյ հետ կնքուած դաշ-*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

*

« ՎՌՆՏԸՆԴ ... »

Թերեւս կը կարծէք թէ միայն ակադեմական կամ դիւանագիտական վիճաբանութիւններ տեղի կ'ունենան Ազգաժողովին մէջ, որ կը բաղկանայ 79 ազգերէ :

Թեկնածո՞ւ կը պակսի, ութսունը կամ հարիւրը լրացնելու համար :

Օրինակ, մեր միւնուեար երկիրը, որ կ'ըսեն թէ «անկախ է եւ ազատ», ինչո՞ւ իր աթոռը չունենայ այդ պատկառելի ատիպագոսին մէջ, երբ ունին Ուկրայնան եւ Սպիտակ Ռուսիան :

Հայիջին եւ Քոտա - Ռիֆան ի՞նչ առաւելութիւններ կը ներկայացնեն Հայաստանի վրայ :

Ըսելիքս այս չէր :

Միջին Արեւելքի եւ Հունգարիոյ դէպքերէն ի վեր, բացառիկ ելոյթներ տեղի կ'ունենան Ազգաժողովին մէջ : Երբեմն ալ՝ փոքրորկալի տեսարաններ կը պարզուին :

Մեծերէն աւելի փոքրերն են որ կ'աշխուժացնեն մթնոլորտը: Սլաճներ կ'արձակեն, փրփուր կը տեղան եւ կարճ եւ ազդու միջոցներ կ'առաջարկեն, աշխարհակալներն ու անիրաւները, բռնակալներն ու ոճրագործները կարգի հրաւիրելու համար :

Այսպէս, անցեալ շաբթու Քուպայի ներկայացուցիչը պահանջեց արտաքսել կարմիր Հունգարիան, բանի որ չի յարգեր Ազգաժողովին որոշումները եւ թոյլ չի տար որ պատուիրակներ երթան, կացութիւնը ճնշելու համար :

Ազգայնական Չինաստանի ներկայացուցիչը պահանջեց վտարել Խ. Միութիւնը, որ զինեալ ուժերով յարձակեցաւ Հունգարիոյ վրայ, յեղափոխութիւնը զսպելու համար եւ որ ցարդ ետ չի քաշեր իր զինուորները :

Եգիպտոսի պատուիրակը միշտ կը սպառնայ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի վտարումը պահանջել, Սուէզի վրայ կատարուած արշաւանքին համար :

Շատ աւելի կտրուկ դիրք մը բռնեց Հարաւ. Ափրիկէի պատուիրակը, ինքնաբերաբար հեռանալով ժողովէն, այն առարկութեամբ թէ կը միջամտեն իր երկրին ներքին գործերուն :

Ժողովէն հեռացած ատեն կ'ըսէր.

— Առ այժմ Նիւ Եորք պիտի մնամ : երբ ստիպողական գործ մը պատահի եւ ինծի պէտք ունենաք, պատրաստ եմ ներկայանալու եւ պաշտօնական պարտականութիւնս կատարելու :

Ամերիկացի ականաւոր ծերակուտական մըն ալ, Նոլէնտ, որ բազմաթիւ պատասխանատու պաշտօններ վարած է, անհրաժեշտ կը գտնէ Խ. Միութեան արտաքսումը, բանի որ ոչ միայն արեան մէջ խեղդեց Հունգարիոյ ազատագրական պայքարը, այլ եւ ոչ իր զօրքը ետ կը քաշէ, ոչ ալ պատասխան կուտայ Ազգաժողովին որոշումներուն :

Արժան եւ իրաւ :

Չեմ գիտեր թէ այս ծերակուտականը եւ ուրիշներ նոյն պահանջը դրի՞ն, 1955 Սեպտ. վեցի անուսարասիին առթիւ, որ տեղի ունեցաւ Պոլսոյ մէջ, իրենց աչքերուն առջեւ :

Մանաւանդ որ, կազմակերպիչներն ալ անպարտ արձակուեցան, թէեւ թուրք թերթերն անգամ վրդովում կը յայտնէին :

ՎԱՀԷ

ՋՐԱՆՑՔԸ ՊԻՏԻ ՊԱՐՊԵՆ ԱՍՏԻՃԱՆԱԲԱՐ

*

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՑ ՄԻՋԵՒ

Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ արտաքին նախարարները երկար խորհրդակցութիւններէ ետք որոշեցին Սուէզի ջրանցքը պարպել աստիճանաբար, բայց որոշ պայմաններով : Այս մասին պաշտօնական յայտարարութիւն մը պիտի հրատարակուէր երէկ, երկուշաբթի : Միեւնոյն առեն բանակցութիւնները կը կատարուին Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարին եւ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ներկայացուցիչներուն միջեւ, անհրաժեշտ պայմանները նախապէս ճըշդելու համար :

Հակառակ տիրող դաղտնապահութեան, կը հաւաստեն թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա պիտի մասնակցին ջրանցքը մաքրելու գործողութեանց : Ցետոյ, Ազգաժողովը երաշխիքներ պիտի ապահովէ, ջրանցքին ազատ նաւադնացութեան համար : Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը բանակցութիւններ կը կատարէ, նաեւ, Եգիպտոսի արտաքին գործերու նախարարին հետ : Պարպումի թուականը չէ որոշուած, բայց կը կարծուի թէ պիտի սկսի Ազգաժողովի ուժերուն տեղաւորումէն ետք, հաւանաբար Դեկտեմբերի կիսուն :

Իսրայէլի կառավարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Դեկտ. 3ին սկսեալ իր զինուորները չիսուն քիլոմեթր ետ պիտի քաշուին, Սուէզի ջրանցքին ամբողջ երկայնութեան վրայ : Ուրիշ զօրագունդ մը ետ քաշուած է արդէն :

ԵԼԻՇԷ ԱՐՔ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆԻ ՆՈՐ ԴԱՒԵՐԸ

Երէկ նամակ մը սուացանք Երուսաղէմի մեր թղթակիցէն որ կը նկարագրէ Եղիշէ արք. Տէրտէրեանի նոր դաւերը, վանք մտնելու եւ Տիրան Արք.ի ընտրութեան վաւերացումը ձախողեցնելու համար :

Կը հաստատուի թէ պաշտօնական տեղապահը Ամման հաստատուած է այժմ, անթաժանելին Շահէ վարդապետի հետ, վախնալով ժողովրդային ցասումէն :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՊՈԼՍԷն հասած լուրերու համաձայն Խ. Միութիւնը սուռւարթիւ զինուորներ կը կեդրոնացնէ Պուլկարիոյ մէջ : Ռուսերը ըսեր են Պուլկարներուն թէ պիտի զօրաձգեն իրենց զինեալ ուժերը թրքական սահմանին վրայ : Բայց ուրիշներ կը կարծեն թէ կ'ուզեն ճնշում բանեցնել Պուլկարներուն վրայ, նկատի առնելով Հունգարիոյ դէպքերը :

ԱՂ ԵՒ ՇԱՔԱՐ ամբարել սկսած են Փարիզի մէջ : Ելմտական նախարարը, Ռամատիէ, ծիծաղելի կը գտնէ այս լրատանգումը : Այս առթիւ բացատրեց Ազգ. Ժողովին մէջ չաքարի արտադրութիւնը երկրին պէտքերէն չատ աւելի է եւ ամբարողները արգելք պիտի ըլլան արտածման : Գալով աղին, ըսաւ թէ չափէն աւելի ունինք հարիւր տարիէ ի վեր : Բանդէմներ զրոյց տարածեր են թէ աղը պաշտպանողական միջոց մըն է հիւլէական չորարձակումներու դէմ...

ՊՏՈՒՂՆԵՐՈՒ եւ բանջարեղէններու մեծաքանակ վաճառումը արգիլուած է Փարիզի Հալին մէջ, կիրակի օրերը : Առաջին փորձը կատարուեցաւ անցեալ կիրակի :

ՔՈՐԻԻԳի տադնապը պիտի տեւէ առնուազն մինչ առաւելն երկու տարի, համաձայն մեծ ընկերութեանց հաշիւներուն : Արտադրութիւնը կրնայ աւելնալ, բայց կրկնապատիկ թիւով նաւեր պէտք են փոխադրութեան համար :

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐ կուսակցութենէն վտարուած երեք ականաւոր դէմքեր, Փիէռ Լովէ, Օկիւստ Լըքէօր եւ Ժ. Ֆ. Ռոլան նոր կազմակերպութիւն մը ստեղծեցին, «Ընկերվարական զարթօնք» անունով : Առաջին ժողովին կը մասնակցին հարիւրաւոր համակիրներ եւ ընկերվարականներ :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ Ք. ՖՈՆԴԱՄԻ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼՈՍԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

ԳՈՇՅԱՆ ՎԱՀՈՍ

(ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՎԱՅՐՎՈՂՅԱՆ ՏԱՐԻՆ)

ՖԵՅՍԱԼԻՃ, ՊԵՍՈ (Ս. Տ. Պետերբուրգ).— Հայ գրական շարժումը Ռուսաստանի մեջ ունեցել է իր ուրույն ընթացքը, որ ամենևին չի նմանում եվրոպական գրականության զարգացման ընթացքին։ Հայ գրականությունը ծնվել է ոչ թե ազատ ոգու ինքնաբուխ արտահայտությունից, այլ ազգային ինքնապաշտպանության պահանջից։ Հայ գրականությունը ծնվել է ոչ թե ազատ ոգու ինքնաբուխ արտահայտությունից, այլ ազգային ինքնապաշտպանության պահանջից։ Հայ գրականությունը ծնվել է ոչ թե ազատ ոգու ինքնաբուխ արտահայտությունից, այլ ազգային ինքնապաշտպանության պահանջից։

ՆԱՎԱՏՈՏԸ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՊՂԿ, 324 - 400)

Ֆ. ԳԱՎԹ

12.— ՀԱՅՑ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

Գիտէ՞ք ես ամէն տարի ամառ - ուայրենիք, որպէս զի - տաղանդաւոր եւ ձիրքեր ունեցող մանուկներ - ուսման համար Հայաստանի մայրաքաղաքը գան։ Այս տարի ալ Ազգային Ընտրովի Ներկայացուցչութեան կողմէ ընտրուեցան տասնեակ մը մանուկներ, որոնք ամառը պիտի անցնին Երեւանի մէջ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Պոլսոյ մանուկներ։ Ասոնցմէ մէկն է Ռուբէն Ս. Ղազարեան, որ ծնած է 1924 Յունուարին։ Ան ներկայացուցած է «Ծաղկեայ Ճամբան» անունով ինքնագիր պատմուածք մը։ Ռուբէնի հայրը՝ Սարգիս Ղազարեան, ծնած է Պոլիս 1894 Մայիսին։ Ան ալ գրող է։ Ռուբէնի մայրը՝ Ազնիւ Ղազարեան, ծնած է Պոլիս 1900ի։ Ռուբէն ալ տասը տարեկան հասակէն սկսած է գրել։ Ան ունի նաեւ քոյր մը՝ Սիրանոյշ, որ ալ 12 տարեկան է։ Ռուբէն ունի նաեւ մեծ եղբայր մը՝ Վահան, որ 18 տարեկան է։ Ռուբէնի հայրը՝ Սարգիս Ղազարեան, ծնած է Պոլիս 1894 Մայիսին։ Ան ալ գրող է։ Ռուբէնի մայրը՝ Ազնիւ Ղազարեան, ծնած է Պոլիս 1900ի։ Ռուբէն ալ տասը տարեկան հասակէն սկսած է գրել։ Ան ունի նաեւ քոյր մը՝ Սիրանոյշ, որ ալ 12 տարեկան

նպատիրը, առանց նկատելու օդանաւին մը ստանալու եգիպտացին, Սուրիացին եւ Արաբացին, փոխարինելու համար բրի – տանական նպաստը: Ցետոյ աւելցուց :— « Մենք համոզուած ենք թէ արաբական պետութիւնները պիտի յարգեն իրենց խոստումը եւ օդանաւին պիտի տրամադրեն պատեհ ժամուն», սակայն բացատրեցաւ հասկցուց թէ այդ նպաստին վճարումը նախապայման մըն է, Անգլիոյ հետ կնքուած դաշինքը խզելու համար :

× Պալատէն կը հեռագրեն թէ վերջին օրերու ընթացքին Սուրիա նոր դէնքեր ստացած է Ֆ. Մխիթեանէն, — որոնց եւ ամբաձիգ օդանաւեր, հրասայլեր եւ զրահապատ կառքեր: Նոյն աղբիւրին համաձայն զնդ. Սարաճ, որ Սուրիոյ Նասրը կը կոչուի, պինուոր կը համախմբէ Թուրքիոյ սահմանին վրայ եւ օդանաւեր կը կեդրոնացնէ ճէղիրէի շրջանին մէջ, որ միայն երեսուն վայրկեան հեռու է Թըրքական սահմանապուխէն, օդանաւային թռիչքով :

× Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարը, Տքթր. Մենտերէս որ Լոնտոն գացած էր խորհրդակցելու համար մասնաւորաբար Սուրիոյ կացութեան մասին, Անգարա վերադարձաւ, համաձայնութիւն գոյացած ըլլալով ամէն կէտի մասին :

× Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը, Տըլըս, որ աչխատանքը վերսկսած է արդէն, յայտարարեց թէ նախագահը եւ ինք լաւատես են Միջին Արեւելքի տագնապին լուծման մասին: Երկուքն ալ յուսալից երեւոյթներ կը տեսնեն : Ցետոյ բացատրեց թէ անհրաժեշտ է վերահաստատել Ատլանտեան ճակատին միութիւնը , նկատի առնելով Ֆ. Մխիթեան արարքը արեւելեան Եւրոպայի եւ մասնաւորապէս Հունգարիոյ մէջ »:

«ԱՄԲՈՂՋ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱՆ ՎԱԽԻ ՏԱԿ»

Փեշթայի ռատիօն Դեկտ. 2ի զեկուցումով խոստովանեցաւ թէ «ամբողջ Հունգարիան վախի մատնուած է: Հունգարները կը վախնան խռովարարներէն, բռնակալութեան պաշտօնեաներէն , խորհրդային զինուորներէն : Մէկ խօսքով , ամէն մարդ կը վախնայ ամէն մարդէ :

«Եւ սակայն այս ժողովուրդն էր որ զէնք առաւ թօթափելու համար Ռաքոցիի ահռելարսափի կարդուսարքը եւ արիւն թափեց ճիշդ այդ վախին տիրապետութիւնը դադրեցնելու համար: Մեր առաջին պարտականութիւնն է փարատել այս հոգեվիճակը որ կ'արգիլէ բնականոն վիճակի վերահաստատումը »:

Անթելը միեւնոյն առեն կը խոստովանի թէ թռուցիկները գրուած են ամբողջ Հունգարիոյ մէջ, «զինեալ ապստամբութեան եւ ընդհ. գործադուլի հրաւիրելով բանուորները »: Կեղծ կը համարուին այս թռուցիկները, նոյն իսկ համայնավար գրգռիչներու վերագրելով զանոնք: Կառավարական թերթը կ'ըսէ :— «Հունգար ժողովուրդը կը խորչի համայնավարներէն ... Շատ դժուար պիտի ըլլայ վերահաստատել կոռուած վստահութիւնը , բայց պէտք է ամէն միջոց փորձենք յաջողելու համար »:

× *Փախստականներուն թիւը 106·665ի հասած է արդէն: Դեկտ. 2ին 3300 նոր փախստականներ հասած են Վիէննա: Ամերիկեան կառավարութիւնը որոշեց ընդունիլ 21·500 փախստականներ ,— նախապէս որոշուած թիւին աւելի քան քառապատիկը :*

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀՐԱՆԻԹԻ ՏԱԳՆԱՊԸ պիտի թեթեւնայ յառաջիկայ Փետրուարէն սկսեալ , համաձայն վերջին տեղեկութեանց : Գիները պիտի չբարձրանան մինչեւ այն ատեն: Տրամադրութիւն չկայ ռուսական քարիւղ ընդունելու: Մոսկուայի գործակալութիւնն ալ կը հերքէ այն զրոյցները թէ բանակցութիւններ կը կատարուին այս մասին, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ :

ԱԼԺԵՐԻՈՑ մասին ճառ մը խօսելով , Պ. Կի Մոլէ յայտարարեց թէ միշտ ի զօրու կը մնայ կրակը զադրեցնելու առաջարկը, առանց քաղաքական նախապայմանի :

ԿԻՊՐՈՍԻ նոր սահմանադրութեան նախագիծը հրատարակուեցաւ Լոնտոնի մէջ: Կը կարծուի թէ անգլ. կառավարութիւնը նոր փորձ մը պիտի կատարէ, այս թնճուկը լուծելու եւ պալքանեան դաշինքը վերակազմելու համար , օգտուելով ներկայ կացութենէն :

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

«ԳՈՅԱՄԱՐՏ»

ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՑՔ

Մաքուր տպագրութեամբ եւ պատկերազարդ: Ամէն քան 60 էջ, հայկ. եռա – գոյնով եւ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Զարեհ Ա. կաթողիկոսի նկարով :

Ազգ. քաղաքական, պատմական , վի – ճակագրական ճոխ եւ այլազան բովան – դակութեամբ: Նոր տարուան լաւագոյն նուէրը :

Գինն 200 ֆրանք :

Ապսպրանքներու համար՝ անմիջապէս դիմել՝

Monsieur H. BEDROSSIAN
15, Rue du Terras, Marseille

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Թագուհի Բալուեանի մահուան առթիւ Ֆ. Կ. Խաչի Սեվրանի մասնաճիւղիս բոլոր ընկերուհիները, իրենց խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնեն Տէր եւ Տիկին Հրանդ Բալուեանի եւ Տէր եւ Տիկին Լորիս Բարանեանի :

ԾԱԽՈՒ Է

ԿԻԿՆԱԿԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

1) Une machine STOLE double chute jauge 10, larg. 1 m. 20, entierement automatique en état de marche, bas prix.

2) Machine GLAES et FLENTY jauge 10, larg. 1m. 20, jackard double face, semi automatique en état de marche, bas prix.

TRICOTS VAIS

327 Rue St. Martin (angle Rue Notre Dame de Nazareth).

ՏՕՆԱԾԱՌ

Դպրոցասէր Տիկնոջ վարժարանին Տօնածառի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ կիրակի, 23 Դեկտ. ժամը 15ին: Կը հրաւիրուին ծնողներն ու համակիրները :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի գիշեր, ժամը 9ին, Քաֆէ Բաթէի վերնայարկը: Վիճաբանական նիւթ. —«Կղերը պէ՞տք է որ վարէ սփիւռքի հայութեան ճակատագիրը »: Ֆը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՀԱՅ թատրոնը կեդր. Ֆրանսայի մէջ :

ՎԱՆԱՆՑ .— Նախաձեռնութեամբ Ազգային Միութեան, չաբաթ գիշեր, 15 Դեկտեմբեր, (Քաղաք. թատրոն):

ԼԻՈՆ .— Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին: Կիրակի ցերեկ , 15 Դեկտեմբեր, (Ֆրանսուա Քոփէ):

ԿՈՄԻՏԱՍԵԱՆ ԲԱԺՄԱՆԱՑԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳԸ

Փարիզի Ս. Ցովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ Դպրաց Դասը ներկայիս կը պատրաստէ Կոմիտասեան բարմաճայն պատարագը յառաջիկայ Ծննդեան տօնին երգելու համար, երկսեռ երգչախումբի վերարտադրութեամբ: Ցետոյ պիտի ձայնապրուի սկաւառակի վրայ :

Զանազան երգչախումբերու մասնակցող երգիչներ, հին անդամներ եւ մանկիկներ կը հրաւիրուին ներկայանալ փորձերուն , որոնք տեղի կ'ունենան Ուր. երեկոները ժամը 7·30ին Ազգ. տան վարի սրահը, (32 ռիւ Թրէվիզ), առաջնորդութեամբ Ա. Պարթեւեանի :

REVEILLONS !!!

Զուարթ եւ հաճելի Ծնունդի եւ Կադանդի զարթօնքները միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք ճոխ ու պէսպիսւն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

24 ԵՒ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ
ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ,
ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65

Կը խնդրուի նախապէս ապահովել սեղանները :

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հետզհետէ կը զրկենք մեր բաժանորդներուն իրենց հաշիւը տեղեկացնող մանուա-չէֆեը, խնդրելով որ փակեն իրենց պարտքը տարեվերջէն առաջ:

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չտանանք այն բաժանորդները որ պարտք ունին :

Դիւրացնելու համար առաքման դործողութիւնները, մեր բաժանորդները կը – նան վճարել իրենց բնակավայրին մէջ.—

ՄԱՐՍԷՅԼ, Գ. Ծերիկեանին, Ա. Բէօսէեանին: Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Յ. Էսկիճեանին (Սէն Ժեռմ), Հ. Պետիկեանին (Վալպարէզ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն): Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ):

ՎԻԷՆ .— Մ. Մուրատեանին:

Ս. ԷԹԻԷՆ .— Վ. Խրիմեանին:

ԼԻՈՆ .— Միսաք Միրզէին (Մ. Ղազարեան):

ՏԷՍԻՆ .— Վ. Հիւսեանին :

ՆԻՄ .— Գ. Խոսրովեանին:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ .— Քիւրէճեանին :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ .— Բարթող Փափազեանին :

ՊԱՆԵԼՕ .— Բ. Պասմաճեանին :

ԱՌՆՈՒՆԻԼ - ՍԱՐՍԷԼ .— Ա. Մարտիրոսեանին:

ԱՆԻԷՌ-Պ. ՔՈԼՈՄՊ .— Ա. Աւետիսեանին:

ՇԱՒԻԼ .— Գ. Կիւլէեանին:

ԻՄԻ .— Եր. Ատանալեանին:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՄԱՐՍԷՅԼ .— *Սէնթ Անթուանի Ս. Թաղէոս եկեղեցւոյ թաղականութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Պ. Մանուկ եւ Ռուբէն Մանուկեաններէ հազար ֆր. փոխան ծաղկեփունջի, Պ. Անդրանիկ էչիկեանի նշանախօսութեան առթիւ:*

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ .— *Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ .—*

Ակնուելի ենթկ. Շաբաթ, 8 Դեկտ. ժամը 9ին :

Իշլսան խումբը չաբաթ 8 Դեկտեմբեր , ժամը 9ին:

Ընկեր Կարօ ենթկ. Կիրակի 9 Դեկտեմբեր ժամը 3·30ին:

Արամ խումբը Կիրակի 9 Դեկտեմբեր , առաւօտեան ժամը 10ին :

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան ազգային հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը :

ՓԱՐԻԶ .— *Հ. Ց. Դ. «Քրիստափոր» խումբի ժողովը այս երեքշաբթի դիշեր, Քաֆէ Ռեժանի վերնայարկը :*

Ֆ. Կ. Խաչի Պանկէօ Քաւանի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերուհիները այս չաբաթ գիշեր ժամը 5ին, ընկ. Հաքիմեանի բնակարանը :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

ՄԱՐՍԷՅԼ .— *Ֆ. Կ. Խաչի Պոմոնի վարչութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է, փոխան ծաղկեպսակի, ողբացեալ Պ. Բենիամին Միլտոյեանի մահուան առթիւ հետեւեալ նուէրները . —*

Զաւրեան ենթակոմիտէ հազար ֆր., Պ. Արտաշէս Կապոյեան հազար ֆրանք , Տէր եւ Տիկին Մխոիրճեան հազար ֆր., Տէր եւ Տիկին Տօլպաշեան հինգ հարիւր , Պ. Մանուկ Տէրտէրեան հինգ հարիւր :

Նոյնպէս ստացած է ողբացեալ Կարապետ Ղազարեան մահուան առթիւ, Տիկին Խաթուն Քէհէեանէ հազար ֆրանք , Տէր եւ Տիկին Կարապետ Քէհէեանէ հազար ֆրանք , ողբացեալ Գալուստ Սարգիս – եանի մահուան առթիւ՝ Պ. Սիմոն Մահտէսեանէ հինգ հարիւր ֆրանք :

Imp. Araxes - 46, rue Richer. Paris (9e)

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ՆՐԳԶԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ
կիրակի, 16 Դեկտ. ժամը 4ին

AMBASSADEURS

3, Avenue Gabriel (Champs-Elysées)

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ **BACHICHA**

Մուտք 500 ֆրանք — Սեղանները կանխաւ ապահովել

CEN. 36-23

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
Երկուշաբթի գիշեր, 10 Դեկտեմբեր , ժամ ճիշդ 8·45ին

SALLE PAUL-FARALICQի ՄԷՋ

21 Rue Yves Toudic PARIS (10) Métro Place de la République et Bonsergent

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր, հեղինակ ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ
Մասնակցութեամբ՝ Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆի, Օր. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆի, ՇՈՒՇԱՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆի, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆի, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆի և ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆի
Մուտքի դիները.— Պատուոյ տոմսեր՝ 1000, 500 եւ 300 ֆրանք : Նախապէս կը ծախուին Գրատուն Հ. Բալուեան, 43 ռիւ Ռիշէ, Փարիզ եւ հանդէսին օրը սրահի մուտքին :

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Այս չաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Գլիւպի սրահներուն մէջ
ռիւ Կոլինեան

Orchestre EDDY-TOURNEL et son ensemble

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ ԾԱՆՕԹ
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

ԳՈԹԻՑԵՈՆ ԵՒ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ — ՃՈԽ ՊԻՒՖԷ

Մուտք 500 Ֆրանք — Հանգանակութիւն չկայ

Սեղան ապահովելու համար դիմել՝ Տիկ. Էլիզ Զրբաչեանի 2 Պուլվար տը լա Թիւվիէր, հեռաձայն՝ Կարիպալտի 50–52 եւ Պ. Արամ Շեխիկեան՝ Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Աթէն, հեռաձայն՝ Խոլպէր 33-80 :

Տոմսերը կարելի է հայթայթել սրահէն՝ 19ա Ռիւ Վանթիւր, եւ Մասնաճիւղին վարչութեան անդամներէն :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

MERCREDI 5 DECEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7749 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3560

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԲԱՐԵՆՇԱՆ ԵՐԵՒՈՅԹՆԵՐ

•

Քանի մը օրէ ի վեր բարենշան երե-
ւոյթներ կը նշմարուին Միջին Արեւելքի
կացութեան մէջ :

Տակաւին կանուխ է որոշ եզրակացու-
թեան մը յանգելու համար : Բայց եւ այն-
պէս, կը թուի թէ նոր շրջան մը պիտի
բացուի, վարաւելով ծանր փոթորիկի
մը մղձաւանջը :

Հիմա որ Ֆրանսա եւ Անգլիա ինչպէս
եւ Իսրայէլ համաձայնած են, իրենց
զրաւած հողերը պարպելու համար, Ազ-
գաժողովին կը մնայ ապացուցանել իր
կոչումը, իբրեւ ազդակ խաղաղութեան :

Ռուբէյլի պատերազմէն ի վեր, նորէն
փորձութեան մը կ'ենթարկուի այս մի-
ջազգային կազմակերպութիւնը :

Եթէ յաջողի լուծել Սուէզի ջրանցքին
կնճիռը, վերջնապէս ապահովելով ազատ
նաւարկութիւնը, իսկապէս փրկարար դեր
մը կատարած պիտի ըլլայ :

Ջրանցքին խնդիրը մէկ օղակն է բարդ
հանգոյցի մը :

Շատ աւելի ծանրակչիռ վէճեր կը
մթագնեն հորիզոնը՝ Միջ-Արեւելքի մէջ :

Նորէն ստեղծուած է «Արեւելեան խն-
դիր» մը, քաղաքական եւ տնտեսական
թնճուկներով :

Օրուան «Մեծ»երը նորէն կանդնած են
դէմ դիմաց, իրենց վաղեմի դիրքերը պա-
հելու կամ նոր դիրքեր գրաւելու համար :

Ազդեցութեան պայքարը շատ աւելի խոր
արմատներ ունի այսօր : Ամենաթեթեւ
անզգուշութիւնը ցնցումներ կը պատճառէ
պարբերաբար :

Ցեղամնայ ժողովուրդներ իրենց ազա-
տագրական պայքարը մղած տեղն կը
մտնուին դանազան փոթորիկներ : կը
դառնան հում նիւթ, ինչպէս իրենց բնա-
կան հարստութիւնները :

Միջին Արեւելքը ոչ մէկայն ջուրի ճամ-
բայ մըն է, բանուկ եւ անփոխարինելի,
այլեւ հսուն աղբիւր քարիւղի :

Ջուրի ճամբան փակեցին եւ ահա հրա-
նիւթի սուր տաղնապ մը կը սպառնայ
ջլատել արեւմտեան Եւրոպայի տնտես-
կան եւ ճարտարարուեստական կեանքը :

Ուրիշ վտանգ մը՝ Ա. Միութեան ա-
տեճանական յառաջխաղացութիւնը Մի-
ջին Արեւելքի մէջ : Մինչեւ հեռաւոր ա-
նապատները :

Արեւմտեան Եւրոպան այսօր շատ աւե-
լի վտանգուած կը դտնէ խորհրդային
թափանցումը՝ Սուրիոյ մէջ, քան եգիպ-
տական կնճիռը :

Աչխարհագրական տեսակէտով ալ,
Սուրիան աւելի մօտ է Ա. Միութեան քան
Եգիպտոսը :

Ծարիսի մը նեռելով սուրիական հողին
վրայ, Մոսկուան կրնայ իր համայքին կամ
սպառնալիքին տակ պահել ամբողջ Մի-
ջին Արեւելքը :

Այդ հեռանկարը մտնաւորապէս ազ-
դած է Մ. Նահանգներուն վրայ, որոնք
յաճախ կը բաժնուին Ֆրանսայէն եւ Անգ-
լիայէն, կամ վերապահ դիրք մը բռնելով
եւ կամ անոնց դէմ քաէարկելով :

Այսպէս, անոնք ալ Ա. Միութեան հետ
քաէարկեցին Ազդաժողովին մեծամաս-
նութեան բանաձեւը, պահանջելով պար-
պել Ֆրանքեւանգլիական ուժերը :

Այս ընթացքը եւ ուրիշ վերապահում-
ներ խորին դառնութիւն պատճառեցին
Փարիզի եւ Լոնտոնի մէջ :

Պատճառը շատ պարզ էր, — թոյլ չտալ
որ Միջին Արեւելքը ամբողջովին իյնայ
Մոսկուայի հովանաւորութեան տակ :

Կը թուի թէ Ջրանցքին պարպումը պի-
տի հարթէ ուրիշ թիւրիմացութիւններ,
դօտեպնդելով Ամերիկեան ճակատը :

Բռնադատ աշխարհ անձկութեամբ կը
սպասէ դիւանագիտական բանակցու-
թեանց ելքին :

Այդէն բանէ առաջ խաղաղութիւն :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՋՐԱՆՑՔԸ ՊԻՏԻ ՊԱՐՊՈՒԻ ՄԻՆՉԵՒ ԾՆՈՒՆԴ

•

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ֆրանսական եւ անգլիական կառավա-
րութիւնները Դեկտ. 3ին հրատարակեցին
երկու հաւաքական յայտարարութիւններ
որոնց բնագիրը հաղորդուած է Ազգաժո-
ղովի ընդհ. քարտուղարին եւ որոնք մի-
եւնոյն ատեն կարդացուեցան Ֆրանսայի
Ազգ. Ժողովին եւ Անգլիոյ Երեսփ. Ժո-
ղովին մէջ : Յայտարարութիւններէն մին
կը վերաբերի այն Ֆրանքեւանգլիական
ուժերուն որոնք Փորթ Սայիտ կը դա-
նուին : Միւսը կը վերաբերի Սուէզի
ջրանցքի հարցին կարգադրութեան :

Երկու յայտարարութիւնները ալ յու-
սախաբութիւն պատճառեցին, ինչպէս
կը գրեն տեղական թերթերը : Բուռն վի-
ճաբանութիւններ կը սպասուին երկու
խորհրդարաններուն մէջ :

ԱՌԱՋԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական եւ անգլիական կառավա-
րութիւնները կը հաստատեն թէ. —

Ա) Միջազգային զօրաւոր ուժ մը կը
հաւնի եգիպտոս, կատարելու համար ի-
րեն յանձնուած պաշտօնը, համաձայն
ՄԱԿի ընդհ. Ժողովին Նոյեմբեր 2ի, 5ի
եւ 7ի բանաձեւերուն :

Բ) Ընդհ. քարտուղարը կը սահանձնէ
պատասխանատուութիւնը ձեռնարկելու
Սուէզի ջրանցքին մաքրազործման, կա-
րելի եղածին չափ արագ :

Գ) Համաձայն ՄԱԿի ընդհ. Ժողովին
որոշման, ջրանցքին նաւարկութեան ազա-
տութիւնը եւ ապահովութիւնը պիտի վե-
րահաստատուին մաքրազործումէն անմի-
ջապէս վերջ :

Դ) Ընդհ. քարտուղարը բանակցութիւն-
ներ պիտի կատարէ կարելի եղածին չափ
շուտ, ջրանցքին ապագայ կարգադարքի
մասին, համաձայն այն վեց սկզբունքնե-
րուն որոնք ճշդուեցան Ապահովութեան
Խորհուրդին հոկտ. 13ի բանաձեւով :

Ֆրանսական եւ բրիտանական կառա-
վարութիւնները կը հաստատեն թէ որո
շած են անյապաղ չարունակել իրենց զօր-
քին պարպումը Փորթ Սայիտէն : Հետե-
ւաբար, հրահանգած են զաշնակից ու-
ժերու հրամանատարին՝ զօր. Քայթլիի
համաձայնիլ Ազգաժողովի ուժերու հրա-
մանատարին՝ զօր. Պըրնսի հետ, իրենց
ուժերու ամբողջական պարպումի ժամա-
նակացոյցի մասին, նկատի առնելով
գործնական պահանջները եւ զինուորա-
կան պայմանները :

Այդ ժամանակացոյցը Ազգաժողովի
ընդհ. քարտուղարին պիտի հաղորդուի
կարելի եղածին չափ շուտ :

Ժամանակացոյցը պատրաստած առեն,
դաշնակից ուժերու ըամանատարը նա-
խ պիտի առնէ հետեւեալ պարագաները.

Ա) Զինուորներու եւ զինամթերքի բեռ-
նաւորումը պիտի կատարուի մեթոտիկ եւ
կանոնաւոր :

Բ) Միջոցներ ձեռք պիտի առնուին հս-
կելու համար բարեկարգութեան վրայ
դրաւեալ շրջանին մէջ :

Գ) Միջազգային ուժին հրամանատարը
պիտի առնձնէ ապահովութեան պատաս-
խանատուութիւնը այն բոլոր ֆրանսական
եւ անգլիական պաշտօնեաներուն որոնք
պիտի մաքրեն ջրանցքը եւ որոնք դրուած
են Ազգաժողովին իրաւասու օրկանին
տրամադրութեան տակ :

Այս եզրակացութիւնները հաղորդած ա-
տեն, երկու կառավարութիւնները կը յի-
շեցնեն այն վճռական դիտողութիւնները

ՅՈՒՍԱԽԱԲՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

•

Պ. Քրիսթիան Փինօ Բչ. օր Ազգ. Ժողո-
վին ներկայանալով կարդաց երկու յայ-
տարարութիւնները : Տեղական թերթերը կը
դրեն թէ ժողովը լսեց «սառուցեալ լուռ-
թեամբ» եւ կամ անտարբերութեամբ :
Շատ մը երեսփոխանները նախապատրաս-
տուած էին տրուելիք որոշման, դիտնա-
լով որ Ֆրանսա եւ Անգլիա տեղի տուած
են Մ. Նահանգներու եւ Ազգաժողովին
ճնշումներուն : Հազիւ հարիւր երեսփո-
խաններ կը դտնուէին սրահին մէջ : Վար-
չապետը լուռ մնաց մինչեւ վերջը : Ըն-
թերցումը տեւեց տասնըհինգ վայրկեան :
Քանի մը ընկերվարականներ փորձեցին
ծափահարել : Նախկին արմատական մը
խօսք առնելով գոհունակութիւն յայտնեց
որ կառավարութիւնը յաջողած է պահել
Ջրանցքին միջազգայնացման սկզբունքը :

Դեկտեմբեր 13ին վիճաբանութիւն մը
պիտի կատարուի ընդհ. քաղաքականու-
թեան մասին եւ այն առեն միայն կարելի
պիտի ըլլայ խմանալ Ազգ. Ժողովին վերջ-
նական եզրակացութիւնը :

× Շատ աւելի յուզումնալից տեսարան
մը կը պարզէր Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը,
երբ արտաքին նախարարը կը կարդար
իրենց յայտաերարութիւնները : Պ. Լոյտ
մանրամասնութիւններ չհաղորդեց պար-
պումի գործողութեանց մասին . բայց կը
կարծուի թէ անգլեֆրանս. ուժերուն
մեծ մասը քաշուած պիտի ըլլայ երկու
շաբաթէն եւ ամէն բան պիտի վերջնայ
մինչեւ Ծնունդ : Ջրանցքին մաքրազոր-
ծումը պիտի կատարուի Ազգաժողովին
հսկողութեան տակ : Իսրայէլի գրաւած
հողերու մասին ալ խօսելով, նախարարը
յայտարարեց թէ պիտի պարպուին, բայց
կապայի չրջանը պիտի դրուի Ազգաժողո-
վին տրամադրութեան տակ : Այս չրջանին
մէջ կը դտնուին 200·000 արաբ տարա-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

դոր կատարեցին եգիպտոսի իրենց հպա-
տակներուն կրած վերաբերումին առթիւ :
Եւ կը չեշտեն թէ իրենց երկիրներուն մէջ
անոնք եգիպտացի հպատակներուն հան-
դէպ կը գործադրեն մարդկային եւ յայ-
նամիտ միջոցները, հետեւաբար իրաւունք
ունին պահանջելու որ եգիպտոսի իրենց
հպատակներուն կացութիւնը ապահովուի
կատարեալ երաչխաւորութեամբ :

ԵՐԿՐՈՐԴ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գալով այն բանակցութեանց որոնք
պիտի կատարուին Ջրանցքին ապագայ
կարգադարքի մասին, բրիտանական եւ
Ֆրանսական կառավարութիւնները նպա-
տակայարմար կը դտնեն որ Ապահովու-
թեան Խորհուրդին հոկտ. 13ի բանաձեւին
պարունակած վեց սկզբունքներուն հետ,
նկատի առնուին . —

Ա) Մեծն Բիտանիոյ եւ Ֆրանսայի
կողմէ Ա. Միջ. Խորհուրդին յանձնուած բա-
նաձեւը, որ կը յանձնարարէ ընդունիլ 18
պետութեանց կամ անոնց համազօր ներ-
կայացուցիչներուն առաջարկները, իրրեւ
հարցին լաւագոյն լուծումը :

Բ) Այն խօսակցութիւնները որ տեղի
ունեցան Եգիպտոսի, Ֆրանսայի եւ Մեծն
Բրիտանիոյ արտաքին գործերու նախա-
րարներուն միջեւ :

Գ) Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարին
Հոկտ. 24 թուակիր նամակը՝ ուղղուած
Եգիպտոսի արտաքին գործերու նախա-
րարին եւ անոր տուած հաւանութիւնը :

× Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը
հեռագրեց զօր. Պըրնսի անմիջապէս կապ
հաստատել Ֆրանքեւանգլիական ուժերու
հրամանատարին հետ՝ միջոցներ ձեռք
առնելու եւ այդ երկիրներուն ուժերը
պարպելու համար անյապաղ :

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ.Ի ՆՈՐ ԴԱՒԸ

*

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 27 Նոյ. (Ցառաջ).—
Շուրջ երկու չաբաթ առաջ՝ Ամենայն Հա-
յոց կաթողիկոսին կողմէ Միրանութեան
ուղղուած հեռագիր մը կը հաղորդէր թէ
Եղիշէ սրբ. Տէրտէրեան էջմիածնէն մեկ-
նելէ առաջ իր բոլոր պաշտօններէն հրա-
ժարած է :

Շաբաթ մը չանցած, վեղարաւոր լա-
բախազայը Փարիզէն հեռագիր մը կը ղր-
կէ Միրանութեան թէ՝ ինք չէ հրաժա-
րած Տէղապահի պաշտօնէն : Ուրիչ հե-
ռագիր մըն ալ կը ղրկէ Ցորդանանի ներ-
քին գործերու նախարարութեան, ըսելով
թէ՝ կատարուած ընտրութիւնը ապօրէն
է, թէ տեղապահը ինքն է :

Նոյեմբեր 21ի գիշերը, իր աչէ բազուկ
հանրածանօթ Շահէ վրդ.ի հետ կը ժա-
մանէ Ամման : Ժողովուրդին ցասումէն
վախնալով կը մնայ Ամման : Ինք եւ իր
արբանեակները աչխատանքի կը լծուին
ձախողեցնելու համար Տիրան արք.ի տե-
ղապահութեան վաւերացումը : Եւ նոր
խաղ մը կ'որոճայ .— Հաչտութեան գո-
ղին տակ վանքէն ներս մտնել, կաչառել
վարդապետներ եւ եթէ չյաջողի պատ-
րիարք ընտրուիլ, ամէն ձեւով խափանել
ուրիշի մը ընտրութիւնը եւ գործունէու-
թիւնը :

Նախ՝ հաչտութեան փորձը .— ճաչ :
Բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը մի-
ջնորդութեամբ Տիրան արք.ի կը
ներկայանայ Եղիշէի գործակիցներէն Պ.
Հայկ Փէլէկեան եւ տեղապահին աջը
համբուրելով ներողութիւն կը խնդրէ :
Ներումէն վերջ ճաչի կը հրաւիրէ տեղա-
պահը եւ կը յայտնէ թէ Եղիշէ արք. ալ
հոն պիտի ըլլայ եւ պիտի հաչտեցնեն
դիրենք : Տիրան արք. սարքուած խաղէն
անտեղեակ, դժկամակութեամբ կ'ընդու-
նի հրաւէրը, մխիթարն աոեն աւելցնելով
թէ՝ ինք պատասխանատու չէ ժողովուր-
դին որ գրգռուած է Եղիշէ արք.ի դէմ :

Միաբանութիւն եւ ժողովուրդ կը զգան
թէ հրաւէրը դաւ մըն է Տիրան արք.ի
դէմ : Ամբողջ դաղութը չաբաթ գիշեր մեծ
ցոյց մը կը կազմակերպէ վանքէն ներս :
Ցուցարարներ կը յայտարարեն .

— «Տիրան սրբազան, դաւաճաններուն
քով մի երթաք . հաչտութիւն չենք ուզեր ,
Եղիշէն վանքէն ներս չենք ուզեր » :

Վարդապետ մը ժողովուրդին կը յայտ-
նէ թէ՝ հաչտութիւն պիտի չըլլայ ճաչին
առեն :

Տիրան արք. յաջորդ օրը, կիրակի, կը
մերժէ երթալ ճաչին, պաղ ջուր մը թա-
փելով Եղիշէի եւ իր գործակիցներուն
վրայ : Դաւը ձախողած էր : Ժողովուրդը
այս յաղթանակին համար ուրախութեան
մեծ ցոյցեր կ'ընէ վանքին մէջ : Հայկա-
կան երգերը և պարերը օդը կը թնդացնեն
մինչեւ առաւօտեան առաջին ժամերը :

Հանրածանօթ լարախաղացը դեռ յոյսեր
ունի վանքէն ներս մտնելու : Երբեք չմնդ-
րադառնար թէ մթնոլորտը այլեւս անչն-
չելի է իրեն համար : Միաբանութիւն եւ
ժողովուրդ վերջնապէս վճռած են իրենց
ծոցին մէջ չպահել Ցուդա – Կայէն-
ներ : Առեն է որ Եղիշէն իր ճաթած քը-
նարով, դաչնակի կամ թմբուկի բնկե-
րակցութեամբ Հայրիկ Եալիսկ.ի , նուա-
դէ եւ երգէ « Աւա՛ղ փառաց անցա-
ւորի » :

Եղիշէ Տէրտէրեան արատ մըն է Հայ-
եկեղեցիին եւ եկեղեցականութեան հա-
մար : Հայ կղերին տարրական պարտա-
կանութիւնն է մաքրել այդ արատը :

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԿՈՆՖՈՒԿԻ եւ Ռընոտայի մրցանակները
տրուեցան երկուշաբթի օր : Առաջինը ,
ինչպէս կը նախատեսուէր, տասցաւ Ռե-
մոն Կառի, երկինքին Արմատները դիր-
քին համար , երկրորդին արժանացաւ
Անարէ Փեւէն «Հայրը» դիրքին համար ,
տեսակ մը ինքնակենսագրութիւն :

ՀԱՅԿԱՆՈՒՇԸ ՄԱՌՔ

●

Ա.

Բանախօսութիւն կատարուած Դեկտ. 1ի երեկոյին Սալ Շօփէնի մէջ.—

Իրաւունքի եւ արդարութեան խնդիր մը կայ Գործիչին եւ Հասարակութեան միջեւ: Գործիչը իրաւունք մը ունի հասարակութեան վրայ, եւ երբ այդ իրաւունքը տանք՝ Արդարութիւն մը գործած կ'ըլլանք :

Եւ այսօր, Ֆրանսահայ Գրողներու Ընկերութիւնը՝ եղբայր կազմակերպութեանց հետ այդ է որ կ'ընէ :

Իսկ ես, կրկնակ պարտք մը ունիմ : Նախ որ Հայկանոյշ Մառք իմ սերունդիս կանացի ամէնէն արժէքաւոր դրողն է, եւ երկրորդ որ՝ երկար տարիներու ընկերական կապ մը զոդէ մեզ :

Արդի սերունդը Սփիւռքի մէջ չի ճանչնար զայն, որովհետեւ դէպքերը այնպէս մը խլտեցին զաղութները որ հազիւ մազի թելերով կապուած ենք իրարու: Բայց Պոլիսը որ մտաւորապէս ետ չի մնար մեր զաղութներէն լաւ ճանչնալով զայն, ոճնեց անոր յիանամեայ գործունէութիւնը, փառաւոր եւ արդիւնաւոր հանդիսութեամբ մը, քանի որ կրցաւ հրատարակել յոբելեարին դլխաւոր գործերուն մէկ հատորով մը: Ասոր հեռեւեցան Ամերիկան, Անգլիան եւ ուրիշ կեդրոններ: Կըրնա՞ր Փարիզը զանց ընել զայն, երբ, ո՞ր մանց կոչմէ Սփիւռքի մտաւորական կեդրոնը կը համարուի, թերեւս թիւրիմացութեամբ :

*
**

Հայկանոյշ Մառքը ճանչցայ երբ քսան տարիքներուն մէջ էինք, եւ, առանց հովի հոդմտացներ կը զառնային մեր ուղեղներուն մէջ: 1900ի սերունդը ոսմանթիզմի մշուշներէն ելած կը մտնէր իրապաշտութեան մէջ եւ կը հանդիպէր խորհրդապաշտութեան խանձարուրներուն: Պետական խիստ վարչաձեւի մը տակ, խեղճ հոգիներ կը բզկտային մեր ղլուխին մէջ, ինչպէս մեղուն փակ անօթի մը խորը : Այն ատեն իրարու կը մօտենայինք զաղափարական համակրանքով եւ աննախանձ ընկերականութեամբ, ինչ որ այսօր, աւա՛ղ, զերեզմանին ենք յանձնած :

Խօյեան վարժարանի ընթացաւարտ : Բոլոր այդ յարկին տակ ապրողները մտաւորականի յատկանիշներով զուրս կ'ելլէին, թէեւ, ինչպէս միշտ եւ ամէն տեղ, ընտրեալները կը ջոկուին կոչեցեալներու խռնումին մէջէն: Այդ ընտրեալներէն մէկը եղաւ Հայկանոյշ, որու առաջին արձակ քերթուածը, յանձնարարուած իր զրաբարի ուսուցիչ Յակոբ Գուրգէնի կողմէ, հրատարակուեցաւ մեր «Մանգուամէ»ին մէջ, ուշադրութիւն զրաւելով իր լեզուական ճոխութեան եւ ներ-չնչումի նրբութեան համար (*):

Այդ միջոցին զարձեալ մեր Մանգուամէի ընկերներէն Վահան Թօշիկեան որ կը սիրէր յածիլ Խօյեանցիներու զանցքին չուրջը, կ'երթար փնտռել անոր զրութիւնները Ազգ. Հիւանդանոցի որբանոցէն, ուր ուսուցչուհի էր այդ աղջիկը, որու չուտով կապուեցաւ, ինչպէս կ'ըսէ Հայկանոյշ՝ «չանթի հարուածն էր երկուքիս համար ալ »:

Նշանուած՝ այս տարին իսկ սկսան հրատարակել 1905 Սեպտեմբերին «Ծաղիկ»ը երբ «կանանց յատուկ չաբաթաթերթ»: Աղջիկը՝ Ֆէմինիսմի տեսութիւններով լի ուղեղ, դրիչի ուժ եւ գործելու համարձակութիւն, անմիջապէս փարեցաւ գործին, մանաւանդ որ նշանածը « Լոյս » ծաղրաթերթին վարչութեամբ փորձ եւ ճարպիկ, պիտի ստանձնէր թերթին մատակարարութիւնը : Գործօն կին՝ գործունեայ այր: Ամուսնութիւնն ալ կապեց դիրենք :

«Ծաղիկ» որ հազիւ երկու տարուան կեանք ունեցաւ, չրջապատուեցաւ երիտասարդներու խումբով մը, դրական համակրանքով : Եւ որովհետեւ իր ինքնատիպ, եթէ ոչ ինքնահաւան խմբագրուհին կ'ուզէր որ կիներու թերթ մը միայն կի-ներով խմբագրուի , եւ որովհետեւ այն ատենի նուիրագործեալ մէկ քանի կին դրողները որոնց գլուխն էր Սիպիլ, անթաւական էին այդ գործին, մենք բոլորս՝ Արամ Անտոնեան, Մերուժան Պարսամեան, Զարեհ Նեմոյէ, Եր. Թոլայեան, Վ. Թօշիկեան եւ ես՝ կանացի ծածկանուն – ներով սկսանք կեանք եւ հետաքրքրութիւն ընծայել նորատեսակ այդ չարա – թաթերթին :

«Ծաղիկ» թէեւ տուաւ նաեւ խումբ մը երիտասարդուհիներու որոնց մէջ յիշատակելի էր այն որ Նիկի ստորագրու – թեամբ սրամիտ ու խայթիչ քրոնիկները կը զրէր, որու հետ երբեմն արուեստական վէճեր կը վարէինք ես՝ Ագաքսի Յարտեաշեան ծածկանունով : Այդ Օր. Նիկին, Իսկուհի Զիթճեան, ապա Տիկին Գարմէն, այսօր եռապէս սգաւոր, յանձն առաւ իր վաղեմի ընկերուհիին նուիրուած այս երեկոյին իր մասնակցութիւնը բերել :

« Ծաղիկ» իր հրատարակութեամբ ընդհատեց որովհետեւ Թօշիկեան Իզմիր փոխադրուեցաւ իբր խմբագիր Քէչիչեանի հիմնած Արձագանգ թերթին, որու դադրելէն ետք անցաւ Մամուրեան Որդիի « Արշալոյս»ին: Հոն տեղւոյն ընտրանիէն չրջապատուած՝ Հայկանոյշ չարունակեց իր սիրած աշխատանքը՝ կանանց բաժին – ները տալով այդ թերթերուն մէջ :

Պոլսոյ կարօտը յաղթեց սակայն Իզմիրեան ջերմութեան եւ 1909ին դարձան Պոլիս, այրը իր խմբագրական գործե – րուն , իսկ կինը նուիրուելով ամբողջո – վին կանացի կրթական - բարեսիրական կազմակերպութեանց, Ազգանուէր, Դրօշ – րոցասէր եւայլն:

Մեծ պատերազմը աւարտելէն յետոյ , 1919ին, երբ քաղաքական կացութիւնը քիչ մը թոյլատու կ'երեւէր, Հայկանոյշ Մառք պատեհ դատ կրկին յարձակելու իր խէալին՝ կանանց մամուլ մը ունենալու իր անչէջ ցանկութեան վրայ եւ 14 տարիէ ի վեր խզուած կապը հանդուցելով «Ծաղիկ»ին հետ, սկսաւ « Հայ Կին » կի – սամեայ հանդէսը եւ յաջողեցաւ :

Այժմ աւելի փորձ, աւելի հասուն, մի – ջավայրին քաջածանօթ, միշտ չրջապատուած համակրութեամբ ու բարեկամու – թեամբ իր մեծագիր եւ խնամեալ թերթը չարունակեց 13 տարիներ, զառնալով պոլսահայ իմացական կեանքին պատկերը եւ գրաւելով հայ լրագրական պատմութեան մէջ աննախընթաց տեղ մը: Յետպատերազմեան սերունդն ալ հոն ի յայտ կուգար, որոնցմէ յիշենք Նշան Պէչիկ – թաչլեանը, Վահրամ Թաթուլը, Եդ. Սիմքէչեան եւայլն: Իր վարիչ ոգին՝ միշտ յառաջադէմ էր, իր խմբագրուհին օրլ օրին կը հետեւէր Եւրոպայի մտաւորական եւ ընկերային կեանքին եւ նոր հրատարակութիւններու արձագանգը կը բերէր իր թերթին մէջ :

« Հայ Կին »ի մէջ Հայկանոյշ Մառք տուաւ ոչ միայն գրական կտորներ, այլ խմբագրականներու չարքեր , առոյգ , կարճ, ինքնատիպ գրիչով ու նիւթով: Յիշենք «ո՞ւր կ'երթայ»ներու եւ «Կին» կոչականով չարքերը որոնք կը կազմեն իրեն «թուղթ հատատոյ»ները :

Ո՞ւր կ'երթայ խօսակցութիւնը , ուր կ'երթայ երիտասարդութիւնը, զատարկաբանութիւնը, սէրը, լեզուն, զրականութիւնը, հատատքը, մանչը, աղջիկը եւն.:

« Կին » եռիդ նայէ, զարդացիր կին , հզարա եղիր, մի ստեր, սէր մի մուրար, մի բամբասեր, մի սորկանար, աշխատէ, խօսէ, իսկալ ունեցիր, վեր նայէ ... վերջապէս «դուն ինքդ եղիր կին »:

« Հայ Կին»ի ուշադրաւ յաջողութիւնն ու ծաւալումը նոյնիսկ զաղութներու մէջ, իր խմբագրին անկախ, անչեղ, զբնացքն էր եւ իր հմտութիւնը կանացի հարցերու մէջ: Ան յարատեւեց երկար տարիներ եւ դեռ կրնար եթէ մահացու բարոյական հարուած մը չստանար : Աւդէն , այդ չափն ալ աննախընթաց էր մեր լրագրական պատմութեան մէջ, եւ այդ իսկ կը կազմէ իր անթառամ պսակը :

Հաւատքով, սիրով եւ բոլորանուէր ի – մէալով ընթացող այս գործը զատճան մտաւ մը քանդուեցաւ եւ «Հայ Կին » խափանուեցաւ վերջապէս, ցաւագին խըզուվք մը ցանելով ոչ միայն խմբագրուհիին, այլ հասարակութեան մէջ ալ :

Իր ինքնակենսագրութեան մէջ սպզէս կ'անդրադառնայ.— « Հոս գրիչս պիտի կեցնեմ, չուզելով պարզել ողբերգութիւնը՝ զոր բոլորը գիտեն, եւ որուն ցաւը կը մխայ ու կը մխայ սրտիս մէջ, երկար ատեն զիս հեռու պահելով այնքան սիրած զրական կեանքէս: «Հայ Կին»ի չիջումը եղաւ ինծի համար այն՝ ինչ որ եղաւ հէգ Տօրինի մահը՝ Տիկին Տիւսաբի համար : (Տիկին Տիւսաբ եւս իր սիրասուն աղջկան մահուան վրայ դրիչը փչրած էր):

Հայկանոյշ Մառք, անզաւակ մայր , սպզէս կ'արտայայտէ, իր տառապանքը.

—« Ան իմ աղջիկս էր: Ամէն տարեմուտի մտածումս վրայ կը համրէի անոր տարիքը: Աղջիկս եղաւ մէկ տարու , երկու տարու ,երեք տարու, տասներեք տարու... Աւա՛ղ: Գրիչ չեմ կրնար առնել ձեռքս: Ո՞ւր է այն կորովի կինը: Ես ես չեմ: Գրիչի կինը մեռաւ : Զորս տարի չկրցայ գրիչ բռնել ձեռքս »:

Պէտք է հոս հատուցանել նաեւ արդարութեան ուրիչ հարկ մը : Ինչպէս «Ծաղիկ»ի , « Հայ Կին»ի ալ արագ յաջողութեան մէջ իր էական բաժինն ունի իր ամուսինը Վ. Թօշիկեան որ անսպառ կորովով եւ անդուլ աշխատութեամբ տարաւ թերթին վարչականը, այնպէս որ խմբագիրը անմտահոգ լիովին փարեցաւ գործին : Մամուլի չրջանակները պիտեն թէ առանց վարչականի լաւագոյն թերթը դատապարտուած է մահուան : Այր եւ կին այսպէս զիրար կը լրացնէին , Հայկանոյշ զաղափարն էր, Վահան գործը:

« Հայ Կին»ի հարուածէն չորս տարի վերջը եւ Մառք կրկին դրիչը ձեռք առաւ «Նոր Լուր»ին մէջ եւ 1944ին «Ժամանակ»ի մէջ հրատարակեց յօդուածաշարք մը «Նամակներ Բարեկամիս», ընկերական ու ընտանեկան հարցեր վերլուծելով հոգեբանօրէն եւ փորձառաբար :

Ան ալ, այս չուկայախօս «սրամտութեան» տարիներէ ի վեր ընտելացած , դեղնաթոյր թուղթէն հատ մը կը հանէր կուտար: «Պապական»ը Պաճէ Օթոմանին պաշտօնական հրատարակութիւնն էր , անսխալը, անսխալականը :

Վրան առանց ակնարկ մը նետելու , քառածալ կը կոտրէր ու բաճկոնակին վերի զրպանը կը խոթէր այդ թուղթին կտորը, որ կրնար իրենց կեանքը յեղաշրջել:

Իրիկունը ճաշէն ետքը, մենծ անտուկին բանալին կնոջմէն առնելով, պալսեանեցուն տակը «սրխը սրխը» պահուած ծրարը դուրս կը հանէր, հանդոյցները երկվեցածօրէն կը քակէր ու 12 բախտակիր ճերմակ թուղթերը առջեւը զրած , անոնց թուանշանները մէկիկ մէկիկ անսխալականին արձանագրութեանց հետ կը-կին կրկին կը բաղդատէր :

Այս գործողութեան ամբողջ տեւումին, վարդենի տուտուն, էրկանը դէմը նըստած, աչքերը անոր երեսը, ձախ արմունկը սեղանին վրայ, աջ ձեռքը սեղանին տակ, համրիչը բռնած, կամացուկ կամացուկ «Տէր Ողորմեա» կը քաչէր : Աստած պէէիմ կ'ողորմէր ու բան մը կը զարնէր: Երբ մարդը թուղթերը, ծիծաղով մը, նորէն պողպատեայ մէկ կը տեղաւորէր, կնիկն ալ կոտրուկ մը կը հարցնէր .

— Նորէ՞ն բան մը չկայ :

— Ինշալլահ դալ անգամ, կը պատասխանէր էրիկը. եւ ծրարը կնկանը կուտար որ տանի տեղը դնէ . ու ինք «սիկառէթ»ը չինելով, սուրճին կը նպաստէր :

Ընտանեկան այս արարողութեանց Արմիկն ալ մասնակից ըրին, երբ քիչ մը մեծցաւ: Պատրանք կրելու թող կանուխէն վարժուէր: Ղուկաս աղան թուղթերը ամբողջովին պտտիկին թաթիկը կուտար ու մէկմէկ մէկմէկ անկէ կ'առնէր բաղդատանքը համար: «Արդար գառնուկ էր, Պէէիմ ուղուր կուգար» պզտիկը սկսաւ դպրոց երթալ, ընթերցանութեան մէջ յառաջադէմ, սակայն թիւ կարզալ չէր սորվեր. հօրեղբայրը հանդիսաւորապէս յայտարարեց որ «թուաբանութիւն չսորվիս նէ, քեզի շըմէնտէրփէր պիտի չզարնէ». չօճուխիկն ալ հավէսով թուաբանութեան հետէ լինկաւ . ու երբ ամիսները եռքը, ճերմակ թուղթը ձեռքը առած, վրայի խոշոր սեւ թուերը չանաց հեգել, մտքին ուժ տալով, լեզուն բերնին մէջ զարճնելով, չրջելով, չրջրջելով «ի...նը» ու քանի մը վայրկեան յողնութիւն առնելէ յետոյ «ու...թը» կարդայ, Ղուկաս աղան խնդալէն կը մարէր, եւ «ա՛ֆէրիմ աղջիկս, ապրիս աղջիկս, քեզ նայիմ հա» քաջալերանքներով պզտիկին չանքերը կը դիւրացնէր, ինչպէս ոտքի ելած առեն ձեռքէն բռնած, տա՛տիս, տատիս» ըսելով քալեցուցած էր:

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(Շար.)

(*) Գրականութեան մէջ մտնող այս նորաւուածը, հետաքրքրութիւն արթընցուց՝ մանաւանդ մականունին համար : Հայկանոյշ՝ Թօփուզեան էր ազգանունով, բայց նորաձաշակ սերունդ , իր հօրը անունը եւրոպականացնելով ընտրած էր *Մառք* ձեւը :

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Բ. ԺՈՂՈՎԸ

●

(Գ. եւ վերջին մաս)

Հարվըրտի մէջ հիմնուելիք Ամպիոնը պիտի չարունակէ իր գոյութիւնը այնքան ատեն որ նոյն ինքն համալսարանը պիտի տեւէ, եւ պիտի հասցնէ ուսուցիչներ: պատմագէտներ, բանասէրներ, թարգմաններ, եւ գրողներ հայկաբանական եւ յարակից ուսմանց մէջ :

Արտասահմանի մէջ միակն ըլլալու սահմանուած հայագիտութեան այս համալսարանային կեդրոնը, իր մէջ ունենալիք համբաւաւոր արեւելագէտներով, Հարվըրտ Համալսարանին հետ չարունակելիք իր երկար կեանքով, ընդարձակուելիք համբաւաւոր արեւելագէտներով, եւ հրատարակելի բազմաթիւ մեծ ու փոքր հատորներով, պիտի զերազանցէ ուրիշ որեւէ համալսարանի ունեցած հայկական զասընթացքներու կամ հայկաբանական ուսմանց ծրագիր :

Շեչտուեցաւ , որ նոյնինքն Հարվըրտ Համալսարանը պիտի բերէ իր զրական մասնակցութիւնը այս ծրագիրը իրագործացնելու համար: Իր մասնակցութիւնը պիտի ըլլայ ոչ միայն բարոյական զեղնի վրայ, այլ եւ նիւթական, մօտաւորապէս այնքան, որքան Հ. Հ. Միութիւնը ծրագրած է պոյացնել :

Ճաշի ընթացքին պլխաւոր խօսողը եղաւ Տքթ. Տէր Ներսէսեան, որ աւելի ընդարձակ բացատրութիւններ տուաւ հայ արուեստի մասին իր ըսածներուն վրայ : Ըսաւ թէ առաւել գիտութիւն հայ արուեստի եւ հայկական մշակոյթի արժէքներու մասին, պիտի մեծապէս ծառայէն մշակենաւորելու հայկական ժառանգութիւնները ներկայ սերունդին մէջ :

Հարվըրտ Համալսարանին կողմէ խօսեցաւ Ուիլըմ Պէնթիք Սմիթ, նախագահին օգնականը, որ համալսարանին բարեմաղթութիւնները բերելով, անդամ մը եւս չեշտեց Հարվըրտի վաղեմի հետաքրքրութիւնը հայկական ուսմանց մասին : Խօսեցան նաեւ Վեր. Ա. Ա. Պետիկեան եւ երկու ամերիկացի դասախօսներ: Սեղանապետութիւնը կը վարէր Տքթ. Արա Ալազեան, որ նաեւ ամփոփ կերպով ներկայացուց ներկայ կացութիւնը եւ ակնկալութիւնները Հ. Հ. Մ.ի եւ Հարվըրտի ամպիոնի նիւթական ծրագրին :

Իրիկունը պեղարուեստական բաժինը ներկայացուց Պոսթընի հայկական ազգային երգչախումբը :

Ընկերվարներու յանձնախումբի պետ – կուցումէն յայտնուեցաւ որ Միութեան չանքերով Հարվըրտ Համալսարանի մատենադարանին հայկական հաւաքածոյին վրայ աւելցած են 1500է աւելի հատորներ: Այս գրքերը եկած են հետեւեալ ազգային ներու հաւաքածոներէն . — Տքթ. Յովհաննէս Ծովիկեան, Տիրատուր Ա. Տիքիճեան , Ա. Նազար, Գաբրիէլ Ս. Խանէր Էրիկը. եւ ծրարը կնկանը կուտար որ տանի տեղը դնէ . ու ինք «սիկառէթ»ը չինելով, սուրճին կը նպաստէր :

Ընտանեկան այս արարողութեանց Արմիկն ալ մասնակից ըրին, երբ քիչ մը մեծցաւ: Պատրանք կրելու թող կանուխէն վարժուէր: Ղուկաս աղան թուղթերը ամբողջովին պտտիկին թաթիկը կուտար ու մէկմէկ մէկմէկ անկէ կ'առնէր բազդատանքը համար: «Արդար գառնուկ էր, Պէէիմ ուղուր կուգար» պզտիկը սկսաւ դպրոց երթալ, ընթերցանութեան մէջ յառաջադէմ, սակայն թիւ կարզալ չէր սորվեր. հօրեղբայրը հանդիսաւորապէս յայտարարեց որ «թուաբանութիւն չսորվիս նէ, քեզի շըմէնտէրփէր պիտի չզարնէ». չօճուխիկն ալ հավէսով թուաբանութեան հետէ լինկաւ . ու երբ ամիսները եռքը, ճերմակ թուղթը ձեռքը առած, վրայի խոշոր սեւ թուերը չանաց հեգել, մտքին ուժ տալով, լեզուն բերնին մէջ զարճնելով, չրջելով, չրջրջելով «ի...նը» ու քանի մը վայրկեան յողնութիւն առնելէ յետոյ «ու...թը» կարդայ, Ղուկաս աղան խնդալէն կը մարէր, եւ «ա՛ֆէրիմ աղջիկս, ապրիս աղջիկս, քեզ նայիմ հա» քաջալերանքներով պզտիկին չանքերը կը դիւրացնէր, ինչպէս ոտքի ելած առեն ձեռքէն բռնած, տա՛տիս, տատիս» ըսելով քալեցուցած էր:

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(Շար.)

ՈՍԿԻ ԱՊՐԶԱՆ

(ՎԷՊ ԳՈՐԾԱՒՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

●

Եւ ոչ ալ օգտուիլ ուղեց մահմէտական օրէնքէն, որ արուի մասնակցութիւնը պարտաւորիչ ըրած է ժառանգութեան բաժանումի մէջ: «Փառք Աստծու, իր ճակտին քրտինքովը պատառ մը հաց կը ճարէր, ինչո՞ւ եէթիմին հախը պիտի ուտէր: Ան գավալլը էօֆսիւզն ալ իր զաւակըն էր»:

Եղբօրը թողած պարտքերը մարքելէ յետոյ, հարիւր ոսկի գումարին մնացորդը Օսմանեան «քոնսոլիտէի» պահեցուց : Ժամանակ մը վերջը զանոնք ալ ծախեց եւ տեղը Բումէլիի երկաթուղիներու տաս – ուերկու արժէթուղթ դնեց. թերեւս որբին բախտը բանելով, երկամսեայ մինչեւ վեց հարիւր հազար ֆրանքի պարզեւներէն բան մըն ալ անոր կը զարնէր :

Ալ անկէ ետքը ամէն երկու ամիսը անդամ մը, անձկութեամբ կը սպասէր վճռաճակահանութեան քաչուելուն օրուան : Ելած չորս հարիւր թիւերը անմիջապէս ծանուցանող ցուցակներուն անվստահ , համբերութեամբ մինչեւ միւս օրը կը սպասէր, Պաճէ Օթոմանին հրատարակութեան երեւմանը: Առտուն կանուխ , կամուրջին վրայ, « իր » լրագրավաճառին քսան փարա երկնցնելով , — Մարտիրոս «պապական մը» կը հրամայէր :

Ան ալ, այս չուկայախօս «սրամտութեան» տարիներէ ի վեր ընտելացած , դեղնաթոյր թուղթէն հատ մը կը հանէր կուտար: «Պապական»ը Պաճէ Օթոմանին պաշտօնական հրատարակութիւնն էր , անսխալը, անսխալականը :

Վրան առանց ակնարկ մը նետելու , քառածալ կը կոտրէր ու բաճկոնակին վերի զրպանը կը խոթէր այդ թուղթին կտորը, որ կրնար իրենց կեանքը յեղաշրջել:

Իրիկունը ճաշէն ետքը, մենծ անտուկին բանալին կնոջմէն առնելով, պալսեանեցուն տակը «սրխը սրխը» պահուած ծրարը զուրս կը հանէր, հանդոյցները երկվեցածօրէն կը քակէր ու 12 բախտակիր ճերմակ թուղթերը առջեւը զրած , անոնց թուանշանները մէկիկ մէկիկ անսխալականին արձանագրութեանց հետ կը-կին կրկին կը բաղդատէր :

Այս գործողութեան ամբողջ տեւումին, վարդենի տուտուն, էրկանը դէմը նըստած, աչքերը անոր երեսը, ձախ արմունկը սեղանին վրայ, աջ ձեռքը սեղանին տակ, համրիչը բռնած, կամացուկ կամացուկ «Տէր Ողորմեա» կը քաչէր : Աստած պէէիմ կ'ողորմէր ու բան մը կը զարնէր: Երբ մարդը թուղթերը, ծիծաղով մը, նորէն պողպատեայ մէկ կը տեղաւորէր, կնիկն ալ կոտրուկ մը կը հարցնէր .

— Նորէ՞ն բան մը չկայ :

— Ինշալլահ դալ անգամ, կը պատաս-

ՍԱՍՈՒՆԻ ՎԱԽԸ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ 364 - ԱՍՈՒ)

Ֆ. ՊԱՐԳ

12.— ՀԱՅՐ ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

Մի քանի րոպե լռություն տիրեց սենյակում, որից հետո Ծիլիի ձայնը լսվեց.

— Ես ինձ համար որոշել եմ, որ ոչ մի դեպքում չեմ ամուսնանա, ինչքան էլ ինձ համար հարուստ և ազնվական լինի նա, որ ինձ կնության կառնի: Ես ուզում եմ ապրել ազատ կյանքով, ինչպես ապրում են ամերիկուհիները, որոնք ամուսնանում են միայն սիրուց դրդված, և ոչ երբեք հարստության համար

դիրները եւ ուրիշ հարիւր հազար Արաբ - ներ :

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստա - տեն թէ երեսփ. ժողովին մեծամասնու - թիւնը (պահպանողական) չափազանց դառնացած է եւ նեղ կացութեան մը պի - տի մատնէ զահլիճը, երբ ընդհ. վիճա - բանութիւններն սկսին : Քանի մը երես - փոխաններ հարցուցին թէ Ազգաժողովը բաւարար երաշխիքներ տուա՞ծ է Անդ - լիոյ եւ Ֆրանսայի : Ուրիշներ դիտել տուին թէ պարպումը տեղի կ'ունենայ « նուաստացուցիչ » պայմաններու մէջ : Եւ այս վիճակին պատասխանատու հըր - չակեցին աշխատաւորական կուսակցու - թիւնը : Արտաքին նախարարն ալ այս տե - սակէտը յայտնեց, բուռն ղայրոյթ պատ - ճառելով ընդդիմադիրներուն :

× *Վերջին տեղեկութեանց համաձայն Ազգաժողովին ուժերը արդէն ձեռք ա - ռած են Փորթ Սայիտի վարչութիւնը եւ ապահովութիւնը, մէկ երրորդ համեմա - տութեամբ :*

ՀՈՒՆԳԱՐՆԵՐԸ ՎԱՐ ՁԵՆ ԴՐԱՄ ՁԷՆՔԸ

Փեշթայէն կը հեռագրեն թէ հարիւրա - ւոր քաղաքացիներ նոր ցոյց մը կատա - րեցին Դեկտ. 3ին, արհամարհելով ռու - սական ուժերը եւ անոնց զինադադարը : Բողոքը ուղղուած էր ձերբակալու - թեան մը դէմ : Անմիջապէս զրահա - պատ կառքեր ղրկուեցան Լենինեան պո - ղոտան, ցուցարարները ցրուելու համար, բայց անօգուտ :

Գաւառէն հասած լուրերու համաձայն, ընդդիմադիրները պինթափ չեն եղած եւ բուռն կռիւներ կը մղեն լեռնային շրջան - ներու մէջ եւ Զեխոսլովաքիոյ սահմանին վրայ :

× *Քաոսալի կառավարութեան մէկ բան - բերը անուղղակի խոստովանեցաւ թէ Հունգարներ աքսորուած են դէպի Ռ. Մի - ութիւն : Այս յայտարարութիւնն եղաւ հինգ լրագրողներու առջեւ, մամուլի վերատեսուչին կողմէ, որ հաստատեց նաեւ թէ բարեկարգութիւնը չէ վերահաս - տատուած, թէ ածուխի արտադրութիւ - նը հազիւ սովորականին մէկ երրորդը կը ներկայացնէ եւն . :*

× *Քաոսը վերջապէս բարեհաճեցաւ պատասխանել Ազգաժողովի առաջարկին, հաւանելով որ ընդհ. քարտուղարը փեշ - թա այցելէ « յարմար ատեն մը, փոխա - դարձ հաւանութեամբ » : Սակայն կը մերժէ ընդունիլ Ազգաժողովին ներկայա - ցուցիչները :*

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄՈՍԿՈՒԱՅի մէջ ստորագրուած հա - մաձայնութեամբ մը, Ռ. Միութիւնը եւ Ռումանիա «անհրաժեշտ եւ նպատակա - յարմար կը դտնեն խորհրդային զօրքին առժամեայ բնակութիւնը Ռումանիոյ մէջ, նկատի առնելով ներկայ միջազգա - յին կացութիւնը » : Երկու կառավարու - թիւնները պիտի խորհրդակցին յառաջի - կային, այդ զօրքին բնակութեան երկա - րաձգման մասին :

ՍՈՖԻԱՅէն կը հեռագրեն թէ երկու զօրավարներ ատենաղուրկ եղան, 200 սպաներ եւ ենթասպաներ վտարուե - ցան բանակէն : Բազմաթիւ ուսանողներ ձերբակալուեցան, ազատ ընկերվարու - թիւն պահանջած ըլլալով :

Աշխարհի Չորեքշաբթի մը ծագեցաւ նիւ Եորքի նաւահանգիստին մէջ, պայթիւնի մը հետեւանքով : Տասնըչորս հոգի մե - ռան, 250 հոգի վիրաւորուեցան :

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆի վարչապետը, Քաա - մանլիս Պելկրատ գնաց երէկ, խորհրդակ - ցելու համար Եուկոսլաւիոյ վարիչներուն հետ : Պալքանեան դինակցութիւնը կազ - մալոյծ վիճակ մը ունի, ինչ որ մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ, նկատի առնելով թէ պալքանեան երկրամասին եւ թէ Միջին Արեւելքի կացութիւնը : Կ'ըս - ուի թէ չափաւոր հոսանք մը կազմուած է Ցունաստանի մէջ, անյապաղ լուծելու հա - մար կիպրոսի խնդիրը :

ՄՈՍԿՈՒԱՅի հեռագրական գործակա - լութիւնը «լաւատեղեակ աղբիւրէ մը » քաղելով կ'ըսէ թէ Թուրքերը երկու զու - մարտակ զօրք ղրկած են Իրաք, վարչա - պետ Նուրի Սայիտի խնդրանքով : Անդ - լիոյ արտաքին նախարարութիւնը եւ Լոն - տոնի թրքական դեսպանատունը կը յայ - տարարեն թէ տեղեկութիւն չունին :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Դեկտ. 3) .— Զոյգ ռակի՝ 463·000, նափոլէոն 3410, զուիյ· 3320, անգլ· 4410, քսան ռոլարնոց 16·440 : Թղթադրամ (անպաշտօն) . — Սթերլին 1020, ռոլար 398, զուիյ· 96, պելժ· 7·85, լիր 0·61 :

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հետզհետէ կը ղրկենք մեր բաժանորդ - ներուն իրենց հաշիւը տեղեկացնող մաս - տա-չէքեր, խնդրելով որ փակեն իրենց պարտքը տարեգլուխէն առաջ :

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չտա - նանք այն բաժանորդները որ պարտք ու - նին :

Դիւրացնելու համար առաքման գործո - ղութիւնները, մեր բաժանորդները կը - նան վճարել իրենց բնակավայրին մէջ .—

ՄԱՐՍԷՅԼ, Գ. Ծերիկեանին, Ա. Բէօ - սէեանին : Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Յ. Էսկիճեանին (Սէն Ժեռոմ), Հ. Պետիկ - եանին (Վալպարէյ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն) : Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ) :

ՎԻԵՆ .— Մ. Մուրատեանին :

Ս. ԷԹԻԷՆ .— Վ. Խրիմեանին :

ԼԻՈՆ .— Միսաք Միրզէին (Մ. Ղազար - եան) :

ՏԻՍԻՆ .— Վ. Հիւսեանին :

ՆԻՄ .— Գ. Խոսրովեանին :

ԿՐՆՈՊԼԸ .— Քիւրէեանին :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ .— Բարթող Փափազեանին :

ՊԱՆԷՕ .— Բ. Պաստմաճեանին :

ԱՌՆՈՒՆԻԼ - ՍԱՐՍԷԼ .— Ա. Մարտի - րոսեանին :

ԱՆԻԷՌ-Պ. ՔՈԼՈՄՊ .— Ա. Աւետիսեա - նին :

ՇԱԻԻԼ .— Գ. Կիւլեանին :

ԻՍԻ .— Եր. Ատանալեանին :

ՄՇԱԿՈՑԹի ՏՈՒՆ

Վիէննէն Ս. Աբրահեան հազար Ֆր. կը նուիրէ Փարիզի Մշակոյթի տան Ֆոնտին : (Ղրկուած յանձնախումբին) :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ .— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ .—

Ականւոյ ենթկ. Շաբաթ, 8 Դեկտ. ժամը 9ին :

Իշխան խումբը Շաբաթ 8 Դեկտեմբեր, ժամը 9ին :

Ընկեր Կարօ ենթկ. Կիրակի 9 Դեկտեմբեր ժամը 3·30ին :

Արամ խումբը Կիրակի 9 Դեկտեմբեր, առաւօտեան ժամը 10ին :

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սո - վորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրա - կարգ : Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայա - ցուցիչը :

ՎԻԵՆ .— Հ. Յ. Դ. կոմիտէի ընդհ. ժո - ղովը այս Շաբաթ ժամը 20·30ին, « Համօ Օհանջանեան» ակումբին մէջ : Բոլոր ըն - կերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է :

ՓԱՐԻԶ .— Հ. Յ. Դ. « Եգիպտացի» կո - միտէի խումբերու ներկայացուցչական ժողովը այս ուրբաթ ժամը 20·30ին, 17 ռիւ Պլէօ, մէթրօ Քաստէ :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ .— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինաս - եան ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին, սովորական հաւա - քատեղին :

Ֆ. Կ. Խաչի Պանկէօ Քաշանի մասնա - ճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերուհիները այս Շաբաթ դիշեր ժամը 5ին, ընկ. Հաքիմեանի բնակարանը :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
Երկուշաբթի գիշեր, 10 Դեկտեմբեր, ժամ ճիշդ 8·45ին

SALLE PAUL - FARALICQի ՄԷՋ

21 Rue Yves Toudic PARIS (10) Métro Place de la République et Bonsergent

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերդութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր, հեղինակ ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ
Մասնակցութեամբ՝ Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆի, Օր. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆի, ՇՈՒՇԱՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆի, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆի, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆի և ԳԻՐԳՈՐ ՎԱՀԱՆի
Մուտքի գիները.— Պատուոյ տոմսեր՝ 1000, 500 եւ 300 ֆրանգ : Նախապէս կը ծախուին Գրատուն Հ. Բալուեան, 43 ռիւ Ռիշէ, Փարիզ եւ հանդէսին օրը սրահի մուտքին :

ՃԱԻԻԼԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ
ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կիրակի, 9 Դեկտեմբեր, ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր,

Salle des Fêtes, Rue Stalingrad, Chaville

Բարձր հովանաւորութեամբ Կաթող. Պատուիրակ
ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՍԻՓԱՆ—ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՀԱԽՈՒՄԲԻ

Պիտի ներկայացուի « ՈՂՈՒՄԱՐՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ (գաւեշտ), Շաւիլի յանձնախում - բին կողմէ *ճոխ պիւֆէ* *Մուտք 250 ֆր. :*

Orchestre GARO SARIAN

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Այս Շաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Գլիւպի սրահներուն մէջ
ռիւ Կամպեան

Orchestre EDDY - TOURNEL et son ensemble

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ ԾԱՆՕԹ
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

ԳՈՒԹԻՑԵՈՆ ԵՒ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ *ճոխ պիւֆէ*
Մուտք 500 ֆրանգ *Հանգանակութիւն չկայ*

Սեղան ապահովելու համար դիմել՝ Տիկ· Էլիզ Զրբաչեանի 2 Պուլ - վար տը լա Թիւվիէր, հեռաձայն՝ կարիպալտի 50–52 եւ Պ. Աբրահ Շեխիկեան՝ Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Ալէճի, հեռաձայն՝ Ռոլպէո 33-80 :

Տոմսերը կարելի է հայթայթել սրահէն՝ 19ա Ռիւ վանթիւր, եւ Մասնաճիւղին վարչութեան անդամներէն :

AVIS AUX
Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԿԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը
Ձեզի կը յանձնարարէ.— Ձարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ « *մարքա* »ներով
ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՋԵԼի ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱԻԱԳՈՑՆ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՈՎ
Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ՏՕՆԱԾԱՌ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին Տօնածառի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ կիրակի, 23 Դեկտ. ժամը 15ին : Կը հրա - ւիրուին ծնողներն ու համակիրները :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո - րեքշաբթի գիշեր, ժամը 9ին, Քաֆէ Քա - տէի վերնայարկը : Վիճաբանական նիւթ. —« Կղերը պէ՞տք է որ վարէ սփիւռքի հա - յութեան ճակատագիրը » : Ֆը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ ՊՈՒՏՈՑԻ ՄԷՋ

Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կը ներկա - յացնէ Պ. Ղ. Մելոյեանի

« ԱՐՄԵՆՈՒՇ »ը (տրամ հինգ արար) :

Այս Կիրակի ժամը 3·30ին, կղերական - ներու սրահը, ռիւ տէ Պահիւմիէ :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՖՈՒԼՈՐԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ ՄԱՐՏ 17ԻՆ

×

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կապ. Խաչի մասնաճիւղին, Դեկտ. 23ին :

ԿՈՒԶՈՒԻ

Արհեստանոցի մէջ աշխատելու համար զործաւորուհիներ, հագուստի, շըմիզի - էի,, արթուկի, fouի համար, եւ մեքա - նիսիեներ : Նա եւ զուրս աշխատող զոր - ծաւորուհիներ : Դիմել՝

Ets. VASKENE
2 Rue Louis Bascan, Viroflay (S. et O.)

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Պարոն Հոսէփ Մարտիկեանը կը փնտռէ իր ազգականները, հօրը անունը՝ Գրիգոր, մօրը անունը՝ Մաքրուհի, հօ - րեղբայրներուն կարապետ եւ Պարգեւ, եղբօրը Մարտիրոս, քոյրերուն՝ Զարու - հի եւ Քրիստինէ : Կը բնակէին Հէլվա - ճեան մեսաքին գործարանին մօտ, Մար - տիկեան (Գուզուկենց) : Տեղեկացնել՝

Madame Arabian
141 Bd. de la République, Cannes (A. M.)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութքեր, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

JEUDI 6 DECEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7750 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3561

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱԻԵԼԻ ՀԶՕՐ ՔԱՆ ՍՈՒՐԸ

*

Երկկ համաժողովրդական ցասումի եւ քաջալերանքի հոյակապ ցոյց մը կը հաղորդի բոլոր հեռաւորական գործակալութիւնները :

Դեկտ. 4ին, երեսուն հազար հունգար կիներ եւ աղջիկներ թափօր մը կը կազմեն Փեշթայի փողոցներուն մէջ , դէպի Անձանօթ Զինուորին դամբարանը, յար – գելու համար վերջին ապստամբութեան զոհերուն յիշատակը :

Բոլորն ալ սեւ հագուած , երեք - երեքի բաժնուած , եւ ձաղիկներով բեռնաւորուած :

Հրապարակին վրայ կը զանուէին բազմաթիւ խորհրդային զրահապատ կառքեր եւ ռուս զինուորները կը փորձէին ցոյցը արգիլել զնդացիրներու սպառնալիքով :

Բայց , անօգուտ , կիները կը չարունակէին յառաջ խաղալ , հայրենասիրական կանչեր արձակելով եւ երգելով :

Ապահովաբար այդ երգերէն մէկն էր Շանդոր Պետեֆիի մարտական կանչը .

Մաճառներ , յառա՛ջ .

Ազատութիւն ենիմ դրօշին գրած ,

Թող տեսնէ աշխարհին այդ քառը հրէ ,

Մաճառներ , յառաջ »···:

Հեռագիրը կ'ըսէ թէ կացութիւնը եղերական հանգամանք մը սոսկացած էր , երբ հասաւ զինեալ ուժերու հրամանատարը , երկու խորհրդային զօրավարներով :

Կարճ խորհրդակցութենէ մը ետք Ռուսերը թոյլ տուին որ թափօրը չարունակէ ճամբան :

Այդ պահուն 16 տարեկան աղջիկ մը թքաւ խորհրդային սպայի մը երեսը :

Սպան աղջկան թեւէն բռնելով ուզեց իր զրահապատ կառքին մէջ նետել : Ճանկարծ խումբ մը կիներ օգնութեան հասան եւ ազատեցին աղջիկը :

Կէս օրը անցած էր , երբ ուրիշ կին մը իր կարգին կը սպառնար ռուս զօրավարի մը , բռունցքը ցցելով :

Սպան ետ մղեց կինը : Ուրիշ կիներ հասնելով ապտակեցին զօրավարը որ ատրճանակը հանեց պատեանէն :

Ընդհանուր խուճապին մէջ , կիները բազմաթիւ կ'արձակէին , մեւնոյն ատեն թնդացնելով ազգային քայլերգը :

Եւ վերջապէս կը հասնին Մարտիրոսներու հրապարակը , արտասանելով Պետեֆիի ուրիշ մէկ տաղը որ կը վերջանայ հետեւեալ բառերով .—

Մենք այլեւս գերիներ պիտի չըլլանք ..

Այդ բառերը արտասանուած ատեն կիները կը բարձրացնէին իրենց ալ թեւը , իբրեւ խորհրդանիշ երդումի :

Ցոյցը տեւեց երկու ժամ , խոր տպաւորութիւն մը ձգելով նոյնիսկ բռնակալութեան ուժերուն վրայ որոնք անկարողութեան մատնուած էին , հակառակ իրենց հրացաններուն , հրասայլերուն եւ դնդացիրներուն :

Այսպէս , երիտասարդ աղջկան մը թուքը եւ հոգին վառած կնոջ մը ապտակը զինաթափ ըրած էին ամեհի ուժի մը ներկայացուցիչները որոնք արեան մէջ կը խեղդէին արի ժողովուրդի մը ապստամբութիւնը , ճիշդ մէկ ամիս առաջ :

Օ՛ , այդ ապտակն ու թուքը , — աւելի զօրաւոր քան սուրը : Աւելի անդիմադրելի քան հրացանն ու զնդացիրը :

Կարմիր ըլլան թէ դեղին կամ դորշ , բռնակալութեան ներկայացուցիչները կրնան մոռնալ չատ մը դէպքեր՝ իրենց դառնութեան օրերէն : Բայց երբեք պիտի չմոռնան զարաւոր ժողովուրդի մը կիներուն եւ աղջիկներուն այս թուքն ու ապտակը :

Հայոց պատմութեան մէկ էջը՝ երեսուն հազար Հունգարուհիներու այս փառաւոր ցոյցը , իրենց ապտակներով ու բռունցք – ներով ...

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍԿՍԱՆ ՊԱՐՊԵԼ

•

ԾԱՆՐ ՏԱԳՆԱՊ ԱՆԳԼԻՈՑ ՄԷՋ

Փորթ Սայիտէն կը հեռագրեն թէ արդէն իսկ սկսած է անգլեւֆրանսական զօրքերն պարպումը : Դեկտ. 4ին 350 զինուորներ եւ 300 կառքեր նաւ փոխադրուեցան , ղէպի Կիպրոս : Ուրիշ 2500 զինուորներ ալ ճամբայ ելած պիտի ըլլային երէկ : Երրորդ նաւ մը երկու հազար հոգի եւս պիտի փոխադրէ :

Իրազեկները 25·000 կը հաշուեն անգլեւֆրանսական զինուորներուն թիւը :

Միեւնոյն ատեն իրենց յատկացուած զիրքերը կը զբաւեն Աղգաժողովին ուժերը : Եուկոսլաւիոյ զրահապատ զօրամասը աղջի օր հետազօտութիւն մը կատարեց Սինայի անապատին մէջ , 25 մղոն խորութեամբ : Իսրայէլեան զօրքը քաշուած էր արդէն : Ուրիշ միջազգային զօրամասեր ալ կը տեղաւորուին աստիճանաբար : Աղգաժողովի ուժերուն հրամանատարը տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Իսրայէլի հրամանատարին հետ , Սինայի թերակղզին ամբողջովին պարպելու համար :

× *Ցուզոմբը կը չարունակուի Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի մէջ , այս գործողութեան առթիւ : Տնտեսական եւ ելմտական հոգերն ալ չատ ծանր են : Անգլիոյ ելմտական նախարարը դեկուցում տալով եւրոպ . ժողովին ասկէ , յայտարարեց թէ զրամատան պահեստի զումարը 279 միլիոն սթերլին պակսած է Նոյեմբերին , իբրեւ հետեւանք Սուէզի տագնապին : Ուրեմն սահպուած են բացառիկ միջոցներ ձեռք առնել , սթերլինը պաշտպանելու համար : Կառավարութիւնը դիմում պիտի կատարէ նաեւ Միջազգային Դրամատան :*

Նախատեսուած բացառիկ միջոցներն են .— Մէկ չիլինի նոր տուրք մը հրահրելի վաճառման վրայ , յետադարձ 1946ին Ամերիկայէն փոխ առնուած 3·750·000·000 տոլարի տոկոսներուն վճարման , (նոյն յետադարձ պիտի ատրաջարկուի քանատական փոխառութեան տոկոսներուն համար) : Միջազգային Դրամատունէն պիտի խնդրուի 550 միլիոն տոլարի վարկ մը : Յարդ հաստատուած սեղմումները պիտի չարունակուին : Հաւանական է որ եկամուտի տուրքը նորէն աւելցնեն յառաջիկայ ապրիլին :

Զեկուցումէն եաք , ընդդիմադիրները կրկնեցին իրենց քննադատութիւնները , մեւնոյն ատեն յայտնելով թէ սկզբունքով համաձայն են առաջարկուած անոթութեան :

Սուէզի ջրանցքին փակման հետեւանքներէն մին եղած է կարդ մը մեքաղներու , մասնաւորապէս անագի գիներուն բարձրացումը : Աւելցած են նաեւ թէյին , բուրդին եւ չաքարին գիները :

Ուրեմն , այս մթնոլորտին մէջ է որ երեսփ . ժողովը մանրամասնօրէն պիտի քննէ զահլիճին ընդհ . քաղաքականութիւնը : Ամսմբեր կը սպասուի վարչապետ Խրշչովի վերադարձին : Ցոռեաեռները անխուսափելի կը դանեն զահլիճին անկումը :

Այս ամսուան ընթացքին Մ . Նահանգներուն վճարելի տոկոսներու դումարն է 81 միլիոն տոլար , դրամադլուխը՝ 56 միլիոն : Ելմտական նախարարին յայտարարութեան համաձայն , զանձային կացութիւնը այնքան ծանր է որ աւելորդ համարուեցաւ հարցումներ ուղղել : Տնտեսական կացութեան մասին վիճաբանութիւններ պիտի կատարուին յառաջիկայ շաբթու :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ օդակայանը վերաբացուած է , եւ կացութիւնը հետզհետէ կը բարւոքի , համաձայն վերջին լուրերու :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

*

ՄԻԱՄԻՏ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

Ֆրանսահայ Լսարանը վիճաբանական ժողով մը սարքած էր չորեքշաբթի գիշեր , — «Կղերը պէ՞տք է որ վարէ Սփիւռքի հայութեան ճակատագիրը » :

Ներկայ չէի , որպէսզի գիտնայի թէ ի՛նչպէս ձեւակերպած են հարցը եւ կամ ինչ տեսակէտներ կը տիրապետէին :

Կը կարծեմ թէ հարցը սխալ դրուած է : Աւելի ճիշդ կ'ըլլար , եթէ հարցնէինք ·— « Ի՞նչպէս ըլնենք որ կղերը չվարէ Սփիւռքի հայութեան ճակատագիրը » :

Իրականութիւն չէ՞ որ արդէն կը վարէ : Եւ տիրաբար :

Յետին «բարձրաստիճան»ը իշխանութիւն մը հաստատած է իր բոլոր տիրը , եւ կը գործէ համաձայն իր հայեցողութեան եւ շրջապատին բարեպաշտութեան :

Ինքնագլուխ գործելու եւ անձեռնմխելի դառնալու մարմաջը զարգացած է 1945էն ի վեր , նոր տիտղոսներով , որոնց ամէնէն բանուկն է «կաթող . պատուիրակ»ը :

Միւս կողմէ , վարժ լուղորդներ կան որոնք վարպետօրէն կը ծփան ջուրին երեսը , աչք առնելով ամէն վտանգ եւ նուաստացում :

Այսպէս , աւատապետական ոգիներ կազմուած են Լիբանանի մէջ , եւ խլրդային խաղեր կը սարքուին , կորսուած աթոռներ գրաւելու համար :

Անդին , Երուսաղէմի եպատիճ վրայ , պաշտօնանկ արքեպիսկոպոս մը զինակցութիւն կնքած է կիլիկեան փոխրաւորի մը հետ , նոր , աւելի «զգայացունց» արշաւներ կատարելու համար :

Թռիչքներ՝ երկիրէ երկիր : Նաեւ դատեր՝ պաշտօնատուներ պաշտօնատուն :

Մենատիրութեան , փառքի ու վայելքի անհաճ կիրքը մթագնած է աչքերը :

Շատ մը պարագաներու մէջ , վեղարաւորները աւելի համարձակ են , քան աշխարհականները :

Եթէ ազգովին տարագիր եղած չըլլայինք , այս կարգի տիպարները իրենք գիրենք պիտի գտնէին կտուց անապատը կամ Ս . Փրկչի մէկ խցիկը :

Մինչդեռ , գլխու վրայ տեղ ունին : Եւ միշտ կը յոխորտան :

Երբեմն ալ , սուտեր կը տարածեն մասնաւոր մուենտիկներու միջոցաւ , իրենց հետքը կորսնցնելու եւ հանրային կարծիքը մոլորեցնելու համար :

Ինչո՞ւ զարմանալ որ գաղութները դարձեր են հասարակ հօտ , ուր մը վեղարաւորներն ալ իրենական իշխանաւոր ...

Վ.Ա.Հ.

ՊԱԼՔԱՆՆԵՐՆ ԱԼ ՄՏԱՀՈԳ

•

Քաղաքական շրջանակներու մէջ լաւ ուշադրութեամբ կը հետեւին Ցուսնաստանի վարչապետին Պելկրատ այցելութեան : Երկու երկիրներն ալ մտահոգութեան մատնուած են , նկատելով որ Ս . Միութիւնը իր ռազմական ուժերը կ'աւելցնէ Պուլկարիոյ մէջ եւս : Այս առթիւ կ'ըսեն թէ ոչ միայն զանգուածային մաքրատրծումներ կատարուած են Պուլկարիոյ մէջ , այլ եւ նոր զօրաբաժին մը զրկուած է : Աթէնք եւ Պելկրատ լրջօրէն կը հետեւին այս ռազմական չարժումներուն : Պուլկարիա սահմանակից է Ցուսնաստանի եւ Եուկոսլաւիոյ , եւ աւանդաբար թշնամի՝ այդ երկու երկիրներուն :

Մանաւանդ կարծիքով , նոյն իսկ առանց Ռուսերուն օգնութեան պուլկարական բանակը Ս . Միութեան ամէնէն վատահելի եւ ամուր ուժը կը համարուի : Նոյն պղիւրին համաձայն , Ցուսնաստանի ներկայացուցիչները պիտի յայտնեն Եուկոսլաւիոյ թէ չատ յոյս չկայ որ վերակազմուի պալքանեան դաշինքը , քանի որ Աթէնքի եւ Անգարայի յարաբերութիւնները լարուած են Կիպրոսի վէճին առթիւ : Բայց պիտի հաւատան թէ Ցուսնաստան Եուկոսլաւիոյ հետ է , եթէ Ս . Միութիւ-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՊԵՏԱԿԱՆ ԴԱ՞Ի ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԷՋ

•

Իսրայէլի անթելը կը ծանուցանէ թէ Սուրիոյ վարչապետ , Սապրի Ասալի , դահլիճին հրաժարականը չանձնած է հանրապետութեան նախագահին : Նոյն պղիւրին համաձայն , այս հրաժարումը հետեւանք է զինուորական խմբակի մը կողմէ կատարուած ճնշումին : Պաղատատի անթելն ալ զրոյցներ կը հաղորդէ այս մասին , ըսելով թէ սովետասէր զնդ . Սարաճի զինուորական խմբակը գրեթէ ձեռք առած է ամբողջ իշխանութիւնը :

Եթէ այս տեղեկութիւնները հաստատուին , կը նշանակէ թէ Սապրի Ասալի , որ Սովետներու ազդեցութեան ենթարկուած էր , տեղի տուած է կառավարութեան ծայրայեղ թեւին դաւերուն առջեւ : Գնդ . Սարաճ Սուրիոյ Բ . զրասենեակին (Ապահովութեան տեսչութիւն) վարիչն է եւ կը գործէ համաձայն սովետական հրահանգներուն :

Ուրեմն կացութիւնը նորէն պղտորած է : Այս վերջուիլ զրոյցները հրատարակուեցան Դամասկոսի ամերիկեան դեսպանին եւ Սուրիոյ վարչապետին տեսակցութենէն վերջ : Դեսպանը բացատրած էր թէ Մ . Նահանգները մօտէն կը չահագրգռուին Միջին Արեւելքի երկիրներու անկախութեամբ եւ ազատութեամբ եւ թէ թոյլ պիտի չտան որ եւ է յարձակում : Այս հաւատիքը դոհունակութիւն պատճառած էր . բայց վարչապետը հետեւեալ վերապահումը յայտնեց ·— « Մենք ըսպիսպած ենք արթուն կենալ , ի նախատեսութիւն նոր պատահականութեանց» : Եւ իր տեսակէտները պարզած էր խաղաղութեան պահպանման մասին :

Կը կարծուի թէ Իսրայէլի եւ Իրաքի անթելները ջլամարտ մը կը պատրաստեն , ազդելու համար Սուրիոյ քաղաքականութեան վրայ : Առջի օր Ռատիո - Մոսկուա կը հաղորդէր թէ Թրքական զօրք մտած է Իրաք : Պաղտատ եւ Անգարա անմիջապէս հերքեցին այս լուրը , իբրեւ քարոզչական արշաւ : Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարարը հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ այս առթիւ .

— Իրաք պէտք չունի մեր զինուորներուն եւ մենք զօրք ղրկած չենք : Մնաց որ , Իրաքի կացութիւնը այն աստիճանին հասած չէ որ կառավարութիւնը չկարենայ դիմադրել :

Ռատիո - Մոսկուա կը չարունակէ իր յարձակումները Իրաքի վարչապետ Նուրի Սայիտի դէմ , զայն մեղադրելով իբրեւ զործիք Արեւմուտքի աշխարհակալ պետութեանց : Յորդանանի անթելն ալ կ'ազդարարէ թէ Սուրիոյ կամ ուրիշ ոեւէ արաբական երկրի վրայ կատարուած արշաւանք պիտի համարուի ուղղակի յարձակում Յորդանանի դէմ եւ ետ պիտի մղուի բոլոր միջոցներով : «Յորդանան եղիպտոսի , Սուրիոյ եւ Արաբիոյ ազատ պետութեանց հետ պիտի ըլլայ միշտ » :

Տարակոյս չկայ թէ այս բոլոր ձեռնարկներուն եւ ազդարարութեանց ներշնչողն է Ս . Միութիւնը :

× *Յորդանանի խորհրդարանը որոշեց հեռագիր մը ուղղել Իրաքի թագաւորին , խնդրելով «անմիջապէս միջոցներ ձեռք առնել , որպէսզի Իրաք կարենայ հետեւիլ արաբական ազատ կառավարութեանց քաղաքականութեան : Կը խնդրէ նաեւ խզել Պաղտատի դաշինքը :*

ՀԱՑԿԱՆԱՑԾ ՄԱՌՔ

●

Բ.

ՖԷՄԻՆԻՍՏԸ

Ի՞նչպէս է որ երբ Տիկին Տիւսարի վը-
րան վէպերը եւ անկէ առաջ Օր. Էլպիս
կեսարացեանի հրատարակած կիթառ կա-
նայի ամասթերքը հանրային պայթակ-
ղութեան արժանացան, Հայկանոյշ
Մառքի «Ծաղիկ»ը անայլայլ ընդունուե-
ցաւ:

Ժամանակներու փոփոխութեան խըն-
դիր:

70 - 80ական թուականներուն մութ պահպանողականութիւնն ու նսեմակեցու-թիւնը կ'ուլվկէին: Վիպապաշտութիւնը նահանջած էր իրապաշտութեան խոտա-նին տակ: 1860էն մինչեւ 1900 սե-րունդներ հասած էին: Երիտասարդու-թիւնը վարժարանները կ'ողողէր եւ ամէն տարի երամ երամ դուրս կը թափուէր, թարմ մտածումներով ու ջիղերով ոտան-կոխելէն նախապաշարումները: Ցեղափո-խական ծածուկ չարժումը կ'երակաւորէր նոր սերունդը եւ անոր մտաւոր ուժերը: Նոյնիսկ պահպանողական նկատուած քէչեաններ եւ քասիմներ, որոնք արթուն լրագրողներ էին, հոսանքին քովն ի վեր քալել հարկադրուեցան: Այս էր պատճա-ռը որ «Ծաղիկ»ի երեւումը ոչ թէ դայ-թակղութիւն, այլ հետաքրքիր չհապը-դութիւն մը յարոյց:

Եւ յետոյ, ի՞նչ էր Ֆէմինիսմի նոր ա-ռաքելութիւնը ուղղութիւնը: Տանք խօսքն իրեն:

— « Շատ կանուխէն զգացած եմ թէ Ֆէմինիսմը արդարութեան աղաղակ մըն է: Կը պոռթկան երբ արդարութիւն մը կը զլացուի: «Հայ կին»ի Ֆէմինիսմը բանա-ւոր, չափաւոր եւ ընկերային խմորում-ներու հետ հաշտ եղած է միշտ: Երբեք չեմ խորհած բանթալօն եւ ժաքէթ հագ-ցնել հայ կնոջ: Կը կրկնեմ: Աթիկա կ'ընէ արդի կինը իր քմահաճոյքին համար, ա-ռանց սակայն գլուխը աւելի լեցուն դար-ձնելու: Միշտ փափաքած եմ որ կինը, հայ կինը փղոց չիջնէ: Կինը տանտիրու-հի մնալով հանդերձ աստրակաս չնա-խատուի: Մայրութիւնը գաւանած եմ կնոջ մեծութիւնը եւ զինուորագրութիւնը: Անարդար է որ պատերազմի դաշտին վը-րայ իր եղբայրը սպաննող զինուորին կուրծքը պատուանշանով զարդարուի, իսկ հայրենիքին զաւակ հասցնող մայրը ար-համարհուի»:

Ուրիշ տեղ մը:

— « Երբեք չեմ սարսափիր խոհանոցի սաներէն, եւ ինծի համար միշտ իրարու քով կը մնան ապեղ, շերեփ եւ գրիչ: Կա-տարելապէս կին չէ ան որ չի դիտեր տու-նը կոկիկ պահել. կարել կարկաճել, առ ու ծախ կատարել, հիւանդ նայիլ, խոհա-նոց իջնել »: Այդ կիներէն էր նաեւ ինքը:

Իր Ֆէմինիսմը չբաղձաց ռազմական չե-փորներով, այլ, սահմանափակուեցաւ արդարութեան եւ հաւասարութեան բա-նիմաց յուցաբախտակներով: Ինք ընդու-նելով որ բնութիւնը տարբեր կազմեր տուած է այրերուն եւ կիներուն, չնա-յած է երկու սեռերու անհամակցողութիւ-նը բացատրել, համերաշխութիւն մը դո-յացնելու համար:

Անհատականութիւն ունեցող մտաւորա-կան մըն է որ իր անկախ դիրքին եւ հա-մոզումներուն վրայ ամուր մնաց: Ուղե-ղային, բայց նաեւ զգացական կին: Իր մկաններով ու ջիղերով այր էր, հոգեպէս եւ սիրտով կին: Խորքով վիպապաշտ, կազմութեամբ իրատես ու իրապաշտ:

Ահա թէ ինչպէս կը սահմանէ կինը:

— « Պուտ մը պրցուիճ, պուտ մը ժը-պիտ, պուտ մը գորով, պուտ մը սէր եւ անսահման անձնուիրութիւն: Ահա՛ կի-նը»:

Կը բացատրէ դէղեցիկը.

— « Գեղեցիկը այն բանն է որ պէտք է պարուրէ մեզ ուր որ ա՛լ ըլլայ: Պէտք է սիրենիճ գեղեցիկ աղջիկները, գեղեցիկ մանչերը, գեղեցիկ մոխրամանները, նոյ-նիսկ գեղեցիկ բարկութիւնները ո՛րքան ալ դառն եղած ըլլան »:

Երիտասարդութեան մասին.

— « Երիտասարդութիւնը տարիք չու-նի: Ան ուղեղին մէջն է: Կը պոռթկայ, կը ցատկէ դարերուն վրայէն: Իր աչքերը այսօր ա՛լ չեն տեսներ, միայն վա՛ղը: Ան չի կրնար հանդարտ կեցալ աղբիւրի մը առջեւ եւ զայն շրջապատող հարսներու դէմ կաթի՛լ համբել: Ի՛նչպէս պատերազ-մը յեղաշրջեց մեր գաղափարները: Ու-րիշ պատերազմ մը, վստահ եմ, երկու դար առաջ պիտի նետէ մեզ, եթէ խելա-գար չըլնէ »:

Այսպէս, Հայկանոյշ Մառք, զրեթէ անընդմիջաբար յիսուն տարի զրիչը ի սպաս դնելով հանրային ծառայութեան, կը մնայ եւրոպական չափանիշով խոշ, եզական ու տիրական դէմք մը աննախըն-թաց մեր կանացի աշխարհին մէջ, իր վաստակով, բայց բնականաբար Զապէլ Եսայեանէն որ միշտ կը պահէ մեր գրա-կանութեան մէջ դերազանցութեան չա-փանիշը:

ԳՐԱԳԻՏՈՒՀԻՆ

Հայկանոյշ Մառք դրագիտաբար հրա-պարակ մտաւ ինչպէս մեզմէ չատերը: Դէռ 18ամեայ Որբանոցի օգնական ու-սուցչուհի, օր մը, պատուհանը նստած, քմայքը կ'ունենայ փորձելու արձակ քեր-թուած մը՝ կախօրրանը, որ երգ մըն էր, ճիչեր օդին մէջ, ուր իրար կը խառ-նուէին խանդն ու տխուրը եւ խմաստու-նը:

Ձօն մը երկիճ, ճօն մը գետին, գիտ-ցէ՛ք այս է կեանքը:

« ... Օրուիլ ու օրուիլ, օրուիլ ու եր-գել:

«Երգ մը կ'ուզեմ, երգ մը սուրբ, մեղ-մօրօր, մե՛ղմ օրօր:

« Թող ճոլորիկս ճօճի, խաչեցեալին մա-նուկ Յիսուսին օրօրը երգեցէք ինծի, խաչի օրօրը կ'ուզեմ ես, եւ ոսկեզօծ զանգակներ ցանեցէք վը-րաս »:

Իր ուսուցիչը Յակոբ Գուրզէն, խստա-կրօն ոսկեզարեան մը որ պաշտամունքն ունէր, եղնիկի եւ Աստուածաշնչական լեզուին, քանի մը տարի, մասնաւոր դա-սերով անոր ջամբած էր ոսկեղենիկ բար-բառին չնորհներն ու զանճերը, այնպէս որ չեմ սխալիր երբ ըսեմ թէ Հայկանոյշ Մառք մեր վերջին կին զրաբարագէտն է:

Բացի զրաբարէն Ֆրանսերէնի ու ե-րաժշտական դասերու ալ հետեւելով, ճանչցաւ Ֆրանսական դասական զրակա-նութենէն մինչեւ արդիականները:

Այսպէս, զրաբարի ականակիտ պաշա-րով, օտար զրականութեանց ծանօթու-թեամբ, երաժշտական նախատարերքով մը եւ տարի մըն ալ Սիպիլի քաղցրալուր բառերուն մօտիկը, Հայկանոյշ կերտեց իր այնքան ճոխ, ճկուն, երաժշտական եւ նրբահիւս ոճը զոր պահեց եւ արտայայ-տեց իր արձակ պատկերներուն, նորա-վէպերուն եւ մանաւանդ իր Ծուլութեան պահերէս հատորիկին մէջ, լոյս տեսած 1921ին:

Իր յիշատակները զոր տուաւ Թէոդիկի 1927ի Տարեցոյցին մէջ «Մխանքներ կեան-քէս» գրական գեղեցիկ էջերը են յուզիչ, պատկերաւոր եւ թրթռուն: Այս յիշա-տակները յետոյ չարունակեց 1945ի «Նոր Լուր»ին մէջ՝ Յիշատակներ Էսատեան վար-ժարանէն, ապրուած պարզ նօթեր են որ կը ներկայացնեն նաեւ այն տեսնի մեր կրթական բարքերը:

ՅԱԿՈԲ ՏԻՐ - ՅԱԿՈԲԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդով)

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

●

ՄՄԲ.— Տեղական թերթ մը հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ, եգիպտոսի Ֆրանսացիներուն եւ Անգլիացիներուն վը-տարման առթիւ, միեւնոյն ատեն տեղե-կութիւններ հաղորդելով նիւթական ըն-տացուածքներու մասին. —

Դժուար է գնահատել Ֆրանսացիներու տասցուածքները Եգիպտոսի մէջ, թէեւ պակաս չեն Բրիտանացիներու տաս-ուածքներէն, որ չորս հարիւր միլիառ Ֆրանքի կը հասնի: Այս երկրին մէջ, ինչպէս բոլոր այն երկիրներուն մէջ, ո-րոնք առաւել կամ նուազ չափով կարծրա-ցած են արաբական քաղաքակրթու-թեամբ, հարստութիւնը կեդրոնացած է արեւմտեան կամ ազգային փոքրամաս-նութեանց ձեռքերուն մէջ:

Ըստ աւանդութեան, իսլամ մը պէտք չէ որ տոկոսով դրամ փոխ տայ, այս է պատճառը որ Եգիպտոսի ոչ - իսլամները իսկական մենաշնորհ մը կը վայելէին դրամատան, սակարանի եւ հաշուապա-հութեան մէջ: Ազգային Դրամատունը իրրեւ վարիչ, միմիայն Ղպտիներ ունէր, այսինքն եգիպտացի քրիստոնեաներ: Ե-գիպտական Քրեատ Ֆոնսիէն կը կառավա-րուէր Ֆրանսացիներէ եւ Ֆրանս. դրա-մագլուխով եւ երկու մեծ պահեստի դրա-մատուններն են եգիպտոսի մէջ «Քրեատ Լիոնէ» եւ «Քոնթուար ա'Եսքոնթ», մօտ չորս հարիւր միլիառ Ֆրանք պահեստով: Ցիշենք նաեւ «Քրեատ ա'Օռիան»ը՝ ճիւղը « Պանք Նասիոնալ տը Քրեատ Լ'Ինտիւս-թրիէլ»ի որ առեւտուրի ամէնէն բանուկ դրամատուներէն մէկն է: Այս երեք հաստատութիւնները ներկայիս ազգայնա-ցած են եւ այլեւս չունին ոչ մէկ Ֆրան-սացի տնօրէն կամ վարիչ տեղին վրայ:

ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

●

Ֆրանսական ապահովագրական ընկերու-թիւնները լաւագոյն տեղը կը գրաւէին ե-գիպտական չուկային վրայ:

Ֆրանսացիներու թիւը որ ինը հազար էր, 1947ին վեց հազարի իջած էր: Տաս-նըչինը հազար էր 1937ին, իսկ 25 հազար 1927ին: Սակայն օտարականներու զաղու-թին մէջ Ֆրանսացին ամէնէն բարեկեցիկն էր, բազկացած գործի մարդոցմէ, ճար-տարապետներէ եւ Սուէզի Ջրանցքի պաշ-տօնեաներէ, աշխարհական եւ կրօնական դաստիարակներէ, եղիպտագէտ գիտնա-կաններէ:

Ցայտարերեցին թէ հետացողներուն անհատական հարստութիւնը պիտի յատ-կացուի Ջրանցքի ծախքերուն: Ուրիշ հե-ռագիր մը կ'ըսէր թէ կրնան ապատորէն ծախել իրենց տացուածքը: Անշուշտ պի-տի չձգեն որ Ֆրանսա փոխադրեն իրենց ծախածներուն արդիւնքը: Եգիպտոսի տն-տեսական եւ ելմտական վիճակը կ'արգել-լէ ամէն փոխանցում:

Որո՞նք են այն օտարականները, որ Ե-գիպտոս պիտի մնան Ֆրանսացիներու եւ Անգլիացիներու մեկնումէն ետք:

Անշուշտ Ամերիկացիները, մանաւանդ եթէ անուղղակի ձեռք ունեն Սուէզի Ջը-րանցքին վրայ, իրենց հակակշռին տակ առնեն եգիպտական ելեւմուտքը եւ որո-չեն զրամապէս օգնելու Ասուանի ամբար-տակին շինութեան: Այսպէս, անգլերէնն լեզուն պիտի կրնայ դիմանալ աշխարհի այս մասին մէջ եւ ի վերջոյ տեղը պիտի բռնէ Ֆրանսերէնին: Կարելի է մտածել թէ Իտալացիները կը պատրաստուին զը-բաւել հետացողներուն տեղը, նաւահան-գիստի մեծ աշխատանքներուն մէջ: Վը-տահարար, Գերմանները նախապատուու-թիւն մը պիտի վայելեն: Արդէն, Մերսի-տես - Պենց հանրակառքերը տեղը կը բռ-նեն Գահիրէի Շօսոն հանրակառքերուն եւ մայրաքաղաքին նոր ինքնաշարժերը զե-ր-մանական կառքեր են: Անցեալ մայիսին դնդ. Սատաթ՝ նախարար եւ ընդհ. քար-

ՕՍԿԻ ԱՊՐԱՆՔ

(ՎԷՊ ԳՈՐԾԱԻՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

●

Այդ գիշերը այնքան ուրախացաւ, որ-քան եթէ վիճակահանութիւնը գոնէ պըզ-տիկ բան մը զարկած ըլլար: Մինակ Վար-դենի տուտուն կամացուկ մը հեծեց:

— Ա՛խ, հայրիկն ու մայրիկը ողջ ըլ-լալու էին քի, վրան նայէին թէ խնդա-յին:

Բաղդատման զործողութիւնը այդ իրի-կունը քիչ մը երկար տեւեց, ու երբ նո-րէն՝ «ինչալլահ զալ անգամ»ով լմնցաւ: Ղուկաս աղան Արմիկը իրեն քաշեց, տա-քուկ մը պաչաւ, ու զրպանէն զարդարուն թուղթի մը մէջ չաքար հանելով թուա-բանուհիին ընծայեց:

— Նայէ, քսաւ, թիւերը կարդացիր նէ, շըմէնտէժերն ալ քեզի ինչ զարկաւ: Լմա-նը կարդաս նէ, տըհա ինչեր պիտի զարնէ քի:

Ու վիճակահանութիւնը չարունակեց եր-կու ամիսը անդամ մը չաքար զարնել, մինչեւ որ իրիկուն մը Արմիկ կամաց կա-մաց կարդաց՝ «հինգ, հարիւր, վաթ-սուն, հինգ, հազար, երկու հարիւր չորս, հինգ հարիւր վաթսուն հինգ հազար եր-կու հարիւր չորս»: Էրիկ կնիկ պզտիկ խարտեաշը զրկեցին, կարմրուկ այտերէն պաչիկներ առին: Մարդուն ակնարկին բառերուն մօտիկը, Հայկանոյշ կերտեց իր այնքան ճոխ, ճկուն, երաժշտական եւ նրբահիւս ոճը զոր պահեց եւ արտայայ-տեց իր արձակ պատկերներուն, նորա-վէպերուն եւ մանաւանդ իր Ծուլութեան պահերէս հատորիկին մէջ, լոյս տեսած 1921ին:

Իր յիշատակները զոր տուաւ Թէոդիկի 1927ի Տարեցոյցին մէջ «Մխանքներ կեան-քէս» գրական գեղեցիկ էջերը են յուզիչ, պատկերաւոր եւ թրթռուն: Այս յիշա-տակները յետոյ չարունակեց 1945ի «Նոր Լուր»ին մէջ՝ Յիշատակներ Էսատեան վար-ժարանէն, ապրուած պարզ նօթեր են որ կը ներկայացնեն նաեւ այն տեսնի մեր կրթական բարքերը:

ՅԱԿՈԲ ՏԻՐ - ՅԱԿՈԲԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդով)

ՕՍԿԻ ԱՊՐԱՆՔ

(ՎԷՊ ԳՈՐԾԱԻՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

●

Այդ գիշերը այնքան ուրախացաւ, որ-քան եթէ վիճակահանութիւնը գոնէ պըզ-տիկ բան մը զարկած ըլլար: Մինակ Վար-դենի տուտուն կամացուկ մը հեծեց:

— Ա՛խ, հայրիկն ու մայրիկը ողջ ըլ-լալու էին քի, վրան նայէին թէ խնդա-յին:

Բաղդատման զործողութիւնը այդ իրի-կունը քիչ մը երկար տեւեց, ու երբ նո-րէն՝ «ինչալլահ զալ անգամ»ով լմնցաւ: Ղուկաս աղան Արմիկը իրեն քաշեց, տա-քուկ մը պաչաւ, ու զրպանէն զարդարուն թուղթի մը մէջ չաքար հանելով թուա-բանուհիին ընծայեց:

— Նայէ, քսաւ, թիւերը կարդացիր նէ, շըմէնտէժերն ալ քեզի ինչ զարկաւ: Լմա-նը կարդաս նէ, տըհա ինչեր պիտի զարնէ քի:

Ու վիճակահանութիւնը չարունակեց եր-կու ամիսը անդամ մը չաքար զարնել, մինչեւ որ իրիկուն մը Արմիկ կամաց կա-մաց կարդաց՝ «հինգ, հարիւր, վաթ-սուն, հինգ, հազար, երկու հարիւր չորս, հինգ հարիւր վաթսուն հինգ հազար եր-կու հարիւր չորս»: Էրիկ կնիկ պզտիկ խարտեաշը զրկեցին, կարմրուկ այտերէն պաչիկներ առին: Մարդուն ակնարկին վրայ, Վարդենի տուտուն տեղէն ելաւ, ներս գնաց, ու վերադարձաւ, ձեռքը կա-նանչ թանձրաքարտէ մեծ տուփ մը զոր էրկանը յանձնեց: Ղուկաս աղան ալ զայն Արմիկին տուաւ:

— Նայէ, թիւերը լման կարդացիր նէ շըմէնտէժերն ալ քեզի ինչ զարկաւ. դեռ ինչեր ալ պիտի զարնէ:

Արմիկը տուփը բացաւ, մէջը նայեցաւ եւ լեզուն հանած, պուկունքները լցուց խեղըճնալով: Խամաճիկ մըն էր, պուպ-րիկ մը, ինչպէս Ղուկաս աղան զրակա-նօրէն կ'անուանէր «տիկին» մը, ըստվար-դենի տուտուին, որ Հայաստանի կնոջ մը զաւակ, լեզուն մօրը բերնէն սորված էր:

Իսկ Արմիկին համար՝ պէպէկ մը: Գի-չերը ծոցը առած քնացաւ: Ղուկաս աղան անկողնին վրայ ծռելով:

— Թա՛մ վիքթոր Հիւկոյի զրածը, ը-սաւ խնդալէն, իշտէ Քօզէթն է:

Եւ հիմակ, Արմիկ չատոնց ի վեր ալ դիտէր թէ «շըմէնտէֆէր»ը ինչ կը զար-նէ, ի՞նչ չի զարներ: Շատոնց է որ բաղ-դատման իրիկուններըը, երեքը մէկտեղ, սեղանին չուրջը բոլորուած, հօրեղբայր ու աղբրորդի ճերմակ թուղթերուն վրայ մանրազնին ուշադրութեամբ փնտռտուք-ներ կ'ընէին, մինչ Վարդենի տուտուն իր «Տէր ողորմեա»ն կը չարունակէր հաս-տատապինդ հաւատքով. «պէլքիմ» Աստ-ուած կ'ողորմէր: Բան մը չէր զարկած, բան մը չէր ելած, իրենց կեանքին մէջ բան մը չէր փոխուած: Միայն, Վարդե-նի տուտուին տեղ, հիմակ Արմիկն էր որ Երկաթուղիները պոլսեցային մէջ պահպա-նելէ եաքը, կ'երթար սուրճը կ'եփէր կը բերէր:

Բան մը չէր ելած, եւ սակայն այդ ծը-բարին — ինչպէս սրբութեան մը խաչ — վառին — ծալքերուն մէջ պարապրուած թուղթերէն, տասնըվեց տարիէ ի վեր մեղմալոյս հրատուր մը բնութուրին մթին-չաղ կեանքին վրայ կը ցաթէր, վաղուան համար՝ պայծառ արեւի մը ծագման յու-սաբեր:

Տասնըվեց տարուան մէջ, բանուորը նեղութեան օրեր չատ անցուցած էր, բայց օր մը օրանց մտքէն չէր անցած, խաչ - վառին հանդոյցներ քակել, որոշ - եալ երկամսեայ ժամերէն դուրս:

Ու հիմակ, այդ խթման օրը, առտուն կանուխ փախստականի մը պէս տունէն դուրս կ'ելլար, սիրտը տակն ու վրայ:

Ա՛խ, անօրէն անաստուածը, փարաւո-նը, ֆարմասոնը, ինչպէս ինծի ըրածը Աստուծմէ կը գտնէ, կը հեծէր, ինքնիրե-նը, լեզուին տալով էֆէնտիին համար:

Զ.

Երկու թուղթը Սթամպոլ պահճէ Ա-բրու իրեն ծանօթ սարաֆի մը գրաւ դնե-լով, Ղուկաս աղան երեք ոսկի փոխ ա-ռաւ, ամիսէ մը վճարելու պայմանաւ: Մարդը տուած տակէն տասնըհինգ դու-րուչ տոկոս զեղչեց: Հարիւրին վաթսուն վաչխառութիւն մը թէեւ, բայց Ղուկաս աղան փոխառութիւնը իրրեւ իրեն մա-տուցուած մեծակակ ծառայութիւն մը սե-պեց, ուստի եւ չնորհակալութիւններ յայտնեց: Ոսկիները էէօշէ - սարաֆէն մանրուք ընելէն յետոյ, Հաճի Պէֆիրին մտաւ, օխա մը աճիպատէմ եւ կէս օխա խառըշտին բահաք չահեց, իբսիրին հա-մար ալ Ղալաթիա անցաւ: Ամէն զործ կարգադրած լմնցուցած, կէս օրէն եաքը չողենաւ կը մտնէր:

Շոգենաւին մէկ ծայրը քաշուած, սի-կառէթը վառած, երեսը հովուն, կը խոր-հէր քիչ մը հանդարտած սրտով:

Ալ եղածը եղած էր, այսպէս թէ այն-պէս մէկէն ելլալ պէտք էր: Ամէն բան կր-նար իր տեղը գալ, եթէ քիչ մը ժամանակ վատահելու ըլլար: Արդէն, երկու, երեք չաբաթ, իրիկուան ուտելիքը առտուն պի-տի չմտմտար: Շատ կը յուսար որ այդ միջոցին «Պէյլիկին» կարերուն տակը վճարուէր: Ականջին լուր մը հասած էր, թէ «Սէրասկէր»ը փոխառութիւն մը ընե-լով բոլոր պարտքերը պիտի սրբէր: Ի՞նչ տակը առած չառած, մէյմը սա շըմէն տէֆէրները կ'աղատէր. ու, ճերմակեղէն-ներըը կարել կը սկսէին: Քիչ մը առեն սանկով նանկով կրնար ապրիլ, անշուշտ ապրիլէն անդիէն աւուրչէքով գործեր ալ կրնար ունենալ:

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(Շար.)

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿԼՓ, 364 - 400)

Ի. ԳԱՐԻ

12.— ՀԱՅՐ ՍՈՒՐԲԸՆԾԸՆ

«Ա՛հ ... ոչ... տաքդ ես տաքսաս տա- տու տակա՛ս , — ես ա՛ղ ա - ղաչեցի ինքս ինձ , երբ զգացի թէ ձեռքերս իմ ձեռքս պահ մը չեն ուզեր ազատել ինձմէ , որ ես ձգեմ զանոնք , եւ ոչ միայն ձգեմ , այլ նաեւ ինքս ինձմէ հեռացնեմ զանոնք , որ ես ալ չկարենամ զանոնք տեսնել , որ ես ալ չկարենամ զգալ անոնց ջերմութիւնը , որ ես ալ չկարենամ լսել անոնց քաղցր ձայնը , որ ես ալ չկարենամ ... Ա՛խ , ես ինչո՞ւ կ՚ուզեմ ... Ինչո՞ւ կ՚ուզեմ ... Ա՛խ , ես

նը յարձակում կատարէ : Ուրեմն, թուբ - քիան ինչ ղիրք ալ բռնէ, երկու երկիր – ները միասին պիտի ըլլան, օգտուելով Ատլանտեան դաշինքին տրամադրութիւն - ներէն :

× Կը հաստատուին այն տեղեկութիւն - ները թէ լայն մաքրագործումներ կա - տարուած են պուլկարական բանակին մէջ : Պուլկարական բանակը ունի 75·000 զինուոր : Բոլորն ալ մարզուած են տա - վետասէր սպաներու կողմէ : Աւելի վստա– հելի զօրամասեր դրուած են Եուկոսլա - վիոյ սահմանապահութիւնը վրայ եւ վեր - հաստատուած են փշաթելերը, ինչպէս եւ կեդրոնացման կայանները, խափանելու համար հակահարձրդային ձեռնարկներ :

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Երեսուն հազար Հունգարուհիներու խաղաղ ցոյցը մեծ տպաւորութիւն ըր - ծեց արտասահմանի մէջ :

Կ'ըսուի թէ Փեշթա կը դանուին Ա. Մի - ութեան նախորդ վարչապետը, Մալեն – կով, Ապահովութեան մեսուէը՝ զօր. Սե - բով եւ կեդր. Կոմիտէին անդամներէն Սուսլով :

Վերջին լուրերու համաձայն, քանուոր - ները կիսուն առ հարիւրը կը շարունա - կէ գործադուլը : Կառավարութիւնը բա - նակցութիւններ կը կատարէ Աւստրիոյ հետ, փախած Հունգարները վերադար - ձնելու համար :

× ՄԱԿի Բչ. օրուան ընդհ. ժողովը բացուած առեն, Հունգարիոյ ներկայա - ցուցիչը հաստատեց թէ կառավարութիւ - նը արամադիր է ընդունելու Ազգաժողո - վին ընդհ. քարտուղարը, յարմար թուա - կանի մը : Պիտի երթայ Դեկտ. 15–16ին :

Նիստի ընթացքին Եուկոսլաւիոյ ներկա - յացուցիչը սուտ հռչակեց Քատարի այն պնդումը թէ նախորդ վարչապետ Նակի Ռումանիա զացած է իր ազատ կամքով :

× Երեսուն հազար Հունգարուհիներու ցոյցին ներկայ եղած է Հնդկաստանի դեսպանը, իր կառքով եւ ազգային դրօ - շով :

× Հունգարական կառավարութիւնը հրամանագիր մը հրատարակեց, լուծե - լով բոլոր յեղափոխական խորհուրդները որոնք ստեղծուած էին հոկտեմբեր 23ին : Հրամանագիրը խօսիւ կ'արգիլէ որ եւ է յեղափոխական գործունէութիւն :

× Ա. Միութիւնը կը մերժէ որեւէ պատասխանատուութիւն Նակիի առեւան– գութեան մէջ ...

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀԱԶԱՐԱՒՈՐ օտարականներ կ'արձա - նագրուին Փորթ Սայիտի հիւպատոսա - րաններուն մէջ, եգիպտոսէն հեռանալու համար :

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ՁԱԿԱՏԻՆ նոր հրամա – նատարը, զօր. Նորսթէտ նոր ազդարա - րութիւն մը ուղղեց, յայտարարելով թէ հիւլէական զէնքեր ալ պիտի գործածեն, «եթէ այդ զէնքերէն կախում ունենայ մեր ազատագրութիւնը » :

ԼԵՆԻՆի ԴԱՄԲԱՐԱՆԸ փակուած է քա– նի մը օրէ ի վեր : Զանազան ղոյգներ կը չորթին Մոսկուայի մէջ, այս խորհրդաւոր փակման մասին :

ԱԼԺԵՐԻՈՅ նախարարին՝ Պ. Լաքոսթ հրաժարումը կը պահանջեն արմատական - ները : — Վերջին լուրերու համաձայն ե - րեք զօրաւոր հրոսախումբեր կը գործեն Ալժերիոյ եւ Թունուզի սահմանապլուխին վրայ :

ՎԻԼԺԻՒիի լիմարանոցէն խենդ մը (եուկոսլաւ) ատելիքը բարձրանալով, ղիմա - գրեց 16 ժամ : Բոլոր կղմինարները վար թափած էր : Վնասը՝ մէկ միլիոն ֆր. :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Դեկտ. 4) .— Զոյգ ոսկի՝ 461·000, նափոլէոն 3350, դուխց· 3260, անգլ· 4360, քսան տոլարնոց 16·160 : Թղթադրամ (անպաշտօն) . — Սթերլին 1020, տոլար 397 :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՖՈՒԼՈՐի ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ ՄԱՐՏ 17ԻՆ

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Պարիզակեղ Հռուֆ Մարաիկեանը կը վիճտէ իր ապրականները, հօրը անունը՝ Գրիգոր, մօրը անունը՝ Մաքրուհի, հօ - րեղբայրներուն կարապետ եւ Պարգեւ, եղբօրը Մարաիոս, քոյրերուն՝ Զարու - հի եւ Քրիստինէ : Կը բնակէին Հէյվա - ճեան մեռաքին գործարանին մօտ, Մար- տիկեան (Գուզուկենց) : Տեղեկացնել՝

Madame Arabian

141 Bd. de la République, Cannes (A. M.)

«ՅԱՌԱՋ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Պ. Լեւոն Տօնիկեան երկու տարեկան «Յառաջ»ի բաժանորդագրութիւն կը նը - ւիրէ Տոքթ. Արթօ Աբգարեանի :

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐՈՒ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՊՏՈՒՅՏԸ

ԿԵՂԴ. ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ
Կը ներկայացուի ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆի

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Ժամանակակից թատերախաղ 4 արար հինգ պատկեր :

Գ. Տէրվիշեան, Օր. Ալիս Փափազեան, Օր. Շ. Գէորգեան, Ն. Պշտիկեան, Միհ - րան Մ. Եփրեմեան եւ հեղինակը :

Ներկայացումներու կարգը .—

ՏԻՍԻՆ .— Ուրբաթ գիշեր, 14 Դեկտ· ժամը 8·45ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ :

Նախաձեռնութեամբ զպրոցի հոգաբար - ձութեան :

ՎԱՂԱՆՍ .— 15 Դեկտ. ժամը 8·45ին, քաղաքապետարանի թատրոնը :

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Միութեան, ի նպաստ հայ աննեցուկ կարօտեալնե - րուն :

ԼԻՈՆ .— Կիրակի ցերեկ 16 Դեկտ. ժա – մը 14·45ին, Սալ Ֆրանսուա Քոփէ :

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչէ Լիոնի մասնաճիւղին :

ՎԻԻՆ .— Կիրակի գիշեր, 16 Դեկտ· ժամը 8·45ին, Սէրքլը Կաթոլիկ :

Նախաձեռնութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.ի :

Ֆ. Կ. ԽԱԶ

Տէր եւ Տիկին Թորգոմ Նալպանտեան հազար ֆր. կը նուիրեն Ֆ. Կ. Խաչէ կա - յանի չէնքին, ի յիշատակ Թադուհի Բա – լուեանի :

ՄԱՐՍԷՅԼ .— Ֆ. Կ. Խաչէ Մարսէյլի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ այրի տիկին Հ. Միլտոնեանի եւ զաւակներուն, իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝ ողբացեալ Բենիկ Միլտոնեանի մահուան առթիւ :

ԿՐԸՆՈՊԼԸ .— Ֆ. Կ. Խաչէ մասնաճիւ– ղը չնորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Անտոնեանէ զպրոցին համար հա - դար ֆրանքը իրենց մեռելներու յիշատա- կին :

ԾԱԽՈՒ Է

ԿՐԿՆԱԿի ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

1) Une machine STOLE double chute jauge 10, larg. 1 m. 20, entierement automatique en état de marche, bas prix.

2) Machine GLAES et FLENTY jauge 10, larg. 1m. 20, jackard double face, semi automatique en état de marche, bas prix.

TRICOTS VAIS

327 Rue St. Martin (angle Rue Notre Dame de Nazareth).

ՏՕՆԱԾԱՌ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին Տօնածառի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ կիրակի, 23 Դեկտ· ժամը 15ին : Կը հրա– ւիրուին ծնողներն ու համակիրները :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ ՊՈՒՏՈՑԻ ՄԷՋ

Ֆ. Կ. Խաչէ մասնաճիւղը կը ներկա – յացնէ Պ. Ղ. Մելոյեանի

«ԱՐՄԵՆՈՒՇ»ը (արամ հինգ արար) :

Այս կիրակի ժամը 3·30ին, կղերական - ներու սրահը, ռիւ ոէ Պահլեթիէ :

ՀԱՅԱՍՏԷՆ ՊԱՏԱՐԱԳ ՊԱՆԵԼՈՑԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, Անարատ Յղութեան Տօ – նին առթիւ երեկոյեան ժամը 7ին հանդի– սաւոր պատարագ պիտի մատուցուի Ս. Րիւնէ մատրան մէջ, 83 ռիւ տ'Ապբէօյ :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ֆ. Կ. Խաչէ Մարսէյլի մասնաճիւղը Մանուկներու Օրը կը տօնէ Յունուար 6– ին, Ահարոնեան ակումբին մէջ :

ԿՈՒԶՈՒԻ

Արհեստանոցի մէջ աշխատելու համար դործաւորուհիներ, հագուստի, շրմիզի– էի, արդուկի, ֆուփի համար, եւ մեքա– նիսիէններ : Նա եւ դուրս աշխատող գոր– ծաւորուհիներ : Դիմել՝

Ets. VASKENE

2 Rue Louis Bascan, Viroflay (S. et O.)

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ .— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ .—

Ակնարկ էնթկ. Շաբաթ, 8 Դեկտ. ժամը 9ին :

Իշխան խումբը չաբաթ 8 Դեկտեմբեր, ժամը 9ին :

Ընկեր Կարօ էնթկ. կիրակի 9 Դեկտեմբեր ժամը 3·30ին :

Արամ խումբը կիրակի 9 Դեկտեմբեր, առաւօտեան ժամը 10ին :

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սո - վորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրա - կարգ : Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայա– ցուցիչը :

ՎԻԻՆ .— Հ. Ց. Դ. կոմիտէի ընդհ. ժո– ղովը այս չաբաթ ժամը 20·30ին, «Համօ Օհանջանեան» ակումբին մէջ : Բոլոր ըն - կերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է :

ՓԱՐԻԶ .— Հ. Ց. Դ. «Եգիպտացի» կո - միտէի խումբերու ներկայացուչական ժողովը այս ուրբաթ ժամը 20·30ին, 17 ռիւ Պլէօ, մէթրօ Քատէ :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ .— Հ. Ց. Դ. Ս. Մինաս - եան էնթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին, սովորական հաւա - քատեղին :

Ֆ. Կ. ԽԱԶի Պանկէօ Քաչանի մասնա - ճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ըն– կերուհիները այս չաբաթ գիշեր ժամը 5ին, ընկ. Հաքիմեանի բնակարանը :

ԻՍԻ .— Ֆ. Կ. Խաչէ մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Խրիմեան զպրոցին մէջ : Կը հրաւիրուին բոլոր անդամուհիներն ու համակիրները : Կարեւոր օրակարգ :

ՀԱՄԱՅԱՐԲԵՐԴի Միութեան Վալանսի մասնաճիւղը ժողովի կը հրաւիրէ իր բո– լոր ընկերները եւ բարեկամները այս չա– բաթ Պ. Կ. Սիմոնեանի սրճարանը : Ման– րամասնութիւնները տեղին վրայ :

ԹՈՒՏԱՏի Հայր. Միութեան ընդհ. ժո - ղովը այս կիրակի ժամը 3ին, սովորա - կան հաւաքատեղին :

ՓԱՐԻԶի Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Օ Քլէտ տը Լիւն սրճարանը (Փլաս տ'Իթալի) :

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԽՆԴՈՅՔ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԻ Ւ

Նախաձեռնութեամբ «Վարդան» հոգե– կոմիտէին, այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 15ին, Առնուվիլի եկեղեց ոյ կից սրահին մէջ :

Կը խօսի՝ ընկեր ԺԻՐԱՅՐ ԴՍՏԱԽՈՐԵԱՆ

ԽՆԴՈՑՔ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՎԱՂԱՆՍԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի խնդոյք–պա - րահանդէսը այս կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին Ահարոնեան ակումբին մէջ :

Մասնակցութեամբ Լիոնի, Տէսինի, Ս. Էթիէնի եւ Վիէնի մասնաճիւղերուն : Խմբերգ, արտասանութիւն, երգ եւ հա - ճելի անակնկալներ :

ԴՈՐԾ ՓՆՏՌՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒԾԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Փարիզի Հայ Աղքատախնամք Ընկերա - յին Օգնութեան յանձնախումբը, որ կը հետաքրքրուի գործ փնտռողներու տեղա - ւորման հարցով, ներկայիս առաջարկներ ունի, Սէն Թ'Ուէնի եւ Ալֆորվիլի ածուխի մթերանոցներուն կողմէ շօֆէօր - լիվրէօ– րի եւ մանէօվրի համար : Լաւ վճարու – մով : Փափաքողները կրնան դիմել Աղքա– տախնամք դրասենեակը, 32 ռիւ տը Թրէ– վիզ, Փարիզ :

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
Երկուշաբթի գիշեր, 10 Դեկտեմբեր, ժամ ճիշդ 8·45ին

SALLE PAUL - FARALICQի ՄԷՋ

21 Rue Yves Toudic PARIS (10) Métro Place de la République et Bonsergent
ՓԱՐԻԶի ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆը ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՆԷ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր, հեղինակ ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ
Մասնակցութեամբ՝ Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆԻ, Օր. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ, ՇՈՒՇԱՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆԻ, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆԻ, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆԻ և ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆի
Մուտքի գիները .— Պատուոյ տոմսեր՝ 1000, 500 եւ 300 ֆրանք : Նախապէս կը ծախուին Գրատուն Հ. Բալուեան, 43 ռիւ Ռիշէ, Փարիզ եւ հանդէսին օրը սրահի մուտքին :

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Այս չաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Գլիւպի սրահներուն մէջ
ռիւ Կոմինեան

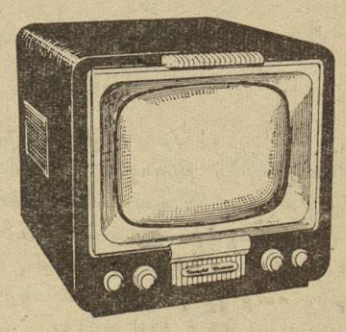
Orchestre EDDY - TOURNEL et son ensemble
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ ՏԱՆՕՔ
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

ԳՈՒԹԻՑԵՈՆ ԵՒ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ — ՃՈԽ ՊԻԻՖԷ
Մուտք 500 Ֆրանք — Հանգանակութիւն չկայ

Սեղան ապահովելու համար դիմել՝ Տիկ· Էլիզ Զրբաչեանի 2 Պուլ- վար տը լա Թիւվիէր, «Հառաջ»ն կարիպալտի 50–52 եւ Պ. Արամ Շեխիկեան՝ Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Աքէն, «Հառաջ»ն՝ Դոլպէո 33-80 :

Տոմսերը կարելի է հայթայթել սրահէն՝ 19ա ռիւ Վանքիւր, եւ Մասնաճիւղին վարչութեան անդամներէն :

ARSONOR - RADIO
ARABYAN NOUBAR
3, Rue de Mirbel, Paris (5e)
(101 Rue Monge) Métro Censier Daubenton
Tél. : POR 78-77

Ուր պիտի գտնէք հանրածանօթ բոլոր ՄԱՐՔԻԵՐը կրող
ՌԱՏԻՈՅԻ եւ ԹԵԼԵՎԻԶԻՈՆի ԳՈՐԾԻՔՆԵՐը
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

DUCRETET THOMSON
ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՑ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻԻՆ
ԼՈՒԽՋ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութք, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ
7
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
7 DECEMBRE
1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7751 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3562

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԻ՛ ՊԱՂՏՈՐԷՔ ՋՈՒՐԵՐԸ

•

Միջազգային գործակալութիւնները եւ մամուլը կը շարունակեն չհնազանդիլ տեղեկութիւններ հաղորդել Միջին Արեւելքի եւ մասնաւորաբար Սուրիոյ մասին :

Պակասը կը լրացնեն թուրք թերթերը, բարակի հոտառութեամբ հետեւելով սահմանակից երկրի անցուդարձին :

Պաշարման վիճակը եւ խիստ գրաքննութիւնն ալ կը հասատաւեն թէ բացառիկ դէպքեր տեղի կ'ունենան :

Այլեւս գաղտնիք չէ որ Մ. Մերձաւոր գործակալները եւ «մասնագէտները» հետզհետէ կը տեղաւորուին, զանազան չինութիւններ կատարելու եւ արդիական դէնքերու գործածութիւնը ուսուցանելու համար Սուրիոյ մէջ :

Զարմանազան գրոյցներ հրատարակուեցան թէ դէնքերու եւ թէ մասնագէտներու քանակութեան մասին :

Թուրք թերթերը կը փորձեն այն տպաւորութիւնը ձգել թէ արդէն իսկ խորհրդային բանակ մը կազմուած է Սուրիոյ մէջ, հազարաւոր մեծ և փոքր դէնքերով :

Կարգ մը թերթեր աւելի յառաջ կ'երթան, պատմելով թէ «մասնագէտներն ու կամաւորները» ծպտուած եւ անապատի պեաուինները մէջ սողոսկած են, կամ կածները փարատելու համար :

Դժուար է ճշդել սուտն ու իրաւը, այս ամբոխավարական ժխորին մէջ :

Բանի մը ամիս առաջ, բարեկամութեան եւ գործակցութեան դաշինք մը ստորագրուեցաւ Մ. Միութեան եւ Սուրիոյ միջեւ :

Ցետոյ պատուիրակութիւններ զոյին Դամասկոս, զարկ տալու համար առեւտուրի եւ մշակոյթի յարաբերութեանց :

Այդ պատուիրակութեանց մաս կը կազմէր Հայաստանի մշակոյթի նախարարը : Այս առթիւ գեղարուեստական ճեռնարկներ ալ կատարուեցան Սուրիոյ թէ Լիբանանի մէջ :

Այս բոլորը՝ գործակցութեան արարքին երեսներն են :

Մնացեալը ոչ կնքուած պայմանագիրներով կը պարզուի, ոչ ալ թերթերու բոցավառ երեւակայութեամբ :

Այս վերջովիչ անստուգութիւնը մեզի կը պարտադրէ արթնութիւն եւ ըղձութիւն :

Սուրիոյ եւ առ հասարակ Մերձին Արեւելքի վարիչները իրենք անդամ պարբերաբար կը յիշեցնեն թէ ստիպուած են արթուն կենալ :

Արդ, Պոլսոյ եւ Անգարայի թուրք թերթերուն մէջ յաճախ կ'երեւան զրպարտիչ տեղեկութիւններ, որոնք սահմանուած են մթաքերը պղտորելու եւ յարաբերութիւնները լարելու :

Անցեալ շաբթու թերթ մը կը գրէր թէ նեղութեանց կը մատնուին այնհայերը որ կը մերժեն անդամագրուիլ Սուրիոյ հայնաւոր կուսակցութեան, թէ կռիւներ ծագած են Դաշնակներու եւ Հնչակներու միջեւ և 15 հոգի վիրաւորուած են :

Ահա կը տեսնէք թէ որքան ուշադրութեամբ կը հետեւին ոչ միայն արաբական, այլ եւ հայկական կեանքին :

Ստոյգ տեղեկութիւններ կը պակսին մատնանշուած դէպքերու մասին :

Բայց եւ այնպէս,— զգո՛յշ :

Ոչ մարզանքի ժամանակ է, ոչ ալ հայկական ջրամարտի :

Ինչ խմորումներ եւ խլրտումներ ալ պատահին, մեր տարագիր բազմութեանց պարտքն է պահել իրենց պաղարիւնը, ի հարկին կարգի հրաւիրելով թերխաչ մունետիկները :

Հովերը որ կողմէն ալ փչեն, քրէական յանցանք է ջուրերը պղտորել եւ նոր ճեղքեր բանալ ինքնապաշտպանութեան ճակատին վրայ :

Մեր հոգերը մեղի կը բաւեն :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄԵՂՄԱՆԱ՞Յ
ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

•

ԻՐԱՔԻ ՀՐԱՒԷՐԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

Պաղտատէն կը հեռագրեն Դեկտ. 5 թուականով.—

Իրաք այսօր հաշտութիւն առաջարկեց Եգիպտոսի, հրաւիրելով զնդ. Նասրը որ յայտնէ իր պայմանները : Այս հրաւէրն ուղղուց արտաքին գործերու նախարարը, տեսակցութեան մը միջոցին : Նախարարը յայտարարեց. — « Մենք այժմ պատրաստ ենք բանակցելու զնդ. Նասրի հետ : Անոր կ'ինդրենք դադրեցնել իր քարոզչական յարձակումները Պաղտատի դաշինքին դէմ, մոռնալ եւ կամ անոր միանալ : Մենք պատրաստ ենք գործակցելու ուրիշ որեւէ հարցի մասին, եթէ Եգիպտոս չի սիրեր Պաղտատի դաշինքը : Եթէ հատքական ապահովութեան նոր դաշինք մը կ'ուզէ, մենք պատրաստ ենք խօսելու այդ մասին : Եթէ կ'ուզէ բարեփոխել արաբական հատաքական ապահովութեան ներկայ դաշինքը, մենք պատրաստ ենք քննելու : Մենք պատրաստ ենք որեւէ բանակցութեան, բայց տրամադիր չենք ի բաւախոհութեան մը յանդելու Պաղտատի դաշինքի մասին » :

Նախարարը բացատրեց թէ այս յայտարարութիւնը կրնայ հրաւէր մը համարուիլ զնդ. Նասրի ըսելու թէ ի՛նչ կ'ուզէ Իրաքէն, ինչպէս եւ տեղեկացնելու թէ Իրաք կ'ուզէ որ առանձին ձգեն Պաղտատի դաշինքը եւ Իրաքը : Ցետոյ չարունակեց. — Կամալ Նասր ցարդ չկրցաւ ապացուցանել թէ Պաղտատի դաշինքը որեւէ սպառնալիք եղած է խաղաղութեան համար : Այդ համաձայնութիւնը երբեք վտանգ մը չեղաւ մեր ըրջանին կամ աշխարհի խաղաղութեան համար : Ընդհակառակն նոյն դաշինքն էր որ մեծ դեր մը կատարեց, կասեցնելով անգլիական, ֆրանսական եւ իսրայէլեան յարձակումը Եգիպտոսի մէջ : Երբ տեսանք որ Անգլիա նախայարձակ մըն է, մենք պարզապէս պայ դուրս ձգեցինք մեր ժողովներէն » :

Նախարարը ըսել կ'ուզէր թէ դաշինքին խլամ անդամները — Թուրքիա, Փաքիստան եւ Իրան — առանձին ժողով գումարեցին առանց Անգլիոյ եւ բուն դաշինքին ժողովները ընդհատուեցան : Նախարարին կարծիքով անկարելի չէ որ Եգիպտոս օր մը միանայ Պաղտատի դաշինքին որուն դէմ ուժդնօրէն կը յարձակի այժմ : « Եգիպտոսի չհոն ալ կը պահանջէ որ միանայ » :

× Պաղտատի դաշինքին չորս խլամ անդամներուն Ուաշինկթընի դեսպանները Դեկտեմբեր 5ին յայտնեցին ամերիկեան կառավարութեան թէ Սուէզի ջրանցքին տադնապը կրնայ մեղմացած համարուիլ, բայց Միջին Արեւելքի ուրիշ ըրջաններ տակաւին վտանգ մը կը ներկայացնեն խաղաղութեան համար : Դեսպանները նախ տեսակցեցան Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարին՝ Ֆ. Տըլըսի հետ, մօտ յիսուն վայրկեան, յետոյ շարունակեցին հետ :

ԱԼԺԵՐԻՈՅ քաղաքական խորհուրդները լուծուելով, անոնց տեղ պիտի հաստատուին մասնաւոր պատուիրակութիւններ, մինչեւ որ կարելի ըլլայ ազատ ընտրութիւններ կատարել : Ուրիշ կարգ մը բարենորոգումներ ալ ծրագրուած են : Կառավարութիւնը նոր լիազօրութիւններ տուաւ Ալժերիոյ նախարարին, Լաքոստի, որուն դէմ բուռն պայքար մը կը մղեն զանազան հոսանքներ : Ընկերվարական կուսակցութեան մէջ ալ զժգոհներ կան եւ արտակարգ ընդհ. ժողով կը պահանջեն :

❊ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❊

★

ՀԱՆԴԻՍՏԵԱՆ ԿՈՉՈՒՄԸ ԳԱՂՈՒԹ ՄԸ

Ամէն անգամ որ ազգային ձեռնարկ մը կատարուի Լոնտոնի մէջ, միշտ նահանջ մը կ'արձանագրուի :

Կա՛մ ճառը անգլերէն կը խօսին : Կա՛մ հայերէնը անգլերէնի կը թարգմանեն : Եւ կամ պատրուակ մը կը գտնեն, հայկական բաժինը կարճ կապելու համար :

Քանի մը ամիս առաջ, Ուսանողական Միութիւնը դասախօսութիւն մը սարքած էր, եւ խնդրած էին որ դասախօսը (Մ. Սեւակ) անգլերէն խօսի ...

Ինչո՞ւ : Այս տղաքը մեծ մասով Միջին Արեւելքէն եկած են : Որեւէ նոր գիտութիւն սորված ատեն, հայերէնը Բրիտանական Թանգարա՞նը ձգեցին, իբրեւ հինհին դարուց յիշատակ :

Անցեալ շաբթու Բարեգործականի գործունէութեան յիսնամեայ յոբելեանը կը տօնեն, փառաւոր պանդոկի մը մէջ :

Ներկաներու թիւը՝ 130 : Բարեգործականի փարիզի վարչութիւնը մասնաւոր ներկայացուցիչ մը կը դրկէ, զեկուցում տալու համար :

Ճառը կը թարգմանեն անգլերէնի :

Ոտքան գիտեմ, Բարեգործականի անդամներուն մէջ մեծամասնութիւն կը կազմեն տարեցները, — այսինքն անոնք որ հայկական դպրոց գացած եւ հայերէն սորված էին, արտագաղթէն առաջ :

Արդ, որո՞ց համար անգլերէնի թարգմանուեցաւ սովորական ճառ մը, որ ոչ գիտական զաղտնիքներ կը պարունակէր, ոչ ալ փիլիսոփայական տեսութիւններ :

Ապահովաբար այդ 130 ներկաներուն **մէջ ոչ իսկ երեսուն «օտարացածներ»**կամ « նորեր » կային :

Միւսները կարելի է արձանագրել իրենց անուններով եւ... ծննդավայրով :

Ո՞ւր կ'ուզեն հասնիլ, այսպէս ամէն բան իրենց յարմարցնելով, «մաշած շոր»ի մը տեղ դնելով մայրենի լեզուն,— իրենց առաջիկ եւ վերջին պարծանքը :

Ազգուապետական մարմո՞ջ, թէ կարելի եղածին չափ բիչ յուզնելու սովորութիւն :

Այսքան շո՞ւտ հանգստեան պիտի կոչուէր Լոնտոնի գաղութը, իր երիտասարդներով, Միութիւններով եւ այլազան յարմարութիւններով :

Լռութիւնը ոսկի է, կ'ըսեն :

Լոնտոնի մեր հայրենակիցները ժամանակ եւ ոսկի՞ շահիլ կ'ուզեն, լռութեան դատապարտելով կամ «սուրտին»ի տակ պահելով մայրենի լեզուն :

Եւ կամ կը վախնան որ տհաճութի՞ւն կը պատճառեն Լորտ Քաղաքապետին...

Վ.Ա.Հ.

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

★

Նուրիոյ վարչապետը, Սապրի Ասալի հերքեց այն լուրը թէ իր դահլիճը հրաժարած է զնդ. Ասթիւլ Համիա Սարաճօղլու, արտաքին նախարար Պլեմպէի եւ համայնավար կուսակցութեան ընդհ. քարտուղար Խալետ Պաղտաշի ճնշումին տակ :

Ուրիշ աղբիւրներէ կը հաւաստուի թէ յարաբերութիւնները ծայր ատիճան լարուած են այս եռապետութեան եւ վարչապետին միջեւ : Ինչպէս իր նախորդները՝ Զայիմ եւ Շիշաքլի, զնդ. Սարաճ ալ յաջողած է լարել հանրային կարծիքը : Նախ կը չատագովէր չէզոքութիւնը, յետոյ խորհրդային ուղղութեան հետեւեցաւ, երբ Մ. Միութիւնը իրրեւ զօրաւոր դաշնակից մը կը ներկայանար Արաբներուն, Սիոնականութեան դէմ մղուած պայքարին մէջ :

Պէյրութէն հասած լուրերու համաձայն, կացութիւնը բաւական մեղմացած կ'երեւայ Սուրիոյ մէջ ուր սկսած են ըմբռնել թէ հիմք չունին յարձակման մը վախերը : Քանի մը շաբաթէ ի վեր հաստատուած խստութիւնները ջնջուեցան Դեկտ. 5ին, մեծ զոհունակութիւն պատճառելով առեւտրականներուն : Զի հաստատուիր ճախակողմեան միատարը կառավարութեան մը կազմութիւնը : Որեւէ փոփոխութիւն չէ կատարուած զահլիճին մէջ :

Բայց եւ այնպէս, կարգ մը տեղեկութիւններ կը հաստատեն թէ Սուրիա այժմ կը ստանայ դէնքեր որոնց կարեւորութիւնը չի համապատասխաներ իր բանակին պահանջներուն :

Կացութիւնը մեղմացած կը համարուի նաեւ անոր համար որ Անգլիա եւ Ֆրանսա որոշեցին եգիպտոսէն ետ քաշել իրենց զինուորները : Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ վերաբացուած է Դամասկոսի օդակայանը :

× Պաղտատի սուրիական ըրջանակներուն մէջ կը հաւաստեն թէ մօտերս բանակցութիւններ պիտի կատարուին Իրաքի Քարիւղի ընկերութեան հետ, նորոգելու համար այն երեք քարիւղաբաշխ կայանները որոնք քանդուած էին սուրիական բանակին կողմէ, երբ անգլոֆրանսական միջամտութիւն մը կատարուեցաւ Եգիպտոսի մէջ : Տարակոյս չկայ թէ Սուրիան ալ վնասուեցաւ այս քանդումէն, կորսնցնելով իր ստանալիք վճարումը :

× Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ անգլոֆրանսական ուժերուն պարպումը մեծ զոհունակութիւն պատճառեց Եգիպտոսի մէջ : Մ. Միութիւնը այս պարպումը կը նկատէ «մեծ յաղթանակ մը Եգիպտոսի եւ բոլոր խաղաղասէր ազգերուն համար : Կուսակցական պաշտօնաթերթն ալ հրատարակեց այս լուրը, հետեւեալ ազդարարութեամբ.— «Աչխարհակալները չեն հրաժարած իրենց նուաճումի ծրագիրներէն : Եղէք միշտ արթուն եւ պատրաստ» :

ՆՈՐ ՑՈՅՑԵՐ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

*

«ԱՆԿՑԻ ՔԱՏԱՐ, — Ո՞ՒՐ Է ՆԱԿԻՆ»

Երեքշաբթի օր նոր ցոյցեր տեղի ունեցան Փեշթայի մէջ, կիներու նախաձեռնութեամբ : Սուզի հազուստներ հագած եւ ազգային դրօշը կամ սեւ դրօշներ պարզած, Հունգարուհիները թափօր մը կազմեցին, ազգային բանաստեղծ Շան — դոր Պետոֆիի դամբարանը երթալու համար : Սովետական զրահապատ ուժերը, որոնք օպնութեան կանչած էին հունգարական ոստիկանութիւնը եւ քաղաքապահ զօրքը, միայն քանի մը հարիւր կիներու թոյլ տուին, որպէսզի երթան ծաղկեփունջը դնեն բանաստեղծին արձանին վրայ : Ռուսական հրատարակները պաշարած էին խորհրդարանին շրջակաները եւ համայնավար կուսակցութեան կեդրոնը : Մինչեւ կէս օր կարեւոր դէպք մը չպատահեցաւ : Բայց ժողովուրդին վրդովումը կը յիշեցնէր ապստամբութեան մթնոլորտը : Թումբ մը Հունգարիներ կեցուցին ամերիկեան էսոշիէյթըտ Փրէս գործակալութեան թղթակիցներուն կառքը որ պատմ մը կը կատարէր ամերիկեան եւ անգլիական դեսպանատուններուն մէջ : Տեսնելով որ օտար թղթակիցներու կառք մըն է, մէկը պոռաց.— « Կը պահանջենք մանրամասնօրէն զրել ինչ որ կը տեսնէք » :

Պատերուն վրայ փակցուած ազդեր ընդհ. գործադուլի կը հրաւիրէին բանուորները : Այ - ժամ բաժնուած թռուցիկներ կոչեր կ'ուղղէին նոր ապստամբութեան մը համար : Միւնոյն ատեն ղրոյցներ կը շրջէին թէ Ռուսերը կը չարունակեն աքսորել երիտասարդները, ինչ

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

1895—96ի ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ ԲԱՑ ԱՆԿԱԽ

ՄՄՒ.— Մեր աշխատակցին մեկ ընդարձակ նամակ մը կ՚ընդունինք Ղարսի նահանգէն, ուր կ՚ըսուի թէ ամէն տարի ձմրան ատենները գործ չկայ եղեր եւ շատ մը բանուորներ ձեռնունայն մնացեր են։ Ուրիշ նամակներ ալ կ՚ընդունինք Ալաշկերտի, Կարսի եւ Ախալքալաքի կողմերէն, որոնք կը գանգատին թէ ամէն տարի ձմրան գործ չկայ եղեր։ Ասոնց համար մենք ալ ուրիշ անգամ պիտի խօսինք։ Հիմա միայն կ՚ուզենք ըսել, որ ամէն տարի ձմրան գործ չկայ եղեր, որովհետեւ ամէն տարի ձմրան ատենները գործերը կը դադրին։ Ասոր պատճառը կ՚ըսուի թէ ձմրան ատենները ցուրտ կ՚ըլլայ եղեր, եւ ցուրտին շինութիւն չի կրնար ընել։ Ասոր համար ալ ամէն տարի ձմրան ատենները գործերը կը դադրին

ՀԱՎՈՒՄՈՒՆ

(ԿՈՍՏԱՆԴՆ ԿՊԳ, 364 - 400)

Ֆ. ԳԱՎԻ

12.— ՀՈՑ ՊՈՒՏԵՏ

Հասա ծառս, որ ձայն տանուլ տա – տատիամ ցանուցը ղեղեցիկ բիլեզ ... Օրիորը Հենրի նոր հանգերձ մեջ. իսկույն ես, ձեր չեք չեզ ծիծաղ ծառայ ֆիլեզ, ես ես ես որ ձեզ տանեցի ես ես ես

որ աւելի կը սասակայնէր ժողովուրդին զայրոյթը : Բանուորական կազմակերպութեանց վարիչները հակառակ էին ընդհ. գործադուլի եւ բռնութեանց :

Դրագէտները թռուցիկ մը հրատարակեցին որ կ'ըսէ . —

— « Կը յայտարարենք սրտաբեկ՝ թէ խորհրդային կառավարութիւնը պատմական սխալ մը գործեց արեամբ ներկելով յեղափոխութիւնը : Օր մը չարաչար պիտի ղղայ այն պետութիւնը որ այս վրէժը գործեց » :

Ժամը 14ին 5 հարիւր կիներէ բաղկացած թափօր մը ճամբայ ելաւ դէպի բրիտանական դեսպանատուն : Ուրիշներ ալ միացան փողոցներուն մէջ եւ յուցարարները թիւը բարձրացաւ երեք հազարի : Թափօրին կը հետեւէին ռուսական երկու վիթխարի հրատայլեր : Հանրակառքերով պաշարուած էր բրիտանական դեսպանատան նեղ փողոցը, արգիլելու համար սովետական հրատայլերուն մուտքը Հրատայլերէն մէկը յաջողեցաւ ճեղքել պատուարը, ուղղուելով կիներուն վրայ, որոնք հեռացան, բայց 25 հոգի յաջողած էին դեսպանատուն մտնել, աղաղակելով .

— Անկի՛ Քաւաբ : Ո՞ւր է Նակին ...

Հունդարական ոստիկանութիւնը միջամտելով կրնաց բազմութիւնը, որ կը ծափահարէր անդ. դեսպանը, կառքով է – կած աեն :

Նմանօրինակ ցոյց մըն ալ տեղի ունեցաւ ամերիկեան դեսպանատան առջեւ եւ խումբ մը կիներ յաջողեցան խօսիլ պաշտօնէութեան հետ : Երբ ոստիկանական կառք մը կը հրահանգէր հեռանալ, կիները կ'աղաղակէին .

— Թող Քաւաբը եւ Ռուսերը հեռանան : Մենք կ'ուզենք վերջացնել դերութիւնը :

Երբ ամերիկեան դեսպանը հասաւ, կիները չրջապատեցին պոռալով .

— Ձեր ժողովուրդին պատմեցէք թէ ինչե՞ր կ'ընեն մեզի ...

Հունդարական ոստիկանութիւնը ձեր բակալեց վաթսուն կիներ եւ պահականոց փոխադրեց երկու բեռնակառքերով :

× Պուքրէշէն Վիէննա հասած ճամբորդները կը պատմեն թէ նախորդ վարչապետ Նակի Ֆ.Միւնիչ փոխադրուած է Նոյեմբեր 24ին, խորհրդային օդանաւով մը որ միայն մէկ ժամ մնացած է Պուքրէշի մէջ :

× Փրակայի անթելը կը ծանուցանէ թէ կոխիները վերսկսած են Փէշթայի մէջ :

× Հունդարիոյ կառավարութիւնը հաղորդեց թէ չի կրնար Դեկտ. 16ին ընդունել Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը :

ՋԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՓՈՐԹ ՍԱՑԻՏԷՆ կը հեռագրեն թէ հրկիզուած է անգլիական մեծ վաճառատան մը, ուրիշ մըն ալ՝ աւարի տրուած, նահանգապետին եղիպտական իշխանութեանց կողմէ :

ՄԱԿի ընդհ. ժողովը նոր բանաձեւ մը քուէարկեց, խնդրելով որ Հունդարիա արտօնէ իր ներկայացուցիչներուն այցելութիւնը : Ամերիկեան պատուիրակը դէմ եղաւ թէ Հունդարիոյ բռնած դիրքը անարդանք մըն է Ազգաժողովին եւ աչխարհի հանդէպ :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ դադրեցուցին իրենց փոխանակութիւնները Ֆ. Միութեան հետ, իրրեւ բողոք Հունդարիոյ մէջ կատարուած բռնութեանց դէմ :

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ երեսփոխ. ժողովը վաւերացուց վինուորագրութեան օրէնքը, որ մէկ տարուան ծառայութիւն կը տրամադրէ : Գերմանիա 500·000 վինուոր պիտի տրամադրէ Ատլանտեան դաշինքին : Ծառայութեան ենթակայ են 12 միլիոն Գերմաններ, 18էն 45 տարեկան . բայց խաղաղութեան առեն պիտի վինուորագրուին միայն 20 տարեկանները :

ՊԵՐԼԻՆի խորհրդային իշխանութիւնները եւս վերադարձուցին ամերիկեան վինուորական կառախումբ մը : Առաջին անգամ է որ այսպիսի դէպք մը կը պատահի 1948 – 49էն ի վեր :

ՏԻՐՏԷԼ ՄԸ, կի Տէնուայէ, 27 տարեկան, որ հոգեւոր հովիւն էր արեւելեան Ֆրանսայի մէկ պիւղին, խոստովանեցաւ թէ սպաննած է իր 19 տարեկան սիրուհին եւ չծնած երախան : Դիակներուն տեղը ինք ցոյց տուած էր ...

ՍԱԿԱՐԱՆ (Դեկտ. 5) .— Ձոյլ ոսկի՝ 467·000, նափոլէոն՝ 3410, դուխց. 3320, անգլ. 4430, քսան տոլարնոց 16·440 : Թղթադրամ (անպաչտօն) . — Անգլական 1020, տոլար 403, դուխց. 97, պելժիական 7·90, լիր 0·61, փեսեթա 8·05 :

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԽՆԴՈՅՔ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ «Վարդան» ենթակոմիտէին, այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 15ին, Առնուվիլի եկեղեցւոյ կից սրահին մէջ :

Կը խօսի՝ ընկեր ԺԻՐԱՑՐ ԴՍՏԱԽՈՐԵԱՆ

ԽՆԴՈՑՔ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի խնջոյք-պարահանդէսը այս կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին Ահարոնեան ակումբին մէջ :

Մասնակցութեամբ Լիոնի, Տէսնիի, Ս. Էթիէնի եւ Վիէննի մասնաճիւղերուն : Խմբերգ, արտասանութիւն, երգ եւ հաճելի անակնկալներ :

ՇԱԽԻԼԻ ՄԱՏՈՒՌԻՆ ՀԱՄԱՐ

Պ. Միլոչեան երկու հազար ֆր. կը նուիրէ Շաւիլի եկեղեցիին չինութեան, իր զաւկին զինուորութիւնէ արձակման առթիւ : Ստանալ «Ցառաջ»էն :

ՑԵՏԱՋԳՈՒՄ

ՄԱՐՍԷԼ.— Մուրատ Ռափայէլեան Նախկին Աշակերտներու Միութիւնը կը ծանուցանէ թէ իր տարեկան պարահանդէսը, որ տեղի պիտի ունենար մեծ չուքով Դեկտեմբերին, յետաձգուած է, ներկայ պայմաններուն պատճառով :

ՏՕՆԱԺԱՌ

Դպրոցասէր Տիկնոջ վարժարանին Տօնածառի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ կիրակի, 23 Դեկտ. ժամը 15ին : Կը հրաւիրուին ծնողներն ու համակիրները :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ ՊՈՒՏՈՑԻ ՄԷՋ

Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կը ներկայացնէ Պ. Ղ. Մելոյեանի

«ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ»ը (տրամ հինգ արար) :

Այս կիրակի ժամը 3·30ին, կղերական ներու սրահը, ռիւ տէ Պահիւիէ :

ՀԱՑԱՇԷՆ ՊԱՏԱՐԱԳ ՊԱՆԵԼՈՑԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, Անարատ Յղութեան Տօնին առթիւ երեկոյեան ժամը 7ին հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցուի Ս. Ընծայ մատրան մէջ, 83 ռիւ տ'Ալբէօյ :

ԿՈՒԶՈՒԻ

Արհեստանոցի մէջ աշխատելու համար դործաւորուհիներ, հագուստի, շըմիզիէի, արդուկի, բուփի համար, եւ մեքենիսիէններ : Նա եւ դուրս աշխատող դործաւորուհիներ : Դիմել՝

Ets. VASKENE

2 Rue Louis Bascan, Viroflay (S. et O.)

ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Դաշնակի դասեր Մարսիլիոյ մէջ

Իրրեւ փորձառու մանկավարժ ուսուցիչ, Մասլէն Եավէր վերսկսած է իր դաչնակի դասաւանդութիւնները :

Ժամանակի խնայողութիւն, հսկայական յառաջդիմութիւն, արդիական արադաչարժ դիւրուսոյց մեթոտներով, անոնք որ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուզեն տիրապետել երաժչտական արուեստին եւ դաչնակ նուագել Քոնսերվատուարի ծրագիր կանոնադրով , դիմեն, ամէն օր ժամը 2-7,

MADELEINE YAVER

17, Rue Flegier, MARSEILLE (1°)

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ

ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵՆ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. J. JAURES et
15, Av. A. MORIZET
Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հետզհետէ կը ղրկենք մեր բաժանորդներուն իրենց հաչիւը տեղեկացնող մանուա-չէէեր, խնդրելով որ փակեն իրենց պարտքը տարեզլուխէն առաջ :

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չտանանք այն բաժանորդները որ պարտք ունին :

Դիւրացնելու համար առաքման դործողութիւնները, մեր բաժանորդները կը բանան վճարել իրենց բնակավայրին մէջ .—

ՄԱՐՍԷԼ, Գ. Ծերիկեանին, Ա. Բէօսէէեանին : Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Ց. Էսկիճեանին (Սէն Ժեռոմ), Հ. Պետիկեանին (Վալպարէյ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն) ; Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ) :

ՎԻԵՆ.— Մ. Մուրատեանին :

Ս. ԷԹԻԷՆ.— Վ. Խրիմեանին :

ԼԻՈՆ.— Միսաք Միրզէին (Մ. Ղազարեան) :

Վալանս.— Աչոտ Առաքելեանին :

ՏԷՍԻՆ.— Վ. Հիւսեանին :

ՆԻՄ.— Գ. Խոսրովեանին :

ԿՐՆՈՊԼԸ.— Քիւրէճեանին :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Բարթող Փափազեանին :

ՊԱՆԵԼՕ.— Բ. Պասմաճեանին :

ԱՌՆՈՒՆԻԼ - ՍԱՐՍԷԼ.— Ա. Մարտիրոսեանին :

ԱՆԻՆ-Պ. ՔՈԼՄՊ.— Ա. Աւետիսեանին :

ՇԱԽԻԼ.— Գ. Կիւլէեանին :

ԻՄԻ.— Եր. Ատանալեանին :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Աւետիս Մարկարեան եւ զաւակները՝ Յակոմ, Ժիրայր եւ Վրէժ, Տէր եւ Տիկին Խաչիկ Մարկարեան եւ զաւակները՝ Սերոբ եւ Մարկրիտ, Տէր եւ Տիկին Մուշեղ Մարկարեան ինչպէս նաեւ բոլոր պարագաները չնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, դրաւոր կամ յաղկեպսակով յաւակցութիւն յայտնեցին իրենց մօր, մեծ մօր եւ աղդականին՝

ԱՑՐԻ ՏԻԿԻՆ ԱՂՈՒՒԻԹ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ
(Մշեցի)

մահուան առթիւ :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ .—

Ակումբի ենթկ. Շաբաթ, 8 Դեկտ. ժամը 9ին :

Իշխան խումբը չաբաթ 8 Դեկտեմբեր, ժամը 9ին :

Ընկեր Կարօ ենթկ. կիրակի 9 Դեկտեմբեր ժամը 3·30ին :

Արամ խումբը կիրակի 9 Դեկտեմբեր, իրիկուան ժամը 5ին :

Վարանդեան խումբը այս երկուչաբթի ժամը 9ին :

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ : Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը :

ՎԻԵՆ.— Հ. Ց. Դ. կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժամը 20·30ին, «Համօ Օհանջանեան» ակումբին մէջ : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեչտ է :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Եգիպտացի» կոմիտէի խումբերու ներկայացուցչական ժողովը այս ուրբաթ ժամը 20·30ին, 17 ռիւ Պլէօ, մէթրօ Քաւէ :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին :

Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ Պանկէօ Քաչանի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերուհիները այս չաբաթ դիչեր ժամը 5ին, ընդհ. Հաքիմեանի բնակարանը :

ԻՄԻ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Արմենան դպրոցին մէջ : Կը հրաւիրուին բոլոր անդամուհիներն ու համակիրները : Կարեւոր օրակարգ :

ՀԱՄԱՆԱՐԲԵՐԴԻ Միութեան Վալանսի մասնաճիւղը ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները եւ բարեկամները այս չաբաթ Պ. Կ. Սիմոնեանի սրճարանը : Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ :

ԹՈՒՐԱՏի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս կիրակի ժամը 3ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՓԱՐԻԶի Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Օ Քլէտ տը Լիւն սրճարանը (Փլաս տ'Իթալի) :

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ ՀԱՑ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Երկուշաբթի գիշեր, 10 Դեկտեմբեր, ժամ ճիշդ 8·45ին

SALLE PAUL - FARALICQի ՄԷՋ

21 Rue Yves Toudic PARIS (10) Métro Place de la République et Bonsergent

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ԹԱՏՐՈՆԸ ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՆԷ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր, հեղինակ ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ

Մասնակցութեամբ՝ Գ. ՏԻՐՎԻՇԵԱՆի, Օր. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆի, ՇՈՒՇԱՆ ԴԻՈՐԳԵԱՆի, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆի, Ն. ՊԵՏՐԻԿԵԱՆի և ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆի

Մուտքի գիները.— Պատուոյ տոմսեր՝ 1000, 500 եւ 300 ֆրանք : Նախապէս կը ծախուին Գրատուն Հ. Բալուեան, 43 ռիւ Ռիշէ, Փարիզ եւ հանդէսին օրը սրահի մուտքին :

ՇԱԽԻԼԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կիրակի, 9 Դեկտեմբեր, ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր,

Salle des Fêtes, Rue Stalingrad, Chaville

Բարձր հովանաւորութեամբ կաթող. Պատուիրակ

ՄԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՍԻՓԱՆ–ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ

Պիտի ներկայացուի «ՈՋԽԱՐՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ (դաւեչա), Շաւիլի յանձնախումբին կողմէ ձոխ պիւֆէ Մուտք 250 ֆր. :

Orchestre GARO SARIAN

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷԼԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Այս չաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Գլիւպի սրահներուն մէջ
ռիւ Կոլինեան

Orchestre EDDY - TOURNEL et son ensemble

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ ՕԱՆՕԹ
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

ԳՈՒԻՑԵՈՆ ԵԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ ՁՈՒԽ ՊԻՒՖԷ

Մուտք 500 Ֆրանք Հանգանակութիւն չկայ

Սեղան ապահովելու համար դիմել՝ Տիկ. Էլիզ Զրբաչեանի 2 Պուլվար տը լա Թիւվիէր, հեռաձայն՝ կարիպալտի 50–52 եւ Պ. Արամ Շեխիկեան՝ Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Ալթէն, հեռաձայն՝ Խոպէր 33-80 :

Տոմսերը կարելի է հայթայթել սրահէն՝ 19ա ռիւ Վանքիւր, եւ Մասնաճիւղին վարչութեան անդամներէն :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 8 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

SAMEDI 8 DECEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7752 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3563

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«Ո՞ՐՆ Է, ԲԱԲՕ, ՄԵՐ ՀԱՑՐԵՆԻՔ»

●

Երեւանի օրաթերթը, «Սովետական Հայաստան», ամբողջ էջ մը յատկացուցած էր Նոյ. 18ին, հետեւեալ խորագրով — «Ցանուն հայրենիքի յեռապայծաղկման »:

Տակը՝ նոյնքան չողչողուն խորագիրներ, —

Կոմերիտականների, սովետական պատանիների ու աղջիկների համար ոչինչ չկայ աւելի բարձր, աւելի սուրբ, աւելի թանկ քան կոմունիստական պարտիայի կամքը, ժողովրդի կամքը »:

Համբերութեամբ կարդացինք ամբողջ էջը, բոլշեւիկեան այլանդակ ուղղագրութեամբ եւ թխածոյ շարադրութեամբ, եւ պարագ սեպեցինք ձեզի ալ ծանօթացնել:

Հարցը կը վերաբերի Սիպերիա ղրկուած երիտասարդներու եւ երիտասարդուհիներու կատարած քաջագործութեանց, որոնց առթիւ ժողով մը գումարուած է Երեւանի մէջ :

Վեց լուսանկարներ ալ կը ներկայացնեն աշխատանքի հերոսները որոնք Հայաստանէն ղրկուած են Ղազախստան, իբրեւ մեքենագէտ կամ չինարար բանուոր: Միշա «կամաւոր»:

Այս ամառ «կամաւորները» զացած էին հունձքը քաղելու, հազարաւոր քլոմեթր ճամբայ կորելով, Երեւանէն մինչեւ Վլատիվոստոք :

Կարգ մը նամակներ ալ հրատարակուած են, իբրեւ կենդանի վկայութիւն անոնց հայրենասիրական ծառայութեանց :

Ահաւասիկ Յարութիւնեան եղբայրները, որոնց «ուրախ եւ պայծառ աչքերից նկատւում էր, որ նրանք հազարաւոր կիլոմետրերը կարել են բերքահաւաքին օգնելու բուռն ցանկութեամբ»:

Երկու եղբայրները ղրկուած էին Ղազախստանի մէկ շրջանը, « օրերով ավտոմեքենաներից (օթօ) ցած չէին իջնում, յաղթահարում էին անսովոր դժուարութիւններ, եւ իրենց պարտաւորութիւնները կատարեցին 400 – 500 տոկոսով (առ հարիւր) :

Տաննեակ մը երիտասարդներ, որոնք Հայաստանի Սպիտակի շրջանէն ղրկուած էին Ծայր. Արեւելք, Վլատիվոստոք, կը գրեն թէ կ'աշխատին հազարաւոր բանուորներու հետ, «մեծ խանդավառութեամբ», թէ ունին «տաք հագուստ, վառելիք, տնային դոյք »:

Շատ աւելի պերճախօս պատկեր մը կը ներկայացնէ Երեւանի երիտասարդութեան ընդհ. ժողովը որ սարքուած էր ի պատիւ «խամ եւ խոպան» հողերու մշակման հերոսներուն :

Ուսանող մը, Ա. Շուշանեան, որ մասնակցած է բերքահաւաքին, բեմ կը բարձրանայ «ոսկեհատիկ ցորենի խուրձը թեւին տակ», եւ ճառ մը կը խօսի բուռն ծափերու մէջ .

— « Մենք շատ անուն գիշերներ անցկացրինք, շատ էրտինք թափեցինք եւ մեր ջանէրն ի զուր չանցան: Այն սովխոզը որտեղ աշխատում էին մեր տեխնիկումի 120 ուսանողներ, երկու միլիոն 400 հազար փթի փոխարէն հաւաքեց աւելի քան երեք միլիոն փութ հացահատիկ »:

Ճառ մըն ալ կ'եղր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը կը խօսի, Ս. Թովմասեան, Թուանչան մը փակցնելով բերնէն .

— « Մեր երիտասարդները ամէն մի բնագաւառում հրաշքներ են գործում : Այժմ էլ աւելի քան երեք հազար լաւագոյն երիտասարդներ աշխատում են խամ ու խոպան հողերի շրջաններում: Օրինակ վերցրէք Ցրաւցից »:

Այսպէս ցիրուցան, ոչ միայն օտարութեան մէջ, այլ եւ հայրենի հողին վրայ:

Ձի՞ք ղրկած, բանաստեղծին հետ .

— Ո՞րն է, բաբօ, մեր հայրենիք ...

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵԳԻՊՏՈՍ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԵՒ ԻՐԱՔԸ

●

ՊԱՂՏԱՏԻ ԴԱՇԻՆՔԸ ԱԶՔԻ ՓՈՒՇ

Եգիպտոսի նախագահին քաղաքական խորհրդականը, Ալի Սապրի տեսակցութեան մը առթիւ յայտարարեց թէ Պաղտատի դաշինքը սկզբ կապ ունի Եգիպտոսի դէմ կատարուած անգլեւֆրանսա – կան յարձակման հետ : «Մենք այժմ դի – տենք որ թրքական նաւահանգիստները զործածուած են զողարկելու համար զէնքեր որոնք այլուր կը փոխադրէին վիրաւորները : Իրաք միեւնոյն ատեն նախայարձակներուն տրամադրութեան տակ դրած էր իր հիւանդանոցները : Ուրեմն անվիճելի է որ Պաղտատի դաշինքին երկու անդամները զործնապէս մասնակցած են Եգիպտոսի դէմ կատարուած յարձակման :

× *Արաբիոյ կառավարութիւնը կը հերքէ այն զրոյցները թէ պիտի միանայ Պաղտատի դաշինքին : Կառավարութիւնը կը դատապարտէ այս դաշինքը իբրեւ «Ինասակար Արաբներուն եւ Իսլամներուն համար» եւ կ'ըսէ թէ զինակցութեան անդամներէն մէկը ուղղակի մեղսակից է Եգիպտոսի դէմ կատարուած նախայարձակման »:*

Սուրիոյ արտաքին զործերու նախարարը, Սալահ Պիթար հաստատեց թէ իր կառավարութիւնը պահանջած է դատել Իրաքի վարչապետը՝ Սայիտ Նուրին, Արաբական Դաշնակցութեան առթիւ : « Մենք քննած ենք այս խնդիրը եւ այժմ կը խորհրդակցինք միւս արաբական երկիրներուն հետ, հաւաքական որոշում մը տալու համար ի չահ իրաքեան եղբայր երկրին, զայն փրկելով իր ներկայ վարիչներէն :

× *Գնդ. Նասըի խորհրդականը, Ալի Սապրի յայտարարեց թէ՝ իր կարծիքով Անգլիա եւ Ֆրանսա «բարոյապէս իրաւունք չունին բանակցութիւններ կատարելու Եգիպտոսի հետ, Սուէզի ապագայ կարգաւորքի մասին »: Ուրիշ հարցումի մը պատասխանելով ըսաւ թէ կարելի չէ Պաղեստինի խնդիրը վերջնապէս կարգադրել ներկայ պարագաներուն մէջ : «Իսրայէլի բիրտ յարձակումէն ետք մենք չենք կրնար վստահութիւն ունենալ այդ երկրին վրայ: Ինչպէ՞ս հաւատանք թէ Իսրայէլ ապագային պիտի չմիանայ ուրիշ զաղթատիրական պետութեան մը, իբրեւ յարձակման խարիսխ ծառայելով անոր :*

× *Անգարայի մէջ հրատարակուած զեկոյց մը ցոյց կու տայ թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա որոշած են Եգիպտոսէն քաշել իրենց զինեալ ուժերը : Այս առթիւ կ'ըսէ թէ Թուրքիոյ եւ իր զինակիցներուն ձեռք առած միջոցները նպաստեցին միջազգային մթնոլորտը մեղմացնելու :*

× *Դամասկոսէն հասած տեղեկութեանց համաձայն Սուրիոյ վարչապետը քանի մը անգամ իր հրաժարականը յանձնած էր նախագահին, զանգատելով թէ ամէն օր ընդհարումներ կ'ունենայ զնդ. Սարաճի հետ, Սուրիոյ եւ Իրաքի յարաբերութեանց եւ խորհրդային մասնագէտներու յարաճուն ժամանումին առթիւ : Առջի օր դարձեալ հրաժարած էր, բողոքելով կարգ մը երեսփոխաններու ձերբակալութեան դէմ : Նոյն աղբիւրին համաձայն, զնդ. Սարաճ, որ ապահովութեան տեսչութիւնը կը վարէ, յաջողած է ամբարտաւանդել իր դիրքը, հեռացնելով հակառակորդ սպաները : Մ. Միւթիւնը կը շարունակէ զէնք ղրկել, հակառակ նախագահին եւ վարչապետին բողոքներուն :*

⁂ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ⁂

*

ՄԻՆՉԵՒ ՈՐ ՀԱՍՆԻՆ ...

Քրիստոնէական համբերութեամբ օժտուած է ՄԱԿը,— մեր բառով՝ Ազգաժողով :

Բանաձեւեր կը մշակէ, հաւասարէ հապասար խօսելով բոլոր անդամակից ազգերուն հետ:

Ուզողը կը լսէ, ուզողը կ'արհամարհէ:

Եւ կը մնան կէս ճամբան :

Անհրաժեշտ չէ հին պատմութիւններ էրէրել :

Ահաւասիկ Հունգարիոյ պարագան :

Երկիրը ահաւոր փոթորիկի մը մատնուած է, աւելի քան մէկ ամիսէ ի վեր:

Առտու մը բարեհաճեցան օրակարգ անցընել· բայց աւելի ստիպողական համարելով Եգիպտոսի խնդիրը, նախ այդ մասին բանաձեւ մը ֆուէարկեցին .— Պարպել անգլեւֆրանսական եւ իսրայէլեան ուժերը :

Ցետոյ ձոյնիմաստ որոշում մը ֆուէարկեցին Հունգարիոյ համար,—պարպել Խ. Միութեան զօրքը :

Ուրիշ բանաձեւ մըն ալ խմբագրեցին, չափազանց փափկանկատութեամբ, խնդրելով Հունգարիոյ խամաճիկ իշխանութենէն որ բարեհաճի արտօնել Ազգաժողովի ներկայացուցիչներուն այցելութիւնը :

Ոչ մէկ պատասխան :

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համրրշոլտ, կ'ուզէր փեշքա ելս հանդիպիլ, Գահիրէ այցելած ատեն :

Անկատարն Քատար մերժեց, առաջարկելով ժամադրուիլ ուրիշ երկրի մը մէջ :

Բանակցութիւնները կը շարունակուէին: Եւ այս շաբթու տրամադրութիւն յայտնուեցաւ արտօնելու ընդհ. քարտուղարին այցելութիւնը :

Լուրը պաշտօնապէս ալ հաստատուեցաւ Մ.Ա.Կի ընդհ. ժողովին մէջ, որ յետաձգեց նիստը, որպէս զի ընդհ. քարտուղարը եւ Հունգարիոյ պատուիրակը համաձայնին այցելութեան թուականի մասին :

Ընդհ. քարտուղարը յարմար կը տեսնէր Դեկտ. 16ը, եւ սկսած էր բեռները կապել, երբ հեռագիրը հաղորդեց թէ Հունգարիա յարմար չի տեսներ նշանակուած թուականը :

Նոյն օրը Ազգաժողովը 54 ձայնով կը ֆուէարկէր նոր բանաձեւ մը, խնդրելով որ բարեհաճին ընդունիլ իր ներկայացուցիչները :

Եւ մինչ Ֆրանսա եւ Անգլիա սկսած են պարպել ջրանցքը, համաձայն տրուած որոշման, Հունգարիա ոչ իսկ պատասխան կուտայ :

Ինչո՞ւ տայ, երբ ռուսական թնդանօթներն ու հրասայլերը իրենց յաղթապա՛նծ «ռեսպուբլիգա»ն հաստատած են փեշքայի փողոցներուն մէջ , ահուսարսափ տարածելով :

Զար լեզուներ կ'ըսեն թէ մինչեւ որ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը կամ ներկայացուցիչները Հունգարիա հասնին, ա'լ տեսնելիք բան պիտի չմնայ :

Ձիշդ Հայոց պատմութիւն ... Վ.Ա.Հէ

ՇԵՊԻԼՈՎ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԹԷ ԶԷՆՔ ՂՐԿԱԾ ԵՆ

*

Խ. Միութեան արտաքին նախարարը, Շեպիլով Մոսկուայի Փինլանտական դեսպանատան մէջ սարքուած ընդունելութեան մը առթիւ ըսաւ թէ կացութիւնը կը մեղմանայ Մ.Ի.Ս.ին Արեւելքի մէջ, բայց պակասին «վտանգի ախտանշաններ կան»: Երբ հարցուցին թէ այդ վտանգաւոր նշաններէն մէկը զէնքի հայթայթո՞ւմն է (Սուրիոյ), պատասխանեց.— « Զէնքի հայթայթման խնդիրը քաղ մըն է կարգ մը ուժերու համար որոնք կ'ուզեն խանգարել խաղաղութիւնը»:

— Ուրեմն զէնք չի՞ ղրկուիր Սուրիոյ :

= Ըսել կ'ուզեմ թէ այդ խնդիրը պատրուակ մըն է քաղաքականութեան համար ծրագրուած նախայարձակումը : Սուրիոյ գնած փոքրաքանակ զէնքերը չեն կրնար վտանգ մը կազմել խաղաղութեան համար: Բուռն պայքար մը բացուած է Սուրիոյ դէմ: Ամէն տեսակ զրպարտութիւններ կը կատարուին, իբրեւ համայնավար երկիր մը ներկայացնելու համար Սուրիան: Մէկ հատիկ ճշմարտութիւն չկայ այդ ամբաստանութեանց մէջ: Այդ պայքարը կը մղուի պարտկելու համար նախայարձակման պատրաստութիւնը : Քրքական եւ իրաքեան զինուորներ կը համախմբուին Սուրիոյ սահմաններուն վրայ, իբրեւ մէկ մասը ծրագրուած դաւին»:

Եգիպտոսի անգլեւֆրանսական ուժերուն հեռացման մասին ալ խօսելով, պահանջութիւն յայտնեց , պայմանաւ որ պարպումը կատարուի վերջնապէս :«Նախ Եգիպտոսը պէտք է ազատ ըլլայ, յետոյ դիւրին է կարգադրել միւս խնդիրները»:

Գալով Հունգարիոյ, Պ. Շեպիլով փորձեց համոզել թէ անգլեւֆրանսական ուժերը միջամտած էին Եգիպտոսի մէջ , մինչ սովետական զինուորները Հունգարիա մտած էին «համաձայն Վարշաւայի դաշինքին եւ Հունգարիոյ կառավարութեան եւ ժողովուրդի խնդրանքին : Անմիջապէս որ բարեկարգութիւնը վերահաստատուի, այս խնդիրը պիտի քննուի: Մէկ հատիկ խորհրդային զինուոր պիտի չմնայ Հունգարիոյ մէջ առանց հունգար ժողովուրդին եւ պետութեան կամքին »:

× Ռատիօ Մոսկուա կը յայտարարէ թէ կացութիւնը «ծայր աստիճան լարուած է Մ.Ի.Ս.ին Արեւելքի մէջ, իբրեւ հետեւանք արեւմտեան պետութեանց կողմէ Սուրիոյ դէմ սարքուած ահաբեկման պայքարին»:

ՆՈՐԷՆ ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԴԷՊՔԵՐ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

●

Ռատիօ - Փեշթա կը խոստովանի թէ ծանր զէպքեր պատահեցան, երբ ցոյց մը կը կատարուէր ի նպաստ վարչապետ Ֆաասրի : «Հակայեղափոխական մը միջադէպեր սարքեց Օքրոկոն հրապարակին վրայ, կրակ բանալով բանուորներու դէմ» :Անթելը կ'ըսէ թէ ոստիկանութիւնը զոհացաւ հրացան պարպելով օդին մէջ :

Ահա թէ ինչ կը պատմեն հեռագրական դործակալութիւնները. —

Կիներու երկօրեայ ցոյցէն ետք, եչ. օր ալ այրերը ցոյց մը սարքեցին: Առտուն թուսիկներ ցրուած էին, ապստամբութեան հրաւէր կարդալով. բայց ժողովուրդը հանդարտ մնաց մինչեւ այն պահը երբ կ'իմանար թէ ձերբակալուած են հանուորական Խորհուրդին անդամներէն յիսուն հոգի : Ընդհանուր գործադուլ մը պայթեցաւ եւ ինքնաբերաբար խումբեր կազմուեցան բոլոր փողոցներուն մէջ : Քիչ վերջը խորհրդային հրասայլերը եւ զրահապատ կառքերը դիրք կը բռնէին քաղաքին դլխաւոր կէտերուն վրայ: Ժամը 14·30ին առաջին ցուցարարները, որոնց չարքերը հետզհետէ կը խտանային, Լենինեան հրապարակը թափեցան ազդային դրօշներով եւ հանդիպեցան հակառակորդներու որոնք կարմիր դրօշ պարզած էին: Այս վերջիններէն համայնավարական նշանախօսքեր կ'արտասանէին : Հայրե -

(Շար.ը կարդալ Դ. Էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ԶԲՈՍԱՇՐՋԻԿ ՀԱՅ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՀԱՊԵՏԱԿԱՆ ՅԱՐԵՑԱԿԱՆ ՏՈՒՓԵՐ

ՈՍԿԵՀԱՏ ՎԿՈՍ

(ԿՅՈՒՆՔԻՑ ՎԱՂՎՈՒՑՎԱԾ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

Ա.

«Երանի՜ թէ, թէկ՛ մի, ես էլ ունենայի իմ տունը, իմ ընտանիքը, իմ երեխաները, ինչպէս այդ մարդիկը ունին, որոնց կեանքը ես կ՛անցնեմ ամբողջ օրը ձեռքերս ծոցս դրած, ինչպէս ծառաներ, որոնք ոչ մի բանի տէր չեն, ոչ մի բանի համար պատասխանատու չեն, ոչ մի բանի համար չեն մտածում, ոչ մի բանի համար չեն հոգում, ոչ մի բանի համար չեն վշտանում, ոչ մի բանի համար չեն ուրախանում, ոչ մի բանի համար չեն ցաւ

քիոյ քաղաքական կեանքը»: Իսկ կեդրոնական Կոմիտէին աչքէն չէր վրիպեր ժողովրդական դժգոհութիւնը:

Սեպտեմբերի կէսերուն չատ աւելի քուն վէճեր տեղի կ'ունենային «Նակիա-կաններու» եւ «կեդրոնական»ներու մէջ:

Հակառակ Մոսկուայի մամուլին պընդումներուն, ֆաշական գաւազրութիւն չկար Հունգարիոյ մէջ, բայց քանի մը անհատ ֆաշականներէ, որոնք, ի նպաստ իրենց կը չահագործէին ժողովրդական նայման գաղափարը: Անոնք որեւէ ազդեցութիւն չունեցան ո՛չ երիտասարդութեան, ոչ ալ մտաւորականութեան վրայ, որոնք առաջին դերը կատարեցին ընկերվարական ժողովրդապետութեան պայքարին մէջ:

Երիտասարդները, դրագէտները, լրագրողները, որոնց կը միանային բազմաթիւ բանուորներ, պաշտօնատարներ եւ վերջապէս զիւղացիներ, չէին ուզեր որ վերահաստատուի ոչ ծովակալ Հորթիի կէս-ֆաշական վարչաձեւը, ոչ ալ քաղքենի վարչաձեւ մը, այլ ընկերվարական կարգուսարք մը: Շատ կարեւոր է նկատի առնել այս պարագան, որովհետեւ չատեր կը կարծեն թէ հունգարական յեղափոխութեան նպատակն էր ուղել սրբել հա-մայնավար վարչաձեւը, որ գոյութիւն ունէր 1945էն ի վեր: Արդ, 1945 և 1948ի միջեւ — եւ առաջին անգամ չատ երկար տարիներէ ի վեր — համեմատաբար ժողովրդավար վարչաձեւ մը գոյութիւն ունէր Հունգարիոյ մէջ, հակառակ խորհրդային բանակին ներկայութեան: Ազատ ընտրութեանց միջոցին, Հունգարները կրնային ընտրել Խորհրդարանի իրենց ներկայացուցիչները:

Ցեղափոխութիւնը, որ պայթեցաւ հոկտեմբեր 23ին Եողկֆ - Բեմ հրապարակին վրայ խաղաղասիրական ցոյց մըն էր: Ուսանողներու պահանջները ամփոփուած 16 կէտերու մէջ, տարբական բաներ էին եւ կը բաժնուէին Փեշթայի փողոցներուն մէջ:

Կարգ մը չբջանակներ կը պնդեն թէ Հոկտեմբեր 23ի ցոյցերը զլխաւորաբար ազգայնական նկարագիր ունէին: Հունգարական հողին վրայ խորհրդային բանակի ներկայութիւնը, որ օտար զրաւման արտաքին նշանն է, (իրականին մէջ տարբերութիւն չկայ հունգարական եւ խորհրդային զինուորական համազգեստին միջեւ) ալ աւելի կը հրահրէր հունգար ազգայնականութեան բոցը, որ երբեք չէ մարած: Բայց միայն ազգայնականութիւնը ամէն բան չէր: Փեշթայի ուսանողները կը պահանջէին իրական ընկերվարութիւն մը: Իսկ հունգար երիտասարդներու համար իրական ընկերվարութիւն մը գոյութիւն կրնար ունենալ ազգային ազատութեամբ եւ անկախութեամբ, ընդդէմ զինեալ ֆաշականներուն, որոնք հոկտեմբեր 23ի իրիկունը կ'ուզէին տակաւին փրկել իրենց վարչաձեւը:

Բազմաթիւ վկաներ յայտնեցին թէ յեղափոխութեան սկիզբը ապստամբները որեւէ զէնք չունէին: Միայն ընդհ. քարտուղար կերոյէի Պելկրատէն վերադարձին, խօսած ապառնալիէ ճառէն եւ ոգին էր որ պետութեան ոստիկանները միացան ուսանողներուն հետ, անոնց բաժնելով իրենց զէնքերը: Յաջորդ օրը Փեշթայի ամբողջ պահակազօրքը — սպաներ, ենթասպաներ, զինուորներ — միացան ուսանողներուն եւ անոնց առջեւ բացին զէնքերու պահեստը:

Պատասխանատու սպաները զրեթէ բոլորն ալ համակիրներ էին, ոչ թէ «ֆաշական զործակալներ կամ հորթիական սպաներ»: Բանակին ապստամբութիւնը հետեւանքն էր խորհրդարանին առջեւ պատահած դէպքերուն:

Ժամը 22·30ին կեդր. կոմիտէն արտակարգ ժողով մը կը զումարէր կերոյէի նախագահութեամբ: Այս պատմական ժողովին մէջ էր որ կերոյէկացութիւնըպարզելով, կը համոզէր իր պաշտօնակիցները թէ անհրաժեշտ է խորհրդային միջամտութիւնը: Իսկ ուրիշներ դիտել կուտային թէ չարիքը կը զարմանուի եթէ ինք հրաժարի անմիջապէս: Ոմանք կը մեղադրէին Նակին: Աւոր վրայ մեծ իրարանցում տեղի կ'ունենայ եւ զուրսէն կը լսուին հրացանաձգութիւնները: Ուսանողներն էին որ ներս մտնել կ'ուզէին, բայց պահակները կ'արգիլէին: Ժամը մէկին ընդհ. քարտուղարը՝ կը յայտնէ թէ «եղբայրական» օգնութիւն խնդրած է խորհրդային զօրքէն: Միեւնոյն առեն կ'առաջարկէ «ընկեր Իմրէ Նակին» իբրեւ վարչապետ: Կեդր. կոմիտէի անդամներուն մեծ մասը կը սահմռկին: Ոմանք կը հեռանան ժողովէն որ վերջինը եղաւ:

Յաջորդ առաւօտ Փեշթայի ձայնասփիւռը կը ծանուցանէր խորհրդային զօրքին ժամանումը:

Նակին որ քանի մը օր առաջ ամէնէն ժողովրդական անձն էր, յանկարծ վարկաբեկեցին ժողովուրդին աչքին:

Ա.ԶԳ. ԿԵԱՆՔԸ ՄԻԼԱՆԻ ՄԷՋ

ՄԻԼԱՆ, 2 Դեկտ., (Ցառաջ).— Այս տարի եւս, Դեկտեմբեր մէկի զիշերը, Տիկնանց Բարեսիրական Միութիւնը մեծ յաջողութեամբ տուաւ իր աւանդական պարահանդէսը, ի նպաստ Հայկ. Տան եւ կարօտեալներու: Ներկայ էին նաեւ Քո-մոյի եւ Միլանոյի մերձակայ վայրերու հայրենակիցներէն ոմանք: Պարահանդէսը տեւեց մինչեւ առաւօտ, որու ընթացքին տեղի ունեցան երգ, նուագ, վիճակախաղ եւ ուրիշ անակնկալներ: Ժամը 24ին, տասնամեայ Շաքէ Սրապեան, զգեստաւորուած կովկասեան տարազով՝ արուեստասէրի նրբութեամբ պարեց «Քէչէ կը զամ»ը, ջերմ ծափերու մէջ: Ներկաներուն փափաքով, կրկնեց պարը, այս անգամ ընկերակցութեամբ տիկին Լիւսի Արզումանեանի: Իրեն յաջորդեց Օր. Սիմա Փափազեան, որ նոյնքան յաջողութեամբ պարեց ծանօթ «Հարսանեկան օր»ը: Շաքէն եւ Օր. Ս. Փափազեանը պատրաստուած էին տիկին Լիւսի Արզումանեանի կողմէ: Ամերգի դէրուեցաւ երգեհոնիկ մը: Գոյացած զումարը Տիկնանց Բարեսիրական Միութիւնը տրամադրեց հիւանդ հայ երիտասարդի մը:

Ա.

Ա.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅՕԲԵԼԵԱՆԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Դեկտ., (Ցառաջ).— Երկրկիր, կիրակի, կէս օրէ ետք Քէնսինկթըն Փալաս Օթէլի մէջ ասնուեցաւ Բարեգործականի յիսնամեայ յոբելեանը, թէյասեղանով մը: Ներկայ էին 130 հոգի:

Այս առթիւ Փարիզէն Լոնտոն եկած էր Եւրոպայի Ցանձնաժողովին ներկայացուցիչը, Տօքթ. Պէօյիւքեան: Պատուոյ սեղանի չուրջ նստած էին Բարեգործականի Լոնտոնի վարչութեան անդամները, Տէր եւ Տիկին Պէնլեան, Պ. Լեւոն Ապաճեան, Պ. Խաչատուրեան եւն.: Ատենապետը, Պ. Պէնլեան օրուան հիւրը ներկայացուց անդլերէն ճառով մը եւ խօսքը տուաւ Տօքթ. Պէօյիւքեանի, որ հրաւիրեց ներկանները յոտնկայս յարգել Միութեան հանդուգնեալ հիմնադիրներուն յիշատակը: Ցետոյ համառօտակօս պարզեց Բարեգործականի յիսնամեայ գործունէութիւնը, բարոյական թէ նիւթական: Ցիշեց, նաեւ Օր. Լիլի Գարակէօզեանի նախաձեռնութեամբ կատարուած հանգանակութիւնը ի նպաստ Սուրիոյ եւ Լիբանանի ղպրոցներուն (260·000 տոլար): Ըսաւ թէ բոլորն ալ սոսկացան իրենց արդար բաժինը: Իր ճառը թարգմանուեցաւ անգլերէնի: Այս առթիւ խօսք առնելով, դիտել տուի թէ բոլորս ալ յարգանքի արժանի կը դանենք Բարեգործականի հիմնադիրները, բայց այսօր չատ մը անի-բաւութիւններ կը գործուին: Եւ իրրեւ օրինակ յիշեցի Օր. Գարակէօզեանի նախաձեռնութեամբ կատարուած հանգանակութեան անարդար բաշխումը, որ ընդհանուր դժգոհութիւն պատճառեց:

Տօքթորը բացատրեց թէ պառակտումներ ծագած էին այն առեն:

Փոքր դեղարուեստական բաժին մըն ալ պատրաստած էր: Օր. Րոմէն Պոլտի, Օր. Սիսիլ Մարդիի ընկերակցութեամբ (դաշնակ) «Ավէ Մարիա» եւ «Երեւանի դիւցազները» երգեց, իսկ Օր. Աննա Խաչատուրեան որ չորս տարի Դպրոցասէրի վարժարանը յաճախած է, արտասանեց Սիլվա Կապուտիկեանի հայ լեզուին ձօնած բանաստեղծութիւնը:

Բարեգործականի Լոնտոնի վարչութեան անդամները Պէնլեան եւ Լ. Ապաճեան իրենք իրենց մէջ հաւաքած են 300 սթերլին: (Լոնտոնի սակն էր հազար սթերլին): Ներկաները հանգանակութեան մասնակցեցան մէկով - երկուքով:

ՅՈՎՀ. Կ. ՉԱԼԳԵԱՆ

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ Շ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Երկուշաբթի զիշեր տեղի ունեցաւ «Անդաստան» պարբերականի կազմակերպած յարգանքի երեկոն, ի յիշատակ ողբացեալ Շահան Պէրպէրեանի, Միութիւնլիթէի ժ. սրահին մէջ, որ լեցուած էր մտաւորականներու եւ զրասէրներու բազմութեամբ մը: Ներկայ էին նաեւ Փարիզի առաջնորդը, Սերովբէ եպիսկ. Մանուկեան, հանգուցեալի կինը եւ նկարիչ զաւակը, Արտաւազդ, եղբայրները՝ Պ.Պ. Օննիկ եւ Նուրհան Պէրպէրեան եւն.:

Բացումը կատարեց «Անդաստան»ի խմբագիրը, Պ. Բիւզանդ Թոփալեան, նախագահութեամբ Պ. Հրանտ Բալուեանի: Օրուան բանախօսներէն Պ. Գեղամ Քէչէթէճեանի զրաւոր ճառը կարդաց Պ. Արտաշէս Գմբէթեան: Յաջորդաբար խօսք առին Սերովբէ եպիսկոպոս, Շ. Նարդունի, Կ. Փօլատեան, Թ. Գառնիկ, Զ. Ոբունեան, ներկայացնելով Շահան Պէրպէրեանի զերը իրրեւ ուսուցիչ եւ փիլիսոփայ - արուեստագէտ:

Սրտառուչ պահ մը եղաւ ողբացեալին ձայնով երգուած «Լուսաւորչի կանթեղը», երգապնակով որ ուղղուեցաւ եր կիւղած լուութեամբ:

Գեղարուեստական բաժնին մէջ նորութիւն մը եղաւ եղիսաոսկէն Շահան Պէրպէրեանի նախկին աշակերտ երիտասարդ Պ. Ժան Թովմասեանի պատրաստած խմբական արտասանութիւնը:

Տպաւորիչ էր նաեւ Շ. Պէրպէրեանի զրական վաստակէն նմոյշ մը, կարդացուած Գ. Վահանի կողմէ:

Ցոր տպաւորութիւն ձգեցին Օր. Իրիս Պիւլպիւլեանի երգերը:

Գ.

ՄԱՆՈՒԿ ԲԱՐԻԿԵԱՆ

Փարիզի Ֆիլարմոնիք ընկերութեան հրաւէրով եւ կազմակերպութեամբ, Մանուկ Բարիկեան իր եռանուագով նուագահանդէս մը տուաւ երեք շաբթի երեկոյ, Կավոյէ սրահին մէջ:

Մանուկ Բարիկեան Լոնտոնի Ֆիլհարմոնիք նուագախումբին առաջին մենանուագող չութակն է: Հայ մը՝ որուն ձեռքը չատ սեղմած են միջազգային կավարներ իրենց նուագահանդէսներուն վերջաւորութեան:

Նուագահանդէսը կը բաղկանար եղանօրէն դժուար իրագործելի եւ արուեստի կատարեալ բարձունքները տանող յայտագրէ մը: Տարօրինակ համադրութիւն մը կը ներկայացնէր եռանուագը (Թրիօ), որ կը բաղկանար դաշնակէ, չութակէ, եւ ընչաւոր գործիքներէն ամէնէն դժուար իրագործելի եղջերափողէ (քոր):

Բարիկեան նախ նուագեց սոնատ մը՝ Պախէ, բոլորովին առանձին, ուր մաքուր եւ բծախնդիր նուագածութիւն մը իր տպաւորը միայն կրնար տալ: Հայ չութակահարը նուագեց ինչպէս որ պէտք էր, ոչ աւելին, ոչ պակասը: Այս ուժականութիւնը, ճշդրտութիւնը հիմնական պահանջքներն են Պախի եւ իր դպրոցին պատկանող գործերու մեկնութեան մէջ, ուր չատեր կը սայթաքին դիւրախտաբար, ջանալով եւ կարծելով ինչ ինչ արժէքներ տալ այդպիսի գործի մը զանազան նախաձառութիւններուն, որոնք իրականին մէջ իրենց պարզ եւ յստակ նուագումին մէջ արժէք կը ստանան, եւ թերեւս այս պատճառով ալ դժուար իրագործելի են:

Եռանուագը գործադրեց Պրահմսի եւ Լընոքս Պերքլիի գործերը, նկատելի բծախնդրութեամբ ուր բացառիկ նուագածութիւն մը ունեցաւ փողհար Տենիս Պրէյն:

Ներկայ էր երաժշտասէր Հայերու փոքր խումբ մը, ինչ որ անբաւական թիւ մը կը կազմէ, բայց եւ այնպէս զովելի եւրեւոյթ:

Ա. Պ.

ՍԱՄՈՒԷԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 - 400)

Գ. ԳԻՐՔ

1· ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԴԱՇՏԻ ԱՌԱԻՕՏԸ

Փշում էր մեղմ հովիկը, ծաղիկները ժպտում էին, զալար խոտաբոյսերը ծփում եւ ծածնւում էին, եւ զաշտի խաղաղ տարածութիւնը օրօրւում էր սքանչելի ալեկոծութեամբ:

Գեղեցիկ էր այդ առաւօտը:

Թռչունները ուրախ - ուրախ ճախրում էին մի թուփից դէպի միւսը: Գոյնզգոյն թիթեռները, գոյնզգոյն ծաղիկների նը-ման, ցանուած էին օդի մէջ: Սպիտակ ագռաւը, լայն թեւքերով թափահարում էր, չատպելով դէպի Արաքսի մօրուանները: Զեռնասուն եղջերուները, վայրենի վիթն ու այծեամը, դուրս էին եկել Մոսբովի արքայական անտառներից, եւ ա-զատ, համարձակ վազվզում էին ընդարձակ մարգերի վրայ:

Ձէր երեւում միայն մարդը:

Ամէն առաւօտ, արծաթեայ փողերի հնչիւնը, որսորդական բարակների մռնչիւնը սիրազանձ նժոյգների խրխինջը, խառնւում էին սորամուտ անասունների վազորդեան հանդիսատը: Ամեհի վարազը սարսափելով նետւում էր մթին չամբուտների մէջ, իսկ թաւամազ արջը ապաստանի տեղ էր որոնում: Իսկ այս առաւօտ չկային նրանք — չկային նախարարական իշխանազն պատանիները, որոնց որսորդական ուրախ զուարճութիւնները մի առանձին կենդանութիւն էին բաշխում երէկեան զաշտավայրին:

Ամէն առաւօտ թռչունը կարդում էր իւր նախարշալոյսեան մեղեդին, եւ նրա հետ լսելի էր լինում ժրաջան մշակի երգը: Փայլում էր մանգաղը, եռում էրգործը, եւ ոսկեդէն հունձքը՝ իւր լիառատ բեղնաւորութեամբ՝ պարգեւատրում էր վաստակաբեկ չինականի աշխատանքը: Իսկ այս առաւօտ չկար հնձաւորը, չկար եւ հերկավարը: Հասունացած արտը մնաց անհնձ, անդրկած, եւ անվաստակելի արօրը անդործ ընկած էր դեռ չվերջացած ակօսների մօտ:

Ամէն առաւօտ սուրբ տաճարին կոչնակի առաջին հնչման հետ՝ զարթնում էր հովիւը: Ոչխարների անուշ բառանչը, արջառների ուրախ ձայնարկութիւնը, կենդանացնում էին խոտաւէտ հովիտները խիստ ախորժելի աղմուկով: Իսկ այս առաւօտ չէին երեւում ոչ հովիւը եւ ոչ նրա հօտերը: Ցիրուցան դառնուկները թափառում էին սար ու ձոր, եւ հայրակորոյս որբիկների նման, կարծես, որոնում էին հովուին:

Ամէն առաւօտ, երբ ծագում էր տուընջեան լուսատուն, նրա առաջին ճառագայթները ողջունում էին չինական աղջիկների աշխատանքը: Կարմիր, դէղին, կապոյտ ծաղիկներ, սփռուած էին լինում այդիներում, բանջարանոցներում եւ ագարակներում: Երգում էին եւ զործում էին: Եւ նրանց ուրախութեանը ձայնակից էր լինում երգասէր սոխակը: Իսկ այս առաւօտ չէին երեւում անխոնջ մշակութիւնների այդ գեղեցիկ զարդերը: Այդիները մնացել էին անխնամ, ագարակները կորցրել էին իրանց բանուորներին:

Արեւը բարձրացաւ, եւ որքան բարձրանում էր նա, այնքան Աբրահամեան ընդարձակ դաշտավայրը, որպէս մի հսկայական բուրվառ, խնկաբուրում էր իւր վաղորդեան անուշհոտութիւնը: Ամբողջ հովիտը ծխում էր, գոլորշիանում էր: Ցողազարդ բուսականութիւնը յետ էր տալիս երկինքին իւր ընդունած մարգարտեայ կաթիլները:

Ծխում էին եւ դաշտավայրի վրայ խիտ առ խիտ սփռուած զիւղերը: Բայց այդ ծուխը չէր նմանում այն խաղաղ, կապտագոյն ծուխին, որ ամէն առաւօտ օճախատոյտ սիւնակներով վեր էր բարձրանում խրճիթների գմբէթաձեւ երդիքներից: Այդ ծուխը, սեւ մառախուղի նման, ծածկել էր զիւղերը, եւ մերթ ընդ մերթ նրա մթին թանձրութեան միջից փայլատակում էին հրային կայծեր ...

Ծխում էին եւ մեծաչէն քաղաքները: Ծխում էր Դվինը, ծխում էր Արտաչատը, ծխում էր Վաղարշապատը, ծխում էր էջմիածնի վանքը ....

ՐԱՖՖԻ

նասէր ցուցարարները, որոնց թիւը հինգ հարիւրի հասած էր, պատասխանեցին.

— Անկի՛ Քաասը, անկի՛ ղերուքիւնը: Ռուսերը Թող իրենց երկիրը վերադառնան:

Եւ յառաջ կը խաղային, զրաւելու համար կարմիր դրօշը: Այդ պահուն խորհրդային հրասայլերը եւ զրահապատ կառքերը կրակ բացին եւ մարդիկ դեռին փուռեցան: Ոստիկանութիւնը կը հաւաքէր վիրաւորները: Այդ միջոցին ցուցարարներուն թիւը հազարներու հասած էր յարակից փողոցներուն մէջ: Օտար Թղթակիցները կը լուսանկարէին անցուդարձը: Ցուցարարները կ'աղաղակէին, — Թող ամբողջ աշխարհ իմանայ թէ ինչե՛ր կ'ընեն մեզի ...

Ինքնադործ զէնքերը կը չարունակէին կրակը: Անցեալ հոկտեմբեր 23ի ապըստամբութեան վկաները կը հաստատեն թէ այս ցոյցն ալ նոյնքան բուռն էր. բայց այս անդամ աւելի խոր առելութիւն մը նշմարուէր աչքերու մէջ:

Երկու հոգի սպանուեցան խռովութեանց ընթացքին:

× Արեւմտեան Հունդարիոյ Քոմորոն նահանդին զիւղացիները հետեւեալ պահանջները ուղղած են Քաասրի կառավարութեան.— 1. Ամբողջովին հեռացնել խորհրդային զօրքը, տարեգլուխէն առաջ.— 2. Զէզոքութիւն հռչակել.— 3. Ազատ ընտրութիւններ կատարել.— 4. Արձակել քաղաքական բանտարկեալները. 5.— Ընդհ. ներում բոլոր անոնց որ մասնակցած են ապստամբութեան:

× Մ. Նահանդները բողոքագիր մը ուղղեցին Ռ. Միութեան, դիտել տալով թէ զինուորական ուժ կը դործածուի Հունդարիոյ «անճար քաղաքացիներուն դէմ»: Այս բողոքագիրը հիմնուած է տեղեկագրի մը վրայ որ կ'ըսէ թէ ռուսական հրասայլեր իրենց թնդանօթները ուղղած էին ցուցարարներուն դէմ, փեշթայի ամերիկեան դեսպանատան առջեւ, որպէս դի չկարենան մօտենալ: Բողոքագիրը միջամտութիւն կը նկատէ այս արարքը, չհետելով թէ դեսպանատունը կապ ունի Հունդարիոյ եւ ոչ թէ Ռ. Միութեան հետ:

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ ՄԷՋ

Սոֆիայէն Վիէննա հասած ճամբորդները կը հաղորդեն թէ բազմաթիւ քաղաքացիներ արտաքսուած են մայրաքաղաքէն, աքսորուելով դէպի երկրին հիւսիսային – արեւելեան շրջանները: Քաղաքապահ զօրախումբեր կը շրջին Սոֆիայի փողոցներուն մէջ: Արտաքսումի հրամանները կը յայտնուին մթնկոխին: Պարտադիր համաձայն պայմանաժամ կը տրուի 12 ժամէն մինչեւ երեք օր, իրենց գործերը կարգադրելու եւ մայրաքաղաքէն հեռանալու համար:

Բազմաթիւ աքսորականներ հողագործներ են որոնք Սոֆիա եկած էին, խուսափելու համար հողագործական կազմակերպութեանց անդամակցութենէն: Ուրիշներ կասկածելի կը համարուէին քաղաքական տեսակէտով:

Նոյն աղբիւրին համաձայն, Սոֆիայի համալսարանէն եւ ուրիշ վարժարաններէ երկու հարիւր ուսանողներ ձերբակալուած են վերջերս: Կ'ըսուի թէ ցոյցեր տեղի ունեցած են Փլովտիվի մէջ (Փիլիպէ), հողագործական նախկին վարիչի մը՝ կիչեւի ձերբակալութեան հետեւանքով: Ցուցարարները, մեծ մասով ուսանողներ եւ երիտասարդ բանուորներ, կալանաւորին արձակումը կը պահանջէին:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՎ

Ռ. Միութեան երիտասարդական պաշտօնաթերթը, «Կոմսոմոլսկայա Փրաւտա» կը խոստովանի թէ խլրտումներ ծագած են Մոսկուայի, Լենինկրատի եւ Ուկրաինայի համալսարանական ուսանողներուն մէջ: Ուրիշ աղբիւրի մը համաձայն, աւելի քան հարիւր ուսանողներ վտարուած են Մոսկուայի համալսարանէն, քննադատած ըլլալով համայնավարական կարդուսարքը:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ կառավարութիւնը որոշեց վերաբանալ անգլիական եւ ֆրանսական դպրոցները, եգիպտացի ուսուցիչներ նշանակելով: Այս առթիւ փոփոխութիւններ պիտի կատարեն պատմութեան, աշխարհագրութեան եւ ուրիշ դասերու ծրագիրներուն մէջ: Վարժարաններէն 27ը անգլիական են, 23ը ֆրանսական:

1954/2 Ա.Ի ՉՕՐԱԴԱՍԻՆ զինուորները, որոնք վարդրուած էին Ալժերիոյ մէջ, պիտի արձակուին Ծնունդէն առաջ, մայր երկրին եւ Գերմանիոյ մէջ ալ՝ 1957 Ցունուարէն առաջ:— Ազգ. ժողովը սկսաւ քննել զինուորական էլեւմուտքը որ մէկ միլիառ ֆրանքի դումար մը կը ներկայացնէ:

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԽՆԴՈՅՔ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ «Վարդան» ևութակոմիտէին, այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 15ին, Առնուվիլի եկեղեցւոյ կից սրահին մէջ:

Նախագահութեամբ ընկեր ՀԱՋԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆի:

Կը խօսի՝ ընկեր ԺԻՐԱՑՐ ԴԱՏԱԻՈՐԵԱՆ Գեղարուեստական բաժին Պ. Գարեգինն (Թառ):

Ճոխ պիւֆէ:

ԽՆԴՈՑՔ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՎԱՒԱՆՍԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի խնջոյք-պարահանդէսը այս կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին Ահարոնեան ակումբին մէջ:

Մասնակցութեամբ Լիոնի, Տէսինի, Ս. Էթիէնի եւ Վիէնի մասնաճիւղերուն: Խմբերգ, արտասանութիւն, երգ եւ հաճելի անակնկալներ:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ ՊՈՒՏՈՆԻ ՄԷՋ

Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կը ներկայացնէ Պ. Ղ. Մելոյեանի

«ԱՐՄԵՆՈՒՇ»ը (տրամ հինգ արար):

Այս կիրակի ժամը 3·30ին, կղերական ներու սրահը, ռիւ տէ Պահլթիէ:

ՀԱՑԱՏԷՍ ՊԱՏԱՐԱԳ ՊԱՆԵԼՈՑԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, Անարատ Յղութեան Տօնին առթիւ երեկոյեան ժամը 7ին հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցուի Ս. Ընծայարանի մատրան մէջ, 83 ռիւ տ'Արբէօյ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՈՒԷԼ – ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ծօնած առին հանդիսի թուականը ծնող ներու փափաքին վրայ նշանակուած է Դեկտ. 16ին (փոխան 23ի) ժամը 4ին:

Կը ներկայացուի՝

«ՁԱՐՇԸԼԸ ԱՐԹԻՆ ԱՂԱ»

Արտասանութիւն, երգեր, խաղեր եւ մանկական պարեր:

26, Rue Troyon, Métro : Pont de Sèvres.

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի դպիրներէն Պ. Յովհաննէս Շահինեանի մօր՝

Ողբացեալ Տիկ. Լիւսի Շահինեանի համար, հոգեհանդստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Պ. Գեորս եկեղեցւոյ մէջ: Կը հրաւիրուին հանդուցեալին յիշատակը յարգող ազգականները եւ բարեկամները:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ֆ. Կ. Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղը Մանուկներու Օրը կը տօնէ Ցունուար 6ին, Ահարոնեան ակումբին մէջ:

ԾԱԽՈՒ Է

ԿՐԿՆԱԿԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

1) Une machine STOLE double chute jauge 10, larg. 1 m. 20, entierement automatique en état de marche, bas prix.

2) Machine GLAES et FLENTY jauge 10, larg. 1m. 20, jackard double face, semi automatique en état de marche, bas prix.

TRICOTS VAIS

327 Rue St. Martin (angle Rue Notre Dame de Nazareth).

Մասնագէտ

Մեքենաներու ներդոգութեան

ԳՆՈՒՄ, ՎԱՃԱՌՈՒՄ և ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ

Surjeteuses, raseuses,

R. BLOT

5, Rue Godefroy Cavaignac, Paris 11e.

Tél. : ROQ. 65-38. Métro: Voltaire.

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

Ակնունի ենթկ. Շաբաթ, 8 Դեկտ. ժամը 9ին:

Իշխան խումբը շաբաթ 8 Դեկտեմբեր, ժամը 9ին:

Ընկեր Կարօ ենթկ. Կիրակի 9 Դեկտեմբեր ժամը 3·30ին:

Արամ խումբը Կիրակի 9 Դեկտեմբեր, իրիկուան ժամը 5ին:

Վարանդեան խումբը այս երկուշաբթի ժամը 9ին:

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը:

ՎԻԵՆ.— Հ. Ց. Դ. կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ ժամը 20·30ին, «Համօ Օհանջանեան» ակումբին մէջ: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Պանկէօ Քաշանի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերուհիները այս շաբաթ ժամը 5ին, ընկ. Հաքիմեանի բնակարանը:

ԻՄԻ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Երիմեան Հայրիկ դպրոցին մէջ: Կը հրաւիրուին բոլոր անդամուհիները ու համակիրները: Կարեւոր օրակարգ:

ՀԱՄԱՅԱՐԲԵՐԴԻ Միութեան Վալանսի մասնաճիւղը ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները եւ բարեկամները այս շաբաթ Պ. Կ. Սիմոնեանի սրճարանը (Փլաս տ'Իթալի):

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԴՊՐՈՑԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Կաթ. Խաչի Սէնթ Մարկըթի դպրոցը բացուած է Դեկտ. 6էն ի վեր, եչ. կէսօրէն վերջ, ժամը 1·30ին, եկեղեցիին կից սրահին մէջ:

Կը դասաւանդէ ուսուցիչ Պ. Ազգիճ Մարտիրոսեան:

Կը խնդրուի ծնողներէն որ իրենց զաւակները դպրոց ղրկեն անյապաղ:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Այրի Տիկին Աղնիւ Տէրոյեան եւ Պ. Օհան Տակաւեան հաղարական Ֆը. կը նուիրեն Ֆ. Կ. Խաչի Պանէէոյի մասնաճիւղին, փոխան Ծաղկեպսակի, Տիկ. Արդուք Մարգարեանի մահուան առթիւ:

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

կիրակի, 16 Դեկտ. ժամը 4ին

AMBASSADEURS

3, Avenue Gabriel (Champs-Elysées)

ՀՌԱԿԱՒՈՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ **BACHICHA**

Մուտք 500 ֆրանք Սեղանները կանխաւ ապահովել

CEN. 36-23

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ ՀԱՑ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՏԻՊՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

երկուշաբթի գիշեր, 10 Դեկտեմբեր, ժամ ճիշդ 8·45ին

SALLE PAUL-FARALICQի ՄԷՋ

21 Rue Yves Toudic PARIS (10) Métro Place de la République et Bonsergent

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ԿՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՆԷ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր, հեղինակ ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ

Մասնակցութեամբ՝ Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆի, Օր. ԱԼԻՍ ՓՓԱՓԱԶԵԱՆի, ՇՈՒՇԱՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆի, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆի, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆի և ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆի

Մուտքի գիները.— Պատուոյ տոմսեր՝ 1000, 500 եւ 300 ֆրանք: Նախապէս կը ծախուին Գրատուն Հ. Բալուեան, 43 ռիւ Ռիշէ, Փարիզ եւ հանդէսին օրը սրահի մուտքին:

ՇԱՒԻԼԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

կիրակի, 9 Դեկտեմբեր, ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր,

Salle des Fêtes, Rue Stalingrad, Chaville

Բարձր հովանաւորութեամբ Կաթող. Պատուիրակ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՍԻՓԱՆ–ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ

Պիտի ներկայացուի «ՈՋԽԱՐՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ (զաւեշտ), Շաւիլի յանձնախումբին կողմէ *Ճոխ պիւֆէ* *Մուտք 250 ֆր.:*

Orchestre GARO SARIAN

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Այս շաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Գլիւպի սրահներուն մէջ ռիւ Կոնիեան

Orchestre EDDY-TOURNEL et son ensemble

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԲԱԺԻՆ ԾԱՆՕԹ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

ԳՈԹԻՑԵՈՆ ԵՒ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ ՃՈԽ ՊԻՒՖԷ

Մուտք 500 Ֆրանք Հանգանակութիւն չկայ

Սեղան ապահովելու համար դիմել՝ Տիկ. Էլիզ Զըրաչեանի 2 Պուլվար տը լա Թիւվիէր, հեռաձայն՝ կարիպալտի 50–52 եւ Պ. Արամ Շեխիկեան՝ Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Աքէն, հեռաձայն՝ Թոլպէր 33-80:

Տոմսերը կարելի է հայթայթել սրահէն՝ 19ա ռիւ Վանքիւր, եւ Մասնաճիւղին վարչութեան անդամներէն:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամսյա 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

DIMANCHE 9 DECEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7753 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3564

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ»

●

Այս անունով մխիթարեան մը կազմուած է Փարիզի մէջ, նախաձեռնութեամբ 23 պատգամաւորներու, իրրեւ հետեւանք Հունգարիոյ մէջ զործուած խժդժութեանց :

Ուրեմն, պատահումը կը չարունակուի պատգամաւորներու Ազգ. Ժողովին մէջ, որ երկդիմի դիրք մը բռնած էր, նոյն հարցին առթիւ :

Նոր ընկերակցութիւնը, «Գրագէտներու Միութիւն ճշմարտութեան համար», արդէն ձեռնարկած է կազմելու իր ծրագիրը – կանոնագիրը, որ պիտի ներկայացուի ընդհ. ժողովի մը :

Հիմնական սկզբունքը պիտի ըլլայ պաշտպանել բարոյականը, ազատութիւնը եւ արդարութիւնը՝ պատգամաւորներու միջոցաւ,— «Անոնց որ զրկուով արտայայտուելու պատիւն ունին» :

Այս քիչ մը ակադեմական բացատրութիւնը կը նշանակէ թէ նոր ընկերակցութեան հիմնադիրները կ'ուզեն զօրաւոր հոսանք մը ստեղծել, որպէս զի պատգամը կարենայ ծառայել իր կոչումին. — պաշտպանել ազատութիւնը եւ արդարութիւնը :

Կը յիշուի թէ չատ մը ֆրանսացի պատգամաւորներ հրապարակաւ յայտնեցին իրենց վրդովումը, երբ պրուղներու ընկերակցութիւնները եւ ականաւոր անհատներ ժխտական, առ նուազն վերապահ դիրք մը կը բռնէին հունգարական ողբերգութեան հանդէպ :

Անոնք աւելի զայրացան, կարդալով Ա. Միութեան պրուղներու «բաց նամակը», որ կը փորձէր դաս մը տալ ճշմարտութեան պաշտպաններուն, «Փաչականութիւն եւ յետադիմութիւն» համարելով հունգար ժողովուրդին ապստամբական չարժումը :

Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն ալ բողոքի նամակներ ստացաւ ականաւոր դէմքերէ, որոնք բացատրութիւն կը պահանջէին :

Վերջինը ուղղած էր աշխարհահռչակ նկարիչը, Փիքասօ, ուրիշ ինը մտաւորականներու եւ արուեստագէտներու հետ :

Փիքասօ ինքն ալ կծու նամակ մը ստացաւ ամերիկացի արուեստագէտ մը, որ իր մտերիմն ու զործակիցն եղած էր տարիներով :

Նամակագիրը կը պահանջէր հրաժարիլ իր ներկայ ուղեկիցներէն, ըսելով թէ արիւնով թաթախուած են անոնց ձեռքերը :

Մէկ խօսքով, չարժումը կը ծաւալի ամէն ուղղութեամբ, խոր ճեղքեր բանալով : Ոչ միայն Ֆրանսայի, այլեւ բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ :

Նոյ. 4էն ի վեր, երբ կը պայթէր Հունգարիոյ ապստամբական չարժումը, Փարիզի ամենօրեայ եւ պարբերական մամուլը կը յորդի բողոքագիրներով, կոչերով եւ վերլուծական տեսութիւններով :

Ասպարէզ նետուած են բազմաթիւ հեղինակաւոր դէմքեր, որոնք ցարդ կը զոհանային կրաւորական դիրք մը բռնելով :

Անոնք աւելի զայրացան, կարդալով Ա. Միութեան պրուղներու «բաց նամակը», որ կը փորձէր դաս մը տալ ճշմարտութեան պաշտպաններուն, «Փաչականութիւն եւ յետադիմութիւն» համարելով հունգար ժողովուրդին ապստամբական չարժումը :

Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն ալ բողոքի նամակներ ստացաւ ականաւոր դէմքերէ, որոնք բացատրութիւն կը պահանջէին :

Վերջինը ուղղած էր աշխարհահռչակ նկարիչը, Փիքասօ, ուրիշ ինը մտաւորականներու եւ արուեստագէտներու հետ :

Փիքասօ ինքն ալ կծու նամակ մը ստացաւ ամերիկացի արուեստագէտ մը, որ իր մտերիմն ու զործակիցն եղած էր տարիներով :

Նամակագիրը կը պահանջէր հրաժարիլ իր ներկայ ուղեկիցներէն, ըսելով թէ արիւնով թաթախուած են անոնց ձեռքերը :

Մէկ խօսքով, չարժումը կը ծաւալի ամէն ուղղութեամբ, խոր ճեղքեր բանալով : Ոչ միայն Ֆրանսայի, այլեւ բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ :

Նոյ. 4էն ի վեր, երբ կը պայթէր Հունգարիոյ ապստամբական չարժումը, Փարիզի ամենօրեայ եւ պարբերական մամուլը կը յորդի բողոքագիրներով, կոչերով եւ վերլուծական տեսութիւններով :

Ասպարէզ նետուած են բազմաթիւ հեղինակաւոր դէմքեր, որոնք ցարդ կը զոհանային կրաւորական դիրք մը բռնելով :

Տարիներէ ի վեր, այսքան աչխուժացած չէր Ֆրանսայի մտաւորականութիւնը, արդարութեան ձայնը հնչեցնելու համար, կարելի եւժդնութեամբ :

Տարեց թէ երիտասարդ հեղինակներ, միջազգային համբաւի տիրացած դրագէտներ եւ արուեստագէտներ առնական փորձ մը կը կատարեն, իրենց կոչումը արդարացնելու համար :

Ի՞նչ արժէք ունի որեւէ համբաւ եւ դիրք, եթէ պիտի չհամարձակի ճշմարտութեան եւ արդարութեան դրօշը պարզել ,իր դիրքով կամ արուեստով :

Որ եւ է ընկերային կամ քաղաքական դաւանանք չի կրնար արդելք համարուիլ, այս տարրական պարտականութիւնը կատարելու համար :

Ոչ խակ մեր ածուին մէջ : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆՈՐ ՎԵՐՋՆԱԳԻՐ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

★

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՆՈՐԷՆ ԾԱՆՐԱՑԱԻ

Հունգարիոյ բանուորները վերջնադիր մը յանձնեցին Քատարի խամաճիկ իշխանութեան, յիշեցնելով իրենց նուազագոյն պահանջները :Եւ նոր ընդհարում մը տեղի ունեցաւ ուրբաթ օր, փեչթայի արեւմտեան կայարանին մօտ : Այս անգամ կռիւը կը մղուէր հունգարական ոստիկանութեան եւ քաղաքացիներու միջեւ, երբ Ռուսերը զրահապատ կառքով մը սողոսկեցան բազմութեան մէջ եւ առեւանգեն – ցին երիտասարդ Հունգար մը : Բազմութիւնը զայրացաւ եւ բուռն վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ : Ի վերջոյ Ռուսերը հեռացան եւ հունգարական ոստիկանութիւնը կրակ բացաւ բազմութեան վրայ, օդին մէջ :

Քատարի կառավարութիւնը մինչեւ վերջին պահուն չէր պատասխանած բանուորներու վերջնագրին, որ կ'ազդարարէր թէ «ընդհանուր գործադուլ, արիւնահեղութիւն եւ ազգային նոր ողբերգութիւն մը պիտի ծագին », եթէ զոհացում չտրուի : Ցայտարարութիւնը կ'ըսէր թէ կազմակերպուած հետապնդում մը սկսած է բանուորական խորհուրդներուն դէմ , ամբողջ երկրին մէջ եւ կ'եզրակացնէր .

— Եթէ այսպէս չարունակուի , պիտի կորսնցնենք բարեկարգութիւնը վերահաստատելու եւ բնականոն կեանք մը ապահովելու միակ հնարաւորութիւնը : Եթէ այսպէս չարունակուի, բանուորներուն վստահութիւնը բոլորովին պիտի կորսուի եւ անոնք որ զրգռութիւններ կը սարքեն իրենց նպատակին պիտի հասնին, վերջնապէս կառավարութեան դէմ դարձնելով բանուոր դասակարգը » :

Ցայտարարութիւնը ցրուած էին բոլոր գործարաններուն մէջ եւ հետեւեալ կէտերն ալ կը պարունակէր . — «Կառավարութեան հետ մեր բանակցութիւնները սպասած արդիւնքը չտուին : Կը թուի թէ եանոս Քատար ուժ չունի հետացնելու կարգ մը անձեր որոնք իր շուրջը կը գտնուին տակաւին եւ որոնք բանուորներուն առեւտրեան արժանացած են :Այդ անձերը սխալ տեղեկութիւններ կուտան իրեն Հունգարիոյ ժողովուրդին տրամադրութեան եւ կամքի մասին : Անոնք վերջն կը խափանեն պետական մեքենային մաքրագործումը » :

Վերջին լուրերու համաձայն, բանուորական խորհուրդներու նոր անդամներ եւս ձերբակալուած են : կարգ մը հասատութիւնները բանուորները բողոքեցին ձերբակալութեանց դէմ, նոր գործադուլներ սարքելով ինքնաբերաբար :

× Ազգ. ժողովի չրջանակներուն մէջ կը մտածեն Մոսկուա ղրկել ընդհ. քարտուղարը, որպէս զի կացութիւնը քննէ Կրեմլինի վարիչներուն հետ, քանի որ չեն արտօներ ուղղակի փեչթա երթալ : Կը քննուի նաեւ ուրիշ առաջարկ մը,— վերթաքննել Ազգ. ժողովին ներքին կանոնագիրը ,պայման դնելով որ ոեւէ անդամ իր երկրին մէջ ընդունի ընդհ. քարտուղարը, որեւէ առեն :

× Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ ձերբակալութիւնները տեղի կ'ունենան դիչերանց : Վեց չաբթուան վայրենի զսպումներէն վերջն ալ, բանուորները կը մնան անկուն :

× Եուկոսլաւիոյ փոխ – վարչապետը , Քարաելի, դեկուցում տալով ազգ. ժողովին մէջ Հունգարիոյ դէպքերուն առթիւ, ըսաւ թէ պատճառը ընկերվարութեան անունով պարտադրուած քաղաքական դրութիւնն է : «Արտաքին միջամտութիւնները երբեք չեն լուծեր խնդիրները , այլ կը ծանրացնեն . եւ միայն խորհրդային միջամտութիւնը չի կրնար ուժգնացնել վրկել Հունգարիան » :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

★

ՄԻՇՏ ԽՈՇՈՐԱՑՈՑՅՈՒ

Երեւանի *Գրական Թերթը* եւ ամսագիրը՝ *Սովետական Գրականութիւն*, իրենց վերջին թիւերուն մէջ տեսութիւններ հրատարակած են *Սփիւռքահայ* գրականութեան մասին :

Շարաթաթերթը խմբագրական մը ունի, որ չերմապէս կը ներբողէ Հայկական Արտասահմանի *առաջաւոր* գրագէտներու նիգերը, աւուններ ալ յիշելով :

Ամսագիրը կը պարունակէ ուղերձ մը՝ Ա. Խաչատուրեան եւ խմբագրական տեսութիւն մը, նոյն ուղղութեամբ :

Շարաթաթերթը կարեւոր խոստովանութիւն մը կ'ընէ իր խմբագրականին մէջ.

« ... Ճիշդ չպէտք է համարել այն տեսակէտը, որ տարածում են արտասահմանում մի քանի գրականագէտներ եւ ըստ որի Սփիւռքի հայ գրականութիւնը աճելու, զարգանալու հեռանկարներից զուրկ է եւ դատապարտուած է անհետացման» :

Ապա կը ծանուցանէ թէ Հոկտեմբեր – եան յեղափոխութեան 40րդ տարեդարձին առթիւ պիտի հրատարակուի «մի ծաւալուն ժողովածու արտասահմանեան հայ գրողների ստեղծագործութիւններից » :

Իսկ ամսագիրը իր գովասանական խօսքէն վերջ — «Սփիւռքահայ գրականութեան եւ արուեստի նոր բողբոջներ » — վաքսուն էջ յատկացուցած է խումբ մը արտասահմանեան գրողներու ստեղծագործութեանց, արձակ թէ ոտանաւոր ,

Զորս ոտանաւոր ալ արտատպած են Վ. Թէֆէեանէն, որ նոյնպէս *«առաջաւոր»* կը համարուի :

Թէ խմբագրական խորհրդածութեանց եւ թէ հրատարակուած նիւթերուն մէջ յայտնապէս աչքի կը զարնէ նոյն միակողմանի ուղղութիւնը , — խոշորացոյցով դիտել ինչ որ կը համապատասխանէ իրենց աշխարհայեացքին :

Զգալի է, նաեւ, արտաքին միջամտութիւն մը :

Կը թուի թէ երկու թերթերուն խմբագրութիւնները աւելի շատ ներշնչուած են իրենց տրուած տեղեկութիւններէն, քան իրականութենէն :

Եթէ լայն բացած ըլլային պատուհանները, պիտի տեսնէին, որ «Սփիւռքահայ» կոչուած գրականութիւնը ուրիշ գանձեր ալ ունի, շատ աւելի արժէքաւոր եւ տպաւորիչ, «նոր ծիլեր ու բողբոջներ», որոնք յատկանշական կ'անտեսուին :

Սպասենք խոստացուած հատորին, տեսնելու համար թէ ո՛րն է իրենց գեղարուեստական հասկացողութեան չափանիշը, — բուն պրուե՞ստը թէ՞ «սոցիալական տենդենց»ը, իր թերխաշ մարգանիճներով :

Վ.Մ.Հ.

ԵՐԵՔ ՄԵԾԵՐԸ ԿԸ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԻՆ

*

ՇԱՐՔ ՄԸ ԺՈՂՈՎՆԵՐ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը, Ֆ. Տըլլըս Փարիզ կը հասնի այսօր , կիրակի, մասնակցելու համար Ատլանտեան Զօրհուրդին տարեկան ժողովին : Այս առթիւ տեսակցութիւններ պիտի ունենայ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ արտաքին նախարարներուն հետ :

Հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, Ֆ. Տըլլըս պիտի ըզուշանայ որ եւ է ձեռնարկէ որ կրնայ այն տպաւորութիւնը ձգել թէ Մ. Նահանգները փոխած են իրենց վերապահ դիրքը Միջին Արեւելքի դէպքերու մասին : Ժողակցութիւնները պիտի սկսին երկուշաբթի, ընդհանուր հարցերու մասին : Անչուշտ օրակարգի գլխաւոր նիւթը պիտի կազմէ Միջին Արեւելքի տագնապը . բայց հաւանական չէ որ վճռական որոշումներ տրուին : Տըլլըսի գլխաւոր գործը պիտի ըլլայ լրջօրէն վերաքննել անգլ.-ֆրանքեւամերիկեան յարաբերութիւնները, որոնք պղտորած են վերջերս, Միջին Արեւելքի դէպքերուն հետեւանքով :

× Ուրիշ դիւանագիտական խորհրդակցութիւններ ալ պիտի կատարուին այս չաբթու : Երկուշաբթի առաւ պիտի դումարուի արեւմտեան Եւրոպայի մացեալ խորհուրդին ժողովը (Ֆրանսա, Անգլիա, Գերմանիա, Իտալիա, Հոլանտա, Պելժիա, Լիւքսէնպուրկ) : Կէս օրէն վերջ պիտի քննուին բուն քաղաքական խնդիրները :

Երեքշաբթի օր պիտի դումարուի Ատլանտեան Խորհուրդը, Շայոյի պալատին մէջ, նախագահութեամբ Իտալիոյ արտաքին նախարարին : Օրակարգի գլխաւոր նիւթն է կացութեան տարեկան քննութիւնը : Անչուշտ այս առթիւ պիտի քննուին խորհրդային վտանգը եւ 15 անդամներու դինուորական ծրագիրները, միացեալ եւ լեւմուտքը եւն. :

Ամէնքն ալ այս տարի աւելի ծանրացած կը համարին կացութիւնը, անհրաժեշտ դանելով Ատլանտեան ճակատին զօրացումը : Տարեկան տեղեկագիրներուն հետ պիտի կարդացուի «երեք իմաստուն»ներուն զեկուցումը (Իտալիոյ, Նորվեկիոյ

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏ

★

*Եգիպտոսի բրիտանական զօրքին հրամանատարը կը ծանուցանէ թէ 8930 զինուորներ մեկնած են Փորթ Սայիտէն : Երկու հազար հոգի ալ մեկնած պիտի ըլլային երէկ : Այս առթիւ զօրավարը կ'ըսէ թէ ընդամէնը քսան հազար անգլիացի պինուորներ ցամաք հանուած էին Եգիպտոսի մէջ : Փորթ Սայիտի բրիտանական **զաղութին մնացեալ 450 անդամներն** ալ Անգլիա պիտի փոխադրուին մօտերս : Զինամթերքի փոխադրութիւնն ալ չատաջ կը տարուի :*

× Վիէննա հասան երեք ֆրանսացի բնանիքները, որոնք արտաքսուած էին Եգիպտոսէն : Կը պատմեն թէ բռնադատուած էին ծախելու իրենց ստացուածքը եւ թէ միայն հարիւր սթերլինի փոխանակադիր մը տրուած էր իրենց :

Ա.Զ.Գ. ԺՈՂՈՎԸ կը չարունակէ 1957ի ելմտացոյցին քննութիւնը : Քուէարկուեցաւ պինուորական նախահաչիւը , հազար միլիառ ֆրանք : — Վարչապետը չորս անդամ վստահութեան քուէ պիտի պահանջէ, կարգ մը առաջարկներու քննութեան առթիւ :

ՀԵՌՈՒԻՆ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԱԾ ամերիկեան օդանաւ մը չանկարծ թռաւ անծանօթ ուղղութեամբ : Կը կարծուի թէ ինկած է Պրազիլիոյ չամբուտներուն մէջ :

ԻՄՐԱՑԻԼ 500 միլիոն ֆրանքի հանդանակութիւն մը պիտի կատարէ յիսուն երկիրներու մէջ, իր պինուորական ծախքերը դոցելու համար : Միայն Ֆրանսայի մէջ հաւաքուած է 150 միլիոն :

ԹՈՒՐՔԻՈՅ վարչապետը, Ատնանմենտերէս, Փարիզ կը հասնի այսօր, մասնակցելու համար Ատլանտեան ճակատի ժողովին :

ՍՈՒԻՐԻՈՅ հանրապետութեան նախագահը ճառ մը խօսելով 5000 ունկնդիրներու առջեւ, հերքեց խորհրդային կամաւորներու ներկայութիւնը : «Իսլամները պինակցութեանց եւ ռազմական մեքենաներու համար չեն գործեր, երկուքն ալ կը հակասեն արաբական ազատութեան » : Դամասկոսէն կը հեռագրեն թէ կարգ մը ընդդիմադիր երեսփոխաններ պէյրութ ապաստանած են :

«Ալիկ ասա» առաջին ձայնն էր, որ լսեցի քո բերանից, — ասիր նրան, որ ինձ ծնել էր տվել։

Տե՛ր Աստված, ինչպե՞ս կարող էր մոռանալ այդ ձայնը։

Ես ասում եմ նրան, — ասում է նա ինքն իրեն, — ես ասում եմ նրան, որ ինձ ծնել է տվել, իսկ նա ինձ ասում է, որ ես ասում եմ նրան։

Ո՛չ, ես չեմ կարող հավատալ, որ ես ասում եմ նրան։

ՍՈՍԻԿ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐԴԱՆԱՅ, 364 - 400)

Գ. ԳԼՈՒԽ

ՄԱՐՄՈՒՆՔ ՎԱՐԴԱՆԱՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ

Եւ քանի՛ ձուլած նահատակներ կան Ս. Յակոբեան տաճարին մէջ ... Հոն ամէն քար մէկ նահատակ է ... Ամէն քար մէկ հոգի է ... Ամէն քար մէկ սիրտ է, որ կը բաբախէ Քրիստոսի սիրոյն ... Ամէն քար մէկ հոգի է, որ կը տառապի Քրիստոսի համար ... Ամէն քար մէկ սիրտ է, որ կը տրոփի Քրիստոսի համար ... Ամէն քար մէկ հոգի է, որ կը տառապի Քրիստոսի համար ... Ամէն քար մէկ սիրտ է, որ կը տրոփի Քրիստոսի համար ...

եւ Քանատայի արտաքին նախարարնեբուն տեղեկագիրը) :

Շաբաթը պիտի վերջանայ միացեալ Եւրոպայի Խորհուրդին դումարումով : Ո – րակարգին վրայ կը դնուին նաեւ, հունգարական հարցը եւ հազարաւոր փախստականներու խնդիրը :

× Մ. Նահանգներու փոխ - նախագահը, Նիքսըն ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ «Մ. Նահանգները պէտք է օգնեն Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի, որպէսզի կարենան յաղթել Սուէզի տագնապէն ծագած դժուարութեանց : Ես համոզուած եմ թէ զօրաւոր հոսանք մը պիտի կազմուի խորհրդարանին մէջ, ի նպաստ այս օգնութեան : Անշուշտ Ֆրանսա եւ Անգլիա սխալներ գործեցին : Այժմ ժամանակն է որ ըմբռնենք թէ մեղադրանքները եւ պատասխանատուութեանց ճշդումը բանի մը չեն ծառայեր : Ազատութեան դատին համար չկայ աւելի մեծ աղէտ մը քան թոյլ տալ որ որեւէ միջադէպ փոս մը բանայ մեր դաշնակիցներուն եւ մեր միջեւ » :

Փոխ – նախագահը Հունգարիոյ դէպքերու մասին ալ խօսելով, ըսաւ թէ անոնք կը ծանուցանեն «համայնավարութեան պարտութիւնը առանց պատերազմի : Ռուսերը բռնանալով Հունգարիոյ վրայ մի – եւնոյն ատեն կորսնցուցին պատերազմը համաշխարհային տիրապետութեան համար զոր կը փորձէին չահիլ յուսահատօրէն » :

Միջին Արեւելքի դէպքերուն առթիւ, Նիքսըն կը կարծէ որ եթէ Մ. Նահանգները տարբեր քաղաքականութեան մը հետեւած ըլլային, անկարողութեան պիտի դատապարտէին Ազգաժողովը : «Մեր Ֆրանսացի եւ անգլիացի դաշնակիցները կրնային վինուորական յաղթանակ մը չահիլ, բայց այն ատեն պիտի կորսնցնէին գնէլինք քովանդակ աշխարհի բարոյական աջակցութիւնը » :

Մ. Նահանգներու դանձային նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ մէկ միլիառ տոլարի վարկ մը պիտի բանայ, մասամբ օգնելու համար Մեծն Բրիտանիոյ, որ ծանր տագնապի մը մատնուած է ելմտական եւ տնտեսական տեսակէտով :

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԿԻՊՐՈՍի վինուորական իշխանութիւնը կը ծանուցանէ թէ ձերբակալուած են յեղափոխական կոմիտէին անդամներէն տասը հոգի :

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆի վարչապետը եւ արտաքին նախարարը, որոնք Պելկրատ գացած էին քաղաքական խորհրդակցութեանց համար, Աթէնք վերադարձան մեծ դոհունակութեամբ : Երկու երկիրները որոշած են միասնաբար գործել, ներկայ կացութեան մէջ :

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ կրօնապետին՝ կարդինալ Մինձենթիի յուշերը սկսան հրատարակել ամերիկեան թերթերը : Կարդինալը կը պատմէ թէ չարաչար տանջած են 29 դիշեր եւ ցերեկ, խոստովանութիւններ կորզելու համար :

ԱՆԾԱՆՕԹՆԵՐ մէկ օրուան մէջ 32 միլիոն ֆրանք թողուցին Նիսի կեդրոնական նամակատունէն, 14 միլիոն՝ Իվռիի (Փարիզ) մէկ գործարանէն, 2·800·000 ֆրանք մեծ դոհարավաճառ մը, 800·000 ֆրանք ալ դանձապահէ մը, Վիլնէօվ Լա Կառէնի մէջ (Փարիզ) :

Ա. ՄԻՈՒԹԵԱՆ սպայակոյտին պետը, մեռնչալ Սոքոլովսքի, յօդուած մը հրատարակելով, կ'ըսէ թէ Ֆրանսա, Անգլիա եւ Մ. Նահանգները Գ. աշխարհամարտ մը կը պատրաստեն, պղտորելով միջազգային մթնոլորտը :

ԼԵՀԱՍՏԱՆի Գերագոյն Ատեանը կատարելապէս վերահաստատեց նախկին նախարար Լիկովիցի բոլոր իրաւունքները : Ամբաստանեալը 15 տարի բանտարկութեան դատապարտուած էր 1948ին :

ԻՏԱԼԻԱ արգիլեց Մոսկուայի կեդրոնական կոմիտէի անդամներէն Սուսլովի մուտքը :

40 ՀՄԲՈՍՏՆԵՐ սպաննուեցան արեւմտեան Ալժերիոյ մէջ :

ԱՆԳԼԻՈՑ դահլիճը վստահութեան քուէ չահեցաւ 260ի դէմ 312 ձայնով : Երեսփոխանական ժողովը միեւնոյն ատեն 260ի դէմ 327 ձայնով մերժեց ընդդիմադիրներուն առաջարկած պարապուանքի բանաձեւը : Իսրայէլ Լոնտոն պիտի վերադառնայ Դեկտեմբեր 14ին : Ելմտական եւ տնտեսական տագնապը մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ կառավարութեան :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ :—

Վարանդեան խումբը այս երկուշաբթի ժամը 9ին :

Համազասպ խումբը, չաբաթ, 15 Դեկտ. ժամը 9ին :

Մուրատ խումբը (Աւինեոն) 16 Դեկտ. կիրակի, ժամը 3·30ին :

Թաթուլ խումբը, երկուշաբթի, 17 Դեկտեմբեր, ժամը 9ին :

Ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղիներու մէջ :

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը իր անդամուհիները ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ, այս չորեքշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, ընկերուհի Տիկին Պէրպէրեանի բնակարանը, 39 ռիւ Տիւնուար : Կարեւոր օրակարգ : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Քաֆէ Ռեժանի վերյարկը :

Դասախօս՝ Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

Նիւթը՝ Գիտուն պատմաբան Փաղ Ռօրպախ եւ Հայերը :

Մուտքը ազատ է : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի դիշեր, Քաֆէ Քաէէի վերնայարկը : Դասախօս՝ Պ. Արշաւիր Խանէտանեան : Նիւթը՝ «Արտաքին ազդեցութեանց թշնամութիւնը՝ մարդկային ընկերութեան հիմերուն» : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՆՈՒԻՐՆԵՐ

Տէր եւ Տիկին Լորիս Բարանեան իրենց սիրելի մօր՝ Թագուհի Բալուեանի դառն կորուստին առթիւ, հազարական Ֆրանք կը նուիրեն Կապոյտ Խաչի կայանի չէնքին, «Հայաստան» ամսաթերթին, «Համազգային»ի, Որբախնամին եւ «Ցառաջ»ի բարգաւաճման համար :

Տառնալ «Ցառաջ»էն :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՈՒԷԼ – ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԴԱՐԱՆի տօնածառին հանդէսի թուականը ծնողներու փափաքին վրայ նշանակուած է Դեկտ. 16ին (փոխան 23ի) ժամը 4ին :

Կը ներկայացուի՝

«ՁԱՐՇԵԼԸ ԱՐԹԻՆ ԱՂԱ»

Արտասանութիւն, երգեր, խաղեր եւ մանկական պարեր :

26, Rue Troyon, Métro : Pont de Sèvres.

« ՀԱՅԵՐԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ »

Պ. Ժ. Կարանեոնի այս ֆրանսերէն գրքոյկէն սակաւաթիւ օրինակներ կը մնան տակաւին : Գինը՝ 160 ֆրանք, թղթատարի ծախքով : Դիմել.—

J. Pierre Garagnon, 34 Rue du 4 Septembre
Valence (Drôme)

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Յ. Կ. Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղը Մանուկներու Օրը կը տօնէ Յունուար 6ին, Ահարոնեան ակումբին մէջ :

REVEILLONS !!!

Զուարթ եւ հաճելի Ծնունդի եւ Կադանդի զարթօնքները միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք նոխ ու պէսպիսուն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

24 ԵՒ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ
ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ

ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65

Կը խնդրուի նախապէս ապահովել սեղանները :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ Է

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔԸ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ

Որ տեղի պիտի ունենար այս կիրակի, Առնուվիլի մէջ :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Համազգայինի վարչութիւնը չնորհակալութեամբ առացած է Տէր եւ Տիկին Վարդան Փափազեանէ եր – կու հազար ֆրանք, փոխան ծաղկեպսակի, ղրկուցեալ Բենիամին Միլտոնեանի մահուան առթիւ :

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ՆՐԳԱԶԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ
Կիրակի, 16 Դեկտ. ժամը 4ին

AMBASSADEURS

3, Avenue Gabriel (Champs-Elysées)

ՀՌՉԱԿԱՒԻՈՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ **BACHICHA**

Մուտք 500 ֆրանքի — Սեղանները կանխաւ ապահովել

CEN. 36-23

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
երկուշաբթի գիշեր, 10 Դեկտեմբեր, ժամ ճիշդ 8·45ին

SALLE PAUL - FARALICQի ՄԷՋ

21 Rue Yves Toudic PARIS (10) Métro Place de la République et Bonsergent

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ԿՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՅՆԷ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր, հեղինակ ԴՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ
Մասնակցութեամբ՝ Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆի, Օր. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆի, ՇՈՒՇԱՆ ԴԻՈՐԳԵԱՆի, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆի, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆի և ԴՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆի
Մուտքի գիները.— Պատուոյ տոմսեր՝ 1000, 500 եւ 300 ֆրանք : Նախապէս կը ծախուին Գրատուն Հ. Բալուեան, 43 ռիւ Ռիշէ, Փարիզ եւ հանդէսին օրը սրահի մուտքին :

AVIS AUX
Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը
Ձեզի կը յանձնարարէ.— Ձարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով
ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱԻԱԳՈՑՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

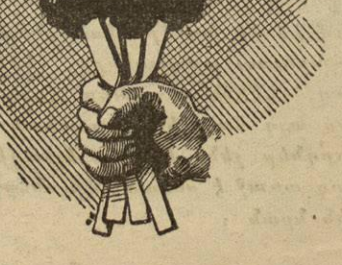
Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

Radiola — Symbole de QUALITÉ

ARSONOR - RADIO
ARABYAN NOUBAR

3, Rue de Mirbel, Paris (5e)
(101 Rue Monge) Métro Censier Daubenton
Tél. : POR 78-77

Ուր պիտի գտնէք հանրածանօթ բոլոր

ՄԱՐՔԵԼԸ կրող

ՌԱՏԻՈՅԻ ԵՒ ԹԵԼԵՎԻԶԻՈՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

DUCRETET THOMSON
premier en date et en qualité

ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՑ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՒՐՋ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՃԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ՋԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ
4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)

★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված–ներ, «շաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ցրաւնսա ե գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

MARDI 11 DECEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7754 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3565

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՀՈԳԸ

Տարի մըն ալ սահեցաւ անստուգու-թեան մէջ, թանձրացնելով քաղաքական մթնոլորտը :

Արդէն իսկ երերուն կացութիւն մը լուրջ մտահոգութիւն կը պատճառէր տարուան կէսէն առնին, երբ Եգիպտոս կ'ապրշմնացնէր Ջրանցքը (26 Յուլիս) :

Բանակցութեան առաջին փորձերէն ետք, հորիզոնը այնքան ամպոտած էր որ, յաճախ կը լսէինք պիտի ռազմական դիմել անհրաժեշտ դարձած խնդիրը :

Այդ ալ պատահեցաւ, երբ Գահիրէ կը մերժէր անդրէնֆրանսական վերջնագիրը :

Կռիւները կարճ տեւեցին Ազդայդովին միջամտութեամբ :

Եւ հաստատուեցաւ նորութիւն մը եւս, — միջազգային զօրագունդ մը կազմել, հեռացողներուն տեղը բռնելու համար, մինչեւ որ կարելի ըլլայ համաձայնու-թեան մը յանգիլ :

Այդ զրկողութեան ընթացքին, այլա-պէս վտանգաւոր խմորումներ տեղի կ'ու-նենային Միջին Արեւելքի սրտին վրայ : Կը հաստատուէր թէ Ն. Միւրթիւնը դէնք եւ մասնագէտ կը ճարէ Սուրիոյ, իբրեւ թէ զայն պաշտպանելու համար դրացիներուն դէմ :

Սուրիացին եաք, Յորդանանն ալ բըռ-նած էր ուղղութիւն մը որ կը համապա-տասխանէր Եգիպտոսի նոր քաղաքակա-նութեան :

Միեւնոյն ատեն կը սաստկանար պայ-քարը Իրաքի , ուրիշ խօսքով Պաղտատի դաշինքին դէմ :

Իրարանցումի մատնուած էր նաեւ Թուրքիան, թէ իբրեւ սահմանակից եւ թէ գործօն անդամ Պաղտատի դաշինքին :

Լրջօրէն վտանգուած էին Արեւմուտքի քաղաքական եւ տնտեսական շահերը : Սուէզը փակուած, նաւթուղիները մա-սամբ քանդուած (Սուրիոյ մէջ), եւ փո-խադարձ սպառնալիքներ :

Ն. Միւրթիւնը յայտնապէս թշնամական դիրք մը բռնած էր եւ կը սպառնար կա-մուրջներ ալ ըրկել Եգիպտոս :

Ճակատագրական պահուն Մ. Նահանգ-ները կ'անջատուէին իրենց անմիջական դաշնակիցներէն :

Ինչպէս Մոսկուան, Ուաշինկթըն ալ կը պահանջէր որ անգլեւֆրանսական ուժե-րը հեռանան Ջրանցքէն : Եւ նոյնութեամբ կը քուէարկէր բանաձեւը :

Նորէն ազդեցութեան պայքար՝ տար-բեր ուղղութեամբ, — թոյլ չտալ որ Ն. Միւրթիւնը դառնայ միակ իրաւարարը Միջին Արեւելքի կացութեան, իբրեւ բա-րեկամ արաբական աշխարհին :

Ամերիկայի այս դիրքը խորին դառնու-թիւն, մինչեւ անդամ վրդովում պատ-ճառեց Փարիզի եւ Լոնտոնի մէջ : Կծու խօսքեր ալ փոխանակուեցան, այս առթիւ :

Բնականաբար խնդիրը կապ ունի, նա-եւ, Ատլանտեան կազմակերպութեան հետ, որուն տարեկան ժողովը կը բացուի այսօր, Փարիզի մէջ :

Մ. Նահանգներուն արտաքին նախարա-րը, Տըլլըս, որ առաջին անդամ կ'երեւայ իր հիւանդութենէն ի վեր, պիտի ջանայ վստահութիւն ներշնչել երկու դաշնակից-ներուն, առանց փոխելու իր քաղաքակա-նութիւնը Միջին Արեւելքի մասին :

Ամէն բանէ առաջ, Արեւմտեան Եւրո-պայի ապահովութեան, Ատլանտեան ճա-կատին զօրացման խնդիրն է որ անդամ մը եւս պիտի քննուի, փարատելու համար դանազան կասկածներ եւ մտավախու-թիւններ :

Նոր սպարապետին անուանումէն ի վեր, ազդարարութիւններ կ'ուղղուին , միշտ արթուն եւ պատրաստ կենալու համար :

Միեւնոյն ատեն մտավախութիւն կը պատճառեն քաղաքական տարակարծու-թիւնները, որոնք չեչտուեցան Միջին Ա-րեւելքի տագնապին առթիւ : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔ ԱՄԲՈՂՋ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

★

ԱՄԷՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ ԽԶՈՒԱԾ ԱՇԽԱՐՇԻ ՀԵՏ

Հունգարիոյ խամաճիկ իշխանութեան վարչապետը, Եանոս Քատար Դեկտ. 9ին հրամայեց լուծել բոլոր բանուորական խորհուրդները եւ զինուորական օրէնք հաստատել ամբողջ երկրին մէջ : Այս հը-րամանը, որ հաւանաբար չատոնց պատ-րաստուած էր, արձակուեցաւ իբրեւ պա-տասխան ընդհ. գործադուլի կոչին : Կի-րակի օրուընէ ի վեր ամէն յարաբերու-թիւն խզուած է Փեշթայի եւ արտաքին աշխարհին միջեւ :

Զինուորական օրէնքի հրամանագիրը, զոր ստորագրած է նախագահը, Իւաւան Տոպի, հաղորդուեցաւ Փեշթայի անթելին միջոցաւ : Բանուորական բոլոր Խոր-հուրդները կը լուծուին Փեշթայի եւ ամ-բողջ Հունգարիոյ մէջ, այն առարկու-թեամբ թէ բոլորովին ապօրէն են : Կառա-վարութեան կողմէ հրատարակուած յայ-տարարութիւն մը կ'ըսէ թէ Փեշթայի բանուորներու կեդր. Խորհուրդին ան-դամները «փորձեցին քաղաքական խըն-դիրներով զբաղիլ եւ նոր կազմակերպու-թիւն մը ստեղծել ներկայ ուժին դէմ, թէ վերջին օրերս դադարուած ժողովներու մէջ մեծամասնութիւնը «նոր արհեստակ-ցութիւններ , զինեալ զրգռութիւններ եւ գործադուլները կը պատրաստէր» :

Հրամանագրին համաձայն կասկածելիներ-ը պիտի դատուին երեքշաբթի օ-րէն սկսեալ (այսօր), մարդասպանու-թեան, գողութեան, աւարառութեան եւ աւերածութեան համար : Զինուորական դատ ենթակայ են նաեւ անոնք որ զէնք , ռազմանիւթ եւ պայթուցիկները կը պա-հեն : (Արեւելեան Եւրոպայի մէջ այս յանցանքները ենթակայ են մահապատի-ժի) : Անոնք որ զէնք եւ ռազմանիւթ ու-նին պէտք է զինուորական իշխանութեան յանձնեն մինչեւ Դշ. ժամը 6, այլապէս պիտի պատժուին : Անոնք որ տեղեկու-թիւն չեն տար ուրիշներու գինապահու-թեան մասին, նոյնպէս ենթակայ են պա-տիժի : Դատավարութիւնները պիտի կա-տարուին զինուորական տեսարաններու մէջ : Զինուորական օրէնքը պիտի դործադրուի նորակազմ ոստիկանութեան եւ բանակին կողմէ, որոնք երկուքն ալ կը վայելեն ռուսական բանակին աջակցութիւնը :

Այսպէս, Եանոս Քատար նոր փորձ մը կը կատարէ, խորտակելու համար Հուն-գարիոյ ժողովուրդին ազատագրական պայքարը, ապաւինելով Ն. Միւրթեան հրամայլերուն եւ թնդանօթներուն : Բան-ուորներու կեդր. Խորհուրդը 48 ժամ-ուան գործադուլ մը սարքած էր կիրակի օրուընէ սկսեալ : Այս առթիւ կը հրաւի-րէր աշխարհի բոլոր բանուորները ամէն աշխատանք դադրեցնել քանի մը վայր-կեան, երկուշաբթի առտու, իրենց հա-մակրանքը յայտնելու համար : Միայն ե-լեկտրականութեան մասնագէտ բանուոր-ները, հրշէջները, բժիշկները եւ իրենց օժանդակները պիտի շարունակէին իրենց աշխատանքը : Բայց, կիրակի առտու կա-նուխ պաշարուած էին այն չէնքը ուր տե-ղի կ'ունենար բանուորական խորհուրդին ժողովը, ինչպէս եւ այն գործարանները ուր զայած էին բանուորները՝ հրահանգ-ներ առանալու համար : Քանի մը հոգի ձերբակալուած , բայց յետոյ ազատ ար-ձակուած էին : Ցետոյ հրատարակուեցաւ զինուորական օրէնքի հրամանագիրը :

Մինչ այս մինչ այն, մտաւորականներն ալ կոչ մը հրատարակած էին, ուր կ'ը-սէին.— «Մենք, մտքի աշխատաւորներ , ուզելով արժանի հանդիսանալ մեր մեծ նախահայրերուն, մէկ մարմին կը կազ-մենք Հունգարիոյ ազատագրական պայ-քարի հերոսներուն հետ : Կ'ընդունինք այն բոլոր հետեւանքները որ կրնան ծա-գիլ մեր գործերէն եւ խօսքերէն : Գի-տենք որ մեզի կը սպառնան բանտը , աք-սորը, եւ ի հարկին մահը : Մենք հանդի-սաւորապէս կը բողոքենք մեր այրերուն եւ երիտասարդներուն աքսորին դէմ եւ կը պահանջենք վերադարձնել անոնք որ աքսորուած են արդէն : Մենք կ'ընդդու-նինք անոնց վերադրուած ոճիրները : Մենք ալ Հունգարիոյ ազատութեան եւ անկա-խութեան ռազմիկներ ենք : Մեր միտքէն չանցնիր վերահաստատել նախկին կար-գուսարքը կամ հակայեղափոխութիւն փորձել» :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

❊ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❊

★

«ԽԱՂԱՂԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ »

Մի՛ խնդաք. աշխարհի բոլոր ժողո-վուրդներէն առաջ մե՛նք ունեցած ենք այս անունով կազմակերպութիւն մը, Սամաթիոյ մէջ (Պոլիս) :

Վիէննայի մեր բանիբուն աշխատակի-ցը, Հ. Եփրեմ Պօղոսեան, շարունակելով իր պրպտումները «Հայ մշակութային ըն-կերութիւններու » մասին, այս անգամ կը ներկայացնէ Պոլսոյ գանազան թաղերուն մէջ կազմուած Միութիւնները : (*Հան-դէս Ամսօրեայ*, 1956 Յուլիս – Օգոստ.) :

Ժողովրդական թաղ մը, Թօփգափու, այժմ անշքացած , ունեցեր է 14 տեսակ ընկերութիւններ , սկսելով 1847էն :

Սահմանակից թաղ մը, Սամաթիա, ա-ւելի քախտաւոր, դարձեալ 14 միւնչեւ 1862 : Առաջինը՝ 1703ին : Դպրաց դաս մը որուն 250ամեակը տօնուեցաւ 1953ին :

Տակաւին կան եկեղեցպանաց ընկերու-թիւն (1842), Հայկական Թանգարանի ընկերութիւն (1843), որուն 6-7 հազար գիրքերը եւ 5 – 6 հարիւր ձեռագիրները ոչնչացած են 1866ի հրդեհին մէջ , Առեւ-տրական ընկերութիւն (1844) , « Ողոր-մած » ընկերութիւն (1852), Ընթերցա-սիրաց ընկերութիւն (1853) :

Յանկը շարունակելի է: Առաջին առթիւ իմ ուշադրութիւնս գրաւեց «Խաղաղասի-րաց ընկերութիւնը », որ կազմուած է 1862ին :

Ի՞նչ առաջադրութեամբ .

— *Սամաթիոյ բնակիչներէն խաղաղա-սէր անձիւք՝ Թաղին մէջ ժամանակէ մը ի վեր ծագած ցաւալի երկպառակութեանց վերջանալուն մէկ ճարը գտնելու բաղ-ձանքով՝ խաղաղասիրական անուամբ ըն-կերութիւն մը կազմեր եւ Գործող ժողով մը հաստատելու համար 36 անձանց ա-նուններով ընտրելեաց ցանկ մը հրատա-րակեր են* (Մասիս, 1862) :

Գործադիր ժողովին ատենապետը , Գէորգ Խալխաճեան այս առթիւ կը գրէ Պոլսոյ *Սէր* թերթին մէջ.

— « *Գժտութեանց եւ խռովութեանց մրրիկ մը քանի մը ամիսէ ի վեր Թաղիս (Սամաթիոյ) խաղաղութիւնը կը յուզէ եւ մինչ ամէն բարեմիտ Հայ անոր խա-ղաղ վերջն առնելուն անձկանօք կը սպա-սէր, նա երթալով իր ուժգ թափելու եւ տկարանալու տեղ, սկսաւ օր քան զօր զօ-րանալ եւ յայտնի վտանգ սպառնալ, ա-նանկ որ իր ցուրտ հոգմէ սրբազան տա-ճարներէ նեղս թափանցեց եւ Աստուծոյ երկրպագելի տանը խաղաղ օդը խռովե-լու յանդգնեցաւ* » :

Ուրեմն, կ'որոշեն խաղաղասիրական ընկերութիւն մը կազմել, «Գժտութեանց եւ խռովութեանց պատճառները վերցնե-լու եւ խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար», ի սէր թաղին յառաջդիմու-թեան :

Ձեռնարկը մեծ ընդունելութիւն կը գտ-նէ եւ բազմաթիւ թաղեցիներ կ'անդամա-գրուին :

Կարելի չէ՞ր «խաղաղասիրաց » մըն ալ Սուրիա - Լիբանանի մէջ կազմել, վերջ տալու համար կաթողիկոսական ընտրու-թեան առթիւ ծագած գժտութեանց :

Տօնական օրեր են եւ ամէնէն առաջ հո-գեւոր պետերուն կ'իյնայ հնչեցնել դարա-ւոր մաղթանքը .

— Փա՛ռք ի բարձունս ... Վ.Ա.Հէ

ԱՅԶԸՆՀԱՈՒՐԸ Կը ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԱՀՈՒՍԱՐՍԱՓԸ

Մ. Նահանգներու նախագահը յայտա-բարութիւն մը հրատարակեց Մարդկային Իրաւունքներու Օրուան առթիւ, ուժգնօ-րէն դատապարտելով Հունգարիոյ մէջ կատարուած խժդժութիւնները : Յայտա-բարութիւնը կը հրաւիրէ ազատ ժողո-վուրդները երբեք չմոռնալ թէ ինչ բըռ-նութեանց ենթարկուեցան Հունգարները, խորչանք եւ սոսկում պատճառելով : «Մեր սիրտերը տրտմութեամբ համակուած են : Մեր ամենախոր համակրութիւնը կը յայտնենք քաջարի եւ խաղաղասէր հուն-գար ժողովուրդին : Հունգարիոյ կրած ահռելագործութիւնը կը ժխտէ Մարդու Իրա-ւունքի յայտարարութեան գրեթէ բոլոր յօդուածները, կ'ուրանայ թէ մարդկիկ ա-զատ ծնած են, հաւասար արժանապատա-ւութեամբ եւ իրաւունքներով» :

Վերջացնելով, նախագահը յոյս կը յայտնէ թէ հունգար ժողովուրդին քաջու-թիւնը եւ զոհողութիւնները պիտի ամրա-պնդեն մարդոց ազատութեան ոգին : « Մենք պիտի չարունակենք ապաստան տալ անոնց որ տուն չունին այլեւս, պի-տի մենք Հունգարիոյ ազատագրական պայ-քարի հերոսներուն հետ : Կ'ընդունինք այն բոլոր հետեւանքները որ կրնան ծա-գիլ մեր գործերէն եւ խօսքերէն : Գի-տենք որ մեզի կը սպառնան բանտը , աք-սորը, եւ ի հարկին մահը : Մենք հանդի-սաւորապէս կը բողոքենք մեր այրերուն եւ երիտասարդներուն աքսորին դէմ եւ կը պահանջենք վերադարձնել անոնք որ աքսորուած են արդէն : Մենք կ'ընդու-նինք անոնց վերադրուած ոճիրները : Մենք ալ Հունգարիոյ ազատութեան եւ անկա-խութեան ռազմիկներ ենք : Մեր միտքէն չանցնիր վերահաստատել նախկին կար-գուսարքը կամ հակայեղափոխութիւն փորձել » :

ԷՋՄԻԱԾԻՆ ԵՒ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը հետեւ-եալ հեռագիրը ուղղած է Երուսաղէմ, Սուրէն եպիսկ.ի , Նոյ. 14 թուականով.

— « *Դժբախտ կացութիւնը հետզհետէ պարզուեցաւ մեզ համար, խոր հիասթա-փութիւն եւ վիշտ պատճառելով մեզի : Կը հաստատենք ձեր 16 Հոկտ. թուակիր նա-մակը, զոր ստացանք 29ին : Գոհ ենք որ օրինաւոր մեծամասնութեամբ հաստա-տած էք ներքին խաղաղ վիճակ : Կը յանձ-նարարենք չուտափոյթ կերպով կատարել պատրիարքական ընտրութիւնը : Մեր թե-լադրանքին վրայ, եղիչէ արքեպ. խոս-տացաւ ի չահ եկեղեցւոյ քաշուիլ ամէն դործէ եւ մեկնեցաւ Եւրոպա : Կոչ կ'ընենք բոլոր Միաբաններուդ պահպանել ներքին միութիւնը՝ առաջնորդուած Աստուծոյ պատուիրաններէն եւ եկեղեցւոյ չահե-րէն : Ձեզ յաջողութիւն մաղթելով եւ օրհնութեամբ* » :

Երկրորդ հեռագրով մը (17 Նոյ.) կա-թողիկոսը «սրտանց կ'ողջունէ Տիրան արք.ի վերադարձը Երուսաղէմ » :

Հաւանական է որ մօտերս կատարուի Երուսաղէմի նոր պատրիարքին ընտրու-թիւնը :

ՄԱՀ ԴԵՐԵՆԻԿ ԴԷՄԻՐՃԵԱՆԻ

Երեւանի ձայնասփիւռը կը հաղորդէ Դերենիկ Դէմիրճեանի մահը :

Հանգուցեալ գրագէտը, 80 տարեկան , հեղինակն է հոյակապ վէպի մը՝ «Վար-դանանք», որ երկրորդ ազատագրութեան արժանացաւ, միեւնոյն ատեն արատապ-ուելով արատասհմանի թերթերու մէջ : (վերջինը՝ Յուսաբեր, որ դրքի վերածեց դայն) :

Դ. Դէմիրճեան ունի ուրիշ բազմաթիւ հեղինակութիւններ : Վերջերս կ'աշխա-տէր նոր վէպի մը վրայ, «Ս. Մեսրոպ», որմէ հատուած մը միայն հրատարակուե-ցաւ Երեւանի «Սովետական Գրականու-թիւն» ամսագրին մէջ (Սեպտեմբեր) :

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՏԱՏԱՍԱՆԱԿԻՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ

Ա.

Նկատի առած ի վեր իմացողի ծանր հիվանդությունը, նրան հանձնարարված գործերը ես ստանձնեցի ընկեր Ա. Ղազարյանի հետ միասին, որ ներկայումս գտնվում է Մոսկվայում։ Ընկեր Ա. Ղազարյանի հետ միասին ես ուսումնասիրեցի այդ գործերը, որոնք ներկայացնում են հետաքրքրական նյութ։

Ներկա գործերից մեկը վերաբերում է Ա. Ա. Ֆորտունատովի և ընկերների դեմ հարուցված գործին։ Ֆորտունատովը, որ ժամանակին եղել է Ռուսաստանի Սոցիալ-դեմոկրատական բանվորական կուսակցության անդամ, 1905 թվականի հեղափոխության տարիներին ձերբակալվելով, դատապարտվել է ցմահ տաժանակրության։ Ազատվելով տաժանակրությունից, նա 1917 թվականի Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո ակտիվ մասնակցություն է ունեցել Ռուսաստանի հեղափոխական շարժմանը։ Հոկտեմբերյան հեղափոխության հաղթանակից հետո Ֆորտունատովը ընդունվել է խորհրդային աշխատանքի։ Նա եղել է Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի կից Աշխատանքի և Պաշտպանության Խորհրդի անդամ, ապա՝ Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի կից Աշխատանքի և Պաշտպանության Խորհրդի նախագահ։ Ֆորտունատովը եղել է Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի անդամ։

Ֆորտունատովը ձերբակալվել է 1937 թվականի հոկտեմբերին։ Նրա գործը քննելիս պարզվեց, որ Ֆորտունատովը ինչպես ինքն է ցուցմունք տվել, 1917 թվականից սկսած եղել է Ռուսաստանի հակահեղափոխական կազմակերպության անդամ, որի նպատակն էր տապալել Խորհրդային իշխանությունը։ Ֆորտունատովը ինքնակամ ցուցմունք է տվել նաև այն մասին, որ 1918 թվականին եղել է Ռուսաստանի հակահեղափոխական կազմակերպության ղեկավարներից մեկը։ Ֆորտունատովը ինքնակամ ցուցմունք է տվել նաև այն մասին, որ 1918 թվականին եղել է Ռուսաստանի հակահեղափոխական կազմակերպության ղեկավարներից մեկը։ Ֆորտունատովը ինքնակամ ցուցմունք է տվել նաև այն մասին, որ 1918 թվականին եղել է Ռուսաստանի հակահեղափոխական կազմակերպության ղեկավարներից մեկը։

ՆՎՎԱՐՈՍ

(ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ ՎԿԱ, 364 - 400)

Գ. ԳԼՈՒԽ

ՅՏՈՎՄԱՆ ՎՏԱՆԳՆ ՂՈՂՏՈՎՄԱՆ

Հոգևոր մեծ ուժով էր ներգործում Նվարսի վրա նրա ամուսնական կյանքի սկզբնական տարիներին։ Ամուսինները միասին էին աղոթում, միասին էին կարդում Աստվածաշունչը, միասին էին ուրախանում և տխրում։ Նվարսը ինքն էր ասում, որ Աստված իրեն պարգևել է ամենաքաղցր կինը։ Ամուսնական կյանքի առաջին տարիներին Նվարսը ոչ մի անգամ չի ունեցել պատճառ կասկածելու կնոջ հավատարմության մեջ

մի չարունակենք անուցանել անօթինները եւ խնամել տառապողները »։

× *Եուկոսլաւիա խզեց իր դիւանագի – տական յարաբերութիւնները Հունգա – րիոյ հետ, եւ կանչելով դեսպանը ։*

× *Ազգաժողովին տարագիրներու վե – րաեւչութիւնը կը ծանուցանէ թէ մին – չեւ Դեկտ. 7 Աւստրիա ապաստանած էին 119·030 Հունգարներ, որոնք հեռզհեռէ կը փոխադրուին զանազան երկիրներ։ Գերմանիա տարուած են 7016 հոգի, Անգլիա 873, Մ. Նահանգները պիտի ըն – դունին 21·500 , Ֆրանսա եկած են 6554, Զուիցերիա զացած են 8882 (պիտի ըն – դունի 10·000)։*

Փախուստները կը չարունակուին , հեռզհեռէ աւելնալով։ Կ'ըսուի թէ Ռու – սերը կեղծ սահմանադրութիւն մը չինած են, փախստականները մոլորեցնելու եւ ձեր – բակալելու համար ։

× *Հունգարիոյ մայրերը հետեւեալ կո – չը ղրկած են արտաքսման, փախստա – կաններու միջոցաւ ։*

— « Ձեզի կը դիմենք աննկարագրելի դժոխքէ մը։ Դուք, մայրեր բախտաւոր Արեւմուտքի, ձեր զաւակները կը չոյէք ձեր հանգիստ բոյներու ջերմութեան մէջ։ Մենք ոչ բոյն ունինք, ոչ ընտանիք։ Մեր մանչերը եւ աղջիկները իրենց կեանքը զոհեցին պաշտպանելու համար մեր եւ ձեր ազատութիւնը ։ Իւրաքանչիւր հունգար մայր այսօր կ'ողբայ մահը հոգեհա – տորի մը որ սպաննուած է բռնակալին դիմադրելուն կողմէ ։ Մեր զաւակները , մեր ամուսինները, մեր եղբայրները Սի – պերիա կ'աքսորուին հազարներով ։ Մայ – րեր ազատ Արեւմուտքի , չարժեցէք, բա'ն մը ըրէք, արգիլեցէք զանգուածային աք – սորները, արթնցուցէք աշխարհի խիղճը, ցնցեցէք Արեւմուտքի թմրութիւնը »։

× *Ազգաժողովը վերսկսաւ հունգարա – կան հարցին քննութիւնը։ Ընդհ. քարտու – ղարը յայտարարեց թէ որեւէ պատաս – խան չէ ստացած իր կամ քննիչներու այ – ցելութեան առաջարկի մասին ։*

ԿԱՐԵՒՈՐ ԺՈՂՈՎՆԵՐ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Երկկ սկսան նախնական խորհրդակցու – թիւնները Փարիզի մէջ, Ատլանտեան Խորհուրդին եւ միացեալ Եւրոպայի ժո – ղովներուն դումարման առթիւ։ Մ. Նա – հանգներու արտաքին նախարարը, Տըլըս, Փարիզ հասաւ կիրակի օր եւ անմիջապէս տեսակցութիւն մը ունեցաւ վարչապետին ու արտաքին նախարարին հետ։ Իր յայ – տարարութեան համաձայն, Ամերիկա պիտի աջակցի ապահովելու համար Ատ – լանտեան կազմակերպութեան միութիւնը եւ ուժը, միեւնոյն ատեն պիտի օգնէ որ – պէսզի Արեւմտեան Եւրոպան կարենայ յաղթել քարիւղի տաղնապին հետեւան – քով ծագած դժուարութիւններէ։ Նախարա – րը տեսակցեցաւ նաեւ իր անգլիացի պաշ – տօնակիցին հետ ։ Կիրակի իրիկուն Փարիզ հասաւ Թրքական պատուիրակութիւնն ալ, նախագահութեամբ վարչապետ Մեն – տերէսի ։

× *Պ. կի Մոլէ ասուլիս մը կատարելով ամերիկեան հեռատեսիլին միջոցաւ, յայ – տարարեց թէ Ա. Միութիւնը երբեք պա – տերազմ պիտի չյայտարարէ , եթէ Արեւ – մուտք միացեալ ճակատ կազմէ։ Ցետոյ դիտել տուաւ թէ կարելի չէ հաւաքական պաշտպանութիւն մը կազմակերպել ա – ռանց հաւաքական քաղաքականութեան ։ Եւ վերջապէս չեշտեց թէ ալժերիական հարցը Ֆրանսական խնդիր մըն է։ Ինք միշտ անհրաժեշտ կը դտնէ խորհրդակ – ցութիւն մը Անգլիոյ վարչապետին եւ նախագահ Այզընհաուըրի հետ, Ուաշինգ – թընի մէջ ։*

Պ. կի Մոլէ Սուէզի տաղնապին առթիւ հերքեց այն մեղադրանքը թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա գործեցին համախորհուրդ Իսրա – յէլի հետ։ «Մենք Ազգաժողովէն պիտի չհեռանանք, հակառակ անոր պատճառած դառնութեան. բայց պէտք է խոստովանիլ թէ Ազգաժողովին գործելու եղանակը վախ կը պատճառէ մեզի։ Մենք Սուէզի գործողութեանց մասին լուր չտուինք Մ. Նահանգներուն, վախնալով որ արգելք կը հանդիսանան »։

*

Իրաքի կառավարութիւնը կը ծանու – ցանէ թէ Ցորդանանէն եւս քաշած են ի – րենց զինուորները, տաղնապը փարատած ըլլալով ։

Գահիրէի զուլֆերիական դեսպանը , որ ստանձնած է Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի շահերուն պաշտպանութիւնը, իր երկիրը վերադառնալով յայտարարեց թէ կը չա – րունակուի Ֆրանսական եւ անգլիական հպատակներու արտաքսումը ։

ՄԱՐՍԷՅԼ

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի

Պարահանդէսը
Այս Շաբաթ ժամը 21էն մինչեւ լոյս
Ալհամպրայի մէջ
Լաւագոյն մթնոլորտ ինչպէս միշտ ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս ուր – բաթ, ժամը 21ին, Քաֆէ Ռեժանի վեր – յարկը ։

Դասախօս՝ Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

Նիւթը՝ Գիտուն պատմաբան Փառլ Ռօպպես եւ Հայերը ։

Մուտքը ազատ է։ Կը խնդրուի ճշդա – պահ ըլլալ ։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո – րեքշաբթի դիշեր, Քաֆէ Քատէի վերնա – յարկը։ Դասախօս՝ Պ. Արշաւիր Խաճէ – տանեան։ Նիւթը՝ «Արտաքին ազդեցու – թեանց թշնամութիւնը՝ մարդկային ըն – կերութեան հիմերուն»։ Կը խնդրուի ճշ – դապահ ըլլալ ։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՈՒԷԼ – ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ոտնածատին հանդէսի թուականը ծնող – ներու փափաքին վրայ նշանակուած է Դեկտ. 16ին (փոխան 23ի) ժամը 4ին ։

Կը ներկայացուի՝

«ԶԱՐԾԸԼԸ ԱՐԹԻՆ ԱՂԱ»

Արտասանութիւն, երգեր, խաղեր եւ մանկական պարեր ։

26, Rue Troyon, Métro : Pont de Sèvres.

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐՈՒ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՊՏՈՒՅԹԸ

ԿԵԴՐ. ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Կը ներկայացուի ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆԻ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Ժամանակակից թատերախաղ 4 արար հինգ պատկեր ։

Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Օր. Ալիս Փափազեան, Օր. Շ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ, Ն. ՊՇտիկեան, Միհ – րան Մ. Եփրեմեան եւ հեղինակը։

Ներկայացումներու կարգը ։—

ՏՔՍԻՆ ։— Ուրբաթ դիշեր, 14 Դեկտ. ժամը 8·45ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ։

Նախաձեռնութեամբ դպրոցի հոգաբար – ձուներուն ։

ԼԻՈՆ ։— Կիրակի ցերեկ 16 Դեկտ. ժա – մը 14·45ին, Սալ Ֆրանսուա Քուիէ ։

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի Լիոնի մասնաճիւղին ։

ՎԻԵՆ ։— Կիրակի դիշեր, 16 Դեկտ. ժամը 8·45ին, Սէրքլը Կաթոլիկ ։

Նախաձեռնութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.Ի ։

ՈՐՊԷՍ ԱՆՑԸՆԵԼ

ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ՁԱՐԹՕՆՔՆԵՐԸ

Անշուտ՝

ԼԻԼԱՒՆ

24 RUE ST. LAZARE, PARIS (9e)

Կանխաւ ապահովել սեղանները՝
Իեռաձայնելով՝
TRI. 31-62

ԴՊՐՈՑԻ ԲԱՑՈՒՄ

ՄԱՐՍԷՅԼ ։— Կապ. Խաչի Սէնթ Մար – կրիթի ղպրոցը բացուած է Դեկտ. 6էն ի վեր, եչ. կէսօրէն վերջ, ժամը 1·30ին , եկեղեցիին կից սրահին մէջ ։

Կը դասաւանդէ ուսուցիչ Պ. Ազգիճ Մարտիրոսեան։

Կը խնդրուի ծնողներէն որ իրենց զա – ւակները ղպրոց ղրկեն անյապաղ ։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ֆ. Կ. Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղը Մանուկներու Օրը կը տօնէ Յունուար 6-ին, Ահարոնեան ակումբին մէջ ։

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հետզհետէ կը ղրկենք մեր բաժանորդ – ներուն իրենց հաշիւը տեղեկացնող ման – տա-չէֆեր, խնդրելով որ փակեն իրենց պարտքը տարեվերջին առաջ ։

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չտա – նանք այն բաժանորդները որ պարտք ու – նին ։

Դիւրացնելու համար առաքման գործո – ղութիւնները, մեր բաժանորդները կը քա – նան վճարել իրենց բնակավայրին մէջ ։—

ՄԱՐՍԷՅԼ, Գ. Ծերիկեանին, Ա. Բէօ – սէեանին։ Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Յ. Էսկիճեանին (Սէն Ժեռոմ), Հ. Պետիկ – եանին (Վալպարէյ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն)։ Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ)։

ՎԻԵՆ ։— Մ. Մուրատեանին։

Ս. ԷթԻԷՆ ։— Վ. Խրիմեանին։

ԼԻՈՆ ։— Միսաք Միրզէին (Մ. Ղազար – եան)։

ՎԱԼԱՆՍ ։— Աշոտ Առաքելեանին ։

ՏԷՍԻՆ ։— Վ. Հիւսեանին ։

ՆԻՍ ։— Գ. Խոսրովեանին։

ԿՐԸՆՈՒԼԸ ։— Քիւրէղեանին ։

ԱԼՖՈՐՎԻԼ ։— Բարթող Փափազեանին ։

ՊԱՆԵԼՕ ։— Բ. Պասմաճեանին ։

ԱՌՆՈՒՆԻԼ - ՍԱՐՍԷԼ ։— Ա. Մարտի – րոսեանին։

ԱՆԻԷՌ-Պ. ԲՈԼՄՊ ։— Ա. Աւետիսեա – նին։

ՇԱՒԻԼ ։— Գ. Կիւլեանին։

ԻՍԻ ։— Եր. Ատանալեանին։

ՕՆՈՂՔՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Դաշնակի դասեր Մարսիլիոյ մէջ

Իբրեւ փորձառու մանկավարժ ուսու – ցիչ, Մաուլէն ևավէր վերսկսած է իր դա – նակի դասաւանդութիւնները։

Ժամանակի խնայողութիւն, հսկայա – կան յառաջդիմութիւն, արդիական արա – դաշարժ դիւրուսոյց մեթոտներով, անոնք որ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուզեն տիրա – նալ երաժշտական արուեստին եւ դաշնակ նուագել Քոնսերվաթուարի ծրագիր կանո – նադրով , դիմեն, ամէն օր ժամը 2-7,

MADELEINE YAVER
17, Rue Flegier, MARSEILLE (1°)

Imp. Araxes - 46, rue Richer. Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ ։—

Համազասպ խումբը, չաբաթ, 15 Դեկտ. ժամը 9ին։

Մուրատ խումբը (Աւինեոն) 16 Դեկտ. կիրակի, ժամը 3·30ին։

Թաքուլ խումբը , երկուշաբթի, 17 Դեկ – տեմբեր, ժամը 9ին։

Ժողովները տեղի կ'ունենան սովորա – կան հաւաքատեղիներու մէջ։

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Խրիմեան դպրոցը։ Բոլոր ընկերներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ ։ Կարեւոր օրակարգ ։

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը իր անդամուհիները ընդհ. ժողովի կը հրա – ւիրէ, այս չորեքշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, ընկերուհի Տիկին Պէրպէրեա – նի բնակարանը, 39 ռիւ Տիւնուար ։ Կա – րեւոր օրակարգ։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ ։

«ԳՈՅԱՄԱՐՏ»

ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՑՔ

Մաքուր տպագրութեամբ եւ պատկե – րապարդ։ Աւելի քան 60 էջ, հայկ. եռա – գոյնով եւ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Զարեհ Ա. կաթողիկոսի նկարով ։

Ազգ. քաղաքական, պատմական , վի – ճակագրական ճոխ եւ այլազան բովան – դակութեամբ։ Նոր տարուան լաւագոյն նուէրը ։

Գինն 200 Ֆրանք ։

Ապսպրանքներու համար՝ անմիջապէս դիմել՝

Monsieur H. BEDROSSIAN
15, Rue du Terras, Marseille

ԳՈՐԾ ՓՆՏՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Փարիզի Հայ Աղքատախնամի Ընկերա – կին Օգնութեան յանձնախումբը, որ կը հետապքրքրուի գործ փնտռողներու տեղա – ւորման հարցով, ներկայիս առաջարկներ ունի, Սէն Թ'Ուէնի և Ալֆորվիլի ածուխի մթերանոցներուն կողմէ շօֆէօր - լիվրէօ – րի եւ մանէօվրի համար։ Լաւ վճարու – մով։ Փափաքողները կրնան դիմել Աղքա – տախնամի գրասենեակը, 32 ռիւ տը Թրէ – վիզ, Փարիզ ։

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ՆՐԳԶԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ
Կիրակի, 16 Դեկտ. ժամը 4ին
AMBASSADEURS
3, Avenue Gabriel (Champs-Elysées)
ՀՌՉԱԿԱԻՈՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ **BACHICHA**
Մուտք 500 ֆրանիֆ — Սեղանները կանխաւ ապահովել
CEN. 36-23

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ
THEATRE MUNICIPAL

Այս Շաբաթ գիշեր, ժամը ճիշդ 8·45ին
Նախաձեռնութեամբ Ա.Զ.Գ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Եւ ի նպաստ տեղւոյն հայ աննեցուկ կարօտեալներուն
ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԸՆՏՐՈՒԱԾ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐ կը ներկայացնեն ԳՐԻԳՈՐ – ՎԱՀԱՆԻ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր։
Առաջին անգամ ըլլալով կեդր. Ֆրանսայի մէջ՝
Դերասան Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Օր. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Օր. ՇՈՒՇԱՆ ԳԷՈՐԳ – ԵԱՆ, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆ , Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆ եւ հեղինակը ։
Մուտքի մատչելի գիներ — *Սրահին ջեռուցումը ապահովուած է*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԾԱՆՕԹ ԿՈՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է արեւելեան ռպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք լաւա – գոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով ։
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆի կողմէ
Աճապարեցէք անգամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը ։
7 RUE DE TRACY, PARIS (2·) Métro Strasbourg St· Denis

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
12
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
12 DECEMBRE
1956

31ՐԴ. ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7755 32e ANNEE ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3566

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«ԽՈՇՈՐՑՈՒԱԾ Է»

•

Հարաւ. Ամերիկայի մեր թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցած է կաթող. պատուիրակին հետ, օրուան հարցերու մասին (տես Բ. էջ):

Երուսաղէմի ծանօթ ողբերգութեան առթիւ ալ խօսելով, Սիոն արք. պատասխաններ է թէ ինդրերը «խոշորցուած է»:

Այս մէկ հատիկ բառը անդամ մը եւս կ'ապացուցանէ թէ մեր բարձրաստիճան կղերը միշտ հարեւանցի կը նայի ամէնէն ծանրակշիռ հարցերուն վրայ: Չի կրնար կամ չուզեր խորանալ, համապատասխան եզրակացութեան յանգելու համար:

Դէպքին բոլոր մանրամասնութիւնները հրատարակուեցան օրը օրին:

Ամէնքն ալ կարդացին պաշտօնական զեկոյցները, Միաբանական ժողովներուն տեղեկագրութիւնները, ինչպէս եւ մաս-նաւոր թղթակցութիւնները:

Վանքին պաշտօնաթերթը, «Սիոն», իր վերջին թիւին մէջ (հոկտ.) մանրամասնօրէն կը նկարագրէ ամբողջ անցուդարձը: Ամբագրականով ալ կը վերլուծէ հարցին էութիւնը:

Այդ բոլորը կը հաստատեն թէ կատարուած է եպերելի արարք մը, որ կրնայ աննախընթաց համարուիլ:

Արքեպիսկոպոս մը, այն ալ Պատր. Տեղապահ, զարչելի ժուռնալ մը յանձնած է կառավարութեան, իր խիստ սորուդրութեամբ, իբրեւ համայնավար, սիոնական եւ խռովարար ամբաստանելով ուրիշ արքեպիսկոպոս մը, որ իր հոգեւոր եղբայրն է եւ անդամ վանքին Միաբանութեան:

Այդ ժուռնալին վրայ, ամբաստանեալը, Տիրան արք. Ներսոյեան, արտաքսուած է Յորդանանէն, Հակառակ պաշտօնական եւ ժողովրդական վկայութեանց եւ բուռն բողոքներու:

Յորդանանի Գերագոյն Ատեանը քննելով ինդիրը, հաստատեր է թէ ամբողջ եղածը զրպարտութիւն է:

Իր վճռին վրայ, Տիրան արք. որ Լիբանան քշուած էր, արտօնուեր է վերադառնալու Երուսաղէմ, այս անգամ իբրեւ պատր. տեղապահ:

Զրպարտիչը, Եղիշէ արք. Տէրտէրեան, դիւրերանց անհետանալով, չունչը առեր է էջմիածին, բանալինները յանձնելով հայրենակից եպիսկոպոսի մը, իբրեւ իր փոխանորդը:

Մինչ այս մինչ այն, ընդհարումներ տեղի ունեցած են վանքին մէջ: Եղիշէ արք.ի հաւատարիմները — քանի մը հոգի — դաւեր սարքած, ժողովները խանգարած, ոստիկանական միջամտութիւն հրաւիրած են:

Արաբական թերթերն ալ, որոնք առաջին անգամ հրատարակած էին Եղիշէ արք.ի ժուռնալին լուսանկարը, օրը օրին կը հետեւէին դէպքերու ընթացքին:

Այս բոլորին մէջ, ի՞նչն է «խոշորցուած»:

Միայն մաոնութեան պարագան «խոշոր» դէպք չէ՞ դլուխով ու թեւերով:

Բուն կռուանները երեւան պիտի ելլեն, երբ քննուի պաշտօնանկ տեղապահին եօթնամեայ գործունէութեան բարոյական եւ նիւթական պատկերը:

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ կատարեալ խառնակոյտ մըն է այդ գործունէութիւնը, որուն մէջ Միաբանութիւնն ալ մեղք ունի, անշուշտ:

Եւ դեռ վերջին նորութիւնը :—

Մինչ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը կ'ըսէ թէ «Եղիշէ արք. խոստացաւ քաշուիլ ամէն գործէ», պաշտօնանկ տեղապահը հաղիւ Եւրոպա հասած, կը հեռագրէ Յորդանանի ներքին գործերու նախարարին եւ Երուսաղէմի Միաբանութեան, թէ ինք չէ հրաժարած պատր. տեղապահի պաշտօնէն, թէ կատարուած ընտրութիւնը ապօրէն է, եւայլն:

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՐԵՔ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

•

Կ'ՈՒԶԵՆ ԱՄՐԱՊՆԴԵԼ ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ՁԱԿԱՏԸ

Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարները չորս ժամ խորհրդակցեցան առջի օր, ներշաչնակութեան համար իրենց տեսակէտները եւ դիրքորոշումը: Պ. Ֆ. Տալլըս իր անգլիացի պաշտօնակիցին հետ խօսակցելէ ետք, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Փինոյի հետ եւ չանաց փարատել կարդ մը թիւրիմացութիւնները: Ամէնէն առաջ ծանրացաւ Ատլանտեան ճակատի զօրացման վրայ: Այս առթիւ քննուեցաւ նաեւ Միջին Արեւելքի խնդիրը: Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ նախարարները յայտնեցին իրենց մտահոգութիւնները կացութեան մասին: Պ. Փինօ մասնաւորապէս յիշեց կարդ մը ցաւալի դէպքեր, դանդաղելով թէ Ազդաժողովը ճնշում կը բանեցնէ, փութացնելու համար անդլեֆրանսական զօրքին մեկնումը Սուէզի ջրանցքէն: Այս առթիւ հարցուց թէ զօր. Պըրնս ի հաշիւ Ազդաժողովի՞ն կը գործէ թէ եղիպտոսի: Հարցումներ ուղղուեցան նաեւ ամերիկացի զօր. Հուիլլերի մասին, որ Ազդաժողովին կողմէ պաշտօն ստացած է հսկելու զրանդքին մաքրադործման վրայ եւ որ սակայն մերժած է փորթ Սայիտ երթալ եւ խորհրդակցիլ Ֆրանսացի եւ անդլիացի մասնագէտներուն հետ: Այս առթիւ յիշեցին անդլեֆրանսական ուժերուն դէմ գործուած յարձակումները, դիտել տալով թէ մինչ Ֆրանսա եւ Անգլիա հատարմօրէն կը գործադրեն Ազդաժողովին որոշումները, եղիպտոս դժուարութիւններ կը ստեղծէ: Պ. Տըլըս բարեացակամ հատատիքներ տուած է, բայց Փարիզի մէջ աւելի գործնական ձեռնարկներու կը սպասեն:

Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ համար ամէնէն տիպդղական խնդիրն է ջրանցքին ազատ նաւարկութեան անմիջական վերահաստատումը, առանց խորութիւն դնելու որեւէ ազդի դէմ: Տեղական թերթերը կ'ըսեն թէ խօսակցութիւնները չատ սիրալիր հանդամանք ունէին, բայց տակաւին վերջնական համաձայնութիւն դոյացած չէ արեւմտեան երեք պետութեանց քաղաքականութեան մասին:

Խօսակցութիւններէն ետք Պ. Փինօ յայտարարեց.— «Մեծ տարբերութիւններ չկայ Մ. Նահանգներուն տեսակէտներուն հետ Միջին Արեւելքի խնդիրներուն կարդադրութեան մասին: Ամէնքս միեւնոյն նպատակն ունինք,— խաղաղութիւն. հարցը այն է թէ ինչպէս պիտի հաչտեցնենք Արաբները եւ Իսրայէլը»:

Նախարարը հաստատեց թէ քննեցին նաեւ Մ. Միութեան միջամտութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ, որ հիմնական հարց մըն է. բայց չճշդեց թէ ի՛նչ քաղաքականութեան պիտի հետեւին: Խօսակցութիւնները սերտ կապ ունէին Ատլանտեան Խորհուրդին դումարման հետ որ տեղի ունեցաւ երէկ: Ընդհ. քարտուղարը, Լորտ Իսմէյ, որ պիտի հրաժարի յառաջիկայ գարնան, լրագրական ասուլիսի մը առթիւ յայտարարեց թէ ամէնէն կարեւոր խնդիրն է վերահաստատել զինակցութեան միութիւնը:« Միջին Արեւելքի դէպքերը հաստատեցին Մ. Միութեան չհաղդրդռութիւնը Ատլանտեան ճակատին հարաւային եւ Հարաւ-արեւելեան թեւերու մասին եւ ամենամեծ ճեղքը արեւմտեան զինակցութեան մէջ: Հունդարիոյ քամնելի դէպքերը ապացուցին թէ Կրեմլինի մարդիկը ճիշդ այն են ինչ որ Սթալինի վարկաբեկման ձեռնարկելէ առաջ»: Անդրադառնալով Միջին Արեւելքի կացութեան, Լորտ Իսմէյ շեշտեց թէ Ատլանտեան զինակցութիւնը պիտի գործէ, եթէ Թուրքիան յարձակում կրէ:«Զինակցութեան պաշտպանողական միջոցները բարւոքելու համար, մէջն ընդլայնով Թուրքիան, մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայենք ռատարին եւ տղդարար ցանցերու զարգացման»:

Ընդհ. քարտուղարը յետոյ տեղեկութիւններ հաղորդեց ռազմագիտական հարցերու մասին: Ըսաւ թէ պէտք է ստիպել որ արեւմտեան Գերմանիան փութացնէ 12 զօրաբաժիններու կազմութիւնը, զօրացնելու համար ցամաքային պաշտպանութիւնը ռուսական յարձակման դէմ: Զինակից պետութեանց արտաքին նախարարներէն պիտի խնդրուի ուղղի ուշադրութեամբ հետեւիլ ընդհ. քարտուղարին թելադրութեանց, զործնական քայլեր առնելով:

× *Երկուշաբթի օր նիստ դումարեց միացեալ Եւրոպայի Խորհուրդը: Այս առթիւ Իտալիոյ ներկայացուցիչը առաջարկեց միջոցներ ձեռք առնել, իրական ընկերակցութեան մը վերածելու համար կազմակերպութիւնը;*

ԱՀՈՒԱՐՍԱՓԸ
ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

•

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ ԵՒ ՈՒՐԻՇ Դ. Է Պ Ե Ր

Ինչպէս գրած էինք երէկ, հաղորդակցութիւնները խզուած են Փեշթայի հետ, բայց անդլեսաքսոն եւ Ֆրանսական դործակալութիւնները միջոցներ գտած են, լուրեր քաղելու համար:

Այդ աղբիւրներուն համաձայն, հունդարական եւ ռուսական զինուորները ընդհանուր խուզարկութեան ձեռնարկած են, զէնքեր գտնելու համար, քանի որ ընդհ. գործադուլ յայտարարուած է բանուորական խորհուրդներուն կողմէ: Ոստիկանութիւնը վակած է բոլոր ճամբաները բանուորական թաղերուն մէջ: Կ'ըսուի թէ ռուսական զօրաբաժին մը կատաղի ճակատամարտ մը բռնուած է տասը հազար զինեալ Հունդարիոյ հետ, Փեշթայի հիւսիսային բլուրներուն մէջ: Փեշթայի անթելը կը ծանուցանէ թէ անմիջապէս գտած պիտի յանձնուին անոնք որ ամբաստանուած են սպանութեան, գրոհութեան, աւարառութեան կամ զինապահութեան յանցանքներով: Բանուորներու կեդր. Խորհուրդին անդամներէն անոնք որ ձերբակալուած չեն միջոցներ կը փնտռեն տրուած որոշումները գործադրելու համար: Կառավարական յայտարարութիւն մը օրէնքէ դուրս կը հռչակէ բանուորական խորհուրդը, այն ամբաստանութեամբ թէ կը պաշտպանէ «հակայեղափոխական տարրերը»:

Պելկրատէն հասած լուրերու համաձայն կռիւներու երրորդ շրջան մը կը բացուի Հունգարիոյ մէջ: Փեշթայի անթելը առջի օր կոչ մը ուղղեց բանուորներուն, հրաւիրելով «դադրեցնել անձնասպանութիւնը»: Իրագէկներ այս ազդարարութենէն կը հետեւցնեն թէ ռուսական յարձակիչ ուժեր նորէն կը խորտակեն ազատութեան ռազմիկներու յուսահատական դիմադրութիւնը: (Կռիւներու առաջին շրջանն սկսաւ Հոկտեմբեր 23ին, երբ ռուսական հրասայլերը դէմ առին բազմաթիւ ցուցարարներ Փեշթայի մէջ): Ռատիօն պահ մը ընդհատուելէ ետք, նոր կոչ մը ուղղեց բանուորներուն, որպէսզի դադրեցնեն գործադուլը, նոր տատապանքներ չպատճառելու համար իրենց հայրենակիցներուն:

Գաւառական քաղաքներէն ալ վրդովիչ տեղեկութիւններ կը հասնին: Համայնավարները ճառեր կը խօսին պատչգամներէն, որպէսզի բանուորները դադրեցնեն գործադուլը եւ կռիւը:

Ուրիշ աղբիւրներէ հասած տեղեկութեանց համաձայն, Ռուսերը ականներ տեղադրած են Հունգարիոյ սահմաններուն վրայ, փախուստները արգիլելու համար: Շատեր զոհ կ'երթան անգիտակցաբար:

Դարձեալ զրոյց կը չրջի թէ Մոսկուայի վարիչներէն Մալենքով եւ Սուսլով Փեշթա կը դանուին, «բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար » ...

ՆՈՐ ԲԱՆԱՁԵՒ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Մ.Ա.Կի ընդհ. ժողովին Դեկտեմբեր 10ի նիստին մէջ, պելժիական պատուիրակը բանաձեւ մը առաջարկեց, Մ. Նահանգներուն եւ ուրիշ պետութեանց հետ, ուժգնօրէն բողոքելով որ Մ. Միութիւնը երբեք նկատի չառներ նախապէս տրուած որոշումներն ու կոչերը, թէ զինուորական օրէնք հռչակուած է Մարդու Իրաւունքներու յայտարարութեան տարեդարձին օրն իսկ: Փերուի ներկայացուցիչը յայտարարեց թէ ժամանակը եկած է ոչ Մ. Միութիւնը հնազանդի Ազդաժողովին որոշումներուն, ինչպէս կ'ընեն միւս ան-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

Ա.

Նշանավոր օրախոս Հակոբ Հակոբյանը, որ ապրում էր Ղարաբաղի Շուշի գավառում, ամուսնացել էր մի շատ գեղեցիկ աղջկա հետ, որի անունը Սոֆի էր։ Սոֆին ուներ մի քույր, որի անունը Մարիամ էր։ Մարիամը ամուսնացել էր Ղարաբաղի Ջրաբերդ գավառում ապրող մի հարուստ մարդու հետ, որի անունը Գրիգոր էր։ Գրիգորը ուներ մի որդի, որի անունը Ստեփան էր։ Ստեփանը ուներ մի քանի ընկերներ, որոնց անունները Ավետիս, Գևորգ, Հովհաննես, Մկրտիչ, Սարգիս, Տիգրան, Վարդան, Զաքար, Ռուբեն, Արտավազդ, Գառնիկ, Ներսես, Պետրոս, Թադեոս, Մանուկ, Գրիգոր, Ղազար, Ներսես, Հակոբ, Մովսես, Սահակ, Մեսրոպ, Եղիշե, Խորեն, Կորյուն, Ագաթանգեղոս, Փավստոս, Մովսես Խորենացի, Դավիթ Անհաղթ, Կորիւն, Ղազար Փարպեցի, Եղիշե Վարդապետ, Ստեփանոս Օրբելյան, Թովմաս Արծրունի, Ստեփանոս Տարոնեցի, Հովհաննես Դրասխանակերտցի, Կիրակոս Գանձակեցի, Վարդան Արևելցի, Մխիթար Գոշ, Սամվել Անեցի, Գրիգոր Տաթևացի, Հովհաննես Որոտնեցի, Գրիգոր Նարեկացի, Ներսես Շնորհալի, Ներսես Լամբրոնացի, Ներսես Կլայեցի, Ներսես Տարոնեցի, Ներսես Ամասիացի, Ներսես Ակներցի, Ներսես Ղրիմեցի, Ներսես Ղրիմեցի, Ներսես Ղրիմե

ՆՎԻՏՈՆ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿԱՂ, 364 - 400)

Գ. գլուխ

ՄՄՐՈՒՏԻՒՆ ՅՈՎՀՈՒՄՈՍԻ

Մնում է, որ պահպանենք մեր ուրախութիւնը եւ ապրենք մեր կեանքը այնպէս, ինչպէս մեզ կը պատուիրէ մեր Տէրը։ Ամէն ինչ մեր ձեռքն է։ Ամէն ինչ մեր կամքի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր հոգիի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր սրտի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ուղեղի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ոտքերի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ձեռքերի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր աչքերի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ականջների մէջ է։ Ամէն ինչ մեր շրթունքների մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ատամների մէջ է։ Ամէն ինչ մեր լեզուի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր կոկորդի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր կուրծքի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր որովայնի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր մէջքի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ազդրերի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ծնկների մէջ է։ Ամէն ինչ մեր սրունքների մէջ է։ Ամէն ինչ մեր կրունկների մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ոտնաթաթերի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր մատների մէջ է։ Ամէն ինչ մեր եղունգների մէջ է։ Ամէն ինչ մեր մազերի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր մտքերի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր զգացումների մէջ է։ Ամէն ինչ մեր երեւակայութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր յիշողութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր հաւատքի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր յոյսի մէջ է։ Ամէն ինչ մեր սիրոյ մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ներողամտութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր հեզութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ողորմածութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ողջմտութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ուղղամտութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ճշմարտութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր արդարութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ազնուութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ողջախոհութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնատիրապետութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր համբերութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր հնազանդութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր խոնարհութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ժուժկալութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնամփոփման մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնաքննութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնագիտակցութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնավստահութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնասիրութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնասիրահարութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնահաւանութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնագոհութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնաբաւականութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնակատարելագործման մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնակրթութեան մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնազարգացման մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնաճանաչման մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնագնահատման մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնավերլուծման մէջ է։ Ամէն ինչ մեր ինքնաքննադատ

դամները: Ամերիկեան պաշտօնաթերթը, Ֆ. Լաճ, ըսաւ թէ բոլոր ջանքերը ապարդիւն մնացին եւ բոլոր կոչերը անպատասխանի: « Ընդհ. ժողովը հասած է այն հանդիսաւոր պահուն երբ պէտք է դատապարտէ Ա. Միութեան կողմէ Հունգարիոյ մէջ կատարուած վայրագ զսպումը»: Իր կարծիքով, Ա. Միութիւնը Հունգարիոյ մէջ վարուեցաւ ճիշդ այն պէս ինչպէս հիթլերական Գերմանիան երկրորդ աշխարհամարտին առեն: «Ա. Միութիւնը տեւական եւ կատարեալ ընդդիմութիւն մը ցոյց կուտայ Ազգաժողովին հանդէպ: Մեր բոլոր որոշումները կ'անտեսուին Ա. Միութեան եւ իր հունգար խամաճիկներուն կողմէ: Անհրաժեշտ է գործի ձեռնարկել, որպէսզի աշխարհ իմանայ մերդատապարտութիւնը»:

Ֆրանսական պաշտօնաթերթը հարցուց թէ Ազգաժողովը կրնա՞յ երաշխաւորել որ ժողովուրդ մը սարկութեան չմատնուի օտար պետութեան մը կողմէ: Հնդկաստանի պաշտօնաթերթը առաջարկեց որ ընդհ. քարտուղարը բանակցի Ա. Միութեան եւ Հունգարիոյ ներկայացուցիչներու հետ, ռուսական զօրքը հեռացնելու համար: Ռումանիոյ եւ Չեխոսլովաքիոյ պաշտօնաթերթները յայտարարեցին թէ թոյլ չեն տար որ Ազգաժողովին ներկայացուցիչները իրենց երկիրը մտնեն: Ա. Միութեան պաշտօնաթերթը յայտարարեց թէ Ազգաժողովը իրաւունք չունի խառնուելու իրենց ներքին գործերուն:

Ցեղոյ կարգացուեցաւ 16 պետութեանց բանաձեւը, որ կը դատապարտէ Ազգաժողովի դաշինքին բռնաբարումը խորհրդային կառավարութեան կողմէ եւ կը պահանջէ Ա. Միութենէն անմիջական միջոցներ ձեռք առնել իր զօրքը եւ քաշելու համար Հունգարիայէն, որպէս դի վերահաստատուի այդ երկրին քաղաքական անկախութիւնը:

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՎ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ վեց անգամ վստահութիւն յայտնեց գահլիճին, վեց ելմտական խնդիրներու առթիւ, ինչպէս պահանջած էր վարչապետը: Վեցերորդ քուէարկութիւնը կատարուեցաւ ցերեկուան նիստին մէջ, 184ի դէմ 215 ձայնով: Տենդագին վիճաբանութիւններ կատարուեցան այս առթիւ, եւ կը վախցուէր որ նախարարական ապշնապ մը ծագի: Ելմտացոյցը կը ներկայացնէ 4·500·000·000·000 ֆրանքի ծախք մը միայն մայր երկրին համար, այսինքն 344 միլիառ ֆրանք աւելի՝ բազդատելով 1956ի հետ: Քուէարկուած բանաձեւով մը ակամայ մարդասպանութեան տուգանքը 36·000 ֆրանքէն կը բարձրանայ 1·080·000 ֆրանքի:

ՓՈՐԹ ՍԱՒԻՏԷՆ կը հեռագրէն թէ անդլիական պահակախումբ մը յարձակումի կրեց եգիպտացիներու կողմէ որոնք ռումբեր արձակեցին: Եգիպտոսի սպարապետը յայտարարեց թէ իրենք լուր չունին եւ թէ միջոցներ ձեռք առնուած են որպէս զի նոր դէպքեր չպատահին: Միջազգային զօրագունդին հրամանատարը, զօր. Պրընս եւս հաւաստիքներ ստացած է:

ՏԱՍԸ ՀԱԶԱՐ ՖՐԱՆՔՈՑ նոր թըղթադրամներ չրջաբերութեան հանուեցան, աւելի փոքր ծաւալով եւ պոնա-փարթի պատկերով:

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ եղաւ ծանօթ լրագրող Փիէռ Սիզ, որ Մելպուրն գացած էր, Ո-ղիմպիականին մասնակցելու համար, լրբեւ թղթակից «Ֆիկարօ» օրաթերթին: Հանդուցեալը միեւնոյն առեն թատերագիր էր եւ վիպագիր, 62 տարեկան:

ԻՏԱԼԻՈՑ համայնավար կուսակցութեան ընդհ. ժողովին մէջ խիստ քննադատութիւններ եղան Ա. Միութեան մի-ջամտութեան դէմ՝ Հունգարիոյ մէջ: Պատգամաւոր մը, որ միեւնոյն առեն ե-րեսփոխան է, յայտարարեց թէ «այդ մի-ջամտութիւնը չի կրնար հաշտուիլ ընկեր-վարութեան սկզբունքներուն հետ»: Ծը-րանային ներկայացուցիչը, ժաք Տիւքլօ, փորձեց համոզել թէ խորհրդային բանակին միջամտութիւնը «փրկեց խաղաղութիւնը եւ խորտակեց ֆաշականութիւնը»: Այս առթիւ խոստովանեցաւ թէ կարգ մը ֆրանսացի համայնավար մտաւորականներ կը հեռանան կուսակցութենէն, «տեղի տալով քաղքենի ճնշումներու»:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Դեկտ. 10).— Ձոյլ ոսկի 465·000, նափոլէոն 3350, դուխց. 3260, անգլ. 4360, քսան տոլարնոց 16·240: Թղթադրամ (անպաշտօն).— Մաերլին 1020, տոլար 400, դուխց. 95·25, պելժ. 7·90, լիր 0·61:

ՄԱՐՍԷՅԼ

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի

Պարահանդէսը
Այս Շաբաթ ժամը 21էն մինչեւ լոյս
Ալհամպրայի մէջ
Լաւագոյն մթնոլորտ ինչպէս միշտ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Քաֆէ Ռեժանի վերյարկը:

Դասախօս՝ Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

Նիւթը՝ Գիտուն պատմաբան Փաուլ Ռօրպախ եւ Հայերը:

Մուտքը ազատ է: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի դիշեր, Քաֆէ Քաաէի վերնայարկը: Դասախօս՝ Պ. Արշաւիր Խանէ-տանեան: Նիւթը՝ «Արտաքին ազդեցութեանց թշնամութիւնը՝ մարդկային ընկերութեան հիմերուն»: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

Այրի Տիկին Արմենուհի Գալուստեան եւ զաւակները՝ ինչպէս նաեւ Քիւրպիթեան ընտանիքը խորին ցաւով կը ծանուցանեն մահը իրենց սիրելի ամուսնոյն, հօր եւ աղգականին՝

ՄՈՒՇԵՂ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցաւ 10 Դեկտ.ին, իր բնակարանը, 52 ռիւ Հօշ, Պանեոլէ:

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր չորեքշաբթի, ժամը 15·45ին, Փարիզի Հայոց եկեղեցին:

Մարմինը պիտի ամփոփուի Պանեոլէի դերեզմանատունը:

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել:

ԵՐԱԶԱՅՆ ՊԱՏԱՐԱԳ ՇԱՒԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի Ս. Յակոբի տօնին առթիւ, հանդիսաւոր Ս. պատարագ կը մատուցուի, Շաւիլի մատրան մէջ: Կը նախագահէ եւ կը քարոզէ Փարիզի առաջնորդ Սեբովէք եպիսկ.: Երգեցողութիւնները կը կատարուին եռաձայն, հրաւիրեալ դպիրներու կողմէ, ղեկավարութեամբ երաժշտագետ Նշան Սերդոյեանի:

Ցաւարտ պատարագի հոգեհանգիստ-ներն պաշտօն պիտի կատարուի Հայ Կարմիր խաչի վաստակաւոր անդամուհի Օր. Զարուհի Գալֆաեանի մահուան 4րդ տարելիցին առթիւ:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐՈՒ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՊՏՈՒՅՏԸ

ԿԵՆԴ. ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ
Կը ներկայացուի ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆԻ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Ժամանակակից թատերախաղ 4 արար հինգ պատկեր:

Գ. Տէրվիշեան, Օր. Ալիս Փափազեան, Օր. Շ. Գէորգեան, Ն. Պշտիկեան, Միհրան Մ. Եփրեմեան եւ հեղինակը:

Ներկայացումներու կարգը.—

ՏԷՍԻՆ.— Ուրբաթ դիշեր, 14 Դեկտ. ժամը 8·45ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ:

Նախաձեռնութեամբ դպրոցի հոգաբարձութեան:

ԼԻՈՆ.— Կիրակի ցերեկ 16 Դեկտ. ժամը 14·45ին, Սալ Ֆրանսուա Քոփէ:

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի Լիոնի մասնաճիւղին:

ՎԻՇՆ.— Կիրակի դիշեր, 16 Դեկտ. ժամը 8·45ին, Սէրքըը Կաթոլիկ:

Նախաձեռնութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.Ի:

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Մ. Ը. Մ.Ի առաջին պարահանդէսը այս կիրակի, ժամը 21էն մինչեւ երկուք, Փավիյօն տ'Արմընոնվիլի ընդարձակ սրահին մէջ, մասնակցութեամբ լաւագոյն նուագախումբին:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Բազմաթիւ անակնկալներ: Առատ պիւֆէ տաւէլի դիներով: Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամանց մեր մարդիկ պատանիներուն հետ:

Սրահին ջերմութիւնը ապահովուած է:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Մ. Ը. Մ.Ի վարչութիւնը, փոթպոլի յանձնախումբը եւ բոլոր մարզիկները իրենց խնդակցութիւնը կը յայտնեն.— Միութեան առաջին խումբի մարզիչներէն Պ. Յովհաննէսեանի եւ իր տիկնոջ, իրենց մանչ զաւկին վահանի ծնունդին առթիւ:

Մարզիկներէն Տիգրան Տէմիրճեանի եւ Օր. Միքայէլեանի նշանախօսութեան առթիւ:

Պ. Գուլումեան (Պոմոն) եւ Նազարեան (Լափոմ) նահապետական ընտանիքնե-րուն, իրենց երկւորեակներու ծննդեան առթիւ (մանչ եւ աղջիկ):

ASSOCIATION DES CONCERTS CHOUTEAU
(*Orchestre Symphonique de Paris*)
Շաբաթ, Փետրուար 2, ժամը 17·45
SALLE GAVEAU
45 Rue La Boëtie
Ցայտագիր՝ Զայֆովսքի ֆոնչեռթօ Սոլիստ՝

ՄԱՌՒ ԻՒԹԱՏ (ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ)

Տոմսերը առաջուընէ ապահովել:
Գին 200 եւ 400 ֆրանք:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Տիկնանց Միութեան Որբերու Օգնութեան մարմնի տարեկան հանդէսը նուիրուած բախտագուրկ մանուկներու, 17 Նոյեմբեր 1957ին:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

Համազասպ խումբը, չաբաթ, 15 Դեկտ. ժամը 9ին:

Մուրատ խումբը (Աւենեոն) 16 Դեկտ. կիրակի, ժամը 3·30ին:

Թաթուլ խումբը, երկուշաբթի, 17 Դեկտեմբեր, ժամը 9ին:

Ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղիներու մէջ:

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Ասիմեան դպրոցը: Բոլոր ընկերներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ: Կարեւոր օրակարգ:

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՆ.— Հ. Ց. Դ. Արծիւ ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, սովորական հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը իր անդամուհիները ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ, այս չորեքշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, ընկերուհի Տիկին Պէրպէրեանի բնակարանը, 39 ռիւ Տիւնուար: Կարեւոր օրակարգ: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏԱՆ

ՏԷՍԻՆԷՆ Տէր եւ Տիկին Սարգիս Առաքելեան հազար ֆրանք կը նուիրեն Փարիզի Մշակոյթի տան, Պ. Հրանտ Բալուեանի մօր՝ Տիկին Թ. Բալուեանի մահուան առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՏԷՍԻՆ.— Հոգաբարձութիւնը չնորհակալութեամբ առաջած է Տէր եւ Տիկին Ռուբէն Աբաջեանէ երկու հազար ֆրանք նուէր դպրոցին համար, իրենց վաղամեռիկ աղջկան՝ Տիկին Մարիճէ Միւռադի (ծն. Աբաջեան) մահուան քառասունքին առթիւ:

●

ՊՈՄՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի վարչութիւնը չնորհակալութեամբ առաջած է փոխանակ ծաղկեպսակի, ողբացեալ Բենիկ Միքայէլեանի մահուան առթիւ պ: Յակոբ Յակոբեանէ հազար ֆր., պ. Արմիկ Յակոբեանէ 1500 ֆրանք:

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ
կիրակի, 16 Դեկտ. ժամը 4ին
AMBASSADEURS
3, Avenue Gabriel (Champs-Elysées)
ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ **BACHICHA**
Մուտք 500 ֆրանգ — Սեղանները կանխաւ ապահովել
CEN. 36-23

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ
THEATRE MUNICIPAL
Այս Շաբաթ գիշեր, ժամը ճիշդ 8·45ին
Նախաձեռնութեամբ ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Եւ ի նպաստ տեղւոյն հայ աննեցուկ կարօտեալներուն
ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԸՆՏՐՈՒԱԾ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐ Կը ներկայացնեն ԳՐԻԳՈՐ – ՎԱՀԱՆԻ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր:
Առաջին անգամ ըլլալով կերդ. Ֆրանսայի մէջ՝
Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, ՕՐ. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆ, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆ եւ հեղինակը:
Մուտքի մատչելի գիներ — *Սրահին ջեռուցումը ապահովուած է*

AVIS AUX
Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans
ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ
ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը
Զեզի կը յանձնարարէ.— Ճարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «*մարքա*»ներով
ԱՄԻՆԴԻՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱԽԱԳՈՑՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին
19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ՈՐԻ ԱՆՑՔՆԵԼ

ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ԶԱՐԹՕՆՔՆԵՐԸ

Անշուշտ
ԼԻԼԱԻՆ
24 RUE ST. LAZARE, PARIS (9e)
Կանխաւ ապահովել սեղանները՝
Հեռաձայնելով՝
TRI. 31-62

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
13
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
•
JEUDI
13 DECEMBRE
1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7756 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3567

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀՕԳԵՐ ԵՒ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

•

Սոխպուած ենք նորէն յիշեցնել մը տարբերական պիտելիքները, յանուն տարբերի բազմութեանց ինքնապաշտպանութեան եւ ապահովութեան :

Անշուշտ ամէնէն առաջ նկատի ունինք Միջին Արեւելքը, ուր խմորումներն ու խլրտումները իրարու կը յաջորդեն, տարուան սկիզբէն ի վեր :

Երեւութապէս տագնապը կրճանցուցած է իր սուր հանգամանքը :

Եւ սակայն, մխմաութիւն պիտի ըլլար կարծել թէ ամէն վտանգ անհետացած է :

Մեծերը իրենք անգամ այդ վստահութիւնը չունին տակաւին : Ապացոյց՝ Փարիզի մէջ կատարուած խորհրդակցութիւնները, որոնց մէջ առաջին տեղը կը բռնէ «Արեւելեան Հարցը» : Նոր խմատով՝ քարիւղ, ջրանցք, աղէտութեան դօսի եւ մնացեալը :

Ալանտեան ճակատի տարեկան ժողովն ալ մանաւանդ կը զբաղի այս հարցով, որեւ մասին ընդարձակ տեղեկագիրներ կազմուած են :

Եզիպտոսի եւ Սուրիոյ դէպքերուն առթիւ, պահ մը այնպէս թուեցաւ թէ Թուրքիան ազդանշանի մը կը սպասէ, զօրծօն դեր մը կատարելու համար, իրրեւ անդամ Պաղտատի դաշինքին :

Դէռ երէկ էր որ Ալանտեան ճակատին ընդհ. քարտուղարը, Լորա Իսմէյ, էր ներ մը կը հասկընէր, լրագրական առաւելիսի մը առթիւ,— «Ալանտեան զինակցութիւնը պիտի զօրծէ, եթէ Թուրքիան յարձակման ենթարկուի» :

Թուրք թերթերն ալ նոյն տպաւորութիւնը կը զօրծէին, չընդալից տեղեկութիւններ եւ տեսութիւններ հրատարակելով Միջին Արեւելքի մասին :

Զարմանալի չէ որ վերջերս երկու թուրք թղթակիցներ վատրուեցան Սուրիայէն :

Կը յիշէք թէ զրդռիչ տեղեկութիւններ հրատարակուեցան, նաեւ, Հալէպի Հայերու մասին :

Տարակոյս չկայ թէ մարդիկ պղտոր ջուր կը փնտռեն, իրենց ուզած ուղղութեամբ վարելու համար հանրային կարծիքը :

Հաւատա՞նք թէ զարձ մը կատարուած է հայկական ճակատին վրայ, այս պատրան ըմբռնելու եւ անոր համաձայն զօրծելու համար :

Առանձ մը ի վեր զրաքննութիւն տատուած ըլլալով, Միջին Արեւելքի հայերէն թերթերն ալ ստիպուած են ամփոփել իրենց պատեանին մէջ :

Եւ սակայն, կանխակալ կարծիքները կը չարունակեն աւերներ զօրծել :

Տակաւին կան զաւադիրներ եւ թութակներ, որոնք այս առթիւ ալ մարդանքներ կը փորձեն, զեռին չահելու համար :

Անոնք անզգոք իրականութիւնը կը չփոթեն զոյնզոյն ստուերներու հետ, մոլորեցնելով հանրային կարծիքը :

Անոնք տակաւին չեն ըմբռնած թէ ո՛ճիր է ճեղքեր բանալ հայկական ճակատին վրայ, ի հաշիւ այս կամ այն օտար խմբակցութեան :

Հոգեր կան որոնք միեւնոյն պարտականութիւնները կը թելադրեն ամէն տեղ :

Եւ ամէնո՛ւն, առանց զատակարկի եւ զատանանքի խորութեան :

Գաղութները չեն կրնար իրրեւ փորձատաշտ ծառայել զանազան մարդանքներու :

Ցեղափոխականը ան չէ որ թութակաբար կառչելով ընկերային տեսութեան մը տատին, կ'անտեսէ ոգին եւ իրականութեան պահանջները :

Զարհագանց երկար տեւեցին չափուռ փորձերը, որոնք ամէն բանէ առաջ կը ծառայեն մեր զիմադրական ուժերը կազմալուծելու :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ՃԱԿԱՏԻՆ ԺՈՂՈՎԸ

•

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — ՆՈՐԷՆ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ.—ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՑՈՒՇԱԳԻՐԸ.— 1300 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐԻ ՎԱՐԿ ՄԸ ԱՆԳԼԻՈՑ ՀԱՄԱՐ

Ատլանտեան Խորհուրդի առաջին ժողովին մէջ, Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը, Տըլլըս, փափկութեամբ ազդարարեց Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ թէ նոր աշխարհամարտ մը պիտի պայթի, եթէ նորէն փորձեն վինեալ ուժ զործածել, հակառակ Ազգաժողովին սկզբունքին, ինչպէս ըրին Սուէզի մէջ : Նախարարը մօտ մէկ ժամ խօսեցաւ օրուան հրատապ հարցերու մասին, պարզելով ամերիկեան տեսակէտները : Այս առթիւ բարեկամաբար դիտել տուաւ թէ անոնք որ սուր կը զործածեն սուրով պիտի պատժուին ուչ - կանուխ : Իր կարծիքով, Արեւմուտքը պէտք է պահէ իր բարոյական առաջնորդութիւնը եւ վինուորական ուժը, ի տես Կրեմլինի զործած ահռելագոսպին որ կը ձգտի հուրով եւ սուրով ջախջախել իր արբանեակներուն ապստամբութիւնը : «Եթէ կարծողներ կան թէ Ռուսերը հրաժարած են բռնի ուժէն, անշուշտ իրենց աչքերը բացին տեսնելով Հունգարիոյ դէպքերը : Ուրեմն, անհրաժեշտ է որ Ատլանտեան կազմակերպութիւնը պահէ իր վինուորական ուժը, մանաւանդ որ իրենց կրած զժուարութեանց պատճառաւ, Սովետները կրնան կարգ մը վտանգներ յանձն առնել արտաքին յարաբերութեանց մէջ, աւելցնելով պատերազմի վտանգը » :

Ցետոյ խօսք առին Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի արտաքին նախարարները, պաշտպանելով իրենց կատարած զործողութիւնը Եզիպտոսի դէմ, առանց զառնութիւն յայտնելու : Ատլանտեան կազմակերպութեան ամէնէն տագնապալի ժողովն է այս, իր հատատումէն ի վեր (եօթը տարի) :

Խորհրդակցութիւնները միշտ զաղտնի կը պահուին. բայց իրազեկներ կը հաւատան թէ Թիւրիմացութիւնները փարատած են եւ այժմ ընդհանուր ներդաշնակութիւն մը կը տիրէ կազմակերպութեան 15 անդամներուն միջեւ : Առանց Ատլանտեան դաշինքին վերաքննութիւնը պահանջելու եւ առանց ուրիչ անդամակցութիւններ առաջարկելու, Պ. Փինօ չէ՛տեց թէ անհրաժեշտ է աւելի յաճախ ժողովներ գումարել եւ խորհրդակցութիւններ կատարել ամէն հարցի եւ իւրաքանչիւր երկրի կացութեան մասին, կազմակերպութեան անդամ ըլլան թէ ոչ :

Իտալիոյ արտաքին նախարարը, Մարթինօ, որ ժողովին նախագահն է, նոյն իմաստով խօսեցաւ իր բացման ճառին մէջ, մանաւանդ պարզելով Ե. Մ. ութեան ձեռնարկները Միջին Արեւելքի մէջ : տիրապետելու համար Սուէզի ջրանցքին եւ քարիւղի ճամբաներուն :

Թրքական պատուիրակութիւնը յուշադիր մը ներկայացուց, հրաւիրելով պետութիւնները ջր ամրապնդեն Պաղտատի դաշինքը (Թուրքիա, Իրաք, Իրան, Փաքիստան, Անգլիա) : Պելժիոյ արտաքին նախարարը, Սփաք, չատ կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ որու մասին կատարեալ դաղտնապահութիւն կը տիրէ : Կ'ըսուի թէ մանաւանդ պահանջած է որ փոքր ազգերը հեռու չպահուին տրուելիք որոշումներէն : Վիճաբանութիւնները կը չարունակուին :

× Անգլ. կառավարութիւնը պայմանադիր մը կնքեց Միջազգային դրամատան հետ, 1300 միլիոն տոլարի կանխավճար մը ստանալու համար : Այս կարզադրութիւնը ապացոյց մը կը համարուի Մ. Նահանգներու բարեացակամութեան :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

*

ՈՏՔԸ ՏԱՐԻՆ, ԳԼՈՒԽԸ ԿՐ ԳՈՐԾԷ...

Վիէննայէն կը հաղորդեն թէ Լոնտոն փոխադրուած է Սթալինի ոտիէն կտոր մը, աճուրդով ծախուելու համար, ի նպաստ Հունգարիոյ փախստականներուն :

Ինչպէս կը յիշուի, Փեշթայի առաջին ապստամբութեան օրերուն, հայրենասէրները վար առած էին «Հանճարեղ»ին վիթխարի արձանը, որ կը տիրապետէր հրապարակին վրայ :

Այս ոտիէ կտորն ալ այդ արձանին թէ – կորներէն մէկն է, որ վիէննա փոխադրուած էր փախստականի մը կողմէ :

Ջեմ գիտեր թէ ո՛ւր կը գտնուին արձանին մնացեալ մասերը, որոնք ճոյճեան հասութաբեր կրնային դառնալ :

Եթէ Սթալինի միւս արձաններն ալ վար առնուելով աճուրդի հանուէին, շատ ա – ւելի կարեւոր գումար մը կը գոյանար :

Նախ՝ գործածուած մետաղը եւ մարմարը կը դառնային շինանիւթ, բանուոր – րական բնակարաններ կառուցանելու համար :

Երկրորդ՝ ժողովուրդները կը փրկուէին ահաւոր մղձաւանջէ մը, որ կը շարունակէ բռնել, «Արեւ»ին խաւարումէն ետքն ալ :

Իր կենդանութեան ատեն, ի՛նչ հնարքներ կը մտածէին, երկիրէ երկիր տարածելու համար «Հանճարափայլ»ին փառքը եւ շուքը :

Իրազեկներ կը պատմեն թէ Խ. Միութեան մէջ կար մասնաւոր գործարան մը, որ յատկացուած էր միայն Սթալինի գանձէ կիսանդրիները շինելու :

Այնտեղ արտադրուած տիպարներուն վրայ, արձաններ եւ յիշատակարաններ կը շինէին Խ. Միութեան բոլոր կեդրոններ – րուն, ինչպէս եւ արբանեակ երկիրներ – րուն մէջ :

Հայաստանն ալ ունեցաւ իր սթալինեան «մնուամեան»ը, որ կարծեմ կը ճանճացնէ Լենինի արձանը, իր 35 մեթր բարձրութեամբ եւ ահագին զանգուածով :

Անհատի պաշտամունքը այնքան գոհ – հիկ չափերու հասած էր որ, բանաս – տեղծներն ալ ստիպուեցան բառարան եւ պատմութիւն էրբրել, գովասանական տողեր հիւսելու համար :

Արդարեւ, ի՞նչ բառեր, ի՞նչ ածականներ եւ նմանութիւններ.—

« *Անսահման՝ ինչպէս լոյսը եւ ովկիանոսին ալիքները*» :

— *Ամէն անգամ որ արեւը կը ծագի Մոսկուայի վերեւ, ինձ կը թուի թէ Ան է որ կը կոխէ կոճակին վրայ, լոյս պարգեւելու համար մեզի* :

Հապա իր անունով կոչուած էաղաք – ներ՞ը, — Սթալինկրատ, Սթալինգատ, Սթալինիր, Սթալինիցի, Սթալինեբա, Սթալինոկորսկ, Սթալինսկ, Սթալինէոյ, Սթալինսկի, Սթալինօ, եւայլն :

... Հունգար փախստականը յաջողեր է թոցնել կտոր մը ջարդուփշուր արձանի մը ոսկէն, իբրեւ խորհրդանշան :

Ի՞նչ օգուտ, երբ գլուխը կը գործէ նոյն սանձակոտոր կատաղութեամբ, միայն անուն փոխելով ... Վ.Ա.Հ.

ԱՀՈՒՍԱՐՍԱՓԸ

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ ՄԷՋ

•

ՓԵՇԹԱ ՊԱՇԱՐՈՒԱԾ ԵՐԿԱՔԵԱՑ ՕՂԱԿՈՎ ՄԸ

Ժամէ ժամ ծանրակչիռ լուրեր կը հասնին Հունգարիոյ կացութեան մասին : Զինուորական օրէնքը խստութեամբ կը զործադրուի, բայց ընդհ. զործադուլը չէ զադրած : Առջի օր ընդհարում մը տեղի ունեցաւ ռուսական զօրքին եւ ապստամբներուն միջեւ, ինչպէս կը հաղորդեն Վիէննա հասած ճամբորդներ : Երեքշաբթի օր ընդհ. զործադուլին առաջին օրն էր եւ ամենօրեայ կեանքը ջլատուած էր արդէն : Հունգարական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ թնդանօթներով եւ զնդացիրներով զին – ուած Ռուսեր յարձակեցան խումբ մը հայրենասէրներու վրայ, Հարմաշաթորի բլուրներուն մէջ, Փեշթայէն քսան մղոն դէպի հիւսիս – արեւմուտք : Հաղորդակցութիւնները խզուած ըլլալով ելքը յայտնի չէ :

Բուն Փեշթայի մէջ երեք ընդհարում – ներ տեղի ունեցան բանթողներուն եւ ոստիկանութեան միջեւ : Առաջին ընդհարման միջոցին ոստիկանութիւնը կրակ բացած էր եւ մարդկային կորուստներ տեղի ունեցան : Միւս երկու ընդհարումները պատահեցան Փեշթայի ազգ. թատրոնին առջեւ : Առաջին ընդհարման ատեն ոստիկանութիւնը փորձեց բանթողները ցրուել բիբերով եւ հրացանի կոթերով : Քանի մը ոստիկաններ ծեծուեցան, երբ կը փորձէին ձերբակալութիւններ կատարել : Երկրորդ ընդհարումը տեղի ունեցաւ երբ դինով մը դինեի պարապ չիշ մը կը նետէր ռուսական հրասայլի մը վրայ : Անմիջապէս օգնութեան հասան ոստիկաններ, հրասայլեր եւ զրահապատ կառքեր :

Զէնքերը յանձնելու պայմանաժամը լրացած ըլլալով, հետապնդումները կը սաստկանան :

× Վիէննայէն կը հեռագրեն Դեկտ. 11 թուականով.— Ռուսական հրասայլերը այսօր պողպատեայ օղակի մը մէջ առին Փեշթան : Այսօր հասած փախստականներ կը պատմեն թէ հրասայլերը խուճանեցին ամէն չարժում քաղաքին ներս թէ դուրս, երբ ընդհ. զործադուլը սկսաւ : Կառավարական անթելը կը ծանուցանէր թէ ամենածանր զործադուլն է այս, թէ եղեկտրական հոսանքը խզուած է : Առաջին անգամ է որ կը զադրի հոսանքը, հակառակ վարկաբեկ իշխանութեան ենթակայ սենտիքանեներու թափանձագին կոչերուն : Կառավարութիւնը կը փորձէ վերահաստատել արհեստակցական Միութիւնները, իրրեւ միջնորդ զործածելու համար բանուորներուն հետ : Զերբակալութիւնները կը չարունակուին : Մանաւանդ կը հետապնդուին բանուորական խորհուրդներու անդամները, որոնք այժմ «հակայեղափոխական» հրաչակուած են : Միեւնոյն ատեն խաղարկութիւններ կը կատարուին, պահուած դէնքեր գտնելու համար :

Ռատիօ – Փեշթա կ'ըսէ թէ որեւէ կարախումբ չհասաւ երեքշաբթի առաւոտ, թէ վառելանիւթ չկայ հարաւային Հունգարիոյ մէջ եւ թէ հիւանդանոցները միայն երկու - երեք օրուան համար ածուխ ունին : «Վիրաբուժական զործողութիւնները զադրած են, որովհետեւ կարելի չէ ամլացնել զործիքները» : Միայն երկու վայրերու մէջ կառավարութիւնը յաջողած է բանեցնել աշխատաւորները : Անցեալ չաբաթ օր առ նուազն 80 ցուցարարներ սպաննուած են զաւառական քաղաքի մը մէջ : Բուռն կռիւներ կը մղուին Փեքի չրջանին մէջ :

Ամաճիկ վարչապետը, Քատար նոր ազդարարութիւն մը ուղղեց, չեշտելով թէ կառավարութիւնը անողոքմարար պիտի պատժէ «հակայեղափոխականները» :

Կառավարական անթելը նոր կոչ մը ուղղեց բանթողներուն .— «Եթէ աչխատանքը չվերսկսիք, ածուխ պիտի չունենանք չորս օր վերջը » :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՔԱՐԻՒՂ զտնուած է Թիւրքմենիստանի Քարա Քում անապատին մէջ, ինչպէս կը հաղորդեն Մոսկուայէն :

ՏԵՍՈՒԱԾ ՉԱՎԱՎՈՐՈՒՄ ԵՐ ՍԻՐԱ ՂԱՆԱ ԱՐՖ. ՀԱՅ

ՊՈՐՏՐԵՏՆԵՐԸ ՂԱՎԱԹԱՎՈՐՈՂՆԵՐԻ

(ՍՈՒՐԵՆ ՀԱՅԿԱԶՆ ԻՐ ՀՅՈՒՐԵՐԻ ՄԵՋ)

(Թ. ԲԱՐԱԿ ՄԱՍ)

●

— Ի՞նչ հնար չուներ Գիմոն – ասում է Տիգրան Հայկազն, – էնքան որ ուզում էր, էնքան էլ ծառայություն շընչեց։ Հետո, ծառայության չընչեցրեց, որ ինքն էլ ուզում էր ծառայել։ Էնպես որ ինքն էլ ինձ պես մնաց։

Հետաքրքիր «մեն» եկավ։ Ամեն անգամ, որ ասում էր «մեն», ինքն իրեն էր նկատի ունենում։ Ես ուզում էի ասել, որ ինքն էլ ինձ պես մնաց։

Ես ոչ մի բան չհասկացա։

— Ինչպե՞ս թե ինքն էլ ինձ պես մնաց։ Ինքն ինչո՞ւ էր ուզում ծառայել։

— Ինքն էլ ինձ պես ուզում էր ծառայել, որ ինձ պես մնա։

Ես ավելի չհասկացա։

— Ինչպե՞ս թե ինձ պես մնա։ Ինչո՞ւ ինձ պես մնա։

— Ինքն էլ ինձ պես ուզում էր ծառայել, որ ինձ պես մնա։

Ես ոչ մի բան չհասկացա։

— Ինչպե՞ս թե ինքն էլ ինձ պես ուզում էր ծառայել, որ

Նա խոսում էր ինչպես մարդ, որ Սմբատի խոհեմ խորհուրդներն է կրկնում, ու Սմբատը նկատեց, որ նրա ձայնի մեջ ինչ-որ դող կա, որ նրա ձեռքերը դողում են, ու որ նա ինքն էլ ամաչում է այդ դողից։

— Ես ուզում եմ, որ դու ինձ ասես, թե ինչ է պատահել, որ դու այդքան փոխվել ես, — ասաց Սմբատը։

Նա ոչինչ չասաց։ Միայն ձեռքերը ծածկեց դեմքին։

— Ես գիտեմ, որ դու ինձ սիրում ես, — ասաց Սմբատը։

Նա գլխով արեց, որ այո։

— Ուրեմն ինչո՞ւ ես այդպես վարվում ինձ հետ, — հարցրեց Սմբատը։

Նա ոչինչ չպատասխանեց։

— Ասա, ասա, ինչո՞ւ ես այդպես վարվում ինձ հետ, — կրկն

ՀՈՒՆԳԱՐՆԵՐԸ ՀԵՌԱՑԱՆ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԸՆ

ՄԱԿԿ ընդհ. ժողովը կը չարունակէ վիճաբանիլ, զարման մը դանելու համար Հունգարիոյ տաժանելի կացութեան : Դեկտ. 11ի նիստին մէջ, Հունգարիոյ արտաքին նախարարը, Իմրէ Հորվաթ բեմ բարձրանալով հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ .

— « Հունգարական պատուիրակութիւնը պիտի չմասնակցի 11րդ ընդհ. ժողովի աշխատանքներուն, ցորքան հունգարական հարցին քննութիւնը չի կատարուիր համաձայն Ազգաժողովի ուխտին տրամադրութեանց : Մեր պատուիրակութիւնը ներկայ նստաշրջանին եկաւ քննելու համար միջազգային մեծ խնդիրները , միւս պետութեանց հետ, հաւատարութեան հիման վրայ : Եւ սակայն, Մ. Նահանգներու պատուիրակութիւնը եւ անկէ զատ բազմաթիւ պատուիրակութիւններ իրենց ճառերով և բանաձեւերով փորձեցին միջամտել Հունգարիոյ ներքին գործերուն : Իմ կառավարութեանս հրահանգով, ես կը մերժեմ եւ այսուհետեւ ալ պիտի մերժեմ միջամտութեան փորձերը : Մինչ հունգարական հարցը օրակարգին վրայ կը մնայ գրեթէ տեւականօրէն կարգ մը պատուիրակութիւններ կոպտօրէն եւ անամօթաբար անարգեցին Հունգարիոյ ժողովրդական հանրապետութեան կառավարութիւնը եւ անոր պատուիրակութիւնը, այնպիսի եղանակով մը որ կը հակասէ Հունգարիոյ դերիչխանութեան եւ անոր ժողովուրդին ազգային արժանապատուութեան » :

Պ. Հորվաթ յետոյ դարձ եւաւ ժողովասրահէն, իր պատուիրակութեան անդամներուն հետ : Ինք փետրուար պիտի երթայ , իսկ պատուիրակութիւնը Նիւ Եորք մնալով հանդերձ, պիտի չմասնակցի ժողովին, «ցորչափ մթնոլորտը չէ փոխուած Ազգաժողովին մէջ» :

× Մոսկուայի հնդկական դեսպանը , որ միեւնոյն ատեն Հունգարիոյ դեսպանութիւնն ալ կը վարէ, փետրուարի վերադառնալով տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ի. Միութեան վարիչներուն հետ : Կ'ըսուի թէ ծրագիր մը պիտի առաջարկէ, Հունգարիոյ կառավարութիւնը վերակազմելու համար :

ՓՈԹՈՐԻԿ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Երեքշաբթի բուռն տեսարան մը պարզուեցաւ Ֆրանսայի Ազգ. ժողովին մէջ : Օրակարգի խնդիրն էր Ֆրանքեւերմանպայմանագիրը՝ Սարի մասին : Երեսփոխան մը պահանջեց անմիջապէս քննել իր բանաձեւը , որ կը դատապարտէր Ի. Միութեան ընթացքը Հունգարիոյ մէջ : Ժողովը 144ի դէմ 430 ձայնով որոշեց յետաձգել Սարի խնդիրը եւ նկատի առնել Հունգարական հարցը : Բանաձեւին հեղինակը , Պուքսոն , բեմ բարձրանալով յայտարարեց .

— Ամբողջ ժողովուրդ մը կը մեռնի այնպիսի պայմաններու մէջ որոնք կ'ըմբոստացնեն տիեզերական խիղճը : Այդ ժողովուրդը իր զերազոյն եւ յուսահատական պայքարը կը մղէ իր ազատութեան համար : Մարդկային իրաւունքներու օրրանին ժողովուրդը իրաւունք չունի անտարբեր մնալու : Ֆրանսան պէտք է չարժի եւ չ'ուզա : Պատիւի խնդիր է իրեն համար : Կառավարութիւնը պէտք է միջամտէ ուժգնօրէն , որպէսզի զործադրուին Ազգաժողովին որոշումները փետրուարի մէջ, ինչպէս կը զործադրուին Սուէզի մէջ : Պէտք չէ որ զահիճներուն մեղսակիցները զառնանք» :

Երբ համաձայնաւարները բողոքեցին, միւս երեսփոխանները կ'աղաղակէին .

— Լռեցէ՛ք , մարդասպաններ :

Ժխորը անտանելի զարճած էր : Կարմիր երեսփոխան մը փորձեց պաշտպանել կատարուած միջամտութիւնը : Նախագահը ստիպուեցաւ զադրեցնել նիստը : Ցետոյ որոշուեցաւ հունգարական խնդիրը քննել յառաջիկայ երեքշաբթի :

ՓՈՐԹ ՍԱՑԻՏԷՆ կը հետազրեն թէ անգլիացի սպայ մը առեւանգուեցաւ Եդիպտացիներու կողմէ : Քաղաքին կառավարիչը անգլիական սպայակոյտին կեդրոնը հրաւիրուեցաւ, բացատրութիւններ տալու համար :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ .— Հունգարիայէն հասած լուրերը կը հաստատեն թէ ամբողջ երկիրը քաոսի մը վերածուած է : Կռիւները եւ ցոյցերը կը չարունակուին : Սպաննուած են 78 հոգի, վիրաւորուած՝ 280, ձերբակալուած՝ երեք հազար հոգի : Մոսկուայի թերթերն ալ կը հաստատեն թէ կացութիւնը կնճռոտած է փետրուարի մէջ : Ռուսերը ունին 12 մեռեալ, 17 վիրաւոր :

ՄԱՐՍԷՅԼ
Հ. Մ. Ը. Մ.Ի

Պարահանդէսը

Այս Շաբաթ ժամը 21էն մինչեւ լոյս
Ալհամպրայի մէջ

Լաւագոյն մթնոլորտ ինչպէս միշտ :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Քաֆէ Ռեժանի վերնայարկը :

Դասախօս՝ Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

Նիւթը՝ Գիտուն պատմաբան Փաղլ Ռօրպախ եւ Հայերը :

Մուտքը ազատ է : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ԵՌԱԶԱՑՆ ՊԱՏԱՐԱԳ ՇԱԻԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի Ս. Ցակոբի տօնին առթիւ, հանդիսաւոր Ս. պատարագ կը մատուցուի, Շաւիլի մատրան մէջ : Կը նախագահէ եւ կը քարոզէ Փարիզի առաջնորդ Սեբովբէ եպիսկ. : Երգեցողութիւնները կը կատարուին եռաձայն, հրաւիրեալ դպիրներու կողմէ, դեկավարութեամբ երաժշտագետ Նշան Սերոբեանի :

Ցաւարտ պատարագի հոգեհանդիստ կատարուելու է Հայ կարմիր խաչի վաստակաւոր անդամուհի Օր. Զարուհի Գալֆաեանի մահուան 4րդ տարելիցին առթիւ :

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԽՆԴՈՑՔ

(Դաշնակցութեան օրուան առթիւ)

Նախաձեռնութեամբ «Վարդան» ենթակոմիտէին եւ մասնակցութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին եւ Նոր Սերունդի «Կռուվարենց» խումբի, այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 5ին, Առնուվիլի եկեղեցւոյ կից սրահին մէջ :

Դեղարուեստական բաժին, Օր. Աստղիկ Քէօսէեան (երգ) եւ Պ. Գարեգին (թառ) :

Ճոխ պիւֆէ :

Հաղորդակցութիւն. — Փոռթ սը լա Շափէլէն առնել 268 թիւ օթօբուսը եւ իջնալ կառ Վիլիէ լը Պէլ, հետեւեալ ժամերուն 13·32, 13·53, 14·03, 14·23, 14·34, 14·54, 15·05, 15·25, 15·36 եւն. :

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐՈՒ
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՊՏՈՒՏԸ

ԿԵԴՐ. ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ

Կը ներկայացուի ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆԻ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Ժամանակակից թատերախաղ 4 արար հինգ պատկեր :

Գ. Տէրվիշեան, Օր. Ալիս Փափազեան, Օր. Շ. Գէորգեան, Ն. Պշտիկեան, Միհրան Մ. Եփրեմեան եւ հեղինակը :

Ներկայացումներու կարգը .—

ՏԷՍԻՆ .— Ուրբաթ դիշեր, 14 Դեկտ. ժամը 8·45ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ :

Նախաձեռնութեամբ դպրոցի հոգաբարձութեան :

ԼԻՈՆ .— Կիրակի դիշեր 16 Դեկտ. ժամը 14·45ին, Սալ Ֆրանսուա Քոփէ :

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի Լիոնի մասնաճիւղին :

ՎԻԵՆ .— Կիրակի դիշեր, 16 Դեկտ. ժամը 8·45ին, Սէրքըը Կաթոլիկ :

Նախաձեռնութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.Ի :

REVEILLONS !!!

Ցուարթ եւ հաճելի Ծնունդի եւ Կաղանդի զարթօնքները միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք ճոխ ու պէսպիսուն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

24 եւ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ
ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ
ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑԻՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65

Կը խնդրուի նախապէս ապահովել սեղանները :

ԾԱԽՈՒ Է

Ցարկաբաժին մը կեդրոնական թաղի մը մէջ, Լիվրի Կարկան, առաջին յարկի վրայ, չորս սենեակ, խոհանոց , կազ , ջուր, էլեկտրականութիւն : Կարելի է այցելել ամէն երեկոյ ժամը 6էն վերջ :

Դիմել՝

Maison COUSTIG
15, Rue de l'Eglise, Livry-Gargan
Autobus : Eglise de Pantin No. 148 descendre à la Place de la Libération.

«ՅԱՌԱՋ» ԿՐ ՆՈՒԻՐԵՆ

Պ. Յակիկ Քեհրիպարեան վեց տասնաւան «Յառաջ» կը նուիրէ Պ. Թիրեաքեանի (Վերսայ) :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿՐՔՆՈՊԼԸ .— Հ. Մ. Ը. Մ.ի առաջին պարահանդէսը այս կիրակի, ժամը 21էն մինչեւ երկուք, Փավիյօն տ'Ալմընոնվիլի ընդարձակ սրահին մէջ, մասնակցութեամբ լաւագոյն նուագախումբին :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին : Բազմաթիւ անակնկալներ : Առատ պիւֆէ մատչելի գիներով : Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամանց մեր մարզիկ պատանիներուն հետ :

Սրահին ջերմութիւնը ապահովուած է :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՈՒԻԼ – ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ տօնածառին հանդէսի թուականը ծնողներու փափաքին վրայ նշանակուած է Դեկտ. 16ին (փոխան 23ի) ժամը 4ին :

Կը ներկայացուի՝

«ԶԱՐՇԵԼԸ ԱՐԹԻՆ ԱՂԱ»

Արտասանութիւն, երգեր, խաղեր եւ մանկական պարեր :

26, Rue Troyon, Métro : Pont de Sèvres.

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Տէր եւ Տիկին Նշան Կիւլիստան 4000 ֆրանք կը նուիրեն Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղին, Մուշեղ Գալուստեանի մահուան առթիւ :

Ստանալ «Յառաջ»էն :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Պարիզակցի Հռուբէ Մարտիկեանը կը փնտռէ իր ազգականները, հօրը անունը՝ Գրիգոր, մօրը անունը՝ Մաքրուհի, հօրեղբայրներուն կարապետ եւ Պարգեւ, եղբօրը Մարտիրոս, քոյրերուն՝ Զարուհի եւ Հրիստինէ : Կը բնակէին Հէլվաճեան մեւաքսին դործարանին մօտ, Մարտիկեան (Գուգուկենց) : Տեղեկացնել՝

Madame Arabian
141 Bd. de la République, Cannes (A. M.)

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ .— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ .—

Համազասպ խումբը, չաբաթ, 15 Դեկտ. ժամը 9ին :

Մուրատ խումբը (Աւինեոն) 16 Դեկտ. կիրակի, ժամը 3·30ին :

Թաքուլ խումբը , երկուշաբթի, 17 Դեկտեմբեր, ժամը 9ին :

Ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղիներու մէջ :

ԻՍԻ .— Հ. Ց. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Մրիմեան դպրոցը : Բոլոր ընկերներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ : Կարեւոր օրակարգ :

ՊԱՆԵԼՕ ՔՈՇԱՆ .— Հ. Ց. Դ. Արծիւ ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, սովորական հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ :

ՎԻԼՆ .— Հ. Ց. Դ. Կոմիտէին ընկերական ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 2·30ին, Համօ Օհանջանեան սրահին մէջ : Ներկայ կ'ըլլայ Կ. Կոմիտէի ներկայացուցիչը : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Նուարդ Փափազեան կը ծանուցանէ թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի , Փարիզի Ս. Ցովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, ողբացեալ Տիկին Պերճուհի Բարսեղեանի մահուան տարեդարձին առթիւ :

Իր յիշատակը յարդողներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ :

●

Տէր եւ Տիկին Ցակոբ Դաւիթեան կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգիստ պաշտօն պիտի կատարուի Շաւիլի մատրան մէջ , ի յիշատակ իրենց հանգուցեալ Ծնողաց : Կը հրաւիրուին յիշատակը յարդողները :

Imp. Araxes - 46, rue Richer. Paris (9e)

ՍԻՓԱՆ,- ԿՈՄԻՏԱՍ ՆՐԳԶԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

կիրակի, 16 Դեկտ. ժամը 4ին

AMBASSADEURS

3, Avenue Gabriel (Champs-Elysées)

ՀՈՒԶԱԿԱՒԻՈՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ **BACHICHA**

Մուտք 500 ֆրանք — Սեղանները կանխաւ պատուիրել

CEN. 36-23

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

THEATRE MUNICIPAL

Այս Շաբաթ գիշեր, ժամը ճիշդ 8·45ին
Նախաձեռնութեամբ ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Եւ ի նպաստ տեղւոյն հայ անեղկոյս կարօտեալներուն
ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԸՆՏՐՈՒԱԾ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐ կը ներկայացնեն ԳՐԻԳՈՐ – ՎԱՀԱՆԻ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր :

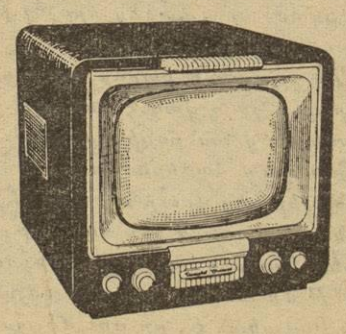
Առաջին անդամ ըլլալով կեդր. Ֆրանսայի մէջ՝

Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, ՕՐ. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆ, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆ եւ հեղինակը :

Մուտքի մատչելի գիներ — *Սրահին ջեռուցումը ապահովուած է*

ARSONOR - RADIO
ARABYAN NOUBAR

3, Rue de Mirbel, Paris (5e)
(101 Rue Monge) Métro Censier Daubenton
Tél. : POR 78-77

Ուր պիտի գտնէք հանրածանօթ բոլոր

ՄԱՐՔԵՐԸ կրող

ՌԱՏԻՈՅԻ ԵՒ ԹԵԼԵՎԻԶԻՈՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

DUCRETET THOMSON

ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՑ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՒԲՋ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ
14
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
14 DECEMBRE
1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7757 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍՍԱԿԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3568

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

●

Անհրաժեշտ է էջը թղթատել, սիւնակ-ներով թխածոյ նկարներ կարդալ բոլշեւիկեան թերթերուն մէջ, զաղափար կազմելու համար այս կամ այն երկրին իրականն կացութեան մասին :

Նոյն յողնութիւնը պիտի կրէք, եթէ կ'ուզէք խմանալ խորհրդային իշխանութեան իսկական առաջադրութիւնները, ներքին թէ արտաքին քաղաքականութեան մէջ :

Ի· Հայաստանի թերթերն ալ, ատոնց հետեւելով Մոսկուայէն արձակուած հրահանգներուն եւ նշանախօսքերուն, նոյնքան յողնութիւն կը պատճառեն :

Անոնք սիսիրատած են բառացի թարգմանել Մոսկուայի կուսակցական եւ կառավարական թերթերուն խմբագրականները կամ երկարապատում ճառեր ու զեկուցումներ, որոնց ընթերցումը ժամեր կը պահանջէ :

Ցաճախ կը հարցնենք, — Հայաստանի բանուորն ու գիւղացին, մինչեւ անգամ «ինտելիգենտ»ը ե՞րբ կը կարդան, ժամանակ ունի՞ն կարդալու այս ծանծաղատաք տուն դրուածները, «խամ եւ խոպան» բովանդակութեամբ :

Ահաւասիկ պարզ օրինակ մը, — Մոսկուայի «Փրաւտա»ն խմբագրական մը հրատարակած էր Նոյ· 23ին, Հունգարիոյ «կոնտրեւոլուցիոն» ապստամբութեան եւ յարակից դէպքերու մասին :

Խմբագրականը տասնչի թարգմանուած եւ հրատարակուած է «Սովետական Հայաստան» օրաթերթին մէջ, բռնելով ճիշդ տասը երկայն սիւնակներ, հետեւեալ խորագրով ·— «Մարքս - Լենինեան սկզբունքներէ հմման վրայ Սոցիալիզմի ուժերի յետագայ համախմբման համար » (27 Նոյեմբեր) :

Այս խմբագրականները եւ նոյն կարգի տեսութիւնները միեւնոյն տեղն կը կարգացուին ժողովներու մէջ, նոյնքան երկարատեւում եւ ճապաղ մեկնութիւն-ներով :

Որ եւ է թմրեցուցիչ այնքան զօրաւոր պիտի չըլլար որքան այս դրաւոր եւ բանաւոր խճողումը, որ կը կը չարունակուի քառասուն տարիէ ի վեր :

Բաղդատեցէք Եւրոպայի բոլշեւիկեան հրատարակութեանց հետ, եւ պիտի տեսնէք տարբերութիւնը, գոնէ ամենօրեայ լրագրութեան մէջ :

Որքան ծանծաղ ու ճապաղ՝ անդին, նոյնքան պայծառ եւ ամփոփ՝ ասդին :

Այս ընդհանուր տեսութենէն հաք, անցնինք մեր նիւթին :

«Սովետական Հայաստան» խմբագրականը մը հրատարակած էր, Նոյ· 29ի տարեդարձին առթիւ :— «36 տարի» :

Խոստովանութիւն մը, առաջին տողերէն իսկ·

— « 1920 թուականի Նոյ· 29ին Հայաստանի ապստամբ բանուորները եւ գիւղացիները կարմիր Բանակի զօրամասերի օգնութեամբ, կոմունիստական պարտիայի դեկավարութեամբ տապալեցին դաշնակցութեան տխրահռչակ տիրապետութիւնը : Հայաստանում հաստատուեց Սովետական իշխանութիւն » :

Ուրեմն, այդ իշխանութիւնը հաստատուեցաւ չնորհիւ կարմիր բանակին, (1920 Դեկտ· 2ի համաձայնութեամբ եւ ոչ թէ Նոյ· 29ին) :

Երեւանի « Գրական Թերթ»ն ալ յօդուած մը հրատարակելով նոյն տարեդարձին առթիւ, կը հաստատէ թէ հեռագրով « ռէալ օգնութիւն » խնդրած էին եւ «Լենինի յուսումով 11րդ կարմիր Բանակի զօրամասերը օգնութեան հասան» : (Ցարդ այս պատիւը վերապահուած էր Սթալինի) :

Այսքանը իրրեւ պատմական ճշդում :

Ուրիշ կարեւոր խոստովանութիւններ ալ կը պարունակեն նոյն թերթերը :

Շ·

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՄԵՐԻԿԱ Կ'ՈՒԶԷ ԱՌԱՆՁԻՆ ԳՈՐԾԵԼ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐ ՇԱՀԵՐԸ

●

*Ալանեան Խորհուրդին առջի օրուան նիստին մէջ, Մ· Նահանգներու արտաքին նախարարը, Ֆ· Տըլլըս, չունգալից ճառ մը խօսեցաւ, զարմանքի մատնելով ունկնդիրները : Բարձրաձայն յայտարարեց թէ Մ· Նահանգներ իրենց կը վերապահեն գործելու կատարեալ ազատութիւն, պաշտպանելու համար իրենց կենսական շահերը, առանց նախապէս խորհրդակցելու Ալանեան դինակիցներուն հետ : «Երեք Իմաստուններ»ու տեղեկագիրը կը յանձնարարէր որեւէ քաղաքական նախաձեռնութենէ կամ յայտարարութենէ առաջ խորհրդակցիլ Ալանեան դինակիցներուն հետ : Պ· Տըլլըս բացատրեց թէ սկզբունքով համաձայն է· բայց չի կրնար տատապէս ընդունիլ այդ յանձնարարութիւնը : Մ· Նահանգները միշտ պիտի ջանան խորհրդակցիլ իրենց դինակիցներուն հետ եւ անոնց յայտնել իրենց տեսակէտը, միջազգային քաղաքականութեան ամէն երեւոյթի մասին, սակայն միշտ կարելի չէ այդպէս ընել, նկատի առնելով ամերիկեան սահմանադրութեան արտօնութիւնները : Օրինակ, Մ· Նահանգները ունին Ատլանտեան Խորհուրդ մը որ կրնայ որոշումներ տալ ազդ· պաշտպանութեան մասին եւ խորհրդարան մը որուն հակակշռին ենթակայ են դրամական միջոցները : Մ· Նահանգները համաշխարհային պատասխանատուութիւններ ունին, ինչպէս եւ ապահովութեան ուրիշ պարտաւորութիւններ, անջատ՝ Ատլանտեան կազմակերպութենէն : Անոնք փոխադարձ ապահովութեան դաշինքներ կնքած են քառասունեւչորս երկիրներու հետ որոնց միայն տասնըչորսը անդամ են ՀԱԿի (Հիւս· Ատլանտեան Կազմ· կամ Նաթօ) : Հետեւաբար զործնական չէ նախապէս խորհրդակցիլ բոլոր այդ երկիրներուն հետ, ամէն հարցի մասին : Մ· Նահանգները պարտաւոր են հաւատարիմ ըլլալ իրենց միւս դինակիցներուն հանդէպ եւ չեն կրնար անպատճառ խորհրդակցիլ ՀԱԿին հետ, իրենց բոլոր զործերու մասին : Խորհրդակցութիւնները պէտք չէ խանդարեն ազդու զործողութիւն մը : Երբեմն անհրաժեշտ է արագօրէն զործել, որպէս զի ձեռնարկ մը ազդեցիկ ըլլայ : Բայց եւ այնպէս, Մ· Նահանգները կ'ուզեն միշտ նկատի առնել իրենց բարեկամներուն եւ դինակիցներուն տեսակէտները : Կարեւորը այն է որ Ատլանտեան Խորհուրդը տեւականօրէն քննէ միջազգային տակաւին հարցերը, առանց սպասելու որ տաղնապալի կէտի մը հասնին անոնք, որպէս զի եթէ անմիջապէս զործելու անհրաժեշտութիւն ծագի, Ատլանտեան դինակիցները նախապէս զիտնան իւրաքանչիւրին տեսակէտները : Օրինակ, Ատլանտեան դինակցութեան անդամները պիտի թէ ինչ ընթացք պիտի բռնեն Մ· Նահանգները, եթէ համայնավար Չինաստանը յարձակում զործէ Ֆորմոզայի վրայ : Այդպիսի պարագայի մը Մ· Նահանգները չեն կրնար յետաձգել իրենց միջամտութիւնը, նախապէս խորհրդակցելու համար իրենց ատլանտեան դաշնակիցներուն հետ : «Սխալ պիտի ըլլար կարծել թէ «Իմաստուններ »ու տեղեկագրին ընդունելութիւնը կը նշանակէ որ Մ· Նահանգները չեն կրնար որ եւ է ձեռնարկ կատարել աշխարհի որեւէ մկ մասին մէջ, առանց Ատլանտեան Խորհուրդին հաւանութեան :

Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, Փինօ, բացատրեց թէ Ատլանտեան դինակցութիւնը պէտք է պաշտպանէ իր իւրաքանչիւր անդամը, երբ վտանգուին անոր չահերը :

❊ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❊

★

« ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐ »

Հայաստանի գիւղերուն մէջ, երբ ան-բաղձալի մէկը հեռանար կամ ճամբուէր, կուժ մը կը կոտրէին ետեւէն, որպէս զի ա՛լ չվերադառնայ :

Այս աւանդութիւնը յիշեցի, երբ թերթերը կը գրէին թէ Ազգաժողովին հունգարական պատուիրակութեան պետը, իմրէ Խորվաթ, հեռացեր է ժողովասրահէն, իր պաշտօնակիցներուն հետ :

Այս առթիւ կծու խօսքեր ալ արտասանուեր է, գանգատելով թէ Ազգաժողովը կը միջամտէ Հունգարիոյ ներքին գործերուն, թէ կարգ մը պատուիրակութիւններ «կոպտօրէն եւ անամօթաբար անարգեցին իր կառավարութիւնը եւ պատուիրակութիւնը » :

Զեմ գիտեր թէ 79 ազգերու պատուիրակութեանց անդամներէն մէկն ու մէկը փորձե՞ց գոնէ գաւաթ մը կոտրել Պ· Խորվաթի ետեւէն, երբ կ'արտասանէր այս խօսքերը :

Այսպէս, Սուլթան Համիտի եւ Իթթիհատի օրերէն ի վեր, հրաշագործ բանաձեւ մը գտեր են բոլոր բռնակալներն ու չարդարարները :

Ժողովուրդ մը կը կոտրուի Ասիոյ կամ Եւրոպայի մէջ : Արեան գետեր կը հոսին եւ ամբողջ հաղարներ փլատակներու կը վերածուին :

Եթէ խումբ մը պետութիւններ կամ ընդդի· ժողով մը համարձակին բողոքել, պատասխանը պատրաստ է·

— Ի՞նչ իրաւունքով կը խառնուիք մեր ներքին գործերուն : Կը բռնաբարէ՞ք մեր վեհապետութեան եւ անկախութեան իրաւունքները ...

Այո՛, ի՞նչ իրաւունք ունին խառնուելու երբ կը չարդեն, կը կախեն, կ'աքսորեն ամբողջ բազմութիւններ, երբ անապատի կը վերածեն երկիր մը, ամենայն գերիշխանութեամբ եւ անկախութեամբ :

Այժմ նոր բանաձեւ մը գտած են, ա-ւելի ազդու քան «ներքին գործերը » .

— Մեր պայքարը ուղղուած է փաշականութեան եւ հակայեղափոխութեան, եւ ոչ թէ ժողովուրդին եւ անոր ազատութեան դէմ :

Ձիշդ ինչպէս որ Թուրքերը կ'ըսէին·

— Մենք ուզեցինք պատժել Դաշնակ-ները եւ ոչ թէ հայ ժողովուրդը ...

Բոլշեւիկ խորվաթները շատ լաւ սերտած են ժամանակակից պատմութեան դասերը :

Եւ կ'առնեն կը խլեն, արհամարհելով ամբողջ Ազգաժողովը :

Ո՞վ կը հակարձակի կուժ մը կոտրել ի-րենց ետեւէն ... ՎԱՀԷ

ՈՒՐԻՇ ՏԵՍԱԿԷՏՆԵՐ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՅՈՒՇԱԳԻՐԸ

●

« Երեք Իմաստուններ»ու տեղեկագիրը կը յանձնարարէ ընդլայնել ՀԱԿի ընդհ· քարտուղարին իրաւասութիւնները եւ աւելի չաճախ կատարել խորհրդակցութիւններ դինակցութեան անդամներուն մէջեւ, որպէս զի այսուհետեւ չիսլուի Ատլանտեան պետութեանց միութիւնը : Այս առաջադիմին հանդէպ վերապահումներ յայտնեցին Ֆրանսա եւ արեւմտեան Գերմանիա, կարգ մը բարեփոխումներ առաջարկելով : Այս առթիւ էր որ Ջոն մը խօսեցաւ Տըլլըս : Անդլիոյ արտաքին նախարարը իր կատարեալ հաւանութիւնը յայտնեց « Իմաստուններ»ու տեղեկագրին, բայց միեւնոյն տեղն առաջարկեց ծրագիր մը կազմել, սերտ զործակցութիւն հաստատելու համար Ատլանտեան դինակիցներուն եւ միացեալ Եւրոպայի կազմակերպութեան միջեւ :

Թուրքիոյ ներկայացուցիչը, վարչապետ Մենտերէս, որ յուշագիր մը ներկայացուցած էր, պարզեց Ի· Միութեան երեք յաջորդական նպատակները Միջին Արեւելքի մէջ,— 1· Արեւմուտքը վանել աշխարհի այդ մասէն : 2· Թոյլ չտալ որ հաստատուն վիճակ մը տիրէ հոն : 3·— Խորհրդային տիրապետութիւն հաստատել այնտեղ : Ցետոյ առաջարկեց ամբաշնդել Պաղտատի դաշինքը, որ իրեն համար միակ միջոցն է դիմադրելու խորհրդային վտանգը : Ձիշդ է որ Մ· Նահանգները վերջերս երաշխիքներ ընծայեցին Պաղտատի դաշինքին անդամներուն, բայց Թուրքիոյ վարչապետին կարծիքով, այդ դինակցութիւնը տակաւ պիտի մնայ, ցորչափ ընդհանուր կարգադրութիւն մը չէ եղած Միջին Արեւելքի խընդիրներու մասին, մանաւանդ Իսրայէլ-արաբական վէճին առթիւ :

Վիճաբանութեանց ընթացքին, միջադէպ մը պատահեցաւ Թուրքիոյ վարչապետին եւ Ցունաստանի արտաքին գործերու նախարարին միջեւ : Այս վերջինը բացատրեց թէ իր կառավարութիւնը չէր կրնար դանակ իր բարոյական եւ դիւանագիտական աջակցութիւնը Կիպրոսի Ցոյներուն, հետեւաբար դիմեց Ազգաժողովին : Իր զեկուցումէն հաք, կրքոտ վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ, երբ յոյն նախարարը կարդինալ Մինդենթիի բանաձեւութիւնը կը բաղդատէր Մակարպութեան միջեւ :

Հ· ՆԵՐՍԷՍ Վ· ԱԿԻՆեԱՆ ՄԵՐ ՄԷՋ

Կ'իմանանք թէ «Հանդէս - Ամսօրեայ» խմբագիր եւ ծանօթ բանասէր Հ· Ներսէս Վ· Ակինեան Մարսէյլ կը գանուի Դեկտ· 4էն ի վեր, իր ազգականներուն մօտ :

ՔԱՌՈՍ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

●

Վերջին լուրերու համաձայն ընդհ· գործադուլը կը չարունակուի, Հունգարիոյ մէջ, խորապէս ջլատելով ամենօրեայ կեանքը : Ռատիօ Փեչթա կը չարունակէ կոչեր եւ սպառնալիքներ ուղղել, պիտեր տալով թէ «ազբալի եւ եղերական սխալ մըն է» կարծել թէ ընդհ· գործադուլը անկախութիւն պիտի բերէ եւ պիտի հեռացնէ սովետական զօրքը :

Վիճնա հասած լուրերը կը հաստատեն թէ կռիւները կը չարունակուին Փեչթայի մէջ, ինչպէս եւ երկրին հիւսիսային, արեւելեան եւ արեւմտեան շրջաններուն մէջ : Փեչթայի կռիւները աւելի չատ դիմերնոց կը մղուին : Ռուսական հրասայլերը եւ հետեւակազօրքը դիրք բռնած են Փեչթայի մէջ : Հաղորդակցութիւնները պատահական են Հունգարիոյ եւ արտաքին աշխարհին միջեւ : Ամէնէն չատ լուրեր կը տանայ Եուկոսլաւիա : Այդ լուրերուն համաձայն, ձերբակալութեանց թիւը անցած է երեք հազարը : Զերբակալուած է նաեւ բանուորական կեդրոնական խորհուրդին նախագահը :

Զրոյցի մը համաձայն, ապստամբներուն ձեռքն անցած են քանի մը դինազործարանները : Վիճնա հասած փախստական մը, անդամ բանուորական խորհուրդին, կը պատմէ թէ իր ընկերները ձերբակալ-

(Շար·ը կարդալ Դ· էջ)

բիսս արք·ի բանտարկութեան հետ, ինչպէս եւ Անդլիոյ կիսպրոսեան քաղաքականութիւնը՝ նայիականութեան հետ :

× Իրաքի կառավարութիւնը մերժած է իր զօրքը դնել Եգիպտոսի, Սուրիոյ եւ Ցորդանանի միջեւ հաստատուած միացեալ հրամանատարութեան տակ : Իրաք իր զօրքը քաշած ըլլալով Ցորդանանէն, կացութիւնը զգալապէս բարւոքած կ'երեւայ, մանաւանդ որ Սուրիա եւս պարպած է իր զօրք :

ՄԱՆԷ, ԹԵԿԵՂ, ՓԱՐԷՍ

ՄՄԲ. — Երուսաղէմի պատրիարքու - թեան պաշտօնաթերթը, *Սիոն* հետեւեալ խմբագրականը հրատարակած է հոկտեմբեր - Նոյեմբերի թիւին մէջ, «Նախանձ Տաի էո կերիցէ զիս» խորագրով· (յա - պաւած ենք միայն կարգ մը կրօնական խորհրդածութիւններ).—

Անցնող քանի մը չաբաթներու ընթացքին, Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութիւնն ու Հայ ժողովուրդը առ հասարակ տոգորուեցան նախանձայու - զութեան ոգիով մը ընդդէմ ազգային խղճմտանքը խոցոտող տգեղ արարքի մը ու անոր հեղինակին :

Այդ անօրակելի արարքն էր վրդովիչ զրպարտագրի մը արուիլը Յորդանանի կառավարութեան՝ Ս. Աթոռիս նախկին Տեղապահ Եղիշէ Արք. Տէրտէրեանի կողմէ, ի մասին Միաբանութեանս աւագ անդամ Տ. Տիրան արք. Ներսոյեանի : Իրրեւ հետեւանք այս զրպարտագրին, Տ. Տիրան արք. հեռացուեցաւ իր հոգեւոր Տունէն, հակառակ թափուած ջանքերու եւ ժամանակաւոր յաջողութեան՝ զինք Երուսաղէմ պահելու : Ս. Աթոռոյ վարչական գլխէն իր ձեռքին մէջ պահող անձին կողմէ սարքուած այս սադրանքով երբ Միաբանութեանս մէկնէն բանիերուն, զինուորիկ եւ Աթոռանուէր անդամը վանքէն բռնի կը հեռացուէր, նաեւ ենթական կը զրկուէր, իրրեւ Միաբան Սրբոց Յակոբ - եանց Ուխտին, Երուսաղէմ մնալու իր անկապտելի իրաւունքէն, եւ ապա կը ստեղծուէր վտանգաւոր եւ աղիտաւոր նախընթաց մը որ կանգ պիտի չառնէր Տ. Տիրան արք.ի հեռացումովը միայն :

Այս տնաքանդ մտայնութիւնը խռովեց առողջ մնացած հոգիները, Միաբաններու մեծամասնութեան, որոնք լեցուած՝ նա - խանձախնդրութեան ոգիով լծուեցան Աստուծոյ ու Ազգին այս նուիրական Տունը մաքրագործելու աշխատանքին :

... Այն անձը որ կանչուեցաւ Տեղապահական պաշտօնին, 1949ին, երջանկայիշատակ Տ. Կիւրեղ պատրիարքի վախճանումէն ետք, դժբախտաբար չկատարեց Տեղապահէ մը պահանջուած զրեթէ միակ պարտականութիւնը, որ է իր պաշտօնի անցնելէն 40 օրեր վերջ ընթացք տալ նոր պատրիարքի ընտրութեան գործողութեանց : Աննեղելի միջոցներով եւ անարդարանալի պատրուակներով Աթոռը սուզի մէջ պահեց ամբողջ եօթը տարիներ : Հակառակ վանական ներքին կանոնի, Տեղապահական ժամանակաւոր պաշտօնը զրեթէ մնայուն պաշտօնի վերածելէ վերջ ալ՝ ծանրօրէն թերացաւ վանական եւ պատրիարքական հաստատութեան մը զլխաւորի իր պատասխանատուութեան մէջ: Առ երեւոյթս այն - պէս ցոյց տրուեցաւ որ վանական գործերը եւ կենցաղը կը գտնուին պահանջուած բարձրութեան վրայ· սակայն խիստ ցաւ է մեզ յայտնել իրականութիւնը որ բարոյական փտախտ մը արդէն իսկ բոյն զրած էր վանքին զլխը իրենց ձեռքին մէջ պահող խաւերուն մէջ եւ կը սպառնար վարակել ամբողջ հաստատութիւնը :

Քանքարները, որոնք չէին պակսեր վանքին մէջ եւ որոնցմով օժտուած էր նոյն - ինքն նախկին Տեղապահը, թաղուեցան վատնումի վարչամակներու մէջ: Մոգի եւ հոգիի լոյսեր զրուեցան գայթակղութեան զրուաններու տակ : Վանքին կրթական եւ մշակութային մակարդակը զգալապէս իջաւ : Տնտեսականը զրեթէ քայքայուեցաւ : Եթէ այս բոլոր անչքացման մէջ կարեւոր բաժին մը ունէր արաբ - հրեայ պատերազմը եւ անոր յաջորդող անորոշութեան շրջանը, սակայն պատասխանատուութեան մեծագոյն բաժինը կը մնայ դարձեալ նախկին Տեղապահին եւ իր համախոհներուն վրայ :

Սուրբ Տեղեր անչքացան խնամքի պակասէն եւ չատ բան տուժեց կրօնական իրենց օգտակարութենէն : Ուխտաւորներ յաճախ վերադարձան Երուսաղէմէն՝ աղբիւր գացող եւ ծարաւ վերադարձող մարդոց հոգեվիճակով: Ոչ ոք, որոնց հոգիին մէկ անկիւնը տակաւին վառ կը մնար Ս. Յակոբը միշտ իր պայծառութեան մէջ տեսնելու երջանկութիւնը, կրնար չխոովիլ ի տես այս ընդհանուր նսեմացման : Սակայն, դժբախտաբար , մարդկային տկար եւ ոչ ներելի նկատումներ ոմանց կողմէ, վանական իշխանութիւնը իրենց ձեռքին մէջ պահողներու հետ մեղսակցութիւնը ուրիշներու կողմէ, զրեթէ անդործութեան մատնուած պահեցին պարկեշտութեան պատնէշին վրայ մնացած սակաւաթիւ Միաբանները, այս աննախանձելի երեւոյթներուն դիմաց :

Ամէն ինչ սակայն այս անցաւոր աշխարհի վրայ չափ ու սահման մը ունի: Ընդվզումի բաժակները լեցուեցան երբ նախկին Տեղապահը յանդգնութիւնը ունեցաւ զաղտնապէս արդելք հանդիսանալու Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգէն Ա.ի երուսաղէմ ոտիտի զալու եւ այդ առնչութեամբ եպիսկոպոսական ժողով գումարելու կամքին: Աննեղելի այս արարքը որ պետական արդելքի ծպտումի զգեցած էր, նիւթուեցաւ նախկին Տեղապահի կողմէ լոկ այն նկատումով որ եկեղեցւոյ Գերազոյն Գլուխը ականատես չըլլայ իր իսկ ստեղծած բարոյական աւերածին· ոչ ալ՝ լուութեան դատապարտուած սրտցաւ Միաբաններ, առիթէն օգտուելով, իրենց հոգեկան վիշտերը բանան իրենց Հոգեւոր Հօր : Մոռացութեան անդունդը պիտի նետուին այդ առթիւ նախկին Տեղապահին զոհեվիճակը արտայայտութիւնները եկեղեցւոյ Սրբազան Պետին հանդէպ : Սակայն անմոռանալի պիտի մնայ անբարեխիղճ պատասխանը որ նա տուաւ բարձրաստիճան պաշտօնեայի մը երբ նա բարեացակամօրէն հարցուց· «Կը փափաքի՞ք որ ձեր կաթողիկոսը Երուսաղէմ գայ»· նախկին Տեղապահին սառեցնող պատասխանը եղաւ· «Ես զինք չեմ հրաւիրած··»: Միաբանութեանս նորոգ հանդուցեալ բարեյիշատակ Պարզեւ եպիսկոպոսի մեծագոյն վիշտը, որ միասին դերեզման առաբաւ, եղած էր իր կրօնական Պետին եւ Հոգեւոր Ծնողին նկատմամբ ցոյց սըբած այս անորակելի ընթացքը :

« Մարդ ի պատուի էր եւ ոչ միացաւ»: Երեք հարիւր տարիներու ընթացքին Ամենայն Հայոց կաթողիկոս մը կը հաճի պատուել Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութիւնը եւ հայ ժողովուրդը իր շնորհաբեր ներկայութեամբ: Միաբանութիւն եւ Սպիտմահայութիւնը կը զրկուին այս չնորհքէն եւ պատիւէն լոկ Տեղապահի մը չհաղթած եւ անխոտովանելի նկատում - ներէ բխած չկամութեամբ ... որովհետեւ վեհ. Հայրապետի բարի փափաքները մէկն էր նաեւ Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռը իր օրհնաւոր գահակալով օժտուած տեսնել· մինչ Տեղապահի հաւանի կուգար պահել իր ներկայ դիրքը քան վտանգել զայն պատրիարքական ընտրութեամբ: Այն օրէն ասդին աստուածաշնչական ծանօթ «ՁԵՌՔԸ» զրեց ան - դառնալի վճիռը խիղճերու եւ հոգիներու «պատին» վրայ· «Մանէ, Թեկեղ, Փարէս». (Չափուեցար, կշռուեցար, (պա - կաս գտնուելով, Բաժնուեցար):

Վերեւի խօսքերուն նպատակը չէ երբեք կրկին դատապարտել անձ մը որուն գործերը արդէն զինք դատապարտած են : Ըսուեցան անոնք, զրեթէ յակամայ , զալու համար սա եղրակացութեան թէ Երուսաղէմի մէջ պատահած դէպքերը «Աթոռի կռիւ» չէին, ոչ ալ՝ երկու բարձրաստիճան հոգեւորականներու միջեւ տիրի ունեցող «ցլամարտ», ինչպէս ոմանք այնքան ազգայական ծանծաղամտութեամբ ուզեցին որակել այս պայքարը : Պատահածը իր խորքին եւ էութեան մէջ, Տիրոջ Տան նախանձով վառուած հոգիներու խաղաղ բայց ուժեղ բռնկում մըն էր, ընդդէմ անոնց՝ որոնք մենաշնորհական եւ զեղծարար գործունէութեամբ փորձած էին նուիրական այս Տունը վերածել «Աւազակաց այր»ի :

« Նախանձ տան քո կերիցէ զիս»: Այս խօսքը եղած է եւ կը մնայ նշանաբանն եղած մեծը Սրբոց Յակոբեանց զինուորեալ Ուխտին: Այս նշանաբանէն ի - րենց թաւիզը այդ զէպքերը որ տեղի ունեցան վերջերս Երուսաղէմի մէջ: Այս նշանաբանի լոյսին տակ դիտուած՝ այդ դէպքերը կ'առնեն նոր իմաստ եւ կը զտնան աւելի յստակ եւ բիւրեղացած մինչեւ իսկ բժտուած աչքերու :

Միաբանութիւնս ներկայիս եւս առաջնորդուելով Աթոռանուէր նախանձախնդրութեան այս յաւերժական Ոգիէն, Տէզդապահութենէ զադրեցուց՝ այդ պաշտօնը չարաչար եւ չարաշահօրէն զործածող անձը եւ նոր Տեղապահ ընտրեց՝ անոր զոհը, Տ. Տիրան արքեպիսկոպոսը :

Այժմ ճամբայ կ'ելլենք, ապաւինած Աստուծոյ օժանդակութեան եւ Ազգի համագործակցութեան, վերստին չէնցնելու, կրկին պայծառացնելու Տիրոջ Տունը եւ զայն զարձեալ մատուցանելու Աստուծոյ փառքին եւ Ազգի ու եկեղեցիի բարգաւաճման վայելքին :

ՈՍԿԻ ԱՊՐՃԱՆ

(ՎԷՊ ԳՈՐԾԱԻՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

»— Էյ նայինք, ասո՞ր ինչ պըտոր ըսես, պնդեց փեսացուն :

—Ի՞նչ պիտի ըսեմ որ, պատասխանեց Ղուկաս աղան, օրէնքը ինչ է նէ, ան պիտի ըլլայ: Քէսէ պիչէն հարսնիքի չաբաթուն կ'ընեն: Հիմակ վար իջնանք նէ մենք մեզի խօսինք, Արթաքի աղա :

Ու աչքովը Արմիկին նշան ըրաւ երթալ չաքարը եւ սուրճը բերել: Կ'ուզէր աղան ժամ առաջ հետը առնել դուրս ելլել : Զեւին ու խօսուածքին չատ չէր հաւներ :

Երբ աղջիկը դուրս ելաւ, նշանածը ալ աւելի զայրացկոտ ձայնով մը ըսաւ .

— Ղուկաս աղա, ինծի նայէ, խանութքին, օտային բիրաները անդին կը բանին կոր, իշտէ երեք ոսկին զնաց, նոր ամսականը պիտի բանի հիմակ, ես ...

— Գուզուում Արթաքի աղա, աս տեղը մուհապպէք ընելու եկեր ես, աղաչեց Ղուկաս աղան, գործի խօսքերը հիմակ վար իջնանք նէ հոն կ'ընենք :

Արմիկ ափսէն ձեռքը ներս մտաւ, եւ անուշ ու չէքէր հրամցնելէն յետոյ , Արթաքին չարունակեց .

— Բէ՛ֆ աղէկ, ա՛ս ա՛լ թող ձեր ձեր խօսքը ըլլայ ...

Ղուկաս աղան հանգստացած սրտով չունչ մը քաշեց, բայց ան խօսքը դեռ չէր լմնցուցած .

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՀՈԳԵՐԸ

●

« Փառի Փրէս»ի մէկ աշխատակիցը ուսումնասիրելով Թուրքիոյ ռազմական ուժը, կը զրէ թէ ՀԱԿի (Հիւսիսային Ատլանտեան Կազմակերպութիւն) խորհուրդին ժողովին, որ կը զումարուի Փարիզի մէջ, անառարկելի Թուրքիոյ արտաքին նախարարը պիտի յիշեցնէ այն սպառնալիքները որոնք կը ճնշեն ոչ միայն Թուրքիոյ, այլեւ Ատլանտեան ուժերու զիրքին ամբողջ ալ թիկունքին վրայ արեւելեան Միջերկրականի մէջ :

Թրքական պահեստիներու մանուակիզրաչարժը «սահմանային ռազմափորձերու» համար, որ սկսաւ անցեալ չաբթու, պատասխան մըն է այս սպառնալիքներուն որոնք աւելի եւս իրական զարձան խորհրդային մանուպէտներու եւ ռազմանիւթերու ներխուժումով Սուրիոյ մէջ :

Թուրքերը՝ պահապանները Նեղուցներուն, ամէնէն լաւ կրնան դատել կացութիւնը :Ութ ամսուան մէջ, 1956ի սկիզբէն ի վեր, 504 խորհրդային բեռնաթռչուն նաւեր անցած են Վոսփորէն եւ Տարտանելէն, երկու ուղղութեամբ :

Ամբողջ 1955ի ընթացքին 501 նաւեր մէնայն անցած էին: Իսկ Սեպտեմբերէն ի վեր չկասեցաւ այս առեւտուրը: Մինչեւ հաշուով «կարմիր» նաւերէն, օրական եօթը հատ կ'անցնի, աւելի ճիշդ զիշերներն է որ կ'երթեւեկեն :

Թրքական եղերապահ նաւերը զիտած են որ մեծ մասը զէպի սուրիական նաւահանգիստը՝ Լաթաքիա կ'ուղղուի, որուն ընդարձակումը նոր վերջացաւ, զեկավարութեամբ եւկոսլաւ ընկերութեան մը : Եւ վերջապէս, Թուրքերը բաւական չատ բարեկամներ ունին Սուրիոյ մէջ, զիտնալու համար թէ ինչ կ'անցնի կը զտնայ հոն :

Հետեւաբար այնքան ալ թեթեւօրէն չէ որ որոշեցին զինուորական այդ ցոյցը կատարել, զիտել կուտայ «Փառի Փրէս» : Անդարայի կառավարութիւնը տեղեկացուց իր ՀԱԿի զաշնակիցներուն, Պալքանեան ուխտին եւ Պաղտատի զաշինքին, թէ կը զտնանձնէր իր պատասխանատուութիւնները :

Թուրքիոյ այս քայլը Միջին Արեւելքի պայքարին մէջ, պէտք է բնականօրէն մեծագել տար անոնց որ պիտի փորձուէին նոր Քորէայի մը վերածել այս չրջանը :

Այն թուականէն ի վեր որ Թուրքիա կ'օգտուի ամերիկեան օժանդակութենէն (1947 Մայիս 22 եւ Յուլիս 12), բայց մանաւանդ այն օրէն ի վեր որ մաս կը կազմէ ՀԱԿին (1951 Հոկտ. 22), Թուրքիան զօրաւոր բանակ մը ունի, կազմուած քսան զօրաբաժիններէ որոնց տասը առնուազն զրահապատ են :

Այս ուժը բաժնուած է երեք զլխաւոր բանակներու, — Առաջինը որուն կեդրոնը Պոլիս է, իբր զործունէութեան չրջան

— Էյ նայինք մէկալնէ՞րը, հարցուց : Պառաւին ձեռքերը նորէն մխրճեցան սնտուկին խորը· խեղճը կը կարծէր թէ ծրարները քակուած էին ու թուղթեր թափեր էին: Մէկալները ո՛ր սատանին ծակը ընկեր էին : Կը փնտռէր :

— Էյ գտա՞ր մի, հարցուց Արթաքին , յուսախաբութեամբ առաջուընէ աւելի զառնացած: Հէյլէթ ես բան մը զիտէի ըի, թուղթերը մէյ մը աչքովս տեսնալ ուզեցի :

Ու հերոստած պառաւը, պղպեղները մէկիկ մէկիկ դուրս կը հանէր, կորուսը անոնց ներքեւէն զտնելու հաւատքով:

— Մի փնտռեր, մի փնտռեր, ըսաւ է - րիկը, ես մէկալները տարեր եմ :

Վարդենի տուտուն սնտուկը զլխիկոր զոցեց, ու զարձաւ խեղճուկ մը էրկանը երեսը նայեցաւ, մարդը այդ պահուն պատրուակ մը հայթայթած էր, երկաթուղիներուն աներեւութացումը բացատրող:

— Պանիըէյն, չարունակեց, մենծ զիրք մը հանեցին, մինչեւ հիմակ ելած ամէն թիւերը մէջը զրուած են· ամէն մարդ կը նայի կը փնտռէ կոր ըի աճապարած աչքէ փախած բան մը կա՞յ մի: Գիրքը մենծ է, իմիս ալ չէ, չեմ կրնար տուն բերել· թուղթերը տպարան տարի մէկիկ մէկիկ կը նայիմ կոր· իշտէ երեքը լմնցան, մէկալ ինը հատն ալ վաղը , մէկալ օր կը բերեմ :

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ՆՎԻՐՈՒՄ

(ՍԱՏԻՆԱՏՆ ԿՅՈՒ, 364 - 400)

Գ. ԳԼԽ.

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՈՍԿԵՊԱՐԱՆԻ

Գովասանքի ճառ մարտիրոս Սարգսյանի վերաբերյալ, որը գրել է Ներսես Կոմսի Աշտարակեցին, 1939 թ. հունվարի 1-ին։

Ի՞նչ է նշանակում գովասանքի ճառ գրել։ Ինչպե՞ս պետք է հասկանալ այդ բառերը։ Ինչպե՞ս կարելի է գովասանքի ճառ գրել մարդու մասին, որի հետ ոչ մի անգամ չես հանդիպել, որի հետ ոչ մի անգամ չես խոսել, որի հետ ոչ մի անգամ չես նամակագրել։ Ինչպե՞ս կարելի է գովասանքի ճառ գրել մարդու մասին, որի մասին ոչ մի բան չգիտես, բացի նրանից, որ նա մարդ է եղել, ինչպես դու ես մարդ, ես մարդ եմ, նա մարդ է եղ

ուած են, թէ կացութիւնը եղերական է աւելի քան երբեք : «Բուն ոչընչութիւնը նոր կը սկսի »:

Առջի օր պրոյց կը հրջէր թէ վարչապետը՝ Քաւար անձնասպան եղած է : Իրականէն պաշտօնատար մը անմիջապէս հերքեց, դիտել տալով · — «Ի՞նչպէս կ'ուզէք որ լուրը ճիշդ ըլլայ· Քաւար ապատ չէ նոյն իսկ անձնասպանութիւն գործելու : Խորհրդարանին պահակ մը դիշեր ցերեկ կը հսկէ իր վրայ : Ան ողորմելի դերի մըն է խորհրդարանին մէջ: Ռուսերը եկան Նոյեմբեր 4ին եւ հոն գտան պինքը»:

Ռաատիօ - Մոսկուա կը խոստովանի թէ կռիւները կը շարունակուին Փեչթայի փողոցներուն մէջ: «Հակայեղափոխականները պատնէշներ չինած են, բայց ապահովութեան ուժերը արագօրէն վերահաստատեցին բարեկարգութիւնը »:

× ՄԱԿի ընդհ· ժողովը նոր բանաձեւ մը քուէարկեց, դատապարտելով Ա· Մի - ութեան միջամտութիւնը Հունգարիոյ մէջ եւ պահանջելով պարպել սովետական ուժերը :

× Մ· Նահանգներու փոխ նախագահը, Նիքսըն, Աւստրիա պիտի երթայ յառաջիկայ չաբթու, Հունգարիոյ փախստականներուն կացութիւնը քննելու համար :

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻՆԵՐԸ ՎԵՐՍԿՍԱՆ ԳՈՐԾԵԼ

Իրլանտացի ազգայնականները չարք մը յանդուգն ձեռնարկներ կատարեցին ե - րեքշաբթիէն չորեքշաբթի դիշեր, Հիւս· Իրլանտայի բրիտանական հաստատութեանց դէմ, պահանջելով այդ երկրամասին միացումը իրլանտական հանրապետութեան: Տեղի ունեցան չարք մը պայթումներ: Լընտընտէրիի մէջ քանդուեցաւ անթելի կայանը, որ կապուած էր Լոնտոնի հետ: Ուրիշ վայրի մը մէջ 12 յեղափոխականներ, որոնք ոստիկանի համա - զգեստ հագած էին, զատական պալատը մտնելով քարիւղ թափեցին եւ ամբողջ չէնքը վառեցին : Արմակի մէջ յարձակեցան զօրանոցին վրայ եւ բուռն հրացանաձգութիւն մը տեղի ունեցաւ: Կամուրջ մը խորտակուեցաւ ուժանակով : Ցարձակումներուն թիւը տասը կ'անցնի : Կառավարութիւնը չարժման մէջ զրաւ տասը հազար զինուորները , հետապնդելու համար յեղափոխականները որոնց թիւը երկու հարիւր կը հաշուէն: Անգլիոյ ազգ· պաշտպանութեան նախարարութիւնը քննութիւն բացաւ , դատապրութեան ծայրերը բանալու համար:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՌՈՒՄԲԵՐ պայթեցան Քովէյթի (Պարսից ծոց) քարիւղի դաշտին մէջ, բայց 185 հորերէն միայն մէկը բռնկեցաւ : Անգլիա այդ հորերէն կը ստանայ իր քարիւղին մէկ մասը :

ՀԱԶԱՐԱՒՈՐ ՀՐԵԱՆԵՐ Սիպերիա կ'աքսորուին Ուկրայնայէն եւ Պալթեան երկիրներէն, համաձայն Վիէննա հասած տեղեկութեանց :

ՍԱՐի մասին կնքուած դաշնագիրը վաւերացուեցաւ Ազգ· ժողովին կողմէ , 225ի դէմ 354 ձայնով :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ Շթեթին քաղաքին մէջ յարձակում կատարուած էր խորհրդային հիւպատոսարանին վրայ: Ջերբակալուեցան 88 ցուցարարներ: Ոստիկանութիւնը արտասուաբեր կաղ զործածեց, բանտը պաշտպանելու համար :

ԱԼԺԵՐԻՈՑ համայնավար կուսակցութեան ընդհ· ժողովին մէջ Աչխատանքի Դաշնակցութեան ընդհ· քարտուղարը , Տի Վիթթօրիօ , ուժգնօրէն քննադատեց Ա· Միութեան միջամտութիւնը Հունգարիոյ մէջ, մեծ իրարանցում պատճառելով :

ԶՈՐՍ ՀԱԶԱՐ Ֆրանսացիներ եւ Անգլիացիներ հեռացած են Եգիպտոսէն, 12 օրուան ընթացքին: Հրեաներն ալ կը հեռանան խմբովին: Անգլիա բողոքեց Ազգա-ժողովին :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Դեկա· 12).— Ջոյլ ոսկի՝ 465·000, նափոլէոն 3380, գուինէ· 3270 , անգլ· 4340, քսան տոլարնոց 16·360 : Թղթադրամ (անպաշտօն).— Սթերլին 1030, տոլար 401, գուինէ· 95, պելժ· 7·90, լիր 0·61:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՎԱՒԱՆՍԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ֆ· Կապ· Խաչի մասնաճիւղին , Դեկա· 23ին:

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԽՆԴՈՅՔ

(Դաշնակցութեան օրուան առթիւ)

Նախաձեռնութեամբ «Վարդան» ենթակոմիտէին եւ մասնակցութեամբ Ֆ· Կ· Խաչի մասնաճիւղին եւ Նոր Սերունդի «Կռուվարենց» խումբի, այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 5ին, Առնուվիլի եկեղեցւոյ կից սրահին մէջ :

Գեղարուեստական բաժին, Օր· Աստղիկ Բէօսէեան (երգ) եւ Պ· Գարեգին (թառ):

Ճոխ պիւֆէ :

Հաղորդակցութիւն· — Փոքր տը լա Շափէլէն առնել 268 թիւ օթօքարը եւ իջնալ կառ Վիլիէ լը Պէլ, հետեւեալ ժամերուն 13·32, 13·53, 14·03, 14·23, 14·34, 14·54, 15·05, 15·25, 15·36 եւն·:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Քաֆէ Ռնեժանի վերյարկը :

Դասախօս՝ Մ· ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

Նիւթը՝ Գիտուն պատմաբան Փաղ Ռօպպաս եւ Հայերը :

Մուտքը ազատ է: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՄԱՐՍԷՅԼ

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի

Պարահանդէսը

Այս Շաբաթ ժամը 21էն մինչեւ լոյս

Ալհամպրայի մէջ

Լաւագոյն մթնոլորտ ինչպէս միշտ :

ԵՌԱԶԱՑՆ ՊԱՏԱՐԱԳ ՇԱԽԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի Ս· Ցակոբի ոտնին առթիւ, հանդիսաւոր Ս· պատարագ կը մատուցուի, Շաւիլի մատրան մէջ: Կը նախագահէ եւ կը քարոզէ Փարիզի առաջնորդ Սեբովբէ եպիսկ·: Երգեցողութիւնները կը կատարուին եռաձայն, հրաւիրեալ դպիրներու կողմէ, ղեկավարութեամբ երաժշտագէտ Նշան Սերոբեանի :

Ցաւարտ պատարագի հոգեհանդիստ կատարուի Հայ Կարմիր խաչի վաստակաւոր անդամուհի Օր· Զարուհի Գալֆաեանի մահուան 4րդ տարելիցին առթիւ:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐՈՒ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՊՏՈՒՅԹ

ԿԵՏՐ· ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Կը ներկայացուի ԳՐԻԳՈՐ Վ.ՀԱՒԱՆի

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

ժամանակակից թատերախաղ 4 արար հինգ պատկեր :

Գ· Տէրվիշեան, Օր· Ալիս Փափազեան, Ն· Պշտիկեան, Միհրան Մ· Եփրեմեան եւ հեղինակը:

Ներկայացումներու կարգը .—

ՏԷՍԻՆ.— Ուրբաթ դիշեր, 14 Դեկտ· ժամը 8·45ին, Հ· Ց· Դ· Տան մէջ:

Նախաձեռնութեամբ զպրոցի հոգաբարձութեան :

ԼԻՈՆ.— Կիրակի ցերեկ 16 Դեկտ· ժամը 14·45ին, Սալ Ֆրանսուա Քոփէ :

Նախաձեռնութեամբ Ֆ· Կ· Խաչի Լիոնի մասնաճիւղին :

ՎԻԷՆ.— Կիրակի դիշեր, 16 Դեկտ· ժամը 8·45ին, Սէրքըլը Կաթոլիք :

Նախաձեռնութեամբ Հ· Մ· Ը· Մ·Ի :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Երկուշաբթի 24 Դեկտ· ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Հ· Ց· Դ· Նոր Սերունդի Պոմոնի մասնաճիւղին կողմէ : Մանրամասնութիւնները չուտով :

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ

Վ.ՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԶՐԻ ՑԱՆԶՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԷ

185, Bd. J. JAURES et
15, Av. A. MORIZET
Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ՆՐԳԶԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կիրակի, 16 Դեկտ· ժամը 4ին

AMBASSADEURS

3, Avenue Gabriel (Champs-Elysées)

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ **BACHICHA**

Մուտք 500 ֆրանք Սեղանները կանխաւ ապահովել

CEN. 36-23

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Մեզի կը տեղեկացնեն թէ խումբ մը զբաղէտներու եւ մտաւորականներու նախաձեռնութեամբ, Գործադիր Մարմին մը կը պատրաստուի ոտնել Պ· Մկրտիչ Պարսամեանի զբական եւ ուսուցչական յիսնամեայ գործունէութեան յոբելեանը, յառաջիկայ Փետրուար 3ի կիրակի իրիկունը, Սալ Շոփէնի մէջ: Մանրամասնութիւնները յառաջիկային :

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այս թուականը :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ· Մ· Ը· Մ·ի առաջին պարահանդէսը այս կիրակի, ժամը 21էն մինչեւ երկուք, Փավիյօն տ'Ամբընվիլի ընդարձակ սրահին մէջ, մասնակցութեամբ լաւագոյն նուագախումբին :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Բազմաթիւ անակնկալներ : Առատ պիւֆէ մատչելի դիներով: Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամանց մեր մարզիկ պատանիներուն հետ :

Սրահին ջեռմութիւնը ապահովուած է:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ոտնձգառին հանդէսը ԱՑՍ ԿԻՐԱԿԻ ժամը չորսին :

Կը ներկայացուի՝

«ՋԱՐՇԵԼԸ ԱՐԹԻՆ ԱՂԱ»

Արտասանութիւն, երգեր, խաղեր եւ մանկական պարեր :

26, Rue Troyon, Métro : Pont de Sèvres.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Հրանտ Բալուեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Լորիս Բաբանեան եւ զաւակը շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, դրաւոր, ծաղկեպսակով կամ բարեպաշտական հաստատութեանց եղած նուէրներով ցուցաբերութիւն յայտնեցին իրենց մօր եւ մեծ մօր՝ ԹԱԳՈՒՀԻ ԲԱԼՈՒԵԱՆի կսկծալի մահուան առթիւ :

EUROPE No. 1
1647 mètres G. O.

Anne-Marie

առտուոյ ծանօթ ներկայացնողը պիտի ունկնդրել տայ հայերէն երգապնակ մը , «Ֆիզ ճուման», այս երկուշաբթի առաւօտ , ժամը 11ին:

Ո՞ՒՐ ԱՆՑԸՆԵԼ

ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ԶԱՐԹՕՆՔՆԵՐԸ

Անշուշտ

ԼԻԼԱԻՆ

24 RUE ST. LAZARE, PARIS (9e)

Կանխաւ ապահովել սեղանները՝ Հեռաձայնելով՝

TRI. 31-62

ՏՕՆԱԾԱՌ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին Տօնածառի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ կիրակի, 23 Դեկտ· ժամը 15ին: Կը հրաւիրուին ծնողներն ու համակիրները :

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ· Ց· Դ· Շրջ· կոմիտէն ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ.—

Համազասպ խումբը, չաբաթ, 15 Դեկտ· ժամը 9ին:

Մուրատ խումբը (Աւինեոն) 16 Դեկտ· կիրակի, ժամը 3·30ին:

Թաքուլ խումբը , երկուշաբթի, 17 Դեկտեմբեր, ժամը 9ին:

Ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղիներու մէջ:

ԻՍԻ.— Հ· Ց· Դ· Զաւարեան կոմիտէի ընդհ· ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Խրիմեան զպրոցը: Բոլոր ընկերներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ : Կարեւոր օրակարգ :

ՊԱՆԵՒՕ ՔՈՇԱՆ.— Հ· Ց· Դ· Արծիւ ենթակոմիտէն ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, սովորական հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ :

ՎԻԷՆ.— Հ· Ց· Դ· Կոմիտէին ընկերական ընդհ· ժողովը այս կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 2·30ին, Համօ Օհանջանեան սրահին մէջ: Ներկայ կ'ըլլայ Կ· Կոմիտէի ներկայացուցիչը: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ֆ· Կ· Խաչի Պուլ· Օտտոյի մասնաճիւղը ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները այս երկուշաբթի ժամ 3ին , սովորական հաւաքատեղին :

ՌՈՆԻ ՍՈՒ ՊՈՒԱՅԻ ԽՄԲԱՆ

Այս չաբաթ իրիկուն, Քաֆէ տիւ Քոմէրսի սրճարանին մէջ (եկեղեցիին դիմացի անկիւնը): Դասախօս Պ· Յովհաննէս Կարապետեան, նիւթը՝ « Նոր Սերունդը ի՞նչ կը պահանջէ մեզմէ»: Կը հրաւիրուին նաեւ չրջանի հայրենակիցները :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Ցակոբ Դաւիթեան կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանդիստ պատարագ պիտի կատարուի Շաւիլի մատրան մէջ , ի յիշատակ իրենց հանգուցեալ ծնողաց: Կը հրաւիրուին յիշատակը յարգողները :

ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Դաշնակի դասեր Մարսիլիոյ մէջ

Իբրեւ փորձառու մանկավարժ ուսուցիչ, Մատլէն Եավէր վերսկսած է իր դաշնակի դասաւանդութիւնները:

Ժամանակի խնայողութիւն, հսկայական յառաջդիմութիւն, արդիական արտաքաշարժ դիւրուսոյց մեթոտներով, անոնք որ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուզեն տիրապետել երաժշտական արուեստին եւ դաշնակ նուագել Քոնսերվաթուարի ծրագիր կանոնադրով , դիմեն, ամէն օր ժամը 2-7,

MADELEINE YAVER
17, Rue Flegier, MARSEILLE (1o)

ԾԱԽՈՒ Է

Թրիքոյի մեքենայ մը ժոժ 10, 1·20 , մօթէորով եւ բուլոյով :

Դիմել Պ· Ռուբէն Տէր Թոմասեանի , 20 Bld. Garibaldi, Issy-les-Moulineaux (S)

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ՎԱՒԱՆՍԻ ՄԷՋ

THEATRE MUNICIPAL

Այս Շաբաթ գիշեր, ժամը ճիշդ 8·45ին

Նախաձեռնութեամբ Ա.Զ.Գ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Եւ ի նպաստ տեղւոյն հայ աննեցուկ կարօտեալներուն

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԸՆՏՐՈՒԱԾ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐ կը ներկայացնեն ԳՐԻԳՈՐ – Վ.ՀԱՒԱՆի

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր:

Առաջին անգամ ըլլալով կեդր· Ֆրանսայի մէջ՝

Գ· ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Օր· ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, ՄԻՀՐԱՆ Մ· ԵՓՐԵՄԵԱՆ, Ն· ՊՇՏԻԿԵԱՆ եւ հեղինակը :

Մուտքի մատչելի գիներ — Սրահին ջեռուցումը ապահովուած է

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. :1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ
15
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
•
SAMEDI
15 DECEMBRE
1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7758 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3569

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«ԴԵՌ ՑԱԾ Է ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ»

•

« Սովետական Հայաստան » Նոյ. 29ի խմբագրականին մէջ հպարտութեամբ կը թուէ 36 տարիներու ընթացքին կատարուած նուաճումները. —

« Քիմիական, մեքենաշինական, գունաւոր մետալուրգիայի, լեռնահանքային, էներգետիկ, շինանիւթերի, տեքստիլի, տրիկոտաժի, աննդի և այլ արդիւնաբերական ճիւղերի» ստեղծումը, հարիւրաւոր ձեռնարկներու եւ գործարաններու հաստատումը, 120 մեծ ու փոքր էլեկտրակայանները, տասնեակ նոր ածուխներու եւ դիւղերու չինութիւնը կամ բարեկարգումը եւն.։

Եւ դիտել կուտայ.

— « Նախասովետական Հայաստանի խղճուկ պատկերը մնացել է անցեալում, ձնացել է Երեւանի հնագիտական թանգարանում »։

Նախասովետական Հայաստանը, այն որ կազմուած էր ցարական իշխանութեան փլուզումէն եաք, տեւեց միայն երեսուն ամիս : Մարդիկ անկարելին կը փորձէին, պատերազմին ստեղծած քաոսը ձեւի մը վերածելու համար, երբ մուրճն ու մանգաղը վերիվայր չրջեցին ամէն բան, առաջնորդութեամբ կարմիր բանակին :

Արդ, կարելի է բաղդատել երեսուն ամիսը եւ 36 տարին,— նորահաս մանուկ մը առոյգ եւ հասուն երիտասարդի մը հետ ...

Թուաբանական մանրամասնութեամբ ճշդելով կատարուած յառաջդիմութիւնները, որոնք օրը օրին արձանագրուած են դաշնակցական մամուլին մէջ, Երեւանի պաշտօնաթերթը առանց վերապահութեան կը խոստովանի թէ «մենք իրաւունք չունինք հանգստանալու ձեռք բերածով»։

— « Մեզ մօտ դեռ շատ թերութիւններ կան ե՛ւ էկոնոմիկայի, ե՛ւ կուլտուրայի բոլոգատառներում... կան ձեռնարկութիւններ որոնք տեւականօրէն ետ են մնում. չեն կատարում պետական առաջադրանքները : Դա հանդուրժել չի կարելի :

... Մեզ մօտ դեռ եւս ցածր է հացահատիկային կուլտուրաների բերքատուութիւնը. շրջանների մեծ մասը չկատարեց բերքատուութեաց բարձրացման առաջադրանքը :

... Հարկաւոր է հաւաքել մինչեւ վերջին փաթիլ բամպակը, յանձնել մինչեւ վերջին ֆիլոկրամ ծխախոտը » :

Ամբողջ խմբագրականին մէջ, ոչ մէկ տող, ոչ իսկ հեռաւոր ակնարկ մը՝ քաղաքական պահանջներու մասին :

Անշուշտ անոր համար որ, «դա դիալեմատիական հարց է» : Իրաւունք չունին մինչեւ անգամ ներքին սահմաններու մասին խօսելու, ղրացիներուն բաշխուած 17 հազար քառ. քիլոմեթր ժառանգութիւնը եաք պահանջելու :

Ուրեմն պայքար բնութեան դէմ՝ ամէն մը հող աւելի շահելու, եւ դիտական, ճարտարագործական ճիղեր՝ նոր նուաճումներ կատարելու համար :

Այդ ճակատին վրայ եւս կը դանենք շատ կարեւոր խոստովանութիւն մը :

Ինչպէս յայտնի է, քանի մը տարիէ ի վեր ձեռնարկած են Սեւանի լիճը «սրբադրելու», նուազեցնելով խորութիւնը եւ տարածութիւնը, որպէս զի ելեկտրական հոսանք ճարեն, թէ ներածման եւ թէ արտածման համար :

Արկածալի ձեռնարկ մըն էր այս, եւ ահաւասիկ Երեւանի Գիտութեանց Ակադեմիայի նախագահը, Վ. Համբարձումեան ընդ. ժողովին մէջ կը հաստատէ թէ նախկին ծրագիրը «այլեւս չի համապատասխաներ գիտութեան եւ տեխնիկայի ժամանակակից պահանջներին» : Եւ արդէն ձեռնարկած են նոր ծրագրի մը մշակման :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ՋԷՆՔԵՐ ԿԸ ՊԱՇԱՆՁԷ

•

ՋՈՒԶԵՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԱՐԲԱՆԵԱԿ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ատլանտեան պինակցութեան խորհուրդը իր երրորդ օրուան նիստին մէջ կրկին որոշեց պատերազմի չդիմել, փրկելու համար արեւելեան Եւրոպայի արբանեակ երկիրները : Միեւնոյն ատեն որոշեց խնդրել Մ. Նահանգներէն որ հիւլէական զէնքեր տրամադրեն իրենց պաշտպանութեան համար : Յետոյ յանձնարարեց ընդհ. քարտուղարին՝ Լորա Իսմէյի որ փորձէ կարգադրել անդամներուն միջեւ ծագած վէճերը, նկատի առնելով նաեւ Կիպրոսի եւ Սուէզի խնդիրները :

Մ. Նահանգներու պատերազմական նախարարը, որ ներկայ էր ժողովին, պատասխանեց թէ պիտի քննէ հիւլէական զէնքերու խնդիրը, բայց որեւէ խոստում չտուաւ, վասն զի ամերիկեան սահմանադրութիւնը կ'արգիլէ հիւլէական ինդա նօթներ եւ հրթիռներ կամ ուրիշ նոր զիներ յանձնել առանց նախագահին հաւանութեան :

Արեւմտեան Գերմանիոյ արտաքին նախարարը, Պրենթանօ, հինգ հիմնական կէտերէ բաղկացեալ յայտարարութիւն մը յանձնած էր, հետեւեալ բովանդակութեամբ. —

1. Բոլոր ազատասէր ժողովուրդները պէտք է պաշտպանեն արեւելեան Եւրոպայի ազգերուն ինքնորոշման իրաւունքը, իրենց նախընտրած կառավարութիւնը հաստատելու համար ամենայն ազատութեամբ :

2. Արեւելեան Եւրոպայի այդ երկիրներուն մէջ քաղաքական կարգադրութիւնը պէտք է հիմնուի ազգային անկախութեան եւ դերիշխանութեան վրայ : Պէտք է վանել որեւէ նուաճողական փորձ որ կը ձգտի բռնի հպատակեցնել փոքր երկիրները :

3. Արեւելեան Եւրոպայի բոլոր ազգերը պէտք է իրաւունք ունենան կատարեալ ազատութեամբ որոշելու իրենց ընկերային կարգադրութիւնը :

4. Արեւելեան Եւրոպայի ներքին բարգաւաճումը պէտք չէ ենթարկուի զինուորական ազդեցութեան մը, ոչ ալ քաղաքական կամ տնտեսական ճնշումի մը :

5. Պէտք է անբռնաբարելի մնան արեւելեան Եւրոպայի ժողովուրդներուն մարդկային իրաւունքները :

Այս բանաձեւը պիտի ղրուի վերջնական դեկոյցին մէջ : Գերման նախարարը իր բանաձեւը յանձնած ատեն ազդարարեց թէ եթէ արեւել. Գերմանիոյ մէջ ալ ըմբոստութիւն մը ծագի յարձնման Հունգարիոյ ապստամբութեան, հետեւանքը կրնայ ըլլալ երրորդ աշխարհամարտ մը : Իր կարծիքով, երբեք պէտք չէ ան միջական ազատութեան սնոտի յոյսեր ներշնչել արեւելեան Եւրոպայի ժողովուրդներուն :

Հիւլէական զէնքերու խնդիրը քննուած ատեն, բոլոր պետութեանց ներկայացուցիչները բացատրեցին թէ ներկայ դարուն չափազանց դժուար է ծանր ծախքեր ատանձնել ազգային պաշտպանութեան համար : Ամէնքն ալ կ'ուզեն կրճատել տնտեսական բանակներու ծախքերը եւ հիւլէական սպառազինութիւններ կատարել, իրրեւ խնայողութիւն : Այս առթիւ Անդլիոյ եմտական նախարարը դիտել տուաւ թէ, օրինակ, արեւմտեան Գերմանիան տասնուած է աւելի դրամ ծախսել, անդլիական զօրք պահելու համար : Անդլիոյ պաշտպանութեան նախարարն ալ անհրաժեշտ կը դանէ որ արեւմտեան եւրոպայի զինուորները սպառազինուին հիւլէական զէնքերով : Արեւմտեան Գերմանիոյ, Իտալիոյ ներկայացուցիչներն ալ կրկնեցին այս պահանջը :

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵՑ Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

•

Մակի ընդհ. ժողովը Դեկտ. 12ին 8ի դէմ 55 ձայնով եւ 13 ձեռնպահութեամբ քուէարկեց բանաձեւ մը որ խստօրէն կը դատապարտէ Խ. Միութեան միջամտութիւնը Հունգարիոյ մէջ եւ կը պահանջէ եան կանչել կարմիր բանակը :

Ժողովը նախապէս մերժած էր Հնդկաստանի առաջարկը որ կը թելադրէր Մոսկուա ղրկել ընդհ. քարտուղարը, ելք մը դտնելու համար եւ բանաձեւէն ջնջել Խ. Միութեան դէմ ուղղուած պարսաւը :

Խ. Միութեան պատուիրակը, Կուզնեցով, ճաղկեց Հունգարիոյ դէմ կատարուած «կոպիտ եւ նախատական յարձակումները», որոնց հետեւանքով հունգարական պատուիրակութիւնը հեռացաւ ժողովէն : Այս առթիւ դիտել տուաւ թէ Մ. Նահանգները «քաղաքական վտանգաւոր խաղ մը, կը փորձեն, Թոյն եւ ատելութիւն սերմանելով :

Ազգաժողովին պատմութեան մէջ առաջին անգամ է որ դատապարտութեան բանաձեւ մը կը քուէարկուի անդամներէն մէկուն դէմ : Իրազեկները կ'ըսեն թէ վերջին խօսքը արտասանուած չէ տակաւին եւ դժուար է նախատեսել թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ հետեւանքը, եթէ Խ. Միութիւնը չդունակէ միեւնոյն քաղաքականութիւնը Հունգարիոյ մէջ եւ եթէ այս վերջինը մերժէ ընդունիլ Ազգաժողովին քննիչները կամ ընդհ. քարտուղարը : Այն ատեն խնդիրը նորէն պիտի քննուի եւ նոր բանաձեւ մը պիտի առաջարկուի :

Ահաւասիկ Դեկտ. 12ին քուէարկուած բանաձեւը. —

1. Ընդհ. ժողովը նկատելով որ վերջին դէպքերը բացորոշապէս կ'ապացուցանեն թէ հունգար ժողովուրդը կ'ուզէ վերա -

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

Միջանկեալ, Անգլիոյ նախարարները յայտարարեցին թէ չեն կրնար Ատլանտեան կազմակերպութեան սեղանին վրայ դնել Կիպրոսի խնդիրը, թէ նոր սահմանադրութիւն մը խմբագրած են արդէն, զոհացում տալու համար Կիպրոսի բնակիչներուն : Լորա Իսմէյ փորձեց լուծել այս վէճը, բայց Անգլիա, Յունաստան եւ Թուրքիա ընդդիմացան :

Անգլիոյ դլխաւոր ներկայացուցիչը մեղադրեց արեւմտեան Գերմանիան թէ դանդաղ կը կատարէ իր զինուորական յանձնառութիւնները : Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը, որուն երկկուան ճառը դառնութիւն պատճառած էր, կրկնեց թէ ամերիկեան զօրքը պիտի մնայ Եւրոպայի մէջ, բայց միեւնոյն ատեն դիտել տուաւ թէ Եւրոպան ինք պէտք է հետզհետէ ճարէ Ատլանտեան ճակատին զօրքը, արեւմտեան Գերմանիոյ աջակցութեամբ : Յետոյ բացատրեց թէ պէտք չէ միայն հիւլէական ուժին ապաւինիլ Եւրոպայի պաշտպանութեան համար :

Վիճաբանութեանց ընթացքին Ատլանտեան ճակատին նոր հրամանատարը, զօր. Նորսթէտ պահանջեցզօրացնել արեւմտեան Եւրոպայի զինուորական ուժերը, նկատի առնելով Հունգարիոյ դէպքերը : Ուրիշ զօրավար մը յիշեցուց թէ Խ. Միութիւնը ահագին ուժեր ունի տակաւին :

Խորհուրդը միաձայնութեամբ վաւերացուց երեք իմաստուններու տեղեկագիրը, լայն իրաւասութիւններ տալով ընդհ. քարտուղարին, (ամէնէն հաւանական թեկնածուն է Պելժիոյ արտաքին նախարարը Սփաք) : Նոյնպէս հաւանութիւն յայտնեց զերմանական բանաձեւին : Խորհուրդը մասնաւորապէս դնահատեց զերման նախարարին չափաւորութիւնը, հաստատելով որ արեւելեան Գերմանիան հակառակ է զինեալ միջամտութեան, արեւելեան Գերմանիան ազատելու համար :

ԿՈՒԻԲ ՉԷ ԴԱԴՐԱԾ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

•

Փեշթայէն կը հեռագրեն թէ հազարաւոր բանուորներ որոշեցին ընդհ. գործադուլ կատարել անսահման ժամանակով, մինչեւ որ վարչապետ Քատար արձակէ բանուորական կեդր. Խորհուրդին նախագահը, Շանտոր Ռաց : Բանուորները նոր ցոյց մը սարքեցին մայրաքաղաքին փողոցներուն մէջ, արհամարհելով զինուորները եւ ոստիկանները : Ընդհարումներ պատահեցան Փեշթայի եւ երկրին զանազան մասերուն մէջ, երբ ոստիկանութիւնը եւ ռուսական հրասայլերը կը փորձէին արդիլել գործադուլը : Վիէննա հասած ճամբորդներ կը պատմեն թէ բուռն կռիւներ տեղի կ'ունենան հանքային չրջաններուն մէջ եւ Փեշթա - Վիէննա ճամբուն վրայ : Կ'ըսուի թէ 300 զինուորներ սպանուած են Փեշթի մէջ, Եւկոսլաւիոյ սահմանագլուխին մօտ :

Նոր գործադուլը անչարժութեան պատպարտեց Փեշթայի գրեթէ բոլոր գործարանները : Ոստիկանութիւնը եւ զօրքը բռնի դրաւեցին կարգ մը մեծ գործարաններ :

Հունգարական ազբիւրէ կը պնդեն թէ Փեշթայի կառավարութեան դլուխը կը դտնուի Խ. Միութեան Ապահովութեան վերատեսուչը, զօր. Սերով :

Ստոյգ տեղեկութիւններ կը պակսին դաւառի մասին : Չինուորական ատեանները սկսած են գործել Ըստ օրինի միայն մահապատիժներ կրնան տալ : Կ'ըսուի թէ դնդակահարութիւններն սկսած են արդէն : Պարզեւներ սահմանուած են, մատնանչումեր կատարելու համար :

32·000 ՍՊԱՆԵԱԼ

Հնդկաստանի վարչապետը, Նեհրու յայտարարեց թէ «տարակոյս չկայ որ Հունգարիոյ յեղափոխութիւնը ազգային չարժում մըն էր, նոյնիսկ եթէ կարգ մը յետադիմական կամ դուրսէն եկած տարրեր մասնակցած ըլլան : Վարչապետը այս յայտարարութիւնն ըրաւ Երեսփ. ժողովին մէջ, Ուշինկթըն մեկնելէ առաջ : Յետոյ ըսաւ թէ 25·000 Հունգարներ եւ 7000 Ռուսեր սպաննուած են դէպքերու ընթացքին եւ թէ կրաւորական դիմադրութիւնը կը չարունակուի : «Մեր դեսպանին տեղեկութեանց համաձայն, Փեշթայի մթնոլորտը կը յիշեցնէ Հնդկաստանի քաղաքացիական անհնազանդութեան պայքարը, անկախութենէն առաջ : Հնդկաստանի ներկայացուցիչները թելադրած են Հունգարիոյ ընդունիլ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը եւ դէտերը : Հնդկաստանի համար ամէնէն կարեւորը այն է որ կացութիւնը չայլասերի, համաչխարհային ընդհարումի մը վերածուելով : Հնդկաստան կը պահանջէ օտար ուժերը քաշել Հունգարիայէն :

ՅՈՑՑԵՐ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Վարչաւայէն կը հեռագրեն թէ հակառուս ցոյցերը կը չարունակուին Լեհաստանի դանազան մասերուն մէջ : Տասնը - մէկ քաղաքներ վարակուած են ընդհանուր հոսանքէն : Քաղաքապահ զօրքը առջի օր բիրերով կատեցուց նոր յարձակում մը Շեթեթինի մէջ, ուր ծանր դէպքեր պատահեցան երկուշաբթի օր : Թերթերը կը ծանուցանեն թէ բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուած են :

Գերմանական ազբիւրներու համաձայն, ցոյցերը հետզհետէ կը ծաւալին : Յուցարարները կը հրկիզեն ռուսական ազդերը : Ամէն տեղ կը լսուի նոր ազդանչանը. — « Ձամբեցէք Ռուսերը, վերազարձուցէք մեր արեւելեան նահանգները» :

ԿԻՊՐՈՍԻ համար նոր սահմանադրութիւն մը խմբագրուած է : Անգլիոյ գաղթային նախարարը Ամէնք մեկնեցաւ, յետոյ պիտի երթայ Անդարա, երկու պետութեանց տեսակէտները իմանալու համար :

ՊՈՒԼԿԱՐ ԳԻՒՂԱՑԻՆ ՆՈՐ ԿԱՐԳՈՒՍԱՐՔԻՆ ՏԱԿ

●

Նորագոյն իրաւակարգերը զործարա – նը՝ բանուորին եւ հողը՝ գիւղացիին յայտարարեցին, բանուոր եւ գիւղացի խանդավառուեցան, սեփականատէր եւ հողատէր պիտի ըլլային, քաղքենի, զը – բամատէր եւ հողատէր դասակարգի չա– հագործումներէն պիտի ազատուէին : Գիւղացին ազատեցաւ հողատէրէն, բայց հողատէր ըլլալու համար սկսաւ պայքա – րիլ պետականացման դէմ, Ռուսիոյ, Հունդարիոյ եւ մանաւանդ Պուլկարիոյ մէջ մանր հողատէրեր ընդդիմացան հա – ւաքականացման : Տանըմարքայի մէջ երկ– րագործական ազատ համագործակցական միութիւններ կան, երկրագործը ակռն է հողին եւ անասուններին, նոր իրաւակարգե– րու մէջ հողին տէրն է պետութիւնը , մշակն ու երկրագործը պետութեան պաշ– ռնեան են :

Կղզիացած գիւղերու մէջ՝ գիւղացին պայքարեցաւ պետականացման դէմ եւ ա– մէնէն վերջ ստիպուեցաւ տեղի տալ , երբ ընկերութեան բոլոր տարրերը ջնջուեցան կամ անձնատուր եղան : Պետութիւնը ճըն– չումներ կատարեց, սպառնալիքներ ը – րաւ, աքսորեց, երբեմն հրապուրեց : Գիւղացին մնաց անդրդուելի, կառչած իր հողին, ուր քրտինք թափած է, ուր իր անձէն մաս մը դետեղած է, որովհետեւ նուիրական ժառանգութիւն մըն է սերունդէ սերունդ փոխանցուած : Ըսուեցաւ թէ հողատէրը իւրացուցած է հողը : Պատ – մաբաններ կը հաստատեն թէ հողն է որ կը դրաւէ մարդը, կը դարձնէ նատակեաց, կ'ազատէ վաչկատուն, թափառական , վրանաբնակ կեանքէն : Անգամ մը որ մը– չակը իր քրտինքով կ'ոռոգէ հողը, ալ չի կրնար բաժնուիլ անկէ, մշակ եւ հող կը նոյնանան :

Պուլկարիոյ մէջ ոչ խոշոր կալուածներ – փունտիաններ կային,ոչ սերտ զատրուկա– ները: Համայնավար իրաւակարգը արգա– րացում չունէր հողը պետականացնելու : Պուլկար գիւղացին սեփականատէր էր , հարուստ էր, որովհետեւ հողը բարեբեր էր, երկրագործութիւնը ապրային հարս– տութիւն էր : Այսօր, տասնամեակ մը պայքարէ ետք, հողին 75 – առ հարիւրը հաւաքականացած է, անկախ երկրագործ ընտանիքներ հազիւ մնացած են, մեծա – մասնութիւնը մաս կը կազմէ համագոր – ծակցականներու: Պետութիւնը ամէն ա– նորակոչի միջոցներու դիմեց՝ հողը հա – ւաքականացնելու համար :

Պետութիւնը միջոցներ ունի, որոնցմէ զուրկ է ընտանիքը, որոնց դէմ անկա – րող էր պայքարելու : Հաւաքականու – թեան չպատկանող գիւղացիի մը զաւակ– ները կը զրկուէին պետական վարժարան– ներէ, ազգականները կը կորսնցնէին ի – բենց պաշտօնները, ինքն ալ կը զրկուէր վոխադարձեն եւ քիմիական աղբերէ : Օրէնքը կ'արգիլէ որ հողատէր ընտանիք մը վարող մեքենայ ունենայ : Գիւղերու ամէն մէկ անկիւնը տախտակներ կախ – ուած են սա վերտառութիւններով . — « Աղաղատէր ամէն գիւղացի մասնակ – ցելու է համագործակցականներուն » : Զգուշացէք այն գիւղացիներէն , որոնք չեն մասնակցիր համագործակցականնե – րու » :

Առանձնացած գիւղացին չի կրնար ար – տադրութիւնը վաճառել եւ գնումներ կա– տարել՝ իր պէտքերուն համար : Անօթու – թեան սպառնալիքին տակ, բազմաթիւ գիւղացիներ ստիպուած են տորբաշրել համագործակցութեան մասնակցելու պաշ– տօնապիրը : Այլ եւս հողին տէրը չէ , ո – րովհետեւ կը պատկանի համագործակ – ցականին, սերունդներու ժառանգութիւ – նը կը փոխանցուի օտարին , որովհետեւ վաղուան սերունդը կը զրկուի պայծնա – կան ժառանգութենէն : Պաշտօնապիրին տորբագրութիւնը մահավճիռի մըտորա– գրութիւնն է ընտանիքին եւ զաւակներուն համար : Ոչ միայն հողը կը յանձնուի պե– տութեան , հաւաքականութեան անունով , այլ՝ ժառանգորդներն ալ, որոնք կը զառնան մշակները ընդարձակածաւալ հո– զագործութեան մը : Զի կրնար հողին հե – ռանալ, իր կեանքի ամբողջ աեւողու – թեան կապուած է հողին, որ երբեմն իր պապերուն էր , իրն էր , իր զաւակնե – րուն պիտի փոխանցուէր , այժմ ամէնու – նըն է : Իրենը չէ թափած քրտինքին ար– դիւնքը, հասարակութեան սեփականու – թիւնն է : Եթէ պատահի որ հեռանայ համագործակցականէն, կը կորսնցնէ հողն ալ, աշխատելու եւ ապրելու իրաւունքն ալ : Անհատ մը չէ , հաւաքականութեան մը անդամն է, կրնայ ուրիշ հող մը մը – շակել պետութեան կարգադրութեամբ , ուրիշ հաւաքականութեան մը մէջ մտնել, բայց կորուսած է իր հողին տէրն ըլլա – լու իրաւունքը: Զի կրնար ուզածին պէս մշակել, մշակելի բոյսերը որոշել, իւրա– յատուկ կենդանիներն ունենալ : Պարտա– ւոր է հրամանատարի մը դեկավարու – թեան տակ աշխատիլ, բացակայութիւնն արդարացնել: Կրնայ կով մը, հինդ ոչ – խարներ ունենալ, որոնց արտադրութեան քանակը ցոյց տալու է հրամանատարին , վճարելու է օրէնքով նշանակուած պետա– կան բաժինը, որովհետեւ կենդանին կը պատկանի պետութեան, ինք պետական աշխատաւոր է :

Պուլկարիոյ մէջ դեռ կան ցանցառ թի – ւով ազատ գիւղացիներ, որոնց հողերուն մշակումը նախնական կը մնայ, որով – հետեւ պետութիւնը չօժանդակեր համա – դործակցութենէն դուրս մնացող ոեւէ գիւղացիի, որպէսզի ստիպուի ընտրել համագործակցութիւնը կամ թշուառու – թիւնը : Աոանց համար կարելի է բաժնուիլ սիրելիներէ , արտասուել եւ աղօթել, ան – կարելի է բաժնուիլ այն հողէն, որ տա – րիներով անունդ տուեր է իր հարազատ – ինչո՞վ կը նայի կոր էի, հէ՞ ան զաւակը էօքսիւղին շըմէնտըֆէրները մէկիկ մէ – կիկ կը ծախէ, մէկտեղ կ'ուտէք :

Վարդենի տուտուն այս անլուր անհա– ւատալի ամբաստանութեանց դէմ կ'ըմ – բոստանար :

— Վայ գլխուդ, բռնուիս, այս ի՞նչ ա – նօրէն անաստուածի խօսքեր են էի կ'ընես կոր աղաղակեց : Մխիւնոյն ժամանակն ալ, կասկածոտ խոհեմութեամբ, երեք թուղթը մէկէն առնելով սնտուկը դրաւ , դոր կղպեց :

— Ես ըսածս գիտեմ, պոռաց տղան, հէմ տէ աս առուտ չիտակ Պէյօղլու իր էֆֆէնտիին գացի : Ա՛ս մարդը ալ գործի պտոր չմտնայ եղեր, ըմտիարցեր է . ձեռքէն բան չի գար կոր եղեր : Ալ շըմէնտրըֆէր մըմէնտէֆէր չկայ : Ասոնք ալ ծախեցէք մէկալներուն պէս կերէք :

Ու ոտքի ելլելով .

— Ալ ինծի համար չէ , բերածներս տը– ւէք, երթամ պտոր, յայտարարեց հան – դիսաւորապէս :

Գրաշարը ապուշ ապուշ կը նայէր , ո – ճիրը գործադրած պահուն իսկ, տեղն ու տեղը բռնուող եղեռնագործի մը զարհու – րանքովը : Բայց կինը՝ արթուն, խելքը վրան, կռուի կազմ ու պատրաստ :

— Ի՞նչ եղ պիտի տանք էի, պոռաց . հէմէն արուննե՛րը փսխես, զաւակը չօ – ճուխին արունը պիտի մտնաս :

— Օղերս կ'ուզեմ, ես անանկ բաներ չեյտեմ . կը պոռար փեսացուն : Սամա – թիացի «աղբարըմը», յանկարծ երեսան եկած էր :

— Վայ գլխուդ, հայտէ ճըհէլլէմ եղիր տէ գնա, կը գոչէր պառաւը , օղ մօղ չի կայ : Մենք եռ չենք ըներ կոր էի, խօսք կապը ձեռքդ տանք տէ քեզի ճամբենք : Եա մեր անխտար մասրաֆները, եա մեր անխտարի եփածները թափածները, եա մեր անխտար անուշները, շէֆէրները, ՋԷհիր զըխը՛մ ըլլայ : Արուններ փսխես : Վախ զաւակը Արմիկս, իմանայ նէ ...

Այս րոպէին Արմիկը, դրան եռերը ա – մէն բան լսած, ներս մտաւ, օղերը իր ձեռքովը ականջէն քաշեց եւ արհամար – հանքով նշանածին առջեւը նետեց ու դուրս ելաւ : Մարդը տեղը պահ մը պա– ղած մնաց ամչկոտ , վեր առնելու չծռե– ցաւ. բայց Վարդենի տուտուն, որսի չան պէս ցատկեց , աւարը յափշտակելով դըր– պանը նետեց :

— Ինչու պիտի տանք էի, մենք եռ չենք ըներ կոր եռ :

Այս բորբոքեալ կնոջ դէմ իր անզօրու– թիւնը զգալով, Արթաքին ճակատամարտ– ին դաշտը թողուց ու բերնին տալով «էյ նայեցէք ես պատրիարքարանով կ'առ – նե՞մ մի չեմ առներ. վաղը զազէթաները անցընել պիտի տամ» սպառնալիքներ տե– ղալով, առաւ քալեց :

Ղուկաս աղան եռեւէն աճապարեց, եռ դարձնելու դիտմամբ, «Արթաքի աղա , ալ նպաստաւոր տարր մը եղաւ ձուլումի համար : Ֆրանսահայ մերձեցումը յա – ճախ տեղի կ'ունենայ կրօնի միջոցով : Ա– պացոյց՝ կաթոլիկ խառն ամուսնութիւն– ները : Եւ վերջապէս գպրոցը եւ Ֆրան , սական մշակոյթը ձուլումի ամէնէն զօ , րաւոր աղդակներն են : Երիտասարդները , որոնք չատ լաւ կը խօսին Ֆրանսերէնը , կ'իւրացնեն եւ կը սիրեն Ֆրանսական մը – շակոյթը, ձուլումի իրական չաղախը պէտք կազմեն : Սակայն պէտք է տակաւին սերունդ մը եւս , որպէսզի ձուլումը կա – տարելագէս իրականանայ : Եւ անտարա – կոյս , ցարդ ստացուած արդիւնքները քա– ջալերական են :

Անվիճելի կերպով առաջին արդիւնք – ները ֆրանսերէն լեզուին յառաջդիմու – թիւններն են համայնքէն ներս : Տասը – տասնըհինդ է համեմատութիւնը այն տա– րեցներուն որոնք ֆրանսերէն չեն խօսիր : Հասուն տարիք ունեցողները երկլեզու – եան են : Երկրորդ արդիւնքը խառն ա – մուսնութեանց մեծ թիւն է (25 առ հա – րիւր) եւ մանաւանդ Ֆրանսական հպա – տակութիւնը — 1947ին, 2017 Հայերու վրայ 978 հպատակ դարձան : 1947 - 1953 մարզահամարը կ'արձանագրէ 279 հպա – տակութիւն, հասցնելով հպատակութեան համեմատութիւնը 60 առ հարիւրի :

Երեք տասնեակ տարի բաւական եղ– ած, վաստնս հաստատուած Հայերը մա – նաւանդ իրենք բանուոր ձեռք ճգնեն ա – ռաջնակարգ առեւտրական դիրք մը : Ա– նոնց զաւակները Ֆրանսերէն կը ճօսին եւ քաղաքին գպրոցները կը յաճախեն : Ա– սոնք են որ գլուխ պիտի հանեն ձուլու – մ , որ հետու է ամբողջական ըլլալէ եւ լեզուական, կրօնական , ընտանեկան լուրջ ընդդիմութիւններ կան տակաւին :

J. P. GARAGNON

Ի ՊԱՏԻՒ ՄԱԼԽԱՍԻ

ՊԷՅՐՈՒԹ ,— 29 Նոյ . , եչ . երեկոյ Հա – մազգայինի Թատերասէրներու Միութիւ – նը ընդունելութիւն մը սարքեց ի պատիւ մեծանուն դրագէտ ու վաստակաւոր յո – բելեար Մալխասի :

Աւուր պատշաճի արտայայտութիւններ ունեցան Կ . Սասունի , Մ . Տէր Գալուստ – եան , Յ . Տէր Մելքոնեան եւ Ս . Շանթ , իսկ Թատերասէրներու վարչութեան ա – նունով Տիկին Զ . Շանթ յոբելեարին յանձնեց ոսկի մեռալիոն մը, որմէ վերջ, յայտնապէս յուզուած, խօսք առաւ նաեւ Մալխաս, չեշտեց կարեւորութիւնը թատ– րոնին եւ չնորհակալութիւն յայտնեց Համազգայինի « Գասպար Իփէկեան » խումբին, որուն անդամագրուած էր, իր իսկ պահանջքին վրայ, Մայիս վեցէն ի վեր, «Շղթայուած»ի բեմադրութենէն խանդավառուելով :

Երեկոյթը ունեցաւ նաեւ իր զեղար – ուեստական բաժինը եւ խանդավառ պա – հերը :

ՀԱՑԵՐԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

●

ՄՄԲ .— Առաջին երկու մասերը տես «Ծառայ» 25 եւ 30 Հոկտ .) :

Ուսումնասիրելէ ետք հայկական հա – մայնքին աղգագրական, ընկերային եւ տնտեսական բարեշրջումը , բնականօրէն կը մօտեանք ձուլման հարցին : Հայերը Ֆրանսա եկան իբրեւ տարագիր եւ ոչ թէ իբրեւ գաղթական : Ընդունա՞կ էին ձուլ – ման առաւել կամ նուազ չափով, քան կա– մաւոր գաղթականները : Նպաստաւոր տարրերու, ապա աննպաստ տարրերու եւ վերջապէս ստացուած արդիւնքներու վեր– լուծումով, պիտի կրնանք լաւագոյնս դա– տել այս հարցը :

Հայերը իրենք առաջիններէն են որ կա– տարելագէս կ'ըմբռնեն թէ ձուլման հա – մար աննպաստ տարրերն են որ միշտ նը – կատի կ'առնուին :

Սկիզբը համայնքը կծկտեցաւ ինքն իր մէջ : Այս պատճառով կրցաւ լաւ պահ – պանել իր բարքերը եւ սովորութիւննե – րը : Աննպաստ տարր մըն է լեզուն, որ եր– բեք նմանութիւն չունի մերինին հետ : Հայերէնը կը չարունակուի մանաւանդ տարեցներուն մէջ եւ յաճախ տակաւին ապաւէն մըն է : Անտարակոյս վախճանը ակներեւ է եւ եթէ դեռ բաւական թիւով երիտասարդ Հայեր կը խօսին, չատ քիչեր կը սորվին զայն «դիտական» կերպով :

Ձուլման համար ուրիշ դժուարութիւն մըն է հայ ընտանիքի ըմբռնումը : Եթէ կարգ մը ընտանեկան սովորութիւններ տեղի տուած են, բայց կան տակաւին որ դժալի տեղ կը գրաւեն եւ չեն նպաստեր խառն ամուսնութեանց : Կրօնքն ալ ուրիշ արգելք մը եղած է ձուլումի : Լուսաւոր – չական կրօնքին պատկանողներուն թիւը չատ աւելի զերազանց է քան կաթոլիկ – ներունը եւ բողոքականներունը : Գլխա – ւորաբար անոր համար որ հայերէնը կը գործածուի հոն, կրօնքը տակաւին աղգա– յին ուժ մը կը ներկայացնէ : Վերջապէս ցարդ խառն ամուսնութեանց դժուարու – թիւնը կը չարունակէ ալ աւելի բարդա – ցնել ձուլումը : Բայց կան ձուլումի հա – մար նպաստաւոր ուժեր ալ :

Նպաստաւոր տարրերէն է Ֆրանսական աղատամտութիւնը : Ամէնէն առաջ ըն – ծայուած դիւրութիւնը, որով Հայերը գործնական եւ օգտախնդիր, կրցան սե – փականատէր դառնալ, ինչ որ անտարա – կոյս կը դիւրացնէ ձուլումը : Ասկէ զատ, Հայերը չատ կանուխէն ըմբռնեցին մեր քաղաքակրթութեան բարձր աստիճանը : Կրօնական միութեան բացակայութիւնն ներուն : Կտակուած նուիրական ժառան – գութիւն մը յանձնել ուրիշին, Պուլկարին համար սրբապղծութիւն է, անձնատուր ըլլալ, կալանաւորուիլ է, գառն մահ մըն է :

ԽՈՐԷՆ ԳԱԲՐԻԿԵԱՆ

ՈՍԿԻ ԱՊՐՃԱՆ

(ՎԷՊ ԳՈՐԾԱԽՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

Վրան չատ բաց գլուխ մը , որուն Աբ – թաքին բարկութեամբ պատասխանեց :

— Հա պիտի , բերես , հա պիտի բերես :

Ինքնիրմէն ելած , բանականութիւնը կո– րուսած մոլեղնուտ մըն էր այդ րոպէին : Ֆէսճիի խանութի , պղտիկ Պօճ Մարշէ , ա– մէնքը փլատակներ աչքերուն առջեւ : Նորէն չան պէս ամուլային դուռն պիտի իյնար , նորէն ասոր անոր պիտի աղաչէր իրեն մանչութեան գործ մը դտնել , օ՛հ , Նաւլը Խափուին աղուորիկ տունը, կոկիկ խանութը , որոնց առջեւէն կ'անցնէր առ– տու իրիկուն եւ գուրգուրանքով վրանին կը նայէր, հիմակ անոնք աւեր աւերակ : Ու այդ վայրկենական տեսարանէն աչ – քերը մթագնած , իրեն գարշելի ճիւաղի մը պէս կ'երեւնար դէմի ծերուկը , ամէն չարիքին պատճառը :

— Դուն երէկ Պախչէ Խարուն սարափ Օհանին խանութը ի՞նչ բան ունէիր էի , հարցուց ամբաստանիչ չեչտով :

Ղուկաս աղան Պախչէ Խարուն լսածին պէս , արդէն լմնցաւ. ու մէկալը, չախ – չախիչ հարուածները անխղճօրէն իջե – ցուց , իջեցուց .

— Եթէկ ամուսնաս հոնկէ անցած առեներ ամէն բան աչքովը տեսեր է , յայտնեց :

Ու Վարդենի տուտուին դառնալով ,

— Ա՛ս մարդը չատոնց է պօշն է , քեզի լինչո՞վ կը նայի կոր էի , հէ՞ ան զաւակը էօքսիւղին շըմէնտըֆէրները մէկիկ մէ – կիկ կը ծախէ , մէկտեղ կ'ուտէք :

Վարդենի տուտուն այս անլուր անհա– ւատալի ամբաստանութեանց դէմ կ'ըմ – բոստանար :

— Վայ գլխուդ , բռնուիս , այս ի՞նչ ա – նօրէն անաստուածի խօսքեր են էի կ'ընես կոր աղաղակեց : Մխիւնոյն ժամանակն ալ, կասկածոտ խոհեմութեամբ, երեք թուղթը մէկէն առնելով սնտուկը դրաւ , դոր կղպեց :

— Ես ըսածս գիտեմ , պոռաց տղան , հէմ տէ աս առուտ չիտակ Պէյօղլու իր էֆ– ֆէնտիին գացի : Ա՛ս մարդը ալ գործի պտոր չմտնայ եղեր , ըմտիարցեր է . ձեռքէն բան չի գար կոր եղեր : Ալ շըմէն– տրըֆէր մըմէնտէֆէր չկայ : Ասոնք ալ ծախեցէք մէկալներուն պէս կերէք :

Ու ոտքի ելլելով .

— Ալ ինծի համար չէ , բերածներս տը– ւէք, երթամ պտոր , յայտարարեց հան – դիսաւորապէս :

Գրաշարը ապուշ ապուշ կը նայէր , ո – ճիրը գործադրած պահուն իսկ, տեղն ու տեղը բռնուող եղեռնագործի մը զարհու – րանքովը : Բայց կինը՝ արթուն, խելքը վրան, կռուի կազմ ու պատրաստ :

— Ի՞նչ եռ պիտի տանք էի , պոռաց . հէմէն արուննե՛րը փսխես , զաւակը չօ – ճուխին արունը պիտի մտնաս :

— Օղերս կ'ուզեմ , ես անանկ բաներ չեյտեմ . կը պոռար փեսացուն : Սամա – թիացի «աղբարըմը» , յանկարծ երեսան եկած էր :

— Վայ գլխուդ , հայտէ ճըհէլլէմ եղիր տէ գնա , կը գոչէր պառաւը , օղ մօղ չի կայ : Մենք եռ չենք ըներ կոր էի , խօսք կապը ձեռքդ տանք տէ քեզի ճամբենք : Եա մեր անխտար մասրաֆները, եա մեր անխտարի եփածները թափածները, եա մեր անխտար անուշները, շէֆէրները, ՋԷհիր զըխը՛մ ըլլայ : Արուններ փսխես : Վախ զաւակը Արմիկս , իմանայ նէ ...

Այս րոպէին Արմիկը , դրան եռերը ա – մէն բան լսած , ներս մտաւ , օղերը իր ձեռքովը ականջէն քաշեց եւ արհամար – հանքով նշանածին առջեւը նետեց ու դուրս ելաւ : Մարդը տեղը պահ մը պա– ղած մնաց ամչկոտ , վեր առնելու չծռե– ցաւ. բայց Վարդենի տուտուն , որսի չան պէս ցատկեց , աւարը յափշտակելով դըր– պանը նետեց :

— Ինչու պիտի տանք էի , մենք եռ չենք ըներ կոր եռ :

Այս բորբոքեալ կնոջ դէմ իր անզօրու– թիւնը զգալով, Արթաքին ճակատամար – տին դաշտը թողուց ու բերնին տալով «էյ նայեցէք ես պատրիարքարանով կ'առ – նե՞մ մի չեմ առներ. վաղը զազէթաները անցընել պիտի տամ» սպառնալիքներ տե– ղալով, առաւ քալեց :

Ղուկաս աղան եռեւէն աճապարեց, եռ դարձնելու դիտմամբ, «Արթաքի աղա , ամօթ է , ճահիլութիւն մը ընես , ինծի նայէ» աղաղակելով. բայց Արթաքին դուռը աղմկալից փակեց դնաց : Ղուկաս աղան եռ դարձաւ ֆէսը դնելու եւ չուտ մը չուկան իջնելով փեսացուն դտնելու , ամէն բան հասկցնելու եւ կարգադրելու համար : Բայց կինն ու Արմիկը, իրենց անձնասիրութեան մէջ վիրաւորուած , թող չտուին որ տեղին չարժի :

Ուղուրսուզը , կ'ըսէր Վարդենի տու – տուն , ուրկէ՞ ալ դէմերնիս ելաւ : Էյ մէ– յէր Արմիկս բախտ ունի եղեր էի , աս նուէրօներուն եռաղբէրը եղաւ տէ , ան ալ իր պօյան դուրս տուաւ , «եումուրճախ»ը տանի. աս սիրտս չէր փակէր կոր նէ ան էր. երեսէն զէհիր կը վաղէր. օր մը խն– դալը չտեսայ ...

ԺԱ.

Խնդումերես աղջիկ մըն էր Արմիկը , թաղին կնիկները անունը՝ «խնդամոլիկ » դրած էին : Երկու տարուան կար չի կար , հայրը մեռաւ , քիչ եռքն ալ մայրը , բա – րակ ցաւէ : Ղուկաս աղան եղբօր թողած որբը առաւ իր տունը տարաւ : Աստուած իրենց զաւակ չէր տուած , «իշտէ զաւակ» ըսին : Ու այդ պտտիկը եղաւ այն տրտ – մահալած էլպորաւն ծաղիկը , որուն հա – մար կ'աւանդուի թէ երբ վշտահարներու սենեակը դրուէր , ամէնուն տխրութիւնը կը փարատէր :

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(18) (Շար .)

ՍՈՒՐԻԿ

(ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ ՎԱԳ, 364 - 400)

Գ. ԳԼՈՒԽ

ՄԱՐՏՆՑՈՒՆ ՎԱՂՈՒՑ ՂՈՒԿԱՍԸ

•

Մի քանի րոպե, Նուռան լռությամբ դիտում էր Ղուկասի ոտքերի մոտ ընկած մարդուն, որ ինչ-որ անհասկանալի բաներ էր մրմնջում, ապա հանկարծ ոտքի թռավ և սկսեց ամբողջ ուժով գոռալ.

— Ղուկաս, Ղուկաս, ինչ է պատահել քեզ, ինչո՞ւ ես այդպես ընկել գետնին, ինչո՞ւ ես ուզում մեզ ծիծաղեցնել, ինչո՞ւ ես ինքդ քեզ ծաղրում, ինչո՞ւ ես ուզում, որ մենք ծաղրենք քեզ, ինչո՞ւ ես ուզում, որ մենք ծիծաղենք քեզ վրա

հաստատել իր ազատութիւնը եւ անկախութիւնը ,

Նկատելով որ հունդար ժողովուրդին ջախջախիչ մեծամասնութիւնը կը պահանջէ դադրեցնել օտար ղինեալ ուժերու միջամտութիւնը եւ եթ կանչել օտար զինուորները ,

1· Կը յայտարարէ թէ Ա· Մխուեան կառավարութիւնը ղինեալ ուժի դիմելով հունդար ժողովուրդին զէմ կը բռնաբարէ Հունդարիոյ քաղաք· անկախութիւնը :

2· Ժողովը կը դատապարտէ ՄԱԿի ուխտին բռնաբարումը զոր կը կատարէ Ա· Մխուեան կառավարութիւնը , Հունդարիան զրկելով իր ազատութենէն եւ անկախութենէն, իսկ ժողովուրդը՝ իր հիմնական իրաւունքներուն զործադրութենէն :

3· Կը կրկնէ իր կոչը որով կը պահանջէր Ա· Մխուեանէն անմիջապէս զադրեցնել ամէն տեսակ միջամտութիւն Հունդարիոյ զործերուն մէջ :

4· Կը պահանջէ Ա· Մխուեան կառավարութենէն անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնել անմիջապէս , հունդարական հողէն եւ քաշելու համար իր ղինեալ ուժերը, և ներկայութեան Ազգաժողովի զէներուն եւ թոյլ տալ որ վերահաստատուի Հունդարիոյ քաղաք· անկախութիւնը :

5· Կը խնդրէ ընդհ· քարտուղարէն իր յարմար դատած ձեռնարկը կատարել հունդարական հարցի մասին, համաձայն ՄԱԿի ուխտին սկզբունքներուն եւ ընդհ· ժողովի որոշումներուն :

× Նոյն նիստին մէջ, Ա· Մխուեան պատուիրակութիւնը պահանջեց օրակարգ անցընել հետեւեալ խնդիրը· — «Մ· Նահանգներուն միջամտութիւնը ժողովրդական հանրապետութեանց ներքին զործերուն եւ անոնց խռովայոյզ զործունէութիւնը այդ պետութեանց հանդէպ :

× Մոսկուայի հեռաձրական զործակալութիւնը կը յայտարարէ թէ Ազգաժողովը նուաստացաւ եւ կորնցուց իր հեղինակութիւնը, դատապարտելով Ա· Մխուեանը : Գործակալութիւնը «զրպարտութիւն» կը կոչէ Ա· Մխուեան վերագրուած արարքները :

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Մ· ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ կառավարութիւնը առաջարկեց Սուրիոյ՝ թոյլ տալ որ արեւմտահայ ճարտարարուեստներ անմիջապէս նորոգուին քանդուած նաւթուղին :

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ եղաւ Պ· Ժիւսթէն Կոտտա, նախկին նախարար : Ծնած էր 1871ին, Լիոնի մէջ: Իրաւագէտ էր եւ շատ մը կարեւոր պաշտօններ վարած է : Պատերազմական նախարարի օգնական էր 1915 - 18ին : Յետոյ եղաւ աշխատանքի նախարար : 1940ին մերժեց քուէ տալ Փեթէնի պահանջած լիազօրութեանց տակն : Հայ ժողովուրդի անկեղծ բարեկամներէն էր եւ միշտ կը մասնակցէր հայկական հանդէսներու, իրրեւ նախագահ կամ բանախօս :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Մարի Պետրոսեան եւ զաւակը՝ Արման Պետրոսեան իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ թէ զրաւոր, փութացին մասնակից ըլլալ իրենց զառն վիշտին , սիրոյ եւ համակրանքի արտայայտութիւններով , իրենց ողբացեալ մտուտնոյն եւ հօր Պօղոս Պետրոսեանի կսկծալի մահուան առթիւ :

Այրի Տիկին Մարի Պետրոսեան իր եւ բախտապիտութիւնը կը յայտնէ Վ- Պարկիրճեան ընտանիքին որ մարդասիրաբար օգտակար հանդիսացաւ իր դժուարին օրերուն :

× Հանդուցեալը, ընիկ Իզմիրցի, 49 տարեկան էր, ժամագործ եւ մեռաւ Դեկտեմբեր 3ին , յետ կարճատեւ հիւանդութեան : Սիրուած էր իր բարեխղճութեամբ եւ աշխատասիրութեամբ : Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Արնուվիլի Հայոց եկեղեցին :

Մասնագէտ -
Մեքենաներու նորոգութեան
ԳՆՈՒՄ, ՎԱՃԱՌՈՒՄ և ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ
Surjeteuses, raseuses,
R. BLOT
5, Rue Godefroy Cavaignac, Paris 11e.
Tél. : ROQ. 65-38. Métro: Voltaire.

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ ԵՆ

ՁԵՐ ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ՍԵՂԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ ԱՆՊԱԿԱՍ ԵՆ՝ ԹՈՓԻԿԸ, ՏՈԼՄԱՆ, ԱՂԱՆԴԵՐՆԵՐԸ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՊՈՒՐԸ, ԲԱՑՑ ՍԵՂԱՆԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԱՐԴԸ՝

ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆ Լ·

Որուն լաւագոյնը կը գտնէք միշտ՝

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ ՄՕՏ

32 Rue de Trevise Paris (9·) Tél. TAI 65-44

Ձեր վնտռած բոլոր տեսակ խմորեղէնները հոն են, համեղ, մաքուր եւ պէսպիսուն·

ՄԷԿ ՀԱՄՈՅԷ՝ ԱՆՈՒՇԱՎԱՃԱՌ ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԽՆԴՈՅՔ

(Դաշնակցութեան օրուան առթիւ)

Նախաձեռնութեամբ «Վարդան» ենթակոմիտէին եւ մասնակցութեամբ Ֆ· Կ· Խաչի մասնաճիւղին եւ Նոր Սերունդի «կռուվարենց» խումբի, այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Առնուվիլի եկեղեցւոյ կից սրահին մէջ :

Գեղարուեստական բաժին, Օր· Աստղիկ Բէօսէեան (երգ) եւ Պ· Գարեգին (թառ) :

Ճոխ պիւֆէ :

Հաղորդակցութիւն· — Փոռթ տը լա Շափէլէն առնել 268 թիւ օթօբաթը եւ իջնալ կառ Վիլիէ կը Պէլ, հետեւեալ ժամերուն 13·32, 13·53, 14·03, 14·23, 14·34, 14·54, 15·05, 15·25, 15·36 եւն· :

ՄԱՐՍԷՅԼ

Հ· Մ· Ը· Մ·Ի

Պարահանդէսը

Այս Շաբաթ ժամը 21էն մինչեւ լոյս Ալհամպրայի մէջ

Լաւագոյն մթնոլորտ ինչպէս միշտ :

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐՈՒ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՊՏՈՒՅՏԸ

ԿԵՌՐ· ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Կը ներկայացուի ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆԻ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Ժամանակակից թատերախաղ 4 արար հինգ պատկեր :

Գ· Տէրվիշեան, Օր· Ալիս Փափազեան, Ն· Պշտիկեան, Միհրան Մ· Եփրեմեան եւ հեղինակը :

Ներկայացումներու կարգը ·—

ԼԻՈՆ ·— Կիրակի ցերեկ 16 Դեկտ· ժամը 14·45ին, Սալ Ֆրանսուա Քոփէ :

Նախաձեռնութեամբ Ֆ· Կ· Խաչի Լիոնի մասնաճիւղին :

ՎԻԵՆ ·— Կիրակի դիշեր, 16 Դեկտ· ժամը 8·45ին, Սէրքըլը Կաթոլիկ :

Նախաձեռնութեամբ Հ· Մ· Ը· Մ·Ի :

ՆՈՐԵՐՈՒ ՑԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆրանսայի մեսաղաղործական մեծ զործարանները (Ռընօ, Սիթրոէն , եւն·) ունին իրենց սեփական արհեստանոց - զպրոցները, ուր մրցումով կ'ընդունուին ընդունակ տղաքը :

Տարին մէկ անգամ , մէջ-զործարանային մրցում մը կը վարձատրէ յաջողակ աշակերտը :

Այս տարի, վեց հարիւր հոգիի մէջ առաջին եղած է մեր ընկերներէն Մելքոն Պետրոսեանի զաւակը՝ Աւետիս - Ժաքօն եւ ստացած է զրամական զանազան նուէրներ :

Այս առթիւ ընկեր Մելքոն Պետրոսեան հազար Ֆր· կը նուիրէ Հայ Մշակոյթի Տան : Սառնալ «Ցառաջ»էն :

ՊՈՐՏՕ·— Յակոբ Միքայէլեան յաջողութեան աւարտելով իրաւագիտական համալսարանին համապատասխան չրջանը, ստացաւ ձեռնհասութեան եւ մասնագէտ հաշուակալի զոյդ վկայականները :

Այս առթիւ Տէր եւ Տիկին Արամ Միքայէլեան հազար Ֆրանք կը նուիրեն «Ցառաջ»ի բարգաւաճման համար :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿՐԸՆՈՂԸ·— Հ· Մ· Ը· Մ·ի առաջին պարահանդէսը այս կիրակի, ժամը 21էն մինչեւ երկուք, Փավիյօն տ'Ալմընվիլի ընդարձակ սրահին մէջ, մասնակցութեամբ լաւագոյն նուագախումբին :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ տօնածառին հանդէսը ԱՑՍ ԿԻՐԱԿԻ ժամը չորսին :

Կը ներկայացուի՝

«ԶԱՐՇԸԼԸ ԱՐԹԻՆ ԱՂԱ»

Արտասանութիւն, երգեր, խաղեր եւ մանկական պարեր :

26, Rue Troyon, Métro : Pont de Sèvres.

EUROPE No. 1
1647 mètres G. O.

Anne-Marie

ռատիոյի ծանօթ ներկայացնողը պիտի ունկնդրել տայ հայերէն երգապնակ մը , «Քիզ նման» , այս երկուշաբթի առաւօտ , ժամը 11էն :

ՔՈՒԹԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՏԿԻ

Պ· Յակոբ Հավլուճեան երկու հազար ֆրանք կը նուիրէ Ֆ· Կ· Խաչի կայանի չէնքին, փոխան ծաղկեպատկի, Մուշեղ Գալուստեանի մահուան առթիւ :

Սառնալ «Ցառաջ»էն :

ԾԱԽՈՒ Է

Թրիքոյի մեքենայ մը ժոժ 10, 1·20 , մօթէորով եւ բուլոյով :

Դիմել Պ· Ռուբէն Տէր Թոմասեանի , 20 Bld. Garibaldi, Issy-les-Moulineaux (S)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ·— Հ· Ց· Դ· Շրջ· կոմիտէն ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ·—

Համազասպ խումբը, չաբաթ, 15 Դեկտ· ժամը 9ին :

Մուրատ խումբը (Աւինեոն) 16 Դեկտ· կիրակի, ժամը 3·30ին :

Թաթուլ խումբը , երկուշաբթի, 17 Դեկտեմբեր, ժամը 9ին :

Ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղիներու մէջ:

ԻՍԻ·— Հ· Ց· Դ· Զաւարեան կոմիտէի ընդհ· ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Խրիմեան զպրոցը: Բոլոր ընկերներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ : Կարեւոր օրակարգ :

ՎԻԵՆ·— Հ· Ց· Դ· Կոմիտէին ընկերական ընդհ· ժողովը այս կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 2·30ին, Համօ Օհանջանեան սրահին մէջ: Ներկայ կ'ըլլայ Կ· Կոմիտէի ներկայացուցիչը: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՄԱՐՍԷՅԼ·— Ֆ· Կ· Խաչի Պուլ· Օտտոյի մասնաճիւղը ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները այս երկուշաբթի ժամ 3ին , սովորական հաւաքատեղին :

ՌՈՆԻ ՍՈՒ ՊՈՒԱՅԻ ԼՍԱՐԱՆ

Այս չաբաթ իրիկուն, Քաֆէ Փասըրէլլ մէջ (կայարանին դիմացը): Դասախօս Պ· Յ· Կարապետեան, նիւթը՝ «Նորմերունդը ի՞նչ կը պահանջէ մեզմէ»: Կը հրաւիրուին նաեւ չրջանի հայրենակիցները :

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՓ, Մարսէյլ, Ց· Հ·— Մահադրը ուշ ստացանք :

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

THEATRE MUNICIPAL

Այս Շաբաթ գիշեր, ժամը ութը 8·45ին
Նախաձեռնութեամբ Ա·Գ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Եւ ի նպաստ տեղւոյն հայ աննեցուկ կարօտեալներուն

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԸՆՏՐՈՒԱԾ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐ կը ներկայացնեն ԳՐԻԳՈՐ – ՎԱՀԱՆԻ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր:

Առաջին անգամ ըլլալով կեդր· Ֆրանսայի մէջ՝

Գ· ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, ՕՐ· ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, ՄԻՀՐԱՆ Մ· ԵՓՐԵՄԵԱՆ, Ն· ՊՇՏԻԿԵԱՆ եւ հեղինակը :

Մուտքի մատչելի գիներ — *Սրահին ջեռուցումը ապահովուած է*

PARIS CALIFORNIE

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՒԹԵԻԵԼԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

16 RUE SAINTE CECILE — PARIS 9·

ԹՐԻՔՕ ՇԻՆԵԼՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ — ԷՆԹԵՐԼՈՒՔ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔԸ — ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մէկ հասցէ՝

PARIS - CALIFORNIE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

DIMANCHE 16 DECEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7759 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3570

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՐՋՈՒ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ

*

Երեւակայեցէք .—

Հեռաւոր Կովկասի մէջ մոլեռանդներ կան որոնք բաւական չհամարելով զոլ – շեւիկեան հայերէնի բարբարոսական արշաւը, կը պահանջեն աւելի յառաջ եր – թալ ...

Վերջին նորութիւնը կ'իմանանք «Սովետական Հայաստան»էն :

Թերթին աշխատակիցներէն Սուրէն Վահունի խեղկատակութիւնը երեւան կը հանէ երկար եւ մանրատառ յօդուածով մը (25 Նոյ.) :

Եւ,— ըսենք ի պատիւ իրեն — անխնայ կը ծաղրէ, կը ճաղկէ եւ կը փոշիացնէ ինքնակոչ լեզուագէտին տեսութիւնները :

Ամբաստանեալը , «ոմն Պ. Նալբան – եան», յօդուած մը հրատարակեր է Մոս – կուայի Գրողներու Միութեան օրկանին՝ «Օկտեաբր » ամսագրին այս տարուան 10րդ թիւին մէջ, հետեւեալ խորագրով . — « Բառային փոխառութիւնների եւ լեզ – ուի մաքրութեան մասին» :

Ի՞նչ կը բարբառի .

—«Մի շարք ռեսպուբլիկաներում վեր – ջին տարիներս նկատւում են լեզուն « մաքրելու » ոչնչով չարդարացող փորձեր , որոնք արտայայտւում են գրա – ւոր խօսքում բոլոր այլալեզու ծագում ունեցող բառերը թարգմանելու մէջ » :

Ցեղով մանաւորապէս ծանրանալով մայրենի լեզուին վրայ, կը զարմանայ որ հայերէնի թարգմանուած են շատ մը «ինտերնացիոնալ» բառեր .— արխիտեկ – տոր (ճարտարապետ), լոգիկա (տրամա – բանութիւն), կատաստրոֆա (աղէտ) , պասպորտ (անցագիր) տելեֆոն (հեռա – ձայն կամ հեռախօս), պրեմիա (մրցա – նակ), ցեներալ (գրաքննութիւն) եւն . :

Քննադատը, Պ. Սուրէն Վահունի , դէմ – մացն առնելով այս ճախաւեր աշկերտը , կը բացատրէ թէ «վերջին տարիներս թարգմանուած» այդ բառերը եւ ուրիշ – ներ դեռ ե. գտնէինք , իսկ ամե – նակրասերը՝ հեռախօս, արդէն բոլորած է իր 60ամեակը ...

Ուրիշ բառեր ալ արձանագրելով , Պ. Վահունի կը յիշեցնէ թէ հայերէնի մէջ երբեք չէ գործածուած գազետա բառը , քանի որ թերթն ու լրագիրը դեռ ծանօթ էին, ինչպէս հաց եւ ջուր բառերը :

(Միջանկեալ, կարելի՞ էր հարցնել թէ ինչո՞ւ ժուռնալ կը դրեն Երեւանի մէջ եւ ոչ թէ լրագիր, թերթ կամ օրագիր) :

Այս նեղ սիւնակը թոյլ չի տար աւելի ընդլայնել, արձանագրելու համար քննա – դատին միւս ջախջախիչ փաստերը :

Օրինակ, Մ. Նալբանդեան կրիտիկա բառը կը գործածէր. բայց արմատ չըր – նեց, վասն զի կարելի չէր նոր բառեր ու բայեր չինել այդ օտար ասութեամբ , ինչպէս «քննադատութիւն»ով :

Պ. Վահունի դաւեշտական պարագայ մը եւս կը յիշէ .— Յօդուածագիր Նալբեան (արդեօք եղկելին Արմ՞էն է, այժմ Երե – ւան), գրեր է .

« ... Հայաստանում երբեմ ադմիրոլ – ներ չեն եղել, բանի որ նա ընկած է ծո – վերից հեռու. հետեւապէս գոյութիւն չէր կարող ունենալ «ծովակալ» սեփական բա – ռը »...

կ'արժէ անգամ մը եւս անդրադառնալ, վասն զի խնդիրը չատ աւելի ծանրակշիռ հանգամանք ունի :

Այդ գործիչի ցնդաբանութիւնը հրա – տարակելով Մոսկուայի մէկ պաշտօնա – թերթին մէջ — այն ալ ռուսերէն — եր – կերես Նալբեանը կ'ուզէ համոզել թէ Հայաստանի եւ միւս հանրապետութեանց մէջ «մերժում են ռուսական եւ այլազգի բոլոր բառերը » :

«Պրովոկացիոն քարոզ»,— ինչպէս դի – տել կուտայ Պ. Վահունի, արիւրաբ :

Աւելու ծառայութիւն, անյատակ տգի – տութեամբ եւ անբարոյականութեամբ :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ՃԱԿԱՏԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

●

ՊԻՏԻ ՀԵՏԵՒԻՆ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԻՆ

Ատլանտեան Ճակատին Գործունէութիւնը վերջացուց իր ժողովը, որ տեւեց չորս օր : Այս առթիւ հրատարակուած պաշտօնա – կան դեկոյցը կ'ըսէ .—

Նախապարտները հաստատելով իրենց ընդհանուր համամտութիւնը , որոշեցին մանրամասնութիւնները ճշդել խորհր – դակցութիւններով , յառաջիկայ Ցուն – ուարին :

Քննելով անցեալին ծագած տարակար – ծութիւնները անդամակից պետութեանց քաղաքականութեան մէջ, անհրաժեշտ դատ բոլոր դաշնակիցներուն համար զարկ տալ խորհրդակցութեանց եւ գոր – ծակցութեան՝ քաղաքական դեռնի վրայ :

Գործունէութիւնը որոշեց տեւականօրէն եւ չատ մօտէն հետեւիլ Միջին Արեւելքի կա – ցութեան երեւոյթներուն, նկատելով որ այդ երկրամասին ապահովութիւնը , հաստատուն վիճակը եւ բարօրութիւնը անհրաժեշտ են համաշխարհային խաղա – ղութեան համար :

Խորհուրդը քննեց այն վտանգը որ կրնայ ծագիլ Ատլանտեան ճակատին համար՝ իր – րեւ հետեւանք խորհրդային թափանցու – մին Միջին Արեւելքի մէջ :

Նախարարները մանաւորապէս չեչտե – ցին թէ անհրաժեշտ է արագօրէն մաքրել Սուէզի ջրանցքը : Ասկէ զատ սոխպողա – կան է բանակցութիւններ կատարել Ազ – գամոդովին միջոցաւ, անմիջապէս որ կարելի ըլլայ, վերահաստատելու համար ազատ նաւարկութիւնը ջրանցքին մէջ եւ այդ բանակցութիւնները յաջողցնել կա – րելի եղածին չափ չուտ :

Նախարարները նոյնպէս սոխպողական գտան քաղաքական տեւական կարգա – դրութեան մը յանդիլ Ազգամոդովին մի – ջոցաւ, Իսրայէլի եւ արաբական պետու – թեանց միջեւ : Հաստատեցին , նաեւ , թէ անհրաժեշտ է համապատասխան օդ – նութիւն մը ստեղծել այդ շրջանին բարգաւաճման համար :

Խորհուրդը ձագկեց «Հունգարիոյ դէմ կատարուած բիրտ զօգումը » : Ազգամո – դովը պարտաւոր է չարունակել իր ջան – քերը, աջակցութեամբ աշխարհի հանրա – յին կարծիքին, որպէս զի Սովետները ետ քաշեն իրենց զօրքը Հունգարիայէն եւ դարմանուին հունգար ժողովուրդին կը – րած վնասները : Արեւելեան Եւրոպայի ժողովուրդները իրաւունք ունին իրենց յատուկ կառավարութիւնը ընտրելու :

Ջինուորական ճակատին վրայ, ուշե – ցուց մը հաստատուեցաւ որ նկատի կ'առ – նէ Սովետներու ռազմական կարողու – թեան տեւական աճումը եւ Ատլանտեան կազմակերպութեան սպառազինութիւն – ները՝ իր պաշտպանութեան համար :

Ատլանտեան կազմակերպութեան ընդհ. քարտուղար նշանակուեցաւ Պելժիոյ ար – տաքին գործերու նախարարը , Պ. Փոլ Սփաք :

× *Ուրիշ տեղեկութեանց համաձայն , Մ. Նահանգներու ազգ. պաշտպանու – թեան նախարարը խոստացած է չուտով ճարել արդիական դէնքեր (բայց ոչ հիւ – լէական, քանի որ ամերիկեան սահմանա – դրութիւնը կը պահանջէ նախագահին արտօնութիւնն առնել) : Մ. Նահանգնե – րը միեւնոյն ատեն մանաւանդական տե – ղեկութիւնները պիտի հաղորդեն, որպէս զի արեւմտեան Եւրոպան կարենայ հիւ – լէական դէնքեր արտադրել : Ա. Միու – թեան քաղաքականութիւնը խորապէս ու – սումնասիրելէ ետք, Խորհուրդը միաձայ –*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐ ԸՍ ՕՐԻՆ ❖

●

ՊՏՈՒՂԸ Կ'ՈՒՏԵՆ, ԱՃԳԻՆ ԿԸ ՄՈՌՆԱՆ

« Հայ - Բոյժ » հետեւեալ երկտողը հը – րատարակած էր իր վերջին թիւով (Սեպ – տեմբեր – Հոկտեմբեր) .

— « Հայ – Բոյժ»ի մէջ լոյս կը տեսնեն յօդուածներ , որոնք չեն կրնար գրուիլ նոյն իսկ մէկ չարաթէն ,— երկար պրպը – տումներու եւ քննութիւններու արդիւնք : կարդ մը թերթեր կ'արտատպեն « Հայ - Բոյժ»ի յօդուածները, ոչ միայն չյիշա – տակելով աղբիւրը , այլ եւ ընդելով յօդ – ուածագրին անունը :

Պարկեշտութիւնը կը պահանջէ օրինակ առնել հայ գիւղացիէն, որ սովոր է , հասած տանձը ճաչակած առեն, օրհնէք մըն ալ կարդալ տանձին տիրոջ, որ յոգ – նած է մշակելով, ջրելով, խնամելով տանձին ծառը» :

Կատարեալ համաձարակի մը վերած – ուած է «Հայ - Բոյժ»ի մատնանիշած պա – րագան :

Յաճախ գուարթալի տեսարաններ ալ կը պարզուին :

Հինգ տարի առաջ բանաստեղծութիւն մը հրատարակուած էր *Յառաջի* մէջ, «Անի» խորագրով : Հեղինակը՝ նախկին ռազմագերի մը , Գ. Գորեան, այժմ Փա – րիզ :

Ոտանաւորը շրջեցաւ թերթէ թերթ , իբրեւ Հայաստանեան գրականութիւն. ստորագրութիւնն ալ դարձաւ Գուրգէն Բորեան, բանաստեղծ մը որ երեւան կը

գտնուի :

Պատյտը չէ վերջացած տակաւին , եւ այս անգամ ոտանաւորը թառ կապեր է Նիւ Եորքի «Հայաստանեայց Եկեղեցի» ամսագրին մէջ, իբրեւ *Հայրենի Քնար* : Ստորագրութիւնն ալ՝ միշտ Գուրգէն Բորեան (1956 Նոյ.) :

Քանի մը ամիս առաջ, ուրիշ աշխատա – կից մը, Պ. Վահրամ Մոսկոփեան, հարց մը կը յուզէր «*Յառաջ*»ի մէջ.— «Տիկի՞ն թէ Օրիորդ » :

Նոյնպէս շրջեցաւ թերթէ թերթ : Եւ ո – րովհետեւ աղբիւրը չէին յիշած, կարծե – ցին թէ յօդուածագիրը այդ գրութիւնը շատ մը թերթերու ղրկած է , իբրեւ շրր – ջաբերական ...

Կը կարծեմ թէ այս անհամութիւնները կը դադրին, երբ խմբագրութիւնները նը – կատի առնեն հետեւեալ կէտերը .—

1· Որեւէ արտատպում կատարած ա – տեն, տարրական կանոն է յիշել աղբիւ – րը : Աշխատակիցներ կան որոնք յատկա – պէս պայմանաւորուած են այս կամ այն թերթին հետ, եւ կ'ուզեն որ *յիշուի* աղ – *բիւրը* :

2· Բացառութիւն կարելի համարիլ, եթէ համաձայնութիւն մը կնքուած է խմ – բագրութեանց կամ յօդուածագիրներուն միջեւ, արտատպումներ կատարելու հա – մար, փոխադարձաբար : (Դաշնակցական թերթերը ունին իրենց յատուկ ձեւեր եւ կանոն մը) :

3· Աղբիւրը յիշելով ոչ արտատպողը կը տուժէ, ոչ ալ այգին ողկոյզ մը խաղող կամ տանձ մը աւելի կը սպառէ ....

Վ.Ա.Հէ

ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՔԱՈՍ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

●

Ռատիօ - Փեշթա, խամաճիկ իշխանու – թեան բերանը, կը հաստատէ թէ բուռն կռիւներ տեղի ունեցան Միսքոլճ մէջ (Հանքային եւ ճարտարագործական նա – հանգին մայրաքաղաքը) , երբ սովետական ուժերը կը փորձէին արգիլել թշնամական ցոյց մը: Ցուցարարները զինեցին հա – նած էին հանրակառքերը , հակասովե – տական թռուցիկներ ցրուելով : «Սովե – տական զօրքը հարկադրուեցաւ միջամ – տել, բարեկարգութիւնը վերահաստատե – լու համար » :

× *Վիէննա հասած տեղեկութեանց հա – մաձայն, 48 ժամուան զործադուլը վեր – ջացած է, բայց մեծ գործարանները չեն բանիր : Այդ հաստատութիւններէն 3է – վել 36·000 բանուորներ ունէը , որոնք աշխատանքը դադրեցուցին 80 առ հա – րիւր : Ընդհանուր համերաշխութիւն մը կը տիրէ բանուորներուն միջեւ : Բան – թողները կը յայտարարեն , — եթէ իշ – խանութիւնը կը կարծէ թէ կրնայ մեր վարիչներ ձերբակալել քահանաձրկն , դեռ չատ անակնկալներ պիտի տեսնէ » : Խորհրդային հրատարակչներ դիրք բռնած են բոլոր մեծ գործարաններուն չուրջը :*

Ռատիօ – Փեշթա կը ծանուցանէ թէ այն բոլոր բանուորները որ չեն վերսկսիր աշխատանքը արձակուած պիտի համար – ուին Դեկտ. 16էն սկսեալ : Կառավա – րութիւնը սոխպողական կոչ մը ուղղեց հանքադործներուն, որպէս զի աւելի մեծ քանակութեամբ ածուխ արտադրեն, այ – լապէս չատ մը էլեկտրական հոսանքներ պիտի կտրուին եւ գործարանները ան – չարժութեան պիտի դատապարտուին : Ածուխի պակասը մեծապէս կը վնասէ արտադրութեան : Կառավարութիւնը կ'ազդարարէ,— « Տակաւին ուշ չէ, դրա – մին արժէքը պահելու համար » :

Կառավարութիւնը հրամանագիրը մը հը – րատարակեց, ազդարարելով թէ անհրա – ժեշտ է արտօնութիւն ստանալ, որեւէ ժողով դումարելու կամ թափօր կազմելու համար : Անտատողները պիտի դատա –

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏ

Անգլիոյ վարչապետը, Իրլն, Լոնտոն վերադարձաւ երեք չարթուան արձակուր – դէն : Առաջին գործը եղաւ պահանջել որ անմիջապէս վերաբանան Սուէզի ջը – րանցքը : Այս առթիւ յայտարարեց . — «Աւելի քան երբեք համոզուած եմ թէ ճիշդ էր մեր բռնած դիրքը : Պատմութիւ – նը պիտի ապացուցանէ : Անգլեֆրանսա – կան միջամտութեան չնորհիւ տեղծուե – ցաւ Ազգամոդովին բացառիկ ուժը՝ Մի – ջին Արեւելքի մէջ : Ցեռոյ, խախտուած – ցաւ Մոսկուա – Գահիրէ առանցքին ծրա – գիրը՝ Միջին Արեւելքի տիրապետութեան համար » :

× *Ազգամոդովը սկսաւ քննել Ֆրանսա – յի բողոքադիրը՝ Եգիպտոսի հպատակնե – րուն դէմ ձեռք առնուած խստութեանց մասին : Բողոքադիրը կ'ըսէ թէ 8000 Ֆը – րանսացիներու կացութիւնը կը ծանրա – նայ օրէ օր, թէ բացառիկ որոշումի մը համաձայն բոլոր Ֆրանսացիները պէտք է Եգիպտոսէն մեկնած ըլլան Դեկտ. 18ին եւն. : Անգլիոյ եւ Իսրայէլի պատուիրակ – ներն ալ բողոքադիրներ ուղղած են :*

× *Ամերիկայի մասնագէտը, զօր. Հու – լըր, կ'ըսէ թէ Ջրանցքին նաւարկութիւ – նը կրնայ վերահաստատուիլ երեք ամի – սէն կամ մէկ տարիէն, համաձայն տըա – մադրելի միջոցներուն :*

պարտուին վեց ամիսէն մինչեւ հինգ տա – րի բանտարկութեան :

× *Ազգամոդովը տեղեկագիր մը տա – ցաւ, որ 13 վկայութիւններով կը հաս – տատէ թէ զանգուածային ոճրագործներ կա – տարուած են եւ դեռ կը չարունակուին : Բոլոր վկաներն ալ կը հաստատեն թէ գոր – ծողութիւնները կը կատարուէին Ռուսե – րու միջոցաւ : Նոյեմբերի սկիզբը արեւ – մտեան կայարանէն ճամբայ հանուեցաւ աքսորականներու կառախումբ մը որ կը բաղկանար 15 վագոններէ :*

Ա.ՋԳ. ԺՈՂՈՎԸ ծրագիր մը քուէար – կեց, Սահարայի անապատին վարչական կազմակերպութեան եւ անտեսական օգ – տագործման համար :

"ԵՍ,, ԿԱՄ «ՄԵՆՔ"

●

Երկու Ֆրանսայի քննադատներ կը վիճին «ես» ու «մենք» դերանուններու գործածութեան մասին։

Անարէ Պիլլի երբ կ'արձարծէ Փօլ Սուտէի յիշատակը, չի մոռնար գնահատել նաեւ անոր դասական ըրիշը, դասական այն իմաստով որ կը մերժէր ենթակայական ոճը, կը մերժէր ցուցադրել իր անձը, կը խորշէր «ես» դերանունին գործածութենէն։ Ըստ Անարէ Պիլլիի, ընտիր գրագէտը — ըսենք նաեւ քննադատը — այն է որ դասական է, այսինքն՝ ինքզինքը կը ծածկէ արտայայտուած գաղափարներուն ետեւ։ Կը մնայ «մենք»ին մշուշ - հաղուստին մէջ։

Էմիլ Անրիօ ընդհակառակն կը պնդէ թէ Փօլ Սուտէ կը սիրէր միշտ գրել «ես», հաղուստզգօրէն «մենք»։ Ու թղթատելով Փօլ Սուտէի Մեծ մխիթարու ընկերութիւնը հատորը, փունջ մը կը չինէ «ես»երու, ու կ'աւելցնէ. «Ո՛չ, Սուտէ չէր խորշեր «ես» դերանունին գործածութենէն, եւ ի՞նչպէս կրնար խորշիլ այն անհատականութեամբ՝ որ իրն էր, այն կուռաստիրութեամբ՝ զոր ցոյց կուտար իր յօդուածներուն մէջ»։

Անարէ Պիլլի կը զրէ թէ Փօլ Սուտէ, բանապաշտ քննադատ, չէ ուզած գրել ինչո՞ւ բանապաշտ եմ գիրքը այն խոր չանքին պատճառով՝ զոր ցոյց կուտար «ես» դերանունին գործածութեան դէմ։ Աւելի ճիշդ չէ, կ'ըսէ Էմիլ Անրիօ, քանի որ Սուտէ ոսմանթիքի մը չափ «ես» գործածած է, եթէ նոյնիսկ սկզբունքով համաձայն ըլլար «ես» դերանունին գործածութեան։

Համաձայն կամ ոչ, հետաքրքրական է քննել եւ ճշդել թէ ո՛րքան գնահատելի է «ես» եւ «մենք» դերանուններուն գործածութիւնը հրապարակագրութեան մէջ, քննադատութեան մէջ, նոյնիսկ բժշկութեան մէջ։

Հրապարակագրութեան մէջ գոյութիւն ունի թեթիֆ պայման մը «ես» կամ «մենք» դերանուններու գործածութեան մասին։ Երբ «մենք» կը գրուի, այդտեղ «մենք»ը կը գառնայ բարոյական անհատականութիւն, որ կը ներկայացնէ օրաթերթին վարդապետութիւնը կամ հաւատքերին վարչապետութիւնը կամ հաւատքական կարծիք մը՝ որու շուրջ համախմբուած են խմբագիրները։ Առանձնորդող յօդուածը, որ սորագրութիւն չի կրեր ընդհանրապէս, կը ներկայացնէ այդ «մենք»ը եւ, հետեւաբար, կը պահանջէ «մենք»ի գործածութիւն։ Ընդհակառակն, այն յօդուածները, որոնք կը սորագրուին, կը պահանջեն «ես» դերանունին գործածութիւնը, որովհետեւ կը ներկայացնեն անհատական կարծիք մը, գրողին միայն պատասխանատուութեամբ։ Անիկա ըսել չէ թէ «ես» դերանունին գործածութիւնը կամ սորագրութիւն դնելու պայմանը բաւական են գրողին համար՝ որ կարծէ ապահովութիւն ունենալ թերթին ուղղութենէն հեռանալու, խմբագրութեան քաղաքական, մտաւորական եւ բարոյական վարդապետութենէն խոտորելու։ Ոչ, աշխատակից մը պարտաւոր է «ես» դերանունը գործածել, այսինքն իր անձնական տեսակէտը պաշտպանել, միշտ հաշտ մնալով թերթին բարոյական հովանաւորութեան հետ, որու հովանաւորութեան տակ կը գտնուի, — այստեղ արդէն «ես»ի գործածութիւնը համեստութիւն մը կուտայ յօդուածագրին։ Այս ձեւին մէջ ոչինչ կայ մասք-իպլուիզմ (այս բառը, որ տարբաղադրուելով կը գտնայ՝ «կարզացի՛ր - դիս», կը նշանակէ պարծենալ իր գրածներով, ցուցադրել իր գրածները, ամէնուն ուշադրութիւնը հրաւիրել իր գրածներուն վրայ)։ Ընդհակառակն, քաջութեան արտայայտութիւն մը, լանջաբաց մարտնչում մը։

Դարձեալ, յօդուածագիրը մը պարտաւոր է գործածել «ես» դերանունը, երբ հարկ կը գառնայ վկայութիւն մը բերել։ Բանաստեղծի մը կենսագրութիւնը տալու ժամանակ, պայման է որ գիտցողը տայ իր վկայութիւնը գրելով «ես լսեցի իր բերնէն ...»։ Այստեղ «ես»ը ինքնագոյացուցադրութիւն չէ, այլ համեստ վկայութիւն մը։

Փաստքալ կը գրէ թէ աւելի է ըսը, բայց ո՞ր ըսը։ Անշուշտ այդ խօսքով Փաստքալ չէր ուզեր հարուածել Տէքարթը, որ անընդհատ կը խօսի «ես»ով, իր անձնական փորձերուն մասին։ Սխալ է ըսել թէ ճշմարիտ դասականները կը զգուշանային «ես» դերանունը գործածելէ, ո՛չ, անոնք կը զգուշանային իրենց անձնական կեանքը պատմելէ եւ ոչ թէ «մենք»ի տեղ «ես» գործածելէ։ Ամբողջ Մոնթէնեղին արժէքը հոն է որ ամէն էջի վրայ կը կանգնի ինքը, այնքան չօչափելի ձեւով՝ որ կարծես թէ պիտի կրնայիր մատովդ հպիլ իրեն։ Ռասինն, այնքան խորհրդապահ, անընդհատ «ես» կը գործածէ իր յառաջաբաններուն մէջ եւ ի՛նչ կուտաղան նախադասութիւններով։ Վերջապէս Պուալօ կ'ըսէ «ես», Լաֆոնթէն կ'ըսէ «ես», Վոլթէր կ'ըսէ «ես»։ Բացէք Շաթօպրիանը, մի բսէք թէ հպարտ եւ անձնապաշտ գրող մըն է, խոստովանեցէք որ կը կախարդէ ձեզ իր «ես»ով, գոր չարունակ կը գործածէ։ Մանաւանդ իր Յուշերուն եւ Ուղեգիրքին մէջ, երբ կը գառնայ դլխաւոր հերոսը, իսկ «մենք» կը գործածէ Քրիստոնէութեան ոգիին մէջ, ուր նիւթը կը դնէ այդ պահանջը։ Սթանտալ, հարկադրաբար միշտ ներկայ իր ինքնակենսագրութեան եւ ուղեգրութիւններուն մէջ, սահմանական եղանակ առաջին դէմքով կը խօսի իր վէպին յառաջաբանին մէջ։

Անցէք բժշկական գրականութեան մէջ, — Գալիանոս կ'ըսէ «ես», Ամպրուազ Փարէ կ'ըսէ «ես»։ Դարձեալ «ես» կ'ըսեն Սիննա եւ միջնադարեան արաբ բժիշկները (մանաւանդ ուղեգիրները)։ Ընդհակառակն Հիպոկրատ կը մոռնայ.. դերանունը, «ես» կամ «մենք»։ Հայ բժիշկը, Ամիրտովլաթ, նոյն ձեւով, կ'ըսէ. «Փորձած է», երբ կը ներկայացնէ դեղին արժէքը, եւ դանդ կ'առնէ վկայութիւնը՝ երբ կուզայ իրմէ։

Այս ամէնէն եաքը, ընդունեցէք որ «ես»ը աչքոյժ է, քաջավազ, սրտոտ, եւ մանաւանդ ինչպէս... լու մը։ Ընդհակառակն «մենք»ը ուռուցիկ է, ծանրաքարշ, ծոյլ եւ մեծազանգուած։ «Մենք»ը վայել է թագաւորին։ Հիւծ, կեղծ համեստութեամբ մը փարած էր «մենք»ին, որու մէջ կ'ուզէր ծածկել այն կարեւորութիւնը՝ զոր կուտար իր անձին։ Երբ հարկ ըլլար խօսիլ իր մասին, կը դրէր. «Այս գրքին հեղինակը», «այս տողերը սորագրողը»։ Յովնակիի այս բարեկամը, սակայն, եղակիով կը խօսէր իր ընթերցողներուն հետ, մտերմախօսութեան ձեւ մը, զոր գործածելու իրաւունքն ունին միայն Աստուածները՝ պայմանաւ որ չարաչար չգործածեն։

Յետոյ, կ'արժէ դիտել նաեւ թէ «ես» դերանունին գործածութեան վէճը տարբեր պատճառաբանութիւն մը ունի մեր մէջ։ Հայերէն լեզուն կրնայ գործածել բայերու առաջին դէմքը առանց դերանունի, — այսպէս կ'ըսենք՝ կը սիրեմ կամ ես կը սիրեմ։ Ֆրանսերէնը չունի այս հարստութիւնը, առանց ծըլի՝ բայերը չեն կրնար դառնալ առաջին դէմք։ Այնպէս որ Ֆրանսերէնի մէջ համեստութեան պահանջը բայական ծըլին գործածութեան մասին չէ, այլ գոյական մուտին ջնջումին։ Իսկ մեր մէջ՝ միայն բայական եսին եւ ոչ թէ գոյական եսին։ Այսպէս՝ մեր հին գրողները կը խորշին գործածելէ, ես կը սիրեմ ձեւով, բային հետ դերանունն աւ, ու կը նախընտրեն ըսել միայն՝ կը սիրեմ, նեաեւով եսը, գործածելով բայը եւ նեաեւով դերանունը, բային ետը։ Հարկ է պատասխանել թէ դերանունի գործածութիւնը մեծամտութիւն չ'բերտայտեր ամէն ժամանակ, — ատիկա կախում ունի բայէն։ Առէք մեր Նարեկացին, որ ամէն էջ, ամէն տող լեցուցած է իր ներկայութեամբ, իր անձով, իր «ես»ով, — բայց ի՛նչ «ես», մեղապարտ, ճակատը բարձրացնելու անկարող, մեռնելու ատիճան արիւնաքամ։ Նարեկի մէջ բոլոր բայերը,— անոնք որ պոչատուած չեն,— պնդակահարութիւններ են հեղինակին անձին դէմ։ Այդ բայերը ընտրուած են յատկապէս անոնցմէ, որոնք առնութեան նշան չունին եւ ըմբոստութեան վախ չեն պատճառեր։ Նարեկացիի եսը տարբեր է, վերջապէս, Սայմանասարեանի եսէն։ Բայց «ես»ով լեցուն է ամէն ժողովուրդի կրօնական գրականութիւն, անոր համար որ այս «ես»ը բաւարէ «ես» մըն է։ Պոլսոյ հայերէնը ժամանակին ստեղծած էր որձաստուած «ես»ի ուրիշ տպեղ ձեւ մը, — կրաւորական բայի վերածում։ Օրինակ, համեստութեան համար, կ'ը - սէին՝ «իմ կողմէս նուիրուած է»։ Փոխանակ ըսելու՝ «ես նուիրած եմ», արքայորէն, մանչուկ պէս։ Կը թուի թէ բռնապե - տական վարչաձեւը ևս մեծ գեր խաղացած է բայերու կրաւորականացումին մէջ, — արդարեւ թուրքերէնն ալ ո՛րքան ճոխ է կրաւորական եւ եղանակաւոր բայերու թիւով ու ձեւով։ Թերեւս այդ աղիւսակներէն կը ծագի լեզուներու վերլուծական եւ համադրական քերականութեան երկձեւ կազմութիւնը, գիտական բացատրութեամբ՝ ասսանետաւ եւ տէսասետաւ, — նախադասութիւն կազմելու երկու ձեւեր, որոնց մին կը ջնջէ դերանունը, ինչպէս թուրքերէնը, միւսը՝ կը վերահաստատէ եւ կը զօրացնէ զայն։

Ինչպէս կը տեսնուի, «ես» կամ «մենք» դերանուններուն գործածութիւնը պայմանաւորուած է լեզուներու ցեղային ոգիին եւ աւանդութեանց հետ։ Ուրեմն եւ խոր է վէճը իր տարողութեամբ, պատճառ մը որ վերատին քննենք այս հարցը ուրիշ առթիւ, ներկայացնելով «ես» դերանունին գործածութիւնը նախնական ժողովուրդներու լեզուին մէջ, յետոյ ա - նոր կորուստը եւ յարութիւնը։ Ներկայացնելով, վերջապէս, «ես» դերանունին գործածութիւնը նաեւ հիւանդներու լեզուին կամ ախտաբանական գրականութեան մէջ։

(Հայ - Բոյժ) Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԸՆԴՎԶՈՒՄԸ

●

Ինչպէս բացատրեցինք վանական առնելիքով, հունգարական ողբերգութիւնը մեծ ընդվզում յառաջ բերաւ խորհրդային կարգադաւրքին դէմ, ոչ միայն Ֆրանսայի ժողովրդական խաւերուն, այլեւ մտաւորականներուն մէջ, որոնք բողոքի ձայն բարձրացուցին։

« Ֆիկարօ Լիթէռէռ»ի մէջ (10 Նոյ.) Տընի տը Ռուժմոն բուռն խմբագրական մը հրատարակեց յանուն «Մշակոյթի Ազատութեան Համագումարին», որ կը պատրաստուի «քարանթէյն»ի ենթարկել արեւմտեան համակիրները։

«Սեգմել ձեռքը արեւմտեան համակիրի, որ «ազատօրէն» կը դնահատէ իր կուսակցութիւնը, կը նշանակէ ողջունել Փեչթայի ոճիրին մեղսակից մը։ Հրատարակել իր գրութիւնները, կը նշանակէ մասնակցիլ մտաւորական քարոզութեան այն տեսակին որ դէպի Փեչթայի ոճիրը կը տանի։ Վիճիլ իր պատճառաբանութեանց հետ, կը նշանակէ մոռնալ թէ «Կ'արդարացնեն» Փեչթայի ջարդերը։ Հիւրասիրել եւ ռոնել արուեստագէտներու դեղեցիկ խումբերը, դերի մտաւորականներ, գոր մեզի կը գրկէ Մոսկուան կը նշանակէ մոռնալ մարտիրոս գրագէտներու ձայնը, որ մեզ կը կանչէր Փեչթայէն»։

« Գրագէտներու ազգային կոմիտէն հետեւեալ զեկոյցը կը հրատարակէր.—

«Մտորագրեալներս՝ անդամ գրագէտներու ազգային Կոմիտէի վարիչ մարմնին, կը նկատենք որ մեր պարտքն է ձայն բարձրացնել ընդդէմ ամէն տեսակ ահաբեկչութեան, ուր ալ ըլլայ ան։ Ուստի կը դատապարտենք Հունգարիոյ վերջին դէպքերու մեկնութեան առթիւ, կը միանանք, ինչպէս ուրիշ առիթներով ալ ըրած ենք, որովհետեւ հարցը մշակոյթի պաշտպանութեան մասին է, խնդրելու համար վարչապետ Քատարէն խնայել ապստան եւ երաշխաւորել, ինչ որ ալ ըլլայ այս դէպքերուն մէջ իրենց վերաբերումը եւ հայրենասիրական պարտակատենութեան իրենց ըմբռնումը, կեանքը, փիլիսոփայական ապատութիւնը եւ բարոյական շահերը հունգար գրագէտներուն եւ մտաւորականներուն, որոնք տէրն են մարդկային մշակոյթի մէկ մասին։

«Ատոնք կ'ուզեն որ բոլորմտաւորականները եւ իրենց կազմակերպութիւնները, Աբեւելքի թէ Արեւմուտքի մէջ միջամտեն իրենց կարգին »։

Զորս համամիտավար գրագէտներ (Քլոտ Ռուա, Քլոտ Մորկան, Ժ. Ֆ. Ռոյան եւ Ռօժէ Վայեան) եւ երկոտասնեակմբուգեկիցներ, Սարթրի եւ Վերքոռի հետեւորդ համբակներ, որոնք Մ. Միութեան հանդէպ ոչ - բարեկամական դիտաւորութիւններ չէին տածած, մտածեցին թէ «իրաւունք ունին բողոքելու Մ. Միութեան թշնամութիւններու եւ հրատարակներու գործածութեան դէմ, խրտակելու համար հունգար ժողովուրդին ազատամարտութիւնը եւ անկախութեան կամքը։

Համամիտավար մտաւորականներ, որոնց մէջ Թեռաս Լիոն Քան, արուեստագէտները ինչպէս Փիքասօ եւ Փիկեռն, ուսուցչապետ Վալրն, Յանօթ գրագէտներ Ֆռանսիս Ժուռտէն եւ Հելլէն Փառմըլէն, քիչ մը աւելի ուշ, նոյն դիրքը բռնեցին։

Ամէնէն զօրաւոր եւ յատկանշական հատկաղեցութիւնը «Սարթր»ինը եղաւ «Է -

---

ալ, ու կը նախընտրեն ըսել միայն՝ կը սիրեմ, նեաեւով եսը, գործածելով բայը եւ նեաեւով դերանունը, բային ետը։ Հարկ է պատասխանել թէ դերանունի գործածութիւնը մեծամտութիւն չ'բերտայտեր ամէն ժամանակ, — ատիկա կախում ունի բայէն։ Առէք մեր Նարեկացին, որ ամէն էջ, ամէն տող լեցուցած է իր ներկայութեամբ, իր անձով, իր «ես»ով, — բայց ի՛նչ «ես», մեղապարտ, ճակատը բարձրացնելու անկարող, մեռնելու ատիճան արիւնաքամ։ Նարեկի մէջ բոլոր բայերը,— անոնք որ պոչատուած չեն,— պնդակահարութիւններ են հեղինակին անձին դէմ։ Այդ բայերը ընտրուած են յատկապէս անոնցմէ, որոնք առնութեան նշան չունին եւ ըմբոստութեան վախ չեն պատճառեր։ Նարեկացիի եսը տարբեր է, վերջապէս, Սայմանասարեանի եսէն։ Բայց «ես»ով լեցուն է ամէն ժողովուրդի կրօնական գրականութիւն, անոր համար որ այս «ես»ը բաւարէ «ես» մըն է։ Պոլսոյ հայերէնը ժամանակին ստեղծած էր որձաստուած «ես»ի ուրիշ տպեղ ձեւ մը, — կրաւորական բայի վերածում։ Օրինակ, համեստութեան համար, կ'ը - սէին՝ «իմ կողմէս նուիրուած է»։ Փոխանակ ըսելու՝ «ես նուիրած եմ», արքայորէն, մանչուկ պէս։ Կը թուի թէ բռնապե - տական վարչաձեւը ևս մեծ գեր խաղացած է բայերու կրաւորականացումին մէջ, — արդարեւ թուրքերէնն ալ ո՛րքան ճոխ է կրաւորական եւ եղանակաւոր բայերու թիւով ու ձեւով։ Թերեւս այդ աղիւսակներէն կը ծագի լեզուներու վերլուծական եւ համադրական քերականութեան երկձեւ կազմութիւնը, գիտական բացատրութեամբ՝ ասսանետաւ եւ տէսասետաւ, — նախադասութիւն կազմելու երկու ձեւեր, որոնց մին կը ջնջէ դերանունը, ինչպէս թուրքերէնը, միւսը՝ կը վերահաստատէ եւ կը զօրացնէ զայն։

Ինչպէս կը տեսնուի, «ես» կամ «մենք» դերանուններուն գործածութիւնը պայմանաւորուած է լեզուներու ցեղային ոգիին եւ աւանդութեանց հետ։ Ուրեմն եւ խոր է վէճը իր տարողութեամբ, պատճառ մը որ վերատին քննենք այս հարցը ուրիշ առթիւ, ներկայացնելով «ես» դերանունին գործածութիւնը նախնական ժողովուրդներու լեզուին մէջ, յետոյ անոր կորուստը եւ յարութիւնը։ Ներկայացնելով, վերջապէս, «ես» դերանունին գործածութիւնը նաեւ հիւանդներու լեզուին կամ ախտաբանական գրականութեան մէջ։

(Հայ - Բոյժ) Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ՈՍԿԻ ԱՊՐԱՆՔ

(ՎԷՊ ԳՈՐԾԱԻՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

*

Արմիկը տակաւին չորդեզրած, գրաչարը չատ անդամ մտայղ մտածութիւններով կը սեւամաղձոտէր։ Ալ քառասունը անցուկ, ծերութեան կ'երթար առանց կեանքին համը առած ըլլալու։ Երբեմն երբեմն ինքնիրենը կը հարցնէր, թէ «չան պէս դատիլ» կ'ըսեն նէ ի՞նչ է։

« Եթէ աս չուներդ, սա մեր փողոցին չուներն են, կը խորհէր, կե՛ր, արբ եւ ուրախ լերը անոնց համար է։ Չէ թէ որ տան չուներուն համար է նէ, անոնք մէյ մէկ պէչզատէ են։

Նայէ, գրաչարի պէս դատիլ որ ըսեն նէ, ան տաեն բան մը կը հասկնամ։ Աս քսանըհինգ տարիէն աւելի է քաշածս ինչ է։ Գնաց երիտասարդութիւն գնաց. կիքտի կիտէր, մէյ մը տահա չիլար։ Գոնէ զաւակ մը ունեցած ըլլայի »։

Բանէ մը չէր խնդացած ու զաւկի մը «ախ»ը կը քաշէր։ Սակայն ոչ բժշկական դարմանումները կը փարատէին կնոջը ամլութիւնը, ոչ ընտանեկան դեղերը։ Պոլիս ու չրջակաները ալ սուրբ չմնաց որուն ոտքը գացած չըլլար Վարդենի տուտուն։

Բայց Ղալաթիոյ Փրկիչէն ալ, Օրթագիւղի խնդրակատարն ալ, Մենծ Արմաչն ալ, Պզտիկ Արմաչն ալ, ամէնքն ալ անկերե - կիր ունկնդրած էին իր պաղատանքներուն։ Երիկը, ձեռքէն թէ որ պաղ կ'ինը մինչեւ Հինդիստանները պիտի ղրկէր. ան տեղուանքը քարին անդամ դաւակ բերող բոյսեր կը գտնուին եղեր. «բա՛յց, ախ փարայ, աչքդ էէօռնայ» կը հեծէր։

Օր մը ապարանը ձեռագիր մը չարած տաենը, մէջ խառնուած, ոտանաւորի մը առաջին քանի մը տողերը սիրտը մէկէն ի մէկ թունդ հանեցին։ Թուղթին չարունակութիւնը ուրիշ դրաչարի մը ձեռքը կը գտնուէր։ Ղուկաս աղան չհամբերեց զննաց առաւ կարդաց։ Երբ ընթերցումը աւարտեց «աս դրողը ո՞վ է նէ, ըսաւ, Աղեսանտր Տիմայէն ալ, Վիքթոր Հիւկոյէն ալ խըլյա՛խ մէկը ըլլալու է. մեզի պէսներուն հալէն հասկցող մը կ'երեւայ կոր»։

Առաջին տուներն էին այն ցայգերգին, գոր Լէոփարտի ասիացի հովիւի մը բերանը կը դնէ ճամբորդի մը պատմածներէն ներչնչեալ, Թէ Պուխարայի անդէորդները, պիչերները վէմերու վրայ նստած, թախծուկ եղանակներով, ափյափոյ արտում տխուր երգեր կ'ուղերձեն առ լուսին, որուն հետ հովիւ մը կը խօսի ու կը հարցնէ.

Ի՞նչ կ'ընես երկինքը, լուսնակ, ըսէ ինծի ի՞նչ կ'ընես, Լուռ ու մունջ լուսնակ։ Կ'ելլես իջիկուռնն, ու կը պըտըտես,

Անապատներուն պիչ պիչ նայելով, եւ քէն կը հանդչիս։ Դեռ չըկըշտացա՞ր Յաւիտենապէս նոյն ճամբաներէն Երթալ ու գալէ։

Դեռ չըճանձրացար, դեռ կ ըփափաքի՞ս Նայիլ ու նայիլ այս հովիտներուն։ Կեանքիդ նըման է Կեանքն ալ հովիւին, Աղօթարանին բացմանը կ'ելլէ, Հօտը կը քշէ արօտավայրերը եւ կը տեսնէ

Հօտեր, աղբիւրներ ու ձալարներ. Յոգնած ու դադրած կը պահվի եաքէն իրիկնադէմին.

Ալ ուրիչ բան մը, չի յուսար բնաւ։

Լուսնակս, ինծ ըսէ, ի՞նչ օգուտ ունի իր կեանքն հովիւին,

Քու կեանքդ ալ քեզի, ըսէ, ո՞ւր կ'երթայ Իմ աս թափառումս անձուկ կարճատեւ,

Քու երթեւեկդ ալ մշտնջենական։

Ձերմըկուկ հալուղ, անկար անկարող,

Կիսամերկ բոպիկ,

Ուսերուն վրայ չատ ծանրը բեռով.

Լեռնէն ու ձորէն,

Սուր քարուրնատնքէ, խոր աւազներէ եւ մացառներէ,

Ծովուն, փըչմրկին, եւ կրակ թափած

Ժամուն ու եաքէն, երբ պաղ կը կապէ.

Կ'առնէ կը վազէ, չունչը կը կըտրի,

Հեղեղն ու ճահիճը կը կոխկըռտէ,

Կ'իյնայ կը կայնի, եւ կ'աճապարէ աւելի չուտ չուտ,

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(Շար.)

ՍԱՄՎԵԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՂՑ, 364 - 400)

Գ. ԳԼՈՒԽ

ԱՐՔԱՅՈՒԹԻՒՆ ՍԱՄՎԵԼԻ

Մեծաւորեան մեր սրտագին ինդութիւնը կ՚ընդունի ամենուն ուրախութիւնը եւ կը շնորհաւորէ զանոնք։ Ընթերցողները կը յիշեն, որ Սամուէլ ծնած էր Արամաթայիմ-Սոփիմ քաղաքը, որ Եփրեմի լեռնաշխարհին մէջ էր։ Ան ծնած էր Ելկանա անունով մարդու մը տունը, որ Երոհամի որդին էր։ Ելկանա Եղկովբեցի էր, այսինքն Եղկովբ նահապետին ցեղէն։ Ելկանա Սամուէլի հայրը եղած է, ինչպէս նաեւ Եղկովբ նահապետը։ Ելկանա Սամուէլի հայրը եղած է, ինչպէս նաեւ Եղկովբ նահապետը։

— Ես քեզ Սամուէլը չեմ տար, ըսած է անոր մայրը Անան, ասոր համար ալ անոր անունը Սամուէլ դրած է։ Ես քեզ Տէրոջմէ խնդրած եմ, ան ալ ինծի տուաւ զայն։ Ուրեմն ես ալ Տէրոջ կու տամ զայն։ Ամբողջ կեանքին համար Տէրոջ նուիրուած պիտի ըլլայ։

Սամուէլ տղան մեծցաւ Տէրոջ առջեւ։ Ելկանա ամէն տարի Սամուէլի համար նոր հանդերձ մը կը շինէր, որ կ՚ընծայէր անոր, երբ ինք Երուսաղէմ կ՚երթար։ Ելկանա Սամուէլի հայրը եղած է, ինչպէս նաեւ Եղկովբ նահապետը։ Ելկանա Սամուէլի հայրը եղած է, ինչպէս նաեւ Եղկովբ նահապետը։

Ելի քահանայապետը Սամուէլի ուսուցիչն էր։ Ելի ծեր մարդ մըն էր, որ կը ծառայէր Տէրոջ տաճարին մէջ։ Ելի ունէր երկու որդի, որոնք Տէրոջ առջեւ ծառայելու համար կը գտնուէին Սեղովնի մէջ։ Ելի ունէր երկու որդի, որոնք Տէրոջ առջեւ ծառայելու համար կը գտնուէին Սեղովնի մէջ։

Ելի քահանայապետը Սամուէլի ուսուցիչն էր։ Ելի ծեր մարդ մըն էր, որ կը ծառայէր Տէրոջ տաճարին մէջ։ Ելի ունէր երկու որդի, որոնք Տէրոջ առջեւ ծառայելու համար կը գտնուէին Սեղովնի մէջ։ Ելի ունէր երկու որդի, որոնք Տէրոջ առջեւ ծառայելու համար կը գտնուէին Սեղովնի մէջ։

Սամուէլ տղան մեծցաւ Տէրոջ առջեւ։ Ելկանա ամէն տարի Սամուէլի համար նոր հանդերձ մը կը շինէր, որ կ՚ընծայէր անոր, երբ ինք Երուսաղէմ կ՚երթար։ Ելկանա Սամուէլի հայրը եղած է, ինչպէս նաեւ Եղկովբ նահապետը։ Ելկանա Սամուէլի հայրը եղած է, ինչպէս նաեւ Եղկովբ նահապետը

նութեամբ անհրաժեշտ պատճ է «պիմա - պրաւել որեւէ սպառնալիք որ կրնայ վը - տանգել Ատլանտեան հասարակութեան ա - պահովութիւնը եւ ազատութիւնը »:

× Նորընտիր ընդհ. քարտուղարը , Սփաք, աւելի լայն իրաւասութիւններ պիտի ունենայ քան իր նախորդը, Լորա Իսմէյ, համաձայն «Երեք Իմասուն»նե - րու յանձնարարութեան : Օրինակ, պիտի կրնայ իր միջնորդութիւնն առաջարկել , կարգադրելու համար անդամներուն մի - ջեւ ծագած վէճերը :

× Մ. Նահանգներու արտաքին նախա - րարը , Տըլըս, Ուոշինկթըն վերադար - ձաւ, ուր պիտի խորհրդակցի Այզընհա - ուըր եւ Հնդկաստանի նախագահին հետ , մասնաւորապէս Միջին Արեւելքի կացու - թեան մասին :

Արժանահաւատ աղբիւրէ կը հաղորդ - ղեն թէ Մ. Նահանգները միտք չունին ա - ռաջարկելու Ֆ.Մխութեան թէ իրենց դին - ուորները պիտի քաշեն արեւմտեան Գեր - մանիայէն, եթէ Ֆ. Մխութիւնը իր ուժե - րը քաշէ արբանեակ երկիրներէն: Այդ - պիսի պարագայի մը Ռուսերը միայն 200 300 մդոն եւ պիտի քաշուէին, իսկ Ամե - րիկացիները 4000 - 5000 մդոն, մինչեւ Մ. Նահանգները: Ցեսոյ, բոլորովին տարբեր են երկու խնդիրները :

Նոյն աղբիւրին համաձայն, Մ. Նա - հանգները երբեք չեն ուզեր քաշալերել ա - րեւելեան Եւրոպայի ժողովուրդները որ իրենց ազատութիւնը վերահաստատեն բռնութեամբ եւ դիմեալ ապստամբու - թեամբ, որովհետեւ չեն հաւատար այդ - պիսի ձեռնարկի մը յաջողութեան , նկա - տի առնելով Ֆ. Մխութեան զօրզօրական ուժը: Միւս կողմէ, եթէ Մ. Նահանգ - ները միջամտեն, հետեւանքը կրնայ ըլլալ երրորդ աշխարհամարտ մը :

Ամերիկացիները 17·500 դինուոր ունին արեւմտեան Գերմանիոյ մէջ :

× Նորընտիր ընդհ. քարտուղարը, Փոլ Սփաք, երկու անդամ Պելժիոյ վարչա - պետ, երեք անդամ ալ արտաքին գործե - րու նախարար եղած է: ՄԱԿի ընդհ. ժո - ղովին նախագահն էր 1946ին: Ծնած է 1899ին: Իրաւագէտ է եւ ընկերվարա - կան: Երեսփոխան ընտրուեցաւ 33 տարե - կանին (1932), երկու տարի վերջ նախա - րար հաղորդակցութեանց: Եւ ատոնք - նաբար յառաջդիմեց, դառնալով միջազ - գային դէմք մը: Արտաքին նախարար էր 1940ին եւ Լոնտոն ապաստանեցաւ, երբ Գերմանները Պրիւսէլի վրայ կը քալէին :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՆԵՐՈՒ չրջագայութեան ազատութիւնը, ար սահմանափակուած էր հրանիթի տապնապին հետեւանքով , պի - տի վերահաստատուի Դեկտ. 25էն առաջ:

ԻՐԼԱՆՏԱՑի յեղափոխականները վեր - ակսան իրենց ահաբեկչական գործունէու - թիւնը , յարձակելով երկու սահմանա - մերձ պահականոցներու վրայ : Կամուրջ մը վնասուեցաւ եւ ալրիչ աւերներ պոր - ծուեցան : Հիւս. Իրլանտայի կառավա - րութիւնը որոշեց բացառիկ միջոցներ ձեռք առնել :

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆի վարչապետը, Նեհրու , Ուոշինկթըն հասաւ, խորհրդակցելու հա - մար Այզընհաուըրի հետ, միջազգային կացութեան մասին :

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆի կառավարութիւնը մեր - ժեց Անգլիոյ գաղթային նախարարին նոր առաջարկները՝ Կիպրոսի վէճին լուծման մասին: Նախարարը Անգարա եւս պիտի այցելէ, Թրքական տեսակէտը իմանալու համար: — Կիպրոսի զինուորական իշ - խանութիւնը կը ծանուցանէ թէ Էոքան (Ցեղ. Կոմիտէ) 15 - 16 տարեկան ազ - ջիկներ ալ կ'օգտագործէ , ահաբեկում - ներ կատարելու համար :

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ երեսփ. ժողովը երրորդ ընթերցումով վաւերա - ցուց Ֆրանքեւերմանական դաշնագիրը՝ Սարի կացման մասին:

ԽԼՐՏՈՒՄՆԵՐԸ կը չարունակուին Լե - հաստանի մէջ: Անթելը կը ծանուցանէ թէ Ֆ. Մխութեան եւ կովկասեան հանրապե - տութեանց ուսանողներն ալ անհանգստու - թեան նշաններ ցոյց կուտան :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ արտաքին նախա - րարին օդնականը իր մօտ հրաւիրելով ե - գիպտոսի արտաքին նախարարը, Թելա - դրեց փութով բանակցիլ եւ կարգադրել Սուէզի խնդիրը: Իսկ սուրիական զեսպա - նին ալ բողոքեց որ տակաւին չեն վերա - չինած Իրաքի քանդուած նաւթուղին :

ՓՈՐԹ ՍԱՑԻՏի մէջ չարունակ յարձա - կումներ կը կատարուին, պատերազմա - կան վիճակի մը վերածելով քաղաքը :

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Պոմոնի Ս. Սահակ - Մեսրոպ սրահին մէջ

Հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան, մասնակ - ցութեամբ «Զաւարեան» ենթակոմիտէի : Նախաձեռնութեամբ Ն. Ս. Քրիստափոր խումբի :

Կը ներկայացուի Նշան Պէշիկթաշլեանի ՅՈՒԶՈՒՄԸ, կատակերգութիւն 1 արար Գեղարուեստական ճոխ եւ ընտիր բաժին Երգ, արտասանութիւն, անակնկալներ :

Ընկերակցութեամբ Սիամանթօ նուա - գախումբի, եւրոպական եւ հայկական պարեր :

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով :

ՇԱՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆի ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ընկերական հանդիպում մը տեղի կ'ու - նենայ այս հինգշաբթի իրիկուն, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը, նախաձեռնու - թեամբ խումբ մը Պէրպէրեան Նախկին սաներու :

Կը խօսի՝ Պ. ՕՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԱՐՆՈՒՎԻԼ.— Հոգաբարձութիւնը չը - նորհակալութեամբ ստացած է Պ. Ցա - րութիւն Զղրկանեանէ հազար ֆրանք , ի նպաստ սրահի ֆօնտին, փոխան ծաղկե - պսակի, նորոդ հանդուցեալ Պօղոս Պետ - րոսեանի տխուր մահուան առթիւ :

Նախորդ դումար 374·060 ֆր., Ց. հա - զար ֆրանք, Գ. Ադամեան երկու հազար ֆր., ընդհ. դումար 377·500 :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՄԱՍԻՒԻՑԼ.— Այրի Տիկին Համեսա Միլոռնեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տի - կին Զաւէն Միլոռնեան, Տէր եւ Տիկին Սեպուհ Միլոռնեան, Տէր եւ Տիկին Փառ - նակ Ցակոբեան, խորին չնորհակալու - թիւն կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ , նամակով եւ հեռագրով ցա - ւակցութիւն յայտնեցին, իրենց սիրուե - լոյն, հօր, անբերէօր

ԲԵՆՆԻԿ ՄԻԼՈՌՆԵԱՆի մահուան առթիւ:

★

ԼԻՈՆ.— Եկեղեցաչէն Տիկնանց Միու - թիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է հե - տեւեալ նուէրները · — Տէր եւ Տիկին կարապետ Ցովակիմեան իրենց զաւկին պինուորութենէ ազէ և առողջվերադարձին առթիւ հինգ հազար ֆրանք: Նշան Կա - րապետեան հազար ֆրանք: Տիկին Գո - հարիկ Ցովհաննէսեան 1500 ֆրանք :

× Լիոնի Աղքատախնամ Տիկնանց Մի - ութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները · —

Տէր եւ Տիկին կարապետ Ցովակիմեանէ իրենց զաւկին պինուորութենէ վերադար - ձին առթիւ երկու հազար ֆրանք: Պ. Թէրզեանէ ուխտի մը համար երկու հա - զար ֆրանք :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Տէր եւ Տիկին Արմենակ կարապետեան 2000 ֆրանք կը նուիրեն Կապոյտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւղին իրենց կնքահօր՝ Մուշեղ Գալուստեանի կոկծալի մահուան առթիւ :

Ստանալ «Ցառաջ»էն :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Երեւանէն Տիկին Աշանի կարապետեան (ծնեալ Նահապետեան, բնիկ Պարտիզակ - ցի) կը փնտռէ իր երկու եղբայրները, Վահրամ եւ Երուանդ Նահապետեանը ո - րոնք Ֆրանսա կը պտնուին: Տեղեկացնել հետեւեալ հասցէին՝

Madame A. Garabédian
11 K. No. 5 Chahoumian 4me Mass
Erevan (Arménie) U.R.S.S

ԾԱԽՈՒ Է

Թրքերէն մեքենայ մը ժոռ 10, 1·20 , մօթէորով եւ բուլոյով :

Դիմել Պ. Ռուբէն Տէր Թոմասեանի , 20 Bld. Garibaldi, Issy-les-Moulineaux (S)

Imp. Araxes - 46, rue Richer. Paris (9e)

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կ. Խաչը Փարիզի մէջ Մանուկնե - րու ուօնաճառի հանդէսը կը կատարէ Ցունուար երեքին, Սոսիէթէ Սավանթի մեծ սրահին մէջ, մասնաւոր պատրաս - տութեամբ :

ՆՈՒԻՐՆԵՐ

Քաւալյոնէն Տիկին Աշճեան հազար ֆր. կը նուիրէ Փարիզի Հանդստեան տան , 500 ֆր. ալ «Ցառաջ»ի բարգաւաճման համար: Ստանալ «Ցառաջ»էն:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

Թաքուլ խումբը , երկուշաբթի, 17 Դեկ - տեմբեր , ժամը 9ին :

Ժողովը տեղի կ'ունենայ սովորական հաւաքատեղին :

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի Պուլ. Օտ - տոյի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հր - աւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները այս եր - կուշաբթի ժամ 3ին , սովորական հաւա - քատեղին :

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ,

ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈՒԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին — Թէաթրը Միւնիսիփալի չքեղ սրահին մէջ

կը բանախօսեն Միութեանս Եւրոպայի Շրջանի նախագահ

Պ. ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ եւ փոխ-նախագահ ՏՈՔԹ. ԱՐԱՄ ՊԻՒՅՈՒՔԵԱՆ

Խօսք պիտի ունենան նաեւ ներկայացուցիչներ պատերազմէն :

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

Սրահին ջերմութիւնն ապահովուած է — Մուտքը ազատ է

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՕԹ ԿՌՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է արեւելեան նպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք լաւա - գոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով :

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆի կողմէ

Ձեզ պարեցէք անդամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը :

7 RUE DE TRACY, PARIS (2e) Métro Strasbourg St. Denis

AVIS AUX
Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը

Զեզի կը յանձնարարէ.— Ձարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով

ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱԻԱԳՈՑՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ARSONOR - RADIO
ARABYAN NOUBAR

3, Rue de Mirbel, Paris (5e)
(101 Rue Monge) Métro Censier Daubenton
Tél. : POR 78-77

Ուր պիտի գտնէք հանրածանօթ բոլոր

ՄԱՐՔԱԼԸ կրող

ՌԱՏԻՈՅԻ ԵՒ ԹԵԼԵՎԻԶԻՈՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

DUCRETET THOMSON

premier en date et en qualité

ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՑ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՒՐՋ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՃԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Թրանսական – հայկական եւ կովկաս - եան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷի ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՑ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 21

(Métro: F. D. Roosevelt)

★

Հաճելի մթնոլորտ

Հաճոյակարգ կովկասեան խորոված - ներ, «շաշլիք », «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութքներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
18
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
•
MARDI
18 DECEMBRE
1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7760 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3571

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԽԻԹԱՐԱՆՓ...

*

Նոր տարուան առթիւ հանդէս մը սարքուած էր կիւրակի օր, Սեւրի Մուրատեան վարժարանին մէջ :

Մխիթարանքի օր մը :

Սրահը նեղ կուգար հաւաքուած բազմութեան, որ ժամը 4էն մինչեւ տասը լսեց հայերէն երգեր, արտասանութիւններ եւ թատերական խաղեր :

Աչքէն անգամ որ խօսնակը բեմ կը հրաւիրէր արտասանողներն ու երգողները, կը բացատրէր .

— Այս երեքը մէկ բառ հայերէն չէին գիտեր, երբ ղպրոց մտան :

— Ամերիկացին եկած երկու եղբայրներ են, նոյնպէս հայերէն չէին գիտեր :

— Դեռ մէկ տարի է որ կը հետեւի հայերէնի դասերուն :

Ունկնդիրներուն վրայ տպաւորութիւն կը գործէր, մանաւանդ պզտ, 10 - 12 տարեկան աշակերտներու աշխոյժ համագործակցութիւնը :

Արտասանութեանց մէջ կային կտորներ արեւմտահայ թէ արեւելահայ բանաստեղծներէ :

Կարելի չէր առանց յուզումի լսել Սիլվա Կապուտիկեանի այլեւս հանրածանօթ նօթ պատգամը իր զաւկին. — Եթէ մայրդ անգամ մոռնաս, մայրենի լեզուդ չմոռնաս :

Չմոռնալու համար, անհրաժեշտ է վառ պահել ազգային գիտակցութիւնը եւ աշխատիլ, յաջողիլ :

Այդ աշխատանքը պիտի սկսի տունէն եւ պիտի լրանայ դպրոցով :

Սերունդի փրկութիւնը ոչ մարզանք է, ոչ ալ քմայք, այլ նուիրական պարտականութիւն մը, մարդկային եւ ազգային :

Զարհուր կը սխալին անոնք որ կը կարծեն թէ իրենց պարտականութիւնը կատարած կ'ըլլան, քանի մը բառ հայերէն սորվեցնելով եւ ոտանաւոր մը արտասանել տալով :

Անոնք է դէպ պիտի փնտռեն կորսուած տարիները, երբ իրենց ղիմացը դանեն չափահաս տղաք, խորթացած՝ մոքով թէ սրտով :

Արդէն իսկ չե՞նք տեսներ ախտանշանները, մայրաքաղաքէն մինչեւ գաւառ : Ո՛ւր որ հայկական համրանքներ կան :

Կիրակի օրուան հանդէսը մխիթարանք մը եղաւ ուրիշ խմաստով ալ :

Տարիներու ելեւէջներէն ետք, Մուրատեան վարժարանը ամբողջովին լեցուած է այս տարի եւ չատ մը դիմումներ մերժուած են :

Ուրեմն, կարելի պիտի ըլլար քանի մը հարիւր պատանիներ եւս փրկել, եթէ տեղ ունենայինք :

Ներկայ պարագաներուն մէջ, ղէմաւորբաթար Փարիզն է որ կրնայ օգտուիլ :

Դժուար չէր ուրիշ կրթարան մը եւս բանալ, եթէ օրուան վարիչները ժամանակին արթնցած ըլլային :

Երբ ափ մը վարդապետներ ճեմարան կը պահեն հաւատքով ու գիտակցութեամբ, ներելի չէ որ ամբողջ ազգ մը անճրկի :

Նիւթական՞ դրամագլուխն է որ կը պակսի թէ բարոյականը :

Վերջերս այս խնդիրը նորէն արծարծուեցաւ Մարսէյլի մէջ, գործնական եզրի մը յանգելու առաջադրութեամբ :

Եթէ առ այժմ դժուար է հիմնել ամբողջական ճեմարան մը, կարելի է սկսիլ եռամեայ դասընթացքով մը :

Սկիզբը ճամբուն կէսն է, կ'ըսեն :

Ապացոյց՝ Մխիթարեանց ընծայած մխիթարանքը, հակառակ ամէն դժուարութեանց :

Ներկայ պարագաներուն տակ, չունինք աւելի կենսական հոգ մը, քան սերունդի փրկութիւնը, բոլոր կարելի միջոցներով :

Ուրբան չուտ, այնքան լաւ :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀԻՆԳ ԺԱՄ ԿՌԻԻ ՓՈՐԹ ՍԱՒԻՏԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵԳԻՊՏԱՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

•

Դեկտ. 15ին եւ 16ին բուռն կռիւներ տեղի ունեցան Փորթ Սայիտի փողոցնե-րուն մէջ, Անգլիացիներու եւ Եգիպտացիներու միջեւ : Բրիտանական տեղեկագիր մը կ'ըսէ թէ Եգիպտացիները կորուստներ կրեցին, սակայն չի ճշդեր թիւը : Ուրիշ աղբիւրներ 25 - 40 կը հաշուեն սպաննեալ Եգիպտացիներու թիւը, իսկ վիրաւորները՝ 60 – 100 : Սպաննուած է նաեւ անգլիացի սպայ մը :

Կռիւը պայթեցաւ մէկ շաբթուան խըզմտուներէ ետք : Բնիկները թշնամութիւն ցոյց կուտային, լաւ զինուած ըլլալով : Բուն կռիւը սկսաւ շաբաթ եւ չարունակուեցաւ մինչեւ կիրակի : Շարժման մէջ դրուած էին հրացանները եւ ինքնագործ ղէնքեր, գնդացիրներ եւ ռումբեր, նոյն իսկ թնդանօթներ : Վերջին պահուն բրիտանական հրամայչեր ալ մասակցեցան : Ի վերջոյ Անգլիացիները, որոնք արդէն կը պատրաստուէին լրացնելու քաղաքին պարպումը, ետ քաշուեցան, Ազգաժողովին ոստիկանութեան ձգելով քաղաքին 90 առ 100ը, մանաւանդ արաբական թաղը եւ չողեկառքի կայարանը : Միայն օդակայանը մնաց Անգլիացիներուն ձեռքը եւ պիտի մնայ մինչեւ որ լրանայ անգլեւ-բրանսական օդքին պարպումը :

Ազգաժողովին ուժերը անմիջապէս կը բաւեցին քաղաքին պարպուած մասերը : Անգլիացիները արտօնեցին որ 350 եգիպտացի ոստիկաններ մտնեն քաղաք, երեքշաբթի օր, նոյնքան ալ հինգշաբթի, եթէ առաջինը լաւ վարուի : Այն ատեն բոլոր ոստիկաններուն թիւը պիտի բարձրանայ 1500ի : Անգլիական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ հարցաքննուեցան 700 Արաբներ Փոր Սայիտի մէջ, բայց մանուկներէն եւ տարեցներէն եւ 250 հոգի վար դրուեցան, հարցապնդուելու համար անցեալ շաբթու առեւանգուած անգլիացի սպային անհետացման մասին : Այս առթիւ տասը հրացաններ բռնուեցան տուներու եւ խանութներու մէջ, հազար փամփուշտներով : Եւ գիպտացի մը սպաննուեցաւ եւ ուրիշ մը վիրաւորուեցաւ խուզարկութեանց ընթացքին :

Կռիւները սկսան երբ անգլիացի զին-ուոր մը յարձակում կրեց, պատշգամէ մը արձակուած զէնքով մը : Անմիջապէս օդնական ուժեր հասան : Կռիւը երեք ժամ տեւեց միայն մէկ չորեքի մէջ : Միեւնոյն աեն ուրիշ ընդհարում մը տեղի կ'ունենար ճիշորական զիւղի մը մէջ : Բոլոր կռիւները տեւեցին հինգ ժամ :

Անգլիացի հրամանատարը, զօր. Սթոքուէլ անմիջապէս բողոքագիր մը ուղղեց միջազգային ուժերու հրամանատարին՝ զօր. Պըրնսի, դանգատելով թէ յատկապէս ծրագրուած բռնութիւն մը կը փորձուի, բռնաբարելով զինադադարի համաձայնութիւնը : Զօրավարը ուղղակի չմբաստաներ եգիպտական կառավարութիւնը, բայց դիտել կուտայ թէ «զարմանալի չէ որ այս դէպքերը տեղի կ'ունենան երբ Փորթ Սայիտի բնակիչները յայտնապէս կը դրգռուին եւ կը քաջալերուին դուրսէն» : Հրամանատարը կը խնդրէ զօր. Պըրնսէն խստօրէն բողոքել եգիպտական իշխանութեանց, որպէս զի դադրեցնեն յարձակումները եւ իրենց կարգադրութիւնը բնիկներուն հաղորդեն բոլոր տրամադրելի միջոցներով : Զօր. Սթոքուէլ այս առթիւ լրագրական ասուլիս մը սարքելով յայտարարեց թէ ի հարկին աւելի ազդու միջոցներ ձեռք պիտի առնէ :

Զօր. Պըրնս կը ծանուցանէ թէ ուրբաթ գիշեր երկու յարձակումներ կատարուեցան Ազգաժողովին ուժերուն դէմ : Եւ-րեք ձեռնառումբեր նետուեցան նորվեկեան պահակախումբի մը կառքին վրայ և թեթեւ զէնքերով յարձակում կատարուեցաւ չուէտական պահակախումբի մը դէմ, առանց մարդկային կորուստ պատճառելու : Զօր. Պըրնս ուժգին բողոքագիր մը ուղղեց եգիպտական կառավարութեան, որ պատասխանեց թէ լուր չունի անցուդարձէն : Այս առթիւ կ'ըսէ թէ «Փորթ Սայիտի մէջ օրէնքը եւ բարեկարգութիւնը պահպանելու պատասխանատուութիւնը դեռ կ'ինայ Բրիտանացիներուն վրայ :

× Եգիպտական կառավարութիւնը կրկին հաղորդեց պատկան իշխանութեանց թէ թոյլ պիտի չտայ որ Ֆրանսացի եւ անգլիացի մասնագէտներ գործածուին, Սուէզի ջրանցքը մաքրելու համար : Գալով եգիպտացի փեռայիներու գործունէութեան, Գահիրէի ներկայացուցիչը կ'ըսէ թէ անոնք մաս չեն կազմեր եգիպտական բանակին : «Բայց կան մարդիկ որ հակառակ են Անգլիացիներուն եւ Ֆրանսացիներուն եւ կը գործեն ինքնագլուխ : Երբ օտար զինուորները քաշուին, եգիպտական կառավարութիւնը պիտի ստանձնէ քաղաքին բոլոր բնակիչներուն պաշտպանութիւնը, ինչպէս ըրած է միշտ» :

× Մոսկուայի թերթերը կը խոստովանին թէ Հունգարիոյ անեծութիւնը փուզման կէսին հասած է : Կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, որ շաբաթներէ ի վեր աւետաբեր լուրեր կը տարածէր, այժմ փոխած է իր լեզուն եւ կ'ըսէ թէ ճարտարապետութիւնը ջլատուած է

(Տես՝ը կարդալ Գ. էջ)

ՋԱՐԴԷՆ ՎԵՐՋ ԿԱԽԱՂԱՆ

•

ՆՈՐ ԿՌԻԻՆԵՐ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Փեշթայէն կը հեռագրեն թէ բացառիկ առեանները սկսան վճիռներ արձակել «աւազակներուն» դէմ : Առեանները կը բաղկանան երեք անդամներէ որոնք իրաւունք ունին մահավճիռներ արձակելու եւ դործադրելու երկու ժամէն : Առաջին վճիռը հրատարակուեցաւ Դեկտ. 15ին : Գլխաւոր ամբաստանեալը կախաղանի դատապարտուեցաւ :

Վիեննա հասած լուրերու համաձայն, կացութիւնը ծանրացած է գաւառական քաղաքներու մէջ : Փեշթայի բանուորները վճռած են զործադուլներով պատասխանել կառավարութեան խստութեանց եւ կը մերժեն ճանչնալ բանուորական Խորհուրդին լուծումը : Եթէ իրենց պահանջները չընդունուին, պիտի չարունակեն ընդհ. գործադուլը :

Աշխատանքը վերսկսած է կարգ մը գործարաններու մէջ, բայց տնտեսական տագնապը հետզհետէ անտանելի կը դառնայ : Փեշթայի անթելը եւ մատուլը կոչեր կ'ուղղեն որպէսզի աշխատաւորները օգնեն հանքագործներուն : Կառավարութիւնը որոշած է 20·000էն 25·000ի բարձրացնել հանքագործներուն թիւը, դէպի հանքերը ղրկել բանուորներուն մէկ մասը եւ մեծաքանակ ածուխ ներածել : Հողագործական ասպարէզին մէջ ալ բարեփոխումներ պիտի կատարուին, առանց ջնջելու կոլխոզները :

× Մոսկուայի թերթերը կը խոստովանին թէ Հունգարիոյ անեծութիւնը փուզման կէսին հասած է : Կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, որ շաբաթներէ ի վեր աւետաբեր լուրեր կը տարածէր, այժմ փոխած է իր լեզուն եւ կ'ըսէ թէ ճարտարապետութիւնը ջլատուած է

(Տես՝ը կարդալ Գ. էջ)

ՈՉ ԿԸ ՀՐԱԺԱՐԻ, ՈՉ ԱԼ ԿԸ ՁՂՋԱՑ

•

« *Ծուռաթը* »էն կ'իմանանք թէ եղիշէ արք. Տէրտէրեան հետեւեալ թուղթիկը բաժնած է Ամմանէն, Նոյ. 26ին, «սրտաբեկ ողջոյններով եւ օրհնութեամբ» եւ իբրեւ «պատր. տեղապահ Ս. Աթոռոյն Երուսաղէմի» (12 Դեկտ.).

— « Մեր Մայր Աթոռ եղած միջոցին, խորունկ ցաւով լսեցինք թէ Երուսաղէմի մեր պատուական ժողովուրդը, ամբողջ – ջապէս սխալ եւ սուտ տարածայնութիւն – ներու վրայ հիմնուած, թոյլ տուած է ինքզինքին այնպիսի արարքներ, որոնք պատիւ չեն բերեր հայ ժողովուրդին, յաչս կառավարութեան եւ մեր եղբայր արաբ ժողովուրդին, որոնք մեր բարիքը կ'ուզեն :

Այսու կը յայտարարենք թէ՝ մեր պաշտօնին եւ անձին վերաբերեալ եղած բոլոր ամբաստանութիւնները սուտ են եւ անհիմն : Մենք պատրաստ ենք որեւէ օրինական մարմինի առջեւ արդարացնելու ինքզինքնիս եւ պահանջուած հաշիւը տալու :

Կը ցաւինք եւ կ'արդահատինք բոլոր անոնց վրայ, որոնք մղուած անձնական թշնամութիւններէ եւ հաշիւներէ այս ցաւալի կացութիւնը ստեղծեցին : Կը ցաւինք մանաւանդ անոնց, որոնք հաճոյք կը զգան չարունակուած տեսնելու այս վիճակը, զպզրոցական աշակերտներու եւ իրենց զերը չլուծած կիներու տրտում օժանդակութեամբ :

Սոյն կոչով կը դիմենք Երուսաղէմի մեր պատուական ժողովուրդին խիղճին եւ արդարամտութեան՝ որ իրողութիւնները չտառապած չտայ իր վճիռը եւ չչարունակէ դնելու ինքզինքը կացութեան մը մէջ, որուն վնասը մեր անձին չէ որ կուգայ, այլ եկեղեցիին, Հայոց Վանքին եւ մեր ժողովուրդին պատիւին » :

× Նոյն աղբիւրին համաձայն, Պէյրութի ոստիկանապետները Երուսաղէմ ղրկած են բանբեր մը, Վարուժան Խաչատուրեան, Համազգային համար իրենց համակիրները որ աշխատանքներ կատարեն ի նպաստ Եղիշէ արք. սակայն համակիրները ընթացք չեն տուած :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ կուսակցութիւնը բացառիկ ժողով մը գումարելով քննեց օրուան հրատապ խնդիրները, — Հունգարիա, Սուէզ, Միջին Արեւելք, Հիւս. Ափրիկէ եւն. : Բուռն վիճաբանութիւններէ ետք, վստահութիւն յայտնուեցաւ պահին, 270ի դէմ 3247 ձայնով : Ժողովրդական կուսակցութիւնն ալ (կաթոլիկ) որոշեց չարունակել իր աջակցութիւնը, նոր տագնապ մը չստեղծելու համար :

ՀՐԱՆԻՒԹԻՆ ԳԻՆԸ վեց ֆրանք աւելցաւ Բ. օրէն սկսեալ : Խարիւղի միւս տեսակներն ալ զանազան չափերով կրեցին : Բացառիկ բաշխում պիտի չկատարուի ծնողական օրերուն առթիւ :

Մ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ բողոքագիր մը ուղղեց Մ. Նահանգներուն, պնդելով թէ ամերիկեան երեք օդանաւեր թռած են Վլատիվոստոքի չրջանին մէջ, Դեկտ. 11ին, «արարք մը որ կրնայ ծանրացնել միջազգային կացութիւնը» : Բողոքագիրը կ'աղաչարկէ թէ հետեւանքներուն համար ամբողջովին պատասխանատու պիտի ըլլան Մ. Նահանգները, եթէ նոր թռիչքներ կատարուին :

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻ դատաւորներուն հետապընդումը կը չարունակուի : Նոր ուժեր ղրկուեցան, անոնց գործունէութիւնը խափանելու համար :

ՅՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ կատարուեցան Լիոնի եւ Տէսինի Ալժերիացիներուն մէջ : Տեղական թերթերը կը գրեն թէ Ալժերիացիները չարք մը յարձակումներ գործած են նաեւ Փարիզի եւ արուարձաններուն մէջ :

ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ...

●

ԽՄԲ.— Գահիրէի մեր պաշտօնակիցը, «Ծուսաբեր», հետեւեալ հարցումները կ'ուղղէ Երուսաղէմի Միքաելեան Ճեմարանի պատուառաքելեալ խմբագրակազմով մը.—

... Միաբանութիւնը «պարապանօք անվատահութիւն» յայտնած է անարժան Տեղապահին, — ինչպէս կ'ըսէ գեկոյցը՝ իր եզրակացութեան մէջ, — պաշտօնանկ հռչակած է զայն, ու այս որոշումը պաշտօնապէս հաղորդած է ենթակային, առանձին նամակով մը.

— « ... Ժողովս նկատի առնելով Ձեր տեղապահական պաշտօնի չարաչար դրութիւնը եւ անոր մէջ ունեցած Ձեր լուրջ թերացումները, որոնք պատճառ-բանեալ եւ մանրամասնեալ են ժողովոյս առենագրութեան մէջ, միաձայնութեամբ անվստահութիւն յայտնեց ձեր նկատմամբ եւ պահանջեց՝ որ ներկայացնէք Ձեր հրաժարականը տեղապահական պաշտօնէն » :

Պիտի կարենա՞նք, արդեօք, Միաբանական ժողովոյ առենագրութեանց մէջ գտնել, օր մը, ոչ միայն «թերացումնե-ր»ու մանրամասնութիւնները, այլեւ պատասխանը այն բազմաթիւ հարցումնե-րուն՝ որոնք, սա վայրկեանիս, կը ծագին մեր մտքին մէջ :

«Պատկերազարդ պատմութի՞ւն» մը կը կազմեն, այդ «մանրամասնութիւնները», թէ թուղթի ակնարկ մը՝ հարեւանցի եւ կցկտուր ...

Ինչ որ ալ եղած ըլլան սակայն անոնք— այդ «մանրամասնութիւնները » — մենք պիտի ուզէինք, այսօր, հրապարակային խորհրդածութեան եւ կարծ մը հպանցիկ հաստատումներու նիւթ դարձնել հիմնական այն մտահոգութիւնը, որ, վստահ ենք, տեղ չունած է իրեն ոչ միայն մեր մտքին, այլեւ — նոյնքան յստակ ու վերջնական — հանրային կարծիքի մէջ :

Հարցում, որ պէտք է իր պատասխանը ունենայ՝ ոչ միայն մօտաւոր անցեալը լոյսի տակ առնելու, այլեւ ապագան պայծառացնելու համար :

Հարցում, զոր պէտք է սիրօրէն ուղղէ Միաբանութիւնը՝ նախորդ տեղապահին, ու անկէ առած իր պատասխանը քալա-բար դարձնէ սեփականութիւն հայ ժողովուրդին :

— « Եղիշէ սրբազան. կը սիրէ այն ընդհանուր կարծիքը՝ հայ ժողովուրդի բոլոր խաւերուն մէջ, թէ վանք, միաբանութիւն եւ Պատրիարքութիւն անանկու-թեան դուռն են հասած : Կը չըլլին զրոյցները՝ թէ դանձատունը պարպուած է, եկեղեցական թանկագին անօթներ, գոհարեղէններ, իրեղէններ, ձեռագիրներ եւ ոսկեղէններ «կորսուած» են : Ընդհանուր ընդվզում եւ անվստահութիւն գոյութիւն ունին հանդէպ քեզի, անձնապէս, և հանդէպ Միաբանութեան : Արդ, հաշիւ տուր :

Փաստէ, որ անհիմն են տարաձայնութիւնները, եւ անվաւեր՝ չշուխները : Լռութիւն եւ վերապահութիւն՝ ոսկի չեն այս պարագային... : Ժողովուրդն է որ տուած է միշտ մեզի, ու նոյն ժողովուրդն է՝ որ պիտի տայ այսուհետեւ : Եթէ թիւրիմացութիւնները առեղծուած են, հարկ է արբազրել : Եթէ արդար են ենթադրութիւնները ու վերագրումները՝ հարկ է քաւել :

Իբրեւ մահկանացու մարդը, որոնք ի մաի ունին միշտ Տիրոջ պատուիրանը, թէ «մի' դատէք, գի մի դատեսջիք», մենք կը խուսափինք հաւատալէ բոլոր տարաձայնութիւններուն կամ «լաւատեղեակ»ներու պնդումներուն : Մենք պիտի չըլլանք, առայժմ, դատողները :

Սակայն չենք կրնար խուսափիլ նաեւ թելադրելու, յիչեցնելու, յանձնարարելու մեր պարտաւորութենէն :

Կը սպասենք ու կ'ակնկալենք, հետեւաբար, որ Պատրիարքարանի ու վանքի անմիջական պատասխանատուները — նոր-ընտիր Տեղապահը եւ Միաբանութիւնը — չվարանին կատարելու իրենց պարտքը :

Նոյնքան նուիրական պարտականութիւն է ճնշել եւ քննելէ առք ըսել.

— «Քննեցի եւ պակաս ոչինչ գտայ : Հիմ չունին վերապրումները » :

Եւ կամ ըսել .

— « Քննեցի եւ պակաս գտայ : Դըժբախտաբար, տարաձայնութիւնները հիմնաւոր են » :

Անհունապէս պիտի հրճուինք, եթէ վերապրումները հիմ չունենան :

Անհունապէս պիտի ցաւինք, եթէ տարաձայնութիւններ հաստատուին :

Սակայն, ամբաստանութիւնները արդար ըլլան կամ ոչ, միշտ պիտի մեզի դրնեք Միաբանութիւնը, եթէ այս հարցումը չուզէ նախորդ տեղապահին :

Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը հինէն ի վեր տառապած է եկեմտական անկանոնութիւններէ. նիւթական ապականներէ. հաշուական անհաւատարակշռութիւններէ. «բաց»ի եւ անտեսական անձկութեան գնգումներէ ...

Զարմանալի է, սակայն իրաւ. կալուածական եւ նիւթական միջոցներով ամէնէն աւելի նպաստաւորուած երեսա-դեմը՝ միշտ այս կարգի տապալներով զալարուած է ...

Գուշակեան պատրիարքի օրով, վանքը կարծես համեմատական բարօրութեան. չըլլան մը թեւակոխեց : Ոսկան Մարտիկեանները ապահովութեան ճամբու ուղենիշներ էին զարճած ...

Գրեթէ բան չենք պիտեր այս մասին :

Գիտենք :

Բայց, չես պիտեր ինչու՝ կարելի չեզաւ ընդմիշտ չորցնել ճախճախուտը :

Այսօր սուղապէս ի՞նչ պատկեր կը պարզէ Միաբանութեան եկեմտուքը :

Գիտենք միայն, որ 2 Հոկտ. 1956ի ընդհ. ժողովը նաեւ այս կէտին անդրադարձած է, կարճ ու երկտող հաստատումով մը ճշդելու համար՝ թէ

ՋԵԿՈՅՑ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԵԴՐ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

●

Փարիզի ակեղեցւոյ վարչութեան կրթական յանձնաժողովը. որպէս զի մշտական եղեակ ըլլայ Փարիզի եւ շրջակայ հայ զպրոցներուն վիճակին, երբորդ անգամ ըլլալով անցեալ չաբաթ օր (8 Դեկտեմբեր), խառն ժողովի հրաւիրած էր կրթական մարմինները եւ ուսուցչական կազմը :

Ներկայ էր կեդր. Կրթական Յանձնաժողովը իր ամբողջ կազմով, Պ. Պ. Յակոբ Տէր Յակոբեան, Յովհաննէս Պօղոսեան, Մկրտիչ Պարսամեան, Վահէ Իշդալացեան, Արշաւիր Խանէտանեան եւ Սեդրակ Գարակէօզեան : Տեղական կրթական մարմիններէն, Պու Քոլոմպէն Պ. Պ. Գառնիկ Յովհաննէսեան, Թըճեան եւ ուսուցիչ Ա. Պուճուլեան : Պելվիլէն Յակոբ Տէօվլէթեան եւ ուսուցչուհի Տիկին Բաբերդեան, Շաւիլէն ուսուցչուհի Տիկին Փափազեան, Լիլայէն Պ. Մասլաքեան, Ժանթիյիէն ուսուցիչ Շահէ Ուզուրլեան, Պանէօ Քաչանէն Պ. Լեւոն Տօնիկեան, կեդրոնի զպրոցէն Պ. Սեդրակ Գարակէօզեան եւ Տիկին Յասմիկ Քիւթնէր-եան :

Պ. Ս. Գարակէօզեան պարբերաբար այցելած է, այս տարեշրջանի կեդր. կրթական մարմնի կողմէ, Պանէօ Քաչանի, Ժանթիյիի եւ Պելվիլի զպրոցները, որոնք ունին կանոնաւոր սրահներ, նըստարաններով, սեղաններով օժտուած : Ուսուցիչները իրենց տրամադրութեան տակ ունին գրատախտակներ, քարտէսներ, եւ այրուբենի ցուցատախտակներ.

— *« Ժողովը գբաղեցաւ նաեւ Ս. Աթոռոյ անտեսական անճուկ կացութեամբ եւ կազմեց յանձնախումբ մը, որ ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ ընդհ. ժողովի յաջորդ մկկ նիստին » :*

Մենք ալ : միաբաններուն հետ սիրտ սրտի, պիտի սպասենք այդ «ծրագրին» :

Պիտի ուզենք լսել պատասխանը մեր հարցումին :

Տիրան Աբգ. Ներսոյեան, որ արտակեդրոն մարզու եւ եկեղեցականի իր անհատականութեամբ եւ անկէ բխող իր թեքութիւններով ծանօթ դէմք մըն է մեր հոգեւորականութեան մէջ, նաեւ իր առաքելութիւններով ու արժանիքներով իյայտ պիտի գայ՝ եթէ արդարացնէ յառաջադոյն մեր այն վստահութիւնը, որ սիրած է ու կը սիրէ յստակութիւնը եւ չի վարանիր եւ «մեղքը լալու, եւ պարտքը տալու »...

Այս պարագային, եթէ «մեղք» մը կայ, առիկա նախ եղիչէ Աբգ.ի մեղքն է. ապա՝ Միաբանութեան, ապա՝ իր, ապա՝ հայ ժողովուրդին ... Հետեւաբար, կրնայ բաց ճակատ ներկայանալ հանրութեան ու գայն «քաւելու »-կամ «լալու » օդի մը նետելով «գայթ խմեաց եւ չուեաց» կ'ըսէր : Երբ բարեկամները քիչ մը աւելի կենալ կը թախանձէին .

— Չէ, չըլլար, կանուխ երթամ ֆի ոսկի Թօփիկիս հետ խաղամ, կը պատասխանէր ծանրաբար :

— Վայ, Ղուկաս աղա, ոսկի Թօփիկ չէ՞. սա քեզի բիանֆօ՞ մի զարկաւ. Ատուած տայ, Աստուած տայ, կը կատակաբանէին բարեկամները :

Ու իրիկուն մը երբ ալ շատ նեուէն լինկան որ չուտ չմեկնի, մարդը վար նըստաւ, ու «կենաց ջուր մը տանա» ապըսպրելով, իր «ոսկի Թօփիկ»ին դառաւ պատմեց :

— Հարուստին մէկը, ըսաւ, ամէն դիշեր կերակուրէն ետքը, կնկանը հետ դէմ դիմաց նստած էօ՛ֆ, բի՛ւֆ, կ'ընէին : Ատ բազում դանձ ունեցող մարդը իրեն մը «էսկիճի»ի մը «քլիւպէ»ին առջեւէն անցած աեեները, ներսէն «քահքահ»-նեը կը լսէ : «Աճայիպ, կ'ըսէ ինքնիրենը, աստնք ուտելու հաց չունին, խնդալնուն կը ճաթին» : Ուրիշ դիշեր մը նորէն այդ «քահ քահ»ները կը լսէ :

Մարդուն հետաքրքրութիւնը կը շարժի եւ քանի մը դիշեր ալ կը լսէ որ ներսէն խնդալնուն կը ճաթին. ինքն ալ՝ «խըրս»էն : Ալ չի դիմանար եւ «էսկիճի»ն իր տունը կը կանչէ. «պէ՛ մարդ Ատուծու, կըսէ, աշխարքիս երեսը դուն տէրտ խասավէք ըսուած բանը չունի՞ս. ամէն չըլան ունի պիտակից եւ պատրաստուած ուսուցիչներ, կարելի եղածին չամ կը հետեւին կեդր. կրթական յանձնաժողովին մշակած ծրագրին եւ ուղղուներան : Տեղական կրթական մարմնի անդամները յաճան կ'այցելեն զպրոցները եւ կը քաջալերեն ուսուցչութիւնը :

Ժողովի ընթացքին թէ թաղային մարմինները եւ թէ ուսուցիչները պարզեցին իրենց զպրոցներու եւ աշակերտներու ուսումնական վիճակը : Գրեթէ բոլորն ալ դանդաղեցան ծնողներու անտարբերութեան մասին : Անոնք չաբաթը մէկ օր իսկ փոյթ չեն տաներ, իրենց պատկները հայկական մթնոլորտին մէջ պահելու եւ թոյլ կուտան որ թափառին փողոցներու եւ սինեմաներու մէջ : Հակառակ գոհացուցիչ քանակով աշակերտներու արձանագրութեան, զպրոց յաճախողներու թիւը զգալապէս նուազ է : Տեղական մարմինները հակառակ իրենց ջանքերուն չեն յաջողիր ծնողական ժողովներ գումարել եւ կը խնդրեն ուղղակի կեդրոնի զորձակցութիւնը այս հարցին համար :

Առաջարկուեցաւ որ թաղային մարմինները զպրոցներու ծախքին համար ամսական նուազագոյն գումար մը արձանագրեն թաղեցիներուն, որպէս զի կարելի ըլլայ զպրոցներու եկեմտուքը լաւագոյն կերպով մատակարարել : Բայց նկատի առնուեցաւ որ Պուա Քոլոմպ տարեկան միանուագ գումար մը գանձելով համայնքէն մասամբ կը մատակարարէ իր գործը : Միւս կողմէ Պելվիլի ներկայացուցիչը, Պ. Յակոբ Տէօվլէթեան յայտնեց թէ մանկակի դիմումներու չնորհիւ 40–50 ընտանիքէ ամսական երկու հարիւր Ֆր. կրցած են ապահովել : Իսկ ուրիչ վարժարաններ տրուած հանդէսներու հաշիւ օրուան հացդ կը մտմտաս, հեմտէ աշխարք ճիվերդ չէ : Ա՛ հը՛նչ խնդալ, ցնծալ է ամէն դիշեր, ես ոսկիի հետ կը խաղամ, օր մը օրանց խնդացած չունիմ, սա ինչ հիմմէք բան է » :

— Աղա, կը պատասխանէ մարդը խեղճուկ մը, գլուխը ծռած, Աստուած ծառայիդ ալ պարտիկ ոսկի Թօփիկ մը պարգեւէր է, իշտէ մեր էյլէնճէն ալ ան է : Գիշերներ խանութս զոցելէս ետքը, մերի-նին հետ դէմ դէմի կը նստինք, ոսկի Թօփիկը ան ծառայիդ ծառազ ալ անոր կը նետէ, կը խնդանք, կ'ուրախանանք, մինչեւ քուներնիս գայ պառկինք :

Աղան մարդը կը ճամբէ, մէկալ առաւն ալ չիփ չիտակ խույտումինները չուկան կ'իջնէ ու մեծկակ ոսկի Թօփիկ մը կ'ապսպրէ : Քանի մը օրէն, երբ կը լըմընայ, կ'առնէ տուն կը բերէ էէֆովմը : Հանըմին հետ դէմ դէմի կը նստին. սէտիրին մէկ գլուխը էրիկը, մէկալ գլուխը կնիկը, եւ ոսկի Թօփիկը իրարու կը նետեն : Քիչ կը մնայ խոփաններնին փարայ փարչայ ըլլար : Աղան կրակ կը կարկառուն լուսցած չլուսցած, էսկիճիին վրայ կը վազէ :

— Աղա, կը պատասխանէ տղքատ արհեստաւորը, ես հրամանքիդ ոսկի Թօփիկ ըսի նէ, մէկուեղ ալ՝ «Աստուած պարգեւեց» ըսի .

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(20) (Շար.)

ՈՍԿԻ ԱՊՐԶԱՆ

(ՎԷՊ ԳՈՐԾԱԽՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

*

Ձունենալով դուլ եւ ո՛չ ալ դաղար,
Պատռած, պատըռտկած, արուններ մտած
մինչեւ ա՛լ հասնի
Այն տեղ որ ճամբա՛ն,
Եւ դատանքն այնքա՛ն, դլխիվար կուգան.
Խորխորատ ահեղ, անտակ անյատակ,
Ուր դըլտորուելով, կը մոռնայ ասոնք,
Կոյս լուսնակ, այնպէս
Ալ է նաեւ կեանքը մահկանացու :

Գրադէտ մը այս բանաստեղծութիւնը, յոռետեսութեան նեղբող բանասիրականի մը մէջ խառնած էր :

Այն օրը մինչեւ իրիկուն դրաչարը դըլուխ վեր չառած, անխօսուն չարեց սիրտը ելած :

Ա՛խ, կ'ըսէր ինքնիրենը, ասիկա դրոդիս դրիչը պագնեմ ես. նայէ՛, ասանկ բաները հայերէն չեն թարգմաներ որ մենք ալ կարդանք մխիթարուինք : Իշտէ թա՛մ իմ կեանքս : Ձմե՞ռ է, առուտուն մութին ու լուսուն ելիր վաքօն վազէ. պատառ մը բան ճարէ, չնթռկէ : Առտուն, դընկըռտա՛, դընկըռտա՛ : Ոթքէդ դլուխդ չուրերը թաթխուած տպարան եկուր, մինչեւ իրիկուն ոտքի վրայ դատիր ու դատիր, բերանդ քիչ մը պանիր փաստէ, որ անհիմն են տարաձայնութիւնները, եւ անվաւեր՝ չշուխները : Լռութիւն եւ վերապահութիւն՝ ոսկի չեն այս պարագային... : Ժողովուրդն է որ տուած է միշտ մեզի, ու նոյն ժողովուրդն է՝ որ պիտի տայ այսուհետեւ : Եթէ թիւրիմացութիւնները առեղծուած են, հարկ է արբազրել : Եթէ արդար են ենթադրութիւնները ու վերագրումները՝ հարկ է քաւել :

Իբրեւ մահկանացու մարդը, որոնք ի մաի ունին միշտ Տիրոջ պատուիրանը, թէ «մի' դատէք, գի մի դատեսջիք», մենք կը խուսափինք հաւատալէ բոլոր տարաձայնութիւններուն կամ «լաւատեղեակ»ներու պնդումներուն : Մենք պիտի չըլլանք, առայժմ, դատողները :

Սակայն չենք կրնար խուսափիլ նաեւ թելադրելու, յիչեցնելու, յանձնարարելու մեր պարտաւորութենէն :

Կը սպասենք ու կ'ակնկալենք, հետեւաբար, որ Պատրիարքարանի ու վանքի անմիջական պատասխանատուները — նոր-ընտիր Տեղապահը եւ Միաբանութիւնը — չվարանին կատարելու իրենց պարտքը :

Նոյնքան նուիրական պարտականութիւն է ճնշել եւ քննելէ առք ըսել.

— «Քննեցի եւ պակաս ոչինչ գտայ : Հիմ չունին վերապրումները » :

Եւ կամ ըսել .

— « Քննեցի եւ պակաս գտայ : Դըժբախտաբար, տարաձայնութիւնները հիմնաւոր են » :

Անհունապէս պիտի հրճուինք, եթէ վերապրումները հիմ չունենան :

Անհունապէս պիտի ցաւինք, եթէ տարաձայնութիւններ հաստատուին :

Սակայն, ամբաստանութիւնները արդար ըլլան կամ ոչ, միշտ պիտի մեզի դրնեք Միաբանութիւնը, եթէ այս հարցումը չուզէ նախորդ տեղապահին :

Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը հինէն ի վեր տառապած է եկեմտական անկանոնութիւններէ. նիւթական ապականներէ. հաշուական անհաւատարակշռութիւններէ. «բաց»ի եւ անտեսական անձկութեան գնգումներէ ...

Զարմանալի է, սակայն իրաւ. կալուածական եւ նիւթական միջոցներով ամէնէն աւելի նպաստաւորուած երեսա-դեմը՝ միշտ այս կարգի տապալներով զալարուած է ...

Գուշակեան պատրիարքի օրով, վանքը կարծես համեմատական բարօրութեան. չըլլան մը թեւակոխեց : Ոսկան Մարտիկեանները ապահովութեան ճամբու ուղենիշներ էին զարճած ...

Գրեթէ բան չենք պիտեր այս մասին :

Գիտենք :

Բայց, չես պիտեր ինչու՝ կարելի չեզաւ ընդմիշտ չորցնել ճախճախուտը :

Այսօր սուղապէս ի՞նչ պատկեր կը պարզէ Միաբանութեան եկեմտուքը :

Գիտենք միայն, որ 2 Հոկտ. 1956ի ընդհ. ժողովը նաեւ այս կէտին անդրադարձած է, կարճ ու երկտող հաստատումով մը ճշդելու համար՝ թէ

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՎԱՏՍՏՈՒՆԻ ԿՅԱ, 364 - 400)

Ց. ՎԱՀԳ

2.— ՈՐ ՏՈՀՈՒՆԻՑ ՈՂՋՈՒՆԻՑ

Տաճկաստանի ամենամեծ գետերից մեկը Եփրատն է, որ սկիզբ է առնում Հայկական Տավրոսի լեռներից։ Ունի 2.780 կմ երկարություն։ Հոսում է Հայկական լեռնաշխարհի հարավային մասով, ապա Միջագետքի հարթավայրով։ Վերջանում է Պարսից ծոցը թափվող Շատ-էլ-Արաբ գետի հետ միանալով։ Ունի մեծ ջրհավաք ավազան։ Ջրերի մեծ մասը ստանում է ձնհալից։ Ամենաբարձր ջրերը լինում են մայիսին։ Ամռանը ջրերի մակարդակը իջնում է։ Ունի մեծ ջրառատություն։ Ամենամեծ վտակներն են Մուրադ-Սուն, Արածանի, Եղեգիս, Մեծ Զաբ, Փոքր Զաբ, Խաբուր, Բալիխ, Սաջուր, Ֆրաթ։ Ամենամեծ վտակը Մուրադ-Սուն է։ Ունի 1.000 կմ երկարություն։ Սկիզբ է առնում Վանա լճից հարավ։ Ունի մեծ ջրառատություն։ Ամռանը ջրերի մակարդակը իջնում է

իբրեւ հետեւանք ածուխի տագնապին եւ թէ հիւանդանոցներու պատսպարեալներն անզամ կը նեղուին յուրաքն։ Կը նշանակէ թէ ընդհ. գործադուլը չատ ծանր հետեւանքներ ունեցած է։ Քաղաքի կառավարութիւնը կը խոստովանի թէ գործադուլը «ազէտի մը» կ'առաջնորդէ ազգը եւ թէ « հիւանդները կը տառապին պակասներու մէջ»։ Քաղաքի ձեռք առած յուսահատական միջոցները եւ զնդակահարութիւնները չեն կրցած ընկճել բանուորները։

× Վիճննա հասած լուրերու համաձայն ռուսական հրասայլեր եւ հետեւակ զինուորներ կը հետապնդեն քանի մը հարիր հունգարացի ռազմիկներ՝ Հունգարիոյ ղէպքերուն ազդեցութիւնը արբանեակ երկիրներուն վրայ։ Նոր կացութիւնը, հոգեր կը պատճառէ ոչ միայն քաղաքական, այլ եւ տնտեսական տեսակէտով։ Այս առթիւ ուշադրաւ կը համարուի որ լեհական եւ ռումանական պատուիրակութեանց այցելութենէն եաք, պուլկարական պատուիրակութիւնը Մոսկուա չգնաց, թէեւ հրաւիրուած էր Դեկտեմբեր 5ին։

Նոյն աղբիւրին համաձայն, հաւանական է որ Կեդր. Կոմիտէն ուժի խոստացնէ իր քաղաքականութիւնը, նկատի առնելով արբանեակ երկիրներուն գործօն կամ կրաւորական դիմադրութիւնը։ Մոսկուա կ'ուզէ որ անյապաղ կարգադրուի հունգարական խնդիրը, որպէս զի կարենան ուրիշ հարցերով զբաղիլ, ներքին թէ արտաքին։

× Մոսկուայի երիտասարդական միութեան պաշտօնաթերթը խստօրէն կը զատապարտէ խորհրդային ուսանողութեան ամբոխավար եւ չատախօս անդամները, «որոնք կը պարծենան թէ ամէն բան կը հասկնան եւ կրնան դատել»։ Մոսկուայէն հասած թերթերը պարբերաբար տեղեկութիւններ կը հաղորդեն ուսանողական խլրտումներու մասին։

ԻՐԱՔի վարչապետը, Նուրի Սայիտ կ'ամբաստանէ Մ. Միութիւնը թէ խառնվայոյզ գործեր կը կատարէ արաբական, երկիրներուն մէջ, 1930էն ի վեր, թէ օգտուելու Մ. Նահանգներու բարեկամութենէն, քարոզչական կեդրոնի մը վերածելու համար Պաղտատի խորհրդային դեսպանատունը։ — Արաբական ժողով մը հրամայեց ընդհ. գործադուլ սարքել Իրաքի դէմ։ — Այս վերջինը որոշած է մնալ անդամ Պաղտատի դաշինքին։

ՄԻԱՑԵԱԼ ԵՒՐՈՊԱՑի խորհուրդը վերջացնելով իր ժողովը, որուն ներկայ ընտրութիւններ պահանջել արբանեակ երկիրներուն մէջ, ուժ տալ Աղգաժողովի զօրքին՝ Միջին Արեւելքի մէջ են։

ԱԼԺԵՐԻՈՑ մէջ 43 հոգի սպաննուեցան, ընդհարումներու հետեւանքով։

ԹԻԹՕ Ուոչինկթըն պիտի երթայ մօտերս։

ԿԻՊՐՈՍի նոր սահմանադրութեան մասին տեղեկութիւններ հաղորդեց Անգլիոյ գաղթային նախարարը, Ալէնդէն Անդարա թռչելով։

ՀՆԴԿԱՉԻՆի մասին պիրք մը հրատարակած էր օր. Նաւառ, մեծ յայտնութիւններով։ Ազգիւսեցաւ տարածումը։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Պոմոնի Ս. Սահակ - Մեսրոպ սրահին մէջ Հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան, մասնակցութեամբ «Զաւարեան» ենթակոմիտէի։ Նախաձեռնութեամբ Ն. Ս. Քրիստափոր խումբի։

Այս երկուշաբթի ամբ 21էն մինչեւ լոյս։ Կը ներկայացուի Նշան Պէշիկթաշլեանի ՑՈՒՉՈՒՄԸ, կատակերգութիւն 1 արար Գեղարուեստական ճոխ եւ ընտիր բաժին երգ, արտասանութիւն, անակնկալներ։

Ընկերակցութեամբ Սիամանթօ նուագախումբի, եւրոպական եւ հայկական պարեր։

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի դիներով։

ՇԱՀԱՆ ՊԻՐՊԻՐԵԱՆի ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ընկերական հանդիպում մը տեղի կ'ունենայ այս հինգշաբթի իրիկուն, Քաֆէ Քաւէի վերնայարկը, նախաձեռնութեամբ խումբ մը Պէրպէրեան Նախկին սաներու։

Կը խօսի՝ Պ. ՕՆՆԻԿ ՊԻՐՊԻՐԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի դիշեր, ժամը 9ին, Քաֆէ Քաւէի վերնայարկը, վիճաբանական նիւթ։ Ինչպէ՞ս պէտք է պաշտպանել հայկական դատը։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Մեզի կը տեղեկացնեն թէ խումբ մը դրացիներու եւ մտաւորականներու նախաձեռնութեամբ, Գործադիր Մարմին մը կը պատրաստուի տօնել Պ. Մկրտիչ Պարսամեանի դրական եւ ուսուցչական յիսնամեայ գործունէութեան յոբելեանը, յառաջիկայ Փետրուար 3ի կիրակի իրիկունը, Սալ Շոփէնի մէջ։ Մանրամասնութիւնները յառաջիկայ։

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այս թերականը։

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Տէր եւ Տիկին Ղազարոս Զաքչաքեան երկու հատոր Փր. կը նուիրեն Ֆ. Կ. Մաչի Փարիզի մասնաճիւղին, փոխան ծաղկեպսակի, Մուշեղ Գալուստեանի մահուան առթիւ։ Սոանալ «Ցառաջ»էն։

ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Դաշնակի դասեր Մարսիլիոյ մէջ

Իբրեւ փորձառու մանկավարժ ուսուցիչ, Մաուլէն ևավէր վերսկսած է իր դաշնակի դասաւանդութիւնները։

Ժամանակի խնայողութիւն, հսկայական յառաջդիմութիւն, արդիական արագաշարժ դիւրաւսոյց մեթոտներով, անոնք որ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուզեն տիրապետել երաժշտական արուեստին եւ դաշնակ նուագել Քոնսերվատուարի ծրագիր կանոնադրով, դիմեն, ամէն օր ժամը 2-7,

MADELEINE YAVER

17, Rue Flegier, MARSEILLE (1°)

Ո՛ՒՐ ԱՆՑՔՆԵԼ

ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ՋԱՐԹՕՆՔՆԵՐԸ

Անշուշտ

ԼԻԼԱՒՆ

24 RUE ST. LAZARE, PARIS (9e)

Կանխաւ ապահովել սեղանները՝ Հեռաձայնելով՝

TRI. 31-62

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հետզհետէ կը ղրկենք մեր բաժանորդներուն իրենց հաշիւը տեղեկացնող մանուա-չէէեր, խնդրելով որ փակեն իրենց պարտքը տարեգլուխէն առաջ։

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չտանանք այն բաժանորդները որ պարտք ունին։

Դիւրացնելու համար առաքման գործողութիւնները, մեր բաժանորդները կը խնդրեն վճարել իրենց բնակավայրին մէջ.—

ՄԱՐՍԷՅԼ, Գ. Ծերիկեանին, Ա. Քէոսէեանին։ Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Ց. Էսկիճեանին (Սէն Ժեռոմ), Հ. Պետիկեանին (Վալպարէզ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն)։ Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ)։

ՎԻԷՆ.— Մ. Մուրատեանին։

Ս. ԼԹԻԷՆ.— Վ. Խրիմեանին։

ԼԻՈՆ.— Միսաք Միրգէին (Մ. Ղազարեան)։

ՎԱԼԱՆՍ.— Աշոտ Առաքելեանին։

ՏԷՍԻՆ.— Վ. Հիւսեանին։

ՆԻՄ.— Գ. Խոսրովեանին։

ԿՐԸՆՈԳԼԸ.— Քիւրէճեանին։

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Բարթող փափազեանին։

ՊԱՆԵԼՕ.— Բ. Պասմաճեանին։

ԱՌՈՒՈՒՆԻԼ - ՍԱՐՍԷԼ.— Ա. Մարտիրոսեանին։

ԱՆԻԷՌ-Պ. ՔՕԼՕՄՊ.— Ա. Աւետիսեանին։

ՇԱՒԻԼ.— Գ. Կիւլեանին։

ԻՍՍ.— Եր. Ատանալեանին։

ԳՐԱԴՐՈՒՀԻ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Պոնէթքրի խանութի մը համար կ'ուզուի զրադրուհի մը որ գիտնայ սղագրութիւն, մեքենագրութիւն եւ քիչ մըն ալ հաշուապահութիւն։

Դիմել Մալեան հաստատութիւնը՝ 116 Ռիւ Բէոմիւռ, Փարիզ։ Մէթրօ Սանթիէ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Հ.Ց.Դ.Բաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Ր.Ֆժանի վերնայարկը։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կ. Խաչը Փարիզի մէջ Մանուկներու տօնածառի հանդէսը կը կատարէ Ցունուար երեքին, Սոսիէթէ Սավանթի մեծ սրահին մէջ, մասնաւոր պատրաստութեամբ։

ՄՈՒՐԱՏ - ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵՆԻՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Պ. Ֆերտի Ապահեան (Ֆերտիպ) իր անձնական ղբաղումներու բերմամբ Միութեանս քարտուղարի պաշտօնը չկարենալով շարունակել Մուրատ Ռափայէլեան Նախ. Աշակ. Մի.ան վարչութիւնը կը խնդրէ քարտուղարութեան վերաբերեալ բոլոր հարցերուն համար, դիմել Պ. Գէորգ Վէմհանի, միութեանս կեդրոնը, 40 լա Քանըպիէռ, Մարսէյլ։

REVEILLONS !!!

Զուարթ եւ հաճելի Ծնունդի եւ Կադանդի զարթօնքները միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք ճոխ ու պէսպիսուն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

24 ԵՒ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ
ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ
ԹԱՄԱԴՐՈՒԵՑԻՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65

Կը խնդրուի նախապէս ապահովել սեղանները։

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին — Թէաթրը Միւնիսիփալի չքեղ սրահին մէջ

Կը բանախօսեն Միութեանս Եւրոպայի Շրջանի նախագահ

Պ. ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ եւ փոխ-նախագահ ՏՈՔԹ. ԱՐԱՄ ՊԻՒՅՈՒՔԵԱՆ

Խօսք պիտի ունենան նաեւ ներկայացուցիչներ Ֆրանսահայ Երիտասարդական Միութեան եւ Ֆրանսահայ Ուսանողական Միութեան։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

Սրահին ջերմութիւնն ապահովուած է — Մուտքը ազատ է

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՕՐԴՆԵՐ ԵՒ ՋԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ
Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պաճտիկեան եւ որդի)

ՔԱՂԱՔԻ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ 27 Rue d'Aubagne, Marseille. Tél. CO.3643

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները։

ԱՐԱՔՍ տունը տասցած է պուլկարական իսկական բաշխավալ, 15 տարի է առաջին անգամ ըլլալով։

Տասցած է նաեւ ամենալաւ տեսակէն լաֆերտա։

Պալխանեան բաշխավալ եւ ճերմակ պանիր,

Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները, թարամա, պահածոները՝ (պամիա, եալանճի տոլմա, վարդի աւուշ, եւայլն)։

Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, ապուխտ, երշիկ, Ամասիոյ պամիա։

Ռուսական խաւեար եւ ամէն տեսակի ձկներ։

Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն։

Արեւելեան աղանդերներ, (թուրչիներ) եւ ամէն տեսակ համեմներ։

Ապսպրանքներ ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն։

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ ԵՆ

ՁԵՐ ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ՍԵՂԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ ԱՆՊԱԿԱՍ ԵՆ՝ ԹՈՓԻԿԸ, ՏՈԼՄԱՆ, ԱՂԱՆԴԵՐՆԵՐԸ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՊՈՒՐԸ, ԲԱՑՑ ՍԵՂԱՆԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՋԱՐԴԸ՝

ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆ Է

Որուն լաւագոյնը կը գտնէք միշտ՝

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆի ՄՕՏ

32 Rue de Trevise Paris (9e) Tél. TAI 65-44

Ձեր փնտռած բոլոր տեսակ խմորեղէնները հոն են, համեղ, մաքուր եւ պէսպիսուն.

ՄԻԿ ՀԱՅՑԷ՝ ԱՆՈՒՇԱՎԱՃԱՌ ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԽԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաֆ: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
19
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
•
MERCREDI
19 DECEMBRE
1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7761 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3572

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԵՐ ԳԱՂՈՒԹԸ 1956ԻՆ

★

Ամուլ տարի մը եւս :

Նոյն սովորական աշխատանքները, ժժդոյն եւ միօրինակ, փարիզէն մինչեւ Մարսէյլ :

Եղածը պահելու մտահոգութիւն մը, որ հետզհետէ կը տկարանայ :

Հասուն դէմքեր անհետացած կամ յոգնած են : Ամբողջ ղիւրքեր պարպուած :

Ճրագով կը փնտռուին կամաւորներ, տեղական գործերը կամ բանկալ մը վարելու համար :

Միւս կողմէ, ոչ կեդրոնական իշխանութիւն մը, ոչ ալ ընդհանուր ուղեղիծ, դոնէ հիմնական հոգերու մասին :

Իւրաքանչիւր հայաչատ կեդրոն կղզի մըն է, ինքն իր մէջ ամփոփուած եւ ինքն իրմով գոհացած :

Կ'ըսեն թէ միջավայրին պայմանները թոյլ չեն տար գործել այնպէս ինչպէս որ կ'ուզենք :

Պարզապէս նախապաշարում, արդարացնելու համար համատարած անհոգութիւնն ու անչարժութիւնը :

Տարուան սկիզբը, լեզուները եւ աչքերը բացուեցան, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին այցելութեան առթիւ :

Բարեպաշտական եւ ազգասիրական յոյզերը ունեցան մէկ արդիւնք, — հանդանակութիւնները կատարել, կարգ մը աւերակ վանքերու եւ եկեղեցիներու վերաշինութեան համար :

Եւ զաղութը մնաց նոյն թարթափուն վիճակին մէջ :

Պատահարար զեկուցումներ կը տրուին զանազան հայաչատ շրջաններու մասին, առանց որեւէ նորութիւն յայտնելու :

Թերթերը աւելի լայն եւ փաստացի տեղեկութիւններ կը տանան հեռաւոր Պազտատի կամ Թաւրիզի, քան Փարիզի, Լիոնի, Վալանսի եւ Մարսէյլի ազգային իշխանութեանց գործունէութեան մասին :

Ընդհանրապէս հանդիսութեանց կամ հերթական ժողովներու ընթացքին է որ կ'իմանանք թէ ի՛նչ հոգերով զբաղած են այս կամ այն մարմինը :

Երէկ հրատարակեր էինք Փարիզի կեդրոնական կեդր. յանձնաժողովին վերջին զեկոյցը, որ տեղեկութիւններ կը հաղորդէր իր աշխատանքներու մասին :

Տխուր է պատկերը, մանաւանդ ծնողներու բռնած դիրքը,— «Մնողները չեն բաժներ մէկ օր իսկ փոյթ չեն տաներ իրենց զաւակները հայկական մթնոլորտի մէջ պահելու եւ թոյլ կուտան որ թափառին փողոցներու կամ սինեմաներու մէջ» :

Տարակոյս չկայ թէ նոյնքան վրդովիչ պատկեր մը պիտի պարզուէր, եթէ ժողովներ գումարէին եւ տեղեկագիրներ կազմէին միւս շրջաններուն մէջ :

Ամէն տարի կը սպասենք որ մեր թղթակիցները տարեկան տեսութիւններ ղրկեն :

Ցետոյ կը մտածենք թէ ի՛նչ ըրեն, երբ ազգային մարմինները իրենք պատահարար ժողովներ կը գումարեն եւ առօրեայ գործերով կը զբաղին, առանց հիմնական ծրագիր մը ունենալու աչքի առջեւ :

Ազգային մարմինները իրենք պիտի կրնա՞յ ըսել տասը էջ զեկուցում ներկայացնել իրենց մէկ տարուան գործունէութեան մասին :

Պիտի կրնա՞յ տալ իրենց շրջանին իրական պատկերը, — հանրային, կրթական, առեւտրական եւ ընկերային :

Պիտի կրնա՞յ բացատրել թէ ի՛նչ առաջադրութիւններ ունէին տարուան ընթացքին եւ որքանը կրցան իրականացնել :

Ամէնքս ալ կը խօսինք նոր սերունդի փրկութեան, տարագիր բազմութեանց ինքնապաշտպանութեան մասին, առանց փոխելու գործունէութեան եղանակները :

Սովորամոլութիւնը մամուռ կապած է ամէն տեղ, սկսելով կեդրոնէն :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆՈՐ ՏԱԳՆԱՊ ՄԸ

•

Ո՞Վ ՊԻՏԻ ՄԱՔՐԷ ՋՐԱՆՑՔԸ

Նոր տաղնապ մը ծագած է եգիպտական ճակատին վրայ : Գահիրէ չուզեր որ Ֆրանսայի եւ անգլիայի ճարտարագէտները մասնակցին Սուէզի ջրանցքը մաքրելու գործողութեանց : Մասնագէտներու կարծիքով, մինչեւ տարողութեամբ նաւերը կրնան սկսիլ նաւարկութիւնը մինչեւ Փետրուար 6, եթէ անդլեւֆրանսական ատաատարար տորմիղը ամբողջութեամբ մասնակցի ջրանցքը մաքրելու գործողութեանց : Հակառակ պարագային, կրկնա – պատիկ եւ աւելի ժամանակ պիտի անց – նի : Այս իմաստով ճառ մը լսուեցաւ Անգլիոյ արտաքին գործերու նախարարը, Պ. Լոյտ, Երեսփ. ժողովին մէջ : Այդ առթիւ հաստատեց թէ բանակցութիւնները գործնական ելքի մը չեն յանգած : Թելադրութեան մը վրայ, Ֆրանսա եւ Անգլիա յանձն առին իրենց ազատարար նաւերուն միայն մէկ մասը դնել Ազգաժողովին մասնագէտներուն տրամադրութեան տակ, առաջին առթիւ՝ միայն վեց նաւ, պահանջելով որ անոնց նաւաղներուն ապահովութիւնը երաշխաւորուի, անգլեւ – Ֆրանսական զօրքին մեկնումէն ետք : Եգիպտոս չէ ընդունած այս առաջարկը : Բանակցութեանց դանդաղութիւնը մեծ դժգոհութիւն կը պատճառէ Ֆրանսայի և Անգլիոյ մէջ : Երկուքն ալ կը պնդեն որ իրենց նաւերը գործողութեանց մասնակցին իրենց նաւաղներով եւ ամէն ապահովութիւն առանալով : Ազգաժողովին բրիտանական պատուիրակութիւնը յայտարարեց թէ Ֆրանքեւանգլիական ապատարար տորմիղը պիտի մեկնի, եթէ համաձայնութիւն մը չգոյանայ, իրենց դիներ ուժերուն մեկնումէն առաջ :

Ֆրանսական կառավարութիւնն ալ յայտնած է թէ անգլեւֆրանսական նաւերը պիտի հեռանան, եթէ համաձայնութիւն չգոյանայ մինչեւ երկու օր : Տասնըհինգ դաշնակից նաւեր պատրաստ են մասնակցելու մաքրագործման եւ կրնան ջրանցքը գործածելի դարձնել եօթը - ութ շաբաթէն : Երկու կառավարութիւնները յայտնած են Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարին թէ կը հաւանին ՄԱԿի դրօշը պարզել իրենց նաւերուն վրայ, բայց չեն կրնար եւ կանչել իրենց նաւաղները : Անոնք պէտք է մնան իրենց նաւերուն մէջ եւ Ազգաժողովը պարտաւոր է պաշտպանել զանոնք : Այս մասին բանակցութիւններ կը կատարուին նաեւ Մ. Նահանգներուն մէջ :

Ֆրանսա եւ Անգլիա հաւաստիքներ տուած են թէ իրենց զինեալ ուժերըպարպած պիտի ըլլան մինչեւ Ծնունդ : Արդէն մէկ շաբաթ մնացած է եւ եթէ համաձայնութիւն չգոյանայ ջրանցքին մաքրագործման մասին նոր դժուարութիւններ կրնան ծագիլ :

Անգլիոյ արտաքին նախարարը իր յայտարարութեան մէջ բացատրեց թէ ջրանցքին մաքրագործումը շատ պիտի ուշանայ, եթէ Ազգաժողովը միջոցներ ձեռք չառնէ, լիովին օգտագործելու համար անգլեւֆրանսական նաւերն ու նաւաղները : «Մենք մեր խոստումը կատարեցինք, փութացնելով մեր զօրքին պարպումը : Այժմ ուրիշներուն կը մնայ ըմբռնել թէ աշխարհի շահը կը պահանջէ օգտագործել բոլոր արամադրելի միջոցները, ինչ ալ պատահին » :

Լոնտոնի թերթերը ուրիշ անակնկալ մը եւս կը յայտնեն . — Սուրիա տեղեկացուցած է Անգլիոյ առեւտրականներուն թէ այլեւս չի կրնար սթերլին ընդունիլ արտածումներուն փոխարժէքը վճարելու համար, այլ կը պահանջէ ամերիկեան տոլար կամ զուիցերիական եւ պելժիական ֆրանք :

× *Երեսփ. ժողովին ներկայ էր նաեւ վարչապետը, Իդըն, նոր վերադարձած արձակուրդէն : Թերթերը կը գրեն թէ դաղջ ընդունելութեան մը արժանացաւ :*

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

•

ՔԱՆԻ ՄԸ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

Ձեմ գիտեր ի՛նչ տպաւորութիւն կրեցին ընթերցողները, կարդալով եղիշէ արք. Տէրտէրեանի թուցիկը, որ հրատարակուած էր երէկ :

Երուսաղէմի պաշտօնական տեղապահը կը յայտարարէ, առանց վերապահութեան :

— « Մեր պաշտօնին եւ անձին վերաբերեալ եղած բոլոր ամբաստանութիւնները սուտ են եւ անհիմն : Մենք պատրաստ ենք որեւէ օրինական մարմնի առջեւ արդարացնելու ինքզինքնիս եւ պահանջած հաշիւը տալու » :

Ուրեմն, կը մնայ օր առաջ դատական մարմին մը կազմել եւ ատեան կանչել ամբաստանեալը :

Որքան գիտեմ, վանիին Միաբանական ժողովը այդպիսի հրաւէր մը ուղղած էր առաջին օրէն, բայց եղիշէ արք. ետ - քնտրեց անհետանալ, շունչը էջմիածին առնելով :

Ազգային եւ միջազգային սովորութիւները յարգած ըլլալու համար, չեմ ուզեր միջամտել Միաբանութեան եւ դատական ատեանի ներքին գործերուն, եւ կը գոհանամ քանի մը հարցումներով .

1.— Եղիշէ արք. Տէրտէրեան արաբերէն շարադրութեամբ եւ ֆրանսերէն ստորագրութեամբ ժուռնալ մը գրա՞ծ է ատեան Ցուլիսին, իբրեւ համայնավար, սիոնական եւն. ներկայացնելով Տիրան արք. Ներսոյեանը :

2.— Եթէ գրած ու յանձնած եւ հետապնդած չէ, ինչո՞ւ յանկարծ փախաւ ետ - րուսաղէմէն, մէկը միւսէն խորհրդաւոր պարագաներու մէջ :

3.— Ինչո՞ւ էջմիածին ապաստանեցաւ, փոխանակ տեղապահական աթոռին վրայ մնալու եւ դատ պահանջելու :

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը Նոյ. 14 թուակիր հեռագրով մը կը հաղորդէր Երուսաղէմ, թէ «եղիշէ արք. խոստացած է ի շահ եկեղեցւոյ հաշուիլ ամէն գործէ եւ մեկնեցաւ Եւրոպա » :

4.— Արդ, նախկին տեղապահը էջմիածինէն վերադարձին գաղտնապէս փարիզ հանդիպելով, ի՞նչ համարձակութեամբ կը հեռագրէ Յորդանանի կառավարութեան, թէ կատարուած ընտրութիւնը ապօրէն է եւ թէ տեղապահը ինքն է» : (Ինչպէս որ ստորագրած է Նոյ. 26ի թուցիկին տակ ալ) :

5.— Եթէ իսկապէս անմեղ էր, ինչո՞ւ առաջին օրն իսկ չհրատարակեց Նոյ. 26ի յայտարարութիւնը, փոխանակ մոլորեցնելու Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը :

6.— Իր դիրքին եւ Հայ. Եկեղեցւոյ ո՞ր շահերուն կը համապատասխանէ մայրաքաղաքէ մայրաքաղաք թափառիլ, առաջնորդութեամբ վարկաբեկ փոքրաւորի մը որ Երուսաղէմի միաբան ալ չէ :

Վ.Ա.Հ.

ՓՈՐԹ ՍԱՅԻՏԸ ՊԱՐՊՈՒԵՑԱՒ

•

Վերջին լուրերու համաձայն, Փորթ Սայիտ պարպուած պիտի ըլլար երէկ եւ քաղաքին բարեկարգութիւնը պիտի ստանձնէր Ազգաժողովին ոստիկանական ուժը : Մասնաւոր ծրագրի մը համաձայն, երեք նոր կայաններ պիտի հաստատուին, որպէսզի հոն ապաստանին անոնք որ իրենք պիրենք վտանգուած կը նկատեն : Անգլիական պահակախումբերը այլեւս պիտի չմտնեն ոչ արաբական քաղաքամասին, ոչ ալ միջազգային շրջանին մէջ : Միջազգային զօրամասին հրամանատարը, դնդ. Ինկհոլմ յայտարարեց թէ ամբողջ քաղաքը իր տիրապետութեան տակ է, բացի ըրիտանական « կարմիր գիծ »էն : Միջազգային զօրամասը պիտի չանայ արգիլել աւարառութիւնները եւ կասկածելիները ձերբակալելով պիտի յանձնէ եգիպտական ոստիկանութեան : Ուրեմն, պիտի ծառայէ իբրեւ օժանդակ ուժ բարեկարգութեան : Նոյն զօրամասը պիտի վարէ հանրային սպասարկութիւնները եւ նաւահանգստին վարչութիւնը :

Անգլիացի հրամանատարը, զօր. Սթոքսէլ հաստատեց այս տեղեկութիւնները : Անդորրութիւնը վերահաստատուած էր առջի օր, բայց զօրավարին յայտարարութենէն քիչ ետք Ֆրանսայի Օտար Լեգէոնէն զինուոր մը սպաննուեցաւ : Եգիպտացիներ կրակ բացած էին զինուորական կառքի մը վրայ : Զօրավարը անդրադառնալով նախընթաց օրուան կռիւներուն, բացատրեց թէ յատկապէս պատրաստուած թակարդ մըն էր եւ թէ սպաննուեցան 27 եգիպտացիներ եւ անգլիացի զոհ մը : Զօրավարին յայտարարութեան համաձայն, աւելի քան հարիւր ձեռնամերթ նետուած են անգլիացի զինուորներու վրայ, վերջին չորս - հինգ օրերու ընթացքին :

× *Ֆրանսական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ երեք օրուան մէջ հինգերորդ անգամն ըլլալով Ազգաժողովին կան Ֆրանք :*

ՀՈՒՆԳԱՐՆԵՐԸ ՄԻՇՏ ԿԸ ԴԻՄԱԴՐԵՆ

•

ԼԵՀ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵ՞Ր ՈՒԶԱՇ ԵՆ

Փեշթայէն կը հեռագրեն թէ Հունգարիոյ ներքին գործոց նախարարը կը պահանջէ լեհ զինուորներ ղրկել Մ. Մութեան զօրքին տեղ : Այս պահանջը ղրկի առնելով պատերը փակցուած են : Յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ լեհերը կրնան Ռուսերուն տեղն անցնիլ « համաձայն Վարշաւայի դաշինքին » :

Նոյն օրը ռատիօն կը ծանուցանէր թէ 200 ըմբոստներ ձերբակալուած են երկրին զանազան մասերուն մէջ : Վիէննա հասած համբորդներ ալ կը հաստատեն թէ կառավարութիւնը վճռած է զանգուածային ձերբակալութիւններ կատարել, որպէս զի նոր ըմբոստութիւններ չկատարուին : Զրոյցի մը համաձայն փեշթա վերադարձած է կեդր. կոմիտէին նախկին քարտուղարը, Էրնօ Կերօ, Թունդ սթալինական, թէեւ թերթերը կը հերքեն :

(շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ուժերը յարձակում կրեցին Փորթ Սայիտի մէջ : Վերջին յարձակումը ուղղուած էր զանիական ջոկատի մը դէմ :

Միջազգային զօրապետին հրամանատարը ղրկեր մը ուղղեց եգիպտացի կառավարութեան, յիշեցնելով թէ մեռնողին ձեւով յարձակում կրած էին նորվեկեան եւ չուէտական պահակախումբեր :

× *Ազգաժողովը երէկ սկսաւ քննել Ֆրանսայի բողոքագիրը՝ իր հպատակներուն դէմ կատարուած խոտութեանց առթիւ : Տեղական թերթերը կը գրեն թէ ցարդ 2676 Ֆրանսացիներ արտաքսուած են Եգիպտոսէն, նուաստացուցիչ պայմաններու տակ :*

×*Պազտատի անթելը կը ծանուցանէ թէ եգիպտական կառավարութիւնը զանգուածային ձերբակալութիւններ կատարած է զինուորական եւ քաղաքական շրջանակներու մէջ : Կալանաւորներուն մէջ կը գտնուին 45 բարձրաստիճան սպաներ (ռատիօն անուններն ալ կը յիշէ) : Նոյն աղբիւրին համաձայն, կալանաւորները գլխաւորաբար նախկին նախարարներ եւ Իսլամական Եղբայրութեան ականաւոր անդամներ են :*

ԲԱՂՄԱՀԱՅ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՏԵՂԱՇԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԱՍԱՀ

ՈՍԿՅԱՆ ՎԱՀՈ

(ԿՅԱՆՔԻՑ ԵՎ ԳՈՐԾԵՐԻՑ)

Ես հրատարակում եմ Ոսկյան Վահոյի կյանքի ու գործերի մասին իմ հուշերը, որոնք ես ունեցել եմ նրա հետ ամենամտերիմ հարաբերությունների մեջ գտնվելու ժամանակ։ Ոսկյանի հետ ես ծանոթացել եմ 1915 թվականի գարնանը, Թիֆլիսում։ Նա այդ ժամանակ ապրում էր Թիֆլիսի մոտ գտնվող Նորաշենում, ուր ես գնացել էի նրան տեսնելու։ Նորաշենում ես գտա նրան մի ընկերական խմբի մեջ, որի անդամները ամենքն էլ ինձ համար անծանոթ էին։ Ոսկյանը ինձ ներկայացրեց նրանց։ Ես ծանոթացա նրանց հետ, բայց նրանցից ոչ մեկի անունը չհիշեցի։ Ոսկյանի հետ ես ունեցա մի կարճ զրույց, որի ընթացքում նա ինձ հարցրեց, թե ինչ եմ ուզում։ Ես պատասխանեցի, որ ուզում եմ նրա հետ մի քանի խոսք անել։ Ոսկյանը ինձ հրավիրեց իր սենյակը։ Մենք մտանք նրա սենյակը, որտեղ նա ինձ հարցրեց, թե ինչ գործ ունեմ նրա հետ։ Ես պատասխանեցի, որ ուզում եմ նրա հետ խոսել Ռուսաստանի հայ գրականության մասին։ Ոսկյանը ինձ ասաց, որ ինքը ոչ մի գրական գործ չունի, որ ինքը ոչ մի գրական գործ չի կարդում, որ ինքը ոչ մի գրական գործ չի գրում, որ ինքը ոչ մի գրական գործ չի հրատարակում, որ ինքը ոչ մի գրական գործ չի ուզում։ Ես ասացի նրան, որ ես էլ ոչ մի գրական գործ չունեմ, որ ես էլ ոչ մի գրական գործ չեմ կարդում, որ ես էլ ոչ մի գրական գործ չեմ գրում, որ ես էլ ոչ մի գրական գործ չեմ հրատարակում, որ ես էլ ոչ մի գրական գործ չեմ ուզում։ Ոսկյանը

ԴԵՐԵՆԻԿ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ

●

Ինչպէս ըրած էինք անցեալ չաբթու, Դեկտ. 8ին Երեւանի մէջ մեռաւ Դերենիկ Դեմիրճեան, բանաստեղծ, վիպասան եւ թատերագիր :

Հանգուցեալը նախախորհրդային շրջանէն իսկ, իր բանաստեղծութիւններով եւ պատմուածքներով՝ յայտնուած էր իբրեւ քերթող եւ գրագէտ, անհատական իր ապրումներուն թէ ընկերային յատկանշական երեւոյթներու արտայայտութեամբ՝ իր քերթուածներուն թէ պատմուածքներուն մէջ :

Իր առաջին պատմուածքներուն մէջ իսկ, սեւեռած է հայ ժողովուրդի տառապանքներուն եւ ազգային տագնապքին, Հայը եւ հայութիւնը փոխանցելու համար գրականութեան՝ իբրեւ մարդկային խառնուածք, ազգ եւ պատմութիւն : Սկզբնապէս աւելի անձուկ սահմաններու մէջ արձակագիր է քերթող, աստիճանաբար ընդլայնեց սեւեռումի իր հորիզոնը՝ նուիրուելով — խորհրդահայ շրջանին — յայնաչունչ վէպին, պատմական – ազգա –

ջուխը :

Ուրախ ենք, սակայն յայտնելու, որ հանդէսը փայլուն յաջողութիւն մըն էր ամէն տեսակէտով, չնորհիւ այն ժողովուրդին որ վարժուած է միշտ ասելու, չնորհիւ այն անձնուէրներուն որոնք ոչ մէկ ջանք չէին խնայած արդիւնաւոր դարձնելու համար եւ մանաւանդ չնորհիւ այն նուիրատուներուն, որոնք սիրայօժար տրամադրեցին ուսելիքները, վիճակախաղի դանագան իրեղէններ : Շատեր ալ մեծ ծապէս նպաստեցին դրամական առաքումներով :

Գեղարուեստական բաժինին իրենց մասնակցութիւնը կը բերէին, Օր. Պօյաճեան իր հայկական պարերով եւ Օր. Սահակեան երգով :

Դեկտեմբեր ութին, չաբաթ կէս օրէ վերջ, փարիզեան պանդոկի մը սրահնէրկն մէկուն մէջ, Աղքատախնամի վարչութեան անդամները ի նշան համակրանքի. հաւաքոյթ մը կազմակերպած էին, հրաւիրելով պարահանդէսին դրծնապէս օժանդակող մարմնի անդամները : Ներկաները մթնոլորտի մը մէջ, ընկերութեան նախագահը, տոքթ. Վահրամ քանի մը խօսքով պարզեց Աղքատախնամին դերը եւ այսուհետեւ ալ կատարելիք պարտականութիւնները : Այս առթիւ սրտագին չնորհակալութիւն յայտնեց ներկայ հիւրերուն, որոնք ոչ մէկ օժանդակութիւն չէին պլացած եւ որուն չնորհիւ ալ պարահանդէսը յաջողութեամբ պսակուեցաւ : Ապա կոչ ուղղելով բոլորին, անդամ մը եւս շեշտեց թէ՝ ամէն Հայու պարտականութիւնը պէտք է ըլլայ անդամագրուիլ Աղքատախնամին եւ օժանդակել :

Մ. Գ.

յին հիմնական մտահոգութիւններով :

Նաեւ թատերագրական եւ երգիծական ցայտուն չնորհներով, վերջին չորսուն տասնիններու ընթացքին հայ գրականութեան փոխանցեց քանակով պատկառելի վաստակ մը :

Ծնած էր Ախալքալաք, 1877ին, նախակրթութիւնը ստացած է ծննդավայրի եւ Աբրահանի ծխական վարժարաններուն մէջ. 1892 – 1895՝ հետեւած է Գէորգեան ճեմարանի դասընթացքներուն, իսկ 1895 1897 Թիֆլիսի Ներսէսեան վարժարանին, որուն ընթացքը լրացուցած էր : Մինչեւ 1905, կ'ապրի թափառիկ կեանք մը՝ քաղաքէ քաղաք, դանագան աշխատանքներու մէջ : 1905ին կը մեկնի Զուիցերիա, ուր կը հետեւի Ժընեւի համալսարանի բնա – դիտութեան եւ գրականութեան դասըն – թացքներուն. կը յաճախէ, մաժամանակ, երաժշտանոց՝ իբրեւ ջուխակահար :

1910ին, ընթացաւարտ, կը վերադառնայ Թիֆլիս եւ կը նուիրուի ուսուցչութեան :

1893էն սկսեալ աշխատակցած է Մուր – ճի եւ Տարազի : 1898ին հրատարակած է բանաստեղծութեանց իր առաջին հատորը. 1912ին՝ երկրորդը : Նոյն թուականին լոյս կ'ընծայէ թատերական իր առաջին փորձը՝ « Վասակ » , 1916ին՝ « Դատաստան», 1918ին՝ «Ազգային խայտառակութիւն» , 1919ին՝ «Ճուկան մեծատուն » :

Գրական իր բեղուն գործունէութիւնը կը զուգադիպի Հայաստանի խորհրդայնացման շրջանին, երբ, պատշաճելով սովետահայ գրական հանդանակներու եւ իշխանութեան կողմէ հրահանգուած ուղղութեան, կուտայ թատերական եւ վիպական բազմաթիւ գործեր, — որոնց կարգին՝ «Վարդանանք» երկհատոր պատմավէպը :

Վերջերս գրել սկսած էր նոր վէպ մը, «Մեսրոպ Մաշտոց» :

---

34 ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ կղերականներ բայ նամակ մը ուղղեցին նախագահ Այզենհաուըրի, պահանջելով բանաձեւ մը ներկայացնել Ազգաժողովին, եկեղեցիի մէջ կատարուած արտաքսումներուն առթիւ : Ներգրաւիչը մասնաւորապէս կը բողոքէ հակահրէական հալածանքներուն, ինչպէս եւ Հունգարիոյ մէջ կատարուած խզիչ – ժութեան դէմ :

« ՊԼՅՈՒ ՏՈԼ » չարժանկարին դէմ բուռն քարոզ մը խօսեցաւ Մ. Նահանգներու կաթոլիկէ հովուապետը, կարդինալ Սփելմէն, բնութեան օրէնքին հակառակ համարելով զայն : Այս առթիւ կը հրաւիրէ կաթոլիկէ հաւատացեալները չքաջալերել այդ չարժանկարը, այլապէս մեղանչած պիտի ըլլան քրիստոնէութեան եւ մարդկութեան դէմ : (Շարժանկարին հեղինակն է եղիա Քազան) :

ԿԱՐԴԱՑԵՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑ�էՔ ՅԱՌԱՋԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԿՐԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐԸ
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

*

Ֆրանսայի կարեւոր անձնաւորութիւն մը, որ նոր վերադարձած է Եգիպտոսէն, «Լը Մոնտ»ի մէջ կը պարզէ Ֆրանսացիներու կրած վնասները մշակոյթի, առեւտուրի եւ ճարտարագործութեան ասպարէզներուն մէջ :

— Մշակոյթի ճակատին վրայ, մենք կորսնցուցինք բոլոր մեր այն հաստատութիւնները, ուր կը դաստիարակուէին վաթսուն հազար աշակերտներ : 1956ի դպրոցներու վերամուտը, ամէնէն տագնապալի չրջանին, չչմեցուցիչ յաջողութիւն մըն էր : Մենք կորսնցուցինք նաեւ մեր դաստիարակները եգիպտական երկրորդական եւ բարձրագոյն վարժարաններուն մէջ : Կորսնցուցինք իրաւաբանութեան ուսուցչապետները, մեր հնարանները, մեր դիտուններուն, մեր հիւանդանոցները եւ բժիշկները : Մեր բարեկամները :

Առեւտրական. — Ֆրանսական դրամատուները իրենց մասնաճիւղերով, ինչպէս եւ եգիպտական Բրէտ Ֆոնսիէն, Եգիպտոսի մէջ առաջնակարգ դրամատուններ եւ չատ կարեւոր ձեռնարկներ էին :

Ապահովագրական ընկերութիւնները եւ մասնաճիւղերը այնպիսի տեղ մը կը գրաւէին հրապարակին վրայ, որ դէպի մեզ կը քշէր հոսկայի երեք հինգերորդը :

Բամպակի, կերպասեղէնի, մնուղի ֆրանսական արտադրութեանց, երկաթի, դեղերու, զտուած քարիւղի, մեքենայի, ինքնաշարժի եւայլն հաստատութիւնները չատ լայն գործառնութիւններ ունէին :

Այս բոլորը չկան հիմա :

Ձարտարարուեստ.— Ելեկտրական կեդրոն մը (Ասթոմ), ամբարտակի մը վերանորոգութիւնը, ելեկտրական թելերու գործարան մը, անցեալի մեծ հաստատութիւնները (Եգիպտոսի չաքարի, հանրային փոխադրութեան), քարիւղի եգիպտական Ընկերութիւնը, եւայլն, Ֆրանսական ճարտարարուեստին համար չատ կարեւոր դուռ կը բանային :

Բոլոր ասոնք չկան այլեւս : Չեմ խօսիր տակաւին Սուէզի միջազգային Ընկերութեան մասին, որ չատ ծանօթ է :

Դժուար է ներկայիս հաշուել Ֆրանսական նիւթական կորուստները, սակայն հարիւրաւոր միլիառ Ֆրանքի կը հասնի :

Մշակութային կորուստները անդնահատելի են :

Ներկայիս Ֆրանսացիներու անհատական ինչքերը արդելքի տակ են, Ֆրանսական ձեռնարկներն ալ : Նմանապէս արգելքի տակ են եգիպտական այն ձեռնարկները որոնք Ֆրանսական վարչութեան տակ էին :

Ալեաձեր.— Արտաքսուած կամ ձերբակալուած են բազմաթիւ Ֆրանսացիներ : Կան ալ որ ազատ են բայց հսկողութեան տակ :

Եգիպտոսի Ֆրանսացիները չատ քիչ բացառութեամբ, կ'ընդունի տեղական իշխանութեանց ուղիղ վերաբերումը իրենց հանդէպ : Իսլամ եգիպտացիներ սրտաբոյց արտայայտութիւններ ունեցան Ֆրանսացիներու հանդէպ :

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ վարչապետը եւ խումբ մը նախարարներ ու երեսփոխաններ Դեկտեմբեր 9ին պաշտօնապէս այցելեցին Կիլիկիոյ կաթողիկոսին : Այս առթիւ սեղան մը սարքուած էր Անթիլիասի մէջ : Ճաշէն ետք Ջարեհ կաթողիկոսը ճառ մը խօսեցաւ, որուն պատասխանեց երեսփոխան Հասան Թուէյնի : Հիւրերը մեկնեցան փոխադարձ մաղթանքներով :

ՊՈԼՍՈՑ թերթերը կը գրեն թէ Շիւլիի մարզական միութեան նորակառոյց չէնքին բացման առթիւ, պատրիարքը պարզեց մարզանքին չինարար եւ ազնուացուցիչ դերը : «Գեղեցիկ է հոգին եւ գեղեցիկ է մարմինը, երկուքն ալ հաւասարակըշռուած եւ ներդաշնակ միութիւն մը կը կազմեն, երկուքն ալ առողջ կառուցուածքով ոսքի կը պահեն անհատը, որ իրրեւ ընկերային էակ օգտակար կ'ըլլայ նախ իրեն, ապա ընտանիքին, համայնքին եւ հայրենիքին» : Կեդր. վարչութեան ատենապետ՝ Մկրտիչ Շէլէֆեան ըսաւ. — «Երէկ չահ մը մարեցաւ Մելպուրնի մէջ, իսկ այսօր այստեղ կայծ մը բռնկեցաւ, լոյս մը չողաց մեր հոգիներուն մէջ : Ջանանք բոլորս անշէջ պահել եւ միշտ կենսունակ այդ լոյսն ու կայծը» : Այս առթիւ նուէրներէ գոյացան 22 հազար ոսկի : Մարզասրահին չինութեան համար ծախսուած է 55·761 ոսկի, զանազան նուէրներէ իրրեւ չինանիւթ 4540 ոսկի արժանք : Ուրեմն Միութիւնը 24·635 ոսկիի պարտք ունի :

× Թէրիպիւլի եկեղեցապատական կառուածներէն (Շահապ փողոց, 46 թիւ տունը) Պետական Գանձին, անցած էր : Երեք տարուան դատավարութենէ ետք , դատարանը որոշեց համայնքին վերադարձնել կալուածը :

ԱՇԽԱՏԱՒԱՃԱՒՈՐ մէկ չաբթուան ածուխ կը տանի Սկովտիացի յաճախորդի մըտունը : Ածուխը կ'իջեցնէ մինչեւ ածխանոցը :

Սկովտիացին կը դառնայ եւ կը հարցնէ ածխավաճառին .

— Ճաշա՞ծ ես :

— Ոչ, կը պատասխանէ ածխավաճառը :

— Մեղք, եթէ ճաշած ըլլայիր, դատէր մը սուրճ պիտի հրամցնէի, կը յարէ Սկովտիացին :

ՍԱՄՈՒԷԼ

●

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 – 400)

Գ. ԳԻՐՔ

2.— ՄԻ ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՈՂՋԱԿԷՋ

●

Եւ իրաւ, մի խումբ զինուորներ լցնում էին եղեռնական մթերքը մեծ տոպրակների մէջ, որ պէտք է բառնային ուղտերի վրայ եւ տանէին Տիլբոն :

Լսելով ծերունու բացատրութիւնները, Սամուէլը ի սպառ չուարուած մնաց : Նա գիտէր իւր հօր անզիջութիւնը : Նա գիտէր Մերուժանի վայրագութիւնը : Բայց և – րեւակայել անդամ չէր կարող, մարդկային բարբարոսութիւնը այդ աստիճան վայրենութեան հասած : Եւ այս բարբարոսութիւնը կատարել էր իւր քեռին, որին զորձակից էր եւ իւր հայրը ...

— Ահա այն անակնկալ պատասխանութիւնը, որով հայրս վաղ առաւօտեան հիւրասիրում է մեզ ... ասաց նա զառնացած ձայնով ու աչքերը վառուեցան խորին վրդովմունքով :

Սոսկալի տեսարանը ազդեց եւ պատանի Արտաւազդի վրայ, որի պայծառ աչքերում յայտնուեցան խոշոր կաթիլներ :

— Այլ եւս ինչու համար են դիզել այնտեղ այդ արիւնաների գլուխները, — դողջեց նա լալագին ձայնով :

— Ցոյցի համար, սիրելի Արտաւազդ, պատասխանեց ծերունին : Մերուժանը սիրում է սարսափ ձգել, եւ այդ գլուխները դրել է իւր գերիների առջեւ, որ նրանց զղալ տայ, եթէ չեն խոնարհուի իւր հրամաններին, այն ժամանակ նրանց գլուխներն եւս կ'աւելանան այս կոտրած գլուխների վրայ :

— Ի՞նչ հրամաններ, հարցրեց պատանին զայրանալով :

— Նա պիտի առաջարկէ իւր գերիներին, որ թողնեն քրիստոնէութիւնը եւ ընդունեն Պարսից կրօնը :

— Ջարագործ, գոչեց պատանին եւ մրնաց զարմացած :

Բանակից դուրս, աւելի ընդարձակ տարածութեան վրայ, գետեղուած էին կենդանի ընծաները — գերիները, — որոնց Մերուժանը պէտք է տանէր պարզելու Պարսից արքային : Դրանք նոյն գերիներն էին, որոնց թիւն ու համարը այնպէս նախատական լեզուով հաղորդեց Հայր Մարդպետը Հայոց թագուհուն — Փառանձեմին, երբ գիշերը գաղտագողի կերպով մտաւ Արտագերս ամրոցը : Այդ տհաղին բազմութիւնը, իրանց սեռի եւ հասակի համեմատ, բաժանել էին զանազան խումբերի : Իւրաքանչիւր խումբը բաղկացած էր յիսունական հոգուց : Մի երկար պարան, օղակ – օղակ հանդոյցներով, միացնում էր ամէն մի առանձնացած խումբի պարանոցները միմեանց հետ, կազմելով մի կենդանի շղթայ : Եւ որպէսզի պարանի հանդոյցները բաց անել չկարողանային, նրանց ձեռքերը պինդ կապած էին քամակի վրայ : Ոչ մի ծեր մարդ, ոչ մի պատուական կին չէր երեւում այդ թշուառ բազմութեան մէջ : Զէին երեւում եւ փոքրիկ մանուկներ : Պարսկական անգութ սուրը ծերունիների եւ մանուկների կեանքին վերջ տուել էին իրանց տեղում : Այդ անպէտք ծանրութիւնները իրանց հետ առնել չկամեցան, եւ ընտրեցին ըստ մեծի մասի երիտասարդներին :

Գերիները պատսպարուելու համար վրաններ չունէին : Նրանք գեռնատարած ընկած էին բացօթեայ դաշտի վրայ : Ցերեկը արեւը խորովում էր նրանց : Իսկ գիշերը ցուրտը սառցնում էր : Նրանք բաղկացած էին Հայերից եւ Հրեաներից, որոնց մեծ մասը Լուսաւորչի օրերում քրիստոնէութիւն էին ընդունել : Վերջինների թիւն էր եւ նրանց Ջուիթայ անունով նշանաւոր երէցը, որ ինքնակամ միացաւ իւր հօտի հետ : Այդ Հրեաները Տիգրան Բ.ի օրերում, Բարզաֆրան Ռշտունու ձեռքով, գերի բերուեցան Հրէաստանից, Տիգրան քաջ գօրապետը նրան – գով լցրեց Հայոց քաղաքների դատարկութիւնը, եւ բազմամարդ գարձրեց երկիրը մի գործունեայ եւ խելացի ժողովրդով : Իսկ այժմ Մերուժան Արծրունին, դատարկելով նոյն քաղաքները նրանց վրայ էր Պարսկաստան : Հայ գերիների թիւում կային չատ եպիսկոպոսներ, վարդապետներ, երէցներ եւ եկեղեցական այլ պաշտօնեաներ, որոնց թիւը հասնում էր միմեանց հետ, եւ գտաել էին միւս գերիներից :

Հայրը կրկին անգամ մարդ ուղարկեց կոչելու որդուն, բայց որդին դեռ չատնակում էր նայել հօր եւ իւր քեռու գործերի վրայ : Սրտի եւ հոգու անհնարին ամրութիւն էր հարկաւոր, որ այդ գարհուրելի տեսարաններից յետոյ, մարդ կարողանար ատոնասիրտ մնալ : Բայց Սամուէլը չունէր այդ ամրութիւնը : Ճանապարհին , դալու ժամանակ, տեսաւ նա այն աւերակ քաղաքներն ու աւանները, որ դեռ ծխում էին կրակի մէջ : Իսկ այժմ տեսնում էր նրանց դժբախտ բնակիչներին : Դրանց պէտք է քշէին հեռու եւ հեռու, դէպի Պարսկաստանի խորքերը : Եւ ո՞վքեր : Մէկը իւր հայրը, միւսը՝ իւր քեռին՝ Մերուժանը ...

Դարձեալ եկան կոչելու Սամուէլին : Այս անգամ դնաց նա, եւ նրա հետ գնացին իշխանի մօտ ծերունի Արրակն ու պատանի Արտաւազդը :

ԲԱԳԴԱ

Այս մարզը կուսակցութիւնը կը վարէր տիրաբար եւ Մոսկուա փախաւ անցեալ հոկտեմբերին, երբ ապստամբութիւն ծագեցաւ :

Իրավիկներու կարծիքով, Հունգարնեը լեհ պինուորները կը պահանջեն ճարահատ, հեռացնելու համար ռուսական զօրքը :

Նոր տեղեկութեանց համաձայն, ռուսական հրասայլերը եւ հետեւակազօրքը կը շարունակեն հետապնդել ապստամբները Հունգարիոյ լեռնային շրջաններուն մէջ : Ռատիօ - Փեչթան ալ կը հաստատէ այս տեղեկութիւնը :

Մահ մը բանուորներ վերսկսած են աշխատանքը ածխահանքերուն մէջ, բայց չեն կրնար բաւականաչափ վառելանիւթ արտադրել : Փեչթայի մէջ քաղաքապահ զօրքը ձեռք առած է դործարանները, քայց չի կրնար բանեցնել, բանուորներու կրաւորական դիմադրութեան հետեւանքով :

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ Ա. Միութիւնը եւ Լեհաստան Դեկտ. 17ին ստորագրեցին ծրագրուած համաձայնութիւնը՝ խորհրդային պինուորներու «առժամեայ» բնակութեան մասին : Ա. Միութեան ներկայացուցիչներն էին մարեչալ Ժուկով եւ արտաքին նախարարը, Շեպիլով : Համաձայնագիրը մանուածապէս կը հետեւէ թէ խորհրդային զօրքը Լեհաստան կը մնայ առժամապէս : Որեւէ պայմանաժամ նշանակուած չէ այդ բնակութեան համար : Պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ թէ համաձայնագիրը կը պարունակէ հետեւեալ երեք հիմնական կէտերը.—

1. Լեհաստանի խորհրդային զօրքին ուժը պիտի որոշուի միայն Լեհաստանի հաւանութեամբ : Անոնց չարժումներն ալ պիտի կատարուին Լեհաստանի հաւանութեամբ. — 2. Լեհաստանի եւ Ա. Միութեան իրաւասութիւնները խորհրդային զօրքին եւ անոնց ընտանիքներուն վրայ պիտի ճշդուի փոխադարձ համաձայնութեամբ. — 3. Խորհրդային զօրքի տեղափոխութիւնները լեհական հողին վրայ ենթակայ են Լեհաստանի հաւանութեան :

× Վարչապետին կը հեռագրեն թէ քանի մը հարիւր հազար Լեհեր, որոնք Ա. Միութիւն աքսորուած էին պատերազմէն ի վեր, այժմ կը վերադառնան իրենց հայրենիքը : Տակաւին հազարաւորներ կը դանուին Ա. Միութեան անծայրածիր պարածութեանց վրայ :

Լեհաստանի վարիչները թախանձագին կոչեր կ'ուղղեն դիւղացիներուն եւ բանուորներուն, որպէսզի օգնեն կառավարութեան, հաբթելու համար անտեսական դժուարութիւնները : Կառավարութիւնը կը վախնայ որ անտեսական քաոսի մը մասնուի երկիրը, եթէ անմիջական միջոցներ ձեռք չառնեն :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՁԲ - ՆԵՀՐՈՒ տեսակցութեան մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն քաղաքական շրջանակներու մէջ : Երկու վարիչները պլուխ պլխի տուած են, միջազգային յարաբերութիւնները մեղմացնելու համար : Օրակարգին վրայ կան բազմաթիւ հրատապ խնդիրներ, Հունգարիա, Եգիպտոս, Միջին Արեւելք եւն. :

ԱՋԳ. ԺՈՂՈՎԸ երէկ սկսաւ քննել հունգարական հարցը : Ութ - տասը հարցապնդումներ ուղղուած են կառավարութեան : Ուրիշ քաղաքական խնդիրներ ալ պիտի քննուին, բայց դահլիճին դիրքը ամուր կը համարուի : Վիճաբանութիւնները պիտի տեւեն քանի մ'ամիս : Արձանագրուած են 15 ճառախօսներ :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻՆ կը հեռագրեն թէ ընդհ. գործադուլ մը սարքուեցաւ Սուրիոյ մէջ, իբրեւ բողոք ցոյց Պաղտատի դաշինքին դէմ : Բոլոր խանութները, դպրոցները եւ հանրային հաստատութիւնները փակուած էին երէկ :

ՕԴԱՆԱԻԱՑԻՆ հռչակաւոր ճարտարապետը, Ռընէ Քուզինէ ջղային տագնապի մը մատնուելով սպաննեց իր կինը, յետոյ անձնասպան եղաւ : Ցիսուներկու տարեկան էր :

Ա. ՄԻՈՒԹԵԱՆ կեդր. կոմիտէն յետաձգեց իր ժողովը, որ ծանուցուած էր Բ. օրուան համար :

ՓԱՐԻԶԻ ոստիկանները կը սպառնան գործադուլ մը սարքել, եթէ չվերահաստատուի հանգստեան թոշակի նախկին դրութիւնը :

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱ որոշեց վերահաստատել պինուորական նախկին համազեստները :

«ՑԱՌԱՋ» ԿՐ ՆՈՒԻՐԵՆ

Մարսէյլէն Պ. Արման Թերզիպաշեան Նոր Տարուան առթիւ իր ջերմագին շնորհաւորութիւնները յայտնելով, «Ցառաջ» կը նուիրէ Պ. Շիմշիրեանի, Տիարպէք եւ Տիկին Մանասեանի, (Մարսէյլ) :

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Պոմոնի Ս. Սահակ - Մեսրոպ սրահին մէջ Հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան, մասնակցութեամբ «Զաւարեան» ենթակոմիտէի : Նախաճեռնութեամբ Ն. Ս. Քրիստափոր խումբի :

Այս երկուշաբթի ժամը 21էն մինչեւ լոյս :

Կը ներկայացուի Նշան Պէշիկթաշլեանի ՑՈՒՉՈՒՄԸ, կատակերգութիւն 1 արար Գեղարուեստական ճոխ եւ ընտիր բաժին երգ, արտասանութիւն, անակնկալներ :

Ընկերակցութեամբ Սիամանթօ Նուագախումբի, եւրոպական եւ հայկական պարեր :

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի դիներով :

ՇԱՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ընկերական հանդիպում մը տեղի կ'ունենայ այս հինգշաբթի իրիկուն, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը, նախաճեռնութեամբ խումբ մը Պէրպէրեան նախկին սաներու :

Կը խօսի՝ Պ. ՕՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի դիշեր, ժամը 9ին, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը, վիճաբանական նիւթ : Ինչպէ՞ս պէտք է պաշտպանել հայկական դատը : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Պ. Մկրտիչ Պարսամեանի դրական եւ ուսուցչական յիսնամեայ գործունէութեան յոբելեանը, Փետր. 10ի կիր. իրիկունը, Սալ Շոփէնի մէջ : Մանրամասնութիւնները յառաջիկային :

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այս թուականը :

ՆՈՒԻՐ

Օր. Հայկուհի Խոշեան իր թատերական նոր յաջողութեան առիթով 1000 ֆր. կը նուիրէ Հանդստեան տան, 500 ֆրանք ալ «Ցառաջ»ի բարգաւաճման համար : Ստանալ «Ցառաջ»էն :

«ԳՈՅԱՄԱՐՏ»

ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՑԸ

Մաքուր տպագրութեամբ եւ պատկերազարդ : Աւելի քան 60 էջ, հայկ. եւ գոյնով եւ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Զաբեհ Ա. կաթողիկոսի նկարով :

Ազգ. քաղաքական, պատմական, վիճակագրական ճոխ եւ այլազան բովանդակութեամբ : Նոր տարուան լաւագոյն նուէրը :

Գինն 200 ֆրանք :

Ապսպրանքներու համար՝ անմիջապէս դիմել՝

Monsieur H. BEDROSSIAN
15, Rue du Terras, Marseille

ՄՕՏ ՕՐԻՆ լոյս կը տեսնէ «Փրկչիս համար» հոգեւոր ոտանաւորներու դիրքը, որուն հեղինակն է իրաքանչիւր աչադուրկ Պ. Ոստանիկ Մ. Խերանեան : Սոյն դիրքը ձրի կը ղրկուի ամէն անհատի կամ Միութեան ը անուն կը հետաքրքրուի : Փափաքողներէն կը խնդրուի որ լուր տան հրատարակչին. —

Պ. Քարլ Մայըր, անօրէն Հայ Կոյրերու եւ համբերու հաստատութեան :

Պուրճ - Համուա, Պէյրութ :

ԴՐԱԴՐՈՒՀԻ ԿՈՒԶՈՒԻ

Պոնէթ-ըրի խանութի մը համար կ'ուզուի զրադրուհի մը որ գիտնայ սղագրութիւն, մեքենագրութիւն եւ քիչ մըն ալ հաշուապահութիւն :

Դիմել Մալեան հաստատութեան :

116 Rue Réaumur, Paris. Métro Sentier

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հետզհետէ կը ղրկենք մեր բաժանորդներուն իրենց հաշիւը տեղեկացնող մանուա-չէէթը, խնդրելով որ փակեն իրենց պարտքը տարեգլուխէն առաջ :

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չտանանք այն բաժանորդները որ պարտք ունին :

Դիւրացնելու համար առաքման գործողութիւնները, մեր բաժանորդները կը ընդունան վճարել իրենց բնակավայրին մէջ.—

ՄԱՐՍԷՅԼ, Գ. Ծերիկեանին, Ա. Քէոսէեանին : Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Ց. Էսկիճեանին (Սէն Ժեռոմ), Հ. Պետիկեանին (Վալպարէլ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն) : Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ) :

ՎԻՆ.— Մ. Մուրատեանին :

Ս. ԷՊԻՆ.— Վ. Խրիմեանին :

ԼԻՈՆ.— Միսաք Միրզէին (Մ. Ղազարեան) :

ՎԱԼԱՆՍ.— Աշոտ Առաքելեանին :

ՏԻՄԻՆ.— Վ. Հիւսեանին :

ՆԻՄ.— Գ. Խոսրովեանին :

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Քիւրէճեանին :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Բարթող փափազեանին :

ՊԱՆԵԼՕ.— Բ. Պասմաճեանին :

ԱՌՈՒՈՒՆԻԼ - ՍԱՐՍԻԼ.— Ա. Մարտիրոսեանին :

ԱՆԻԷՌ-Պ. ՔՈԼՈՄՊ.— Ա. Աւետիսեանին :

ՇԱՒԻԼ.— Գ. Կիւլեանին :

ԻՍԻ.— Եր. Ատանալեանին :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Մայր եկեղեցիի կրօն. Ընկերակցութիւնը չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Տքթ. Ե. Տիկիրեան ծանրապէն չուրջառ մը նուիրած է իր հանդուցեալ մօր Տիկին Աղաւնի Տիկիրեանի յիշատակին :

× Հայաստանէն Հրանտ Անտոնեան կը փնտռէ Վարդանոյշ Թէրզեանը, տղան՝ Սողոմոն եւ աղջիկը՝ Մարի, կը կարծուի թէ Մարսէյլ կը գտնուին : Տեղեկացնել եղեգին :

ՍՈՒՐԻՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Օր. ՀՌԻՓՍԻՄԷ-ՕՓԻ ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ

Ամուսնացած

Կնքահայրութեամն Տէր եւ Տիկին Արլէն Փափազեանի :

Իսի լէ Մուլինօ 15 Դեկտ. 1956 Փարիզ

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Հ.Ց.Դ.Րաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Բէժանէ վերնայարկը : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. «Հայաստան» ենթակոմիտէի «Դրօ» խումբին ժողովը այս հինգշաբթի, ժամը 21ին, Սէն Ժերոմի մէջ : Կարեւոր օրակարգ : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Ց. Դ. «Արդութեան» խումբի ժողովը այս չարաթ, ժամը 21ին, ընկ. Մովսէսի բնակարանը : Կարեւոր օրակարգ : :

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կ. Խաչը Փարիզի մէջ Մանուկներու տօնածառի հանդէսը կը կատարէ Յունուար երեքին, Սոսիէթէ Սավանթի մեծ սրահին մէջ, մասնաւոր պատրաստութեամբ :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Այս կիրակի առաւօտ Պոմոնի եկեղեցւոյ մէջ, հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի՝

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՄԻԼՏՈՆԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ :

Ողբացեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ :

ԴԱՇՆԱԿԻ ԴԱՍԵՐ

Սոլֆէժի, հարմոնիի, գոնտրըփուանի, ինչպէս նաեւ դաշնակի ու երգի դասեր կուտայ Պ. Կարպիս Ափրիկեան, (ղեկավար Սիփան Կոմիտաս երգչախումբի) : Դիմել «Ցառաջ»ի հասցէով :

REVEILLON de NOEL

ԱՒՈՆՈՎԻԼԻ ՄԷՋ

Նախաճեռնութեամբ Փարիզի եւ Աւնուվիլի Նոր Սերունդին :

Այս երկուշաբթի, ժամը 21էն մինչեւ լոյս :

Salle «Au Rendez-vous des Sportifs» Place de la Gare

Մասնաւորապէս խնամուած պիւֆէ կազանդի տօնածառ :

Քոքթէյլ եւ հաճելի անակնկալներ :

Շոգեկառք կառ տիւ Նորէն 20·25, 21·30, 22·45, 23·30, 0·45 :

Օթօպիւս.— Փորթ տը լա Շափէլէն թիւ 268, իջնել Վիլիէ լը Պել - Կոնէս :

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՕԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին — Թէաթրը Միւնիսիփալի չքեղ սրահին մէջ

կը բանախօսեն Միութեանս Եւրոպայի Շրջանի նախագահ

Պ. ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ եւ փոխ-նախագահ ՏՈՔԹ. ԱՐԱՄ ՊԻՒՅՈՒՔԵԱՆ

Խօսք պիտի տրուի երեք յարանուանութեանց պատերուն :

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՁՈՒԽ ԲԱԺԻՆ

Սրահին ջերմութիւնն ապահովուած է — Մուտքը ազատ է

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՕԹ ԿՈՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է արեւելեան ցպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք լաւագոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով :

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ կողմէ

Ամաչպարեցէք անգամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը :

7 RUE DE TRACY, PARIS (2e) Métro Strasbourg St-Denis

AVIS AUX

Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ, ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը

Ձեզի կը յանձնարարէ.— Ճարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով

ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՑՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
20
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
•
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
20 DECEMBRE
1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7762 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3573

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀԱՐԵՒԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

•

Անգլիան կղզի մըն է, հայկական զուրճն ալ կղզի մը ինքն իր մէջ, Լոստուռով եւ Սանչեսթրով :

Երկուքն ալ ունին եկեղեցի եւ ուրիշ հաստատութիւններ :

Լոնտոնի մէջ կը գտնէ Համազգայնական Մարմնուիլ մը եւս : Եկեղեցին անհատական հաստատութիւն մըն է, իսկ Միութիւնը խնամակալութեամբ եւ եպիսկոպոսով մը :

Երկու գաղութներուն մէջ ալ սահմանափակ է ազգային կեանքը : Ուրիշ գաղութներու եւ էջմիածնի հետ կապերը ունին մարզասիրական ձեռնարկներով եւ կտակներով, մանաւանդ Լոնտոնը :

Տարուան ընթացքին զանազան հանդէսները եւ երեկոյթները կը սարքեն կոկիկ բարմութեամբ, առաւելագոյն տեղը տալով անգլերէնի : Լոնտոնի մէջ անգլերէն տեղեկատու մը եւս կը հրատարակեն, որպէսզի գաղութը նեղութիւն չկրէ, ազգ. կեանքին ծանօթանալու համար :

Երկու քաղաքներուն մէջ ալ բաւական թիւով ուսանողներ կան Միջին Արեւելքէն, որոնք երբեմն ձեռնարկներ կը կատարեն, երբ այցելու մը հանդիպի :

Լոնտոն որոշած է ակումբ մը հաստատել հանգանակութեամբ :

Ոչ մէկ հիմնական ձեռնարկ՝ նոր սերունդի վերկութեան համար :

Պելժիոյ հայ գաղութը, մօտաւորապէս 1200 հոգի, նոյնպէս կղզիացեալ վիճակ մը ունի : Մեծ մասը ամփոփուած է Պրիւսէլի մէջ : Անվերջ ալ Մանչեսթերի տեղը կը բռնէ :

Շէն է գաղութը, եւ ամուր դիրքեր դրաւած՝ առեւտրական տեսակէտով : Կ'աշխատին ազգային կեանքի կայծերը վառ պահել զանազան ձեռնարկներով :

Ունին դպրոցային վարչութիւն, Տիկնանց եւ Ուսանողներու Միութիւններ, բայց ոչ եկեղեցի կամ ուրիշ հաւաքատեղի : Ծրագիրները կ'որոճան, առանց գործնական արդիւնքի մը յանդելու :

Նոյնպէս ոչ մէկ հիմնական ձեռնարկ՝ նոր սերունդին վերկութեան համար : Հայերէնի չաբաթական դասեր՝ սակաւաթիւ աշակերտներով :

Իտալահայ գաղութը, մեծ մասով ամփոփուած Միլանի մէջ, նոյնպէս բարգաւաճ վիճակ մը կը ներկայացնէ : Ունին Հայկական Տուն մը, իբրեւ կեդրոն ազգային գործունէութեան, Գաղթ. վարչութիւն եւ զանազան Միութիւններ որոնք իրար կը լրացնեն :

Գաղութը մեծ մասով կը բաղկանայ մասնաւորականներէ (բժիշկ) եւ առեւտրականներէ, որոնք իրենց ազատ ժամերը սիրով կը տրամադրեն հանրային գործունէութեան :

Որքան դիտենք, աննշան թիւ մը կը կազմեն անոնք որ կը հետեւին հայերէնի դասընթացքի մը : Ներշնչման աղբիւրները են՝ Վենետիկի Մխիթարեանց վանքը եւ Մուրատ - Ռափայէլեան վարժարանը :

Զուիցերիոյ 200 – 250 հայրենակիցները կ'ապրին ցիրուցան՝ դլխաւոր քաղաքներուն մէջ : Հաղուագիւտ է որ հաւաքական ձեռնարկներ կատարեն տարուան ընթացքին, թէեւ մասնաւոր ուժեր չեն պակսիր :

Աւելի անդին, Վիէննայի մէջ ունինք համեստ համրանք մը, իր Գաղթ. վարչութեամբ, ուրիշ կազմակերպութիւններով եւ մասնաւոր :

Բաղդատաբար օրինակելի վիճակ մը կը ներկայացնէ այս գաղութը : Հանրօգուտ ձեռնարկներ կը կատարուին ամէն տարի, վառ պահելու համար ազգային ոգին : Այս առթիւ գործօն դեր կը կատարեն հոգեւոր հովիւը եւ ուսանողները : Առաւելութիւն մըն ալ՝ Մխիթարեանց վանքը :

Այս հաւաստիքի ակնարկն ալ կ'ապացուցանէ թէ որքան կը կարօտինք ընդհանուր գեկավարութեան մը, աւելի երկար դիմանալու համար :

Շ.

ՕՐԻՒԱՍ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՓՈԹՈՒԻԿ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ԴԷՊՔԵՐՈՒՆ ԱՌԹԻՒ

*

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՒԵՑ ՔՍԱՆ ԺԱՄ

Ազգ. ժողովը երեքշաբթի օր լսեց չաբք մը հարցապնդումներ եւ կրկոտ ճառեր՝ Հունգարիոյ ողբերգութեան առթիւ, որ կը շարունակէ խռովել ազատ ազգերու խիղճը : Անգամ մը եւս հնչեց ազատութեան եւ իսկական յեղափոխութեան ձայնը՝ Ֆրանսայի խորհրդարանին մէջ :

Առաջին բանախօսը, Պուքսոմ (ժողովրդական) յայտարարեց արդար ցասումով .

— « Հունգար հերոսական ազգը, լլլայով հանդերձ անդէն, կը շարունակէ պայքարը : Սպանութիւնները եւ չարչարանքները չեն կրնար խորտակել իր խոյանքը դէպի ազատութիւն : Հունգարիոյ դէպքերը կ'ապացուցանեն համայնավարութեան անհակութիւնը երիտասարդներուն մէջ որոնք առաջինն եղան դէնք վերցնելու եւ այդ կարգուսարքը խորտակելու համար : Միեւնոյն ատեն կ'ապացուցանեն ամբողջական ձախողումը խորհրդային տնտեսական քաղաքականութեան որ ամենավատ դպրոցատիրութիւնն է : Նոյն իսկ իր վարիչներուն խոստովանութեամբ, Հունգարիոյ տնտեսութիւնը պէտք էր կազմակերպուէր համաձայն Մ. Մխիթեան պէտքերուն : Ֆրանսայի մէջ օրէնքը պատիժ կը տնօրինէ ոեւէ անձի որ չօդներ մահուան վտանգին ենթարկուած մարդու մը : Այդպիսի բան չենք տեսներ Ազգաժողովին մէջ : Ֆրանսան այլեւս չի կրնար մնալ այդ կազմակերպութեան մէջ եթէ չբաւեկարգուի : Հունգարները դէպի մահ կ'երթան «Մարսէյեզ»ը երգելով : Կառավարութիւնը պէտք է պատասխանէ այդ կոչին : Այդպէս կը թելադրէ ազգային պատիւը » :

Ցետոյ բեմ բարձրացաւ Տիկին Տըլբոն, ընկերվարական .

— Ոչ մէկ նկատառմ կ'արդարացնէ Մ. Միութեան միջամտութիւնը : Համայնավարները կը յաւակնին ընկերվարութիւն կառուցանել : Ընկերվարութիւնը չի կրնար դոյութիւն ունենալ հոն ուր ազատութիւնը կ'անարգուի : Կը սպասեմ որ համայնավար կին մը եւս բարձրանայ եւ իր համակրանքը յայտնէ ապստամբներուն » :

Ցետոյ խօսքը ուղղելով համայնավար երեսփոխաններուն, չարունակեց .

— Համայնավարութիւնը սպանո՞ծ է ամէն մարդկային զգացում ձեր մէջ : Միայն հրամանի՞ վրայ կարեկցութեան զգացում կ'ունենաք : Կարմիր բանակէն կարդ մը զինուորներ նուազ անգութ եղան քան դուք, եթէ ճիշդ է որ մերժած են հրացան պարպել մանուկներուն վրայ :

Ուրիշ ընկերվարական մը, Նաժլէն, հարցուց .

— Եթէ պայքարը կոիւ մըն է յեղափոխականներուն դէմ, ինչպէս կ'ըսեն, Քարտիէ մականներուն դէմ, ինչո՞ւ թոյլ չի տարի կառավարութիւնը ինչո՞ւ թոյլ չի տար որ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը երթայ հաստատէ տեղին վրայ : Գալով մեղի, պիտի չընենք որ եւ է բան լմբռռուութեան մղելու համար դերի ժողովուրդները : Իրաւունք չունինք դանդռուական հրատապներու արշաւին ենթարկելու . բայց մեր իրաւունքը եւ պարտականութիւնն է կոչ մը ուղղել մարդկային խղճին, վերահաստատել ճշմարտութիւնը եւ աւելի քան երբեք ուժդնօրէն պահանջել որ խորհրդային դինուորները հեռանան Հունգարիայէն :

Համայնավար երեսփոխան մը, Տիւփրա, բաղդատաբար չափաւոր լեզու մը

(Շար. կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

•

ՄԻՇՏ ԿԻՍԿԱՏԱՐ

Երեւանի գրական ամսագիրը, «Սովետական Գրականութիւն», Նոյեմբերի թիւին մէջ ալ ունի բաժին մը, «Սփիւռահայ Գրականութիւն» :

Այս անգամ փորձած է ներկայացնել «Ամերիկահայ դեմոկրատական գրողները » :

Միշտ նոյն միականի եւ միակողմանի ուղղութիւնը : Կը կարծեն թէ կեղծիքը պարտկած կ'ըլլան, հոլովելով բանի մը բառեր, — Դեմոկրատական, առաջադիմական, պրոգրեսիւ եւն. :

Այսպէս, նշանաւոր անձնաւորութիւններ կամ հասարակ միջակութիւններ կը դառնան ականաւոր գրագէտ, բանաստեղծ կամ վիպագիր : Իրական տաղանդներուն հետ կը լսուին կեղծ արձագանգներ, կը բաւէ որ գոց ըրած ըլլան օրուան նշանախօսքերը եւ կարգ մը բանաձեւեր :

Հայաստանի գրողներն ու գրասէրները անշուշտ պիտի բացագանչեն, կարդալով «Սովետական Գրականութեան» 1956 հոկտեմբերի եւ Նոյեմբերի թիւերը.

— Ա՞յս է եղեր «Սփիւռահայ կոչուած գրականութիւնը » :

Ամսագրի խմբագրութիւնը երկու թիւերուն մէջ ալ բանի մը վաւերական անուններ խառնած է կեղծերուն, տպաւորութիւն ձգելու համար :

Եւ սակայն, « տենդենցիոզ» բաղաքականութեան մը կոտոշները կ'երեւան առաջին տողերէն իսկ :

Մենք այսպէս չենք հասկնար «Սփիւռահայ գրականութիւնը » : (Ի՛նչ բարբառոս բառ,— *Սփիւռքահայ*...) :

Մէկդի դրէք նախապաշարումները, կանխակալ կարծիքները եւ սնամէջ պիտակները, տալով հարազատ պատկերը Հայկական Արտասահմանի մէջ մշակուած գրականութեան որ շատ աւելի ճոխ է եւ տկուն :

Մենք վաւերական ստեղծագործութեանց ամբողջ մատենադարան մը ունինք, այլազան «ծիլեր ու բողբոջներ», ինչպէս եւ հասուն հասկեր, որոնց մասին գաղափար չունիք տակաւին :

Չափազանց երկար տեւեցին խարոզչական մարգանքները, իրենց սառնաշունչ խորշակը տարածելով մինչեւ մեր ազատ անդաստանը :

Ինչ մը ճաշակ եւ արդարութիւն՝ գոնէ մշակոյթի ճակատին վրայ :

Վ.Ա.Հէ

ՍՈՒԷՋԻ ԹՆՃՈՒԿԸ

•

Տ-ղական թերթերը կը զանգատին թէ Ազգաժողովին մասնակէտը, զոր Հուիլլըր աւելի չատ եվիպատոսի պահանջներուն դոհացում կուտայ, ջրանցքը մաքրելու գործողութեանց առթիւ : Զօրավարը խոստովանելով հանդերձ թէ անհրաժեշտ է օգտագործել բոլոր նաւերը, մէկն ըլլալով անգլեֆրանսականը, ընդ առաջ կ'երթայ գնդ. Նասրի թելադրած պայմաններուն : Եվիպտոս կը մերժէ ոեւէ բանակցութիւն՝ անգլեֆրանսական զօրքին մեկնումէն առաջ : Համաձայնութիւն գոյացած է որ ֆրանսական եւ անգլիական նաւերն ալ Ազգաժողովին դրօշները պարզեն : Իրենց նաւաստիները քաղաքային տարազ պիտի հագնին եւ անձնական պիտի տանան Ազգաժողովէն : Նաւերը պաշտպանողական դէնքեր պիտի ունենան, բայց ոչ մեծ թնդանօթներ :

Վերջին լուրերու համաձայն, անգլեֆրանսական զօրքին պարպումը պիտի վերջանայ Դեկտ. 22ին :

× Մոսկուայի կառավարական պաշտօնաթերթը, «Իզվեստիա» «անխտրունակ նահանջ» կը կոչէ անգլեֆրանսական զօրքին մեկնումը Փորթ Սայիտէն : «Աբչաւողները հով ցանկցին եւ փոթորիկ հնձեցին : Եվիպտոսի ժողովուրդին պայքարը եւ հայրենասէրներուն պայքարը տիպեցին որ ելլեն երթան » :

Ամերիկան մեծ օրաթերթը, «Ն. Ե. Թայմզ» իր վերջին խմբագրականով անգլեֆրանսական զօրքին պարպումը եւ Ազգաժողովին համակերպումը կ'անուանէ « խայտառակ անձնատուութիւն եվիպտոսի պիկասսորին առջեւ » :

× Փորթ Սայիտէն կը հեռագրեն թէ Դեկտ. 18ին նաւահանգիստ հասան 350 եվիպտացի ոստիկաններ, բարեկարգութիւնը պահպանելու համար :

× Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ պատուիրակները մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդեցին Ազգաժողովին, իրենց հպատակներու վտարման մասին : Ցարգ արտաքսուած են 3670 Ֆրանսացիներ եւ 740 հոգի ալ բանտարկուած : Անգլիացիներէն 2500 հոգի հետացած են, ուրիշ 700 հպատակներ ալ արգելափակուած :

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ 80րդ անդամ ընտրուեցաւ Ճափոնը, 77 ձայնով. այսինքն միաձայնութեամբ :

ԱՄԵՐԻԿ. ԶՕՐՔԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

•

Մ.-Նահանդներու արտաքին նախարարը, Ֆ. Տըլըս, առաջին լրագրական առսուլիսը սարքեց առջի օր, իր հետեւորդներէն ի վեր : Այս առթիւ հաստատեց թէ կ'ուզեն Ուշինկթըն հրաւիրել մտերչալ Թրթօն : «Մ. Նահանդները չեն ուզեր նոր զինակիցներ գտնել արբանեակ երկիրները, ոչ ալ Մ. Միութիւնը չրջապատել թշնամի կառավարութիւններով : Չեն ուզեր վերակազմել «առոդջապահական չդթան» : Վճռապէս կը յայտարարեմ թէ Մ. Նահանդները չեն ուզեր վերսկսիլ պաղ պատերազմը : Եթէ մթնոլորտը փոխուած է Ժընեւի խորհրդաժողովէն ի վեր, պատասխանատուն մենք չենք » :

Ցետոյ բացատրեց թէ առ այժմ անհրաժեշտ չեն դտներ վերաքննել իրենց ռազմավարական ծրագիրները եւ պինուտրական կացութիւնը Եւրոպայի մէջ : «Բալտրովին տարբեր բաներ են Աւստրիան կամ կազմակերպութիւնը եւ վարչական դասինքը : Պիտի չկրճատուին Եւրոպայի ամերիկեան ուժերը : Պիտի զօրացնենք մասնավորապէս սպառազինութիւնը : Մեր անգլիացի եւ Ֆրանսայի դաշնակիցներուն եղած մեղադրանքը այն չէ որ մեզի խորհուրդ չհարցուցին Եգիպտոսի դործողութիւններէն առաջ, այլ այն որ Ազգաժողովի ուխտին դէմ գործեցին :

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱՑԻՆ հասած վերջին տեղեկութեանց համաձայն, ձերբակալութիւնները կը չարունակուին անընդհատ : Կալանաւորներուն թիւը հասած է 400ի : Բոլորն ալ պիտի դատուին իբրեւ «ապստամբներ եւ ռճբադործներ» : Ոստիկանական ուժը զօրացած է, իւ նախատեսութիւն նոր խլրտումներու :

ԱՑՁԸՆՀԱՈՒԸՐ ԵՒ ՆԵՀՐՈՒ 14 ժամ խօսակցեցան « սիրտ սրտի» : Արդիւնքը գոհացուցիչ կը համարուի : Երկուքը միասին պիտի աշխատին Սուէզի ջրանցքը բանալ տալ անյապաղ : Մ. Նահանդները անտեսական օգնութիւն պիտի տրամադրեն Հնդկաստանի :

ԿԻՊՐՈՍԻ անգլ. իշխանութիւնը որոշեց ընդել խարազանի եւ հաւաքական տանդանքի պատիժները, մթնոլորտը մեղմացնելու համար : Անդարայէն կը հեռագրեն թէ Թուրքիա եւս պիտի մերժէ նոր սահմանադրութիւնը :

ՀԱՅԵՐԸ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

●

1· ՍՈՒՐԻԱ

Սուրիոյ հանրապետութեան մայրաքաղաքն է Դամասկոս, ուր կը գտնուի նաեւ համալսարանը, մշակութային կեդրոնական հաստատութիւններով : Վալեմի Օ–մայատներու այս ոստանը անապատին մէջ ծլած հսկայ մշրուխտ մըն է : Հինաւուրց ովասիս մը եւ կարաւաններու ժամադրավայր : Քաղաքը օժտուած է եօթ ընդյատակեայ գետաճիւղերով եւ բազմահարիւր չատրուաններով : Այս այն վայրն է, ուրկէ զարերու ընթացքին, բազմաթիւ ցեղեր, զոյներ եւ կրօններ անցեր են : Ոմանք խնամիացեր են տեղացիներու հետ, ոմանք անցեր գացեր են անհետ :

Հին Դամասկոսը անղուզար նահանջ մըն է, հինը տեղի կուտայ նորին առջեւ : Մանաւանդ վերջին տաս տարուան մէջ եղած փոփոխութիւնները արդիական մեծ մայրաքաղաքի մը կերպարանքը տուած են անոր : Աչքի կը զարնեն գեղեցիկ թաղամասերու խոշոր շինութիւնները, լայն հրապարակներով եւ ճամբաներով, պարտէզներով եւ կանաչութիւններով :

Սուրիացիները յամառ են եւ սակաւապէտ : Երկրին պիւտճէն սովորական ներքին տուրքէն զատ կը հաւաստարակչուի դիւաւորաբար արտածելի ցորենով, բամպակով, նաեւ Իրաք - Սէուտական նաւթուղիի հատոյթով, որոնք երկրին մէջէն կ'անցնին դէպի ծով՝ Լիբանանի վը – րայով :

Իրրեւ նաւահանգիստ ունի միայն Լաթաքիոյ ծովախորշը որ անբաւարար է :

Սուրիա ունի չորս միլիոնի մօտ բնակչութիւն, որուն ութսուն առ հարիւրը իսլամ է (գտնագան գաւանանքներով) : Մնացեալը քրիստոնեայ՝ (գարձեալ այլազան գաւանանքներու բաժնուած) , որոնց մէջ, իրրեւ փոքրամասնութիւն Հայերը կուգան առաջին դէնի վրայ : Սուրիոյ հողային տարածութիւնն է 160 հազար քառակուսի քիլոմեթր :

Սուրիահայ փոքրամասնութեան 90 հարիւրը համախմբուած է Հալէպ քաղաքին եւ շրջանին մէջ (չուրջ 90 հազար անձ) : Մնացեալը ամփոփուած Դամասկոսի, Հոմսի, Լաթաքիոյ, Եւայլնի մէջ : Հալէպը, Դամասկոսի պէս հնադարեան վաճառաշահ քաղաք մըն է, նոյնքան բնակչութեամբ (450 հազար) ուր Հայերու ներկայութիւնը զգալի է ամէն տեսակէտով : Հալէպի խիտ փողոցներէն քալող իւրաքանչիւր հինգ խառն անցորդէն մէկը Հայ մըն է : Քաղաքը հսկայական շինութիւններ կը կառարէ եւ ճիդեր կը թափէ արդիականալու : Երկրի մնացեալ դիւղաքաղաքները, եւ դիւղերը եւս կ'աշխատին թօթափել զարերու բերած թմրիրը :

2· ՅՈՐԴԱՆԱՆ

Յորդանանի Թագաւորութիւնը իր երկու գլխաւոր քաղաքներով (մայրաքաղաք Ամման եւ Երուսաղէմի մէկ մասը) եւ երկրագործական շրջանները ցրուած բազմաթիւ գիւղերով, հաստատուած է Սուրբ Հողերու եւ պատմական քառուղիներու վրայ : Պատկառանք եւ՝ հեղինակութիւն կը ներշնչէր Ապտալլահ Թագաւորին շրջանին , (սպանուեցաւ հինգ տարի առաջ) որ իր լեգէոնին եւ Անգլիացիներուն կրթնած՝ իր երկրին կսկիծ երուսաղէմ քաղաքի մէկ մասը եւ ուրիշ կարգ մը հողամասեր, արար եւ խորտակէլեան բախտներու ընթացքին :

Յորդանան ունի չուրջ մէկուկէս միլիոն բնակչութիւն : Գրեթէ խլամ : Հողային տարածութիւնն է 60 հազար քառակուսի քիլոմեթր : Գլխաւոր արտադրութիւններն են ցորեն եւ հանքային նիւթեր, որոնց մէջ բացակայ է քարիւղը :

Հայութիւնը (ութ հազար անձ) կը բնակի Երուսաղէմի վանքին չուրջ եւ Ամմանի մէջ : Ունի իր ազգային — մշակութային ներքին համեստ կեանքը : Տեսակէտ միջակէ վար է ընդհանրապէս : Ճանչ – ցուած է իրրեւ հաւատարիմ համայնք :

3· ԼԻԲԱՆԱՆ

Լիբանանի պզտիկ հանրապետութիւնը փոքրամասնութեանց համանուագ մըն է : Մայրաքաղաքը Պէյրութ, որ նաեւ գլխաւոր նաւահանգիստն է Մերձին Արեւելքի : Պէյրութն ալ ունի իր դարաւոր պատմութիւնը : Ձեռքէ ձեռք անցած էբազմապիսի տիրապետողներու : Տեսանելի են անց – նող Հռոմայեցիներու, Խաչակիրներու եւ բարբարոս ցեղերու ձգած հետքերը :

Ամերիկեան եւ Ֆրանսական համալսարանները Պէյրութի (որ կը նկատուի Մերձին Արեւելքի ամէնէն եւրոպականացած վայրը) մէջ կը գտնուին, ինչպէս տեղացի եւ օտար մշակութային – կրօնական բազմաթիւ հաստատութիւնները :

Լիբանան փոքր պետութիւն է, տաս – նուկէս հազար քառ.քիլոմեթր տարածութեամբ 1·4 միլիոն խիտ բնակչութեամբ : Բոլորովին իւքնատիպ, իր ուրոյն քաղաքական, կրօնական, մշակութային եւ անտեսական կեանքով : Իսլամ եւ քրիստոնեայ, գրեթէ կէս առ կէս են : Իրենց միջեւ հաւասարապէս բաժնած են այս այլացեղ, այլադաւան, եւ այլազան բնակչութեամբ դեղեցիկ երկրի ղեկավարութիւնը : Հանրապետութեան նախագահը՝ քրիստոնեայ եւ վարչապետը իսլամ կ'ըլլայ :

Պիւտճէն կ'ապահովէ՝ Պէյրութ մայրաքաղաքի նաւահանգիստի հատոյթով, գբօսաշրջիկներով, թարմ պտուղի արտածումներով, Լիբանանի հողէն ծով հոսող Իրաք եւ Սէուտական քարիւղի խողովակներու անցքի վարձքով, եւ արտասահմանի Լիբանանցիներու ղրկած դումարներով : Դիտէ ընդունիլ նաեւ Արեւմտեան երկիրներու օժանդակութիւնները : Ինքնաբաւ է : Զինուորագրութիւնը համաւոր է : Զուիցերիոյ պէս, բայց – ձակ ազատութեամբ կը շրջաբերուին ու ելեւմուտք ունին օտար ամէն տեսակ թղթադրամները :

Լիբանանցիները, իրենց աշխարհագրական դիրքին, բաղկացուցիչ տարրերու յարաղանութեան եւ խառնուածքի պատճառով, ճկուն քաղաքագէտներ ունին, եւ նոյնքան ճկուն առեւտրականներ : Քաղաքական եւ տնտեսական տեսակէտով , յաճախ միջնորդի դեր կը կատարեն Մերձին Արեւելքի Արաբական աշխարհի ներքին տարակարծութեանց մէջ : Կշիռ ունի Լիբանանի ձայնը :

Լիբանան բաժնուած է լեռնային եւ ծովային երկու մասերու : Լեռնային մասին մէջ բացառաբար կը բնակին քրիստոնեաները : Օժտուած է բազմաթիւ գիւղաքաղաքներով եւ գիւղերով : Ունի բաւարար յարմարութիւններով կառուցուած արդիական մեծ ու փոքր պանդոկներ , ամարանոցներ : Իտէալ վայրեր զբօսաշրջիկներու :

Ծովեզերեայ քաղաքները Պէյրութով, ունին խլամ - քրիստոնեայ խառն բնակչութիւն : Այդ քաղաքները կեդրոններ են երկրի առեւտրական կեանքին :

Լիբանանի հայութեան 95 առ հարիւրը համախմբուած է Պէյրութի մէջ : Մոր – հրդարանը, որ ներկայացուցչութիւն մըն է խլամ - քրիստոնեայ դեղախառմբերու եւ համայնքներու , ունի մէյայն 44 երեսփոխան, որոնց մէջ Հայերը ունին երեք ներկայացուցիչ : Երկուքը՝ հայ փոքրամասնութեան եւ մէկը՝ յարանուանութեանց անունով : Պետական այս երեք բեսփոխաններն ալ օգտակար գործունէութիւն ունին եւ հաշուի առնուելիք ուժ են իրենց հանդամանքներու թէ իրենց պատկանած ժողովուրդին եւ թէ Լիբանանի պետութեան համար :

Պէյրութի (460 հազար բնակիչ) փողոցներէն եւս անցնող իւրաքանչիւր հինգ խառն անցորդներէն մէկը Հայ է, ինչպէս Հալէպինն է : Բայց հոս աւելի զգալի է հայութեան ձայնը, վարկը եւ կշիռը :

4· ԻՐԱՔ

Իրաքի թագաւորութիւնը կեդրոնացած է Պաղտատ մայրաքաղաքին մէջ : Այս քաղաքին մէջ է նաեւ նորաստեղծ համալսարանը իր յարակից հաստատութիւններով :

Գլխաւոր արտադրութիւններն են քարիւղ, արմաւ եւ արջառ : Շնորհիւ այս թանկագին հարստութեանց , զոր երկիրը կ'արտադրէ առատութեամբ, հաւասարակշռուած ըլլն պիւտճէ ունի : Շինարարական վիթխարի ձեռնարկներ, եւ ժողովուրդի կեանքի մակարդակը բարձրացնելու լայնածաւալ ծրագիրներ գլուխ կը հանէ արդէն :

Իրաք ունի չուրջ վեց միլիոն բնակիչ, միատարր իսլամ (օտարականներու թիւը հազիւ երկու առ հարիւր է) : Հողային տարածութիւնն է 370 հազար քառ. քիլոմեթր : Հայերը, չուրջ տաս – նըհինգ հազար անձ, մէկտեղուած են Պաղտատի, Մուսուլի, Քէրքուքի մէջ եւ շրջանները : Ունին իրենց կազմակերպուած ազգային ուրոյն կեանքը : Ճանչ – ցուած են իրրեւ խաղաղ աշխատանքի նուիրուած համայնք : Տնտեսապէս ինքնապահ են :

Արաբական վերոյիշեալ չորս հիւրընկալ երկիրներուն մէջ, կ'ապրին չուրջ 220 հազար Հայեր (յարանուանութիւններն ալ մէջը, որոնք այս եւ կլոր թիւերուն մէջ կը ներկայացնեն չուրջ տասը առ հարիւրը) : Իրենց ազգային մեծ ու փոքր կազմակերպութիւններով եւ ստորաբաժանումներով : Կրօնական կազմակերպուած իշխանութեամբ՝ չուրջ վեսուն եկեղեցիներով : Մշակութային, մարզական, բարեսիրական եւ հայրենակցական բազմանդամ միութիւններով , մասնաւոր եւն. : Վաթսուն մեծ ու փոքր չէնքերու մէջ կ'ուսանին չուրջ 25 հազար երկսեռ աշակերտութիւն (մանկապարտէզներէն մինչեւ երկրորդական վարժարանները) , ուր կը պաշտօնավարեն աւելի քան 700 ուսուցիչներ եւ ուսուցչուհիներ : Կրթական այս հսկայ ցանցը կը մատակարարուի տեղական միջոցներով (որուն մէջ Ամերիկահայութիւնը ունի իր նշանակալից բաժինը) :

Արաբական չորս երկիրներու մէջ բնակող Հայերը, ընդհանրապէս ինքնաբաւ են եւ ճիդեր կը թափեն իրենց իւղով տապկուելու : Ունին որակաւոր բազմաթիւ վարպետ արհեստաւորներ՝ արդիւնաբերողներ, մեծ եւ փոքր առեւտրականներ, միջնորդներ, պաշտօնեաներու եւ աշխատաւորներու առաւել թիւ, հազարէ աւելի բժիշկներ, դեղագործներ , ճարտարապետներ, գրագէտներ, խմբագիրներ եւ արուեստագէտներ :

Հայերը Մերձին Արեւելքի մէջ անուն հանած են, իրրեւ չինարար եւ հաւատարիմ տարր : Բաժին ունեցած են ազգերկիրներու անտեսական, մշակութային եւ այլ մարզերու վերելքին մէջ , եւ անոնց քաղաքացիները եղած են, տեղացիներու հետ հաւասար իրաւունքներով եւ պարտականութիւններով :

Արաբական չորս երկիրներուն մէջ ցոյց տրուած հայութեան թիւին ու բոլոր տեսակի կազմակերպութեանց ընդհանուր դումարին 80 առ հարիւրը, գրեթէ կէս առ կէս կը գտնուին եւ կը գործեն Լիբանանի Պէյրութ եւ Սուրիոյ Հալէպ քաղաքներու մէջ : Մնացեալ քսան առ հարիւրը ամփոփուած են Իրաքի, Յորդանանի, Սուրիոյ եւ Լիբանանի մեծ քաղաքներուն եւ կեդրոններուն մէջ : Իրենց ազգայի կեանքով :

ՄԱՐՈՐԴԻ

ՆԱՒԱԳԱՀԸ ամբաստանեալին .

— Ինչո՞ւ քարով զարկիր կնոջդ .

— Որովհետեւ հետեւեցայ Աւետարանի պատուէրին որ կ'ըսէ . «Ով որ անձեղ է, առաջին քարը թող ան ձգէ» :

ՈՍԿԻ ԱՊՐՃԱՆՔ

(ՎԷՊ ԴՈՐԾԱԻՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

*

— Սըտոր սըտեղը Առջի Պահկին ի՞նչ մնաց ըհ : Ինչո՞ւ պիտի չհամբերէ : Խօսքերնիս անանկ էր ըհ ուրթէ ըհէ պիչէն պիտի ըլլար, կերակուր ալ հարսնիքը : Սմա կ'երեւայ ըհի միտքը փոխեր է . էհէյ դրամախուամայով աղջիկ գտեր է , եօղով մը տուած ըղգաֆը ետ առնել կ'ուզէր :

— Քա, տուէր ըհի՞ :

— Ինչու պիտի տայի :

— Աֆէրիմ, ետ ընողը ինքն է, ինչո՞ւ պիտի տաս ըհ :

Արմիկին ընկերուհիները այդ միջոցին խեղճուկրը առին քովի պզտիկ սենեակը տարին : Պաղին, սիրեցին, չոյեցին , մխիթարեցին :

— Քա Արմիկ, քեզի բան չէինք ըսեր սմա, քեզի կը մեղքնայինք, քա ան ի՞նչ թերս մարդ էր ըհի, կրող :

Երիկ մարդիկն ալ Ղուկաս աղան առին վար սրճարան իջան :

Իրիկուան դէմ տնակին մէջ տխուր հանդարտութիւն կը տիրէր : Երիկ մարդ մը եւ աղջիկ մը ճաշին Ղուկաս աղային մնացին :

Գիշերը ուրիշ դրացիներ ալ եկան :

Երկու ժամէն ամէնքը մեկնեցան, Արմիկ խոնջ, յոգնած անկողին ինկաւ :

Քունը չուտ մը տարաւ : Ղուկաս աղան ալ, երբ կնկանը հետ մինակ մնացին , եղելութիւնը պատմեց , բայց բաւական բարեփոխութեամբ : Ինչ պարագաներու մէջ զործէն ելած ըլլալը իմացուց, ինչպէս նաեւ՝ գրաչարաց ընկերութեան մը կազմութիւնը եւ չարաթը ութը տասը յաճախիլ չհեղու ապահովութիւնը : Միայն թէ, գործի սկսելու համար քանի մը ոսկիի պէտք ունէին, ուստի շրմէն – տըփէրներու թիւերը մենծ - գրքին մէջ նայելէ յետոյ, թուղթերը քանի մը օրուան համար «սարաֆ»ի մը քով ձգած էր եւ պէտք եղածը առած էր, ընկերները ան չարթուն իսկ այդ տակը պիտի ճարէին եւ շրմէնտըֆէրները պիտի ազատէին : Եղածը չեղածը աս էր :

— Ամա՛ն, իշշալահ տահա աղէկ խըսմէք մը կ'ելլայ ըսաւ կինը ինքնամխիթարութեան համար , սիրտս հիչ չէր փակչեր կոր նէ ան էր : Երեսներէն զէհիր կը վազէր :

Ցոդնած խոնջ իրենք ալ պառկեցան :

ԺԳ.

Արմիկ առաւոտները կանուխ կ'ելլար եւ եէնկէին հետ զէմ զէմի նստած նախաճաշին ընելով գիշերը տեսած երազներն իրարու կը պատմէին : Ցետ աւարտման այս արարողութեանց, Վարդենի տուտուն խոհանոց կ'իջնար եւ աղջիկն ալ պարտէզ,ուր «փիլիկներուն» ջուրը, կուտը կուտար, եւ եթէ ածեր էին, հաւկիթները առած , ուրախ զուարթ եէնկէին վրան կը վազէր : Ու ալ անկէ ետքը մինչեւ կէս օր անդուլ անդադար կը կարկին :

Ատ ատ կիրակիին երկուշաբթի առաւուն, աղջիկը սովորական ժամուն վար չիջաւ, Վարդենի տուտուն բաւական ատեն սպասելէ յետոյ ֆէսֆէսէ ընելով վեր ելաւ : Արմիկը անկողնին մէջ արթուն երկնցած էր :

— Քա Արմիկս, քա սա թէմպէլ թէմպէլ ինչո՞ւ ես պառկեր, հարցուց սրտին խռովքը զուրգուրական կատակարանութեամբ պարակել ջանալով :

— Հայտէ՛ ելիր աղջիկս, հայտէ՛ ելիր, վրայ տուաւ աս առաւոտ ամուսնադ ալ քեզի համար ուշ պիտի երթայ : Խախուէ ալթրնիս ալ պախեաճ պիտի ընենք : Ատ նանկ ալ աղուոր հավա մը կայ ըհի՛ :

— ԵՀՆԿԷ, հիմա կ'ելլամ , հծծեց աղջիկը ողորմուկ ձայնով մը, որ պատուին սիրտը խշխշեցուց :

— Հա աղջիկս, հա քեզ նայիմ, ըսելով խեղճ կինը աճապարեց դուրս ելաւ, որ պէսպէս լացը հոն չբռնէր :

Առջի գիշեր Արմիկ ուժասպառ անկողին իյնալով մինչեւ առաւոտ խորունկ մը քնացած էր . բայց երբ աչքերը բացաւ , դլուխը չկրցաւ բարձէն վեր առնել : Սիրտը հէլա՞ֆ կը դպար : Առջի օրուան տեսարանները խառն խուռն աչքին առջեւը կուգան : Ան ի՞նչ էր քի եղաւ : Ալ նչա –

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ՎԱՀԱՆ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԵՊ, 364 - 400)

Գ. գլուխ

2։— ՄԵՐ ՏՈՒՆԸ ՈՂՋՈՒՅՆ

Մատենագրությունը մեզ պատմում է, որ Վահանի հայրը՝ Սմբատ Բագրատունին, ունեցել է ոչ միայն մեծ ազդեցություն, այլև հսկայական հարստություն։ Նրան էր պատկանում Բագարան գավառի մեծ մասը, որտեղ նա ուներ հարյուրավոր գյուղեր, հազարավոր ռամիկ հպատակներ։ Նրա տունը Բագարանում եղել է իսկական պետություն մի պետության մեջ։ Սմբատի ամրոցները, զորքերը, գանձերը ոչ միայն Բագարանի, այլև հարևան գավառների ուշադրությունն էին գրավում։

Սմբատի մահից հետո նրա ավագ որդին՝ Վահանը, ժառանգեց հոր հարստությունը և իշխանությունը։ Նա դեռ երիտասարդ էր, բայց արդեն ուներ հասուն տղամարդու կամք և խելք։ Նա գիտեր, որ իր հարստությունը և իշխանությունը կարող են շատերի նախանձն ու ատելությունը առաջացնել, և պատրաստ էր պաշտպանելու ամեն ինչ։

Վահանի հարևանների մեջ կային հզոր իշխաններ, որոնք նայում էին Բագարանի հարստությանը և ցանկանում էին այն իրենց տիրապետության տակ առնել։ Նրանց թվում էր նաև Վասպուրականի թագավորը՝ Աբուսահլ Արծրունին։ Վերջինս ձգտում էր ընդարձակել իր տիրույթները դեպի հյուսիս-արևելք, և Բագարանը նրա համար գայթակղիչ թիրախ էր։

Վահանը հասկանում էր, որ պատերազմը անխուսափելի է, և սկսեց պատրաստվել դրան։ Նա հավաքեց իր զորքերը, ամրացրեց սահմանային բերդերը և հոգ տարավ, որ պարենի և զենքի պաշարները միշտ առատ լինեն։ Նա նաև դիվանագիտական քայլեր արեց՝ փորձելով դաշնակիցներ գտնել հարևան իշխանների մեջ։

Վահանի կինը՝ Սաթենիկ անունով, ազնվական ընտանիքից էր սերում։ Նա ևս խելացի և հեռատես կին էր։ Նրանք միասին որոշեցին, որ Վահանը պետք է գնա պատերազմի, իսկ Սաթենիկը կմնա Բագարանում՝ կառավարելու տունը և պաշտպանելու ամրոցը, եթե թշնամին մոտենա։

Այդ ժամանակ Վահանի որդին՝ Գրիգորը, դեռ մանուկ էր։ Նա ընդամենը հինգ տարեկան էր։ Սաթենիկը որոշեց, որ Գրիգորը պետք է մնա մայրական հոգատարության տակ, քանի որ հայրը պատերազմի է գնում։

Վահանը հրաժեշտ տվեց կնոջն ու որդուն և իր զորքերի գլխին դուրս եկավ Բագարանից։ Նրա զորքերը հիմնականում հեծելազոր էին, որովհետև նա գիտեր, որ արագությունը կարևոր է լինելու։ Նրանք անցան Բագարանի լեռնանցքերով և իջան դեպի հարավ-արևելք՝ Վասպուրականի ուղղությամբ։

Վահանի զորքերը հանդիպեցին Աբուսահլի բանակին Վասպուրականի սահմանների մոտ, մի դաշտավայրում, որը հետագայում կոչվեց Վահանի դաշտ։ Ճակատամարտը տևեց երեք օր։ Առաջին օրը ոչ մի կողմ հաղթություն չտարավ։ Երկրորդ օրը Վահանը հրամայեց իր հեծելազորին հարձակվել թշնամու թևի վրա։ Այդ հարձակումը որոշեց ճակատամարտի ելքը։ Աբուսահլի զորքերը սկսեցին նահանջել, իսկ հետո՝ փախուստի դիմել։

Վահանը հաղթեց, բայց հաղթությունը թանկ նստեց։ Նրա զորքերի մեծ մասը զոհվեց կամ վիրավորվեց։ Նա ինքը ևս ծանր վիրավորվեց ոտքից։ Սակայն նա ողջ մնաց և վերադարձավ Բագարան՝ հաղթական։

Այս հաղթությունից հետո Վահանի հեղինակությունը շատ բարձրացավ։ Նրան սկսեցին հարգել ոչ միայն հայ իշխանները, այլև հարևան երկրների տիրակալները։ Նա դարձավ ուժեղ և հարգված մարդ։

Վահանի կյանքի հաջորդ տարիները նույնպես լի էին իրադարձություններով։ Նա շարունակեց պատերազմել Աբուսահլի դեմ, ամրացրեց իր տիրույթները և ընդլայնեց իր ազդեցությունը։ Նրա անունը դարձավ հայտնի ամբողջ Վասպուրականում։

Վահանի կինը՝ Սաթենիկը, նույնպես մեծ դեր խաղաց նրա կյանքում։ Նա ոչ միայն հավատարիմ կին էր, այլև խելացի խորհրդատու։ Նրա ազդեցությունը Վահանի վրա շատ մեծ էր, և նա հաճախ լսում էր նրա խորհուրդները։

Վահանի որդին՝ Գրիգորը, մեծացավ մոր խնամքի տակ։ Նա սովորեց կարդալ, գրել, ձիավարել և զենք գործածել։ Նա հետաքրքրվում էր հոր գործերով և հաճախ նրան ուղեկցում էր ճանապարհորդություններին։ Գրիգորը հետագայում դարձավ Վահանի հավատարիմ օգնականը։

Վահանի մահվան ճշգրիտ թվականը հայտնի չէ։ Ենթադրվում է, որ նա մահացել է 400-ական թվականներին։ Նրա մահից հետո նրա որդին՝ Գրիգորը, ստանձնեց Բագարանի իշխանությունը։

Վահանի կյանքը մեզ սովորեցնում է, որ ուժեղ լինելը բավական չէ։ Պետք է նաև խելացի լինել, ճիշտ ընտրություններ անել և ժողովրդին հարգել։ Միայն այդ դեպքում կարելի է հաջողության հասնել։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԶԵՏ ՂՈՒԿԱՏԻՐ

ԿԱՄՈՒՆԻ ԲԱՆԱԿԸ

Ամեն անգամ, երբ ես հանդիպում եմ Կամոյին, նա ինձ ասում է նույն բանը։ Ես ուզում եմ ասել, որ

դործածեց, խոստովանելով թէ «անվիճելի սխալներ դործուած են որոնք չահա – դործունեցան հակառակորդներու կողմէ : Աչխատասիրութիւնը, որ արտայայտուեցաւ ցոյցերով, կը ձգտէր բարելաւել վարչաձեւը եւ ոչ թէ ջնջել դայն» : Երկու անկախ երեսփոխաններ դատապարտեցին Ազգաժողովին անկարողութիւնը : Նախկին վարչապետ մը, Ժորժ Պիտօ յայտարարեց թէ «այս ողբերգութիւնը ամէնէն եղերականն է վերջին պատերազմին վախճանէն ի վեր : Հաւատաձայն 1947ին Փարիզի մէջ տեղի ունեցած դաշնակիցներու, ռուսական զօրքը պէտք էր քաշուէր Աւստրիոյ հաչտութեան կնքումէն անմիջապէս ետք : Բոլոր հունդար ապստամբները աչխատասիրներ էին : Դարչելի բան է իրրեւ յետադիմական եւ ֆաչիստական ամբաստանել այդ մարդիկը որոնք արիաբար կը կռուէին հայի եւ ազատութեան համար : Ապստամբութեան դլխաւոր տարրը կը կազմէին երիտասարդները : Ամէնէն ծանրակչիռ պատասխանատուութիւնը այսօր մասնաւոր է այն կազմակերպութեան զոր կը մաղթէր Ա – րեւմուտքի, խաղաղ համակեցութեամբ : Իրազեկութիւններն են որ դատապարտեցին դայն եւ ոչ թէ վարդապետութիւնները» :

Պ. Պիտօ բացատրեց թէ անհրաժեչտ է «սրբագրել, չակել Ազգաժողովը : Անկէ վերջը միայն կրնանք լսել բարոյականի դասեր զոր մեզի կը չռայլեն վարժապետները առանց դործադրելու դանոնք » :

Նոյնքան կորովի ճառ մը խօսեցաւ արտաքին նախարարը, Փինօ (ընկերվարական) .— «Կառավարութիւնն ալ կը մասնակցի հունդարական դիմադրութեան ընծայուած մեծարանքին : Այդ ժողովուրդին քաջութիւնը աչխարհի պատմութեան ամենամեծ դէպքերէն մէկը պիտի մնայ եւ որեւէ քարոզութիւն պիտի չկրնայ նսեմացնել անոր կարեւորութիւնը : Մարդ իսկապէս կ'ամչնայ Ազգաժողովին անկարողութեան առջեւ : Սակայն կառավարութիւնը կը կարծէ թէ պէտք է օդնել Հունդարիոյ որ վերահաստատէ իր պատուիրանը : Ֆ. Միութեան երաչխիքները ընծայելով հանդերձ, կառավարութիւնը պիտի չկանայ ելք մը դտնել, նման՝ այն կարդադրութեան որ եղաւ Աւստրիոյ համար : Ո՞վ կրնայ պնդել թէ Աւստրիա կը սպառնայ ուեւէ մէկուն, վերադանելով իր ապրելու հրճուանքը » :

Նախարարը յետոյ խօսեցաւ Հունդարիոյ փախստականներու մասին : Ֆրանսա 8000 հոգի ընդունած է արդէն : Այս թիւը տասը հազարի պիտի բարձրանայ մինչեւ տարեվերջ :

Ժողովը յետոյ զբաղեցաւ Սուէզի հարցով : Այս առթիւ ալ բուռն վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան : Նախկին վարչապետ Մենաէս Ֆրանս պահանջեց ժողովի հրաւիրել Զորս Մեծերը, լուծելու համար վիճելի խնդիրները, փոխանակ ձգելու որ Մ. Նահանդները եւ Ֆ. Միութիւնը առանձին կարգադրեն դանոնք : Այս առթիւ մեզադրեց Մ. Նահանդները թէ նեղոդմտութեամբ կը վարուին Եդիպտոսի նախագահին հետ : «Ֆրանսան պէտք չէ հլու հպատակ դառնայ իր հզօր դաչնակիցներուն առջեւ» : Ուրիչներ ալ դիտել տուին թէ Ազգաժողովը եւ Մ. Նահանդները կը քաջալերեն Ափրիկէի եւ Ասիոյ ազդերը Սուէզի հարցին մէջ :

ԽԼՊՏՈՒՄՆԵՐԸ կը չարունակուին ա – բեւելեան Գերմանիոյ ուսանողական շրջանակներուն մէջ : Հինդ օրուան ընթացքին երկրորդ անդամն է որ խիստ ազդարարութիւններ կ'ուղղուին ուսանողներուն եւ բանուորներուն :

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻԱՑին մասնաւոր պատուիրակութիւն մը վարչապետ Հանեվով, չերմ ընդունելութեան արժանացաւ :

Ա.ՀՈՒՍԱՐՍԱՓ կը սիրէ Ռումանիոյ մէջ, համաձայն Իտալիա հասած տեղեկութեանց : Կարմիր բանակը գրաւած է ամբողջ երկիրը եւ զանգուածային ազատրներ կատարած են դէպի Ֆ. Միութիւն :

ԼՐՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾ ՄԸ երեւան հանուեցաւ Ջուիցերիոյ մէջ : Տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ ամբաստանեալները կը պոր – ձէին ի հաչիւ Ֆ. Միութեան եւ Հունդարիոյ, Գերմ. Հունդարական դեսպանատան մէջ պաչտօնեային միջոցաւ :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Դեկտ. 18) .— Զոյգ ոսկի 465·000, նափոլէոն 3410, դոլար 3310, անգլ. 4340, քսան տոլարնոց 15·560, թղթադրամ (անպաչտօն) սթերլին 1030, տոլար 400, դոլար 96·50, լիր 7·90, պեզօ 0·63 :

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Պոմոնի Ս. Սահակ - Մեսրոպ սրահին մէջ Հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան, մասնակցութեամբ «Զաւարեան» ենթակոմիտէի : Նախաձեռնութեամբ Ն. Ս. Քրիստափոր խումբի :

Այս երկուշաբթի ժամը 21էն մինչեւ լոյս :

Կը ներկայացուի Նշան Պէշիկթաշլեանի ՑՈՒԶՈՒՄԸ, կատակերդութիւն 1 արար Գեղարուեստական ճոխ եւ ընտիր բաժին երդ, արտասանութիւն, անակնկալներ :

Ընկերակցութեամբ Սիամանթօ Նուագախումբի, եւրոպական եւ հայկական պարեր :

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի դիներով :

ՇԱՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ընկերական հանդիպում մը տեղի կ'ունենայ այս հինդշաբթի իրիկուն, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը, նախաձեռնութեամբ խումբ մը Պէրպէրեան Նախկին սաներու :

Կը խօսի՝ Պ. ՕՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Մանուկ Դաւիթեան, Տէր եւ Տիկին Գէորգ Դաւիթեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Դաւիթեան եւ զաւակը կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանդիստ պիտի կատարուի ի յիչատակ իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ եղբօր ՄԿՐՏԻՉ ԴԱՒԻԹԵԱՆԻ մահուան առաջին տարեդարձին առթիւ, Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին : Կը հրաւիրուին իր յիչատակը յարդողները :

●

ԿԱՐՏԱՆ - ՊԻՎԷՌ .— Այրի Տիկին Ատղիկ Պետրոսեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Մանուկ Պետրոսեան, կը ծանուցանեն թէ, այս կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին, հոգեհանգստեան պատարագ պիտի մատուցուի Պիվէռի սրահին մէջ, իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր եւ եղբօր Հանգուցեալ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ մահուան տարելիցին առթիւ :

Կը հրաւիրուին հանգուցեալին յիչատակը յարդողները :

●

ՊՈՄՈՆ .— Այրի Տիկին Արաքսի Սարդիսեան կը ծանուցանէ թէ՝ այս կիրակի Պոմոնի եկեղեցւոյ մէջ հոգեհանգստեան պաչտօն պիտի կատարուի ողբացեալ Պ. Գալուստ Սարգիսեանի մահուան քառասունքի առթիւ :

Կը հրաւիրուին իր յիչատակը յարդող բոլոր ազգականները, բարեկամները եւ հայրենակիցները :

REVEILLONS !!!

Ջուարթ եւ հաճելի Ծնունդի եւ Կաղանդի զարթօնքները միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք ճոխ ու պէսպիսուն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

24 եւ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ
ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ, ԵՒ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ
ԹԱՄԱԴՐՈՒԵՑՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65

Կը խնդրուի նախապէս ապահովել սեղանները :

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հեռվհեռէ կը ղրկենք մեր բաժանորդներուն իրենց հաչիւը տեղեկացնող մանուա-չէէթը, խնդրելով որ փակեն իրենց պարտքը տարեդլուխէն առաջ :

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չստանան այն բաժանորդները որ պարտք ունին :

Դիւրացնելու համար առաքման դործողութիւնները, մեր բաժանորդները կը – նան վճարել իրենց բնակավայրին մէջ .—

ՄԱՐՍԷՑԼ, Գ. Ներիկեանին, Ա. Քէոսէեանին : Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Ց. Էսկիճեանին (Սէն Ժեռոմ), Հ. Պետիկեանին (Վալպարէլ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն) : Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ) :

ՎԻԼՆ .— Մ. Մուրատեանին :

Ս. ԷԹԻԼՆ .— Վ. Խրիմեանին :

ԼԻՈՆ .— Միսաք Միրզէին (Մ. Ղազարեան) :

ՎԱԼԱՆՍ .— Աշոտ Առաքելեանին :

ՏԷՍԻՆ .— Վ. Հիւսեանին :

ՆԻՄ .— Գ. Խոսրովեանին :

ԿՐԸՆՈՊԼԸ .— Քիւրէճեանին :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ .— Բարթող Փափազեանին :

ՊԱՆԵԼՕ .— Բ. Պասմաճեանին :

ԱՌՆՈՒՆԻԼ - ՍԱՐՍԷԼ .— Ա. Մարտիրոսեանին :

ԱՆԻԷՌ-Պ. ՔՈԼՈՄՊ .— Ա. Ալեքսիսեանին :

ՇԱՒԻԼ .— Գ. Կիւլեանին :

ԻՍԻ .— Եր. Ատաճալեանին :

ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏՈՒՆ

ՄԱՐՍԷՑԼ .— Հ. Ց. Դ. «Քրիստափոր» ենթակոմիտէի վարչութիւնը, ինչպէս նաեւ իր բոլոր ընկերները, իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն ընկ. Ց. Հայազործեանին իր կնոջ՝ ԵՒԳԻՆԷ ՀԱՅԱՐՈՒԹԵԱՆի մահուան առթիւ եւ վոխան ծաղկեպսակի երկու հազար Ֆր. կը նուիրեն «Մշակոյթի Տան» Ֆոնտին :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Հ.Ց.Դ.Բաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Ռէժանի վերնայարկը : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՄԱՐՍԷՑԼ .— Հ. Ց. Դ. «Հայաստան» ենթակոմիտէի «Դրօ» խումբին ժողովը այս հինդշաբթի, ժամը 21ին, Սէն Ժենբրմի մէջ : Կարեւոր օրակարդ : Կը խնդրուի ճչդապահ ըլլալ :

ՇԱՒԻԼ .— Հ. Ց. Դ. «Արդութեան» խումբի ժողովը այս չաբաթ, ժամը 21ին, ընկ. Մովսէսի բնակարանը : Կարեւոր օրակարդ :

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կ. Խաչը Փարիզի մէջ Մանուկներու տօնածառի հանդէսը կը կատարէ Ցունուար երեքին, Սոսիէթէ Սավանթի մեծ սրահին մէջ, մասնաւոր պատրաստութեամբ :

ՏՕՆԱԾԱՌ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին Տօնածառի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ կիրակի, 23 Դեկտ. ժամը 15ին : Կը հրաւիրուին ծնողներն ու համակիրները :

ՊԱՏԱՐԱԳ

ՄԱՐՍԷՑԼ .— Այս կիրակի Ս. Թադէոս եկեղեցւոյ երկսեռ զպրաց դասու տօնախմբութեան օրուան առթիւ հանդիսաւոր Ս. պատարագ պիտի մատուցուի եւ հոգեհանգիստ պիտի կատարուի զպրաց դասու համայն հին եւ նոր ննջեցելոց համար, ղեկավարութեամբ Օր. Սիւզան Պոյաճեանի եւ մասնակցութեամբ Դպրաց Դասուն : Կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը :

ԴԱՇՆԱԿԻ ԴԱՍԵՐ

Սոլֆէժի, հարմոնիի, գոնտրփուանի, ինչպէս նաեւ դաչնակի ու երգի դասեր կուտայ Պ. Կարպիս Ափրիկեան, (ղեկավար Սիփան Կոմիտաս երգչախումբի) : Դիմել «Ցառաջ»ի հասցէով :

REVEILLON de NOEL

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Փարիզի եւ Առնուվիլի Նոր Սերունդին :
Այս Երկուշաբթի, ժամը 21էն մինչեւ լոյս :

Salle «Au Rendez-vous des Sportifs» Place de la Gare

Մասնաւորապէս խնամուած պիւֆէ կաղանդի տօնածառ :
Քոքթէյլ եւ հաճելի անակնկալներ :
Շոգեկառք կառ տիւ Նորէն 20·25, 21·30, 22·45, 23·30, 0·45 :
Օթօպիւս .— Փորթ տը լա Շափելէն թիւ 268, իջնել Վիլիէ-լը Պել - Կոնէս :

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ.

ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՕԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին — Թէաթրը Միւնիսիփալի չքեղ սրահին մէջ

կը բանախօսեն Միութեանս Եւրոպայի Շրջանի նախագահ
Պ. ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ եւ փոխ-նախագահ ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՊԻՒՅՈՒՔԵԱՆ

Խօսք պիտի տրուի երեք յարանուանութեանց պետերուն :

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

Սրահին ջերմութիւնն ապահովուած է — Մուտքը ազատ է

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ARMENIE

Հայ Ֆոլկորիք երաժշտութեան Ֆ. մեծագոյն սկաւառակը 30 սանթ.

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

Microsillon 33 tours No. mc 20136, durée 45 minutes

VOGUE - CONTREPOINT

Կը պարունակէ 14 հայկական կտորներ (նուագախումբ — երգչախումբ — մեներգ)
ՀԱՅՐԵՆԻՔ, ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՊԱՐ, ԶՈՎ ԳԻՇԵՐ, ԿՌՈՒՆԿ, ԿԱՅՆԵԼ ԵՒ, ՄՇՈՑ ՊԱՐ, ԱՐԻ՛ ՍԷՅՐԱՆ, ԼԱԼԱ ԵԱՐՍ, ԵՏ ԱՌԱՋ - ՇՈՒՇԻԿ, ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ ԵՐԳ, ՇՈՇՊԻ, ՄԱՐԱԼԻ, ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Երգարանով միասին առանձնաբար դիմել՝

ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ **14 Rue Petit, Paris 19, (Bot. 99-22), Record Shop 36 rue de Moscou**

Եկեղեցւոյ պիւանտառները — Սկաւառակի վաճառատուներուն

Փնտռել նաեւ .— Ա. Սկաւառակ հայկ. երաժշտութեան միքրոսիոն 20·103 (16 կտոր)
Երեւան, Եայլի, Թաթարական պար, Կաճաւիկ, Արեւելեան պար, Քեզ Օրօր, Ալագեազ, Պիլիքի, Ատրպէյջան, Նազ պար, Գերիներու երգ, Եարս ջան, Նման, Ղայթարմա, Լէզգինկա, Կովկ. երգ :

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏ. Պատարագ եւ Տաղեր, միքրոսիոն 20·114 (20 կտոր)
Ով գերահրաշ ծագիկ, Գովեա երուսաղէմ, Սուրբ Աստուած, Փառք, Մարմին Տէրունական, Հրեշտակային, Սուրբ, Յամենայնի, Հոգի Աստուծոյ, Միայն Սուրբ, Օրհնութիւն, Տէր Ողորմեա, Հայր մեր, Եղիցի : Արծաթսիրու - թեամբ, Ով գարմանալի, Աղին ծով, Այսօր ծայնն Հայրական :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ՒԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

VENDREDI 21 DECEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7763 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3574

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԻՒՍ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԸ

*

Քանի մը խօսք ալ՝ Եւրոպայի մնացեալ դաշուքիներու մասին, լրացնելու համար պատկերը :

Գերմանիոյ սակաւաթիւ զաղութը ամփոփուած է Պերլինի արեւմտեան չրջանին, Համպուրկի եւ Շթուտկարտի մէջ :

Վերջին քաղաքը կարեւոր բազմութիւն մը կը ներկայացնէր քանի մը տարի ա - ռաջ, մեծ մասով նոր տարագիրներ : Մօտ երեք հազար հոգի փոխադրուեցան Հիւս. Ամերիկա : Երբեմն հանդէսներ կը սարքեն : Պերլին ունի Մշակոյթի Միու - թիւն մը :

Հոլանտայի մէջ կը հաշուեն 70 - 80 Հայեր, մեծ մասով Լա Հէյ եւ Ամս - թերտամ հաստատուած :

Արեւելեան Եւրոպայի մէջ Ռումանիա ու Պուլկարիա դանուելով բոլշեւիկեան տիրապետութեան տակ, մեր զաղութ - ներն ալ ենթակայ են նոյն կարգուսար - քին, իրենց ընկերային եւ ազգային կեան - քով : Նոյն խակ ... ուղղագրութեամբ :

Իւրաքանչիւր զաղութի թիւը կը հաշ - ուեն 20 - 25.000 : Նորեկները ժառանգե - ցին նախապէս հաստատուած կրթական ձեռնարկները, փոխելով անուն եւ կանո - նագիր :

Նախապէս ունէինք զպրոցներու լայն ցանց մը երկու զաղութներուն մէջ ալ :

Որքան դժբախտ, այժմ սահմանափակ - ուած է թիւը, մանաւանդ Ռումա - նիոյ մէջ : Բոլոր զպրոցներն ալ բաժին կը ստանան պետական վարկերէն :

Թէ Պուքրէշ եւ թէ Սոֆիա ունին մէկ մէկ «պրոդրեսիս» թերթ, «Նոր Կեանք» և « Երեվան» : Առաջինը պատկերազարդ յա - ւելուած մը եւս կը հրատարակէ առեն մը ի վեր, «Սեվան » :

Անտանելի չափերու հասած է անտեսա - կան տաղնապը, ինչպէս միւս արբանեակ երկիրներուն մէջ եւ մեր երկու զաղութ - ներն ալ կը կարօտին արտաքին օգնու - թեան :

Հունգարիոյ մէջ 70 – 75 Հայեր կը բնակէին տարիներէ ի վեր : Տեղեկու - թիւններ կը պակսին նաեւ Եուկոսլաւիոյ Հայերու մասին, որոնք աննշան թիւ մը կը ներկայացնեն : է

Այս վերջին երկիրը ապաստանած տա - րագիրները կամ բնիկները մեծ մասով զաղթեցին Թրիէսթէ , այլուր փո - խադրուելու համար :

Յունաստանի հայ զաղութը, մօտաւո - րապէս 8 - 10.000, մեծ մասով տեղա - ւորուած է Ա.Թէնքի չրջանին մէջ :

Սակաւաթիւ համրանքներ մնացած են Թրակիոյ եւ Մակեդոնիոյ երբեմնի հա - յաշատ քաղաքներուն մէջ, բացի Սելանի - կէն ուր կը գտնուին մօտաւորապէս 1200 Հայեր : (Եկեղեցի ունին, զպրոցին վերա - բացումը չէ արտօնուած) :

Ա.Թէնքի մէջ ունինք զպրոց եւ եկեղե - ցի, ազգ. վարչութիւն, Հ. Մ. Ը. Մ. , կ. Խաչ , բարեգործական եւ ուրիշ Մի - ութիւններ : Իրրեւ քաղաքական կազմա - կերպութիւն գործօն դեր կը կատարէ Դաշնակցութիւնը, իր « Ազատ Օր»ով եւ երիտասարդական Միութիւններով :

Գաղութը համեմատաբար է եւ վարչու - թեան կը մասնակցին բոլոր հոսանքները : Դպրոցներն ալ միացուած են եւ միայն բողոքականները կը մնան անջատ :

Արտագաղթի համար նախապէս բա - նուկ ճամբայ մը կը կազմէր Հարաւ. Ա - մերիկան, մասնաւորապէս Արժանթինը : Այժմ աչքերն ուղղած են դէպի Քանատա :

Եւրոպայի մաս չի կազմեր Հիւս. Ա - րիկէն, սակայն չատոնց Մարսէյլի թե - մին կապուած էին Մարոքի, Ալժերիոյ եւ Թունուզի հայկական համրանքները : Միայն Մարոքն է որ ունի անուանական ազգ. միութիւն մը : Միւսները՝ ցիրուցան եւ անտէր :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

●

ԴԱՇԼԻՃԸ ՎՍՏԱՀՈՒԹԵԱՆ ՔՈՒԷ ՊԱՇԱՆՋԵՑ

Ազգ. ժողովը երէկ ալ չարունակեց վի - ճաբանութիւնները արտաքին քաղաքա - կանութեան մասին : Նախարարական խոր - հուրդը արտօնած էր որ վարչապետը վստահութեան քուէ պահանջէ :

Զորեքշաբթի օրուան նիստին մէջ մա - նաւորապէս քննուեցան Սուէզի եւ Ալժե - րիոյ խնդիրները : Համայնավար կու - սակցութեան ներկայացուցիչը , Վալտէք Ռոչէ սեւ գոյներով նկարագրեց Սուէզի ձեռնարկին անտեսական եւ քննկերային հետեւանքները : Արտաքին գործերու նա - խարարը, Փինօ դիտել տուաւ թէ «ժողո - վուրդը ապատամբած է Հունդարիոյ եւ ոչ թէ Ֆրանսայի մէջ» : Պ. Ռոչէ պահանջեց փոխել կառավարութեան քաղաքականու - թիւնը եւ յայտարարեց թէ համայնավար կուսակցութիւնը ամէն ջանք պիտի թա - փէ իրականացնելու համար ճախակողմ - եան ուժերու միութիւնը : Անկախ երես - փոխան մը հաչիւ պահանջեց Սուէզի գոր - ծողութեանց մասին : Փուժատեան երես - փոխան մը բացատրեց թէ արտաքին գոր - ծերու նախարարը «աննեղելի սխալներ » գործեց : Ցետոյ առաջարկեց որ Ֆրանսա հետանայ Ազգաժողովէն : Արմատական ե - րեսփոխան մը դիտել տուաւ թէ «պէտք չէ պարզապէս ապատիճել Մ. Նահանդնե - րուն, Միջին Արեւելքի խնդիրներուն կար - գադրութեան համար : «Պէտք է յստակ եւ չինարար առաջարկներ ներկայացնել , նեղը դնելով Ազգաժողովը եւ դնդ. Նաս - րը : Ֆրանսան պէտք է գործօն դեր կա - տարէ Միջին Արեւելքի մէջ» :

Պ. ԼԵՒՈՆ ՑՈՎՆԱՆԵԱՆԻ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ուրիշ արմատական երեսփոխան մը , հայազգի բժ. Լեւոն Ցովնանեան նոյնպէս քննադատեց դաւիճին քաղաքականու - թիւնը : Բացատրեց թէ կառավարութիւնը չէր կրնար չդիտնալ ամերիկեան կառա - վարութեան, բրիտանական հանրային կարծիքին եւ արաբական երկիրներու հա - կազդեցութիւնը : « Հրամայելով դին - ուորական արշաւանք մը կատարել ժթ. դարու դրութեամբ, կառավարութիւնը կ'ուզէր այնպէս գոյց տալ թէ հաչուած է վտանգները : Դէպքերը ապացուցին որ այդ գործողութիւնը պարզ բախտախաղ մըն էր : Այս պայմաններուն մէջ կառա - վարութիւնը ի վիճակի՞ է դարմանելու իր սխալներուն հետեւանքները : Ինչ հրդե - րանը պարտաւո՞ր է վստահութիւն յայտ - նել անոնց որ խախտեցին խաղխաղ հա - ւատարակչութիւն մը : Կառավարութիւ - նը իրաւասո՞ւ է վարելու բանակցութիւն - ները : Իր գործունէութիւնը եւ իր դիրքը միւս կառավարութեանց հանդէպ մեղ դրած են ստորադաս կացութեան մը մէջ որուն հետեւանքները կը կրենք արդէն : Ելմտական ի՞նչ ճիդերով, տնտեսական ի՞նչ յանձնառութեամբ պիտի վճարենք ա - մերիկեան աջակցութիւնը որու մասին չէինք մտածեր հոկտեմբերին : Ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր դիրքը Ազգաժողովին յառաջի - կայ վիճաբանութեանց մէջ : Կը թուի թէ կառավարութիւնը դաղնի դիւանագի - տութեան վերադարձած է : Բայց հան - րային կարծիքը լուսաբանութիւն կ'ուզէ եւ անհրաժեշտ է Սպիտակ Տետրակ մը հրատարակել : Հարկ է վերաքննել մեր ամբողջ քաղաքականութիւնը : Եկած է ժամանակը բանալու ճամբան այն երկու երեք Ֆրանսացի քաղաքագէտներուն առ - ջեւ որոնց խօսքը տակաւին կշիռ ունի

(Շար. ը կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

●

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐ

Տարիներէ ի վեր մանկական եւ պատա - նեկան (ոչ թէ պատանեկական) թերթեր կը հրատարակուին հայաշատ գաղութ - ներու մէջ :

Ես գուրգուրանքով կը թղթատեմ «Ծա - ռայ»ի ղրկուած օրինակները :

Ահաւասիկ թեհրանի «Լուսաբեր»ը, որ կը շարունակուի ուր տարիէ ի վեր :

Պատկերազարդ հրատարակութիւն մը, գեղեցիկ տպագրութեամբ եւ նոյն բովան - դակութեամբ :

Խմբագրութիւնը կը ջանայ միացնել հաճելին եւ օգտակարը : Ոչ միայն զուար - ճացնել, այլ եւ ուսուցանել, պատմու - թեան եւ բնագիտութեան դասեր տալով :

Ահաւասիկ ուրիշ մը, *Պարտէզ*, որ լոյս կը տեսնէ Պոլսոյ մէջ : Ջեռիս տակ եւ տասներորդ տարուան Սեպտեմբերի, Հոկտեմբերի եւ Նոյեմբերի թիւերը :

Նոյնպէս պատկերազարդ եւ այլազան բովանդակութեամբ :

Ունի խմբագրական մարմին որ կ'ուզէ վար պահել մանուկներուն եւ պատանի - ներուն ուշադրութիւնը , զուարճալի պատրիւններով, օգտակար գիտելիքնե - րով, մանկական խաղերով եւ ոտանաւոր - ներով :

Լեզուն ալ սահուն է եւ մատչելի :

Ահաւասիկ ուրիշ մը, «Ընտանիք » — դպրոցական ամսագիր Վենետիկի Մխի - թարեանց : Միշտ պատկերազարդ եւ ըն - տիր տպագրութեամբ :

Կը ձգտի դասարան փոխել ամէն թիւի հետ, իբրեւ լրացուցիչ մասը դպրոցին :

Եւ ուրիշներ որոնց նոր թիւերը չեն հասած տակաւին : Օրինակ՝ Թեհրանի « *Արմենուհի* »ն, որ աւելի շատ ընտանե - կան է :

Փարիզի մէջ ալ սրտցաւ հայրենակից մը ձեռնարկեց մանկական եւ պատանե - կան թերթ մը հրատարակելու, համաձայն արդիական պահանջներուն :

Շարք մը նորութեանց հետ, ազգային պատմութեան մեծ դէմքերն ու դէպքերը ալ կը ներկայացնէր պատկերներով եւ պիտանի գիտելիքներով :

Միեւնոյն ատեն հայերէնի դասընթացք մը բացուած էր :

— Պ. Նուպար, ինչո՞ւ դադրեցուցիք « Արեւս »ը :

= Երկու տարի դիմացայ, յանձն առ - նելով ամէն զոհողութիւն : Այլեւս անկա - րելի էր : Հազար բաժանորդի վրայ հազիւ երեք հարիւր հոգի կը վճարէին ...

Այսպէ՞ս է մեր լոյս - Քաղաքը : Մարդիկ արտաքին լոյսերէն շլացած , թոյլ կուտան որ մարի հայրենի տան ճրագը :

Տակաւին անցեալ շաբթու էր որ Փա - րիզի կրթական յանձնաժողովը հրապա - րակաւ կը ձաղկէր ծնողներու անտարբե - րութիւնը :

— « Շաբաթը մէկ օր անգամ փոյթ չեն տաներ իրենց զաւակները հայկական մի - նոլորտի մէջ պահելու եւ թոյլ կուտան որ թափառին փողոցներու կամ սինեմաներու մէջ » :

Բայց եւ այնպէս «կեցցէ՛ Հայաստան » կ'աղաղակեն ...

Վ.Ա.Հէ

ՋԵՌՆԱՐԿՆԵՐ ՋՐԱՆՑՔԸ ԲԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

●

Բրիտանական կառավարութիւնը կը ծանուցանէ թէ ապատ արձակուած են 450 Անգլիացիներ որոնք պաշտօն ունէին Սուէզի չրջանին մէջ եւ արգելափակուած էին մէկ ամիսէ ի վեր :

Անգլիոյ արտաքին գործերու նախա - րարը, Ս. Լոյտ յայտարարեց երեսփ. ժո - ղովին մէջ թէ Եգիպտոսի նախագահը հաւաստիքներ տուած է անգլեւֆրանսա - կան ապատարար նաւերուն ապահովու - թեան համար : Եւ սակայն խոստովանեցաւ թէ տակաւին պատասխան չեն ստացած թէ անգլիացի եւֆրանսացի մասնագէտ - ները պիտի արտօնուի՞ն մասնակցելու ե - րեք չորրորդով փակուած ջրանցքին մաք - րադործման աշխատանքներուն : Նախա - րարը կ'ընդունի թէ Եգիպտոս կրնայ միշտ նոր դժուարութիւններ յարուցանել : Կարդ մը երեսփոխաններ զարմանք յայտ - նեցին որ բրիտանական տորմիղը չի կըր - նար ճնշում բանեցնել Եգիպտոսի վրայ : Պ. Լոյտ պատասխանեց թէ Մ. Նա - հանգները կաբելին կը փորձեն այժմ , դոհացուցիչ ելքի մը յանգելու համար :

× Փորթ Սայիտի անգլիացի հրամա - նատարը՝ զօր. Սթոքուէլ Ազգաժողովի զօրագունդին հրամանատարութեանց փո - խանցած իր իրաւասութիւնները :

× Վիճաբանութիւնները կը չարունակ - ուին Ազգաժողովին մէջ, Եգիպտոսի Անգ - լիացիներուն եւ Ֆրանսացիներուն դէմ դործուած խոտութեանց մասին : Ֆրան - սական պատուիրակը պահանջեց յարգել տալ միջազգային դաշնագիրները : Ե - գիպտական պատուիրակը պատասխանեց թէ «արտաքսումներ կատարուած չեն , այլ միայն միջոցներ ձեռք առնուած են հետագայի համար » . Թէ «նախապատճառ պետութեանց հպատակներուն գոյքերը բռնագրաւուած չեն, այլ արդելքի տակ առնուած են» : Ցետոյ ազդարարեց թէ Ֆր - բանսական պատուիրակը « անարդական դիրք մը բռնած է եւ թէ փոխանակ տըր - տնջալու պէտք է ջանայ մոռցնել նախա - յարձակման ամէնէն ամօթալի արարքնե - րէն մէկը » :

ՆՈՐ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿԻՊՐՈՍԻ ՀԱՄԱՐ

Անգլիոյ զաղթային նախարարը, որ Ա - թէնք եւ Անդարա այցելած էր, մամուլին յանձնեց Կիպրոսի համար մշակուած նոր սահմանադրութիւնը : Կառավարութիւնը որոշած է գործադրել զայն, անմիջապէս որ կարելի ըլլայ : Այս առաջադրու - թեամբ, երկու ներկայացուցիչներ պիտի ղրկէ Մակարիոս արք.ի աթոռակալը , հաղորդելու համար իր որոշումը : Կը կարծուի թէ Կիպրոսի հովուապետը պի - տի համակերպի , նկատի առնելով Ցու - նաստանի կառավարութեան չափաւոր դիրքը, թէեւ բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն որ Ա.Թէնք մերժած է նոր ծրագիրը :

Ահաւասիկ նոր սահմանադրութեան տրամադրութիւնները . — Բրիտանական կառավարիչ մը պիտի վարչ Կիպրոսի պաշտպանութիւնը, ոստիկանական ուժե - րը եւ արտաքին գործերը, ինչպէս եւ Թուրքերու վերաբերեալ կարգ մը գոր - ծեր : Մնացեալ իրաւասութիւնները պիտի փոխանցուին Կիպրոսի վարչապետին : Տեղական կառավարութիւն մը պիտի կազմուի օրէնսդիր ժողովի մը կողմէ որ պիտի բաղկանայ 36 անդամներէ : Ասոնց երեսունը պիտի ընտրուին, իսկ վեցը պի - տի նչանակուին անմիջ. կառավարութեան կողմէ : Երեսուն երեսփոխաններէն 24ը պիտի ներկայացնեն յունական մեծամաս - նութիւնը, վեցը՝ Թուրք փոքրամասնու - թիւնը (20 առ հարիւր) : Ընտրութիւննե - րը պիտի կատարուին երբ խռովութիւն - ները դադրին : Անգլիա յառաջիկային նը - կատի պիտի առնէ ինքնորոշման իրաւուն - քը, եւայլն :

ԱԽԱԽՍԻՐ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՐՎԵՍՏԻ

•

Ս. Զաւադեանը ձեռք բերած հարուստ նիւթերու մէջ կը գտնէ նոր մի յատուածներ Նահապետի մասին եւ կը հաստատէ, որ անոր անունը ոչ միայն ծանօթ է հին Հայաստանի մէջ, այլ նաեւ ան եղած է ժողովրդական մեծ սիրոյ առարկայ։ Նահապետ անունը կը գտնուի Ագաթանգեղոսի մէջ, Խորենացիի մօտ, Եղիշէի մօտ, Ստեփանոս Տարօնեցիի մօտ, Ասողիկի մօտ, Վարդան Պատմիչի մօտ, Կիրակոս Գանձակեցիի մօտ, Վարդանի մօտ, Ստեփանոս Օրբէլեանի մօտ, Կոմիտաս Աղցեցիի մօտ, Ղազար Փարպեցիի մօտ, Սամուէլ Անեցիի մօտ, Մատթէոս Ուռհայեցիի մօտ, Գրիգոր Մագիստրոսի մօտ, Ներսէս Շնորհալիի մօտ, Ներսէս Լամբրոնացիի մօտ, Ներսէս Կլայեցիի մօտ, Ներսէս Տարսայիչի մօտ, Ներսէս Մոկացիի մօտ, Ներսէս Ամասիացիի մօտ, Ներսէս Ծովակալի մօտ, Ներսէս Ծամբլակեցիի մօտ, Ներսէս Ալաշկերտցիի մօտ, Ներսէս Ակներցիի մօտ, Ներսէս Ռշտունիի մօտ, Ներսէս Ջրուշտեցիի մօտ, Ներսէս Ծարեցիի մօտ, Ներսէս Ամատունիի մօտ, Ներսէս Ամբերդցիի մօտ, Ներսէս Ամբերդցիի մօտ, Ներսէս Ամբերդց

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՎԱՍՏԱԿԱՆ, 364 - 400)

9. ԳԼԽԻ

2.— ՈՐ ՏԱՐՕՐՆԱՆ ՈՂՋԱԿԵՑ

●

Գ՞ա ի՞նչ խելք է։ Մեկ խոսքով՝ ես ու քեզ նման մարդիկ՝ մենք ոչ մի բանի չենք պետք։ Ամբողջ աշխարհը մեզ ծաղրում է, մենք ամոթ ենք բերում մեր ազգին, մեր հայրենիքին։ Ես ինձ համար ոչ մի ուրախություն չունեմ, ոչ մի հաճույք, ոչ մի հպարտություն։ Ես ամեն ինչից զզվում եմ, ամեն ինչ ինձ ձանձրացնում է։ Ես ինձ համար ոչ մի տեղ չունեմ, ոչ մի ապրելու ցանկություն։ Ես ինձ համար ոչ մի ապագա չեմ տեսնում։ Ես ինձ համար ոչ մի հույս չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի ուրախություն չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի հաճույք չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի հպարտություն չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի ապրելու ցանկություն չունեմ։

— Էդպես մի՛ ըմբռնիր, սիրելի Մոսը, որ ես ինձ համար ոչ մի հույս չունեմ, ոչ մի ապագա չեմ տեսնում, ոչ մի ուրախություն չունեմ, ոչ մի հաճույք չունեմ, ոչ մի հպարտություն չունեմ, ոչ մի ապրելու ցանկություն չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի տեղ չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի հույս չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի ապագա չեմ տեսնում։ Ես ինձ համար ոչ մի ուրախություն չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի հաճույք չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի հպարտություն չունեմ։ Ես ինձ համար ոչ մի ապրելու ցանկություն չունեմ։

— Ես ուզում եմ ասել, որ

միջազգային ճակատին վրայ »:

Նախկին վարչապետ Ռոպէռ Շուման հաստատեց թէ Ֆրանսան առժամեայ կղզիացման մը մատնուած է, թէ ազատ աշխարհը անկարող հանդիսացաւ հուն – դար ժողովուրդին ազատութեան դէմ դործուած բռնութեան հանդէպ , ինչ որ թաքուն վտանգ մը կը կազմէ խաղաղու – թեան համար եւ առաջարկեց փութացնել միացեալ Եւրոպայի ծրագրին իրականա – ցումը , — ստեղծել եւրոպական նախա – րարներու մնայուն խորհուրդ մը եւ ընդ – րել եւրոպական ընդհ. ժողով մը:

Դարձեալ նախկին վարչապետ մը Փոլ Ռէնօ, յայտարարեց թէ «եկած է ժամա – նակը դասեր քաղելու եղերական արկա – ծախնդրութենէն » (կ'ակնարկէ անգլեւ – Ֆրանսական արշաւանքին): Ցետոյ բա – ցատրեց թէ հարկ է վերահաստատել վստահութիւնը Մ. Նահանդներուն հան – դէպ: «Պէտք է ըմբռնենք թէ այժմ հա – մաշխարհային գործերը կը կարգադրուին Ապգաժողովին մէջ եւ թէ Ֆրանսայի հա – մար վտանգաւոր է ժխտել Ապգաժողովին կենսական կարեւորութիւնը : Դրական իրագործութիւն մըն է միջազգային ուժի մը ստեղծումը. բայց պէտք չէ որ այդ ուժը հեռանայ Եղիպտոսէն առանց Միջին Ա – րեւելքի հարցին կարգադրութեան »: Ցետոյ եղրակացուց թէ եւրոպական պե – տութիւնները կրնան փրկուիլ միայն Եւ – րոպայի միացումով: «Միացեալ Եւրո – պան չի կրնար անջատուիլ Մ. Նահանդ – ներէն»:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Բոլոր հարցապնդումներուն եւ քննա – դատութեանց պատասխանեց արտաքին նախարարը, Պ. Փինօ, ծանրանալով երեք հիմնական կէտերու վրայ · — 1· Միջին Արեւելքի կացութեան վտանգները՝ խա – ղաղութեան համար: 2·— Ի· Միութեան քաղաքականութիւնը համայնավարական վերջին համագումարէն ի վեր: 3·— Մի – ացեալ Եւրոպայի կազմութիւնը, ապահո – վելով Մեծն Բրիտանիոյ առաւելագոյն մասնակցութիւնը :

Նախարարը պարզեց Միջին Արեւելքի դէպքերը, Սուէզի ջրանցքին ազդայնա – ցումէն ի վեր: Հաստատեց թէ այս դէպ – քը տագնապ մը յառաջ բերաւ Ֆրանքեւ – ամերիկեան յարաբերութեանց մէջ: Այս առթիւ տեղեկութիւններ հաղորդեց ամ – բողջ անցուդարձի մասին: Բացատրեց թէ ինչ պիտի ըլլար հետեւանքը , եթէ Ֆը – րանսա եւ Անգլիա միջամտած չըլլային : Իր կարծիքով տագնապը ծագեցաւ Նասըի եւ Ի· Միութեան ընտրած օրը եւ ա – ւելի ծանր կրնար ըլլալ : Ցետոյ չնորհա – ւորելով միջազգային ուժի մը ստեղծու – մը, յայտարարեց · — « Մեծ վտանգ մը պիտի ըլլայ եթէ այդ ուժը Եգիպտոսէն հեռանայ իր դերը կատարէլէ առաջ »:

Ալժերիոյ տագնապին առթիւ Պ. Փինօ յայտարարեց թէ Ֆրանսա այդ հարցը պիտի կարգադրէ առանձին: Հունգարա – կան հարցին ալ անդրադառնալով յայտա – րարեց ·— «Թող համայնավարութիւնը իր բնական ընթացքին հետեւի արեւելեան Եւրոպայի մէջ, առանց թոյլ տալու որ ռուսական քաղաքականութիւնը չարու – նակէ խառնակութեան մատնել աշխար – հը, ինչպէս ըրաւ Միջին Արեւելքի եւ Հիւս. Ափրիկէի մէջ »:

* * *

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ մեծ գործարանները չա – բաթը միայն երեք օր պիտի կրնան բա – նել, նկատելով որ յուսահատական աս – տիճանի մը հասած է ածուխի եւ ելեկ – տրական ուժի նուազումը: Ամամճիկ վարչապետը, Քատար, կը յուսայ կացու – թիւնը բարւոքել մինչեւ գարուն :

ՊԱՂՏԱՏԷՆ կը հետապրեն թէ երեք տա – րի թիապարտութեան դատապարտուե – ցաւ նախկին նախարար մը, Քեմալ Զա – տըրճի, իսկ ուրիշ չորս ամբաստանեալ – ներ ալ՝ աւելի կարճատեւ բանտարկու – թեան: Դատավարութիւնը կատարուած էր դռնփակ :

1300 ՀՈՒԳՆԱՐՆԵՐ ձերբակալուած են երեք օրուան մէջ :

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆի վարչապետը Մ. Նա – հանդներէն մեկնեցաւ գոհ տպաւորու – թեամբ :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷն կը հետապրեն թէ կա – ռավարութիւնը պիտի հրաժարի մօտերս:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Դեկտ· 19) ·— Զոյլ տոկի 463·000, նափոլէոն 3390, դուխց· 3280 , անգլիական 4310, քսան տոլարնոց 16440, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1035, տոլար 397, դուխց· 94·50, լիր 7·9, պելժ· 0·63 փեսեթա 8·20:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այբի Տիկին Մաննիկ Դաւիթեան , Տէր եւ Տիկին Գէորգ Դաւիթեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Դաւիթեան եւ զաւա – կը կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգե – հանդիստ պիտի կատարուի ի յիշատակ ի – րենց ամուսնոյն, հօր , մեծ հօր եւ եղբօր ՄԿՐՏԻՉ ԴԱՒԻԹԵԱՆի մահուան առաջին տարեդարձին առթիւ, Ալֆորվիլի Ս· Պօղոս Պետրոս եկեղեցին : Կը հրաւիր – ուին իր յիշատակը յարգողները :

●

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Այս կիրակի առաւօտ Պօ – մոնի եկեղեցւոյ մէջ, հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի՝

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՄԻԼՏՈՆԵԱՆի

մահուան քառասունքին առթիւ :

Ողբացեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ :

●

ԿԱՐՏԱՆ - ՊԻՎԷՌ.— Այբի Տիկին Աստ – ղիկ Պետրոսեան եւ զաւակները , Տէր եւ Տիկին Մանուկ Պետրոսեան, կը ծանու – ցանեն թէ, այս կիրակի առաւօտեան ժա – մը 9ին, հոգեհանգստեան պատարագ պի – տի մատուցուի Պիվէռի սրահին մէջ , ի – րենց սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր եւ եղբօր հանգուցեալ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի մահուան տարելիցին առթիւ :

Կը հրաւիրուին հանգուցեալին յիշատա – կը յարգողները :

●

ՊՈՄՈՆ.— Այբի Տիկին Արաքսի Սար – գիսեան կը ծանուցանէ թէ՝ այս կիրակի Պոմոնի եկեղեցւոյ մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի ողբացեալ Պ· Գալուստ Սարգիսեանի մահուան քառա – սունքի առթիւ :

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգող բոլոր ազգականները, բարեկամները եւ հայրենակիցները :

●

Այբի Տիկին Մարթա Զաքըրեան կը ծա – նուցանէ թէ այս կիրակի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ալֆորվիլի Ս· Պ ·Պետրոս եկեղեցիին մէջ, իր զաւկին՝ Տօնիկ Զաքըրեանի մահուան քառասուն – քին առթիւ: Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները:

ՊԱՏԱՐԱԳ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Այս երեքշաբթի առաւօտ Ծննդեան տօ – նին առթիւ Ս· պատարագ պիտի մատուց – ուի Ռիւ Ֆէ, Սէն Լուի սրահին մէջ :

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ , (Լիոնէն):

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ
185, Bd. J. JAURES et
15, Av. A. MORIZET
Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Պոմոնի Ս· Սահակ - Մեսրոպ սրահին մէջ

Հովանաւորութեամբ Հ· Ց· Դ· Նոր Սերունդի Շրջ· վարչութեան, մասնակ – ցութեամբ «Զաւարեան» ենթակոմիտէի : Նախաձեռնութեամբ Ն· Ս· Քրիստափոր խումբի :

Այս երկուշաբթի ժամը 21էն մինչեւ լոյս :

Կը ներկայացուի Նշան Պէշիկթաշլեանի ՅՈՒԶՈՒՄԸ, կատակերգութիւն 1 արար Գեղարուեստական ճոխ եւ ընտիր բաժին երգ, արտասանութիւն, անակնկալներ :

Ընկերակցութեամբ Սիամանթօ նուա – գախումբի, եւրոպական եւ հայկական պարեր :

Ճոխ պուֆէ դիւրամատչելի գիներով :

Ց· Կ· ԽԱՉ

Լիոն.— Ֆր· Կ· Խաչի Լիոնի մասնա – ճիւղը չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները.—

Այբի Տիկին Մարի Գալուստեան իր ա – մուսնոյն՝ ընկեր Խաչիկ Գալուստեանի յիշատակին 1000 ֆրանք:

Պ. Կարապետ Յովակիմեան իր անդրա – նիկ զաւկին պինուորական ծառայութենէն ողջ-առողջ վերադարձին առթիւ 3000 ֆր· :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն· Ընկերակցութիւնը կը ծանուց – նէ թէ՝ յառաջիկայ Գ· օր, 25 Դեկտ· (շաբթի· Ծնունդ), Ս· Աստվածոսի տա – նին առիթով հանդիսաւոր Ս· պատարագ կը մատուցուի երկսեռ կոմիտասեան եր – գեցողութեամբ: Կը կատարուի մասնա – ւոր հոգեհանգիստ՝ հին եւ նոր դպիրնե – րու եւ երգեցիկ պատին ննջեցեալներուն յիշատակին: Ցաւուկ արարողութիւնով կ'երգուի «Այսօր դաշ»:

ՈՐԻ ԱՆՑԸՆԵԼ

ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ԶԱՐԹՕՆՔՆԵՐԸ

Անշուշտ

ԼԻԼԱՒԻՆ

24 RUE ST. LAZARE, PARIS (9e)

Կանխաւ ապահովել սեղանները՝ Հեռաձայնելով՝

TRI. 31-62

Imp. Araxes - 46, rue Richer. Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Հ.Ց.Դ.Բաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Րէժանի վերնայարկը: Պարտաւորիչ ներկայու – թիւն :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ· Ց· Դ· «Հայաստան » ենթակոմիտէի «Դրօ» խումբին ժողովը այս հինգշաբթի , ժամը 21ին, Սէն Ժե – րոմի մէջ: Կարեւոր օրակարգ: Կը խնդ – րուի ճշդապահ ըլլալ :

ՇԱՒԻԼ.— Հ· Ց· Դ· « Արշալոյս» խումբի ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, ընկ· Մովսէսի բնակարանը : Կարեւոր օ – րակարգ : :

ՏՕՆԱՃԱՌ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին Տօնաճառի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ կիրակի, 23 Դեկտ· ժամը 15ին: Կը հրա – ւիրուին ծնողներն ու համակիրները :

ՊԱՏԱՐԱԳ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Այս կիրակի Ս· Թադէոս եկեղեցւոյ երկսեռ դպրաց դասու տօնա – խմբութեան օրուան առթիւ հանդիսաւոր Ս· պատարագ պիտի մատուցուի եւ հո – գեհանգիստ պիտի կատարուի դպրաց դա – սու համայն հին եւ նոր ննջեցելոց հա – մար, ղեկավարութեամբ Օր· Սիւզան Պօ – յաճեանի եւ մասնակցութեամբ Դպրաց Դասուն: Կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժո – ղովուրդը :

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ (Հայաստանէն)

Դարբինեան Սերոբ, Թալինի չրջանի Քերմալաք գիւղէն:

Բնեւիկ Մշոյ Սուլուխ գիւղէն Սաֆարէ – սրդի Մխիթար կը փնտռուի իր քրոջ՝ Սոֆուի կողմէն, Թալին:

Ազատ Գէորգի Դարբինեան եղած է Փարիզ եւ կը թղթակցէր Հայաստանի ազգականներուն հետ, մինչեւ 1949: Կնոջ անունը Շաքէ:

REVEILLON de NOEL

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Փարիզի եւ Առնուվիլի Նոր Սերունդին :
Այս երկուշաբթի, ժամը 21էն մինչեւ լոյս :

Salle «Au Rendez-vous des Sportifs» Place de la Gare

Մասնաւորապէս խնամուած պուֆէ կաղանդի ուօնածառ :
Ֆոթիյօն եւ հաճելի անակնկալներ :
Շոգեկառք կառ տիւ Նորէն 20·25, 21·30, 22·45, 23·30, 0·45:
Օթօպիւս·— Փորթ տը լա Շափէլէն թիւ 268, իջնել վիլիէ լը Պել - կոնէս :

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՕԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Թէաթրը Միւնիսիփալի *չքեղ սրահին մէջ*

կը բանախօսեն Միութեանս Եւրոպայի Շրջանի նախագահ
Պ. ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ *եւ փոխ-նախագահ* **ՏՕՔԹ· ԱՐԱՄ ՊԻՒՅՈՒՔԵԱՆ**

Խօսք պիտի ուրուի երեք յարանուանութեանց պետերուն :

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

Սրահին ջեռմութիւնը ապահովուած է — Մուտքը ազատ է

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ ԵՆ

ՁԵՐ ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ՍԵՂԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ԱՆՊԱԿԱՍ ԵՆ՝ ԹՈՓԻԿԸ, ՏՈՒԼՄԱՆ, ԱՂԱՆԴԵՐՆԵՐԸ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՊՈՒՐԸ, ԲԱՑՑ ՍԵՂԱՆԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԱՐԴԸ՝

ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆ Է

Որուն լաւագոյնը կը գտնէք միշտ՝

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ ՄՕՏ

32 Rue de Trevise Paris (9·) Tél. TAI 65-44

Ձեր փնտռած բոլոր տեսակ խմորեղէնները հոն են, համեղ, մաքուր եւ պէսպիսուն.

ՄԻԿ ՀԱՅՑԷ՝ ԱՆՈՒՇԱՎԱՃԱՌ ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ
22
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
•
SAMEDI
22 DECEMBRE
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7764 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3575

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

*

Անցնող տարին պատմական պիտի մնայ Միջին Արեւելքի մեր դաղութին համար, իր ապրային եւ միջազգային ժխորով :

Բոլորդ ալ գիտէք պատմութիւնը, — փոթորիկ՝ Անթիլիասի կաթողիկոսական ընտրութեան առթիւ :

Ներքին եւ արտաքին դաւեր՝ զայն խափանելու համար :

Եւ սանձակոտոր խուժանավարութիւն մը որ մեղմացաւ դէպքերու բերումով, բայց կրնայ վերսկսիլ մէկ օրէն միւսը :

Ամէն պարագայի մէջ, չատ խոր ճեղքեր եւ վէրքեր բացուեցան, խանդարելով մասնաւորապէս Լիբանանի եւ Սուրիոյ ազդային գործունէութեան բնական ընթացքը :

Անհրաժեշտ է պաղարիւն եւ համբերատար աշխատանք, մթնոլորտը պայծառացնելու եւ կանխակալ կարծիքները փարատելու համար :

Ընտրութիւնը կատարուեցաւ համաձայն օրինական որամադրութեանց : Հիւրընկալ պետութիւններն ալ վաւերացուցին, ջերմ շնորհաւորութիւններով :

Նորընտիր կաթողիկոսը գործի ձեռնարկած է հաւատքով ու խանդավառութեամբ : Հեզհեզակ կը վերակազմուի կաթողիկոսարանը, յարակից հաստատութիւններով :

Ժողովուրդին ջախջախիչ մեծամասնութիւնը առաջին օրէն իսկ վճռական դերք մը բռնած էր ամբոխավարներուն դէմ, որոնք իրար կը դերազանցէին, տգիտութեան եւ լրբութեան մրցանիշը կոտրելու համար :

Ամէնէն ընդվզեցուցիչ պարագան այն էր որ, ազմկարարները երբեք նկատի չէին առներ միջավայրին քաղաքական պայմանները եւ տարապիր բազմութեանց ապահովութեան խնդիրը :

Իսկ եւ իսկ յեռադիմական, անդրալեռնական արշաւ մըն էր որ տեղի ունեցաւ, հովանաւորութեամբ «եպիսկոպոսական» կոչուած ժողովի մը, որ արտակարգ լուսաբանութիւններ տուած էր ինքն իրեն :

Ոչ Հայ. Եկեղեցին բան մը չահեցաւ այդ արշաւէն, ոչ ալ Մայր Աթոռը :

Հայ ժողովուրդին բաբեկամները արդահատեցան, իսկ թշնամիները չարախինդ քրքիջներ արձակեցին :

Հաւատա՞նք թէ վերջին ամիսներու քաղաքական դէպքերը խելքի բերած են ինքնակոչ «եկեղեցասէրները »՝

Պարբերաբար յիշեցուցինք եւ ահաւասիկ անդամ մը եւս կ'ազդարարենք . —

Զգո՛յշ, բաղաքական կացութիւնը շատ աւելի վտանգաւոր է քան ձեր գիտցածը :

Քրէական յանցաւորներ են անոնք որ քնաբեր առասպելներ կը հիւսեն կամ կը չահագործեն անձամբ բազմութեանց միամտութիւնը :

Օրերը ամպոտ են եւ դիմակաւոր հրոսիկներ պատրուակներ կը փնտռեն, անակնկալներ սարքելու համար : Զգո՛յշ :

Երուսաղէմի վանքին մէջ պատահած դէպքերն ալ կը սոխպեն մեզ արթնութեան եւ լրջութեան նոր կոչ մը ուղղել :

Զգեցէք որ Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանն ու Ս. Յակոբեանց վանքը խաղաղութիւն վայելեն, նուիրուելով չինարար աշխատանքի մը :

Մոլեռանդութեան եւ ամբոխավարութեան մարդանքները ամէն բանէ առաջ կը ծառային ջլատելու ներքին ինքնապաշտպանութեան ուժերը :

Տարապիր բազմութիւնները պէտք ունին խաղաղութեան, աւելի քան երբեք :

Ինչ որ տեղի ունեցաւ տարուան ընթացքին, ապացոյց է ոչ թէ հայրենասիրութեան, այլ տհասութեան :

Տարեկան տեսութիւն պիտի դրէինք, դարձաւ տարեվերջի խրատական ...

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԸ ՎԵՐՋԱՁԱՆ

•

ՎՍՏԱՀՈՒԹԵԱՆ ՔՈՒԷ 213Ի ԴԷՄ 322 ՁԱՅՆՈՎ

Ազգ. ժողովը վերջացուց վիճաբանութիւնները արտաքին քաղաքականութեան մասին եւ վստահութիւն յայտնեց դահլիճին , 213ի դէմ 332 քուէով :

Պ. Կի Մոլէ հարկ չէր դատած վստահութեան քուէ պահանջել : Եթէ այդպէս ընէր, իւրաքանչիւր երեսփոխան պարտաւոր էր ներկայ ըլլալ եւ անձամբ քուէ տալ : Մինչդեռ չատեր իրենց չրջանները մեկնած էին արդէն, Ծնունդի արձակուրդին առթիւ : Ներկայ դրութեամբ , կուսակցութեանց վարիչները կրնան քուէ տալ իրենց ամբողջ խմբակցութեան անունով անդամները ներկայ ըլլան թէ ոչ :

Վարչապետը առանձին բանաձեւ մը պահանջած էր Հունդարիոյ մասին : Ահաւասիկ այդ բանաձեւը որ քուէարկուեցաւ 149ի դէմ 433 ձայնով . —

« Ազգ. ժողովը կը խոնարհի խորհրդային բանակին եւ փեչթայի գործակից կառավարութեան կողմէ կատարուած բռնութիւնը զսպումի զոհերուն առջեւ : Կ'ողջունէ հունդարական դիմադրութիւնը իր հերոսական պայքարին մէջ յանուն ազատութեան եւ ժողովրդապետութեան : Կը պարսաւէ բոլոր անոնք որ, Ֆրանսայի եւ ամբողջ աշխարհի մէջ հաւանութիւն յայտնեցին եւ կը յայտնեն մարդկութեան դէմ գործուած ոճիրին, ընդդէմ Ազգաժողովի ուխտին սկզբունքներուն : Կը պահանջէ կառավարութենէն ձեռնարկել անհրաժեշտ գործողութեանց որպէս զի Հունդարիան վերստանայ իր անկախութիւնը եւ ազատութիւնը միջազգային բաշխաւորութեամբ » :

Երկու օրուան վիճաբանութիւններէնետք, վարչապետը երկար ճառ մը խօսեցաւ, լուսաբանութիւններ հաղորդելով օրուան հրատապ հարցերու մասին : Վերջին պահուն խիստ քննադատութիւններ ուղղած էր նախկին վարչապետ մը, պ. Լտ. Ֆոր, ձախաւեր համարելով Սուէզի մէջ կատարուած գործողութիւնը : Կ. Պ. Մոլէ յաճախ անոր կ'ուղղէր իր խօսքերը :

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐԸ ԼՈՒՐ ՈՒՆԻ՞Ն

Կ. Մոլէ.— Ինձի կը հարցնեն թէ Մ. Նահանդներուն լուր տրուա՞ծ էր անգլիական եւ ֆրանսական կառավարութեանց որոշումներու մասին : Այսքան Յուլիս 27էն իսկ, մեր ամերիկայի բարեկամները պիտի որ Ֆրանսա եւ Մեծն Բրիտանիա կը պատրաստուէին ամէն պատահականութեան հանդէպ : Մենք չէինք պիտեր թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ յաջորդ միջադէպը. սակայն վճռած էինք տեղի չտալ : Այս մասին տեղեկութիւն ունէին Մ. Նահանդները. բայց լուր տրուած չէր ժամանակի մասին, վասն զի հարկ պիտի ըլլար նոր ժողովներ դումարել եւ իրարայէլ լինկած պիտի ըլլար : Մենք ըսած էինք Ամերիկացիներուն.— «Այլեւս չենք ուզեր որ ուշ մնաք : Այլեւս չենք ուզեր սպասել ինչպէս 1914էն 1917 եւ 1939էն 1942 : Անշուշտ Ամերիկացիներ ամէնէն առաջ պիտի ուզեն որ իրենց պինակիցները բարեկամներ ըլլան քան թէ արբանեակներ : Ա՛ս հասարակ , մեր դաշնակիցները պէտք է գիտնան թէ չկայ կէս - դինակցութիւն, ոչ ալ դինակցութիւն մէկ ուղղութեամբ : Ֆրանսան միշտ ուզած է որ ազատ ազգերու միացեալ ճակատ մը կազմուի , ստանձնելու համար համաշխարհային պատասխանատուութիւնները : Երբ երկիր մը կենսական չահեր ունի, պէտք է կարենայ յոյս դնել իր դինակիցներուն ուղղամիտ աջակցութեան վրայ » :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

▪▪ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ▪▪

•

ՁԱՅՆ ՄԸ ԾՈՎԵՐԷՆ

Սբտառուչ կոչ մը պիտի կարդամ այսօր, երկրորդ էջին մէջ :

Դրողը՝ ևաւազ մը, որ կը ծառայէ Միջերկրականի ամերիկեան տորմիղին մէջ :

Ծնած՝ Երուսաղէմ, յաճախած է Թարգմանչաց վարժարանը, յետոյ գաղթած Ամերիկա :

Կոչը կը վերաբերի Նիսի պաղուքին, բայց կրնայ պատշաճիլ որեւէ վայրի :

Ուրեմն, տղաը ամառնային արձակուրդէ մը օգտուելով, կ'իջնէ Նիս եւ հայկական եկեղեցի կը փնտռէ : Ոչ միայն աղօթելու, այլ եւ հայկական մթնոլորտին կարօտը առնելու համար :

Մուացեալը նկարագրած է արդէն :

Մասնաւոր ճամկի մը մէջ կ'ըսէ թէ ուրիշ չորս հայ ևաւազներ ալ կան, թէ այցելեցին ևաեւ Վենետիկի վաճէր, եւ բաժնուեցան ջերմ տպաւորութեամբ :

Ինչպէս կը տեսնէք, խորապէս յուսախաբ մեկնած է Նիսէն, տեսնելով ամայի եկեղեցի մը եւ գաղութ մը՝ էճն ու ոխով համակուած :

Թո՞ւ թո՞ւ խմած է այս 4-500 հոգի - նոց բազմութիւնը, այդճան պաղապուր տպաւորութիւն գործելու համար, հակառակ Նիսի մշտավառ արեւին :

Ի՞նչ ունին որ չեն կրնար բաժնել եւ հանդիպողին տրամադրութիւնը կը փճացնեն ըսի – ըսաւներով :

Խախտաւոր՝ շատ մը տեսակէտներով , ճանի որ ունին սեփական եկեղեցի եւ դպրոց, իրենց կը մնար գլուխ գլխի տալ եւ օրինակ հանդիսանալ ուրիշներու :

Մինչդեռ , ահաւասիկ երիտասարդ ևաւազ մըն է որ դաս կուտայ, արդար դառնութեամբ :

Ո՛վ հեգնութիւն. մարդիկ նիս կ'երթան ճիչ մը պայծառութիւն եւ ջերմութիւն ծծելու, իրենց ջիղերը հանգստացնելու համար, իսկ մեր գաղութը մշուշ կը ցանէ իր ճամբուն վրայ :

Չար լեզուներ կ'ըսեն թէ Դերեճիկ ե - պիսկոպոսի ձեռնադրած տէրտէրն ալ , փոխանակ ուժ տալու հայերէնի դասերուն, որում կը ցանէ տունէ տուն, ընտանիէ ընտանիէ :

Իսկ վարչութի՞ւնը. դեռ լուր չունի՞ թէ հոգեւոր հովիւին ....

Վ.Ա.Հէ.

ՋՐԱՆՑՔԻՆ ՎԵՐԱԲԱՑՄԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿԸ

ԱՆԳԼԵՖՐԱՆՍԱԿԱՆ՝ ՆԱԻԵՐԸ ՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՆՑ

Եգիպտոսի նախագահը վերջապէս հաւանեցաւ որ Ֆրանքեւանգլիական մարքանաւերը մասնակցին Սուէզի ջրանցքին մաքրագործման գործողութեանց , փորթ Սայիտ մէջ : Այս որոշումը մեծապէս կը բարեփոխէ կացութիւնը : Այն նաւերը որ կը պատրաստուէին հեռանալու, կեցան իրենց խարսխած վայրերուն մէջ : Դաշնակից տորմիղին անդլիացի հրամանատարը , զեր –ծովակալ Սլէյթըը հաստատեց թէ բրիտանական նաւերուն բոլոր նաւաղները հաւանած են մնալ, անդլեւ - Ֆրանսական զօրքին մեկնումէն ետք : Հազար հարիւր անդլիացի նաւաղներ պատրաստակամութիւն յայտնած են աշխատելու Ազգաժողովի ուժերուն պաշտպանութեան տակ : Բրիտանական ազատարար տորմիղը կը բաղկանայ տասը նաւերէ , որոնք յատկապէս նշանակուած տեղ մը պիտի կենան, որպէսզի հրացանաձգութեան չենթարկուին ծովեզերքէն : Շատեր կամաւոր արձանագրուած են գործողութեանց մասնակցելու համար : Փորթ Սայիտ կը գտնուին նաեւ երկու գերմանական նաւեր : Շատ մը կամաւորներ կրկին աշխատավարձ պահանջած են, նկատի առնելով գործողութեաց վտանգաւոր հանգամանքը :

Առկախ կը մնայ գերիներու խնդիրը : Ֆրանսական նաւ մը, որ մեկնած էր, փորթ Սայիտ եա ղարձաւ, վերադարձնելու համար 150 գերիներ : Միւս կողմէ 450 անդլիացի քաղաքացիներ պիտի փոխանակուէին 359 եգիպտացի գերիներու հետ : Վերջին պահուն վէճ մը ծագեցաւ այս մասին, բայց լաւատեսներ կը յուսան թէ պիտի կարգադրուի :

× Սուրիոյ արտաքին գործերու նախարարը, Սալահ Պիթար յայտարարեց թէ հրաւիրած է Իրաքի Քարիւղի ընկերութիւնը որ ներկայացուցիչներ ղրկէ , քննելու համար քանդուած նաւթուղիին վերաշինութեան խնդիրը : Սուրիա թոյլ պիտի չտայ որ նաւթուղին բանի, մինչեւ որ անդլեւֆրանսական եւ իսրայէլեան դինուորները ամբողջովին հեռանան Եգիպտոսէն :

Յորդանանի վարչապետն ալ յայտարարեց թէ թոյլ պիտի չտայ որ նորոդուի իր երկրէն անցնող նաւթուղին, մինչեւ որ Իսրայէլ չպարպէ Կազայի չրջանը եւ երկու կղզիներ Ակաբայի ծոցին մէջ : Այս առթիւ վարչապետը յայտնեց թէ կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք պիտի առնէ

ԵԼԻՇԷ ԱՐՔ. Կ'ՕՒՐԱՆԱՑ, . .

•

Երուսաղէմի պատր. պաշտօնանկ տեղապահը, Եղիշէ արք. Տէրտէրեան, որ Ամման կը գտնուի, հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին, Դեկտ. 6 թուականով .—

« Զերդ Վեհափառութեան ես բնաւ ճանած չեմ, իմ էջմիածին եղած միջոցիս , թէ կը հրաժարիմ պաշտօններէս : Ձեր փափաքին վրայ եւ ի սէր խաղաղութեան յայտնած եմ թէ վերադարձիս իմ դէմս եղածներուն համար բարեացակամ կեց - ուածք պիտի ունենամ » :

× Էջմիածնի դիւանը թերթի մը ուղղած հեռագրով մը կը յայտնէ թէ « Եղիշէ արք. եւ Շահէ վարդապետ Էջմիածինէն մեկնած են Նոյեմբեր 5ին, ապա Մոսկուայէն ցիւրիխ, եւ թէ ոչ մէկ լիազօրութիւն չեն ունեցած Մայր Աթոռի կողմէ որեւէ հարցի մասին բանակցելու» : (ՅՄԲ.— Գրուած էր թէ Լիզպոնա գացած են, կիւլպէնկեան հաստատութեան հետ բանակցելու համար) :

1941ի գաշնագիրը խզելու համար, երբ արաբական երեք պետութիւնները վճռեն իրենց խոստացած դումարները :

× Փաքիստանի վարչապետը տեսակցութեան մը միջոցին դանգատեցաւ թէ Եգիպտոս թշնամական քարոզութիւններ կը կատարէ իր երկրին դէմ :

× Անդլիոյ վարչապետը հարցումի մը պատասխանելով երեսփ. ժողովին մէջ , վճռապէս յայտարարեց . — «Որ եւ է Ֆրանքեւանգլիական դաշտրութիւն սարքուած չէ : Մենք երբեք չենք ղրկած Իսրայէլը որ Եգիպտոսի վրայ յարձակի» :

× Իսրայէլի բանակէն նախկին տեղակալ մը, Եուլին, 5 տարի բանտարկութեան դատապարտուեցաւ, այն ամբաստանութեամբ թէ լրտեսութիւն կը կատարէր Եգիպտոսի համար :

× Դամասկոսէն հասած վերջին լուրեր համաձայն նոր կառավարութիւն մը պիտի կազմուի ձախակողմեան տարրերէ, հիմնուելով Պէկթաշ - Սարաճ - Հոբանի եռապետութեան վրայ :

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ պոյ են ուրբաթէն մինչեւ 26 Դեկտ. եւ Դեկտ. 29էն մինչեւ Յունուար 2 :

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

Խ. ՄԻՈՒԹՃԱՆ ԸՆԿԵՐԱՑՈՒՆ ՄԷԿ ՊԱՏԿԵՐԸ...

●

Ինչպէս գրեցինք անցեալ շաբթու, «Ոչ միայն հացիւ կեցցէ մարդ» վերնագրով վէպ մը հրատարակուած է Մոսկուայի մէջ, Վ. Դուտինցեւի կողմէ։

Գիրքը մեծ ազմուկ հանեց Խ. ՄիուԹեան ոչ միայն ժողովուրդին, այլեւ Մոսկուայի գրական շրջանակներուն մէջ, ուր գնահատանքով արտայայտուեցան եւ ամէն մարդ փափաքեցաւ գրքին օրինակ մը ձեռք ձգել։ Գրքին գլխաւոր դերա-կատարներէն՝ Դիմիտրի Լոպատկին կա-րեւոր պիտ մը ըրած է, որ պիտի յեղա-շրջէ խորհրդային ճարտարարուեստը։ Սակայն իրեն դէմ կը դանէ պատեհա-պաշտներ, պնդացած դիւանագիտներ։ Պայքարի մէջ կը մանէ փոխ-նախարարի մը հետ, որ շրջապատուած է սորկամիտ անձերով։ Գիտունը անարդարօրէն կը դատապարտուի եւ Սիպերիա չի'աքսոր-ուի, ուր կը մնայ ութ տարի, եւ կ'ա-դատուի շնորհիւ գինուորական դատա-ւորի մը։ Ի վերջոյ այնպիսի մարդիկ կը դանէ, որոնք կ'օգնեն իրականացնելու իր գիւտը։

«Լը Մոնտ» ռուսագէտ աշխատակիցը, Անտռէ Փիէռ կը բացատրէ Թէ այս վէպը անողոք պատկերն է սովետական ներկայ ընկերութեան, ուր կը տիրապետէ շնկե-րային անհաւասարութիւնը։ Ուշագրաւ հակասութիւն մը կը տիրէ պետականհաս-տատութեանց վարիչներու չուայտ կեան-քին եւ բանուորին տաժանելի կեանքին միջեւ։ Յաճախ անպատկառ պատեհապա-շտներ դիրքեր կը գրաւեն պետութեան աշխատողներուն վրայ։ Այս պատկերն է որ խորապէս յուզած է հանրային կար-ծիքը։

Ժողովուրդին ոգեւորութիւնը այս վէ-պին առթիւ, ուր կը չրջին բացասական անձեր, մտահոգեց կուսակցութեան վա-րիչները։ Պէտք եղաւ իսկոյն պատաս-խանել Դուտինցեւին, եւ յարգելով հան-դերձ գրագէտը, մատնանշել գրքին Թե-րութիւնները համաչափութեան պա-գափարաբանութեան տեսակէտէն։ Մոսկուայի «Գրական Թերթ»ին մէջ (24 Նոյ.) եւ «Իզվեստիա»յի մէջ (2 Դեկտ.) պաշտօնական քննադատներ արտայայ-տուեցան այս վէպին դէմ, ընդունելով հանդերձ որ վէպին բացասական տիպար-ները զոյութիւն ունին (պատեհապաշտ-ներ, դիւանակալներ եւն.), ժամանակա-կից Խ. Միութեան ընկերութեան մէջ, բայց ատոնք մնացուկներն են անցեալին, եւ ապրած են անձի պաշտամունքի կեր-մայի մը մէջ։ Ատոնց դէմ անողոք պայ-քար կը մղուի։ Բայց ո՞վ կը պայքարի անոնց դէմ։— Լոպատկինը, որ համա-ձայն հեղինակին «մեր ժամանակներու գրական հերոսն է»։

Ուրեմն, համայնավար քննադատին նը-պատակն է վարկաբեկել այս «հերոս»ը որ, Խ. Միութեան մէջ գտած է իր վերայ հիացողներ։ «Իզվեստիա»յի քննադատը կը գրէ Թէ Լոպատկին ոչ համակրու-Թիւն, ոչ ալ իրեն նմանելու փափաք կ'արԹնցնէ։ «Անհատապաշտ» մըն է, կը նշանակէ Թէ հակառակ իր արժանիքե-րուն, ունի վատԹարապոյն Թերութիւն-ները։ Ընկերականութեան դաղափարը օտար է անոր համար եւ ոչ մէկ հակում ունի «հաւաքականութեան» համար։ Ճա-կատագրական համարած է, սակայն ճակատէն ոչ մէկ բարեկամ պահած է։ Գործատան մէջ աշխատած, սակայն ո՞ւր են իր գործա-տան բարեկամները։ Իր ուսումը աւար-տած է Համալսարանին մէջ, սակայն վէ-պը ոչ մէկ ակնարկութիւն կ'ընէ իր դա-սընկերներու մասին, մինչդեռ ուսանողա-կան շրջանի ընկերները կը կապուին ամ-բողջ կեանքին մէջ։ Լոպատկին կ'աշխա-տի դպրոցի մը մէջ, կաճառի մը մէջ, չիման մէջ կը մանէ բազմաթիւ անձերու հետ, բայց միշտ մեկուսի կը մնայ։ Կ'աշխատի իր գիւտը «վստահիլ» բարե-կամներու, բայց ոչ ոք իրեն հետ կ'եր-Թայ։ Մինակ կը քալէ, ոչ ոք կը բաժնէ իր դժուարութիւնները եւ վտանգները։ Կը դանէ խորհրդային քաջ քաղաքացի-ներ, որոնք կ'օգնեն իրեն, համաձայն ի-րենց միջոցներուն, խորհուրդով մը, քա-ջալերութեամբ մը, նոյնիսկ նիւթապէս, սակայն անոնք դուրս կը մնան իր պայ-քարներէն եւ «հերոս»ը բոլորովին առան-ձին կը բարձրանայ իր դաղաթան»։

Միեւնոյն դիտողութիւնները կ'ընէ «Լիտերատուռնայա Կազետի» քննադա-տը։— «Լոպատկին ոչ մէկ կապ կը պա-հէ հաւաքականութեան հետ։ Իր տա-ժանելի ճամբուն վրայ, իբրեւ նեցուկ կը դանէ «միայնակներ» իրեն պէս, որոնք բո-լորն ալ ներկայացուցիչները չեն հաւա-քականութեան։

«Հեղինակը կ'աշխատի ներկայացնել իր հերոսը իբրեւ հետեւելի օրինակ մը։ Կը Թուի Թէ խորապէս համոզուած է, եւ կ'աշխատի համոզել ընԹերցողը Թէ մե-կուսի գործունէութեամբ, երկրային բո-լոր բարիքներէն հրաժարելով միայն խորհրդային մարդը կրնայ պայքարիլ ար-մատացած սովորութիւններու եւ հեղգու-Թեան դէմ։

Լոպատկինի դատապարտութիւնը կը վերջանայ հետեւեալ կերպով։— «Իր գծած պատկերը հակասութիւն կը կազմէ կեանքի իրականութեան հետ։ Հեղինակը իր հերոսին մէջ կը սիրէ այն ինչ որ ըն-կերային տեսակէտով պէտք է դատա-պարտուի»։

Անտռէ Փիէռ կ'աւելցնէ Թէ, հեղինա-կը՝ Դուտինցեւ պէտք էր որ իր վէպը գրած ատեն ընէր այն ինչ որ կ'ընէին վիպասանները նոյն նիւթի մասին գրած ժամանակ, պէտք էր որ արժեցնէր հա-ւաքականութեան գրական գերը, եւ ա-նոր համար ալ ներկայացնէր ոչ թէ մեկուսի մարդ մը, այլ մարդ մը որ կը գործէ ուրիշներու հետ։

Ուրեմն, Լոպատկինի գործը կը մնայ ուղիղ։ Ան կը շարունակէ ապրիլ եւ գոր-ծել ինչպէս առաջ։ Ան կը մնայ հաւատա-րիմ իր ընկերներուն եւ իր գործին։ Ան կը մնայ հաւատարիմ իր ընկերներուն եւ իր գործին։ Ան կը մնայ հաւատարիմ իր ընկերներուն եւ իր գործին։

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ՆԱՒԱՋԻ ՄԸ ԲՈՂՈՔԸ

(ՆԻՄԻ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ)

●

Ազգային պարտականութիւնս կը Թե-լադրէ հրապարակաւ յայտնել այն տպա-ւորութիւնները զոր կրեցի Նիսի հայ գա-ղութէն։ Թերեւս չտեսուն անախորժ Թուի, բայց անհրաժեշտ նկատեցի զրի առնել, իբրեւ արտայայտութիւնը հայ ե-րիտասարդի մը բողոքին։

Ես համեստ նաւաղ մըն եմ ամերիկեան հզօր նաւատորմիղին մէջ։ Ծնած եմ Երու-սաղէմ, սակայն դաղթած Ամերիկա, ուր ա-մէն մարդ կը վայելէ խօսքի, կրօնքի, մամուլի եւն. ազատութիւն։

Ժամանակը եկած էր զինուորական պարտականութիւնս կատարելու, եւ ա-հա եօԹը ամիսէ ի վեր իբրեւ նաւաղ կը ծառայեմ Միջերկրականի ամերիկեան տորմիղին մէջ։

Անցեալ պայծառ առաւօտ մըն էր, երբ մեր մարտանաւը խարիսխ նետեց Վիլֆը-րանչի կապոյտ ջուրերուն մէջ։

Առաջին իսկ կիրակին, պարտականու-Թիւն սեպեցի դնալ Հայոց եկեղեցին, սակայն ֆրանսերէն չգիտնալով առաջ-նորդուեցայ Նիսի Յունաց եկեղեցին։ Այնտեղ ալ նոյն արարողութիւնը կը կա-տարուէր, սակայն կը պակսէին Շնոր-հալիի սքանչելի չարականները, Նարե-կացիի հոգեպարար աղօթքները եւ մանա-ւանդ հայկական ոգին։ Ամէն պարագայի մէջ մասնակցեցայ արարողութեան։ Երբ պատարագը վերջացաւ, ոմանք եկան ինծ չնորհաւորելու, կարծելով որ Յոյն եմ, սակայն ի զարմանս բոլորին ըսի որ Հայ եմ։ Բարեբախտաբար եկեղեցին կը պա-հէր նաեւ Հայ մը որուն հետ բարեւեցի-մացայ։ Ուրախութիւնս չափ չունէր, երբ իմացայ որ Հայերն ալ եկեղեցի ունին։ Բաժնուեցանք եւ իրիկունը զայն ճաշարանը ուր ժամադրուած էինք։ Այդ միջոցին ծանօթացայ ճաշարանապետին ու տիկնոջ հետ, որոնք դիս պատուեցին հայկական հիւրասիրութեամբ մը։ Վեր-ջապէս բարեկամս եւ ես հաճելի ժամեր անցուցինք։

Յաջորդ կիրակին գացի Նիսի Հայոց եկեղեցին, այն յոյսով Թէ հոգեկան զո-հացում պիտի գտնեմ։ Զարմանքով դը-տայ մեծ մասի վրայ համրուող հատա-տացեալներ։

Ակամայ նեղս մտայ եւ բաժնուեցայ բոլորովին յուսախաբ։ Այնուհետեւ ծա-նօթացայ չատ մը Հայերու հետ եւ եկայ այն եզրակացութեան Թէ, ըսի-ըսաւնե-րու եւ անհատական քէն ու սիրի զոհ է դարձած մեր հնադարեան եկեղեցին Նի-սի մէջ։ Ուստի պարտք սեպեցի բողոքել հրապարակաւ։

Հայրենակիցներ գեղածիծաղ Նիսի, ժամանակն է որ մոռնաք անհատական հաշիւները, քէնն ու սիրը եկեղեցիէն երես դարձնել, ազգային գործերէ հեռու կենալ Թորոսի մը կամ Մարկոսի մը հետ ծա-գած անհատական վէճերու հետեւանքով։ կը նշանակէ անարդել Մեսրոպներու, Վարդաններու, Շնորհալիներու, Նա-րեկացիներու ու բոլոր սուրբերու եւ նա-հատակներու խնկելի յիշատակները։ Օ-տար հողերու վրայ, խորթ արեւներու տակ, երբ չկայ հայրենիքի մտերմիկ հմայքը, երբ չկան հայկական դպրոցներ, Հայ. եկեղեցին ապաւէն մըն է մեզի հա-մար։ Ամէն հայ անհատ պէտք է հպար-տանայ երբ իր ընչին մասնակցութիւնը կը բերէ իր բազմաչարչար ազգին մշակոյ-թին ջահը վառ պահելու համար։ Ազգերը իրարմէ կը զանազանուին իրենց լեզուով, հաւատքով, գրականութեամբ, երաժշտու-Թեամբ եւ ազգային բարքերով։ Արդ, երբ դուք երես կը դարձնէք ձեր եկեղեցիէն ալ, ուրիշ ի՞նչ միջոց կը մնայ հաւաքա-կան կեանք ստեղծելու համար։ Ես կ'ընդվզիմ ձեր այս անտարբերութեան դէմ, երեւակայելով մեր ազգային հրա-շալի անցեալը եւ Նիսի գաղութին այս անկերպարան վիճակը։

Սերմնացանը երբ հացահատիկներ կը ցանէ արտերուն մէջ եւ ամիսներով կը տքնի, կրնայ բերք պահանջել արդար գո-հունակութեամբ։ Իսկ դուք, սերմնա-ցաններ Նիսի, ի՞նչ տեսակ սերմեր կը ցանէք ձեր մատղաչ սերունդին մէջ, երբ եկեղեցի չէք յաճախեր, ազգային դոր-ծերէ կը խուսափիք եւ տեղւոյնիւն կը սերմանէք...

Յոնարհաբար կը Թելադրեմ, ծերունա-զարդ մամիկներ ու պապիկներ, մայրեր ու հայրեր, մէկդի նետեցէք անհատական քէնն ու սիրը, փարեցէք ազգապահպան-ման աշխատանքին, պայծառ պահեցէք եկեղեցին ու դպրոցը, հայկ. մշակոյթը, որպէս զի բարի օրինակ հանդիսանաք, որպէսզի մենք ալ ձեզի հետեւինք, վառ պահելու համար ազգային ջահը։

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԱՐՄԱՆԻ

ԿԱՐԴԱՑԻՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԻՔ ՅԱՌԱՋԸ

ՈՍԿԻ ԱՊՐԶԱՆՔ

(ՎԷՊ ԴՈՐԹԱՒՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

★

ԺԴ.

Ղուկաս աղան օրը չատ վրդովեալ սըր-տով անցուց։ Հաւերուն համար Արմիկին անհոգութիւնը աղէկ նշան մը չէր սեպեր։

Իրաւ ալ, Արմիկ խելքը միտքը հաւե-րուն տուած էր։ Նշանուելէն առաջ ալ, նշանուելէն ետքն ալ իր մեծ զբաղումը, փիլիկներն էին։ Առտուն աչքը պարտէզը կը բանար, ինք նախաճաշիկը ջրած, հաւերուն կուտան ու ջուրը կուտար։ Կը չոյէր, կը փայփայէր զանոնք, վառեակ-ները ափերուն մէջ առած, կը պաղնէր, ե-րեսներուն կը փակչնէր, Թոռներուն պէս։ Իրիկուններըը հաւնոցին դուռը ձեռքովը կը դոցէր, ապահով կ'ըլլար Թէ սամսառի վտանգ մը չկար, անկէ ետքը եէնկէին քո-վը կուգար։

Ամէն իրիկուն սեղանին վրայ, ճաշի ա-տեն, փիլիկներուն խօսքը պիտի բայ-ուէր։ «Փաշան՝ պէյը աղուոր մը ծեծեր էր։ օրիորդին քիթը սար քիչ մը կախ էր։ մենծ հանըմը նորէն կ'ածէր»։ Փա-շան, պէյը, աքաղաղներն էին, մեծ հա-նըմը, օրիորդը՝ հաւերը։ Ամէնուն ալ օրուան կեանքը աղէկ մը միտքը կը պա-ր

ռաջին առթիւ համայնավար կուսակցու-Թեան, որոնք ապահովաբար եղբայրօրէն պիտի օգնէին հնարիչին հարթելու բոլոր դժուարութիւնները եւ յաղթանակելու իր հակառակորդներուն, որքան ալ բարձ-աստիճաններու վրայ գտնուէին։ Միակ լուծումն էր որ կը յարմարէր համայնա-վարական բարոյականին։ Ակնարկելով ներկայ խորհրդային ընկերութեան, ուր բոլոր առանձնաշնորհհաւները կառչած են իրենց աթոռներուն, կ'ըսէ Թէ արժէքա-ւոր մարդ մը ստիպուած է առանձին պայքարիլ։ Դուտինցեւ կը գատապարտէ այս ընկերութիւնը եւ դէնքեր կուտայ Խ. Միութեան Թշնամիներուն ձեռքը։ Ա-պահովաբար այս հեղինակը պիտի չստա-նայ Լենինի մրցանակը։

չէր երթար տանը սեմէն ներս անցնելու։ Ուրախ զուարթ կեանքը նետած մարած էր։ Արմիկը ալ անմեղ միամտութեամբ, ինդումերես առջեւը չէր վազեր։ Ձեռքը լըլօրէն կը պաղնէր, տոպրակը առած ա-տեն։

Աւտու մը գրպանը նորէն շըմէնտըֆէր մը դրած դուրս ելաւ։ Գրաշարաց ընկե-րութիւնը Թէեւ կազմուած էր, ու տպա-րանական ամէն պատրաստութիւններն ալ տեսնուած էին, բայց հարկ էր քիչ մը ատեն եւս սպասել գործի սկսելու համար։ Տպագրութիւնի գիրքերուն ձեռագիրները հանրային կրթութեան պաշտօնատունը պրաքենիչներուն փոխ էին, տպագրութիւ-ն արտօնուան համար։

— Ա՛խ, աս իմ՛նչ սեւ Զատիկ էր ինծ վրանիս եկաւ, կը հառաչէր Վարդենի տատան։

— Պէ՛ կնիկ, մի՛ ճչդոհար, կը յանդի-մանէր էրիկը փելխոտխայտիտ համա-կերպութեամբ։ Աչխարհիս հալը ա՛ս է։ Օր մը արեւ կը ցաթէ, օր մը անձրեւ կու-գայ, օր մը կուլանք, օր մըն ալ կը խըն-ղանք։ Ըսեր են ինծ՝ լաչն ու խնդալը աղ-բար են։ չատ խնդացինք, քիչ մըն ալ կու-լանք, ինշալլահ ինծ վաղը նորէն կը խըն-

հայկական հիւրասիրութեամբ մը։ Վեր-ջապէս բարեկամս եւ ես հաճելի ժամեր անցուցինք։

Յաջորդ կիրակին գացի Նիսի Հայոց եկեղեցին, այն յոյսով Թէ հոգեկան զո-հացում պիտի գտնեմ։ Զարմանքով դը-տայ մեծ մասի վրայ համրուող հատա-տացեալներ։

Ակամայ նեղս մտայ եւ բաժնուեցայ բոլորովին յուսախաբ։ Այնուհետեւ ծա-նօթացայ չատ մը Հայերու հետ եւ եկայ այն եզրակացութեան Թէ, ըսի-ըսաւնե-րու եւ անհատական քէն ու սիրի զոհ է դարձած մեր հնադարեան եկեղեցին Նի-սի մէջ։ Ուստի պարտք սեպեցի բողոքել հրապարակաւ։

Հայրենակիցներ գեղածիծաղ Նիսի, ժամանակն է որ մոռնաք անհատական հաշիւները, քէնն ու սիրը։ եկեղեցիէն երես դարձնել, ազգային գործերէ հեռու կենալ Թորոսի մը կամ Մարկոսի մը հետ ծա-գած անհատական վէճերու հետեւանքով։ կը նշանակէ անարդել Մեսրոպներու, Վարդաններու, Շնորհալիներու, Նա-րեկացիներու ու բոլոր սուրբերու եւ նա-հատակներու խնկելի յիշատակները։ Օ-տար հողերու վրայ, խորթ արեւներու տակ, երբ չկայ հայրենիքի մտերմիկ հմայքը, երբ չկան հայկական դպրոցներ, Հայ. եկեղեցին ապաւէն մըն է մեզի հա-մար։ Ամէն հայ անհատ պէտք է հպար-տանայ երբ իր ընչին մասնակցութիւնը կը բերէ իր բազմաչարչար ազգին մշակոյ-թին ջահը վառ պահելու համար։ Ազգերը իրարմէ կը զանազանուին իրենց լեզուով, հաւատքով, գրականութեամբ, երաժշտու-Թեամբ եւ ազգային բարքերով։ Արդ, երբ դուք երես կը դարձնէք ձեր եկեղեցիէն ալ, ուրիշ ի՞նչ միջոց կը մնայ հաւաքա-կան կեանք ստեղծելու համար։ Ես կ'ընդվզիմ ձեր այս անտարբերութեան դէմ, երեւակայելով մեր ազգային հրա-շալի անցեալը եւ Նիսի գաղութին այս անկերպարան վիճակը։

Սերմնացանը երբ հացահատիկներ կը ցանէ արտերուն մէջ եւ ամիսներով կը տքնի, կրնայ բերք պահանջել արդար գո-հունակութեամբ։ Իսկ դուք, սերմնա-ցաններ Նիսի, ի՞նչ տեսակ սերմեր կը ցանէք ձեր մատղաչ սերունդին մէջ, երբ եկեղեցի չէք յաճախեր, ազգային դոր-ծերէ կը խուսափիք եւ տեղւոյնիւն կը սերմանէք...

Յոնարհաբար կը Թելադրեմ, ծերունա-զարդ մամիկներ ու պապիկներ, մայրեր ու հայրեր, մէկդի նետեցէք անհատական քէնն ու սիրը, փարեցէք ազգապահպան-ման աշխատանքին, պայծառ պահեցէք եկեղեցին ու դպրոցը, հայկ. մշակոյթը, որպէս զի բարի օրինակ հանդիսանաք, որպէսզի մենք ալ ձեզի հետեւինք, վառ պահելու համար ազգային ջահը։

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԱՐՄԱՆԻ

ղանք։ Ողջութիւն Թող ըլլայ, ամէն բան իր տեղը կուգայ։

Ու իրաւ ալ, կամաց կամաց ամէն բան իր տեղը գալ սկսաւ։ Նախ՝ պէյլիկին մարդը եկաւ ու Թաղին հաչիւները մաք-րեց լմնցուց։ Փարայ մը պարտք չձո-ղուց և յաջորդ չաբթուան համար ալ չատ կար բերել խոստացաւ։ Եւ եաքէն ալ, այնքան բերաւ որ Թաղին կնիկներն ու աղջիկները գլուխնին քերելու ժամանակ չունէին։

Ղուկաս աղան պէյլիկին ստակը առաւ ծին պէս, Աւտած կէնէ մեղի տահկին չանցընէ, ան փարաւոններուն, ֆարմասօն-ներուն ձեռքը չձգէ» ըսելով չիտակ Պախ-չէ Խարուն սարաֆին գնաց ու երկաԹու-ղինները ազատեց ու բերաւ Արմիկին յանձ-նեց։ Աղջիկը երեսը նորէն քիչ մը ժըպ-տիլ սկսաւ, ու էրիկ կնիկ՝ ինչպէս ծանր հիւանդի մը վրայ առողջացման նշանէ մը, սիրտ առին եւ իրենք ալ ուրախանալ սկսան։

Հանրային կրթութեան պաշտօնատունն ալ ձեռագիրներուն տպագրութիւնը ար-տօնեց։

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(Շ. ԷՋ.)

ԱՆԿՈՒՄ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ա.ԿՊ, 364 - 400)

Գ. ԳԺԺ

2.— ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՈՍՏԱՊԵՏ

Մեր ընթերցողները գիտեն, որ մենք իտալական պատմական լուրերը ամենայն ուշադրութեամբ կը հետեւինք եւ ամէն առիթով կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն։ Այսօր ալ նոյն նիւթին կը դառնանք, որովհետեւ ներկայ ժամանակներուն Իտալիան ամենէն աւելի հետաքրքրական երկիրն է։ Ինչպէս գիտէք, Իտալիան ներկայիս կը գտնուի ներքին ահագին դժուարութիւններու մէջ։ Ֆաշիստական կուսակցութիւնը, որ Մուսոլինիի գլխաւորութեամբ իշխանութեան գլուխ անցաւ 1922 թուականին, ամէն կերպով կը ջանայ ամրապնդել իր դիրքը։ Ֆաշիստները կը հաւատան, որ միայն իրենց կուսակցութեան միջոցով կարելի պիտի ըլլայ Իտալիան ազատել ներկայ ծանր կացութենէն։ Ֆաշիստները կը հաւատան, որ միայն իրենց կուսակցութեան միջոցով կարելի պիտի ըլլայ Իտալիան ազատել ներկայ ծանր կացութենէն։

Ֆաշիստները կը հաւատան, որ միայն իրենց կուսակցութեան միջոցով կարելի պիտի ըլլայ Իտալիան ազատել ներկայ ծանր կացութենէն։ Ֆաշիստները կը հաւատան, որ միայն իրենց կուսակցութեան միջոցով կարելի պիտի ըլլայ Իտալիան ազատել ներկայ ծանր կացութենէն։

Անդրադառնալով Ազգաժողովին թուլութեան եւ վրիպումներուն, Պ. Կի Մոլէ կարգ մը կարեւոր բարեփոխումներ առաջարկեց, որպէսզի կարենայ գործել : Ամերիկեան կազմակերպութեան մասին ալ խօսելով, ըսաւ թէ ան կը կազմէ Ջըրանային արտաքին քաղաքականութեան հիմքը :«Ես պիտեմ որ նախագահ Այզընհաուըր եւ ամերիկեան կառավարութիւնն ալ նոյն կարեւորութիւնը կ'ընծայեն այդ կազմակերպութեան » :

Իրրեւ եզրակացութիւն, վարչապետը մասնաւորապէս ծանրացաւ միացեալ Եւրոպայի ծրագրին իրականացման վրայ : Եւ չեշտեց թէ ինչ որ ալ ըլլան իրենց տնտեսական դժուարութիւնները պիտի չթունաւորեն ելք մը փնտռել Մ.Ինչինարեւելքի մէջ եւ աջակցիլ միացեալ Եւրոպայի կազմութեան :

ԿԻՊՐՈՍԻ ԹՆՃՈՒԿԸ

Անգլիական աղբիւրէ կը հաղորդուի թէ Մակարիոս արք.ի թոյլ պիտի չտրուի որ կիպրոս վերադառնայ իր աթոռավայրէն, եթէ նոյն իսկ յանձն առնէ դադրեցնել իր դիմադրութիւնը բրիտանական իշխանութեան դէմ : Սակայն կառավարութիւնը համոզուն է որ աթոռականը ճնշաստան երթայ, իր բարեկամներուն հետ խորհրդակցելու համար : Կիպրոս վերադառնալու խնդիրը պիտի քննուի երբ նոր սահմանադրութիւնը գործադրուի : Կ'ըսուի թէ երկու ներկայացուցիչներ պիտի ղրկուին աթոռավայրը, Մակարիոս արք.ի հաղորդելու համար նոր սահմանադրութեան տրամադրութիւնները :

Կիպրոսի կառավարիչը տրամադիր է արտօնելու որ քանի մը յոյն վարիչներ այցելեն աթոռականին, խորհրդակցելու համար :

× Ճունաստանի արտաքին նախարարը մերժեց նոր սահմանադրութիւնը, «ծաղրանկար» մը համարելով զայն : Կիպրոսի Յոյները միշտ իրենց դերագոյն պետը կը նկատեն Մակարիոս արք.ը :

× Ուսանողական յոյց մը տեղի ունեցաւ Ֆամակուստայի մէջ : Այս առիթ.վ.ի.բաւորուեցաւ 17 տարեկան տղայ մը : Ձերբակալուեցան 23 երիտասարդներ : Յոյցը ուղղուած էր նոր սահմանադրութեան դէմ : Յեղ. Կոմիտէն հրամայեց գործադուլ մը տարքել 24 ժամուան համար, իբրեւ բողոք :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆի վարչապետը, Նեհրու Ուոչինկթընէն մեկնելէ առաջ յայտարարեց. — «Մասնաւորապէս երախտապէտ եմ նախագահ Այզընհաուըրի հանդէպ, որուն հետ երկար խօսակցութիւնները ունեցայ» : Պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ թէ Մ. Նահանգներու եւ Հնդկաստանի քաղաքականութիւնը հիմնուած է մարդկային արժանապատուութեան եւ անոր ճակատագրին բարելաւման սկզբունքին պաշտպանութեան վրայ :

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ մէջ հանգարտութիւն կը տիրէ առ այժմ տնտեսական օրերու առթիւ : Խամաճիկ վարչապետը միշտ կը յայտարարէ թէ ապստամբութիւնը ջախջախուած է· բայց եւ այնպէս չէ կրցած իրեն կապել ժողովուրդը : Երկրին ճարտարադրծութիւնը կատարեալ քաոսի մը մատնուած է : Կառավարութիւնը հրամանագիր մը հրատարակեց, որուն տրամադրութեամբ անմիջապէս պիտի արգելափակուի ո՛վ որ կը խանգարէ հանրային բարեկարգութիւնը :

ԼԵՀԱՍՏԱՆի կառավարութիւնը որոշեց նոր միջոցներ ձեռք առնել հին սթալինականներուն դէմ : Գրաքննութիւնը պիտի չարունակուի, որպէսզի թերթերը ծայրայեղութեան չդիմեն, Ա. Միութիւնը քըն.նադատած առեն :— Լեհաստանի Քաթովից քաղաքը, որ Սթալինոկրատ կոչուած էր 1951ին, այսուհետեւ պիտի կոչուի հին անունով :

ԵԳԻՊՏՈՍի կրթական նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ անգլիական եւ ֆրանսական դպրոցները պիտի վերաբացուին Դեկտ. 29ին : Տնտեսական օրերուն ալ դասեր պիտի տրուին, Յունէս ամսուան վտկման պակասը լրացնելու համար :

ՊՈԼՍԻՆ կը հեռագրեն թէ մէկ մէկ տարի բանտարկութեան դատապարտուած ընդդիմադիր թերթի մը խմբագիրը եւ հրատարակիչը, որոնք տպեր էին վարչապետին դէմ խօսուած ճառ մը :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Դեկտ. 20).— Ջոյլ ոսկի 462·000, նափոլէոն 3380, դուխց· 3280, անգլ· 4300, քսան տոլարնոց 16·400, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1040, տոլար 398, դուխց· 94·75, լիր 7·90 :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Մաննիկ Դաւիթեան, Տէր եւ Տիկին Գէորգ Դաւիթեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Դաւիթեան եւ զաւակը կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգիստ պիտի կատարուի ի յիշատակ իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ եղբօր ՄԿՐՏԻՉ ԴԱՒԻԹԵԱՆի մահուան առաջին տարեդարձին առթիւ, Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին : Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները :

●

ՊՈՄՈՆ.— Այրի Տիկին Արաքսի Սարդիսեան կը ծանուցանէ թէ՝ այս կիրակի Պոմոնի եկեղեցւոյ մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի ողբացեալ Պ. Գալուստ Սարգիսեանի մահուան քառասունքի առթիւ :

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգող բոլոր ազգականները, բարեկամները եւ հայրենակիցները :

●

Այրի Տիկին Մարթա Զաքըրեան կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ալֆորվիլի Ս. Պ .Պետրոս եկեղեցիին մէջ, իր զաւկին՝ Տօնիկ Զաքըրեանի մահուան քառասունքին առթիւ : Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները :

●

Պ. Եդուարդ Եաղճեան կը ծանուցանէ թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Հայոց եկեղեցին, իր նահատակ հօր՝ ՄԱՐԳԱՐ ԵԱՋՃԵԱՆի մահուան 41րդ տարեդարձին առթիւ :

Իր յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ :

ՏՕՆԱԾԱՌ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին Տօնածառի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, 23 Դեկտ. ժամը 15ին : Կը հրաւիրուին ծնողներն ու համակիրները :

ՊԱՏԱՐԱԳ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Այս երեքշաբթի առաւօտ Ծննդեան տօնին առթիւ Ս. պատարագ պիտի մատուցուի Ռիւ Քէ, Սէն Լուի սրահին մէջ :

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ, (Լիոնէն) :

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑՑ

Պոմոնի Ս.Գ. Լուս. եկեղեցւոյ արարողութեանց

Այս երեքշաբթի, Սրբոյն Ստեփաննոսի նախատարկաւագին :

Սկիզբ առաւօտեան ժամերգութեանց, ժամը 8: Հանդիսաւոր Սուրբ պատարագ ժամը 10ին : Տօնախմբութիւն Սարկաւագաց եւ Դպրաց : (աՇր.)

ԽՆԴՈՑՔ

Համաչարսանճապի Հայր. Միութեան Լիոնի մասնաճիւղը կազմակերպած է ընտանեկան խնջոյք պարահանդէս մը, Ս. Ծնունդի առթիւ, Ցունուար վեցի կիրակին, ժամը 3ին մինչեւ ատսը, Ցոյներու սրահին մէջ, 5 ռիւ Պոնըփուա :

Երգեր, եւ արտասանութիւններ :

Մուտքը ազատ է :

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ԿՈՒԶՈՒԻ

Սպասուհի մը ամբողջ օրուան համար, երկու պզտիկով տան մը մէջ :

Դիմել երեկոները ժամը 7·30էն վերջ Տիկին Տէր Միհասեան, 14 ռիւ տը Վիէն, (կառ Սէն Լազար) :

Imp. Araxes - 46, rue Richer. Paris (9e)

ԳԵՂԵՑԻԿ ԿԱՂԱՆԴԱՒԷՔ ՄԸ

Որբերու Օգնութեան Մարմինը (Փարիզահայ Տիկնանց Միութիւն) հրապարակ հանած է ընտիր մոխրաման մը Անիի Մայր Տաճարին նկարով,— գեղեցիկ կաղանդաւէք մը ձեր աղզականներուն եւ բարեկամներուն :

Հատ մը գնելով թէ հաճոյք պատճառած եւ թէ օգնած կ'ըլլաք հայ որբերուն :

Ստանալու համար դիմել Մ. Պարսամեան գրատունը, 46 ռիւ Ռիշէ :

Գինը՝ 500 ֆրանք :

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Պոմոնի Ս. Սահակ - Մեսրոպ սրահին մէջ

Հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան, մասնակցութեամբ «Զաւարեան» ենթակոմիտէի :

Նախաձեռնութեամբ Ն. Ս. Քրիստափոր խումբի :

Այս երկուշաբթի ժամը 21էն մինչեւ լոյս :

Կը ներկայացուի Նշան Պէշիկթաշլեանի ՅՈՒԶՈՒՄԸ, կատակերգութիւն 1 արար Գեղարուեստական ճոխ եւ ընտիր բաժին երգ, արտասանութիւն, անակնկալներ :

Ընկերակցութեամբ Սիամանթօ նուագախումբի, եւրոպական եւ հայկական պարեր :

Ճոխ պուֆէ դիւրամատչելի գիներով :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ յառաջիկայ Գշ. օր, 25 Դեկտ. (չաւին. Ծնունդ), Ս. Սահակոսի տօնին առիթով հանդիսաւոր Ս. պատարագ կը մատուցուի երկսեռ կոմիտասեան երգեցողութեամբ : Կը կատարուի մասնաւոր հոգեհանգիստ՝ հին եւ նոր զոհերնե.րու եւ երգեցիկ դասին ննջեցեալներուն յիշատակին : Ցաւուկ արարողութիւնով կ'երգուի «Այսօր դասք» :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Ց. Դ. « Արշուճեան» խումբի ժողովը այս չաբաթ, ժամը 21ին, ընկ. Մովսէսի բնակարանը : Կարեւոր օրակարգ : :

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Շրջ. վարչութիւնը փարիզի չրջանի ընկերուհիները միջմասնամիւզային ժողովի կը հրաւիրէ այս հինգշաբթի ժամը 17ին, Ռեժան սրճարանի վերնայարկը : Մանուկներու Օրուան կարգադրութիւններու համար :

ՊԱՏԱՐԱԳ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Այս կիրակի Ս. Թաղէոս եկեղեցւոյ երկսեռ զպրաց դասու ծնողխմբութեան օրուան առթիւ հանդիսաւոր Ս. պատարագ պիտի մատուցուի եւ հոգեհանգիստ պիտի կատարուի զպրաց դասու համայն հին եւ նոր աննջեցելոց համար, ղեկավարութեամբ Օր. Սիւզան Պօյաճեանի եւ մասնակցութեամբ Դպրաց Դասուն : Կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը :

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԱՌԹԻԻ

Տիկին Սերճանեան կը տրամադրէ հետեւեալ նուէրները .— Կապոյտ Խաչէ կաղանդի ծնածառին երկու հազար, «Ճառաջ»ի բարգաւաճման երկու հազար, «Հայ Բոյժ»ին հազար ֆրանք :

Ստանալ «Ճառաջ»էն :

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻԻՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Կապոյտ Խաչէ մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Պ. Յակոբ Հացագործեանի եւ իր պարագաներուն, իրենց տիկնոջ, մօր, զաւկին եւ քրոջ՝ ընկերուհի տիկնի Եւգինէ Հացագործեանի մահուան առթիւ :

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կ. Խաչէ Մարսէյլի մասնաճիւղը Մանուկներու Օրը կը տօնէ Ցունուար 13ին, կիրակի, Քաֆէ Նօայի սրահին մէջ, կէսօրէն ետքը :

REVEILLON de NOEL

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Փարիզի եւ Առնուվիլի Նոր Սերունդին :

Այս երկուշաբթի, ժամը 21էն մինչեւ լոյս :

Salle «Au Rendez-vous des Sportifs» Place de la Gare

Մասնաւորապէս խնամուած պիւֆէ կաղանդի տօնածառ :

Քոքթէյլ եւ հաճելի անակնկալներ :

Շոգեկառք կան տիւ Նորէն 20·25, 21·30, 22·45, 23·30, 0·45 :

Օթօպիւս.— Փորթ տը լա Շափէլէն թիւ 268, իջնել Վիլիէ լը Պել - Կոնէս :

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ,

ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈՐԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին — Թէաթրը Միւնիսիփալի չքեղ սրահին մէջ

Կը բանախօսեն Միութեանս Եւրոպայի Շրջանի նախագահ

Պ. ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ եւ փոխ-նախագահ ՏՈՔԹ. ԱՐԱՄ ՊԻՒՅՈՒՔԵԱՆ

Խօսք պիտի տրուի երեք յարանուանութեանց պետերուն :

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

Սրահին ջերմութիւնն ապահովուած է — Մուտքը ազատ է

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՆՕԹ ԿՒՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է արեւելեան ցպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք լաւագոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով :

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆի կողմէ

Ձեռնպահեցէք անգամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը :

7 RUE DE TRACY, PARIS (2·) Métro Strasbourg St· Denis

PARIS CALIFORNIE

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՒԹԵԻԵԼԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

16 RUE SAINTE CECILE — PARIS 9·

ԹՐԻՒՕ ՇԻՆԵԼՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ — ԷՆԹԵՐԼՈՒՕ

ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԱՊՐԱՆՔԸ — ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մէկ հասցէ՝

PARIS - CALIFORNIE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

DIMANCHE 23 DECEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7765 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3576

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԸ ԻՐ ԼՈՅՏԵՐՈՎ

*

Տակաւին առիթ պիտի ունենանք լայնօրէն խօսելու Մերձաւոր Արեւելքի կրթական եւ հրատարակչական գործունէութեան մասին, որ կը կազմէ իրական սփոփանք մը, իր բովանդակութեամբ եւ չափանիշով :

Դպրոցներու ցանց մը փռուած է Կիպրոսէն Եգիպտոս, Լիբանան, Սուրիա, Իրաք եւ Իրան : Հազարաւոր աշակերտներ տարրական եւ բարձրագոյն կրթութիւն կը առնեն :

Այնտեղ սերունդի փրկութեան հոգը աւելի շատ կապ ունի նիւթական միջոցներու հետ : Որքան լայն հոսին աղբիւրները, այնքան արդիւնաւոր կը դառնայ աշխատանքը :

Ճոռոմանք որ ապ. իշխանութիւնները եւ Հոգաբարձութիւնները իրենց դիմացն ունին բազմազան օտար հաստատութիւններ, հոսուն աղբիւրներով : Պատկառելի թիւ մը կը կազմեն օտար կրթարաններու հայ աշակերտներն ալ :

Ուրիշ հոգ մը՝ ուսուցիչներու նուազումը, զարձեալ հետեւանք նիւթական միջոցներու անձկութեան :

Բոլորովին փոխուած են պայմանները՝ օտարութեան մէջ : Եւեթին դիւղն անգամ չի կրնար ուսուցիչ դրնել պանիր - հացի գնով : Տնտեսական պայմանները եւ ընկերային օրէնքները նոր զոհողութիւններ կը պարտադրեն ամէն տեղ :

Ուսուցիչը ինքն ալ ստիպուած է հետեւիլ օրուան պահանջներուն, — քալել ժամանակին հետ, որպէս զի կարենայ բարեխղճօրէն կատարել իր նուիրական պարտականութիւնը :

Ամէն տեղ ալ, դժբախտաբար բարւոքած են պայմանները : Բայց եւ այնպէս, անհրաժեշտ է յանձն առնել մեծ զոհողութիւններ, որպէսզի նոր ուժեր նուիրուին ուսուցչական ասպարէզին :

Եգիպտոսի մէջ տարիներէ ի վեր կը մտածեն բարձրագոյն վարժարանի մը կամ դասընթացքի մը բացման մասին :

Անցնող տարուան ընթացքին նորէն արծարծեցին հարցը, առանց գործական եզրակացութեան մը յանգելու :

Լիբանանի մէջ Համազգային ընկերու - թեան ճեմարանը լայնօրէն օգտուեցաւ 25ամեակի հանգանակութիւններէն եւ նոր ծրագիրներ կ'որոճայ :

Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը միջոցներ կը խորհի, զառնալու համար մշակոյթի կեդրոն մը՝ դպրեվանքով եւ հրատարակութիւններով :

Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ բազմաթիւ կրթարաններ կը վայելեն Բարեգործական Նիւթական Ակումբութիւնը : Դժբախտաբար երկու դաղութներուն մէջ ալ աւերներ կը գործեն կանխակալ կարծիքները եւ խորհրդային ոգին :

Հալէպի «Քառէն Եփիէ» ճեմարանը արդիւնաւոր տարեշրջան մը եւս բոլորեց, առանց նիւթական լայն միջոցներ ունենալու : Բարերար մը հաստատութիւնը օժտեց սեփական չէնքով մը :

Ինչպէս Լիբանանի, Սուրիոյ մէջ ալ ամէն զոհողութիւն չանձն առած են երէկուան աքսորականները, ճրագը վառ պահելու համար : Միշտ նոր դպրոցներ կը բացուին կամ կը չինուին :

Իրաքի մէջ եւս ապ. իշխանութիւնը կ'աշխատի բարձրացնել դպրոցներու մակարդակը : Ձեռնարկուած է նոր չէնքի մը կառուցման՝ Պաղտատի մէջ :

Թեհրանի մէջ, որ դաղութին կեդրոնն է, ապ. դպրոցները այս տարի ունեցած են 5800 աշակերտներ, 300 ուսուցիչներ եւ ուսուցչուհիներ, ինչպէս կը հաստատէր ապ. վարչութեան տեղեկագիրը :

Պոլիսն ալ, որ մաս կը կազմէ Միջին, աւելի ճիշդ Մօտաւոր Արեւելքի, նոյնպէս կը պահէ 20 – 25 դպրոցներ : (Երկուքը դիսէ) : Աշակերտներու թիւը կը հաշուէն 3500 - 4000 : Ս. Ծննդեան պատրաստութիւնները կը տեսնուին :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

ԿԵԴՐ, ԿՈՄԻՏԷՆ ՆՈՐ ՀՈԳԵՐՈՒ ԱՌՋԵՒ

Խ. Միութեան կեդր. կոմիտէն ժողովի նստած է քանի մը օրէ ի վեր : Քաղաքական չրջանակներու մէջ անձկութեամբ կը հետեւին այս ժողովին, զանազան ենթադրութիւններ ընելով : Լուրերը հակասական են եւ դժուար է տեղեկանալ բուն էրականութիւնը : Բ[illegible] ակոյս չկայ թէ օրակարգին [illegible] տուին հրատապ հարցեր, [illegible] ազգային ապրելամտութեան :

Միջազգային մամուլէն կը քաղենք կարեւոր տեղեկութիւնները, որոնք ընդհանրապէս հիմնուած են դիւանագիտական աղբիւրներու վրայ : Նիստերը դռնփակ ըլլալով, օտար թղթակիցները մեծ դժուարութեանց կը հանդիպին, տոյժ լուրեր քաղելու համար :

Անդրեւաքսոն գործակալութիւնները կը հաստատեն թէ բուռն քննադատութիւններ տեղի կ'ունենան ընդհ. քարտուղարին՝ Խրուշչեւի դեկուցման առթիւ : Առաջին ժողովն է այս որ կը դումարուի կուսակցութեան վերջին համագումարէն ի վեր (մարտ), երբ որոշուեցաւ հատուածական ղեկավարութիւն հաստատել, վերջ տալով անհատի պաշտամունքին :

Իրապէս աղբիւրէ հաղորդուած տեղեկութենց համաձայն, օրակարգին վրայ կը դտնուին հետեւեալ երեք հիմնական խնդիրները .—

1· Արտաքին գործեր, մասնաւորապէս Հունգարիոյ եւ արեւելեան Եւրոպայի կացութիւնը :— 2· Բնակարանի տագնապը.— 3· Վերադաստիարակում երիտասարդութեան համաձայն Մարքս - Լենինեան վարդապետութեան : Այս առթիւ կ'ըսեն թէ խիստ քննադատութիւններ կատարուած են տեղական կոմիտէներու մէջ եւ չատ մը քարտուղարներ չեն վերընտրուած :

Ամերիկեան աղբիւրէ կը հաւաստեն թէ ազդեցութեան պայքար մը կը մղուի Կրեմլինի մէջ, թէ սթալինական խմբակ մը յուսահատօրէն կը փորձէ տիրապետել կարմիր բանակին վրայ : Նոյն աղբիւրին համաձայն, Նախագահական Խորհուրդը (Պրեզիդիում) ամէնէն ծանր տագնապը կ'անցընէ 1953էն ի վեր : Մինչեւ անդամ կը վախցուի որ զանգուածային եւ արիւնալի մաքրագործումներ կատարուին : Պայքարի ճակատին վրայ կը դտնուի նաեւ ազգ. պաշտպանութեան նախարարը, մարեչալ Ժուկով : Հունգարիոյ ապըստամբութիւնը եւ արեւելեան Եւրոպայի, նոյն իսկ Խ. Միութեան մէջ ծագած խլրտումները մեծ մտահոգութիւն կը պատճառեն :

Կ'ըսուի թէ հին Սթալինականները, Վորոշիլով, Մոլոթով եւ Քականովիչ, կ'աշխատին ազդել բանակին վրայ նախկին զօրավարներու միջոցաւ որոնք պաշտօնանկ եղած են Սթալինի մահէն ետքը : Կը նշանակէ թէ պիտի պայքարին Խրուշչեւի դէմ, որ առ այժմ տիրապար կը վարէ Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարութիւնը : Իրազեկներու կարծիքով, եթէ Սթալինականներուն ազդեցութիւնը չափազանց զօրանայ, մարեչալ Ժուկով կրնայ մաքրագործման ձեռնարկել :

Կարծողներ կան թէ այս համատարած տագնապը կրնայ տիպել Խ. Միութիւնը որ մեղմացնէ իր տիրապետութիւնը արբանեակ երկիրներու վրայ, տնտեսական դիջումներ ալ կատարելով :

Ամէն պարագայի մէջ, ընդհանուր կարծիքն այն է թէ Սթալինականներու եւ հակասթալինականներու այս պայքարը ուշ - կանուխ պիտի յանգի նոր մաքրա -

(Շար. ը կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

«ԿԵԱՆՔԸ ՀԻՆ ՀՌՈՎՄԷԱԿԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ ՎՐԱՅ »

Նոր ստացայ Վահան Թոթովենցի այս գիրքը, գեղեցիկ տպագրութեամբ :

Թանկագին հատոր մը, որ կորսուած կը համարուէր, տարաբախտ գրագէտին աճսորէն ետք :

Նախապէս հրատարակուեցաւ «Նայիրի» շաբաթաթերթին մէջ :

Խմբագիրը պատմեց թէ ինչպէս ձեռք անցուցած էր մէկ հատիկ օրինակը, Ամերիկայի մէջ, Թոթովենցի ազգականուհիէն (Էրոջ աղջիկը) :

Այժմ լոյս կը տեսնէ էտվան հրատարակչականին կողմէ :

Միջանկեալ, կ'արժէ ջերմապէս շնորհաւորել այս հրատարակիչը, (Եդ. Պողպատեան), համեստ աշխատաւոր մը, որ հրատարակչական հաստատութեան մը գործը կը կատարէ միս – միենակ :

Բսանեւեօթներորդ հատորն է այս : Շարքը շարունակելի :

Էտվան կը փնտռէ կը գտնէ սպառած, մոռցուած կամ կորսուած հատորներ, կը շարէ, կը տպէ եւ անմիջապէս լոյս աշխարհ կ'ընծայէ ընտիր տպագրութեամբ, մասնաւորապէս հոգ տանելով կողքի պատկերներուն :

Գիներն ալ՝ միշտ մատչելի :

Թոթովենցի *Հռովմէական ճանապարհը* կը բացուի հրաշալի պատկերով մը.

— *Մայրս գնում է դամ՝ կովը կթելու : Գնում է եւ երկար ժամանակ չի վերադառնում :*

— *Քա, աղջի, հարսն ի՞նչ եղաւ,— յանկարծ բացագանչում է հօրաքոյրս — դամ գնաց ու չեկաւ :*

Վազում են դամ, տեսնում են մօրս՝ կովի մօտ նստած, դրկում — մի կապուտաչեայ երեխայ :

Այդ երեխան ես էի»:

Սկիզբէն մինչեւ վերջը, պատմութեան էջերը կը սարսռան այս կարգի պատկերներով :

Ոչ մէկ բռնի ճիգ՝ տպաւորութիւն գործելու : Ամէն ինչ քնական եւ բարախուն .

Էջերը կը դարձնէէ եւ ձեր առջեւ կը վերակենդանանայ ծանօթ քաղաք մը՝ իր փողոցներով, տուներով, ամենօրեայ կեանքով ու բարքերով :

Տիպարները կը շարժին, կը խօսին . կը գործեն ձեր առջեւ :

Տողեր, հատուածներ կան որոնք շունչ եւ մարմին են : Շարժանկարը հին հռովմէական ճամբուն վրայ փռուած ոստանի մը որ կը կոչուէր Խարբերդ :

Երբեմն մէկ բառ եւ բացականչութիւն մը, պարզ ակնարկ մը կը վկայեն թէ ձեր դիմացն ունիք վարպետ մը որ տակաւին ընդունակ էր նոր ստեղծագործութիւններ պարգեւելու ;

Ո՞ր հրէշը մարեց իր արեւը : Ո՞ւր եւ ե՞րբ . . . .

Ո՞ւր կորան իր տառապանքի ընկերներն ալ : Ե՞րբ եւ ի՞նչպէս . . .

Գոնէ գերեզման եւ յուղարկաւոր ունեցա՞ւ, թէ անհետացան այնպէս ինչպէս այն բազմութիւնները որ կը շնչէին հին հռովմէական ճանապարհին վրայ : Վ.Ա.Հ.Է.

ՊԱՐՊՈՒՄԸ ՎԵՐՋԱՑԱՒ

❖

ԱՑԺՄ ԶԲԱՂԱԾ ԵՆ ՋՐԱՆՑՔԸ ՄԱՔՐԵԼՈՎ

Անգլեֆրանսական զօրքը երէկ ամբողջովին հեռացած պիտի ըլլար Փորթ Սայիտէն : Անգլիացի հրամանատարին՝ զօր. Սթոքուէլլ տեղ Սուէզի ընկերութեան պաշտօնատունը մտաւ միջազգային զօրամասին հրամանատարը, հոն հաստատելով իր բանակատեղին , մինչեւ որ քաղաքը Եգիպտացիներուն յանձնէ : Վերջին պահուն զերիներու փոխանակութիւնն ալ կատարուեցաւ : Եգիպտացիները Փորթ Սայիտ բերին 472 անգլիացի մասնագէտներ որոնց պաշտօնն էր պահպանել Անգլիացիներուն ձգած պինուորական մեքենաները : Դաշնակիցներն ալ բերին 366 Եգիպտացիներ որոնց 166ը Ֆրանսական չողենաւ մը դրուած էին իրենց պատանդ : Տակաւին կը փնտռեն այն անգլիացիսպան որ առեւանդուած էր :

Եգիպտական թերթերը կը պահանջեն վար առնել Լրանցքի հիմնադրին՝ Լեսեփսի արձանը : Կառավարութիւնը պատասխանեց թէ ուրիչ արձան մը պիտի հաստատեն , յարդելու համար առժամեայ զրաւման զոհերուն յիշատակը :

Լրանցքին մաքրագործումը սկսած է արդէն : Լաւատեսներ կը կարծեն թէ պիտի լրանայ մինչեւ Փետրուարի վերջը : Լրանցքին երկայնքը կը զործեն 14 հոլանտական, եօթը վերմանական, հինգ դանիական, հինգ իտալական, մէկ պել - ժիական եւ մէկ չուէտական նաւեր : Լեհական նաւեր ալ պիտի մասնակցին : Կը կարծուի թէ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը Գահիրէ պիտի երթայ մօտէրբս, բանակցելու համար «դիւանագիտական» մաքրագործման մասին. այսինքն՝ ճշդելու Լրանցքին ապագայ կարգուսարքը : Արեւմտեան պետութիւնները ետ չեն կեցած միջազգային վարչութեան զրաղիչն :

× Անգլիական կառավարութիւնը սպիտակ տետրակ մը տպեց եգիպտական արշաւանքի մասին : Տեղեկագիրը առ առաւելն 650 կը հաշուէ մեռած Եգիպտացի - ներուն թիւը : Զոհերու ընդհ. թիւը կը հաշուեն 2700, որոնց 1200ը թեթեւ, իսկ 900ը ծանր վիրաւոր : Քաղաքային զոհերը այս թիւին մէկ քառորդը կը կազմեն : Փորթ Ֆուատի (Ֆրանսական զօտի) եւ զինական զոհերուն թիւը կը հաշուեն մօտ հարիւր :

×Եգիպտական թերթերը զրած էին թէ ընկղմած է Ֆրանսական «Ժան Պարթ» զրահաւորը : Ֆրանսացիներու կողմէ գերի բռնուած եօթը եգիպտացի սպաներ այցելեցին զրահաւորը, Թուլոնի մէջ, եւ զարմացան որ ոչ մէկ վնաս կրած է : Այս խմաստով ալ հեռագիրները ուղղեցին իրենց ընտանիքներուն :

× Ազգաժողովը կը շարունակէ քննել անգլիական, Ֆրանսական եւ իսրայէլեան հպատակներու արտաքսման խնդիրը : Ամերիկեան պատուիրակը պահանջեց զգրեցնել հալածանքները : Անյայտ կը մնայ 900 Հրեաներու ճակատագիրը : Շատեր ալ հոն վար զրուած են իրրեւ պատանդ : Խ. Միութեան պատուիրակը պնդեց թէ Ֆրանսա եւ Մեծն Բրիտանիա դաւ մը սարքած էին եգիպտական կառավարութիւնը տապալելու եւ Լրանցքին տիրանալու համար :

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երուսաղէմէն հասած հեռագիրները կը հաստատեն թէ նոր պատրիարքին ընտրութիւնը պիտի կատարուէր Դեկտ. 20 – ին : Միաբանական ժողովը հնգանդան ցանկ մը կազմած էր : Տեղեկութիւններ կը պակսին արդիւնքի մասին :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ պաշտօնանկ առաջնորդը, Շաւարշ եպիսկ. Գալայճեան դատ բացած էր Սուրիոյ Գերագոյն Ատեանին առջեւ, Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան եւ կառավարութեան դէմ, որ ճանչցած է ընտրութեան օրինաւորութիւնը : Գերագոյն Ատեանը լսած է գործը եւ մերժած է զայն :

Ե՞րբ խելքի պիտի գան այս անոպաները . .

Հայոց բառի, հո՞ւր տալու տարբեր ձևերն ունի, հետևյալ պես թվարկելով ու մեկնելով.

«... tâchaient de se surpasser les unes et les autres par leurs vertus.»

Ընտրություն «պիտի ելնեին» ձևի, հետևյալ պես բացատրելով ու մեկնելով.

Ս. Կեսարացին ցույց կու տայ, որ «պիտի» բառը ոչ միայն ապագայ ժամանակի նշան է, այլ և ներկա ժամանակի, ինչպես նաև անցյալ ժամանակի, ինչպես որ ասում է Ագաթանգեղոսը. «Եւ զայս ամենայն պիտի էր ինձ գրել ի գրոց հնոցն, զոր ինձ ետուն ի Հռոմայեցոցն»։ Եւ Եզնիկ ասում է. «Ոչ պիտի էր ինձ ասել զայս ամենայն»։ Եւ Ագաթանգեղոսի մեջ կարդում ենք. «Եւ ոչ պիտի էր ինձ ասել զայս ամենայ

րէ, Մնունդի այս իրիկունով, տանը տան-դուղներուն քարերը ծակծկելով, իր հի-նաւուրց կօշիկներուն սուր կրունկներո-վը ...

×

Անցնելով արագ Քաթերինա Սաեփա-նովնայեան դրան առջեւէն, ուրկէ կուգայ տառապող երկաթէ փոքրիկ մահճակալին ճիչը, կ'իջնեմ փողոց :

Տօնի չունչը, խենդերու պէս կը դառ-նայ քաղաքին վրայ ...

Փողոցի մը անկիւնը, ուր սուր հով մը կը փչէ, կանգ կ'առնեմ վանդակներու առջեւ, ուր խեղճ կապիկ մը, եւ ահեղ՝ առիւծ մը ցուցադրուած են քով քովի ...

Ցեղոյ կը սկսին, վաղեմի Պուէվաւ Սէն Միշէլին կրպակները, ուր կուրցնող լոյ-սերու տակ, ծախուածները դնող չկայ :

Ցուրտ է : Տեղ մը, նիհար, մաքուր հագուստներով, ակնոցաւոր ծեր օրիորդ մը, բարդ փոսթալներ կ'ընտրէ : կը յու-սայ առնչմով, տակաւին ինքզինքը չկ-չեցնել, թերեւս ալ սիրցնել, երեւակա-յական դարձած անձերու, ժամանակին եւ միջոցին մէջ ցիրուցան ...

Քաֆէներուն մէջ, արդիական աղջիկ-ներ, իրենց պէէհները մասնաւոր ան-պատկառութեամբ մը տնկած են իրենց դանկերուն մէկ կէսին վրայ :

Միւս կէսէն դուրս կ'իյնայ ականջ մը եւ կեղծ յօնքի մը ծայրը : Իրենց ընկերա-ցող մանչերուն հետ, անոնք հեռու են Ցխուսի Սուրբ Ծննդեան վրայ խորհելէ : Օթոյի եւ սինեմայի աստղերուն վրայ կը դառնան խօսակցութիւնները եւ իղձերը ... կը քալեմ Պուլվառէն վար մեքենարար, յետոյ կը դառնամ վեր :

Նոյն անկիւնին մէջ, տակաւին ծեր օր-իորդը բարդ փոսթալներ կ'ընտրէ : Բայց վերի անկիւնի վանդակին մէջ, մարդոց առջեւ սիրաբար ըմբոստացող առիւծը, ներս տարած են : Իսկ կապիկը տակաւին կը ժպտի ...

×

Դեռ քիչ մըն ալ Պուլվառին ցուրտը, եւ բազմութեան ամայութիւնը, եւ Պիտի հասնիմ սենեակիս ջերմութեան եւ լոյ-սին :

Եւ ահա քովէս կ'անցնին, ամբողջ խումբ մը սայլեր, ծանրաբեռնուած Ծննդեան բարեբաստիկ ղալարներով :

Մառիէ կ'երթան, պատրանք ծախելու ...

Անոնց մէկուն էն զազաթէն, ամբողջ խուրձ մը կ'իյնայ վար, փողոցին ցեխին մէջ : Օթօները կ'անցնին, կը կոխոտեն, բայց տակաւին կը մնայ հոն : Կը նեռուիմ առաջ ու կը վերցնեմ ձեռքերուս մէջ. — բախտի ղալարն է ... Բախտ ... Այսինքն նոր ամբաստանութեան մը սկիզբը ...

Բայց եւ այնպէս, երազային երջանկու-թեան խորհրդանշանն է ան, անդուժե-լիօրէն միամիտ ձեռքերուս մէջ ...

Առասպելական անտառներուն խորը ապրող վհուկի մը չափ աւելորդապաշտ դարձած, ամուր բռնած բախտին ղալա-րը, կը վազեմ տուն :

Կը մտցնեմ, սենեակս տանող ութ-յարկերուն քարէ սանդուխները, բախտին ղալարը միշտ ձեռքս :

Ամէնէն վերը, տատամսումի կծկում մը կ'ունենամ, խորհելով որ չըլլայ թէ ամերիկեան հնդկահաւով ծանրաբեռն Քաթերինա Ստեփանովնան, դուշակէ բախտի կարելիութիւն մը ինծի համար ..

Կը հասնիմ ապահով՝ սենեակս : Երկու կատուներս իրենց դունչերը եւ թաթերը կ'երկարեն դէպի բախտին ղալարը ...

Ազատ թափառաններու եւ բարձր բնու-թեան թարմ բոյրով կը լեցուի չորս դին ..

Սենեակիս մէջտեղը, կատուներս, խօ-լարար եւ հեգնանքի քմծիծաղով մը, կը խաղան բախտին ղալարէն դեռին դլոր-բած, երազային ճերմակ գնուիկներուն հետ ...

ՄԱՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՑ

★

ՄՄԲ.— Ինչպէս գրած էինք, հանգուց-եալ Դերենիկ Դեմիրճեան ձեռնարկած էր նոր վէպ մը գրելու, *Մեսրոպ Մաշտոց*, «Վարդանանք»ի ուղղութեամբ : Երեւանի «*Սովետական Գրականութիւն*»ը հրատա-րակեց վէպին առաջին մասերը, հոկտեմ-բերի եւ Նոյեմբերի թիւերուն մէջ : «Ս. Հայաստան»էն կ'իմանանք թէ հեղինակը չէ կրցած լրացնել ամբողջ գործը :

Ահաւասիկ հատուած մը, որ կը ներկա-յացնէ այդ շրջանին մթնոլորտը, երբ ա-պագայ Ս. Մեսրոպը պիտի յղանար սե-փական տառեր ստեղծելու գաղափարը.—

×

Հայկերոյթը վերջացաւ : Հոգեւորա-կանները մէկ մէկ, խումբ խումբ վերկա-ցան տեղերից եւ արքայամօրը չնորհա-կալութիւն յայտնելով սկսեցին կամաց կամաց դուրս դալ բակից եւ հաւաքուիլ առաջին իսկ պատահած չէնքում : Դա արքունի արհեստանոց « գործոց տունն էր» ուր նստած էին ու անկարգ ցրուած դարբինները, խառատները, գինադործ-ները : Նրանք դադարեցրել էին աշխա-տանքը : Լուր էին առել որ Շապուհ ար-քան հրովարտակ է արձակել Հայոց աշ-խարհից երան քշել հարիւր հազար երէց (ընտանիք) :

Ասորի, յոյն, պարսիկ հոգեւորական-ներն ուրախացան եւ չարախինդ նայեցին արհեստաւորներին եւ խմբուելով մին-սին (թէեւ թշնամիներ էին նաեւ իրար) սկսեցին փսփսալ փոխանակելով իրենց վերին աստիճան դոհունակութիւնը :

Հայ արհեստաւորները խիստ անհան-դիստ էին :

— Ամէնից շատ արհեստաւորներիս կը տանին, բարձր ձայնեց դարբնոցապետն առատաձօրուս դէմքը տարածելով դէպի հանաքուածները :

— Վաճառականներին կը տանին, ա-ռարկեց մի նիզակագործ համոզուած որ ճիշդ է լուրը :

— Մեզ էլ կը տանեն, վաճառականնե-րին էլ, գինուորականներին էլ, ամէնքին էլ, խօսեց մի ալեւոր փականագործ դառ-նալով դէպի Արտաւազդը :

Ամէնքն էլ գիտէին որ Արտաւազդը կանգնած էր դրսում, վրանի մուտքի մօտ, եւ չէին համարձակւում մտնել : Ոչ ոք չէր համարձակւում ներս մտնել առանց նրա հրամանի : Արտաւազդը կանգնած էր դրսում, վրանի մուտքի մօտ, եւ չէիմաչէ՝ ինչ անել : Որպէս մի անհանգիստ աշխոյժ եւ անհամբերու-թիւն, որպէս մանուկ հասակի անզուսպ հետաքրքրութիւն, շատ կ ը ցանկանար նա՝ ծաի նման թռչել, կամ փայլակի նը-ման սլանալ, եւ մի քանի վայրկեանում ընդհատել ամբողջ բանակը, ամէն ինչ տեսնել, ամէն ինչ քննել, բայց իւր մի այդպիսի հետաքրքրութիւնը կարող էր անվայել եւ մինչեւ անդամ կասկածաւոր երեւնալ շատերին : Այդ էր, որ նրան զսպում էր :

Նա դեռ կանգնած էր վրանի մուտքի մօտ, եւ այն տեղից եւս խիստ հետաքր-քիր բաներ էր տեսնում : Բայց այդ բա-նակը չէր ներկայացնում սովորական բա-նակների այն ուրախ, այն զուարճալի կենդանութիւնը, որով նա իւր ներքին վայելչութիւնը խառնում է հասարակաց բաւականութեան հետ : Գիւղացի աղջիկը, գիւղացի կինը, վաստակ, համարձակ, բերում են իրանց այդիների ամենաըն-տիր պտուղները այնտեղ վաճառելու :

Սամուէլի մօտ նստած էր ծերունի Աբ-բակը եւ լուռ նայում էր նրա վրայ : Մեղմ ծերունի, հասկանում էր անբախտ երիտասարդի զառն վշտերը, հասկանում էր նրա խորտակուած սրտի ծանր վէր-քերը, եւ մի բառ անդամ չէր դնում մըխիթարելու նրան :

Այդ միջոցին պատանի Արտաւազդը կանգնած էր դրսում, վրանի մուտքի մօտ, եւ չգիտէր՝ ինչ անել : Որպէս մի անհանգիստ աշխոյժ եւ անհամբերու-թիւն, որպէս մանուկ հասակի անզուսպ հետաքրքրութիւն, շատ կ ը ցանկանար նա՝ ծաի նման թռչել, կամ փայլակի նը-ման սլանալ, եւ մի քանի վայրկեանում ընդհատել ամբողջ բանակը, ամէն ինչ տեսնել, ամէն ինչ քննել, բայց իւր մի այդպիսի հետաքրքրութիւնը կարող էր անվայել եւ մինչեւ անդամ կասկածաւոր երեւնալ շատերին : Այդ էր, որ նրան զսպում էր :

Նա դեռ կանգնած էր վրանի մուտքի մօտ, եւ այն տեղից եւս խիստ հետաքր-քիր բաներ էր տեսնում : Բայց այդ բա-նակը չէր ներկայացնում սովորական բա-նակների այն ուրախ, այն զուարճալի կենդանութիւնը, որով նա իւր ներքին վայելչութիւնը խառնում է հասարակաց բաւականութեան հետ : Գիւղացի աղջիկը, գիւղացի կինը, վաստակ, համարձակ, բերում են իրանց այդիների ամենաըն-տիր պտուղները այնտեղ վաճառելու :

Նշանակած : Շապուհի դործը քշելն է, մերը՝ քչուելը :

— Հա՛, հա՛, հա՛, հա՛, ծիծաղեց բարձր մի ասորի քահանայ, նկատելի չա-րախնդութեամբ եւ յետ չքշուեց, աչքով արեց միւսներին որ նոյնպէս ուրախա-ցան :

— Դուք ուրախանում էք, հացի տեցեր, դառնաձայն խօսեց մի գինագործ երիտա-սարդ դոզնոցը հագնելով, ի՞նչ եկաք լսուեցիք :

Սա ձեր ժա՞մն է, թէ գերեզմանոցը :

—Իսկ քո ինչն է, վաղը, միւս օր դնում ես, պատասխանեց ասորի քահանան :

Սկսուեց մի վէճ, որի նիւթը տարաւ Հայերի պարբերաբար տարագրելը որ ա-մէնքին յայտնի բան էր :

Գործոց տունը դրաւեց դրսի մարդ-կանց : Անցորդները կանդ առան :

— Կոպիտ էք, կոպիտ, դրա համար էլ ձեղ ամէն տեղից քշում են, Թշուառական-ներ, — դայրացաւ ասորի քահանան ու ծաւալուեց, — ապղ չէք, ժողովուրդ չէք, դրա համար են քշում :

— Իսկ դուք ի՞նչ էք տղած ասիկեր :

— Մենք Աստծոյ պաշտօնեաներն ենք, որո՞ իրաւամբ խօսում ես մեզ վրայ — բողոքեց ասորի քահանան :

— Դուք ի՞նչ եկեղեցու պաշտօնեաներ էք, դուք խժռողներ էք : Հը՛, փորդ տեղ կա՞յ, եկ ինձ կեր :

Աղմուկը աստակացաւ :

Ընդարձակ էր չէնքը : Շուտով լցուեց արհեստաւորներով եւ տղած, կուչտ հոգեւորականներով : Եւ քանի որ հրա-պարակի ամբոխը չէր կարողանում խմա-նալ, թէ ինչ է պատահել այնտեղ, սկը-սեց լցուել ու ճնշել իրար : Մղել ու մղ-ուել այն կողմ, յետոյ էլ խուժել ներս :

Աքսորի, աղքի, եկեղեցու վէճը փոխ-ուեց կրօնականի եւ քանի գնաց մոլեդ-նեց : Մի սրամօրուք խոժոռ աչքերով հայ քահանայ յայտարարեց որ հայ կոչուած եկեղեցին հայկական չի :

— Հապա ի՞նչ է, հարցրին նրան դեսից դենից :

— Ես - ժա - կա - ա - ան — արհա-մարհոտ հօր հեղնեց հայ քահանան — «հապա ի՞նչ է» վեր ցցեց սուր մօրուքն ու յաղթական նայեց հաւաքուածներին :

— Դուրս ես տալիս յիմար դլեխ— կոպ-տեց նրան մի մամօրուքը ձկթոտ ասորի քահանայ՝ ինքը ցցուելով նրա մօրուքի դէմ, եկեղեցին հայկական է միայն լե-զուն հայկական չի, քանի որ Հայերդ լե-զու չունէք :

Հայ քահանան վրդովմունքով դես ու դեն թափ տուեց սուր մօրուքը եւ վերե-ւից վար նայելով չարեց արագ բարձրա-ձայն .

— Իսկ ձեր լեզուն լեզո՞ւ է, այ սո՞ է, — դայրացաւ մի կարճահասակ դոչ յոյն վանական ու բերանը ծռելով նրան լեզու հանեց :

— Հայոց լեզուն իմ բերանումս է, հրես քո լեզուն, ասաց հայ քահանան ու ինքը իր հերթին ծռեց լեզու - բերանը :

— Բերանինդ ասորերէն է, խելքի ծով, — հեղնեց մի յաղթանդամ ասորի քահա-նայ : Իսկը կ'ուզես՝ ոչ Հայերդ էք Հայ, ոչ եկեղեցիներդ եկեղեցի, Հայերը Աստ-ծի են :

— Այ ողորմի հօրդ, ողորմի հօրդ, ես էլ այդ եմ ասում միշտ, — վրայ բերեց մի կլորերես երիտասարդ ասորի քահա-նայ ու հի՛, հի՛, հի՛ քրքջաց :

— Հաւերես առաջ դցիր՝ խօսքդ ու-տեն, վիրաւորուած դարճաւ նրան մի չի-կանդուր, հայ տիրացու :

— Կը տամ : Հաւերն էլ լեզու ունեն, դուք ի՞նչ ունէք, ողորմելիներ, ծիծա-ղեց մի ուրիշը :

— Հայերդ մի քիչ էլ հա՛, հա՛, հա՛, Ցոյն էք, ձեռքը պատեցրեց արհամար-հանքով թաւաճայն մի յոյն քահանայ, աւելացրեց մեծամիտ եղանակով :

— Աւանակի լլուխդ վկայ, որ ցցում ես Հայոց եկեղեցում, — դոռաց նրա վը-րայ հայ տիրացուն, — սպասէք յոյն-ասորի աւանակներ, դուրս կ'ածենք ձեղ Հայոց եկեղեցուց :

Գործոց տունը լցուեց դառնաձայն ծաղ-րանքով, առելութեամբ, չար դուարճու-թեամբ, արհամարհանքով : Մթնոլորտը չիկացաւ :

— Դուրս արքունի գործոց տնից, — սա ձեր տեղը չի, դայրալի մէջ գլորուեց երեսը մրոտ, բրդոտ դարբնոցապետը, դուրս, թէ չէ բահով դուրս կ'ածեմ, պա-րապ հայհոյակերներ :

— Ո՞ւմ դուրս կ'ածես, ո՞ւմ աչխարհն է սա, որ դուրս ածես : Քեղ կ'ածեն դուրս, դոռաց նրա վրայ ասորի մի վա-նական եւ բարձրացրեց դաւազանը :

— Հապա ումի աչխարհն է, ո՞ւմ աչ-խարհն է, — բարկութիւնից խեղդուելով մչմչաց մի բրդոտ հայ քահանայ եւ դունդունիկի գլորուեց մէջտեղ : — Ո՞ւմ աչխարհն է :

— Մեր աչխարհն է, պանրի տիկ, դո-ռաց յետեւից մի յոյն ծաղրադէմ քա-հանայ :

— Մի ճամբայ տուէք, — առաջ մղ-ուեց մոզերի խմբի մի սեւադէմ մոզ, ինչո՞ւ էք դուք կուռւմ : Այ, տեսնում էք, ամէնքդ, ինչ որ կաք այստեղ, Վիրք, Աղուանի, Երան, Աներան՝ բոլորդ վերջը Պարսիկ էք :

ԴԵՐԵՆԻԿ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ

ԲԱՆԱՒՈՐ մը անտուկ մը կը չինէ քա-նի մը կտոր տախտակով : Մէկ ձեռքով բռնած է տախտակը, միւսով՝ ուրագը եւ չրթունքներով բռնած է դամը :

— Ուշադրութիւն ըրէ դամը չկլլես, կ'ըսէ անցորդ կին մը :

— Հըդ չէ, ուրիշ ալ ունիմ կը պատաս-խանէ բանուորը :

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ ՅԱՌԱՋԸ

ՍԱՄՈՒԷԼ

●

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 - 400)

Գ. ԳԻՐՔ

2.— ՄԻ ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՈՂՋԱԿԷՋ

●

Բայց եթէ իրանց մոլորութեան մէջ մը-նային : Այդ միտքն էր, որ ալեկոծում էր նրա խռովեալ սիրտը, այդ միտքն էր, որ տարտափելի կերպով կեղեքում էր նրա հոգին : Որդին նոյնն էր մտածում հօր մասին, ինչ որ հայրն էր մտածում որդու մասին : Երկուսն էլ միմեանց կորած էին համարում, երկուսն էլ միմեանց մոլոր-ուած էին համարում : Հայրը մի յարմար առիթ էր որոնում բացատրելու որդու հետ եւ իւր փափաքները արտայայտելու նրան : Որդին նոյնպէս որոնում էր մի յարմար ժամ, մի յարմար րոպէ, խօսե-լու հօր հետ եւ իւր բոլոր ցաւերը թա-ւլու հօր առջեւ : Նա չտապում էր անել այդ, քանի դեռ բանակը չէր չարժուել իւր տեղից, քանի դեռ ճանապարհ ընկած չէր նա դէպի Պարսկաստան : Երբ իւր դիտաւորութիւնները կ'ուշացնէր, երբ նրանք կ'անցնէին Արաքսը, այնուհետեւ ամէն յոյս կորած էր համարում ...

Սամուէլի մօտ նստած էր ծերունի Աբ-բակը եւ լուռ նայում էր նրա վրայ : Մեղմ ծերունի, հասկանում էր անբախտ երիտասարդի զառն վշտերը, հասկանում էր նրա խորտակուած սրտի ծանր վէր-քերը, եւ մի բառ անդամ չէր դնում մը-խիթարելու նրան :

Այդ միջոցին պատանի Արտաւազդը կանգնած էր դրսում, վրանի մուտքի մօտ, եւ չգիտէր՝ ինչ անել : Որպէս մի անհանգիստ աշխոյժ եւ անհամբերու-թիւն, որպէս մանուկ հասակի անզուսպ հետաքրքրութիւն, շատ կ ը ցանկանար նա՝ ծաի նման թռչել, կամ փայլակի նը-ման սլանալ, եւ մի քանի վայրկեանում ընդհատել ամբողջ բանակը, ամէն ինչ տեսնել, ամէն ինչ քննել, բայց իւր մի այդպիսի հետաքրքրութիւնը կարող էր անվայել եւ մինչեւ անդամ կասկածաւոր երեւնալ շատերին : Այդ էր, որ նրան զսպում էր :

Նա դեռ կանգնած էր վրանի մուտքի մօտ, եւ այն տեղից եւս խիստ հետաքր-քիր բաներ էր տեսնում : Բայց այդ բա-նակը չէր ներկայացնում սովորական բա-նակների այն ուրախ, այն զուարճալի կենդանութիւնը, որով նա իւր ներքին վայելչութիւնը խառնում է հասարակաց բաւականութեան հետ : Գիւղացի աղջիկը, գիւղացի կինը, վաստակ, համարձակ, բերում են իրանց այդիների ամենաըն-տիր պտուղները այնտեղ վաճառելու :

Շինականը իւր տնտեսութեան ամենալաւ բերքերը այնտեղ է տանում : Քաղաքացին իւր բազմատեսակ վաճառքների մթերքը այնտեղ է բաց անում, եւ բանակը մի կենդանի ծովավաճառի կերպարանք է ստանում : Մթնում է հարցասէր ամբո-խը եւ լսում է պինուորների քաղցր երա-ժշտութիւնը : Դրանցից եւ ոչ մէկը չէր երեւում : Այդ բանակը, որպէս մի կոր-ծանող եւ ապականող հրէշ, իւր չոլերը անապատ էր դարձրել, եւ ինքը ապրում էր խորին ամայութեան մէջ : Ոչ ոք չէր մերձենում նրան, եւ ամէն ոք փախչում էր նրանից : Նա կերակրւում էր այն անբաւ յափշտակութիւններով, որ ազատ ձեռքով կողոպտել էր չէրքակայքից : Նա հարստացել էր այն անհուն աւարներով, որ աւազակաբար հինահարել էր իւր ա-ւերակ դարձրած քաղաքներից : Բայց այս մտածութիւնները չէին զբաղեցնում պա-տանի Արտաւազդին : Նրա սուր ուշադը-րութիւնը դրաւել էր մի այլ տեսարան :

Մերուժանի վրանի առջեւից դիպուած կառափների ահարկու բլրակները արդէն անհետացել էին : Հաւաքելով մեծ տոպ-րակների մէջ, ուղտերի մի ամբողջ կա-րաւանի համար բեռներ էին պատրաս-տել այն կառափներից : Բայց նրանց տե-ղում այժմ կառուցանում էին մի այլ բլուր : Մարդիկ եռանդով աշխատում էին այնտեղ, եւ մի տեսակ ազիւսաձեւ մոյզ-թիապոյն նիւթեր չտապով կուտակում էին միմեանց վրայ : Տարօրինակ ամբար-տակը հետզհետէ բարձրանում էր եւ մը-ռայլ կերպարանք էր ստանում : Աղիւ-սաձեւ նիւթերի հետ, իրրեւ նեցուկ, դնում էին փայտի եւ տաշեղի կտոր-տանքներ : Երբ վերջացրին, ամբարտակը մի ահագին խարոյկի ձեւ ստացաւ :

Այդ երեւոյթը դրաւեց եւ Սամուէլի ուշադրութիւնը, որը ընկղմանած տեղից բարձրացաւ եւ նստեց : Նայում էր, բայց որոշել չէր կարողանում, թէ ինչ էր տե-սածը : Ծերունի Աբրահը նոյնպէս ոչ սա-կաւ հետաքրքրուած էր այդ օտարոտի տեսարանով :

— Ո՞վ է իմանում, դարձեալ մի ստատ-նայական բան կը լինի ... ասաց նա դլ-լուխը տարակուսական կերպով չարժե-լով, եւ ձեռք տարաւ դէպի ճաղատ ճա-կատը, հովանաւորելու աչքերը արեւի չողքերից, որ արգելում էին նրան տես-նել :

Շատ չանցաւ, գինուորները բերեցին մի քանի խումբ չղթայակապ, սեւադէստ պերիներ, եւ կարդով կանդնեցրին խա-րոյկի չուրջը : Դրանք թուով մի քանի հարիւր եպիսկոպոսներ, վարդապետներ եւ երէցներ էին. գլուխները քարչ ձգած, խորին տխրութեամբ նայում էին սրբա-զան դերիները խորհրդաւոր խարոյկի վը-րայ, ուր մի քանի րոպէից յետոյ, պիտի այրուէր նրանց սիրտը, նրանց հոգին ...

ՈՒՆՑԻ

դործումներու :

Փարիզ հասած տեղեկութեանց համա - ձայն, լուրջ խլրտումներ տեղի ունեցած են Մոսկուայի Գաղանովիչ եւ Լենինկրա- տի Պուտիլով դործարաններուն մէջ, դործադուլի սպառնալիքով : Մոսկուայի համալսարանին մէջ ցոյցեր կատարուած են Խրուշչեւի դէմ : Անկարգութիւններ ծագած են նաեւ Ուրալի չրջանին եւ Դոնի աւազանին, ինչպէս եւ Մոսկուայի կօչի- կի դործարանին մէջ :

Այս առթիւ հետեւեալ նոր տեղեկու - թիւնները կը հաղորդեն դիւանագիտական աղբիւրէ . —

Արեւելեան Գերմանիան (բոլշեւիկ) հետզհետէ կը խստացնէ իր ապահովու - թեան միջոցները, կանխելու համար որ եւ է ցոյց Ա. Միութեան դէմ :

Ցարաճուն խլրտումներ տեղի կ'ունե - նան պալթեան երկիրներուն մէջ : Կ'ըս - ուի թէ Մոսկուա լուծած է էսթոնիոյ փոքր բանակը, վախնալով որ ապստամ - բութիւն մը կը սարքեն, ինչպէս եղաւ Հունգարիոյ մէջ: Էսթոնիոյ ազգային նախագահը, Օկիւսոհէյ այս լուրերը հա- ղորդելով կ'ըսէ թէ Ռուսերը ծրագրած են հարիւր հազար էսթոնիացիներ, Լաթվիա- յիներ եւ Լիթուանացիներ աքսորել դէպի արեւելք (Սիպերիա եւն.), «հողագործա- կան աշխատանքներու համար» : Նախա - գահին յայտարարութեան համաձայն Ռուսերը «բոլորովին կորսնցուցած են պալթեան երկիրներու երիտասարդու - թիւնը : Ուսանողները կը մերժեն ռուսա- կան դասախօսութիւնները եւ ազգային դգացումները հետզհետէ կը զօրանան » :

Ուշադրաւ է որ Մոսկուա կանչուած են արբանեակ երկիրներու բոլոր խորհրդա- յին դեսպանները, Կեդր. Կոմիտէի ժողո- վին առթիւ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՏՕՆԱԿԱՆ օրերու առթիւ աւանդական ընդունելութիւնը տեղի ունեցաւ Էլիզէի պալատին մէջ, սովորականէն կանուխ : Ի դիմաց դեսպանական մարմնին խօսե - ցաւ պապական նուիրակը, վերապայծառ Մարելլա, մաղթելով որ «պալիք տարին նուաղ խռովայոյզ ըլլայ» : Հանրապետու- թեան նախագահն ալ մաղթանքներ ուղ - ղելով ըսաւ. — «Ֆրանսան ապակիէ տուն մըն է, ծածկելիք բան չունի » :

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ վարչապետը, Նեհրու, չարք մը ճառեր խօսեցաւ Նիւ Եորքի մէջ : Թելադրեց ազդերը ազատել վոխադարձ երկիւղէն : Ցետոյ չնորհաւորեց Ազգա - ժողովը եւ պատուիրակները «որոնք ըս - տանձնած են բովանդակ աշխարհի պա - տասխանատուութեան ծանրութիւնը եւ կրցան արիաբար քննել զանազան հար - ցեր վերջին չաբաթներու ընթացքին : Ը- սաւ թէ անբնական է որ օտար պինուոր - ներ դոնուին ուրիշ ազգի մը հողին վրայ :

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ պինուորական ատեան - ները ցարդ 21 մահավճիռ արձակած են, համաձայն ռատիօ Փեշթայի դեկուցման : — Հանքագործները վերջնագիր մը ուղ - ղեցին կառավարութեան, պահանջելով վարչապետ Քատարի հրաժարումը, խոր- հրդային զօրքին հեռացումը եւ ազատ ընտրութիւններ : — Կառավարութիւնը արձակեց սենիքաններու վարիչը, Շան - սոր Պալի, սակայն ձերբակալութիւննե - րը կը չարունակուին պատրի մէջ : Կա - ռավարութիւնը միշտ ընդդիմութեան կը հանդիպի, զանազան ծրագիրները դոր - ծադրելու համար :

ՄԱՌԵՇԱԼ ԹԻԹՕ ուղեւորութիւն հրա - իրուեցաւ պաչտօնապէս : Այցելութեան թուականը ճչդուած չէ տակաւին :

ՍՈՒՐԻՈՑ կառավարութիւնը մերժեց Մ. Նահանգներուն առաջարկը՝ քան - դուած նաւթագծին նորոգման մասին :

500 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐի վարկ մը պիտի տրամադրուի Անգլիոյ, Արտածում - նե - րուած Դրամատան կողմէ, քարիւղ գնե- լու համար Մ. Նահանգներուն մէջ :

ԿԻՊՐՈՍի Ֆամակուսթա նաւահանգս - տին մէջ ընդհ. գործադուլ մը սարքուե - ցաւ, իբրեւ բողոք նոր սահմանադրու - թեան դէմ : Բոլոր խանութները եւ գրա - սենեակները փակուեցան : Նաւահանգստի աշխատաւորներն ալ դադրեցուցին ամէն աշխատանք :— Նիկոսիոյ մէջ ապան - նուեցաւ անգլիացի ոստիկան մը : Վեց ե- բեւելիներ Մակարիոս արք. ի աքսորա - վայրը պիտի երթան, նոր սահմանադրու- թեան մասին խորհրդակցելու համար :

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ խորհրդարանը վերջնա - պէս վաւերացուց Սարլ մասին կնքուած դաշնագիրը : Շրջանը Գերմանիոյ պիտի կցուի յառաջիկայ Ցունուարին :

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ARMENIE

Հայ Ֆոլկորիք երաժշտութեան Բ· մեծագոյն սկաւառակը 30 սանթ·

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ

Microsillon 33 tours No. mc 20136, durée 45 minutes

VOGUE - CONTREPOINT

Կը պարունակէ 14 հայկական կտորներ (նուագախումբ — երգչախումբ — մեներգ)

ՀԱՅՐԵՆԻՔ, ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՊԱՐ, ԶՈՎ ԳԻՇԵՐ, ԿՈՒՒՆԿ, ԿԱՑՆԵԼ ԵՍ, ՄՇՈՑ ՊԱՐ, ԱՐԻ՛ ՍԷՅՐԱՆ, ԼԱԼԱ ԵԱՐՍ, ԵՏ ԱՌԱՋ - ՇՈՒՇԻԿ, ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ ԵՐԳ, ՇՈՇՊԻ, ՄԱՐԱԼԻ, ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Երգարանով մխասին ստանալու համար դիմել՝ Գին՝ 2600 ֆրանք

ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ 14 Rue Petit, Paris 19, (Bot. 99-22), Record Shop 36 rue de Moscou

Եկեղեցւոյ դիւանատունը *Սկաւառակի վաճառատունները*

Փնտռել նաեւ .—

Ա· Սկաւառակ հայկ· երաժշտութեան միքրոսիոն 20·103 (16 կտոր)

Երեւան, Եայլի, Թաթարական պար, Կաբաւիկ, Արեւելեան պար, Քեզ

Օրօր, Ալագեազ, Պիլիբի, Ատրպէյճան, Նազ պար, Գերիներու երգ, Եարօ ջան, Ցամա, Ղայթարմա, Լէզկինճա, Կովկ· երգ :

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏ· Պատարագ եւ Տաղեր, միքրոսիոն 20·114 (20 կտոր)

Ով գերահրաշ ծաղիկ, Գովեա Երուսաղէմ, Սուրբ Աստուած, Փառք, Մարմին Տէրուճական, Հրեշտակայինք, Սուրբ, Յամենայնի, Հոգի Աստուծոյ, Միայն Սուրբ, Օրհնութիւն, Տէր Ողորմեա, Հայր մեր, Եղիցի: Արժաքսիրու - թեամբ, Ով զարմանալի, Աղին ծով, Այսօր ձայնն Հայրական :

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Տարեկան գերեկոյթ-պարահանդէսը

կիրակի, 3 Փետրուար, ժամը 16-24

LES AMBASSADEURS

Champs-Elysées, 3, Avenue Gabriel

Սեղաններդը կանխաւ ապահովել

ELYSEE 67-03

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Հ· Ց· Դ· Շրջ· կոմիտէն ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ· Ցակոբ Հացագործեանի եւ ընտանեկան պարա - գաներուն, Տիկին Ե· Հացագործեանի կսկծալի մահուան առթիւ :

●

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Հ· Ց· Դ· Սէն Լուի Ակ- նումի էնթակոմիտէն իր խորին ցաւակ - ցութիւնը կը յայտնէ ընկեր Գրիգոր Մու- րատեանի դառնադէտ մահուան առթիւ իր կնոջ, զաւակներուն եւ իր բոլոր պա - րագաներուն: Նոյն տխուր առթիւ ցա - ւակցութիւն կը յայտնեն Ֆր. Կ. Խաչի եւ Նոր Սերունդի մասնաճիւղերը :

Նոյնպէս ցաւակցութիւն կը յայտնեն ընկեր Սարգիս Դանիէլեանի եւ իր պա - րագաներուն, իրենց սիրելի մօր՝ Տիկին Մարիամ անիէլեանի դառնադէտ մահ - ուան առթիւ որ տեղի ունեցաւ Ամերիկա- յի մէջ :

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑՑ

Պոմոնի Ս·Գ· Լուս· եկեղեցւոյ արարողութեանց

Այս երեքշաբթի, Սրբոյն Ստեփանոսի նախասարկաւագին :

Սկիզբ առաւօտեան ժամերգութեանց, ժամը 8: Հանդիսաւոր Սուրբ պատարագ ժամը 10ին: Տօնախմբութիւն Սարկաւա - գաց եւ Դպրաց : (աՇր.)

ՇԱՒՈՒ ԲՆԱԿԱՐԱՆ

Շախու են երկու բնակարաններ Ալ - ֆորվիլի մէջ: Մէկը ունի երկու սենեակ եւ խոհանոց, միւսը՝ երեք սենեակ խո - հանոց: Վճարման դիւրութիւն:

Դիմել՝ 24 ռիւ տիւ Մարշէ, Ալֆորվիլ:

REVEILLONS !!!

Զուարթ եւ հաճելի Ծնունդի եւ կա - դանդի զարթօնքները միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք ճոխ ու պէսպիսուն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

24 ԵՒ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ

ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ,

ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65

Կը խնդրուի նախապէս ապահովել սե - ղանները :

ԳԵՂԵՑԻԿ ԿԱՂԱՆԴԷՔ ՄԸ

Ընթերու Օգնութեան Մարմինը (Փարի- զահայ Տիկնանց Միութիւն) հրապարակ հանած է ընտիր մոխրաման մը Անիի Մայր Տաճարին նկարով,— գեղեցիկ կա- ղանդէք մը ձեր աղդականներուն եւ բա- րեկամներուն :

Հատ մը դնելով թէ հաճոյք պատճա - ռած եւ թէ օգնած կ'ըլլաք հայ որբերուն :

Ստանալու համար դիմել Մ. Պարսամ - եան գրատունը, 46 ռիւ Ռիշէ :

Գինը՝ 500 ֆրանք :

EUROPE No. 1

1647 m. G. O.

ANNE-MARIE

այս երկուշաբթի ալ պիտի ներկայացնէ հայերէն երգասնակ մը, ժամը ճիշդ 11ին:

ՊԱՏԱՐԱԳ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Այս երեքշաբթի առաւօտ Ծննդեան տօ- նին առթիւ Ս· պատարագ պիտի մատուց- ուի Ռիւ Քէ, Սէն Լուի սրահին մէջ :

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ, (Լիոնէն) :

ՄՏԱՑԱՆՔ

ԿԵԱՆՔԸ ՀԻՆ ՀՌՈՎՄԷԱԿԱՆ ՃԱՆԱ - ՊԱՐՀԻ ՎՐԱՑ (վէպ) : Գրեց՝ Վահան Թո- թովենց : Հրատ· Խովան թիւ 27: Գինն՝ 1,25 տոլար : Հասցէ ·—

B. P. 3261, Beyrouth (Liban).

ՑԱԽԻՏԵԱՆԱԿԱՆ ՈՒՂԻՆԵՐ (քերթ - ուածներ, 1950·1956) : Գրեց՝ Մաուր Աթ- մաճեան : Փարիզ, 1956: Գինն 500 ֆրանք :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ· Կ· ՀԱՋի Շրջ· վարչութիւնը փա - րիզի չրջանի ընկերուհիները միջմաս - նաճիւղային ժողովի կը հրաւիրէ այս հինդչաբթի ժամը 17ին, Ռեժան սրճա - րանի վերնայարկը : Մանուկներու Օր - ուան կարգադրութիւններու համար :

NOEL SUR LA PLANETE

Այս երկուշաբթի իրիկուն ժամը 22,15ին Փարի – էնթերի վրայ չմոնաք ունկնդրել ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ պատրաստած էմիսիոնը :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

REVEILLON de NOEL

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Փարիզի եւ Առնուվիլի Նոր Սերունդին :

Այս երկուշաբթի, ժամը 21էն մինչեւ լոյս :

Salle «Au Rendez-vous des Sportifs» Place de la Gare

Մասնաւորապէս խնամուած պիւֆէ կազանդի ասնածառ :

Քոքթէյլ եւ հաճելի անակնկալներ :

Շոգեկառք կառ տիւ Նորէն 20·25, 21·30, 22·45, 23·30, 0·45:

Օթոպիւս·— Փորթ տը լա Շափէլէն թիւ 268, իջնել Վիլիէ լը Պէլ - կոնէս :

ԺԱՄԱՆԱԿԸ ՈՒՇ ՉԷ

ԸՆՏՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՐԺԷՔԱՒՈՐ ԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐ ՆՈՒԷՐ ՄԸ

ՓՈՒՔԱՑԷՔ ԴԻՄԵԼ

ԿԱՐՕ ԵԱՆՊԷԿԵԱՆԻ

Որ ստանձնած է էլեկտրական եւ **Buta** *գործիքներու կարգ մը կարեւոր հաստատութիւններու ներկայացուցչութիւնը*

TÉLÉVISION	MACHINE A LAVER	BUTA - GAZ
RADIO - RADIO-PICK-UP	RASOIR ELECTRIQUE	ASPIRATEUR
REFRIGÉRATEUR	FER à REPASSER	ETC...

Ինչպէս նաեւ հապարակի վրայ տակաւին գոյութիւն չունեցող զուիցերիական ՀՐԱՇՔ - ԳՈՐԾԻՔ մը որ տնայինն 20 տեսակի զանազան գործեր կը կը կա - տարէ, նուազագոյն ժամանակի մը մէջ: (ժամադրուեցէք տեսնելու այս նոր գիւտին զանազան գործերը, ձրիօրէն ձեր տան մէջ իսկ):

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ, ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐՈՎ եւ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

ժամադրութիւն հեռաձայնով.— CENTRAL 98-32 ժամը 1էն 3

կամ գրել 101, RUE de MONT-CENIS PARIS (18)

AVIS AUX

Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը

Ձեզի կը յանձնարարէ.— Ձարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով

ԱՄԻՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
25
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
25 DECEMBRE
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7766 32e ANNEE ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3578

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀԻՒՍ. ԱՄԵՐԻԿԱ

★

Գաղութը երկու մասին բաժնուած է աւելի քան քսան տարիէ ի վեր :

« Մեր Առաջնորդարանը, ձեր առաջնորդարանը : Մեր ազգ. վարչութիւնը, ձեր ազգ. վարչութիւնը : Մեր եկեղեցիները, ձեր եկեղեցիները » ...

Զանազան փորձեր կատարուեցան միութիւնը վերահաստատելու համար : Միշտ ապարդիւն :

Պառակտումը այնքան խորացած է որ, չարունակ նոր եկեղեցիներ կը շինուին, կը գնուին կամ վարձու կ'առնուին, մանաւանդ վերջին տարիներու ընթացքին :

Տաճարին դէմ տաճար՝ Նիւ Եորքի, Պոսթընի եւ ուրիշ հայաշատ քաղաքներու մէջ :

Պառակտումը հասած է մինչեւ Քալիֆորնիա, ուր նոյնպէս եկեղեցաշինութեան մրցումներ կը կատարուին :

Երկու կողմերն ալ ծաղկոցներ կամ զանազան դասընթացքներ ունին. բայց արդիւնքը չի համապատասխաներ օրուան պահանջներուն : Աւելի շատ կիրակնօրեայ (կրօնական) դպրոցներն են որ կը ծաղկին քան բուն հայկական կրթարանները :

Արդէն իսկ շատ մը աղօթքներ ու շարականներ, նոյն իսկ Պատարագամատոյցը անգլերէնի թարգմանուած են եւ անգլերէն քարոզներ կը տրուին շատ մը եկեղեցիներու մէջ :

Կրօնական համայնքի հոգեբանութիւնը խոր արմատներ ձգած է, նաեւ, այս հսկայական ճուլարանին մէջ, ուր հարիւր ազգեր կը տրորուի ամբողջ բազմութիւններ :

Անշուշտ այս է գլխաւոր պատճառը, որ մինչեւ այսօր չկրցան հիմքը դնել ճեմարանի մը կամ գոնէ եռամեայ բարձրագոյն դասընթացքի մը :

Գաղութը կը մնայ առաջին ազդի վրայ, նիւթական զոհողութեան տեսակէտով :

Տարիներէ ի վեր եղբայրական օգնութեան վաճառներ կը հոսին դէպի արեւելեան գաղութները : Ամբողջ գպրոցներ եւ մարդասիրական հաստատութիւններ իրենց եւեմուտքին մեծագոյն մասը կը առնան այս գաղութէն :

Միւս կողմէ, հանգանակութիւնները իրար կը հրմշտկեն, սովորական կամ բացառիկ :

Այժմ նոր նշանախօսք մը կը լսուի. — «Քիչ մըն ալ մենք մեզի համար մտածենք» :

ՀՕՄԸ (Կ. Պոլսէ) պահեստի գրամագլուխ մը կը պատրաստէ, ամէն տարի հինգ հազար տոլար ի պահ դնելով, երկրորդական վարժարանի մը հաստատման համար :

Բարեգործականն ալ մասնաւոր կոչերով յայտարարեց թէ իր յիսնամեակի հասոյթին մեծ մասը պիտի յատկացնէ ամերիկահայ գաղութին կրթական հոգերուն (կը նախատեսեն կէս միլիոն տոլ.) :

Ինչպէս ամէն տեղ, Մ. Նահանգներուն մէջ ալ Հայր. Միութիւնները արդիւնաւոր դեր կը կատարեն կրթական եւ մարդասիրական ճակատի վրայ :

Դժբախտաբար նոյն սահմանափակ հոգեբանութիւնը նաեւ այս Միութեանց մէջ : Ամէն մէկը իր ճամբով կ'երթայ եւ ահագին դումարներ կը վատնուին երկրորդական ձեռնարկներու համար :

Որեւէ կուսակցական պայքար անմիջապէս «կը ծաղկի ու կը բարգաւաճի» այս գաղութին մէջ : Կարգ մը թերթեր դարձած են աւազան այլազան դարշահոտութեանց :

«Սովետական»ը այնտեղ ալ աւերներ կը գործէ, խանգարելով որեւէ հասկացողութիւն՝ հիմնական հարցերու մասին :

Այնտեղ ալ ոչ մէկ ընդհանուր ղեկավարութիւն :

Քաղաքական ճակատի վրայ միակ իրական ուժը կը հանդիսանայ Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՔԵԻԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ՔԱՇՈՒԵՑԱՆ ՋՐԱՆՑՔԷՆ

●

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՁՕՐԱԳՈՒՆԴԸ ԳՈՐԾԻ ՁԵՌՆԱՐԿԵՑ

Ինչպէս գրած էինք, շաբաթ օր վերջացաւ Սուէզի ջրանցքին հիւսիսային մասին պարպումը : Ֆրանքեւանգլիական վերջին դինուորները քաշուեցան Փորթ Սայիտէն եւ իշխանութիւնը յանձնուեցաւ Ազգաժողովի զօրագունդին, որ պիտի հսկէ բարեկարգութեան : Եգիպտական թերթերը ցնծութեամբ աւետեցին պարպումը : Գահիրէի մեծ օրաթերթը, «Էլ Ահրամ» կը գրէ այս առթիւ,— «Այսօր մեծ օր մըն է մեր պատմութեան մէջ, վասն զի արեւը կը փայլի յաղթական եգիպտոսի մը վրայ : Մեր հողը փրկուեցաւ նախայարձակներէն : Եգիպտոս յաղթեց երկու մեծ պետութեանց, մէկը ծովերու թագուհին էր, միւսը ինքզինքը այնքան հզօր կը նկատէր որքան Ներոնը» : Փարիզի համայնավար օրկանը, «Իւմանիթէ»ն ալ խոշոր խորագիրներով կը ծանուցանէ թէ «ժողովրդային ցնծութիւն կը տիրէ Փորթ Սայիտի եւ շրջակայ գիւղերուն մէջ, որոնք փրկուեցան օտար զրաւումէն » :

Գրաւումը տեւեց եօթը շաբաթ : Փարիզի եւ Լոնտոնի թերթերը մանրամասնօրէն կը նկարագրեն վերջին զրծոդութիւնները : Վերջին մեկնողները եղան հազար անգլիական զինուորներ Փորթ Սայիտէն, նոյնքան ալ ֆրանսացի զինուորներ՝ Փորթ Ֆուատէն : Օդանաւեր կը սաւառնէին հսկողութեան համար, բայց որեւէ դէպք չպատահեցաւ : Վերջին մեծ ծարանք մը ընծայուեցաւ Լեսեփսի արձանին, որ կը գտնուի Փորթ Սայիտի մուտքին առջեւ : Նաւազներ դիւրերանց մագլցելով ֆրանսական եւ անգլիական դրօշներ դրին ջրանցքի հիմնադրին ձեռքերուն մէջ : Ամենավերջին մեկնողն էր անգլեւրֆանսական զօրքին հրամանատարը, զօր. Սթոքուէլ, որ չնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր զինուորներուն : Այս առթիւ ըսաւ թէ ողջ է այն անգլիացի սեղակալը որ առեւանգուած էր երկու շաբաթ առաջ : Եգիպտոսի քաղաքային իշխանութիւնը մերժած էր մեկնող զօրագունդին յանձնել սպան, հակառակ զինուորական իշխանութեան հրամանին : Կը կարծեն թէ Ազգաժողովի զօրագունդին պիտի յանձնուի :

Եգիպտացիները հրայաններ եւ գնդացիրներ արձակեցին Փորթ Սայիտի մէջ, ի նշան ուրախութեան, երբ ոստիկանութիւնը եւ Ազգաժողովին զինուորները կը վերցնէին անգլեւֆրանսական զրաւման շրջագծին փշաթելերը : Հրշէջներ բարձրացան Լեսեփսի արձանին վրայ, վար առնելու համար անգլիական եւ ֆրանսական դրօշները, երբ եգիպտական ոստիկանութիւնը կը գրաւէր նաւարանի շրջանը : Շէնքերու վրայ եւ պատուհաններուն առջեւ պարզուած էր եգիպտական դրօշը, նախագահ Նասրի լուսանկարով : Եկեղեցիներն ալ դրօշազարդուած էին : Եգիպտական իշխանութիւնները գրաւեցին անգլիական զինամթերքը, 25 միլիոն լիթրերին արժողութեամբ : Այս դոյգերը Փորթ Սայիտ ձգուած էին համաձայն 1954ի անգլեւեգիպտական դաշնագրին :

× Մոսկուայի թերթերը առ այժմ կարճ լուրեր կը հրատարակեն պարպումի մասին, սպասելով որ Իսրայէլի զինուորներն ալ քաշուին :

× Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ ընդհարումներ պատահած են Փորթ Սայիտի մէջ, Իսլամական եղբայրութեան անդամներուն եւ ֆետայինեներուն միջեւ :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

« ԴԵՌ ԻՆՉԵ՞Ր ՊԻՏԻ ԼՍԵՆՔ »...

Երուսաղէմի պաշտօնական տեղապահը, եպիշէ արք. Տէրտէրեան, որ այժմ Ամմանի կը գտնուի, մամուլին յանձնած է երկար յօդուածաշարք մը, հերքելու համար իրեն դէմ եղած ամբաստանութիւնները :

Արդէն իսկ «սուտ եւ անհիմն» հռչակած էր գանոնք, մասնաւոր յայտարարութեամբ մը :

Յօդուածաշարքին առաջին երկու մասերը տեսայ Այդի մէջ :

Ամբաստանեալը նախ կը ճշդադատէ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան կանոնագրին կարգ մը կէտերը, գանոնք համապատասխան կերպով կաշկանդիչ եւ հակասական :

Ցետոյ կը հերքէ այն պաշտօնական մեղադրանքը թէ իբր արգելք հանդիսացած է Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին երուսաղէմ այցելութեան :

Կը պատմէ թէ ամէն միջոց փորձած է, արտօնութիւն ստանալու համար եւ թէ երբ յաջողեցաւ, կաթողիկոսը արդէն եւրոպա վերադարձած էր եւ էջմիածին պիտի մեկնէր :

Անցնելով բուն հարցին, եպիշէ արք., որ միշտ «պատր. տեղապահ» կը ստորագրէ, ամբողջ անցուդարձին պատասխանատուութիւնը կը վերագրէ Տիրան արք. Ներսոյեանի եւ անոր բարեկամներուն :

Իր պատմութեան համաձայն, Հիւս. Ամերիկայի նախորդ առաջնորդը եւ իր արբանեակները դաւ մը սարքած են, օգտուելով իր ակամայ բացակայութենէն :

Այս առթիւ ալ կը յայտարարէ թէ պատրաստ է հաշիւ տալու որեւէ օրինական մարմնի առջեւ :

Գալով ծանօթ «ժուռնալ»ին, նոյնու-քեամբ կ'արտագրեմ յօդուածաշարքին այդ մասը.

— « *Բոլոր անոնք որ վէս քիչ մը կը ճանչնային, արդէն գիտէին ոճս եւ խըն-դիրները ներկայացնելու կերպս, կրնային դիւրաւ հասկնալ թէ այդ զրպարտիչը իմս չէր կրնար ըլլալ : Պատէ պատ նետուող, իրարու անյարիր եւ սովորական իրա-զրպարտիչներէ զուրս այդ ամբաստանա-գիրէն բացարձակապէս լուր չունիմ, եւ սակայն ստորագրութիւնը հարիւրէն ին-նսունը իմս է : Այս պարագան տակաւին ինծի համար կը մնայ գաղտնիք : Հետքե-րուն վրայ եմ տակաւ հասկնալի այս հա-նելուկին լուծման. մինչ այդ անոնք որ կ'ուզեն անպատճառ ինծի վերագրուած տեսնել այդ գիրը, տակիկա իրենց գիտնա-լիքն է. սակայն վստահ եմ որ ամէն ինչ չուտով ի յայտ կուգայ. որովհետեւ հա-մաձայն Աւետարանի անուստ խօսքին, «Չիք ինչ ծածուկ որ ոչ ի յայտ գայցէ» :*

Յօդուածաշարքը շարունակելի ըլլալով, ստիպուած եմ սպասել իր յայտնութեանց, «հանելուկ»ին լուծումը իմանալու համար :

Ամէն պարագայի մէջ, նոր բառ մը կը սպառնայ Երուսաղէմի վանիին : ՎԱՀԷ

ՄԵԾ ԴԱՏ ՄԸ ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԷՋ

*

ԴԱՄԱՍԿՈՍ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՆՈՐՈԳԵԼ ՔԱՆԴՈՒԱԾ ՆԱԽՕՐԻԴԻՆ

Դամասկոսէն կը հեռագրեն թէ վարչապետ Սապրի Ասալի դահլիճին հրաժարականը յանձնեց նախագահին : Այս առթիւ ըսաւ թէ կ'ուզէ նոր կառավարութիւն մը կազմել, « աւելի գործօն եւ ներդաշնակ» : Ուրիշ խօսքով, պիտի ջանայ համաստարը դահլիճ մը կազմել ձախակողմեան հոսանքներէ :

× Զինուորական տեսանը կը գտնէ 47 անձնասպանութիւններ, այն ամբաստանութեամբ թէ դաւ մը սարքած էին, ներկայ իշխանութիւնը տապալելու համար : Ամբաստանեալներուն մէջ կը գտնուին նախկին դիկտատորը, գնդ. Շիշաքլի, չորս նախարարներ եւ ութ երեսփոխաններ : Ամբաստանագիրը կ'ըսէ թէ ասոնք զինեալ ապստամբութիւն մը սարքած էին մասնակցութեամբ Իրաքցիներու, Իսրայէլացիներու եւ Անգլեւֆրանսացիներու : « Դաւը պիտի գործադրուէր եգիպտոսի դէմ կատարուած յարձակման առեն : Իսրայէլ արշաւանք մը կատարե-լով պիտի զրաղեցնէր սուրիական բանակը : Ցետոյ դաւադիրները ապստամբութիւն մը պիտի սարքէին Ճէպէլ Տրիւզի եւ Ալեւիներուն մէջ, աջակցութեամբ Իրաքցիներու որոնք պէտք եւ գրամ պիտի ճարէին : Ապստամբութեան գլխաւոր նպատակն էր իշխանութենէն հեռացնել ընկերվարականները եւ համայնավարները » :

Քառասունեւեօթը ամբաստանեալներէն 18ը կը գտնուին ի բացակայութեան, Լիբանան ապաստանած ըլլալով : Ընդհ. դատախազը տասը օր պայմանաժամ մը-ւած է, անձնասուր ըլլալու համար : Ցետոյ մահապատիժ պահանջած է ինը ամբաստանեալներու համար :

× Կը հաստատուի թէ Սուրիա մերժած է անմիջապէս նորոգել քանդուած նաւթուղին, ինչպէս առաջարկած էր ամերիկեան կառավարութիւնը : Ուշինկիթըն սուրիական դեսպանը յայտարարեց թէ հրէական ուժերն ալ պէտք է քաշուին եգիպտոսէն, մէկէն ըլլալով կազդի չըր-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՎԵՐԱԶԱՐԹ

Հ. Ց. Դ. Թանգարանին վարիչը, ընկեր Գերասիմ Բալայեան, որ մօտ հինգ ամիսէ ի վեր Նիւ Եորք կը գտնուէր արձակուրդով, փարիզ վերադարձած է եւ կը շարունակէ իր պաշտօնը :

ԽԼՐՏՈՒՄՆԵՐ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

●

Դիւանագիտական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ ուսանողական եւ բանուորական խլրտումները կը շարունակուին Խ. Միութեան զանազան մասերուն մէջ : Համայնավարները իրենք ալ կը հաստատեն թէ դժգոհութեան ցոյցերը կը բազմապատկուին : « Սովետ Ռուսիա» թերթը կը ղրէ թէ Սվերտլովսկի (Ուրալ) բազմարուեստեան վարժարանին ուսանողները « ամբոխավարական ճառեր» խօսած են լենինեան վարդապետութեան մասին : Թերթը կը խոստովանի նաեւ թէ « հազարաւոր երիտասարդ անդամներ որեւէ հսկողութեան չեն ենթարկուած կուսակցական կազմակերպութեանց կողմէ», թէ պատասխանատու պաշտօնեաները չեն կատարած իրենց պարտականութիւնը » :

Ուրիշ տեղեկութիւններ ալ կը հաստատեն թէ բուռն ընդվզումներ մը կը տիրէ պալթեան երկիրներուն մէջ :

× Փարիզեան թերթերու թղթակիցները հաւանական չեն գտներ որ չոնդալիցի փոփոխութիւններ տեղի ունենան Խ. Միութեան ղեկավարութեան մէջ, կեդր. կոմիտէի ժողովին առթիւ : Կուսակցութիւնը ամէն բանէ առաջ զրաղած է տնտեսական հոգերով : Ծանր ճարտարագործութիւնը չարունակելով հանդերձ, կ'ուզեն զարկ տալ ընթացիկ սպրանքներու արտադրութեան :

ԱՐԵՒՄՏ. ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ Ապահով. տեսուչը, Օթթօ Ճոն, որ արեւելեան չերջանը փախած եւ յետոյ վերադարձած էր, դատապարտուեցաւ չորս տարուան բանտարկութեան : Ամբաստանեալը կը պնդէր թէ համայնավարները զինքը առեւանգեցին, սակայն Գերագոյն Ատեանը մերժեց ընդունիլ այս չքմեղանքը :

ԴԵՐԵՆԻԿ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ

ՄՄԲ.— «Սովետական Հայաստան» օրաթերթէն կը բաղեւիմ հետեւեալ տեսութիւնը գրագէտ վիպագիր Դերենիկ Դեմիրճեանի մահուան առթիւ: Գրութիւնը ստորագրած են 54 գրագէտներ, արուեստագէտներ եւ պետական դէմքեր (8 Դեկտ.).—

Դեկտեմբեր վեցին, ծանր հիւանդութենէ մը եւք, ուժասունամեայ հասակին մէջ մեռաւ հայ ականաւոր գրող, Գիտութեանց Ակադեմիայի եւ Գեղարդոյն Խորհուրդի անդամ Դերենիկ Կարապետի Դեմիրճեանը :

Հանդուցեալը իր վաթսուն տարուան գրական վաստակով նշանակալից աւանդ է մտցուցած հայրենի գրականութեան դանձարանը, դառնալով այդ գրականութեան ամենածաւալուն եւ ժողովուրդին կողմէ սիրուած գրողներէն մէկը :

Դ. Դեմիրճեանը ծնած է Վրաստան (?) Ախալքալաքի աւանին մէջ, 1887 Փետր. 18ին : Սկզբնական կրթութիւնը ստացած է տեղական դպրոցին մէջ, այնուհետեւ յաճախած է Էջմիածնի Գէորգեան ճեմարանը եւ Ներսիսեան դպրոցը, աւարտելով 1899ին: Բարձրագոյն կրթութիւնն ստացած է Ժընեւի համալսարանին մէջ եւ 1909ին աւարտած այդ համալսարանին մանկավարժական բաժինը :

Դեմիրճեանի գրական գործունէութիւնը սկսած է անցեալ դարու 90ական թուականներուն: Ան գրական ասպարէզը մտաւ իբրեւ ժողովուրդի ցաւերով խորապէս ապրող, իր գրիչը աշխատաւորութեան չահերուն սպասարկող հայրենասէր գրող: Ան հանդէս եկաւ իբրեւ հասարակ մարդոց իրաւունքներու կրքոտ պաշտպան, չարունակելով դասական գրականութեան դեմոկրատական լաւագոյն աւանդութիւնները (արդիւնիա?):

Դ. Դեմիրճեանը կը պատկանի անցեալի այն հայ մտաւորականներուն որոնք առանց վարանման կանգնեցան սովետական կարգերու պաշտպանութեան դիրքերուն վրայ : Դեմիրճեանը խորապէս լմբռնեց Հոկտեմբերեան յեղափոխութեան պատմական մեծ իմաստը եւ հայ ժողովուրդին հետ միասին իր բախտն ու հեռանկարը կապեց յեղափոխութեան հետ, դառնալով նոր կարգի եւ նոր կեանքի առաջնաւոր երգիչներէն մէկը :

Սովետական իրականութիւնը լայն հնարաւորութիւններ ստեղծեց Դերենիկ Դեմիրճեանի տաղանդի իսկական ծաղկման համար: Ան հանդէս եկաւ գրական բազմազան սեռերու մէջ, — բանաստեղծութիւն, արձակ, թատերագրութիւն, հրապարակագրութիւն, գրականութիւն, բոլոր այդ ասպարէզներուն մէջ ստեղծելով մնայուն արժէքներ :

Քանակական թուականներէն սկսեալ Դեմիրճեանի ստեղծագործութեան առանցքը կը կազմեն նոր մարդու հոգեկան աշխարհի եւ նոր բարոյականի կազմաւորման բարդ երեւոյթները : Դեմիրճեանի օրհնական կապը ժողովուրդի հետ յատկապէս կ'արտացոլայ այն երկերուն մէջ որոնք նուիրուած են հայ ժողովուրդի պատմական անցեալին կամ ժողովրդական ստեղծագործութեան մշակումները կը հանդիսանան :

Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներուն Դ. Դեմիրճեան երեւան հկաւ իբրեւ հայրենիքի ճակատագրով ապրող խոկական հայրենասէր գրող : Հակառակ իր պատկառելի տարիքին Դեմիրճեան երիտասարդական աւիւնով հայրենասիրական եւ լոյսերներ ունեցաւ բանուոր վայրերու, հաւաքական տնտեսութեանց եւ զօրամասերու մէջ :

Պատերազմի օրերուն Դեմիրճեան առպարզի իջաւ հրապարակագրական չարք մը յօդուածներով, արտայայտելով սովետական ժողովուրդի պայքարին վճռակամութիւնը ւ հաւատքը յաղթանակի մասին : Իր պատմուածքներուն մէջ Դեմիրճեանը կը կերտէ սովետական հայրենասէրներու չարք մը անմոռաց կերպարները (տիպար) :

Հայրենական պատերազմի տարիներուն Դեմիրճեան ստեղծեց իր գրական արուեստի գլուխ-գործոցը՝ «Վարդանանք» պատմավէպը որ կը հանդիսանայ սովետական պատմավէպի կարեւոր նուաճումներէն մէկը : Դեմիրճեանի արուեստը էր խոր հայրենասիրութեամբ քաջագործութեանց կը մղէր Հայրենական պատերազմի ճակատներուն վրայ կռուող ռազմիկները :

Մինչեւ կեանքի վերջին օրերը Դեմիրճեան անխոնջ ոգեւորութեամբ կը չարունակէր իր աշխատանքը «Մեսրոպ Մաշտոց», վէպին վրայ որ դժբախտաբար մնաց ւնաւարտ :

Դ. Դեմիրճեանը մեծ գիր կատարած է սովետահայ գրականութեան եւ մշակոյթի զարգացման գործին մէջ: Թէ իր գեղարուեստական վաստակով եւ թէ գրականի-գիտական վաստակով եւ թէ գրական-գիտական վաստակով եւ թէ գրականութեամբ ան մեծապէս նպաստած է սովետական մշակոյթի եւ գրականութեան վերելքին :

Դ. Դեմիրճեան կեանքի հրատապ հարցերով ապրող, միշտ ժողովուրդին հետ քալող, անոր տենչանքներն ու յոյսերը արտայայտող մեծատաղանդ գրող էր, սովետական ազնիւ քաղաքացի եւ ակնառուր հանրային գործիչ :

1953ի վերջերը Դ. Դեմիրճեան ընտրուեցաւ անդամ Հայաստանի Գիտութեանց Ակադեմիայի գնահատելով Դեմիրճեանի մատուցած մեծ (խոշոր ?) ծառայութիւնը սովետական գրականութեան, սովետական կառավարութիւնը զայն արժանացուց բարձր պարգեւի : 1939ին Դ. Դեմիրճեանը վարձատրուեցաւ Լենինի չքանչանով, իսկ 1946 եւ 1956 թուականներուն՝ աշխատանքի (աշխատանքային ?) Կարմիր Դրօշի չքանչաններով :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

ՊԱՏՄԱԲԱՆ ՌՈՐՊԱԽ

Համազգայինի հերթական լսարանը տեղի ունեցաւ Դեկտեմբեր 13ին, Քաֆէ Ռեժանի վերնայարկը :

Դասախօսն էր ընկեր Մ. Պարսամեան, նիւթը՝ «Գիտուն պատմաբան Փաուլ Ռորպախ եւ Հայերը» :

Նախագահ ընկեր Պ. Զարուքճեան լսարանը բանալով ներկայացուց դասախօսը, որուն գրական գործունէութեան յիսնամեակը պիտի տօնուի յառաջիկայ Փետրուար 10ին :

Մ. Պարսամեան.— Հայ ժողովուրդի կրած այսքան յուսախաբութիւններէն վերջ, տարօրինակ թուի թերեւս խօսիլ օտար հայասէրի մը մասին, բայց եւ այնպէս աւելորդ չէ ներկայացնել ցարդ անծանօթ մնացած օտար բարեկամներու գործերը : Ջանացի վերլուծել Տոքթ. Ռորպախի հայանպաստ գործունէութիւնը եւ մասնաւորաբար իր «Հայաստան» հատորը : 1956 Յուլիս 19ին, 88 տարեկան հասակին մէջ իր մահկանացուն կը կնքէր Տոքթ. Փաուլ Ռորպախ: Ան մէկն էր ղեկման այն հայասէրներէն, որոնք տասնեակ մը տարիներու դիտական վաստակ ունին: Տոքթ. Ռորպախ բազմաթիւ հայանպաստ երկասիրութիւններ ունի որոնց մէջ ուշագրաւ է մանաւանդ «Հայաստան» հատորը, լոյս տեսած՝ 1919ին Շեֆիլտկարտի մէջ: Գիրքը նուիրուած է Լէփսիուսի, որուն հետ հայկական դատին համար լուրջ աշխատանքներ կատարած է, դառնալով գործօն անդամներէն մէկը Ա. մեծ պատերազմէն քիչ առաջ կազմուած Գերմանեւ Հայկական Ընկերութեան: Այս ընկերութեան նպատակն էր հայ ժողովուրդի մշակոյթը ծանօթացնել գերման ժողովուրդին: Այս նպատակին համար Պերլինի մէջ հրատարակուեցաւ «Մեսրոպ» պարբերաթերթը :

« Փաուլ Ռորպախ, իր «Հայաստան» հատորը զարդարած է 128 նկարներով, Էջմիածին, աւերակ եկեղեցիներ, ճարտարապետական շէնքեր, Սեւանի եւ Վանի լիճերը, եկեղեցական ու ազգային մեծ դէմքեր, Խորենացիէն Թարգմանարան մինչեւ Ներսէս Շնորհալի եւ նոր բարոյականի կազմաւորման բարդ երեւոյթները : Դեմիրճեանի օրհնական կապը ժողովուրդի հետ յատկապէս կ'արտացոլայ այն երկերուն մէջ որոնք նուիրուած են հայ ժողովուրդի պատմական անցեալին կամ ժողովրդական ստեղծագործութեան մշակումները կը հանդիսանան :

Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներուն Դ. Դեմիրճեան երեւան հկաւ իբրեւ հայրենիքի ճակատագրով ապրող խոկական հայրենասէր գրող : Հակառակ իր պատկառելի տարիքին Դեմիրճեան երիտասարդական աւիւնով հայրենասիրական եւ լոյսերներ ունեցաւ բանուոր վայրերու, հաւաքական տնտեսութեանց եւ զօրամասերու մէջ :

Պատերազմի օրերուն Դեմիրճեան առպարզի իջաւ հրապարակագրական չարք մը յօդուածներով, արտայայտելով սովետական ժողովուրդի պայքարին վճռակամութիւնը ւ հաւատքը յաղթանակի մասին : Իր պատմուածքներուն մէջ Դեմիրճեանը կը կերտէ սովետական հայրենասէրներու չարք մը անմոռաց կերպարները (տիպար) :

Հայրենական պատերազմի տարիներուն Դեմիրճեան ստեղծեց իր գրական արուեստի գլուխ-գործոցը՝ «Վարդանանք» պատմավէպը որ կը հանդիսանայ սովետական պատմավէպի կարեւոր նուաճումներէն մէկը : Դեմիրճեանի արուեստը էր խոր հայրենասիրութեամբ քաջագործութեանց կը մղէր Հայրենական պատերազմի ճակատներուն վրայ կռուող ռազմիկները :

Մինչեւ կեանքի վերջին օրերը Դեմիրճեան անխոնջ ոգեւորութեամբ կը չարունակէր իր աշխատանքը «Մեսրոպ Մաշտոց», վէպին վրայ որ դժբախտաբար մնաց ւնաւարտ :

Դ. Դեմիրճեանը մեծ գիր կատարած է սովետահայ գրականութեան եւ մշակոյթի զարգացման գործին մէջ: Թէ իր գեղարուեստական վաստակով եւ թէ գրականագիտական վաստակով եւ թէ գրականութեամբ ան մեծապէս նպաստած է սովետական մշակոյթի եւ գրականութեան վերելքին :

Դ. Դեմիրճեան կեանքի հրատապ հարցերով ապրող, միշտ ժողովուրդին հետ քալող, անոր տենչանքներն ու յոյսերը արտայայտող մեծատաղանդ գրող էր, սովետական ազնիւ քաղաքացի եւ ակնառուր հանրային գործիչ :

1953ի վերջերը Դ. Դեմիրճեան ընտրուեցաւ անդամ Հայաստանի Գիտութեանց Ակադեմիայի գնահատելով Դեմիրճեանի մատուցած մեծ (խոշոր ?) ծառայութիւնը սովետական գրականութեան, սովետական կառավարութիւնը զայն արժանացուց բարձր պարգեւի : 1939ին Դ. Դեմիրճեանը վարձատրուեցաւ Լենինի չքանչանով, իսկ 1946 եւ 1956 թուականներուն՝ աշխատանքի (աշխատանքային ?) Կարմիր Դրօշի չքանչաններով :

Մինչեւ կեանքի վերջին օրերը Դեմիրճեանը եռանդուն մասնակցութիւն ցոյց կուտար մեր մշակոյթի շինարարութեան գործին մէջ, յանուն խաղաղութեան մղուած պայքարին :

Դ. Դեմիրճեանի կեանքն եւ բազմաբեղուն գործունէութիւնը Հայրենիքին եւ ժողովուրդին ծառայելու հրաշալի օրինակ է: Ականաւոր գրողին եւ ազնիւ քաղաքացիին պայծառ յիշատակը միշտ անշէջ կը մնայ ժողովուրդի սրտին մէջ :

Համազգայինի հերթական լսարանը տեղի ունեցաւ Դեկտեմբեր 13ին, Քաֆէ Ռեժանի վերնայարկը :

Դասախօսն էր ընկեր Մ. Պարսամեան, նիւթը՝ «Գիտուն պատմաբան Փաուլ Ռորպախ եւ Հայերը» :

Նախագահ ընկեր Պ. Զարուքճեան լսարանը բանալով ներկայացուց դասախօսը, որուն գրական գործունէութեան յիսնամեակը պիտի տօնուի յառաջիկայ Փետրուար 10ին :

Մ. Պարսամեան.— Հայ ժողովուրդի կրած այսքան յուսախաբութիւններէն վերջ, տարօրինակ թուի թերեւս խօսիլ օտար հայասէրի մը մասին, բայց եւ այնպէս աւելորդ չէ ներկայացնել ցարդ անծանօթ մնացած օտար բարեկամներու գործերը : Ջանացի վերլուծել Տոքթ. Ռորպախի հայանպաստ գործունէութիւնը եւ մասնաւորաբար իր «Հայաստան» հատորը : 1956 Յուլիս 19ին, 88 տարեկան հասակին մէջ իր մահկանացուն կը կնքէր Տոքթ. Փաուլ Ռորպախ: Ան մէկն էր ղեկման այն հայասէրներէն, որոնք տասնեակ մը տարիներու դիտական վաստակ ունին: Տոքթ. Ռորպախ բազմաթիւ հայանպաստ երկասիրութիւններ ունի որոնց մէջ ուշագրաւ է մանաւանդ «Հայաստան» հատորը, լոյս տեսած՝ 1919ին Շեֆիլտկարտի մէջ: Գիրքը նուիրուած է Լէփսիուսի, որուն հետ հայկական դատին համար լուրջ աշխատանքներ կատարած է, դառնալով գործօն անդամներէն մէկը Ա. մեծ պատերազմէն քիչ առաջ կազմուած Գերմանեւ Հայկական Ընկերութեան: Այս ընկերութեան նպատակն էր հայ ժողովուրդի մշակոյթը ծանօթացնել գերման ժողովուրդին: Այս նպատակին համար Պերլինի մէջ հրատարակուեցաւ «Մեսրոպ» պարբերաթերթը :

« Փաուլ Ռորպախ, իր «Հայաստան» հատորը զարդարած է 128 նկարներով, Էջմիածին, աւերակ եկեղեցիներ, ճարտարապետական շէնքեր, Սեւանի եւ Վանի լիճերը, եկեղեցական ու ազգային մեծ դէմքեր, Խորենացիէն Թարգմանարան մինչեւ Ներսէս Շնորհալի եւ նոր բարոյականի կազմաւորման բարդ երեւոյթները : Դեմիրճեանի օրհնական կապը ժողովուրդի հետ յատկապէս կ'արտացոլայ այն երկերուն մէջ որոնք նուիրուած են հայ ժողովուրդի պատմական անցեալին կամ ժողովրդական ստեղծագործութեան մշակումները կը հանդիսանան :

Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներուն Դ. Դեմիրճեան երեւան հկաւ իբրեւ հայրենիքի ճակատագրով ապրող խոկական հայրենասէր գրող : Հակառակ իր պատկառելի տարիքին Դեմիրճեան երիտասարդական աւիւնով հայրենասիրական եւ լոյսերներ ունեցաւ բանուոր վայրերու, հաւաքական տնտեսութեանց եւ զօրամասերու մէջ :

Պատերազմի օրերուն Դեմիրճեան առպարզի իջաւ հրապարակագրական չարք մը յօդուածներով, արտայայտելով սովետական ժողովուրդի պայքարին վճռակամութիւնը ւ հաւատքը յաղթանակի մասին : Իր պատմուածքներուն մէջ Դեմիրճեանը կը կերտէ սովետական հայրենասէրներու չարք մը անմոռաց կերպարները (տիպար) :

Հայրենական պատերազմի տարիներուն Դեմիրճեան ստեղծեց իր գրական արուեստի գլուխ-գործոցը՝ «Վարդանանք» պատմավէպը որ կը հանդիսանայ սովետական պատմավէպի կարեւոր նուաճումներէն մէկը : Դեմիրճեանի արուեստը էր խոր հայրենասիրութեամբ քաջագործութեանց կը մղէր Հայրենական պատերազմի ճակատներուն վրայ կռուող ռազմիկները :

Մինչեւ կեանքի վերջին օրերը Դեմիրճեան անխոնջ ոգեւորութեամբ կը չարունակէր իր աշխատանքը «Մեսրոպ Մաշտոց», վէպին վրայ որ դժբախտաբար մնաց ւնաւարտ :

Դ. Դեմիրճեանը մեծ գիր կատարած է սովետահայ գրականութեան եւ մշակոյթի զարգացման գործին մէջ: Թէ իր գեղարուեստական վաստակով եւ թէ գրականագիտական վաստակով եւ թէ գրականութեամբ ան մեծապէս նպաստած է սովետական մշակոյթի եւ գրականութեան վերելքին :

Դ. Դեմիրճեան կեանքի հրատապ հարցերով ապրող, միշտ ժողովուրդին հետ քալող, անոր տենչանքներն ու յոյսերը արտայայտող մեծատաղանդ գրող էր, սովետական ազնիւ քաղաքացի եւ ակնառուր հանրային գործիչ :

1953ի վերջերը Դ. Դեմիրճեան ընտրուեցաւ անդամ Հայաստանի Գիտութեանց Ակադեմիայի գնահատելով Դեմիրճեանի մատուցած մեծ (խոշոր ?) ծառայութիւնը սովետական գրականութեան, սովետական կառավարութիւնը զայն արժանացուց բարձր պարգեւի : 1939ին Դ. Դեմիրճեանը վարձատրուեցաւ Լենինի չքանչանով, իսկ 1946 եւ 1956 թուականներուն՝ աշխատանքի (աշխատանքային ?) Կարմիր Դրօշի չքանչաններով :

Մինչեւ կեանքի վերջին օրերը Դեմիրճեանը եռանդուն մասնակցութիւն ցոյց կուտար մեր մշակոյթի շինարարութեան գործին մէջ, յանուն խաղաղութեան մղուած պայքարին :

Դ. Դեմիրճեանի կեանքն եւ բազմաբեղուն գործունէութիւնը Հայրենիքին եւ ժողովուրդին ծառայելու հրաշալի օրինակ է: Ականաւոր գրողին եւ ազնիւ քաղաքացիին պայծառ յիշատակը միշտ անշէջ կը մնայ ժողովուրդի սրտին մէջ :

Համբաւաւոր գրագէտը մօրենական ազգային սեփական իշխանութիւն մը ունենալու խոհալը —կը նկատէ Ռորպախ — վառ մնացեր է հայութեան մէջ նոյն իսկ գերադոյն արիւնահեղութիւններէ վերջ: Այս խոհալը ազգային առաքինութիւններէն ամենէն անկորնչելին է, եւ Հայերը անպայման ձեռք պիտի բերեն իրենց քաղաքական անկախութիւնը եւ ազգային բարօրութիւնը իրենց սեփական հայրենիքին մէջ :

Դ) Հայերու ազգային առաքինութիւն-

մէջբերումներ : Գրական բաժինը կը վերջանայ Ահարոնեանի հանրածանօթ Ֆալաֆ Վուրդունի պատմուածքով եւ Հայաստանի քարտէսով : Այս հատորը վերլուծած ժամանակ նկատի ունեցայ եօթը դլուխներ .—

Ա.) Ընդհանուր տպաւորութիւններ :

Բ) Աշխարհագրական եւ քաղաքական կարեւորութիւնը .— Երկրի մը ճակատագիրը մեծ առնչութիւն ունի անոր աշխարհագրական պայմաններուն հետ : Եթէ հայ ժողովուրդին քաղաքական կեանքը ժամանակի ընթացքին չէ կրցած տեւականանալ եւ բովանդակ հայութեան դիծը գառնալ, գլխաւոր պատճառը Հայաստանի աշխարհագրական բացառիկ դիրքն է եղած : Տոքթ. Ռորպախ իր դիրքին մէջ Հայաստանի բարձրաւանդակի բնական սահմանները ներկայացնելով, Արարատի, բարձր լեռներու, լիճերու, դետերու մասին խօսելով կ'եզրակացնէ թէ աշխարհագրական այս առանձնայատուկ երեւոյթն է գլխաւորաբար վճռած Հայաստանի ճակատագիրը: Բնութեան կողմէ օժտուած գլխաւոր ճամբաներով եւ հողի խաւերուն մէջ պահուած դանձերով Հայաստան դարձած է մրցակցութեան ասպարէզ մը հինէն ի վեր: Որով հետեւ Պոլսէն մինչեւ Պարսկաստան եւ Հնդկաստան երկաթուղիներու ապագայ ցանցը պիտի անցնէր Հայաստանէն, ուստի բովանդակ Եւրոպայի չահը կը պահանջէր որ հոն քաղաքականապէս չէզոք եւ ինքնավար Հայաստան մը կազմուի :

Գ) Պատմական ակնարկ.— Ռորպախ կը նկատէ որ Քրիստոսէ հազարամեակ մը առաջ ամենահին ժողովուրդը Խալտերը եղած են : Իրենց անունը կը թուի ծագած ըլլալ ազգային աստուած Խալտիսէն որուն տաճարը կը դտնուէր Վանայ բերդին վրայ : Ասորական բեռնաւորը արձանագրութիւններու մէջ «Երկիր Ուրարտու» կը կոչուի համապատասխանելով հին կտակարանի «Արարատ Աշխարհ»ին, որուն բարձունքին վրայ հանդչեցաւ տապանը : Խալտական պետութեան հին եւ բարձր քաղաքակրթութեան վրայ հեղինակը կը հասնի մինչեւ 6րդ դար Քրիստոսէ առաջ, երբ այսօրուան Հայաստանի հողին վրայ Խալտերուն տեղը բռնած կը տեսնէ բոլորովին նոր եւ եւրոպական ժողովուրդ մը՝ Հայը՝ որ ունի նկարագրի մասնաւոր եւ յայտնի գիծեր, զօրաւոր տոկունութիւն մը եւ մտաւորական արտակարգ ուժ :

Այս ժողովուրդին ազգային սեփական իշխանութիւն մը ունենալու խոհալը —կը նկատէ Ռորպախ — վառ մնացեր է հայութեան մէջ նոյն իսկ գերադոյն արիւնահեղութիւններէ վերջ: Այս խոհալը ազգային առաքինութիւններէն ամենէն անկորնչելին է, եւ Հայերը անպայման ձեռք պիտի բերեն իրենց քաղաքական անկախութիւնը եւ ազգային բարօրութիւնը իրենց սեփական հայրենիքին մէջ :

Դ) Հայերու ազգային առաքինութիւն-

ՈՍԿԻ ԱՊՐԶԱՆՔ

(ՎԷՊ ԴՈՐԾԱՒՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷ)

*

— *Իշտէ ամէնքդ ալ ասանկ էք, յայտարարեց մեծալուրջ սրտնեղութեամբ . կ'առնէք Պէյօղլու կը տանիք. շաքխալը հէբիմները կէլիմնիկէն ի՞նչ կը հասկնան ըի: Զաքը ինչէն ալ կը հասկնան եա. ատենին ինծի չէք բերեր ըի: Աս ալ հինգեր է ամայ ատենը տահա անցած չէ. սալթ, թէկին տեղ իրեք շիշէ պիտի առնէ : մէկին տեղ իրեք շիշէ պիտի առնէ : ճագըզըզը ինքզինքը ասով պիտի դտնար, երկրորդ չիշէն խմելուն բաւական պիտի աղէկնար. երրորդին՝ քիրի բա՞ֆ»:*

Վարդենի տուտուն թաչկինակը փխտանիի ներքեւի դրպանէն հանեց, ծրարը քակեց, մէջը կապած մէճիտիյէն առաւ եւ մարդուն ձեռքը դրաւ : Մէկալ երկու շիշէներուն համար ալ Խասզեղցիի մը հետ տասնական ղուրուչ պիտի ղրկէր եւ պիտի առնէր :

Երկրորդ չիշը չլմնցուցած, Արմիկ աւելի ինկած կ'երեւար. Ղուկաս աղան բրաւ չըրաւ մէճիտիէ մը մէկդի դրաւ եւ օր մը հիւանդը Ռօբասանճիին տարաւ : Հոչակաւոր բժիշկը, հիւանդը թեթեւ իմն գննելէ յետոյ, դեղագիր մը տուաւ և յայտարարեց թէ «ալ մի բերեր. միչտ ասկա չինել տուր»:

Երբ դուրս պիտի ելլէին, Ղուկաս աղան աղչիկը առաջ անցուց, դռնէն հանեց, եւ ինքը ետ դառնալով բժիշկին աղաչեց որ «վախնալու բան մը կար նէ իրեն իմացնէր»: Ռորասանճին սովորութիւն ունենալով հիւանդներուն ախորժանքին առուղութիւնը չիակէ չիտակ ըսել, որպէսզի հարկաւոր դղուշաւորութեանց մէջ չթերանան, Ղուկաս աղային ալ իմացուց, թէ երիտասարդութիւնը օգնէ նէ, առեն մը կը դիմանայ : « Բայց աղէկ նայելու է, աղէկ կերցնելու խմցնելու է. ու ձմեռն ալ Ջաւիղեղ տանելու ըլլաս նէ, աղէկ կ'ընես »: Ու վերջացնելուն.

— Բու ի՞նչդ է, հարցուց :

— Լուսահոգի եղբօրս աղչիկը :

— Ընտանիքին մէջ հիւանդութիւն մը կա՞ր :

— Հարը ինծի պէս առողջ էր. բայց մայրը աղէկ հիւանդութենէ մը չմեռաւ : Աս խեղճն ալ քանի մը ամիս առաջ չատ մենծ դող մը քաշեց, անոր վրայ ալ կրկին կ'երթայ :

Աչնան վերջերը Արմիկը զլալապէս ինկած էր: ճմրան մէջ այլեւս խուցէն դուրս չէր ելլար. քիչ հոգը անկողնէն ալ չելաւ : Ընկերուհիները զինքը տեսնելու քիչ անգամ կուգային, միչտ անկողնէն մէկմէկ պատրուակաւ հեռու մնալով :

Վարդենի տուտուն լինչ ընելիքը չէր դիտեր. մէկ մը վեր կը վազէր, մէկ մը վար. հիւա՞նդը նայէր թէ տան գործերը :

Պէյլիկին կարերն ալ քիչցուց. միս մինակը ընա՞ր հասնէր, եւ այնքան հոգերու տակ ալ ճնշուած:

Աղջին, դրաչարաց ընկերութեան գործերն դեռ դանդաղ առաջ կ'երթային .— Ղուկաս աղան չաբաթը իրարու վրայ տակաւին հազիւ երեք մէճիտիյէ կը հանէր : Երկաթուղիները մէկիկ մէկիկ Պահճէ-Խարան իրենց ընտանիքի սարաֆ Օհաննին խանութին ճամբան բռնեցին: Ալ մէկ մըն ալ ետ պիտի չդառնային: Արթաքիին բերած խօսք կապի օղն ոսկեգիչներուն չուկան տարուեցաւ :

Ղուկաս աղան ալ իրիկուններ սրճարանէն չատ ուշ կը դառնար: Ալ ոսկի թօփիկ չէ կար, որո՞ւ հետ պիտի խաղար :

ԺԷ.

Կիրակի իրիկուն մը Եղիա Տէմիրճի-պաչհանը ճամբան Ղուկաս աղային դէմը ելաւ: Տրամաթաթաւ գրագէտը, Պոլսոյ ուրախ զուարթ արուարձաններէն տարի-ներու դեղերումներէն յոգնած, իր տըխրանոյշ Խասդեղը վերադարձած էր :

— Եղիա էֆէնտի, ըսաւ գրաչարը ո՞ղորմուկ ձայնով , սա մէյ մը չե՞ս ի գար Արմիկը տեսնալու :

— Ի՞նչ ունի որ, հարցուց Եղիան զարմացած :

— Հիչ մի հարցներ. հիւանդ է հիւանդ :

— Ի՞նչ կ'ըսես, չէի գիտեր, պատասխանեց յուզուած, եթէ գործ մը չունիս, հիմակ երթանք: Արդէն մօտերս օր մը պիտի գայի: Ես ալ դեռ այս չաբթու փոխադրուելոյ :

Համբաւաւոր գրագէտը մօրենական առնչութիւն մը ունէր Արմիկին հետ: Սրտցաւ զուրզուրանքով կըխանդագատէր այդ անմեղուկ աղջկանը, որուն խարտեաշ մազերը, կարմրոտ այտերը, խըղդամոլիկի մշտաժպիտ զուարթութիւնը իր տրտմութիւնը չատ անգամ փարատած էին :

Հիւանդին քովէն կոարուկ սրտով դուրս ելաւ: Ղուկաս աղային հետ երբ դէպի Խարա-Աղաճ կ'երկննային, գրաչարը դլխուն եկածները պատմեց. ու վերջացնելուն .

— Ախ, եղիա էֆէնտիս, ըսաւ, հուսա, սրտին վրայ — ալ ձեռքը կուրծքին տանելով — չատոնց է քար մը նստեր է, դուրս պիտի նետեմ, բայց կիւճեմիշ չըլլաս :

— Ինչ ունիս նէ ըսէ, բան մը մի ծածկեր, սիրտդ թող քիչ մը պաղչակի, թեթեւնայ, յայտարարեց դրագէտը :

— Ըսելիքս երկան չէ : Ճանըմ եղիա էֆէնտիս, հրամանքդ ալ, ուրիչներն ալ ամէն օր վարժապետներուն խեղճ վիճակին վրայ կը խօսիք, դրագէտներուն ու խմբագիրներուն ցաւերը աչքերուն առջեւը կը դնէք, չատ աղէկ կ'ընէք, օրհնեալ ըլլաք, ազգին երախտաւորներն են անոնք :

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(26) (Շար.)

ՆՎԻՐՈՒՄ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԵՑ, 364 - 400)

9. ՎԱԺԱ

2.— ՎՐ ՏԱՐՎԱԾՔՆ ՈՏՉՆՉՑ

Մեր հետևակ գնդերն էլ իրար հետ մրցելով՝ հասնում էին իրենց նպատակին։ Ամենից առաջ հասավ Ղարաքիլիսայի գրավման լուրը։ Ղարաքիլիսան Կարսի նահանգի ամենակարևոր ամրոցներից մեկն էր։ Նրա գրավումը մեծ հարված էր հասցնում թուրքերին։ Ղարաքիլիսայի գրավումից հետո մեր զորքերը շարունակեցին առաջխաղացումը։ Ղարաքիլիսայի գրավումից հետո մեր զորքերը շարունակեցին առաջխաղացումը։ Ղարաքիլիսայի գրավումից հետո մեր զորքերը շարունակեցին առաջխաղացումը։

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՅԱՋՈՐԴ ԹԻՒԸ

Ծնունդի արձակուրդին պատճառով «Յառաջ»ի յաջորդ թիւը լոյս կը տեսնէ հինգշաբթի օր :

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ ԵՆ

ՁԵՐ ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ՍԵՂԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ԱՆՊԱԿԱՍ ԵՆ՝ ԹՈՓԻԿԸ, ՏՈՒՄԱՆ, ԱՂԱՆԴԵՐՆԵՐԸ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՊՈՒՐԸ, ԲԱՑՑ ՍԵՂԱՆԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԱՐԴԸ՝

ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆ Է

Որուն լաւագոյնը կը գտնէք միշտ՝

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ ՄՕՏ

32 Rue de Trevise Paris (9·) Tél. TAI 65-44

Ձեր փնտռած բոլոր տեսակ խմորեղէնները հոն են, համեղ, մաքուր եւ պէսպիսուն.

ՄԷԿ ՀԱՄՑԷ՝ ԱՆՈՒՇԱՎԱՃԱՌ ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Ջանը : Դեսպանը դիտել տուաւ թէ «արեան հեղեղը աւելի կարեւոր է քան բրիւղը » : Քանդուած նաւթուղին մասամբ կապ ունի ամերիկեան չահերու հետ : Օրական կ'արտահոսէր 550·000 տակառ քրիւղ : Մասնագէտներու կարծիքով երկու ամսուան աշխատանքը բաւական է, գոնէ 40 առ հարիւր արտահոսելու համար :

× Ամերիկեան թերթերը կը գրեն թէ ծրագիրը մը կազմուած է, նաւթուղի մը չինելու համար Սուէզի ջրանցքին երկայնքին :

× Ուոշինկթընի իրաքեան դեսպանը խնդրեց աւելցնել իր երկրին յատկացուած զինուորական աջակցութիւնը : Այս առթիւ ըսաւ թէ նաւթուղին քանդուած ըլլալով ամէն օր 700·000 տոլարի վնաս մը կը կրեն :

× Մ. Նահանգներու երեսփ. ժողովին արտաքին գործերու յանձնաժողովը իր նոր տեղեկագրով կը յանձնարարէ կրճատել արտասահմանի յատկացուած վարկերը :

× Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը յայտարարեց թէ Իսրայէլ Սինայի չրջանը մասամբ պիտի պարպէ մինչեւ յունուար 10 : Չի պիտեր թէ ամբողջական պարպումը երբ տեղի պիտի ունենայ : Իսրայէլ կը պնդատի թէ եգիպտացիները վերսկսած են յարձակումներ կատարել եւ եթէ առաջքը չառնուի, շատ աւելի ծանր դէպքեր կրնան պատահիլ :

ԾԱՆՐ ՏԱԳՆԱՊ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Հունգարիոյ կառավարական պաշտօնաթերթը կը խոստովանի թէ ապստամբականն դէպքեր տեղի ունեցած են Փեշթայի հիւսիս - արեւելեան կողմը, Էկէր քաղաքին մէջ եւս, որ արդիւնաբերական ու ճարտարարուեստական կարեւոր կեդրոն մըն է : Թերթը կը պատմէ թէ ապստամբները ձեռնառումբերով յարձակեցան ոստիկանատուներուն վրայ, ոտքի տակ առին խորհրդային զրօշները, զրաւեցին ռադիոն եւ հակապետական թռուցիկներ տպեցին « Յուցարարները ցըրուելու համար , ոստիկանական ուժերը միայն մէկ միջոց ունէին — կրակ բանալ» : Թերթը չի յիշեր զոհերուն թիւը, բայց կ'ըսէ թէ հակակառավարական տարրերուն ձերբակալութիւնները կը չարունակուին : Ամբաստանեալները պիտի դատուին զինուորականատեաններու մէջ :

Երկրի տնտեսական ընդհանուր վիճակը ազեատալի պատկեր մը կը ներկայացնէ : Կացութիւն ամէնէն աւելի ծանր է Ցեւ - վելի մեռապատրծարաններուն մէջ : Տասներեք գործարաններուն 38·000 բանուորներէն 21·000ը վերազարձած էին, բայց կառավարութեան հրահանգով ղեկուցեան իրենց տուները, վառելանիւթի եւ նախանիւթերու չգոյութեան պատճառով : Անմիջական աշխատանքներու համար չորս հազար բանուորներ միայն վարձրուեցան :

Քաղաքներուն մէջ հանրակառքերը անչարժութեան դատապարտուած են : Հազրդակցութեան նախարարը յայտարարեց թէ մինչեւ Յունուարի կէսերը կացութիւնը պիտի բարելաւուի մայրաքաղաքին մէջ :

× Բանուորական կազմակերպութեանց վարիչներէն Շանտոր Պալի ազատ արձակուած էր, բայց այժմ ձերբակալուած է անոր դէմ հաւր օդնականը՝ Շանտոր Ռոց :

× Վերջին լուրերու համաձայն , ուրիշ գործարաններ ալ փակուած են, առ նուազն տասը օրուան համար :

ՀԱԿԱՀՐԻԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ կը ծաւալի Լեհաստանի մէջ, հակառակ վարչապետին եւ կաթոլիկներու ջանքերուն, ինչպէս կը հաստատեն Վարչապետին հասած տեղեկութիւնները : Ցիսուն հազար Հրեաներ, որոնք փրկուած էին հիթլերական հալածանքներէն, նորէն մտահոգութեան մատնուած են : Ամէն օր հարիւրաւոր անձեր կը խնդրուին, Իսրայէլ գաղթելու համար :

ՎԱՌԵԼԱՆԻԹԸ միայն 45 առ հարիւր համեմատութեամբ պիտի բաշխուի Յունուարին եւ Փետրուարին , առանին զործաթեան համար : Յարդ 65 առ հարիւր էր : Ինքնաչարժներուն բաժինն ալ պիտի կրճատուի :

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Տարեկան ցերեկոյթ-պարահանդէսը
կիրակի, 3 Փետրուար, ժամը 16-24
LES AMBASSADEURS
Champs-Elysées, 3, Avenue Gabriel
Սեղանները կանխաւ ապահովել
ELYSEE 67-03

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԱՌԹԻԻ

Տիկ. Տէօքմէճեան (Փարիզ) 2000 ֆր. կը նուիրէ Աղքատախնամին :

Սառնալ «Յառաջ»էն :

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Լիոն.— Ֆր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը «Մանուկներու Օր»ը կը տօնէ 13 Յուն – ուար կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, 5, ռիւ Պօնըփառ, Յոյներու սրահը :

Արտասանութիւն, երգ, օրուան պատչամ զանազան անակնկալներ : Կաղանդ Պապան նուէրներ պիտի բաչխէ ներկայ մանուկներուն :

Պ. Ղազար Ղազարեանի կողմէ պիտի նուիրակայացուի Կ. Խաչի օգափոխութեան կայանէն առնուած չարժանկարի պատկերներ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ֆր. Կ. Խաչի Սէն Լուի մասնաճիւղը խորին չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները, փոխան ծաղկեպսակի, ողբացեալ Գրիգոր Մուրատեանի դառնաղէտ մահուան առթիւ.- Տէր եւ Տիկին Շ. Քալուստեան, Տէր եւ Տիկին Ս. Պապուչեան 1000ական ֆրանք : Պ. Վահէ Բարթամեան, Տէր եւ Տիկին Լինկլեան 500ական ֆրանք, Պ. Ասատուր Յովհաննէսեան 300 ֆրանք :

ՈՐԻ ԱՆՑՔՆԵԼ

ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ՁԱՐԹՕՆՔՆԵՐԸ

Անշուշտ

ԼԻԼԱԻ

24 RUE ST. LAZARE, PARIS (9e)
Կանխաւ ապահովել սեղանները՝
Հեռաձայնելով՝
TRI. 31-62

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ Անգարացի Կղեմէս Եըլդըզեան, 32-35 տարեկան : Կը կարծուի թէ Փարիզ կը գտնուի :

Տեղեկացնել «Յառաջ»ին :

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՌԻ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ (19 տարեկան, պաշըլիէ), լաւ հայերէն կը խօսի, կը փնտռէ յարմար գործ մը առեւտրականի մը քով կամ գրասենեակի մը մէջ : Դիմել՝

A. H, 21 rue du Borrego. Paris 20me
Tél. MEN 55-85

ԾԱԽՈՒ ԲՆԱԿԱՐԱՆ

Ծախու են երկու բնակարաններ Ալֆորվիլի մէջ : Մէկը ունի երկու սենեակ եւ խոհանոց, միւսը՝ երեք սենեակ խոհանոց : Վճարման դիւրութիւն :

Դիմել՝ 24 ռիւ տիւ Մարշէ, Ալֆորվիլ :

ՇԱՒԻԼ.— Պ. Օննիկ Տէմիրճեան, եւ զաւակները , ինչպէս նաեւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն իրենց կնոջ եւ մօր՝

ՄԱՅՐԵՆԻՑԱ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆԻ

մահը :

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այս չորեքշաբթի , ժամը 3·30ին, Շաւիլի մատուռին մէջ :

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

ԳԵՂԵՑԻԿ ԿԱՂԱՆԴԱՁԷՔ ՄԸ

Որբերու Օգնութեան Մարմինը (Փարիզահայ Տիկնանց Միութիւն) հրապարակ հանած է ընտիր մոխրաման մը Անկի Մայր Տաճարին նկարով,— պղեգիկ կտաղնդէյք մը ձեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն :

Հատ մը գնելով թէ հաճոյք պատճառած եւ թէ օգնած կ'ըլլաք հայ որբերուն :

Ստանալու համար դիմել Մ. Պարսամեան գրատունը , 46 ռիւ Ռիշէ :

Գինը՝ 500 ֆրանք :

Հ. Ց. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ
ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Փարիզի չրջանի բոլոր մասնաճիւղերը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին կիրակի 30 դեկտ. կէսօրէ հետք ժամը 3ին, Ազգ. Տան մէջ :

Ժամը 6էն հետք խրախճանք եւ պարահանդէս :

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՄԵԾ ԳԵՐԻՆ (ԱՐՏԱԻԱԶԴ), թատերախաղ երեք արար : Գրեց՝ Արմենակ Տէր Յակոբեան (Մեսրոպ քահանայ) : Տպ. Փարիզ : Գին 300 ֆրանք : Դիմել Տէր Յակոբեան տպարան, 17 ռիւ Տամէմ, Փարիզ :

ՀԱՑՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՑՑԸ, Ը. տարի, (1957) : Կրօնական, ազգային, ընտանեկան, մարզական եւն. բովանդակութեամբ : Խմբագրեց Վարդան քահանայ Ժամկոչեան : Տպ. Փարիզ : Գին 500 ֆրանք :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. «Դրօ» խումբի դաստիարակչական ժողովը այս հինգշաբթի (դեկտ. 27), իրիկուան ժամը 9ին, ընկերը Ճանիկեանի բնակարանը : Կարեւոր նիւթ : Կը հրաւիրուին նաեւ «Հայաստան» ենթակոմիտէի ընկերները :

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՇՐՋ. վարչութիւնը փարիզի չրջանի ընկերուհիները միջմասնաճիւղային ժողովի կը հրաւիրէ այս հինգշաբթի ժամը 17ին, Ռեժան սրճարանի վերնայարկը : Մանուկներու Օրուան կարգադրութիւններու համար :

ՇԱՒԻԼ.— Եկեղեցչէն երիտասարդներու վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր երիտասարդները եր երիտասարդուհիները այս չաբաթ իրիկուն (29 դեկտ.) ժամը 9ին, դպրոցին սրահը :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՋՈՒԱՐԹ ԵՐԵԿՈՅԹ

Նախաձեռնութեամբ ՓՐԱՆՍԱՀԱՅ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ Մ.ԵԱՆ
12 Յունուար շաբաթ գիշեր ժամը ճիշտ 8,45ին

ԹԱՏԵՐԱՍԱՐԱՀ PAUL FARALICQ
21 Rue Yves Toudic Paris — Métro République

Մանրամասնութիւնները յաջորդով

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԻՐՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՕԹ ԿՈՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է արեւելեան նպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք լաւագոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով :

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ կողմէ

Աճապարեցէք անգամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը :

7 RUE DE TRACY, PARIS (2·) Métro Strasbourg St· Denis

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՕՐԴՆԵՐ ԵՒ ՁԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ
Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)

ՔԱՂԱՔԻ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ 27 Rue d'Aubagne, Marseille. Tél. CO.3643

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները :

ԱՐԱՔՍ տունը ստացած է պուլկարական խոհական բաշխավալ, 15 տարի է առաջին անգամ ըլլալով :

Ստացած է նաեւ ամենալաւ տեսակէն լաֆերտա :

Պալխանեան բաշխավալ եւ ներմակ պանիր ,

Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները , թարամա, պահածոները՝ (պաստիմա, եալանչի տոլմա, վարդի աւուշ, եւայլն) :

Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, ապուխտ, երչիկ, Ամասիոյ պաստիմա :

Ռուսական խաւիար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ :

Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն :

Արեւելեան աղանդերներ, (թուրչիներ) եւ ամէն տեսակ համեմներ :

Ապսպրանքներ ամէն ուղղութեամբ , արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն :

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ՀԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
27
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
•
JEUDI
27 DECEMBRE
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7767 32e ANNEE | ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ | ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3579

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀԱՐԱՒ. ԱՄԵՐԻԿԱ

*

Պարբերաբար վիճակագրական տեղեկութիւններ կը հրատարակուին այս հեռաւոր գաղութի մասին որ բազմապատկուեցաւ վերջին տարիներու ընթացքին :

Համրանքը՝ 30-35,000, մեծ մասով հաստատուած Արժանթինի մէջ : Երկու կեդրոններն են Պուէնոս Այրէս եւ Քոր - տոպա : Վեց հազար կը հաշուեն Պրազիլիոյ գաղութը : Կարեւոր բազմութիւն մըն ալ կը գտնուի Ուրուկուէյ : Տարա - դիրներու միջազգային հաստատութիւնը մաս մը Հայեր փոխադրած է Ջիլի :

Այս ցերուցան բազմութեան մէջ կը գտնուին փայլուն դիրքերու հասած ա - ռեւտրականներ : Մնացեալը մեծ մասով կը բազկանայ խանութպաններէ, արհեստաւորներէ եւ բանուորներէ :

Առաջին գաղթականները եղած են կիլիկեցիները, որոնք մեծամասնութիւն կը կազմեն : Վերջին տարիներու ընթացքին չատեր գաղթեցին մասնաւորապէս Լիբանանէն, Սուրիայէն եւ Ճունաստանէն :

Աղգային կազմակերպութիւններ ու - նինք թէ Արժանթինի, թէ Պրազիլիոյ եւ թէ Ուրուկուէյի մէջ : Նաեւ եկեղեցիներ, չարք մը գպրոցներ, կուսակցական եւ մարզական ակումբներ եւ Կ. Խաչ (ՀՕՄ) :

Առաջնորդական կեդրոնն է Պուէնոս Այրէս : Տարիներէ ի վեր հոգեւոր պետեր կը պաշտօնավարեն իրրեւ կաթող. պատուիրակ, որոնք պարբերաբար կ'այցելեն միւս թեմերը :

Հայկական դպրոցները կը վայելեն ա - մէն ազատութիւն : Դժբախտաբար ծնող - ները կրաւորական դիրք մը բռնած են եւ արդիւնքը բաւարար չէ :

Արդէն իսկ սպաներէն բաժիններ ունին բոլոր հայերէն թերթերը, գլուխն ըլլով մեր «Արմենիա»ն, որ գաղութին միակ օրաթերթն է :

Իրենց յատուկ թերթերն ունին Հ. Մ. Ը. Մ.ը (Նաւասարդ), «Արմենիա» երիտ. Միութիւնը (Կամէֆ), Հայ Համալսարա - նականներու Միութիւնը (Կաճառ), Հայ կեդրոնը եւն. :

Երեք երկիրներուն մէջ ալ գործօն դեր կը կատարեն սեփական ակումբները, բոլոր յարմարութիւններով :

Ցաճախադէպ են խառն ամուսնութիւնները, մասնաւորապէս ունեւոր դասակարգին մէջ :

Ծանօթ հարուստներ գաղութը օժտած են եկեղեցիներով, սրահներով եւ ուրիշ հանրօգուտ հաստատութիւններով, բայց իրենց զաւակները ընդհանրապէս կը մնան անհաղորդ հայկական կեանքին :

Գաղութը ի վիճակի է ճեմարան մը բանալու Պուէնոս Այրէսի մէջ : Աւելի դիւրաւ քան Հիւսիս. Ամերիկան :

Կապը թոյլ է հիւսիսէն հարաւ, ինչպէս եւրոպացին Ամերիկա, ազգային գործունէութեան տեսակէտով : Իւրաքանչիւրը ամփոփուած լինքն իր մէջ : Դարձեալ ընդհ. գեկավարութեանպակաս :

Ինչպէս Հիւս. Ամերիկայի, հարաւային երկրամասին մէջ ալ կան պղտոր ջուրի որսորդները, որոնք չաճախ արատքին թշնամին ալ կը դեւրացնեն իրենց խուժանավարական ելոյթներով :

Ինչպէս ամէն տեղ, այս «պրոպրեսիւ» դպիրները չեն զոհանար միայն հայերէն քարոզներով եւ տեղական լեզուն ալ կ'օգտագործեն, ճեղքեր բանալու համար գաղութին մէջ :

Շարքը փակելէ առաջ, քանի մը խօսք ալ Աւետարանիոյ նորակազմ գաղութի մասին, որ կը ներկայացնէ 200–250 հոգինոց համայնք մը : Մաս մը միջազգային կազմակերպութեան կողմէ փոխադրուած է, մաս մըն ալ ինքնաբերաբար գաղթած : Ունին հոգեւոր հովիւ մը որ այժմ Երուսաղէմ կը գտնուի : Ձեռնարկած են եկեղեցի մը շինելու, իրրեւ հաւաքատեղի : Ամփոփուած են երկու գլխաւոր քաղաքներու մէջ, Մելպըրն եւ Սիտնի : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՆՈՐՈՇՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

•

ՋՐԱՆՑՔԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ ԿԸ ՁԳՁԱՒԻ

Վերջին տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ Սուէզի ջրանցքին մաքրազործումը չէ սկսած տակաւին : Եգիպտոս կ'արտօնէ որ միայն երկու անգլիական եւ մէկ ֆրանսական նաւեր մասնակցին գործողութեանց : Առաջին գործը պիտի ըլլայ հանել 8000 թոն աւազ եւ խորտակուած նաւեր : Անգլիական ութ նաւեր եւս պատրաստ են օգնելու, եթէ Եգիպտոս արտօնէ : Ազգաժողովին ներկայացուիլը, գոր. Հուիլըր յայտարարեց թէ «չատ բաներ պատահեցան, բայց արտօնուած չէ յայտնելու» : Միւս կողմէ, Եգիպտոս կը պահանջէ որ Իսրայէլ եւս ամբողջովին պարպէ իր գրաւած հողերը, Սինան եւ Կազայի շրջանը :

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը որոշեց երկու օդնականներ ղրկել, որպէսզի փութացնեն ջրանցքին մաքրազործումը :

ԻՍՐԱՅԻԼԻ ԳԱՆԳԱՏՆԵՐԸ

Իսրայէլ նորէն կ'ամբաստանէ Եգիպտոսը թէ վերսկսած է յարձակումները զործել եւ թէ բայէ ի բայ կ'արհամարհէ Ազգաժողովը : Այս առթիւ կը յիշէ եւ դիպուածի ֆեդայիներու արշաւներըկարզ մը վայրերու մէջ : Կ'ըսէ թէ յարձակողները Կա քաշուած տանն ալ աւերներ զործեցին եւ թէ լարուած ոումբ մը ղբած էին ջրամբարի մը տակ : Մինչդոյն տանն Գահիրէի անթելը կը չարունակէ ապդարարել թէ պիտի չարունակուին յարձակումները : Դեկտ. 25 թուակիր յայտարարութեամբ մը անթելը կ'ըսէրթէ արաբական կառավարութիւնները կը մարդեն ֆեդայիները ասպատակութեանց համար «որոնք ոչ արդիլուած են ոչ ալ ամօթալի : Եգիպտական կառավարութիւնը կը կազմակերպէ ֆեդայիները եւ կոռւելու ոգի կը ներշնչէ : Այս ալ օրի - նաւոր է : Եգիպտոսի, Յորդանանի, Սուրիոյ, Լիբանանի եւ ուրիշ կառավարութեանց համար պատիւ մըն է այս» :

× Իսրայէլի վարչապետ, Պէն Կուրիոն զեկուցում տալով խորհրդարանին առջեւ, մերժեց վիճաբանութիւն կատարել Կազայի մասին : Ըսաւ թէ այժմ օգտակար չէ քրքրել այդ խնդիրը : Եւ կըրկնեց իր առաջին յայտարարութիւնը.— Իսրայէլ երբեք պիտի չհաւանի որ Եգիպտոս նորէն դրաւէ Կազայի վիճելի շրջանը : Այս առթիւ յայտնեց թէ զանազան առաջարկներ եղած են այդ մասին, օրինակ՝ Ազգաժողովին հովանաւորութեան տակ դնել վիճելի շրջանը :

Վիճաբանութիւն պահանջող երեսփոխանը բանաձեւ մը առաջարկած էր որ մերժուեցաւ 18ի դէմ 52 ձայնով :

ԼԵՍԵՓՍԻ ԱՐՁԱՆԸ ՊԱՅԹԵՑՈՒՑԻՆ

Երկուշաբթի օր, 24 դեկտ., Եգիպտացիները ուժանակով պայթեցուցին Լեսեփսի արձանը, որ կը գտնուէր Ջրանցքին բերանը (Փորթ Սայիտ) : Ներկայ էին հինգ հազար բնիկներ որոնք կ'աղաղակէին.— Անկլի՛ն Ֆրանսան եւ Անգլիան : Ցիշատակարանը մասամբ խրած է ջուրին մէջ : Հեռագիրը կ'ըսէ թէ 28 երիտասարդ եգիպտացիներ չորս ժամ աշխատեցան եւ երեք անդամ ուժանակ պայթեցուցին արձանը քանդելու համար : Միայն պատուանդանը մնացած է :

× Եգիպտոսի ազատագրութեան բանակին հրամանատարը յայտարարեց թէ զինուորները ցրուած է եւ թէ զէնքերը կառավարութեան յանձնած են :

× Արաբական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ Եգիպտոս, Արաբիա, Սուրիա եւ Ցորդանան որոշեցին մերժել Իրանի առաջարկը՝ խորհրդաժողով մը գումարելու մասին : Իրաք, Թուրքիա եւ Փաքիստան ընդունած են հրաւէրը· բայց կը կարծուի թէ ժողովը չուրը լինկած է, իրրեւ հետեւանք վերոյիշեալ չորս պետութեանց մերժումին : Այս վերջիններըչ կը չարունակեն պայքարը Պաղտատի դաշինքին դէմ :

Մ. Նահանգներն ալ մերժեցին անդամակցիլ Պաղտատի վնասկցութեան, հակառակ զանազան դիմումներու :

× Մ. Նահանգներու ծերակոյտին ընդհ. դիմադիր անդամները որոշեցին յետաձգել այն քննութիւնը որ պիտի կատարէր Միջին Արեւելքի ամերիկեան քաղաքականութեան մասին, այն մտավախութեամբ թէ կրնայ վնասել միջազգային յարաբերութեանց :

ՍՈՒՐԻԱ ԵՒ ԻՐԱՔ

Սուրիոյ նոր դահլիճին կազմութիւնը մեծ դժուարութեանց կը հանդիպի : Հանրապետութեան նախագահը կը չարունակէ իր խորհրդակցութիւնները : Հրաժարեալ վարչապետը, Սապրի Ասալի կ'աշխատի ձախակողմեան դահլիճ մը կազմել Թունդ ազգայնականներէ, հետեւեալ ծրագրով.— Պաշտպանել Սուրիոյ անկախութիւնը : Զսպել բոլոր խռովարար ձեռնարկները եւ խստօրէն պատժել անոնք որ

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

Ի՞ՆՉ ՈՐՈՇԵՑ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐ. ԿՈՄԻՏԷՆ

•

Խ. Միութեան կեդր. Կոմիտէն վերջացուց իր աշխատանքները, մանրամասն յայտարարութիւն մը հրատարակելով որուած որոշումներու մասին :

Ժողովը քննելով զանազան զեկուցում - ներ, այն եզրակացութեան յանգած է թէ 20րդ համագումարին որոշումները արժանացած են ժողովուրդին միաձայն հաւանութեան, գօրացուցած են միլիոնաւոր բանուորներու, գիւղացիներու եւ մտաւորականներու ստեղծագործ նախաձեռնութիւնը, թէ կարելի եղած է մեծ յաջողութիւններ չահիլ մասնաւորապէս ծանր ճարտարագործութեան մէջ : Կեդր. Կոմիտէն կը յայտարարէ թէ արտադրութեան ծրագիրը պիտի դերակատարուի 1956ին, թէ արդէն աւելցած է 11 առ հարիւր, բազդատելով 1955ի հետ, թէ ընթացիկ ապրանքներու արտադրութիւնը աւելցած է 9 առ հարիւր : Կեդր. Կոմիտէն այս առթիւ ալ կը յայտարարէ թէ ընկերվարական կարգուսարքը կը դերա - դասդէ դլամատիրականը : Միեւնոյն ատեն կը մատնանչէ զանազան սխալներ եւ թերացումներ : Որոշած է խստօրէն դործադրել 20րդ համագումարին բոլոր որոշումները եւ լենինեան քաղաքականութիւնը :

Զեկոյցը կը խոստովանի թէ նախատեսուած չափին չէ հասած ածուխի, մետաղի, կրաքիւսի եւ ատաղձի արտադրութիւնը եւ թէ կարգ մը պարագաներու մէջ «ողրալի եղած է արդիւնքը» :

× Նոր զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ պաշտօնանկ եղած է տնտեսական յանձնաժողովին նախագահ Մաբուրով եւ իրեն յաջորդած է Միխայիլ Պերվուխին : Այս որոշումը տրուած է նկատի առնելով չարք մը ծանր սխալներ եւ թերակատարումներ : Նոր նախագահին պիտի օգնեն վեց փոխ–վարչապետներ եւ նախարարներ : Պաշտօնանկ նախագահը եւ իր յաջորդը նոր սերունդին կը պատկանին եւ առաջնակարգ տնտեսագէտներ կը համարուին : Ընդհ. կարծիքն այն է թէ պարկ պիտի տրուի թեթեւ ճարտարագործութեան, այսինքն ընթացիկ ապրանքներու արտադրութեան, բարձրացնելու համար ժողովուրդին ապրուստի մակարդակը :

Մոսկուայի թերթերը կը ծանուցանեն թէ յաւելուածական վարկեր պիտի տրամադրուին, բնակարաններու կառուցման համար :

ՆՈՐ ՔԱՈՍ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

•

Կը հաստատուի թէ յետաձգուած է Երուսաղէմի պատրիարքին ընտրութիւնը, որ պիտի կատարուէր դեկտ. 20ին : Այս յետաձգումը կը վերագրեն պաշտօնանկ տեղապահին՝ Եղիշէ արք. Տէրտէրեանի նոր ձեռնարկներուն :

Այս առթիւ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն Պէյրութէն :—

Երուսաղէմի պատրիարքական ընտրութիւնները յետաձգուեցան անորոշ ժամանակով : Տ. Եղիշէ արք. Տէրտէրեան դիմում կատարած է Գերագոյն ատեանին մօտ, պնդելով թէ իրեն դէմ խաղ մըկազմակերպուած է եւ իր անունով տրուած ժուռնալն ու հրապարակ հանուած զրոյցները մէկտեղ նետուած էին պարզապէս վարկաբեկելու համար իր անձը :

Եղիշէ արք. պահանջած է հետապընդում կատարել, երեւան հանելու համար այս դէպքին հեղինակները :

Երուսաղէմի նախկին տեղապահը չէ ուզած ընդունիլ նաեւ Տիրան արք.ի տեղապահի հանդամանքին օրինաւորութիւնը եւ իրրեւ տեղապահը այդ Աթոռին դիմում կատարած է պատկան իշխանութիւններուն, արդիլելու համար պատրիարքական ընտրութիւնը :

Գերագոյն ատեանը ընթացք տալով Տ. Եղիշէ արք.ի դիմումին, հրամայած է յետաձգել ընտրութեան թուականը :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԾՆՆԴԵԱՆ տօնուեցաւ սովորական խրախճանքներով : Ձանազան ձեռնարկներ կատարուած էին, որպէսզի «աղքատ եւ տնանկ» թշուառները ալ կարենան խմոռմ կատարել : Ձէկն մոռցած Փարիզի «քլոշար»ները : Մ.Նահանգներու մէջ կառքի կածնելու գոհ դպչին 477 քաղաքացիներ : Այդընհատուցը ջերմ շնորհաւորութիւններ ուղղեց Հունգարիոյ փախստականներուն : Խորհրդային մամուլն ալ ողջոյններ կը հաղորդէր առանց յիշելու Ծնունդ բառը : Պապը օրհնեց աւելի քան հարիւր հազար հաւատացեալներ որոնք խռնուած էին Ս. Պետրոսի հրապարակին վրայ :

ԱՒՏԱՌԻՆ ՁԻՒՆԸ ծածկած է Փարիզի փողոցները, մեղմացնելով սաստկաշունչ ցուրտը :

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱՒ մը չախչախուեցաւ 2800 մեթր բարձրութեամբ լերանմը վրայ, Հռոմէն Միլան դացած ատեն : Ազատարարներ լեռը բարձրացան 28 ամիճան ցուրտին մէջ, քանեւմէկ ուղեւորներուն րեկորները փոխադրելու համար :

ԱԼԺԵՐԻՈՑ ազգայնականները ահռելի սարսափ տարածեցին Ալժէ քաղաքին մէջ, Ծնունդի դիշերը : Տասնըչորս հոգի սպաննուեցան, 30 հոգի վիրաւորուեցան : Ահաբեկումներ կատարուեցան նաեւ Պոնի, Կոստանդինի եւ Պլիտայի մէջ, ռումբերով եւ հրացանաձգութեամբ :

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ խորհրդարանը կը քննէ երկու բանաձեւեր որոնց նպատակն է դիւրացնել ամուսնալուծումները :

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ կուսակցական պաշտօնաթերթը կը ղրէ թէ չատ չանցած ան - դործութեան պիտի դատապարտուին 200,000 բանուորներ, իրրեւ հետեւանք ածուխի նուազման եւ վերջին դէպքերու : Թերթը կը խոստովանի թէ երկիրը պիտի ստիպուի փոխառութիւններ կնքել նաեւ դրամատիրական երկիրներու մէջ, տընտեսութիւնը վերակազմելու համար : Ծնունդի ոօնին առթիւ կառավարութիւնը մեկմացուց պաշարման վիճակը : Կառավարութեան թերթերը իրենց առջին էջը նուիրած էին «խաղաղութեան եւ սիրոյ ոօնին» : Բանուորական խորհուրդներուն բոլոր անդամները ձերբակալուած են : Կ'ըսուի թէ գնդակահարուած կամ աքսորուած են առանց դատաստանի :

ՀՈՒՇԱՀԱՏՈՐ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

(ԿՏԱՐՈՒԱԾ ԱՆՑԵԱԼ ԹԻՒԻՆ)

Ընդհանուր ժողովէն մեզի համար նոյն ատեն ալ ոչինչ կրնար ելլել։ Ինչպէս ամէն տարի, նոյնպէս ալ այս տարի ներկայացուցիչներ ընտրուեցան, որոնք պիտի երթային Պոլիս՝ Ազգային Ժողովի մէջ մասնակցելու համար Պատրիարքական ընտրութեան

ՊՈԼՈՎՈՑԻ

— Դու ինչպե՞ս ես կարողանում ամեն առավոտ այդքան շուտ արթնանալ, որ ես ինձ համար միշտ ուշ ես գալիս։ Ես ամեն առավոտ ժամը վեցին արդեն ոտքի եմ, իսկ դու միշտ ինձանից հետո ես գալիս։

— Ես ոչ մի հատուկ բան չեմ անում, որ կարողանամ շուտ արթնանալ։ Ես պարզապես ամեն երեկո ժամանակին քնում եմ, ահա թե ինչ։

— Ես էլ եմ ամեն երեկո ժամանակին քնում, բայց դարձյալ ուշ եմ արթնանում։

— Ես ոչ մի խորհուրդ չունեմ քեզ տալու, որովհետև ես ինքս էլ չգիտեմ, թե ինչպես եմ կարողանում շուտ արթնանալ։

— Ես գիտեմ, որ դու ինձ ոչ մի խորհուրդ չես տա, որովհետև դու ինքդ էլ չգիտես, թե ինչպես ես

դաւ մը սարքած էին Իրաքի հետ: Սատկացնել պայքարը Պաղտատի դաշինքին դէմ: Օգնել այն երկիրներուն որոնք պայքար կը մղեն աշխարհակալութեան դէմ:

Սուրիական մամուլը կը չարունակէ մեղադրանքները ուղղել Իրաքի դէմ, պնդելով թէ պէնք ղրկած է, օգնելու համար դաւադիրներուն: Այս առթիւ ցաւ կը յայտնեն որ այնքան ականաւոր անձեր մասնակցած են դաւադրութեանց: Թերթ մը կը գրէ թէ Իրաք ղրամ եւ պէնք ղրկելով դաւադիրներուն, խախտած է արաբական համերաշխութեան ամէնէն տարբական սկզբունքները: Բոլորն ալ դաւադրութեան գլխաւոր պատասխանատու կը նկատեն Իրաքի վարչապետը, Նուրի Սայիտ:

ԵԳԻՊՏՈՍ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Եգիպտոսի կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղղեց Ազգաժողովին, հատուցում պահանջելով Անգլիայէն, Ֆրանսայէն եւ Իսրայէլէն, իր կրած վնասներուն համար: Բանաձեւը կը պահանջէ ընդհ. քարտուղարէն տեղեկագիր մը պատրաստել, իւրաքանչիւրին բաժինը ճշդելու համար: Հատուցում կը պահանջուի ոչ միայն նիւթական վնասներուն, այլ եւ մարդկային կորուստներուն համար, կապայէ, Սինայէ, Փորթ Սայիտ, Սուէզի շրջաններուն մէջ: Հատուցում կը պահանջէ նաեւ ջրանցքին, եգիպտական օդակայաններուն եւ նաւահանգիստներուն անգործութեան մատնուելուն, առհասարակ եւ հանրային ստացուածքներու եւ ընդհանուր անտեսութեան կրած վնասներուն համար:

× Անգլիացի պահպանողական երես-փոխան մը, որ հրաժարած էր բողոքելով Իրանի քաղաքականութեան դէմ, տեսակցութիւն մը ունեցաւ նախագահ Նասրի հետ: Այս առթիւ նախագահը յայտներ է թէ սպասնուած է այն անգլիացի տեղակալը որ առեւանգուած էր եգիպտացիներու կողմէ:

× Ազգաժողովին զօրապունդը 48 ժամ մէն եգիպտացիներուն յանձնելով Փորթ Սայիտը, պիտի գործէ Սինայի շրջանին մէջ: Իսրայէլ խոստացած է պարպումը վերջացնել յունուար 10էն առաջ:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ շրջուն դիւանապետը, Մենոն, տեսակցութիւն մը ունեցաւ եգիպտոսի նախագահին հետ, յանուն վարչապետին: Պիտի չանայ ելք մը գտնել Սուէզի վէճին կարզադրութեան համար:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ վարչապետը Նեհրու, Մ. Նահանգներէն Լոնտոն անցնելով, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Անգլիոյ վարչապետին հետ: Մեծ բան մը չի սպասուիր այս այցելութենէն եւ հատանական չէ որ Պ. Նեհրու Գահիրէ հանդիպի: Հնդիկ վարչապետը եգիպտոսի տեսակէտը կը պաշտպանէ սկիզբէն ի վեր, Սուէզի տարնային առթիւ:

ԳՐԱԴՐՈՒՀԻ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Պոնէթ-Ըրրի խանութի մը համար կ'ուզուի գրադրուհի մը որ պիտնայ սղագրութիւն, մեքենագրութիւն եւ քիչ մըն ալ հաշուապահութիւն:

Դիմել Մալեան հաստատութեան:
116, Rue Réaumur, Paris : Métro Sentier

ԴԱՇՆԱԿԻ ԴԱՍԵՐ

Սոլֆէժի, հարմոնիի, գոնտրբփուանի, *ինչպէս նաեւ դաշնակի ու երգի դասեր կուտայ Պ. Կարպիս Ափրիկեան, (ղեկավար Սիփան Կոմիտաս երգչախումբի):*

Դիմել «Ցառաջ»ի հասցէով:

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Սպասուհի մը ամբողջ օրուան համար, երկու պզտիկով տան մը մէջ:

Դիմել երեկոները ժամը 7·30էն վերջ Տիկին Տէր Մինասեան, 14 ռիւ տը վիէն, (կառ Սէն Լազար):

ASSOCIATION DES CONCERTS
CHOUTEAU
(Orchestre Symphonique de Paris)
Շաբաթ, փետրուար 2, ժամը 17·45
SALLE GAVEAU
45 Rue La Boëtie
Ցայտագիր՝ Զայֆովսքի ֆոնչերթօ
Սոլիստ՝
ՄԱՌԻ ԻՍԹԱՍ (ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Տոմսերը առաջուընէ ապահովել:
Գին 200 եւ 400 ֆրանք:

«ԳՈՑԱՄԱՐՏ»

ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՑԸ

Մաքուր տպագրութեամբ եւ պատկերազարդ: Աւելի քան 60 էջ, հայկ. եւ դոյնով եւ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Զարեհ Ա. կաթողիկոսի նկարով:

Ազգ. քաղաքական, պատմական, վիճակագրական ճոխ եւ այլազան բովանդակութեամբ: Նոր տարուան լաւագոյն նուէրը:

Գինն 200 ֆրանք:

Ապսպրանքներու համար՝ անմիջապէս դիմել՝

Monsieur H. BEDROSSIAN
15, Rue du Terras, Marseille

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ Անգարացի կղեմէս Եըլդըզեան, 32-35 տարեկան: Կը կարծուի թէ Փարիզ կը գտնուի:

Տեղեկացնել «Ցառաջ»ին:

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՌԻ

ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ (19 տարեկան, պաշըլիէ), լաւ հայերէն կը խօսի, կը փնտռէ յարմար գործ մը առեւտրականի մը քով կամ դրասենեակի մը մէջ: Դիմել՝

A. H, 21 rue du Borrego. Paris 20me
Tél. MEN 55-85

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կ. Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղը Մանուկներու Օրը կը տօնէ Ցունուար 13-ին, կիրակի, Քաֆէ Նօայի սրահին մէջ, կէսօրէն եառքը:

#

Ֆ. Կ. Խաչը Փարիզի մէջ Մանուկներու տօնածառի հանդէսը կը կատարէ Ցունուար երեքին, Սոսիէթէ Սավանթի մեծ սրահին մէջ, մասնաւոր պատրաստութեամբ:

ԽՆԶՈՑՔ

Համաչարասանճապի Հայր. Միութեան Լիոնի մասնաճիւղը կազմակերպած է ընտանեկան խնջոյք պարահանդէս մը, Ս. Ծնունդի առթիւ, Ցունուար վեցի կիրակին, ժամը 3էն մինչեւ տասը, Ցոյներու սրահին մէջ, 5 ռիւ Պոնըփուա:

Երգեր, եւ արտասանութիւններ:
Մուտքը ազատ է:

REVEILLON ! ! !

Ջուարթ եւ հաճելի կաղանդի զարթօնքը միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք ճոխ ու պէսպիսուն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ
ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ ԵԻ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ
ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65
Կը խնդրուի նախապէս ապահովել սեղանները:

ԳԵՂԵՑԻԿ ԿԱՂԱՆԴՋԷՔ ՄԸ

Որբերու Օգնութեան Մարմինը (Փարիզահայ Տիկնանց Միութիւն) հրապարակ հանած է ընտիր մոխրաման մը Անթի Մայր Տաճարին նկարով,— գեղեցիկ կաղանդչէք մը ձեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն:

Հատ մը դնելով թէ հաճոյք պատճառած եւ թէ օգնած կ'ըլլաք հայ որբերուն:

Առանալու համար դիմել Մ. Պարսամեան գրատունը, 46 ռիւ Ռիշէ:

Գինը՝ 500 ֆրանք:

Հ. Ց. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Փարիզի չրջանի բոլոր մասնաճիւղերը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին կիրակի 30 դեկտ. կէսօրէ հետք ժամը 3ին, Ազգ. Տան մէջ:

Ժամը 6էն հետք իրախճանք եւ պարահանդէս:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ֆր. Կ. Խաչի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է 2000 Ֆր. Տէր եւ Տիկին Հայկ Պետիկեանէ, իրենց զաւկին Սարգիսի դինուորութենէն վերադարձին առթիւ: Մեր խնդակցութիւնները նոյն առթիւ:

ՍԵՆԵԱԿ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Ընտանիքի մը մէջ կահաւորուած վարձու սենեակ մը կը փնտռուի առանձին պարոնի մը համար, ճաշը միասին: Տեղեկացնել Պ. Ա. Յովակիմեանի՝

Hotel Acro
25, av. Normandie-Niemen
Blanc-Mesnil **S et O**

ԽՆԶՈՑՔ ՍԷՆ-ՇԱՄՈՆԻ ՄԷՋ

Ընտանեկան ուրախ երեկոյթ նոր տարուան առթիւ, ի նպաստ Փարիզի Մշակոյթի Տան:

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Վարուժան կոմիտէի կողմէ, այս չաբաթ, իրիկուն ժամը 9էն մինչեւ լոյս, Վարդապետին սրահին մէջ:

Մասնաւոր պիւֆէ եւ տօնածառ:
Մուտքը ազատ է:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. «Դրօ» խումբը դասախօսական ժողովը այս հինգշաբթի (դեկտ. 27), իրիկուան ժամը 9ին, ընկերը Ճանիկեանի բնակարանը: Կարեւոր նիւթ: Կը հրաւիրուին նաեւ «Հայաստան» ենթահմտիէի ընկերները:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Ահարոնեան խումբին ժողովը, այսօր, հինգշաբթի, ժամը 9ին, Ազգ. Տան մէջ:

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՇԸՉ. վարչութիւնը Փարիզի չրջանի ընկերուհիները միջմասնաճիւղային ժողովի կը հրաւիրէ այս հինգշաբթի ժամը 17ին, Ռեժան սրճարանի վերնայարկը: Մանուկներու Օրուան կարգադրութիւններու համար:

ՇԱԻԻՂ.— Եկեղեցաչէն երիտասարդներու վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր երիտասարդները եր երիտասարդուհիները այս չաբաթ իրիկուն (29 դեկտ.) ժամը 9ին, դպրոցին սրահը:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆԸ

ՌՕՆԻ ՍՈՒ ՊՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

Համազգային լսարանին վերջին դասախօսութիւնը պիտի կրկնուի Ռոնի–Սու-Պուայի մէջ, այս չաբաթ գիշեր, ժամը 21ին, Քաֆէ տը Ֆոմէրսի մէջ:

Դասախօս՝ Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ: Նիւթը՝ Գիտուն Փաուլ Ռորպախ եւ Հայերը:

Կը հրաւիրուին չրջանին մեր հայրենակիցները:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ԼԻՈՆ.— Ֆր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը «Մանուկներու Օր»ը կը տօնէ 13 Ցունուար կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, 5, ռիւ Պօնըփուա, Ցոյներու սրահը:

Արտասանութիւն, երգ, օրուան պատշաճ զանազան անակնկալներ: Կաղանդ Պապան նուէրներ պիտի բաշխէ ներկայ մանուկներուն:

Պ. Ղազար Ղազարեանի կողմէ պիտի նուիրակայուի Կ. Խաչի օգնախոյեանութեան կայանէն առնուած չարժանկարի պատկերներ:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԺԱՄԱՆԱԿԸ ՈՒԾ ՉԷ
ԸՆՏՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՐԺԷՔԱՒՈՐ ԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐ ՆՈՒԷՐ ՄԸ
ՓՈՒՔԱՑԷՔ ԴԻՄԵԼ
ԿԱՐՕ ԵԱՆՊԼԿԵԱՆԻ
Որ ստանձնած է ելեկտրական եւ Buta գործիքներու
կարգ մը կարեւոր հաստատութիւններու ներկայացուցչութիւնը

TÉLÉVISION	MACHINE A LAVER	BUTA - GAZ
RADIO - RADIO-PICK-UP	RASOIR ELECTRIQUE	ASPIRATEUR
REFRIGÉRATEUR	FER à REPASSER	ETC...

Ինչպէս նաեւ հրապարակի վրայ տակաւին գոյութիւն չունեցող զուիցերիական ՀՐԱՇԵՔ - ԴՈՐԾԻՔ մը որ տեւային 20 տեսակի զանազան գործեր կը կատարէ, նուազագոյն ժամանակի մը մէջ: (ԺամադրուեցէՔ տեսնելու այս նոր գիւտին զանազան գործերը, ձրիօրէն ձեր տան մէջ իսկ):

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ, ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐՈՎ եւ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Ժամադրուիլ հետեւալ թիւով.— CENTRAL 98-32 ժամը 1էն 3
կամ գրել 101, RUE de MONT-CENIS — PARIS (18)

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ARMENIE

Հայ Ֆոլորիք երաժշտութեան Բ. մեծագոյն սկաւառակը 30 սանթ.

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ
Microsillon 33 tours No. mc 20136, durée 45 minutes
VOGUE - CONTREPOINT

Կը պարունակէ 14 հայկական կտորներ (նուագախումբ — երգչախումբ — մէն երգ)
ՀԱՅՐԵՆԻՔ, ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՊԱՐ, ԶՈՎ ԳԻՇԵՐ, ԿՈՒՆԿ, ԿԱՑՆԵԼ ԵՍ, ՄՇՈՑ ՊԱՐ, ԱՐԻ՛ ՍԷՑՐԱՆ, ԼԱԼԱ ԵԱՐՍ; ԵՏ ԱՌԱՋ - ՇՈՒՇԻԿ, ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ ԵՐԳ, ՇՈՇՊԻ, ՄԱՐԱԼԻ, ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Երգարանով միասին ստանալու համար դիմել՝ Գին՝ 2600 ֆրանք

ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ 14 Rue Petit, Paris 19, (Bot. 99-22), Record Shop 36 rue de Moscou

Եկեղեցւոյ դիւանատունը *Սկաւառակի վաճառատուներէն*

Փնտռել նաեւ.—
Ա. Սկաւառակ հայկ. երաժշտութեան միքրոսիօն 20·103 (16 կտոր)
Երեւան, Եայլի, Թաթարական պար, Օրօր, Ալագեազ, Պիլիբի, Ատրպէյճան, Նազ պար, Գերիներու երգ, Եարօ ջան, Կաճառիկ, Արեւելեան պար, Քեզ նման, Ղայթարմա, Լէզգինկա, Կովկ. երգ:

ՀԱՑ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏ. Պատարագ եւ Տաղեր, միքրոսիօն 20·114 (20 կտոր)
Ով գերահրաշ ծաղիկ, Գովեա Երուսաղէմ, Սուրբ Աստուած, Փառք, Մարմին Տէրունական, Հրեշտակայինք, Սուրբ, Յամենայնի, Հոգի Աստուծոյ, Միայն Սուրբ, Օրհնութիւն, Տէր Ողորմեա, Հայր մեր, Եղիցի: Արծաթսիրու - թեամբ, Ով զարմանալի, Աղին ծով, Այսօր ձայնն Հայրական:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Rédaction-Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ՀԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

VENDREDI 28 DECEMBR 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7768 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3579

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀԱՑԱՍՏԱՆ

*

Տակաւին խօսելիքներ ունինք Հայկական Արտասահմանի հանրային գործունէութեան, ինչպէս եւ Մշակոյթի ճիգերուն մասին :

Նախ քան այդ, համառօտ ակնարկ մըն ալ Հայաստանի վրայ, 1956ի տարեշրջանին փակման առթիւ :

Երկու տարիէ ի վեր, յարաբերութիւնները աւելի դիւրացած են :

Թերթեր եւ գիրքեր կը հասնին կանոնաւորապէս : Շրջիկներու խումբեր կը կազմակերպուին Ինտուրիստի նախաձեռնութեամբ, 10-15 օրուան համար :

Դժբախտաբար լեռներ ու ծովեր կը բաժնեն արեւմտեան Եւրոպան եւ Հայաստանը : Այնպէս որ, սակաւաթիւ են այցելուները, ինչպէս տեսանք 1955ին եւ 1956ին :

Բնակութեան համար սահմանուած ժամանակն ալ շատ կարճ է : Ամէն մարդու տրուած չէ օդանաւ մը բարձրանալ եւ իջնել Արարատեան դաշտ :

Ուրիշ երկիրներ ալ հաշուելով, տարին հազիւ քանի մը հարիւր բախտաւորներ կրնան օգտուիլ պատեհութենէն :

Դժուար է ամբողջական գաղափար մը կազմել իրական կացութեան մասին, հիմնուելով այցելուներու տպաւորութեանց վրայ :

Նախ, սահմանուած ժամանակը շատ կարճ ըլլալով, պացոյները հազիւ կըրնան ծանօթանալ երեւանի շրջապատին :

Երկրորդ, այցելուները երկու մասի կը բաժնուին, — անոնք որ ամէն բան վարդագոյն կը տեսնեն, ի յառաջագունէ, եւ անոնք որ միայն փուշերը կը տեսնեն :

Առաջինները կը մոլորեցնեն, մանաւանդ եթէ ազդուած են օրուան հովերէն : Միւսները կը նախընտրեն խոհեմ լռութիւն պահել :

Ցաճախ երկու կողմերն ալ կորմնակի խոստովանութիւններ կը կատարեն, գաղտնապահութեան խոստումներով :

Կաթողիկոսական ընտրութեան եւ ուրիշ առիթներով էջմիածին հրաւիրուած վեղարաւորներն ալ նոյն քաղաքականութեան կը հետեւին :

Ամէն պարագայի մէջ, իրականութիւն է որ երկիրը կը զարգանայ ճարտարարուեստով, նորանոր կառուցումներով եւ մշակոյթով : Անճանաչելի դարձած է մանաւանդ Երեւանը, գառնալով արդիական քաղաք մը :

Ժողովուրդը աքնաչան աշխատանքի մը լծուած է տարիներէ ի վեր, լաւագոյն օրերու հաւատքով :

Այդ օրերը կ'ուշանան իրրեւ հետեւանք բռնաբարոյ կարգուսարքի մը, որ «պլան»ի վերածած է ամէն բան, նոյնիսկ առաւութիւնը :

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ ապրուստի մակարդակը տակաւին չէ հասած գոհացուցիչ աստիճանի մը : Հեռաւոր հիւրերու այցելութեան առթիւ սարքուած ճոխ սեղանները չեն կրնար հերքել այս իրականութիւնը :

Ամէն տեղ ալ, հայ տանտիրուհին մասնակը կը պարպէ, երբ տարիներով բաժնուած հիւր մը տեսնէ սեմին վրայ :

Ֆրանսայի նախարարներու այցելութեան առթիւ պարզուած տեսարաններն ալ կը լուսաբանեն շատ մը երեւոյթներ :

Մնաց որ, ահա Մոսկուայի Կեդր. Կոմիտէն անդամ իր լիազօրմար նիստին ի՛նչ անհրաժեշտ գտած է բացառիկ միջոցներ ձեռք առնել, ապրուստի մակարդակը բարձրացնելու համար :

Սփոփանքի հով մըն ալ Հայաստանի վրայէն անցաւ, Սթալինականութեան դէմ մղուած պայքարին չնորհիւ : Որոշ մեղմացում, բայց ոչ մէկ իրական զոհացում :

«Հանճարափայլ»ին վիթխարի «մոնումենտ»ը կը շարունակէ ճնշել կապարի եւ մարմարի ծանրութեամբ : Թէ իրրեւ խորհրդանշան եւ թէ իրրեւ մղձաւանջ : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵԳԻՊՏՈՍ ՋՈՒԶԵՐ ԲԱՆԱԿՑԻԼ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՀԵՏ

●

ՎԵՑ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՄԵՐԺՈՒԻ՞Ն

Եգիպտական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ կառավարութիւնը այլեւս տրամադիր չէ բանակցելու Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ հետ, Ազգաժողովին կողմէ քուէարկուած վեց սկզբունքներու հիման վրայ :

Այդ սկզբունքներէն մէկն է Ջրանցքը ազատ պահել ուէ ազգի քաղաքական ազդեցութենէն : Վեց կէտերը քուէարկուեցան անցեալ հոկտեմբերին, Ապահովութեան Խորհուրդին կողմէ : Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Եգիպտոսի արտաքին նախարարները Հոկտ. 12ին յայտնեցինէրենց հաւանութիւնը եւ որոշուեցաւ որ Հոկտ. 29ին ժողով գումարեն. Փարիզի մէջ : Ցե, ասոյ պատահեցան ծանօթ դէպքերը :

Ահաւասիկ վեց սկզբունքները.—

1· Ջրանցքը բաց պահել ամէն ազգի առջեւ առանց որեւէ խտրութեան : 2· Ցարգել Եգիպտոսի ղերիչխանութեան իրաւունքները : 3· Ջրանցքը ազատ պահել ուէ ազգի քաղաքական ազդեցութենէն : 4· Նաւարկութեան տուրքերը պիտի որոշեն Եգիպտոս եւ Ջրանցքը գործածողները : 5· Եկամուտին մէկ մասը պիտի յատկացուի Ջրանցքին բարւոքման : 6· Եգիպտոսի եւ Սուէզի Ջրանցքին նախորդ ընկերութեան վէճերը պիտի կարգադրուին իրաւարարութեամբ :

Եգիպտացիները այժմ կ'առարկեն թէ Իսրայէլի յարձակումը տեղի ունեցաւ երբ երեք ազգերը ժողով պիտի գումարէին, երկու օր վերջն ալ անգլիական եւ ֆրանսական օդանաւերը Եգիպտոս ալ չուեցին : «Մենք չենք կրնար մոռնալ այս անցուդարձը : Չենք կրնար բանակցիլ առանց հետ որ յարձակեցան մեր վրայ, մանաւանդ որ ամէն յարաբերութիւն խզած ենք այդ պետութեանց հետ» :

Նոյն աղբիւրէն կը հաւաստեն թէ Եգիպտոս համաձայնած է Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարին հետ, Ջրանցքին մաքրադործման ձեռնարկելու համար : Անհրաժեշտ հրահանգները արուած են այս մասին :

Ուշինկթընի եգիպտական դեսպանատունն ալ կը հերքէ այն լուրերը թէ իր կառավարութիւնը արդելքներ յարուցած է Ջրանցքին վերաբացման դէմ : Միւս կողմէ կը հաստատուի թէ Եգիպտոս արդիլած է որեւէ գործողութիւն Ջրանցքին վերաբացման համար, մինչեւ որ Իսրայէլի ուժերը քաշուին եգիպտական հողէն : Այս պայմանը կրնայ չարաթներ տեւել, մանաւանդ որ Իսրայէլ կը մերժէ եգիպտոսի վերադարձնել Կազայի շրջանը :

× Փարիզի թերթերը դիտել կուտան թէ յոսակօրէն ձչտուած չեն Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարին երկու օգնականներուն իրաւասութիւնները : Այս երկու պաշտօնեաները Գահիրէ մեկնեցան օդանաւով, առանց տօնելու Մինունդը : Ամէնէն տպաւորութիւնն այն է թէ Ազգաժողովը եւ Մ. Նահանգները չեն ուզեր որեւէ նոր միջադէպ յարուցանել Միջին Արեւելքի մէջ : Կարդ մը թերթեր կը պարզեն Ազգաժողովին անկարողութիւնը : Այս առթիւ կողմնակալութիւն կը վերագրեն ընդհ. քարտուղարին : Կ'ըսուի թէ Պ. Համերշոլտ թելադրած է որ սկանտինաւեան մասնագէտներ դանուին Ֆրանսական եւ պլիսկան պատասրար նաւերուն վրայ :

× Իսրայէլի կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղղեց ամերիկեան կառավարութեան, խնդրելով որ միջամտէ, դադրեցնելու համար արաբ կամաւորներու արշաւները Իսրայէլի դէմ :

ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

●

Փարիզի եւ Լոնտոնի թերթերը կը զրեն թէ Եգիպտոս չափը կ'անցընէ հատուցում պահանջելով : Իրաւասու շրջանակները դիտել կուտան այս առթիւ.—

1· Ոչ թէ Ֆրանսան եւ Անգլիան, այլ Եգիպտոսն է որ տարիներէ ի վեր կ'արգիլէ Իսրայէլի նաւերուն անցքը : Ուրեմն պէտք է դարմանել Իսրայէլի կրած վնասները : 2· Եգիպտոսն է եւ ոչ թէ ուրիշ ուէ ազգ որ խափանեց Ջրանցքին նաւարկութիւնը, 49 նաւեր ընկղմելով : 3· Եգիպտոսի կրած բոլոր վնասները չատ ատար մէկ մասը կը կազմեն այն Ֆրանսական եւ անգլիական տոպրակաձքերուն որոնք բռնագրաւուեցան հակառակ մի ջազգային դաշնագիրներու :

Նոյն շրջանակները կը զարմանան որ Եգիպտոս երկդիմի դիրք մը բռնած է նաեւ Ազգաժողովին հանդէպ : Մինչ Ֆրանսա եւ Անգլիա համակերպեցան Ազգաժողովին որոշումներուն, Եգիպտոս միշտ նոր դժուարութիւններ կը յարուցանէ :

× Սուրիոյ կառավարութիւնը պաշտօնական դեկոյց մը հրատարակելով կը կրկնէ թէ պիտի չարաւնէ որ նորոգեն Իրաքի Քարիւղի ընկերութեան նաւթատարները, մինչեւ որ Իսրայէլի ուժերը չքաշուին Սինայի թերակղզիէն եւ Կազայի շրջանէն : Այս դեկոյցը հրատարակուեցաւ քարիւղի ընկերութեան ներկայացուցիչներուն հետ կատարուած խորհրդակցութենէ մը ետք որ տեւեց երկու ժամ :

Նոր հեռագրի մը համաձայն Ազգաժողովի գօրքին հրամանատարը, գօր. Պըրնս Իսրայէլ մեկնած է, փութացնելու համար իսրայէլեան ուժերուն հեռացումը Սինայէն :

× Փարիզի հրէական դեսպանը յուշագիր մը յանձնեց Ֆրանսական կառավարութեան, աշակերտութիւն խնդրելով հետեւեալ պահանջներուն համար.— 1· Ազատ անցք Սուէզի Ջրանցքէն : 2· Դէպի Կարմիր Ծով ելք Ակապայի նաւահանգիստէն : 3· Միջազգայնացում Կազայի շրջանին : 4· Ազատինում Սինայի շրջանին, որպէսզի նորէն իրրեւ խարիսխ չգործածուի Իսրայէլի դէմ : Տեղական թերթերը կը զրեն թէ Ֆրանսա խոստացած է ուժ տալ այս պահանջներուն :

Միւս կողմէ կը հաղորդուի թէ Ս. Միութիւնը համաձայնութիւն մը կնքած է Սուրիոյ հետ, բանակը արդիւացնելու համար, հրաձգելը եւ ուրիշ նոր զէքեր ճարելով : Միեւնոյն առեն մանագէտներ պիտի սրամադրէ :

Սուրիա կը չարունակէ ամբաստանել Ֆրանսան, Անգլիան եւ Իրաքը, պնդելով թէ դաւ մը սարքած են իրեն դէմ : Այս մեղադրանքը արձանագրուած է 60 էջնոց ամբաստանագրի մը մէջ որ կարգացուեցաւ 47 ամբաստանեալներու դատավարութեան առեն :

Լիբանանի կառավարութիւնը որոշեց Սուրիոյ չյանձնել փախստական ամբաստանեալները :

Նոյնիմաստ ծանուցագիր մըն ալ ուղղուած է Ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութեանց :

× Գահիրէի անթելն ալ ազդարարեց թէ Եգիպտոս չուզեր բանակցիլ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ հետ Ջրանցքին վերաբերեալ հարցերու մասին :

× Ջրանցքին մաքրադործման աշխատանքներուն առթիւ, իրաղեկ աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ նաւարկութիւնը խափանելու համար ընկղմուած 49 նաւերէն 27ը կը դտնուին Ջրանցքին երկայնքը, իսկ 22ը Փորթ Սայիտի մէջ : Անգլեւ-Ֆրանսական նաւերը կրցած են դուրս հանել այս վերջիններէն տասը : Գերմանացիներն ալ օգնած են այս գործողութեանց :

ՆՈՐ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

●

Տնտեսական դեկավարութեան մէջ կատարուած փոփոխութեանց առթիւ, Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը, Փրաւտա աւետարեր տեղեկութիւնները կը հրատարակէ : Փարիզի «Իւմանիթէ»ն ալ կը բացատրէ թէ տնտեսական յանձնաժողովին վերակազմութեան նպատակն է բարելաւել ժողովուրդին կենցաղը եւ համայնավարութիւն կառուցանել : Փրաւտա կը զրէ.— «Կեդր. Կոմիտէն անհրաժեշտ փոփոխութիւնները կատարեց, նկատի առնելով ծանր թերացումներ եւ պակասներ : Տնտեսական յանձնաժողովը բաւարար չափով ուսումնասիրած չէ արտադրութեան զանազան ճիւղերու կացութիւնը : Թոյլ են եղած իր յարաբերութիւնները դաշնակցային հանրապետութեանց եւ ինքնավար շրջաններու, ճարտարարուեստական եւ գիտական հաստատութեանց հետ : Ծանր զանցառութիւններ եւ սխալներ գործած է արտադրութեան ծրագիրներուն մէջ» : Կեդր. Կոմիտէն վերակազմելով տնտեսական յանձնաժողովը, կը յուսայ «զգալապէս բարձրացնել ժողովուրդին ապրուստի մակարդակը» :

Իրաղեկներ դիտել կուտան թէ կառավարութեան մէջ կառավարութիւն մը կազմուած կ'ըլլայ տնտեսական յանձնաժողովին կազմութեամբ : Եւ կը կարծեն թէ քաղաքական փոփոխութիւններ ալ պիտի կատարուին :

Տնտեսական յանձնաժողովին նոր նախագահը, Պերվուխին, որ տնտեսագէտ մըն է, իր տրամադրութեան տակ պիտի ունենայ ականաւոր մասնագէտներ ճարտարագործական եւ հողագործական ճակատին : Բոլորն ալ փոխ-վարչապետներ պիտի ունին : Իր դէմ ունեցած գործը պիտի ըլլայ զարկ տալ տնտեսական քաղաքականութեան եւ ընթացիկ ապրանքներու արտադրութեան :

× Փրաւտա կարդի կը հրաւիրէ խորհրդային փիլիսոփաները, որոնք «չեն հասկցած թէ երկու վարչաձեւերու համակեցութիւնը երբեք չի նշանակեր լքել պայքարը քաղդէնի գաղափարաբանութեան դէմ» : Անցեալ շաբթու միեւնոյն մեղադրանքը ուղղուած էր պատմագիրներուն, Մոսկուայի «Կուսակցական կեանք» թերթին մէջ : Կուսակցութեան պաշտօնաթերթը երեք ականաւոր դիտնականներու առարկրութեամբ կ'ամբաստանէ Խ. Միութեան փիլիսոփաները թէ կ'անտեսեն հիմնական խնդիրը, — մարքսեան փիլիսոփայութեան զարգացումը, Լենինի առողջ պայքարը Մարքսի վարդապետութեան թշնամիներուն դէմ» եւն. :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ կառավարութիւնը որոշած է փոխել 30 դեսպանները, 1957ի առաջին վեց ամիսներու ընթացքին : Մասնաւորապէս պիտի փոխուին Փարիզի, Լոնտոնի, Հռոմի, Ճափոնի եւ Հնդկաստանի դեսպանները :

ՉԻՒՆԸ պատած է Եւրոպայի մեծագոյն մասը : Լոնտոնի թերթերը կը զրեն թէ այսքան ձիւն տեղացած չէր յիսուն տարիէ ի վեր : Փարիզի փողոցները անմիջապէս մաքրուեցան, բայց զաւառի մէջ հաղորդակցութիւնները դժուարացած են : Առատ ձիւն կը տեղայ նաեւ Զուիցերիոյ, Իտալիոյ, Գերմանիոյ, Հոլանտայի, Պելժիոյ եւ ուրիշ երկիրներու մէջ :

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ կառավարութիւնը կ'ուզէր փոխառութիւն մը կնքել Միջազգային Դրամատունէն : Պատասխանուեցաւ թէ հաստատութիւնը տրամադիր չէ վարկ բանալու Հունգարիոյ ներկայ կառավարութեան : — Մոսկուայի անթելը ամբաստանած էր Աւստրիան թէ կոմմնակալ

(Շար.ը կարդալ Դ· էջ)

ԼՋՊԻԿՀԱՅՈՑ ՎԱՀԱՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ

(ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ)

Ներքոստորագրյալ վարչությունս հրապարակում է Լճաշենի Ազգային Ինքնապաշտպանական Կազմակերպության Վահանակային Աշխատավորումների հետևյալ կանոնները։

Ա. Վահանակային աշխատավորումներին կարող են մասնակցել Լճաշենի Ազգային Ինքնապաշտպանական Կազմակերպության բոլոր անդամները, ինչպես նաև ոչ անդամները, որոնք ցանկություն կհայտնեն։

Բ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է ներկայանալ Լճաշենի Ազգային Ինքնապաշտպանական Կազմակերպության Վահանակային Աշխատավորումների Կենտրոնական Հանձնաժողովին (Լճաշեն, Կենտրոնական հրապարակ, թիվ 3)։

Գ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Դ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Ե. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Զ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Է. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Ը. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Թ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Ժ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Ի. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԺԱ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԺԲ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԺԳ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԺԴ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԺԵ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԺԶ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԺԷ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԺԸ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԺԹ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Ի. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԻԱ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԻԲ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԻԳ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԻԴ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԻԵ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԻԶ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԻԷ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

ԻԸ. Վահանակային աշխատավորումներին մասնակցելու համար ներկայացողները պետք է ունենան իրենց անձնագրերը։

Ի

ՆԱՎՈՒՈՍ

(ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ Ա.ԿԻԿ, 364 - 400)

Գ. ԳԼԽԻ

2.— ՄԻ ՏԱՐՕՐՎԱՆ ՈՂՋԿԱՑ

— Իմ տիրոջ համար դուք ոչինչ եք, ասաց նա ինձ, ես ձեզ ազատ եմ արձակում, գնացեք ձեր ճանապարհով, ես ձեզ չեմ վնասի, ես ձեզ չեմ սպանի, ես ձեզ ոչինչ չեմ անի, միայն թե ինձ ասեք, թե ո՞ւր է գտնվում Ֆրանսիայի թագավորը, ո՞ւր է նա հիմա, ինչ է անում, ինչո՞ւ չի գալիս իր ժողովրդի մոտ, ինչո՞ւ չի ուզում ազատել իր ժողովրդին Անգլիայի լծից

դիրք մը բռնած է հումղարական դէպքերուն առթիւ եւ թէ ընկերվարականները ապստամբութիւն մը կազմակերպած են: Երկուքն ալ վճռապէս հերքեցին այս վերապրումները:

ԲՈՒՌՆ ՅՈՒԶՈՒՄ կը սիրէ Անգլիոյ մէջ, տեղական Մուրհուպի սպանութեան առթիւ: Կառավարութիւնը պահանջեց Ազգաժողովէն քննութիւն կատարել սպանութեան պարագաներու մասին: Սպան առաւանդուած էր Փորթ Սայիտի մէջ:

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ, Քուսթելլո յայտարարութիւն մը ուղղեց Անգլիոյ վարչապետին, ըսելով թէ յեղափոխական գործունէութեան պատասխանատուութիւնը կ'իյնայ բրիտանական կառավարութեան եւ խորհրդարանին վրայ, որոնք երկու մասի բաժնեցին Իրլանտան, հիւսիսային մասը կցելով Անգլիոյ:

ԿԱՐՄԻՐ ՋԻՆԱՄԱՆԻ վարչապետը, Զու Ան Լէ, Մոսկուա պիտի այցելէ Յունուարին: Մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի այս այցելութեան: Վարչապետը պիտի խորհրդակցի արեւելեան Եւրոպայի արբանեակ պետութեանց խորհուրդներուն, Մէյին Արեւելքի եւ ուրիշ երկիրներու մասին: Ցետոյ պիտի այցելէ Լեհաստան: որ մասնաւորապէս հրաւէր մը ուղղած էր վերջերս:

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հետզհետէ կը զրկենք մեր բաժանորդներուն իրենց հաշիւը տեղեկացնող մանուածէֆները, խնդրելով որ վաճառն իրենց պարտքը տարեվերջին առալ:

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չստանան այն բաժանորդները որ պարտք ունին:

Դիւրացնելու համար առաքման գործողութիւնները, մեր բաժանորդները կը նան վճարել իրենց բնակավայրին մէջ.—

ՄԱՐՍԷՅ, Գ. Տէր Գիրկեսեանին, Ա. Քէոսէեանին: Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Յ. Իսկիճեանին (Սէն Ժեռոմ), Հ. Պետիկեանին (Վալպարէյ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն): Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ):

ՎԻԷՆ.— Մ. Մուրատեանին:

Ս. ԷԹԻԷՆ.— Վ. Խրիմեանին:

ԼԻՈՆ.— Միսաք Միրզէին (Մ. Ղազարեան):

ՎԱԼԱՆՍ.— Աշոտ Առաքելեանին:

ՏԷՍԻՆ.— Վ. Հիւսեանին:

ՆԻՍ.— Գ. Խոսրովեանին:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Քիւրէճեանին:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Բարթող Փափազեանին:

ՊԱՆԵԼՕ.— Բ. Պասմաճեանին:

ԱՌՆՈՒՒԻԼ - ՍԱՐՍԷԼ.— Ա. Մարտիրոսեանին:

ԱՆԻԷՌ-Պ. ԲՈԼՄՊ.— Ա. Աւետիսեանին:

ՇԱՒԻԼ.— Գ. Կիւլեանին:

ԻՍԻ.— Եր. Ատանալեանին:

«ՅԱՌԱՋ» ԿՂ ՆՈՒԻՐԵՆ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ

ԱՌԹԻՒ

Կաղանդի առթիւ փոքրիկն Պետրոս-եան մէկ տարեկան «Յառաջ» կը նուիրէ իր մեծ-հօր՝ Արշակ Պետրոսեան (Վիլլէօրպան):

× Քլերմոն Ֆերանէն Տիկին Պաղտասարեան մէկ տարեկան «Յառաջ» կը նուիրէ իր մօրը՝ Տիկին Քէշիշեանի (Մոն-Ֆերան):

ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Դաշնակի դասեր Մարսիլիոյ մէջ

Իբրեւ փորձառու մանկավարժ ուսուցիչ, Մատլէն եավէր վերսկսած է իր դաշնակի դասաւանդութիւնները:

Ժամանակի խնայողութիւն, հսկայական յառաջդիմութիւն, արդիական արագ դաշտրժ ղիւրուսոյց մէթոտներով, անոնք որ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուզեն տիրանալ երաժշտական արուեստին եւ դաշնակ նուագել Քոնսերվաթուարի ծրագիր կանոնագրով, ղիմեն, ամէն օր ժամը 2-7,

MADELEINE YAVER
17, Rue Flegier, MARSEILLE (1°)

Imp. Araxes - 46, rue Richer. Paris (9e)

ԳԵՂԵՑԻԿ ԿԱՂԱՆԴԶԷՔ ՄԸ

Որբերու Օգնութեան Մարմինը (Փարիզահայ Տիկնանց Միութիւն) հրապարակ հանած է ընտիր մոխրաման մը Անիի Մայր Տաճարին նկարով,— դեղեցիկ կաղանդչէք մը ձեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն:

Հատ մը գնելով թէ հաճոյք պատճառած եւ թէ օգնած կ'ըլլաք հայ որբերուն:

Սառնալու համար դիմել Մ. Պարսամեան դրատունը, 46 rue Richer:

Գինը՝ 500 ֆրանք:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կ. Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղը Մանուկներու Օրը կը տօնէ Յունուար 13-ին, կիրակի, Քաֆէ Նօայի սրահին մէջ, կէսօրէն առքը:

***

Ֆ. Կ. Խաչը Փարիզի մէջ Մանուկներու տօնածառի հանդէսը կը կատարէ Յունուար երեքին, Սոսիէթէ Սավանթի մեծ սրահին մէջ, մասնաւոր պատրաստութեամբ:

***

ՇԱՒԻԼ.— Փարիզի «Մանուկներու Օր»ուան հանդէսին առթիւ, որ տեղի կ'ունենայ Յունուար 3ին, հինգշաբթի օր Սոսիէթէ Սավանթի սրահը, Ֆ. Կ. Խաչի Շաւիլի մասնաճիւղը վարձած է օթոբար մը: Գիւղին մանուկները, դպրոցական ըլլան թէ ոչ, ձրի պիտի փոխադրուին հանդիսավայրը, իսկ մանուկներուն ընկերացող մեծերէն պիտի գանձուի 200 ֆրանք: Օթոբարը ժամը ճիշտ 2ին պիտի մեկնի փուան մը Շաւիլէն եւ պիտի կենայ Շաւիլի հանրակառքի բոլոր կայարանները եթէ սպասողներ ղբտնուին: Կը խնդրուի ծնողներէ որ իրենց զաւակները չզրկեն այս բացառիկ պատեհութենէն:

ՏՕՆԱԾԱՌԻ ՀԱՆԴԷՍ ԵՒ ՃԱՇ

Կազմակերպուած Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ Լիլլայի դպրոցի կրթական մարմնին կողմէ, նախագահութեամբ Կաթող. Պատուիրակ Սերովբէ եպիսկ. Մանուկեանի, կիրակի, 6 Յունուար ժամը 16ին, Քէս տ'Էքարնյի սրահը, 32-34 Ավընիւ տը լա Փորթ տէ Լիլա, մէթրօ Փորթ տէ Լիլա: Գեղարուեստական բաժին աշակերտներու կողմէ: Ճաշը կը սկսի ժամը ճիշտ 19ին:

ՈՐ ԱՆՑՆԵԼ

ԿԱՂԱՆԴԻ ԶԱՐԹՕՆՔԸ

Անշուշտ

ԼԻԼԱԻՆ

24 RUE ST. LAZARE, PARIS (9e)

Կանխաւ ապահովել սեղանները՝
Հեռաձայնելով՝
TRI. 31-62

«ԳՈՅԱՄԱՐՏ»

ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՑԸ

Մաքուր տպագրութեամբ եւ պատկերազարդ: Աւելի քան 60 էջ, հայկ. եւ արտոյնով եւ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Զարեհ Ա. կաթողիկոսի նկարով:

Ազգ. քաղաքական, պատմական, վիճակագրական ճոխ եւ այլազան բովանդակութեամբ: Նոր տարուան լաւագոյն նուէրը:

Գինն 200 ֆրանք:

Ապսպրանքներու համար՝ անմիջապէս դիմել՝

Monsieur H. BEDROSSIAN

15, Rue du Terras, Marseille

Հ. Ց. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Փարիզի չորեքի բոլոր մասնաճիւղերը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին կիրակի 30 դեկտ. կէսօրէ առք ժամը 3ին, Ազգ. Տան մէջ:

Ժամը 6էն առք խրախճանք եւ պարահանդէս:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Ղազարոս Քէշիշեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգիստ եւ պատարագ պիտի մատուցուի իրենց հօր՝ Միսաքի, մօր՝ Մարիամի եւ եղբօր՝ Պօղոսի, նաեւ նոր հանգուցեալ իրենց փեսին՝ Փայլակ Մատալեանի քառասունքին առթիւ, Պուլվար Օսման յի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյն մէջ: Ողբացեալին յիշատակը յարգողները կը խնդրուի ներկայ ըլլալ:

ԴՐԱԳՐՈՒՀԻ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Գրասենեակի մը համար կ'ուզուի դրագրուհի մը որ գիտնայ սղագրութիւն, մեքենագրութիւն եւ քիչ մըն ալ հաշուապահութիւն:

Դիմել Մալեան հաստատութեան:
116, Rue Réaumur, Paris : Métro Sentier

ՍՏԻՊՈՂԱՒԲԱՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Սպասուհի մը ամբողջ օրուան համար, երկու պզտիկով տան մը մէջ:

Դիմել երեկոները ժամը 7·30էն վերջ Տիկին Տէր Մինասեան, 14 rue de Vienne, (Կառ Սէն Լազար):

ՆՈՋՈՑ ՍԷՆ-ՇԱՄՈՆԻ ՄԷՋ

Ընտանեկան ուրախ երեկոյթ նոր տարուան առթիւ, ի նպաստ Փարիզի Մայկոյթի Տան:

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Վարուժան կոմիտէի կողմէ, այս չաբաթ, իրիկուն ժամը 9էն մինչեւ լոյս, Վարդապետեան սրահին մէջ:

Մասնաւոր պուֆէ եւ տօնածառ:

Մուտքը ազատ է:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՇԱՒԻԼ.— Եկեղեցւոյն երիտասարդներու վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր երիտասարդները եր երիտասարդուհիները այս չաբաթ իրիկուն (29 դեկտ.) ժամը 9ին, դպրոցին սրահը:

●

ՀԱՄԱՅԱՐԲԵՐԴ միութեան Լիոնի մասնաճիւղի անդամական ժողովը այս չաբաթ սովորական հաւաքատեղին: Բոլոր անդամներուն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ՊԱՏԱՐԱԳ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի եկեղեցւոյ անուանակոչութեան տօնին առթիւ հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցուի: Պատարագը պիտի երգեն խաչակիր մանուկները, ղեկավարութեամբ Տօքթ. Լ. Համբարձումեանի եւ մասնակցութեամբ Օր. Ժ. Տիրատուրեանի եւ Պ. Քիւֆէկեանի:

Այս առթիւ նաեւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյն բարերար Պ. Արմենակ Համբարձումեանի ննջեցելոյ համար:

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ ԼՍԱՐԱՆԸ

ՌՕՆԻ ՍՈՒ ՊՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

Համազգային լսարանին վերջին դասախօսութիւնը պիտի կրկնուի Ռոնի-Սու-Պուայի մէջ, այս չաբաթ դիշեր, ժամը 21ին, Քաֆէ տը Քոմէրսի մէջ:

Դասախօս՝ Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ: Նիւթը՝ Գիտուն Փառլ Ռորպախ եւ Հայերը:

Կը հրաւիրուին չբջանին մեր հայրենակիցները:

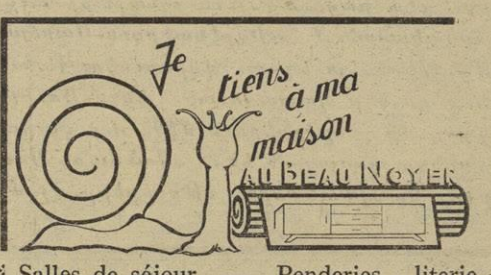
ASSOCIATION DES CONCERTS

CHOUTEAU

(*Orchestre Symphonique de Paris*)
Շաբաթ, փետրուար 2, ժամը 17·45
SALLE GAVEAU
45 Rue La Boëtie
Յայտագիրը՝ Չայֆովսքի Ֆոնչեռթօ
Սոլիստ՝

ՄԱՌԻ ԻՒՍԹԱՑ (ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ)

Տոմսերը առաջուընէ ապահովել:
Գինն 200 եւ 400 ֆրանք:
Դիմել՝ ՀՐԱՆՏ ԲԱԼՈՒԵԱՆ պրասուն, 43 շիւ Ռիշէ:

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՁՐԻ ՅԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ
185, Bd. J. JAURES et
15, Av. A. MORIZET
Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՕԹ ԿՈՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է արեւելեան նպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք լաւագոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ կողմէ

Ձեռնարկէք անդամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը:

7 RUE DE TRACY, PARIS (2·) Métro Strasbourg St· Denis

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ ԵՆ

ՁԵՐ ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ՍԵՂԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ ԱՆՊԱԿԱՍ ԵՆ՝ ԹՈՓԻԿԸ, ՏՈԼՄԱՆ, ԱՂԱՆԴԵՐՆԵՐԸ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՊՈՒՐԸ, ԲԱՑՑ ՍԵՂԱՆԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԱՐԴԸ՝

ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆ Է·

Որուն լաւագոյնը կը գտնէք միշտ՝

ՍՏՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԱՆԻՄՕՍ

32 Rue de Trevise Paris (9·) Tél. TAI 65-44

Ձեր փնտռած բոլոր տեսակ խմորեղէնները հոն են, համեղ, մաքուր եւ պէսպիսուն.

ՄԷԿ ՀԱՅՑԷ՝ ԱՆՈՒՇԱՎԱՃԱՌ ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction : 32, Rue de Trévise, Paris

C.C. Paris 1678-63 — R.C. Seine 46.236

Fondé en 1925 — Tél. : [illegible]

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր.

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

SAMEDI 29 DECEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7769 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3580

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԻՇՏ ԻՐԱՒԱԶՈՒԻՐԿ

•

Հայաստանի քաղաքական մամուլը հարատաւ արձագանգն է Մոսկուայի հրատարակութեանց: Տառը տառին եւ բառը բառին:

Ոչ մէկ լինքնուրոյն տեսակէտ: Ոչ ալ քաղաքական պահանջ: Ոչ իսկ ձայն-ծըղտուն՝ երկրին բնական, ամբողջական սահմաններու բռնաբռմման դէմ:

Սթալինեան բռնակալութիւնը նուիրագործեց ընդվզեցուցիչ անիրաւութիւնները, 1936ի Սահմանադրութեան մէջ ալ արձանագրելով:

Համազումար 17·500 քառ· քիլոմեթր հող անջատելով ներկայ Հայաստանէն, կցած են Վրաստանի եւ Ադրբէջանի, որոնք արդէն լիուլի կը վայելեն լայն տարածութիւններ:

Ախալքալաքը, լեռնային Ղարաբաղն ու Դանձակը, Նախիջեւանը եւն· — բոլորն ալ Հայաստանի լրացուցիչ մասերը — եթէ վերադարձնէին իրենց օրինաւոր տիրոջ, Հայաստանի ժողովուրդը լայն չունչ մը պիտի առնէր, երկար ժամանակի համար: Պիտի չտիպուէր անընդհատ պայքար մղել բնութեան դէմ, տի մը հող աւելի ճարելու համար:

Այդ կոպիտ անիրաւութիւնը չդարմանուեցաւ նոյն իսկ այն ատեն երբ կը ջնջէին 1936ի Սահմանադրութեան կցուած ածական մը, — «Սթալինեան»:

Կը թուի թէ մեզմէ ալ վարժուած են կատարուած իրողութեան:

Տակաւին քանի մը օր առաջ, առանձին ականատես դէմքեր, Հայաստանի վարչապետ Քոչինեանէն մինչեւ բանասեղծ Նահապետը՝ Ա· Իսահակեան, տարեց թէ երիտասարդ գրողներ, պետական եւ կուսակցական պաշտօնատարներ Դ· Դեմիրճեանի մահուան առթիւ հրատարակուած տեսութեան մը մէջ կը գրէին·

— Ծնած էր Վրաստանի Ախալքալաքի աւանին մէջ: (Սով· Հայաստան օրաթերթ, Գրական Թերթ եւայլն):

Անշուշտ բոլորն ալ պիտեն որ Ախալքալաքը աւան չէ, այլ՝ քաղաք: Եւ կը պատկանի ոչ թէ Վրաստանի, այլ Հայաստանի, պատմութեամբ եւ աշխարհագրութեամբ, գերազանցորէն եւ այլն — զան արձանագրութիւններով: Բնակչութիւնն ալ՝ Հայ է, 90 առ հարիւր:

Վրացի բոլշեւիկները չարաշուք ծրագիրը մը մշակած են, անոր հայկական դիմագիծը խաթարելու համար:

Տարիներ առաջ ժողովրդական ցոյցեր կատարուեցան, որպէսզի Հայաստանի վերադարձնեն այդ չրջանը, որ մեր հայրենիքին լրացուցիչ մասը կը կազմէ ռազմագիտական տեսակէտով ալ:

Երէկ փարիզեան չաբաթաթերթ մը կը գրէր թէ Հայաստանի հանրապետութիւնը որոշած է փոխել իր քայլերգը: Խրուշչեւ անգամ չափազանց գովասանական կը գտնէ եղեր զայն Սթալինի համար:

Անշուշտ կը յիշէք բառերը·

Սովետական ազատ աշխարհ Հայաստան
Ժողովրդոց սուրբ դաշինքով Ստալինեան
Ստալինը մեծ՝ կործանումից մեզ փրկեց,
Եւ տըւեց մեզ նոր, ազատ կեանք
փառապանծ:

Երեք տուներուն մէջ ալ կը կրկնուի «ժողովրդոց սուրբ դաշինքով ստալինեան»ը:

Կրնան քանի մը բառ փոխել բանաստեղծ Սարմենի այս ժժդոյն ոտանաւորէն, «Ստալինեան»ը «Լենինեան»ի վերածելով: Հայաստա՞նը գոհացում ստացած կ'ըլլայ թէ Խրուշչեւը:

Հապա միւս հողե՞րը:

Ի· Միութիւնը կրցա՞ւ Թուրքիան բաժնել արեւմտեան ճակատէն, Կարս-Արտահանն ալ անոր բաշխելով, անպատիւ սակարկութեամբ:

Շ·

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՋՐԱՆՑՔԸ ՊԻՏԻ ՄԱՔՐԵՆ ԿԱՄԱՑ ԿԱՄԱՑ

*

ՀԱԿԱՍԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ազգաժողովին ներկայացուցիչը՝ զօր· Հուրիլլը կը ծանուցանէ թէ չուէտական եւ եղիպտական նաւեր դեկտ· 28ին (երէկ) պիտի սկսին մաքրել Սուէզի ջրանցքին հարաւային բերանը: Նախ պիտի մաքրուին չորս վլխաւոր խոչընդոտները:

Գահիրէի թերթերը կը գրեն թէ եղիպտացի մասնագէտներ արդէն սկսած են մաքրել ջրուղիները Իսմայիլիայի մէջ, իբրեւ նախապատրաստութիւն փնտռելու ընկղմած նաւերը: Կը նշանակէ թէ պիտի մաքրեն նաեւ ականները: Մէկ անգլիական եւ երկու ֆրանսական նաւեր կը չարունակեն մաքրատրծումը Փորթ Սայիտի մէջ:

Փարիզի թերթերը դիտել կուտան թէ կացութիւնը խառնակ է տակաւին: Զօրավար Հուրիլլը կը ծանուցանէ թէ մաքրելու գործողութիւնները սկսած են, թէ Ազգաժողովի ընդհ· քարտուղարին երկու օգնականները հասած են եւ կ'աշխատին հարթել կարգ մը դժուարութիւններ: Ահաւասիկ զօրավարին յայտարարութիւնը·— «Ջրանցքը մաքրելու գործողութիւնները սկսան այսօր (27 դեկտ·): Եգիպտական կառավարութիւնը հաւանած է որ Ազգաժողովին պատասրար նաւերը անմիջապէս ձեռնարկեն ջրանցքին հարաւային մասը մաքրելու գործողութեանց»:

Զօրավարը կ'աւելցնէ թէ եգիպտական կառավարութեան պատասխանութիւնը իրեն հաղորդուեցաւ ջրանցքին եգիպտական Ընկերութեան տնօրէնին Մահմուտ Եունուսի կողմէ: Տրամադրելի միջոցներով նախ սկսան մաքրել փոքր խոչընդոտները Իսմայիլիայի եւ Սուէզի մէջ, աջակցութեամբ անգլիական, ֆրանսական եւ դերմանական նաւերու եւ մեքենաներու: Այս մասին համաձայնութիւն գոյացած էր չորեքշաբթի առտու: Եգիպտական պաշրիւղ մասամբ հաստատուեցան այս տեղեկութիւնները: Կառավարութեան ներկայացուցիչը մերժեց բացորոշ պատասխաններ տալ կարգ մը հարցումներու, ըսելով թէ կրնան դիմել զօր· Հուրիլլերի: Բայց աւելցուց թէ «ժամանակը հասունցած չէ տակաւին, գործողութեան ձեռնարկելու համար»: Կը կարծուի թէ զօր· Հուրիլլերի յայտարարութիւնը կը վերաբերի ականներու մաքրատրծումին եւ թէ անգլիական եւ ֆրանսական նաւերու գործակցութեան խնդիրը կարգադրուած չէ տակաւին: Պելժիական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ ֆրանսական եւ անգլիական նաւերը արտօնուած են ջրանցքը մաքրելու մինչեւ էլ Քափ, երեսուն քիլոմեթր ղպլի հարաւ (Փորթ Սայիտէն): Եգիպտացիները միշտ կը պնդեն որ անգլիական եւ ֆրանսական նաւերուն նաւազներն ալ Ազգաժողովին կողմէ նշանակուին: Ֆրանսացի եւ անգլիացի նաւազները իրաւունք չունին ցամաք իջնելու, ոչ ալ օգտագործելու իրենց ռատիօն. այլ պէտք է հաղորդակցին Ազգաժողովին պատասխրակներուն միջոցաւ:

ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ԴԻՄԱԴՐԵԼ

Ռատիօ — Մոսկուա հրատարակեց նախագահ Նասըրի մէկ յայտարարութիւնը, որ ուղղուած էր խումբ մը խորհրդային թղթակիցներու: Եգիպտոսի նախագահը ջերմ չնորհակալութիւն յայտնելով Ֆ· Միութեան աջակցութեան համար, չարունակեց·

— « Մասնաւորապէս երախտապարտ ենք բոլոր անոնց որ կամաւոր արձանագրուեցան օգնելու համար եգիպտացի ժողովուրդին: Աչխարհակալները չեն հրաժարած իրենց նպատակներէն, հակառակ իրենց զօրքի մեկնումին: Մեր պայքարը չէ վերջացած: Միշտ պիտի հանդիպինք նոր դաւերու՝ եգիպտոսի ազատութեան եւ վերիչխանութեան դէմ: Մեծն Բրիտանիա եւ Ֆրանսա օգտագործեցին եւ պիտի չարունակեն օգտագործել Իսրայէլը Եգիպտոսի եւ արաբական երկիրներուն դէմ: Եգիպտական կառավարութիւնը քանիցս յայտարարեց թէ յարձակողական նպատակներ չունի Իսրայէլի հանդէպ: Մենք միայն կ'ուզենք զօրաւոր բլլալ, զիմադրելու համար Իսրայէլի հաւանական աւազակութեանց: Գալով Սուէզի հարցին, յարաբերութեանց լարման գլխաւոր պատճառներէն մէկն է: Ջրանցքը հասատատուած է եգիպտական հողի վրայ եւ կը պատկանի մեր երկրին: Եթէ փորձեն մեր ձեռքէն առնել զայն, այդ պիտի ըլլայ միջամտութիւն մեր ներքին գործերուն եւ պիտի դիմադրենք»:

× Հնդկաստանի վարչապետը, Նեհրու որ Լոնտոն կը գտնուէր, մեկնելէ առաջ յայտարարեց թէ եգիպտոսի մէջ ամէնէն կարեւոր խնդիրն է վերահաստատել Սուէզի ջրանցքին միջազգային նաւարկութիւնը: Գալով ապագայ կարգադրութիւններ, Հնդկաստան չուզեր միջնորդի դեր կատարել, սակայն յանձն կ'առնէ «դիւրացնել գործը»:

Գահիրէ հասաւ Հնդկաստանի չրջուն դեսպանը, Մենոն, տեսակցելու համար Եգիպտոսի նախագահին հետ: Մերժոյ որեւէ բան ըսել իր պաշտօնի մասին: Կը կարծուի թէ տեղեկութիւններ պիտի հաղորդէ Հնդկաստանի վարչապետին եւ նախագահ Այզընհաուըրի վերջին տեսակցութեան մասին:

ՈՐՔԱՆ ՇԷՆՔԵՐ ԿԱՆԴՈՒՄԱԾ ԵՆ

Մակի եգիպտական պատասխրակութիւնը հրատարակեց Փորթ Սայիտ քաղաքին կրած վնասներուն ցուցակը: Կը չեչտուի թէ տակաւին արձանագրուած չեն անգլեւ-ֆրանսական ուժերու կողմէ նոր պարպուած թաղամասերուն կրած վնասները: Զեկոյցը կը յայտնէ թէ 5000 չէնքեր ամբողջովին քանդուած են, 2500 ուրիչներ՝ վնասուած· Գատիի թաղամասին մէջ քանդուած են 3000 չէնքեր· 400 չէնքեր վնասուած են՝ Փորթ Սայիտի կեդրոնին մէջ· իսկ ծովափին վրայ ամբողջովին փճացած են 800 ծովային բաղնիքի խցիկները:

Այս վնասներուն համար է որ հատուցում կը պահանջէ եգիպտական կառավարութիւնը:

× Փարիզի հրէական դեսպանը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ֆրանսայի վարչապետին հետ: Այս առթիւ յայտնեց իր կառավարութեան մտահոգութիւնները Ֆետայիներու արշաւանքի մասին:

× Իսրայէլի կառավարութիւնը առաջարկեց եգիպտոսի փոխանակել գերիները: Իր յայտարարութեան համաձայն 5580 եգիպտացի գերիներ կան Իսրայէլի մէջ, իսկ միայն չորս հրեայ գերիներ եգիպտոսի մէջ:

× Փարիզի կոմսը (գահաժառանգ միա-

(Շար·ը կարդալ Դ· էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

•

ԴԱՒԱՌ ՄՆԱՆ ՁԵՐ ՁԵՌՔԵՐԸ

Այն բոլոր հայրենակիցները, ծնողք կամ հրաւիրեալ որոնք ներկայ էին Մուրատեան վարժարանի կաղանդի հանդէսին եւ տեսան խումբ մը ժրաջան տիկիններու եռանդուն աշխատանքը, վստահ եմ որ նոյն մաղթանքը ըրին այդ օրը ինծի հետ· — Դալար մնան ձեր ձեռքերը:

Նախ մտածումը ինքնին այնքան գնահատելի է որ կ'արժէ ամէն շնորհաւորութիւն: Անշուշտ աշակերտներու մեծ մասը ըլլալով բարեկեցիկ ընտանիքներու զաւակներ, իրենց տան մէջ ալ կրնան ունենալ կաղանդի ծառեր, նուէրներ, պըտուղ կամ կարկանդակ:

Ուրիշ բան է, սակայն, իրենց դպրոցական յարկին տակ հաւաքաբար մէկ ընտանիքի անդամներու նման ուրախանալ եւ ստանալ անակնկալ նուէրներ: Հաւաքականութեան մը պատկանելու զգացումը հըպարտութիւն միայն կրնայ ներշնչել տղուն եւ իր ազգային զգացումները ինչ մը աւելի կը սրտին:

Այս մտահոգութեամբ է միայն որ տարիներէ ի վեր Ֆ· Կ· Խաչն ալ կը սարքէ տօնածառի իր հանդէսը, հարիւրաւոր տղոց ներշնչելով «Ազգ»ի մը պատկանելու ինքնավստահութիւնը:

Մուրատեան վարժարանի Օժանդակ Տիկնանց Միութիւնը, հանդէսին բացառիկ յաջողութեամբ մխիթարուեցաւ, մոռնալով իր կրած յոգնութիւնը: Դիւրի՞ն բան էր 400 հոգի տեղաւորել 200 հոգինոց սրահի մը մէջ եւ հասնիլ ամէնուն աթոռ, սեղան, խմիչք կամ նաշ հասցնելով:

Անգամ մը եւս ուրեմն, — Դալար մնան ձեր ձեռքերը:

ՍՕՍԻ

ՏԻՐՈՒՆԻ

Հ· ՍԱՀԱԿ Վ· Տ· ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ

Վերջին պահուն ցաւով կ'իմանանք թէ Մինուղի օրը յանկարծամահ եղած է Հ· Սահակ վարդապետ Տէր Մովսէսեան:

Հանգուցեալը 78 տարեկան էր, քնիկ Մշեցի: Քանի մը տարի առաջ Փարիզի մէջ ոտնուեցաւ իր 50ամեայ յոբելեանը: Երկար տարիներ վարած է Սեւրի վարժարանի տեսչութիւնը ուր նաեւ Հայոց պատմութիւն կը դասաւանդէր:

Վերջին տարիներուն կը հանդստանար Ս· Ղազարի վանքին մէջ: Գրած է Հայոց պատմութիւն մը, ընդարձակ եւ ուրիչ դիրքեր: Մեծ ժողովրդականութիւն կը վայելէր: Տակաւին կը խօսինք իր մասին:

Մեր ցաւակցութիւնները Աբգահօր եւ Վենետիկի Միխիթարեան Միաբանութեան:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

Կեդր· Յանձնաժողովը կը ծանուցանէ թէ Վալանսի նորակազմ Յանձնախումբը եռանդով աշխատանքի ձեռնարկած է եւ առաջին ցանկ մը ղրկած արդէն մեզի: Յանձնախումբը կը յուսայ չուտով եռապահակել Վալանսի մեր հայրենակիցներուն օժանդակութիւնը: Ահա՛ Ա· ցանկը·—

Ձերանեան եղբարք (4)	50·000 Ֆր·
Գէորգ Քիւրճեան	20·000
Յովհ· Կօշկակարեան	15·000
Յակոբ Անտոնեան	10·000
Յակոբ Կօշկակարեան	10·000
Յարութիւն Այվահան	10·000
Տիկ· Տիրուհի Մխքայէլեան	5·000
Արսէն Տէր-Սարգիսեան	5·000
Մկրտիչ Դաւիթեան	5·000
Ռուբէն Տալքիւփէեան	5·000
Գաբրիէլ Սինապեան	5·000
Օննիկ Առաքելեան (Պոլէն)	5·000
Գասպար Սիմոնեան	2·000
Նշան Յակոբեան	2·000
Ալէքսան Ծանկեան	2·000
Ս· Գաբուսուզեան	3·000
Աչոտ Առաքելեան	2·000
Գրիգոր Գուշեան	2·000
Մանուէլ Թէրզեան	2·000
Յարութիւն Թորոսեան	2·000

ՊՈԼՍՈՑ ԱԶԳ· ԳՈՐԾԵՐԸ

Պոլսահայ թերթերը կը գրեն թէ կառավարութիւնը արտօնած է որ Պատրիարքարանի կեդր· Վարչութիւնը (Մատակարար մարմին) չարունակէ իր գործունէութիւնը իբրեւ հակակշռող եւ համակարգող մարմին: Ուրեմն իրաւասու է նչանակելու հոգաբարձութիւններ կամ խնամակալութիւններ:

«ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ»Ը

★

Փարիզի հայաշատ կեդրոնին մէջ Տուն մը ունենալու գաղափարը ծրագրի չըլլանակէն դուրս ելլելով մարմին առած է արդէն, չնորհիւ ժողովրդական խաւերու ցոյց տուած հետաքրքրութեան եւ քաջալերութեան:

Կաթիլ կաթիլ հաւաքուած դրամներըը հնարաւորութիւն տուին կեդրոնական Յանձնախումբին՝ որոշ կանխավճարով մը ապահովել իր ծրագրին մօտալուտ իրականացումը:

Պարբերական վճարումներով տէր պիտի դառնանք «Հայ Մշակոյթի Տան», որ կը դտնուի 17 ռիւ Պլէօ, Մէթրօ Քատէի մօտ:

Օրինական բոլոր ձեւակերպութիւնները կատարուած են նօտարի առջեւ:

Տան ճարտարապետը պատրաստած է կատարուելիք փոփոխութեանց եւ նորոգութեանց յատակագիծը:

Շէնքը երկար տարի անբնակ մնացած ըլլալով, կը կարօտի հիմնական նորոգութեանց, որոնք պիտի սկսին չուտով:

Ծրագրուած է «Հայ Մշակոյթի Տուն»ը դարձնել իսկական ժամադրավայր մը՝ ոչ միայն փարիզահայութեան, այլ դատա-ռէն ու արտասահմանէն Փարիզ այցելող բոլոր Հայերուն համար:

Նախատեսուած է ունենալ Տպարան, նաեւ՝ Ակումբ-Ընթերցասրահ, ուր ամէն ժամու մեր հայրենակիցները պիտի կրնան իրարու հանդիպիլ, հայերէն պիրք ու թերթ կարդալ եւ հաճելի ժամանց վայելել:

Շուրջ 200 հոգինոց սրահի մը չնորհիւ, Փարիզահայերը միանգամ ընդ միշտ պիտի ազատին սրճարաններու անհաճոյ մթնոլորտէն:Ժողովներն ու դասախօսութիւնները տեղի պիտի ունենան այդ մեծ սրահին մէջ: Յանձնախումբը պիտի ջանայ ամէն յարմարութիւններով օժտել զայն:

Գրասենեակներ պիտի յատկացուին զանազան կազմակերպութեանց եւ թերթերու:

Հնարաւորութիւններ պիտի ստեղծուին հոն ունենալու նաեւ Թանգարան-Մատենադարան:

Ծրագրի ամբողջական գործադրութիւնը կը կարօտի նիւթական լայն միջոցներու:

Յարդ Փարիզէն եւ դաւառէն կարդ մը հայրենակիցներ մեր ձեռնարկին բերին իրենց խանդավառ մասնակցութիւնը՝ զանազան առիթներով:

Օժանդակ Յանձնախումբեր կազմուած են զանազան վայրերու մէջ: Ուրիշներ կազմուելու վրայ են փարիզեան չրջանէն դատ դաւառի հայաշատ քաղաքներուն մէջ: Ասոնց պարտականութիւնն է պարկ տալ ձեռնարկի յաջողութեան:

Մեր խորին չնորհակալիքը յայտնելով բոլոր անոնց, որոնք սիրայօժար նիւթա-

ԲՆԱԿԱՐԱՆԻ ՏԱԳՆԱՊԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

●

Վիճակագրութեանց Ազգային Կաճառի տեղեկութեանց համաձայն, բնակարանի տաղնապը լուծելու համար, ան – հրաժեշտ է 450,000 նոր բնակարաններ չինել Փարիզի եւ փարիզեան չրջանին մէջ: Իսկ եթէ նկատի առնուի նաեւ այն պարագան որ չատ մը ընտանիքներ կը բնակին իրենց թիւին եւ պահանջներուն անհամապատասխան ընդարձակ յարկաբաժիններու մէջ, եւ առիթի կը սպասեն աւելի փոքր բնակարան մը փոխադրուելու, վերոյիշեալ թիւը կը բարձրանայ 550,000ի:

Ի՞նչ փաստերու վրայ հիմնուած են Վիճակագրութեանց Ազգ. Կաճառին այս տեղեկութիւնները: Առաջին առթիւ՝ 1954ի մարդահամարին եւ Բնակարաններու Նախարարութեան տուած տեղեկութեանց վրայ:

Բնական կը համարուին հետեւեալ պարագաները.— Մէկ հոգի՝ մէկ սենեակի մէջ, երկու հոգի՝ երկու սենեակի մէջ, երկու, երեք կամ չորս հոգի՝ երեք սենեակի մէջ, երեք, չորս կամ հինգ հոգի՝ չորս սենեակի մէջ, եւն.:

Փարիզեան չրջանին մէջ ապրող ընտանիքներուն որոշ թիւը յայտնի ըլլալով, կարելի է անմիջապէս հաչուել թէ ի՞նչ մեծութեամբ եւ քանի՞ բնակարանի մէջ պէտք էր տեղաւորուած ըլլային անոնք: Վերոյիշեալ դասաւորման հիման վրայ, Փարիզեան չրջանը պէտք էր ունենար 780 հազար բնակարաններ՝ մէկ սենեակնոց, 437 հազար՝ երկու սենեակնոց, 995 հազար՝ երեք սենեակնոց, 299 հազար՝ չորս սենեակնոց, եւ 64 հազար՝ աւելի ընդարձակ բնակարաններ:

Այժմ գոյութիւն ունեցող բնակարաններու թիւին եւ իսկական պահանջներուն բաղդատութիւնը ցոյց կուտայ թէ պէտք եղածէն մօտաւորապէս 150,000 աւելի փոքր բնակարաններ կան (մէկ եւ երկու սենեակնոց): Հինգէն աւելի սենեակներ **պարունակող** բնակարաններուն թիւըն ալ պէտք եղածէն 97,000 աւելի է: Ասոր փոխարէն, 465,000 երեք սենեակնոց, եւ 80 հազար չորս սենեակնոց բնակարաններու անհրաժեշտ պահանջ կայ: Ուրեմն, երեք-չորս սենեակնոց 446,000 բնակարանի պէտք կայ, պայմանաւ որ այն 97,000 ընտանիքները, որոնք կը բնակին իրենց պէտք եղածէն աւելի ընդարձակ բնակարաններու մէջ, ինքնակամ եւ կամ պարտադրաբար փոխադրուին աւելի փոքր յարկաբաժիններու մէջ: Պարտաւորիչ փոխադրութեան իրագործումը բաւական դժուար ըլլալով, միջին հաչուով 550,000 նոր բնակարաններու չինութիւնը անհրաժեշտ պահանջ մըն է, որպէսզի Փարիզեան չրջանի 6 միլիոն 230 հազար բնակչութիւնը բնական պայմաններու մէջ տեղաւորուի:

Արդ, ի՞նչ է այսօրուան պատկերը:

Կատարուած քննութիւնները ցոյց կուտան թէ բնակչութեան 7 առ հարիւրը (450,000 հոգի, որոնց 77 հազարը՝ մանուկներ), կ'ապրին պանդոկներու կամ կահաւորուած սենեակներու մէջ՝ յաճախ 4-5 հոգի մէկ սենեակի մէջ:

Այս թիւերը չատ անկատար կերպով կը պատկերացնեն բնակարանի տաղնապը, որովհետեւ հաչուի առնուած չեն մէկ սենեակնոց այն յարկաբաժինները (160,000 հատ) որոնք խոհանոց չունին եւ որոնց բնակիչներուն ապրուստի պայմանները աննպաստ են: Հաչիւէն դուրս ձգուած են նաեւ այն նորապսակ ամոլները, որոնք բնակարանի չգոյութեան պատճառով կ'ապրին իրենց ծնողքին հետ: 1954ի մարդահամարին ժամանակ, այս կարդի ամոլներուն թիւը 83,000 էր. ասոնց վրայ պէտք է դումարել նաեւ 22,000է աւելի առանձին կիներ, որոնք մէկ կամ աւելի դաւակ ունին: Միայն նորապսակ ամոլներուն համար, ուրեմն, 300,000 նոր բնակարաններու պահանջ կայ:

Այս փաստերուն հիման վրայ, այլեւս հասկնալի կը դառնայ 450,000-550,000 նոր բնակարաններու չինութեան պահանջը:

պէս օժանդակեցին մեզի, հրապարակաւ կոչ կ'ուղղենք Ֆրանսայի մեր հայրենակիցներուն՝ ընդառաջ երթալ օժանդակ Յանձնախումբերու դիմումներուն՝ ապահովելու համար այս ազգօգուտ ձեռնարկի յաջողութեան:

ԿԵԴՐ. ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ
ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

ԴԵՐԵՆԻԿ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆԻ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

●

Երեւանի «Գրական Թերթ»էն կը քա – դեներ հետեւեալ մանրամասնութիւնները Դերենիկ Դեմիրճեանի յուղարկաւորութեան մասին (9 Դեկտ.).—

Դեկտեմբեր 8ին, Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ բազմահազար ղրաղէտին յուղարկաւորութիւնը՝ բազմահազար ծողովուրդի եւ պետական ու պաչտնական անձնաւորութեանց ներկայութեան:

Դագաղը, որ նախքան յուղարկաւորութեան արարողութիւնը առժամաբար դըրուած էր Հայֆիլհարմոնիայի Փոքր Դահլիճին մէջ, կը կորսուէր ծաղկեպսակներու կոյտին տակ: Դագաղին չորս կողմը իրրեւ պատուոյ պահակ կանգնած էին Դ. Դեմիրճեանի ղրչակից ընկերները՝ աւագ սերունդի ու երիտասարդ ղրողները:

Ժամը 3ին սկսաւ յուղարկաւորութեան արարողութիւնը: Դագաղը դահլիճէն դուրս բերուեցաւ ուսամբարձ: Ապա կազմուեցաւ սուգի թափօրը, որ ուղղուեցաւ դէպի Երեւանի Պանթէոնը: Դպրոցականներն ու պիոներները, դագաղին առջեւէն, կը տանէին ուղարկուած ծաղկեպսակները, Դ. Դեմիրճեանի մեծադիր լուսանկարը, ստացած չքանչանները:

Պանթէոնին մէջ բազմաթիւ անձեր խօսք առին եւ յայտնեցին իրենց վիչտը՝ բազմահազար ղրաղէտին մահուան առթիւ:

Դ. Դեմիրճեանի թաղման յանձնախումբի նախագահ Ա. Քոչինեան (վարչապետ) ըսաւ ի միջի այլոց.— «Մինչեւ վերջին օրը ան կը մտածէր, կը ստեղծագործէր, մեր ղրականութիւնը նորանոր անմահ երկերով կը հարստացնէր»:

Հայաստանի Գողներու Միութեան վարչութեան կողմէ խօսեցաւ Գ. Սեւունց.— «Մեր սիրելի ուսուցչին կուրծքին մէջ դրուած էր Պրոմեթէոսի հուրը: Ան մեծ հումանիստ էր եւ բոցաշունչ հայրենասէր: Իր բոլոր մեծ ու փոքր գործերուն մէջ կը ներչնչուէր հայրենասիրական վեհ զգացումներով»:

Բանաստեղծ Գ. Սարեան, մեծ յուզումով խոստացաւ յանուն իր եւ իր ղրչակից ընկերներուն, չարունակել այն գործը, որուն Դ. Դեմիրճեան նուիրեց իր ամբողջ կեանքը:

Խօսք առին նաեւ Վրաստանի եւ Ադրպէյճանի ղրողներու ներկայացուցիչները:

Ապա, սուգի մեղեդիներու հնչիւններուն տակ դանդաղօրէն դերեզման իջեցուցին դագաղը:

× Բազմաթիւ անձնաւորութիւններու եւ կազմակերպութիւններու կողմէն, յաւակցական հեռագիրներ ուղարկած էին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, Ա. Միութեան Գիտութիւններու Ակադեմիան, Վրաստանի եւ Ադրպէյճանի Գիտութեանց Ակադեմիաները, Ադրպէյճանի, Թիւքմենիստանի, Ղազախստանի, Ուզբեկիստանի Գրողներու Միութիւնները, Նկարիչ Մարտիրոս Սարեան, ղրաղէտ Մարիէտա Շահինեան եւ ուրիչ բազմաթիւ ակնառու դէմքեր: Իրրեւ սգակիր մահագրական էին Հայաստանի Գրողներու Միութիւնը, Գիտութեանց Ակադեմիան, Կրթական Նախարարութիւնը, Հայպետհրատի վարչութիւնը, եւ այլն:

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Յունուար 4ին, ուրբաթ օր, էֆոլ Նոռմալի մէջ երժչտական երեկոյի մը ընթացքին պիտի նուագուին Օր. Գոհարիկ Ղազարոսեանի գործերը (Ա. ունկնդրութիւն):

Լիտիա Կարիճ պիտի երգէ երկու հայ ժողովրդական երգեր ընկերակցութեամբ Գոհարիկ Ղազարոսեանի:

Երեկոն կը սկսի ժամը 9ին., 78, Ռիւ Քատրիէմ (մեթրօ Մալզերպ):

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵԱՆ ՓԱՐԻԶ

ՆԱՐՆՋԵՆԻԻՆ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ

(ՀԷՔԵԱԹ)

●

Հալածողներէն ազատած, իշխանը հանդարտօրէն չարունակեց իր ճամբան: Մայրաքաղաքին դուռները հասած պահուն, գետին ցատկեց, նստաւ գետակի մը եզերքը, ճեղքեց նարինջներէն մին, — ի՛նչ տեսնէ, հրաչագեղ մատաղատի աղջիկ մը, որ ըսաւ անմիջապէս.

— Գթութի՛ւն, ո՛ր եւ հաց:

Իշխանը ոչինչ ունէր պատրաստ որ տար: Աղջիկը ժպտուեցաւ, մարմրեցաւ, ինկաւ գետին ու մեռաւ:

Ամէն մէկ նարինջ, երբ կը բացուէր, ծնունդ կուտար հրեչտականման աղջկան մը, որ կը մեռնէր կ'իյնար՝ ջուր եւ հաց խնդրելէ առաջ: Այնատեն, իշխանը, ճօթներորդ եւ վերջին նարինջը ճեղքելէ առաջ, ամէն պատրաստութիւն տեսաւ, — ժայռին վրայ դրաւ փարչով ջուր եւ կտոր մը հաց: Երբ ճօթներորդ աղջիկը դուրս ցատկեց ճեղքուած նարինջէն, իշխանը երկարեց ջուր եւ հաց՝ ընդառաջ երթալով աղջկան խնդրանքին: Եւ աղջիկը ողջ մնաց:

Իշխանը հիացումով կը նայէր աղջկան, որ գեղեցիկ էր երեւակայութենէ վեր, բայց զարմա՞նք սեւ էր հագած:

— Ինչո՞ւ սեւ հագած ես, հարցուց իշխանը:

— Վեց քոյրերուս սուգը կը պահեմ, պատասխանեց աղջիկը տխրօրէն:

Իշխանը մխիթարեց զայն՝ որքան կըրնար, յետոյ ըսաւ.

— Հիմա հօրս պալատը պիտի երթամ, յայտնելու թէ մայրաքաղաք հասած է նշանածս, որպէսզի պատրաստութիւնները տեսնեն ընդունելութեան համար՝ ինչպէս վայել է: Երեք օրետքը կուգամ կ'առնեմ քեզ: Մինչեւ դալս, բարձրացէք այս ծառին վրայ եւ սպասեցէք ինծի:

Ցետոյ մեկնեցաւ:

Խափչիկ կին մը, որ իրրեւ դերի կը ծառայէր մօտիկ դիւղի մը մէջ, սովորութիւն ունէր կուժով դալ ջուր առնելու գետակէն՝ ամէն օր, ամէն առաւօտ: Այդ օրը, գետակէն ջուր առած պահուն, յանկարծ տեսաւ որ ջուրին մէջ կը ցոլայ դէմք մը՝ լուսնկային պէս գեղեցիկ: Որհեցաւ թէ գեղեցիկ այդ դէմքը, որ կը ցոլար, իր դէմքը միայն կը նար ըլլալ, — կոտրեց կուժը եւ, կատարեալ հպարտութեամբ, վերադարձաւ իր տէրոջ բնակարանը:

— Ինչու պիտի աչխատիմ քեզի համար, ըսաւ տանտիրուհիին, երբ ես գեղեցիկ եմ ու դուն տգեղ:

Տանտիրուհին նախ չուզեց հաւատալ իր ականջներուն՝ երբ լսեց այս անպատկառ խօսքերը: Ցետոյ առաւ հայելի մը դերուհիին տուաւ, որպէսզի տեսնէ իր հարազատ դէմքը: Ամօթահար, խափչիկ կինը զարձեալ դնաց գետակին եզերքը, վար հակեցաւ ու նայեցաւ, — զարձեալ տեսաւ նոյն դէմքը՝ լուսնկային պէս աղուոր:

— Խելքս չի հասնիր, տուն կ'երթամ՝ տգեղ եմ, ջուրը կուգամ՝ գեղեցիկ եմ, լուսնկայինն ալ աղուոր:

Նարնջենիին աղջիկը, երբ լսեց այս խօսքը, քրքջաց: Խափչիկ դերուհին վեր բարձրացուց գլուխը, նայեցաւ զարմանքով ու տեսաւ այն գեղուհին, որ ծառին վրայ նստած՝ կը սպասէր իր նչանածին: Ուղեց մօտէն դիտել: Եւ մագըլցեցաւ բարձրացաւ ծառը: Երկար դիտեց հրաչագեղ աղջկան դէմքը: Ցետոյ հարցուց թէ որո՛ւ կը սպասէր, այսպէս, ծառին վրայ: Նարնջենիին աղջիկը, առանց կասկածամտութեան, պատմեց ամէն բան, ինչ որ պատահած էր իրեն՝ երբ թագաւորին տղան եկաւ առաւ զինք:

Դերուհիին սիրտը խանձեցաւ, հոգին մրկեցաւ նախանձէն: Եւ առանց խղճահարութեան սպաննեց նարնջենիին աղջիկը, մարմինն ալ նետեց գետակին մէջ:

Անմեղ աղջկան արիւնը ոռոգեց հողը, ուր, հրաչքով, բուսաւ ծառ մը ոսկեհնդ ծաղիկներով: Խափչիկ դերուհին մագլցեցաւ հրաչատունկ ծառն ի վեր ու նստաւ ինչպէս նարնջենիին աղջիկը, որ կը սպասէր իր նչանածին դալստեան:

Երեք օր եառքը, ինչպէս ըսած էր, իշխանը եկաւ հասաւ իր չքախումբով, պալատականներով եւ երկրին բոլոր աթոռակալներով, պալատ առաջնորդելու համար նչանածը՝ ինչպէս վայել է: Սարսո՛ւիը պատեց սակայն իշխանին հոգին, երբ ծառին վրայ տեսաւ սեւամօրթ աղջիկ մը, տգե՛ղ, տգե՛ղ, ինչպէս բու մը կ'ըլլայ:

Խափչիկ դերուհին նչմարելով իշխանին խորչանքը եւ զարչանքը, ըսաւ՝ ջանալով քաղցր եւ հաճելի դարձնել իր ձայնը.

— Չճանչցար զիս: Նարնջենիին աղջիկն եմ: Պալատ դայիր որ հօրդ լուր տաս դալուստս:

— Բայց սեւ չէր իմ նչանածիս մորթը:

— Արեւն էր որ այրեց սեւցուց մորթս՝ երբ սահիպուեցայ սպասել քեզի:

— Բայց խռպոտ չէր իմ նչանածիս ձայնը:

— Ագռաւ մը եկաւ թառեցաւ ծառին վրայ եւ կտուցը զարկաւ ճեղքեց լեզուս:

— Նշանածս ունէր երկար մազերու հիւսկէններ՝ սէր ի սիրայէ (*), ուսերն ի վար կախ:

— Ոչ ոք ունէի որ սանտրէր եւ հիւսէր մազերս: Անխնամ մնացին ու չքացան:

Թարգմ. Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

(*) Սէր ի սիրայէ, — ոճ է, աղջիկներու բազմաստեղն հիւսուած երկար մազերուն համար գործածական:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ, 364 - 400)

Գ. 9ՄԻՖ

3.— ՅՈՒԼԻՍ

ՍԱՀՄՈՆ

Իսկ այդ էլ ոչինչ, ձեզնից հետո, ասաց, ձեզնից էլ ավելի լավ կգան ու կանցնեն ձեր ասածները, ձեր մեծ ու փոքր գործերը, ձեր ամբողջ կյանքը, ինչպես անցավ ու անցնում է ամեն ինչ երկրի վրա

միա մարզարէներու կրնայ հանդուրժել: Հայ եկեղեցականութիւնը կը դանուի փորձաքարի մը առջեւ, իր տուած վճիռով իր բարոյական բարձրութիւնը յայտնած կ'ըլլայ: Կրնանք անվարան յայտարարել թէ Երուսաղէմի հայութեան համար անարժան եւ ապիկար եկեղեցականներու ներկայութիւնը այլեւս անհանդուրժելի է վանքէն ներս. այս որոշումին վերջ հասատտ կը մնայ ամբողջ դաղութը առանց կուսակցական խորութեան եւ հատուածական հաշիւներու: Դաղութը չուզեր եղիչէ արք. Տէրտէրեանը եկեղեցական ճանչնալ. իր կեցցաղը օտարներուն ալ ծանօթ ըլլալով մեր ժողովուրդին արժանապատուութիւնը կը վիրաւորէ:

Վերջին խօսքը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին կ'իյնայ:

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԽՄԲ.— Ուրիշ տեղեկութիւններ ալ՝ յաջորդով (fաղուած Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ճամակէն):

պետութեան), որ վերջերս Իսրայէլ այցելած էր, ուսումնասիրութիւն մը հրատարակելով, կ'ըսէ թէ «արեւմտեան եւրոպայի շահը կը պահանջէ զօրացնել Իսրայէլը»:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Վերջին լուրերու համաձայն յուսահատական ասպիճանի մը հասած է Հունգարիոյ անտեսական տագնապը: Մինոնդի եռօրեայ արձակուրդէն ետք բանուորները վերսկսած են աշխատանքը, բայց արտադրութիւնը կը կաղայ, հում նիւթերու նուազման հետեւանքով: Մեծ հատատութեան մը՝ Ցեփելի 38·000 բանուորներէն միայն չորս հազարը լման աշխատավարձ կը առնան, 17·000ը կէս. մնացեալները անգործ են: Կացութիւնը այնքան ծանրացած է որ կառավարութիւնը ելքեր կը փնտռէ արտաքին փոխառութիւն մը կնքելու համար: Ա. նուագն 400·000 տոլարի կը կարօտի անտեսական վերակազմութիւնը: Կառավարութիւնը չատ յոյս չունի որ Ա. Միութիւնը եւ արբանեակ երկիրները կարենան օգնել:

Ծորհրդային հրասայլերը չատ չեն երեւար Փեշթայի մէջ, բայց խորհրդարանը պաշարուած է տակաւին: Ֆատարի կառավարութիւնը կը մտածէ ընդլայնել դահլիճին կազմը, ժողովրդականութիւն շահելու համար:

× Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ հունգարական կառավարութիւնը ածխահանքերը կը զրկէ զինուցիները, «ազգային ապէտի մը առաջքը առնելու համար»: Կառավարութիւնը կը խոստովանի թէ սովորականէն տասը մլիոն Թոն պակաս պիտի ըլլայ հանքածուխի արտադրութիւնը:

× Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը, Փրաւտա, կը զրէ թէ Թոյլ պիտի չտան որ Ֆաշական պետութիւն մը կազմուի Պալքաններու մէջ, Հունգարիան դարձնելով հնոց նոր պատերազմի մը»:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ կուսակցական պաշտօնաթերթը կը զրէ թէ նոր տեղեկագրի մը համաձայն ծանր թերացումներ երեւան հանուած են ուսանողներու դաստիարակութեան մէջ: Ուսանողները կը դանդաղին իրենց կեանքի պայմաններէն, անուղղէն եւայլ:

ՎՃԱՐՈՎԻ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴի առթիւ կարելի է 30 % զեղչով երկրորդ տոմսակ մը տալ այն բանուորներուն որոնք երկու անդամէն կը կատարեն իրենց արձակուրդը: Խնդիրը կը քննուի:

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ

Այս կիրակի առաւօտ ժամը 10ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ պիտի մատուցուի քառաձայն պատարագ ղեկավարութեամբ Պ. Ա. Պարթեւեանի:

Պատարագէն վերջ ի պատիւ ղպրոց դասուն, ընդունելութիւն նախագահութեամբ Հայրապետական Պատուիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ Սերովբէ եպս. Մանուկեանի:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Պ. Սիմոն Օհանեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Ս. Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցին իրենց կնոջ եւ մօր՝

ԱՂԱՒՆԻ ՕՀԱՆԵԱՆԻ

մահուան 5րդ տարեդարձին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները:

Մխիթարեան Միաբանութիւնը ցաւով կը ծանուցանէ ՀԱՅՐ ՍԱՀԱԿ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆի յանկարծական մահը որ տեղի ունեցած է ղեկտեմբեր 25ին, Վենետիկի մէջ:

Յուղարկաւորութիւն եւ թաղումը կատարուած են հինգշաբթի օր, Ս. Ղազարի վանքին մէջ:

ԳԵՂԵՑԻԿ ԿԱՂԱՆԴԱՒԷՔ ՄԸ

Որբերու Օգնութեան Մարմինը (Փարիզահայ Տիկնանց Միութիւն) հրապարակ հանած է ընտիր մոխրաման մը Աննի Մայր Տաճարին նկարով,— գեղեցիկ կաղանդվէք մը ձեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն:

Հատ մը գնելով թէ հաճոյք պատճառած եւ թէ օգնած կ'ըլլաք հայ որբերուն:

Ստանալու համար դիմել Մ. Պարսամեան դրատունը, 46 rիւ Ռիշէ:

Գինը՝ 500 ֆրանք:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կ. Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղը Մանուկներու Օրը կը տօնէ Յունուար 13-ին, կիրակի, Քաֆէ Նօայի սրահին մէջ, կէսօրէն ետքը:

***

ՇԱՒԻԼ.— Փարիզի «Մանուկներու Օր»ուան հանդէսին առթիւ, որ տեղի կ'ունենայ Յունուար 3ին, հինգշաբթի օր Սոսիկեփ Սաւանթի սրահը, Ֆ. Կ. Խաչի Շաւիլի մասնաճիւղը վարձած է օթոքար մը: Գիւղին մանուկները, դպրոցական ըլլան թէ ոչ, ձրի պիտի փոխադրուին հանդիսավայրը, իսկ մանուկներուն ընկերացող մեծերէն պիտի գանձուի 200 ֆրանք: Օթոքարը ժամը ճիշտ 2ին պիտի մեկնի Փուան տը Շաւիլէն եւ պիտի կենայ Շաւիլի հանրակառքի բոլոր կայարանները եթէ սպասողներ ըլլան: Կը խնդրուի ծնողներէ որ իրենց զաւակները չզրկեն այս բացառիկ պատեհութենէն:

ASSOCIATION DES CONCERTS

CHOUTEAU

(*Orchestre Symphonique de Paris*)

Շաբաթ, փետրուար 2, ժամը 17·45

SALLE GAVEAU

45 Rue La Boëtie

Ցայտագիր՝ Զայֆովսքի fոնչեռթօ

Սոլիստ՝

ՄԱՌԻ ԻՒՍԹԱՏ (ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ)

Տոմսերը առաջուընէ ապահովել:

Գին 200 եւ 400 ֆրանք:

Դիմել՝ ՀՐԱՆՏ ԲԱԼՈՒԵԱՆ զրատունը, 43 շիւ Ռիշէ:

REVEILLON ! ! !

Զուարթ եւ հաճելի կաղանդի զարթօնքը միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք ճոխ ու պէսպիսուն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ

ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ, ԵՒ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ

ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑԷՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65

Կը խնդրուի նախապէս ապահովել սեղանները:

Հ. Ց. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի փարիզի չրջանի բոլոր մասնաճիւղերը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին կիրակի 30 դեկտ. կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Ազգ. Տան մէջ:

Ժամը 6էն ետք խրախճանք եւ պարահանդէս:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Ղազարոս Քէշիշեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգիստ եւ պատարագ պիտի մատուցուի իրենց հօր՝ Միսաքի, մօր՝ Մարիամի եւ եղբօր՝ Պօղոսի, նաեւ նոր հանգուցեալ իրենց հեռին՝ Փայլակ Մատալեանի քառասունքին առիթով, Պուլվար Օտտոյի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյն մէջ: Ողբացեալին յիշատակը յարգողները կը խնդրուի ներկայ ըլլալ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆԸ ՌՕՆԻ ՍՈՒ ՊՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

Համազգային լսարանին վերջին դասախօսութիւնը պիտի կրկնուի Ռոնի–Սու-Պուայի մէջ, այս չաբաթ գիշեր, ժամը 21ին, քաֆէ տը Քոմէրսի մէջ:

Դասախօս՝ Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ: Նիւթը՝ Գիտուն Փաուլ Ռորպախ եւ Հայերը:

Կը հրաւիրուին չրջանին մեր հայրենակիցները:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՇԱՒԻԼ.— Եկեղեցւոյն երիտասարդներու վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր երիտասարդները եր երիտասարդուհիները այս չաբաթ իրիկուն (29 դեկտ.) ժամը 9ին, դպրոցին սրահը:

ՀԱՄԱՅԱՐԲԵՐԴ մխիթեան Լիւնի մասնաճիւղի անդամական ժողովը այս չաբաթ սովորական հաւաքատեղին: Բոլոր անդամներուն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ՊԱՏԱՐԱԳ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի եկեղեցւոյ անուանակոչութեան տօնին առիթով հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցուի: Պատարագը պիտի երգեն խաչակիր մանուկները, ղեկավարութեամբ Տօքթ. Լ. Համբարձումեանի եւ մասնակցութեամբ Օր. Ժ. Տիրատուրեանի եւ Պ. Քիւրքեանի:

Այս առթիւ նաեւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյ բարերար Պ. Արմենակ Համբարձումեան – նի ննջեցեալոյ համար:

Imp. Araxes - 46, rue Richer. Paris (9e)

THEATRE MUNICIPAL de MAISON-ALFORT

ՄԷՋՕՆ ԱԼՖՕՐԻ ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԻՐԵԱՄԲ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԱԼՖՕՐՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԵՒ ՅՕԳՈՒՏ ԿԱՐՕՏ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ

ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, 5 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1957, ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.45ԻՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ կը ներկայացնէ

ԳՐԻԳՈՐ-ՎԱՀԱՆ **ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ**

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆ ՀԱՅ ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԻՀԻՒՆ ԶՈՐՍ ԱՐԱՐ ԵՒ ՀԻՆԳ ՊԱՏԿԵՐ

Առաջին անգամ ըլլալով գուտ փարիզահայ ընտիր դերասաններէ կազմուած ամբողջական խումբով

Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Օր. Ա. ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Օր. Շ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆ, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆ եւ ՀԵՂԻՆԱԿԸ

ՁԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – Հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՑ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 21

(Métro: F. D. Roosevelt)

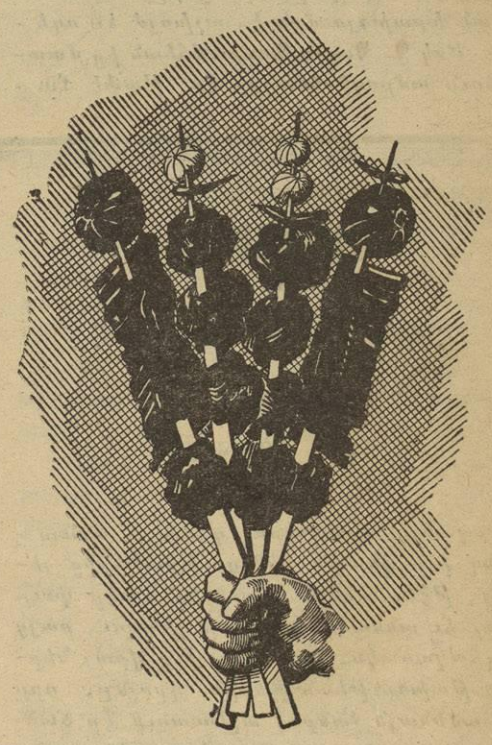
★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորովածներ, «չաչլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

PARIS CALIFORNIE

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻԽԹԵԻԵԼԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

16 RUE SAINTE CECILE — PARIS 9e

ԹՐԻՒՕ ՇԻՆԵԼՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ ԷՆԹԵՐԼՈՒՔ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մէկ հասցէ՝

PARIS - CALIFORNIE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր.

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք:

ԿԻՐԱԿԻ

30

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

DIMANCHE

30 DECEMBRE

1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7770 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3581

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՃԱԿԱՏ

●

Անցնող տարուան ընթացքին մեծ քանակութեամբ գիրքեր հասան Հայաստանէն, բոլոր հայալեզու կեդրոնները:

Գրական, գիտական, պատմական եւ բանասիրական հրատարակութեանց հետ կը զբաղեն քարոզչական հատորներ ալ, մեծ մասով թխածոյ թարգմանութիւններ ուսեալներէն:

Որքան գիտենք, ահագին քանակութեամբ դասագիրքեր ալ ղրկուած են, մանաւանդ Միջին Արեւելք:

Այդ գիրքերը կը գործածուին Ռումանիոյ եւ Պուլկարիոյ հայկական դպրոցներուն մէջ: Երկու երկիրներն ալ բոլշեւիկեան թաթին տակ ինկած ըլլալով, մեր տիրացուները փութացին օգտուիլ թան – կագին առիթէն...

Երեւանի բարբարոս ուղղագրութիւնն ալ կը գործածեն այդ արբանեակ երկիր – ներուն մէջ, պարզապէս կարաւանէն ետ չմնալու համար:

Քանի մը տարի առաջ փորձեցին պարտադրել նաեւ պետական կոչուած լեզուն, օր առաջ թաղելու համար իրենց սորված աշխարհաբարը:

Այս պարագաները կը յիշենք իբրեւ ախտանիշ, վասն զի արբանեակ երկիր – ներէն դուրս ալ կան մոլեռանդներ կամ իմաստակներ որոնք զանազան խաղեր կը սարքեն, այդ «պետական»ը եւ անոր ուղղագրութիւնը տարածելու համար:

Կուսակցապար առելութիւնը աւերներ կը գործէ նա՛եւ այս ուղղութեամբ, Միջերկրականի ափերէն մինչեւ Իրան եւ Ամերիկա:

Կը գարմանանք որ Երեւանի մէջ կը քաջալերեն թափթփուքները, որոնք պարզապէս արշու ծառայութիւն կը մատուցանեն ինքնագլուխ:

Ոչ միայն Հայկական Արտասահմանի, այլ եւ Հայաստանի չահը կը պահանջէ կարգի հրաւիրել բոլոր իմաստակներն ու թուխակները, խուսափելու համար անդարմանելի չարիքներէ:

Ինչ որ տեղի կ'ունենայ Հայաստանի մէջ, իբրեւ հետեւանք պարտադրուած կարգուսարքին, անդունդ մը բացած է արդէն բուն արաբատեան բարբառին եւ ներկայ խառնիճաղանճին միջեւ:

Երեւանի մէջ ալ կան արթուն գլուխներ որոնք երբեմն կը քննադատեն «լեզուաշինարարութեան» սանձարձակ մարզանքները:

Մեր դիմակաւոր դպիրները իրենց տգիտութիւնը եւ ոչ թէ հայրենասիրութիւնը կ'ապացուցանեն, հետեւելով այդ մարզանքներուն:

«Սամբլեայի սեսիա»ն, պըրմյեր մինիստր»ը, «արխիեկտուրա»ն, «բիւրոպլիա»ն, «լաուրիատ»ը եւ մնացեալ անհամար բարբարոսութիւնները ոչ թէ կը ճոխացնեն լեզուն, այլ կ'աղճատեն եւ կ'աղքատացնեն, դարձնելով «ինտերնացիոնալ խալտուրա» մը:

Երեւանի մէջ տակաւին լաւ ուսումնասիրած չեն տարագիր բազմութեանց, ըսենք բուն բառով՝ արեւմտահայ մշակոյթին դրական, մտաւնագրական եւ լեզուական վաստակը:

Եթէ յարատեւէին հետեւիլ, այդ դանձարանին մէջ պիտի գտնէին գոհարներ ոչ միայն լրագրական, այլ դպրոցական հրատարակութեանց համար:

Եթէ միայն եղածը գործածէին, աւելի կը դիւրանար պակասները լրացնելու, իսկապէս լեզուաշինարարութիւն կատարելու աշխատանքը:

Կապկօրէն հետեւիլ ռուսերէնի՝ կը նշանակէ կատարել ճիշդ այն դերը ինչ որ կատարեցին տհաս գրիչներ արեւմտահայ աշխարհաբարին մէջ, հետեւողութեամբ թուրքերէնի:

Մենք չատոնց վախած ենք այդ լկրտումն ճամբան:

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԾԱՆՐ Է ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

●

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱԼ ՄՏԱՀՈՑ

Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ արտաքին գործերու նախարարը՝ Տըլլըս Նիւ Եորք պիտի երթայ կիրակի օր (այսօր), խորհրդակցելու համար զղաժողովի ընդհանուր քարտուղարին հետ: Նախարարը չատ ծանր կը գտնէ կացութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ: Պիտի քննէ նաեւ ուրիշ կարգ մը հրատապ հարցեր: Երկուշաբթի օր ինք եւ իր մամուլի վերատեսուչը պիտի ճաշեն Պ. Համըրշոլտի հետ, եւ այդ առթիւ պիտի քննեն Միջին Արեւելքի կացութիւնը, Սուէզի ջրանցքին վերաբացումէն մինչեւ արաբ-իսրայէլեան յարաբերութիւնները:

Պ. Տըլլըս Ուաշինկթընէն պիտի վերադառնայ երեքշաբթի, զեկուցում տալու համար նախագահին:

Ամերիկեան թերթերը կը դրեն թէ Այզընհաուըր կը մտածէ լիազօրութիւն խնդրել խորհրդարանէն, ի հարկին ամերիկեան զինեալ ուժերը գործածելու համար Միջին Արեւելքի մէջ: Արտաքին գործերու նախարարն ալ անհրաժեշտ կը գտնէ այսպիսի լիազօրութիւն մը, իբրեւ աղպարարութիւն Ս. Միութեան եւ ուրիշ պետութեանց, որպէս զի դիտնան թէ Մ. Նահանգները անչարժ պիտի չկենան, եթէ յարձակում գործուի այդ շրջանին մէջ: Նախագահը այս մասին կարծիք պիտի հարցնէ երկու կուսակցութեանց վարիչ – ներուն, երեքշաբթի օր:

Միջին Արեւելքի ամերիկեան դեսպանները ալ անհրաժեշտ կը գտնեն այդ – պիսի լիազօրութիւն մը: Անոնք հասկըցուցած են արաբական երկիրներուն թէ Մ. Նահանգները թոյլ պիտի չտան որ տնտեսական եւ քաղաքական դերութիւն հաստատուի Ս. Միութեան կողմէ: Ամերիկացիները նկատի ունին նաեւ հետեւիլ պարագան, — Միջին Արեւելքն է որ մեծ մասով կը ճարէ արեւմտեան Եւրոպայի քարիւղը, 200 միլիոն թոն: Եթէ Ս. Միութիւնը տիրապետէ այդ երկրամասիվրայ կրնայ խեղդել Եւրոպական ճարտարադործութիւնը: Ամերիկեան դեսպանները հրահանգուած է ամէն պատեհութեամբ յիշեցնել թէ Մ. Նահանգները մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն արաբական երկիրներու անկախութեան, որպէսզի համոզուին թէ ի հարկին պիտի գործէ:

ՄՈՍԿՈՒԱՆ ՓՐԿԵՑ ԵԳԻՊՏՈՍԸ

Ս. Միութեան կառավարական պաշտօնաթերթը, Իզվեստիա, մանաւանդ խմբագրականով մը կը բացատրէ թէ Եգիպտոս վերուելեալ չնորհիւ «խաղաղասէր պետութեանց եւ ամբողջ յառաջդիմական մարդկութեան»: Խորհրդային ժողովուրդը լաւատեղեակ է որ սովետական կառավարութիւնը վճռական դերք մը բռնեց: Ս. Միութիւնը ասպարէզ եկաւ պաշտպանելու համար Եգիպտոսի արդար դատը, ընկերվարական հզօր պետութեան ամբողջ հեղինակութեամբ: Խորհրդային կառավարութիւնը լրջօրէն ազդարարեց նախայարձակներուն թէ վտանգաւոր հետեւանքներ պիտի ունենայ իրենց արարքը»:

Թերթը յետոյ կը փորձէ համոզել աշխարհը թէ Ս. Միութիւնը ոչ տնտեսական արտօնութիւններ կը փնտռէ, ոչ դինուորական խարխիններ կամ առանձնաշնորհներ. «Խորհրդային պետութեան այս անչահախնդիր եւ ազնիւ դիրքը աւելի բարձրացուց Ս. Միութեան հեղմայքը արաբական երկիրներուն մէջ»:

Իզվեստիա կը դուշացնէ Արաբները որ չխաբուին Ֆրանսայէ, Անգլիոյ եւ Իսրայէլի դինուորներուն պարպումէն: Կ'ըսէ թէ աշխարհակալները նորէն դաւեր կը սարքեն առաջնորդութեամբ Մ. Նահանգներուն, Արաբներուն վրայ տիրապետելու համար:

Կը յիշուի թէ Փրաւտան ալ տեսակցութիւն մը հրատարակած էր նախագահ Նասրի հետ:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵԼԻԶԷ ԱՐՔ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆԻ ԿԵՂՏԻՔՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

●

ԽՄԲ.— Հետեւեալը բաղուած է Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի մէկ նամակէն, նոյեմբեր 27 թուակիր, եւ ուղղեալ Երուսաղէմի Պատրիարքութեան Տեղապահ Տիրան արքեպիսկոպոսին, որ զայն կը յանձնէ հայ մամուլին.—

« ... Յաւէ՛ Մեզ որ Մեր հեռաւորութիւնը եւ նամակներու եւ թերթերու ուշ հասնիլը պատճառ դարձաւ որ օրը օրին տեղեակ չըլլանք Երուսաղէմի Աթոռէն ներս ստեղծուած կացութեան եւ պատահած տխուր դէպքերուն: Կացութիւն եւ դէպքեր որոնք ուղղակի անհանգստալի են եւ խորապէս անպատուաբեր Մեր Եկեղեցիին համար: Հարցը այնքան ծանրակշիռ է որ պէտք է խնդիր դնել թէ ինչպէ՞ս է որ հնարաւոր դարձեր է նման կացութեան մը ստեղծուիլը եկեղեցւոյ ծոցին մէջ, եւ ինչպէ՞ս է որ եկեղեցին հանդուրժեր է ցարդ: Ամենայն լրջութեամբ պէտք է վերանքննել հոգեւորականներ դաստիարակելու մեր դրութիւնը եւ զանոնք ձեռնադրելու հիմունքները: Անտարակոյս որ ամէն բանէ առաջ պէտք է նկատի առնել բարոյական նկարագիրը: «Ամէն բան» ընելու ընդունակ մարդիկ, ինչքան ալ օժտուած ըլլան իմացական եւ այլ կարողութիւններով, ոչ մէկ պալափարի չեն կրնար ծառայել:

« Ձեր 27 հոկտ. թուակիրին մէջ կը դրէք.- «Որ կրած ապատրութիւնն այն է որ Ձերդ Վեհափառութիւնը բոլորովին իրազեկ չէ կացութեան»: Այդ ճշմարիտ է մեծ մասամբ՝ հետեւեալ պատճառներով.—

« Մինչեւ հոկտեմբերի կէսերը ճշդրիտ եւ ամբողջական տեղեկութիւններ չունէինք: Հակասական լուրեր կը ստանայինք Երուսաղէմի Միաբանութեան անունով մէկ կողմէն, եւ Հայրիկ եպիսկոպոսէն միւս կողմէն որպէս իշխանութեան ներկայացուցիչ: Հեռագիրներն ալ երբեմն աղաւաղուած կուգային:

« Եղիշէ արք. կը ժխտէր թէ ինք նման ամբաստանագիր մը ղրած է Ձեր դէմ: Կը պնդէր թէ Դուք էք ղրած իր դէմ Ծորդանանի իշխանութեանց եւ թէ այդ իշխանութիւնները երբ դիմած են իրեն լուսաբանութեան համար, ինք Եղիշէ արք. ինքզինք պաշտպանած է միայն, դՁեզ ներկայացնելով որպէս խռովարար եւ վանքի ներքին կեանքը պղտորող, եւն...:

« Եղիշէ արքեպիսկոպոս եւ Շահէ վարդապետ կը հաւաստիացնէին թէ Երուսաղէմի հարցը «ոչինչ խնդիր մըն է», թէ «չարժէր որ Ձերդ Վեհափառութիւնը մըտահոգուի, թէ «պետական իշխանութեան վստահութիւնը իր կողմն է բացարձակ կերպով», թէ «պետութեան դեկավարները մեծ համակրութեամբ կը վերաբերին Ձեզ եւ Ձեր անձնական բարեկամներն են» եւ թէ մանաւանդ Ծորդանանի նոր կառավարութեան մարդիկ բոլորովին »իր մարդիկներն են» եւայլն:

« Եղիշէ արքեպիսկոպոս եւ Շահէ վարդապետ էջմիածնէն մեկնեցան նոյեմբերի 5ին: Իրենց մեկնելէն առաջ հոկտեմբերի վերջերուն մի քանի տեսակցութեանց ընթացքին Մենք ամէն բան բացինք իր առջեւ եւ յայտնեցինք իրեն թէ կը մնայ կամովին հրաժարիլ եւ քաշուիլ ամէն գործէ եւ չվերադառնալ Երուսաղէմ: Առաջարկեցինք որ առեն մը էջմիածին մնայ: Որոշեց մեկնիլ: Մեր վերջին տեսակցութեան ընթացքին, 4 նոյեմբերին, Մեր թելադրութեան թէ պէտք է հրաժարի Երուսաղէմի վերադառնալէ, Մեզ պատասխանեց.«Իրաւունք ունիք, Վեհափառ, այս պայմաններուն մէջ ես պիտի քաշուիմ ամէն բանէ, կը վստահեցնեմ Ձեզ թէ իմ ապագայ ընթացքով որեւէ դժուարութիւն պիտի չպատճառեմ Մայր Աթոռին կամ Երուսաղէմի Պատրիարքութեան»: Եւ այսպէս մեկնեցաւ: Անկէ ասդին որեւէ լուր չունինք իրմէ: Ցուսով ենք թէ Երուսաղէմի կորովի եւ ողջամիտ Միաբանութիւնը չուտով պիտի ձեռնարկէ պատրիարքական ընտրութեան, եւ առաջին ուրախացողը Մենք պիտի ըլլանք եթէ լսենք Ձեր ընտրութեան մասին:

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ԽՆԴԻՐՆ ԱԼ ԽԱՒՆԱԿԱՆ Է

« ... Ինչպէս ծանօթ է Ձերդ Ամենապատուութեան, Մեր տեսակէտն ու խղճն էր որ Անթիլիասի տաղնապը կերպով մը վերջ գտնէր, կողմերու փոխադարձ զիջումներով, Գահիրէի համաձայնագրի ոգին պահելով: Մենք հետեւողականօրէն հետապնդեցինք որ եւք մը գտնուի: Եթէ օրը օրին տեղեակ ըլլայինք կողմերու բանակցութեանց արդիւնքներուն, վստահ ենք թէ հարցը ուրիչ վախճան կ'ունենար: Բայց յետոյ միայն տեղեկացանք — չատ ուշ — թէ Եղիշէ արք. ինքզինքը տեսակ մը Մեր լիազօրը եւ բանագնացը ցոյց տալով վճիռներ է արձակեր թէ «վեհափառը այս կէտին համաձայն չըլլալով», «վեհափառը չընդունիր» եւայլն, առանց նոյն իսկ Մեզ տեղեակ պահելու այդ բանակցութեանց ընթացքին: Ձիլդ է թէ Մենք գայն բանագնաց նշանակեցինք Մեր Անթիլիասի գտնուած ատեն, բայց իր այդ պաշտօնը հոն ալ վերջացաւ: Ցետագային Մենք իրեն ոչ մէկ լիազօրութիւն չենք տուած: Փարիզէն ղրած նամակի մը մէջ, 4 ապրիլ թուակիր, միայն այսքան բսեր էինք իրեն. «Հետեւեցէք Անթիլիասի տաղնապի ընթացքին եւ տեղեակ պահեցէք Մեզ»: Ուրիչ ոչինչ:

ԿԸ ՄԱՔՐԵ՞Ն ԹԷ ԿԸ ՁԳՁԳԵՆ

Վերջին լուրերու համաձայն միչտ կը ձգձգուի Սուէզի հարաւային մասին մաքրագործումը: Հակառակ Ազգաժողովի ներկայացուցչին յայտարարութեան, ջրանցքին եգիպտական վարչութիւնը կ'ըսէ թէ հրահանգ չէ տրուած գործի ձեռնարկելու համար: Երկու դանիական նաւերու հրամանատարներն ալ յայտարարեցին թէ պատրաստ են գործելու, բայց հրամանի կը սպասեն:

Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ եգիպտացիները միտք չունին փութացնելու ջրանցքին մաքրագործումը: Ընկղմած նաւեր, քանդուած կամուրջներ, աւազը եւ ուրիշ խոչընդոտներ փակած են 103 մղոն երկայնութեամբ ջրանցքը, մօտ երկու ամիսէ ի վեր: Ֆրանսական եւ անգլիական նաւեր մաքրած են ջրուղի մը Փորթ Սայիտէն էլ Քափ, ճամբուն մէկ երրորդը, բայց իրենց զօրքին մեկնումէն ի վեր միայն քանի մը ականներ մաքրուած են եգիպտացիներու կողմէ: Ազգաժողովին ներկայացուցիչը, զօր. Հուիլլըը կը յուսար թէ մաքրելու գործողութիւնները պիտի սկսին դեկտ. 28ին, բայց վերջին պահուն յայտնեց թէ եգիպտացիները նախ կ'ուզեն մաքրել ականները: Զօրավարը կ'ուզէ տորմիղ մը կազմել երեսուն նաւերէ, ջրանցքը մաքրելու եւ վերաբանալու համար, կարելի եղածին չափ չուտ: Այժմ պատրաստ ունի 18 նաւեր, — դանիական, հոլանտական, չուէտական, պելժիական եւ գերմանական:

Փարիզի թերթերը չատ աւելի յոռետես տեղեկութիւններ կը հաղորդեն: « կը

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԳՎԱՍՏՈՂ ՊՈՒՀԻ ՏԱՐԻ

Մելիս ի՞նչ կարող էր մտածել։ Իմայի հանգստությունը խանգարելու համար ոչ մի պատճառ չկար։ Ինքն էլ չգիտեր, թե ինչու էր այդպես վարվել։ Ինչ-որ անորոշ զգացողություն էր, որ ստիպում էր նրան ամեն ինչ անել, որպեսզի Իմայի հետ ոչ մի դժբախտություն չպատահի։

Իմայի ոտքերը ցավում էին, և նա ստիպված էր հանգստանալ։ Նա նստեց մի ժայռի վրա, և Մելիսը նրա կողքին նստեց։ Իմայի ոտքերը ուռել էին, և նա ստիպված էր հանել կոշիկները։ Մելիսը նայում էր նրան, և նրա սիրտը լցվում էր կարեկցանքով։ Նա հիշեց, թե ինչպես Իմայի մայրը մահանում էր, և նա խոստացել էր նրան հոգ տանել աղջկա մասին։ Եվ հիմա նա ստիպված էր կատարել իր խոստումը։

— Ինչո՞ւ ես լաց լինում, Իմա,— հարցրեց Մելիսը։

— Ես չգիտեմ,— պատասխանեց Իմայի։ — Ես միայն հիշեցի մայրիկին, և ինձ թվաց, թե նա ինձ կանչում է։

Մելիսը լռեց։ Նա չգիտեր, թե ինչ ասի։ Նա միայն գիտեր, որ պետք է հոգ տանել Իմայի մասին, և որ նա չպետք է թույլ տա, որ նրան վնաս հասնի։

Իմայի հանգստացավ և սկսեց խաղալ մի քանի քարերով, որոնք գետնին էին ընկած։ Մելիսը նայում էր նրան և մտածում, թե ինչպես կարող է ապրել այդ փոքրիկ աղջիկը այդ անմարդաբնակ վայրում։ Նա չգիտեր, թե ինչ անի։ Նա չգիտեր

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ VԿԴ, 364 - 400)

Գ. գԼՈՒԽ

3.— ՅՈՒԹԻՆՑ

Թէ ո՞ւրկէն ուզէր ինձ նայիլ պատիւը, — ասոնք նախատինքներն էին, զորս կ՚ուտէր Սասունցի մը, մինչ ես ալ տեսնելով իմ ամօթալի վիճակս, կ՚ուզէի ինքզինքս ծածկել ամենուն աչքերէն, որ չտեսնեն զիս այդ վիճակին մէջ: Ինչ որ ըլլայ, ես ալ ոտքի ելայ, ու ինքզինքս ծանր կշռելով՝ սկսայ քալել դէպի ուր որ ինծի կը տանէին: Ամէնքն ալ ինծի նայեցան, ու ես ալ ամօթէս գլուխս վար առած՝ կ՚երթայի անոնց ետեւէն:

Ինչո՞ւ կ՚երթայի, չեմ գիտեր: Ինչո՞ւ չէի փախչիր, չեմ գիտեր: Ինչո՞ւ չէի ինքզինքս ձգեր ժայռերէն վար, չեմ գիտեր: Ինչո՞ւ չէի ինքզինքս սպաններ, չեմ գիտեր: Ինչո՞ւ չէի ինքզինքս ազատ

մաքրե՞ն թէ չեն մաքրեր », կը հարցնէ Ֆիկարօ, պարզելով անորոշութիւնը: Ազգաժողովի չրջանակներուն մէջ ալ նոյն հարցումները կ'ուղղեն: Կացութիւնը այնքան խառնակ է որ Ազգաժողովին ըստացած տեղեկութիւնները եւ զօր. Հուիլլըի հաղորդած լուրերն անգամ իրարու չեն համապատասխաներ: Միւս կողմէ, եգիպտական կառավարութիւնը զանազան ձեւերով կը յիշեցնէ թէ մաքրագործումը պիտի չհսկի, մինչեւ որ Իսրայէլի զօրքը չհեռանայ եգիպտական հողէն: Իսրայէլի հրամանատարը հաղորդեր է զօր. Պըրնսի թէ Սինայի չրջանը բոլորովին պարպած պիտի ըլլան յունուար 7ին առաջ:

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԵՑԱՒ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

Դեկտ. 28ին յանդուգն սպանութիւն մը կատարուեցաւ Ալժէրի կեդրոնին մէջ: Ալժերիոյ քաղաքապետներու դաշնակցութեան նախագահը, Ամեէ Ֆրոժէ, սպանուեցաւ ահաբեկիչի մը կողմէ:

Առաւօտեան ժամը 9,45ին Պ. Ֆրոժէ տունէն դուրս ելլելով կառք նստելու կը պատրաստուէր, երբ քսան տարեկան երիտասարդ մը մօտեցաւ դռնակին եւ կրակեց: Առաջին գնդակը կառքին մէջ լինկաւ, երկրորդը թեթեւապէս վիրաւորեց քաղաքապետը աջ կողմն, երրորդը զարկաւ սրտին: Ահաբեկիչը փախաւ, ուրիշ երկու մեղսակիցներու հետ որոնք դիրք բռնած էին քիչ անդին: Կը նշանակէ թէ ահաբեկումը ծրագրուած էր մանրակրկիտ քննութեամբ:

Դէպքը մեծ յուզում պատճառեց ամբողջ Ալժերիոյ մէջ: Պ. Ֆրոժէ ծնած էր 1882ին եւ մեծ համբաւ կը վայելէր իբրեւ իրաւագէտ: Մասնակցած է 1914–18ի պատերազմին, իբրեւ օդաչու, ծանր վէրքեր ստանալով: Ջերմ հայրենասէր մըն էր: Ալժերիոյ բոլոր քաղաքապետարանները փակուեցան ի նշան սուգի:

Հետապնդումները կը չարունակուին, ահաբեկչական ցանցը երեւան հանելու համար: Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոստ, այս առթիւ ճառ մը խօսելով յայտարարեց թէ «դաւադիրները կը փորձեն եւրոպացիները զրկել Իսլամներուն դէմ: Անկարող՝ վճռական հարուածներ տալու, հակառակ արտաքին յարաճուն օգնութեան, ըմբոստները կը փորձեն դատ չհիւլ քաղաքական դէմքի վրայ, նախ Փարիզի, բայց մանաւանդ Նիւ Եորքի մէջ (Ազգաժողով):

× Վարչապետը յայտարարութիւն մը կը պատրաստէ Ալժերիոյ մասին, նկատելով որ այդ հարցը պիտի քննուի Ազգաժողովին կողմէ:

× Արտաքին գործերու նահարարը, Պ. Փինօ ձայնասփիւռ ճառով մը պարզեց Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութիւնը 1956ին: Այս առթիւ ըսաւ թէ Ֆրանսա «անկախութիւն տուաւ Մարոքի եւ Թունուզի, ապացուցանելով թէ անհիմն են գաղթատիրութեան մեղադրանքները այնպիսի երկիրներու կողմէ որոնք կըրնան ժողովրդապետութեան եւ ընկերային յառաջդիմութեան դասեր առնել Ֆրանսայէն»: Ցետոյ բացատրեց թէ գնդ. Նասր օգնած էր Ալժերիոյ ապստամբութեան ,հակառակ միջազգային օրէնքի: «Վերջին ամիսներու ծանրակչիռ դէպքերը զօրացուցին մեր այն համոզումը թէ աւելի քան երբեք անրաժեշտ է իրական յարաբերութիւններ հաստատել Միացեալ Եւրոպան:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՆԱՒԱՀԱՒ ՈՒԻԼՍՐՆի ծննդեան հարիւրամեակին առթիւ յուշատախտակ մը զետեղուեցաւ Օթէլ Քրիյոնի ճակատը: Հանդուցեալ նախագահը այս պանդոկին մէջ խմբագրած էր Ազգերու Դաշնակցութեան դաշինքը 1919ին: Մ. Նահանգներուն մէջ ալ ոգեկոչեցաւ հարիւրամեակը մասնակցութեամբ Հայերու, որոնք այս առթիւ ոգեկոչեցին Հայաստանի Ուիլսընեան սահմանները:

ՍԻՊԵՐԻԱՑԻՆ արձակուած երեք ճապոնիներ կը պատմեն թէ Ս. Միութիւնը տակաւին կը չարունակէ Քոլիմայի հանքերը քչել հազարաւոր աքսորականներ: Այս աքսորավայրին մէջ կը գտնուին 1,300,000 գերիներ, — ուկրայնացի, լեհ, գերման, հունգար եւն. որոնք երբեք յոյս չունին վերադառնալու:

ԲՈՒՌՆ ՓՈԹՈՐԻԿ ՄԸ կը տիրէ Մանչի եւ Ատլանտեանի մէջ: Բազմաթիւ նաւեր դժուարութեան մատնուած են:

ԼԻԲԱՆԱՆ բանակցութիւններ կը կատարէ Մ. Նահանգներուն հետ, իւրանիումի հանքերու չահագործման համար:

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔՆԵՐ

THOMLAC

Ներկերու մեծ հաստատութիւնը եւ իր բոլոր մասնաճիւղերը ջերմ չնորհաւորութիւն կը յայտնեն իրենց բոլոր յաճախորդներուն ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՑ եւ Ս. ԾՆՈՒՆԴի առթիւ:

●

ԼՈՆՏՈՆ.— Նոր տարուան եւ Ծնունդի առթիւ անկեղծ բարեմաղթութիւններս հայրենակիցներուս, բարեկամներուս եւ բոլոր սիրելի ընկերներուս:

ՑՈՎՀԱՆՆՍ ԿՈՆՋԱԼԷՍ ՋԱԼՂԳԵԱՆ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԿԱՂԱՆԴԱՐԷՔ ՄԸ

Որբերու Օգնութեան Մարմինը (Փարիզահայ Տիկնանց Միութիւն) հրապարակ հանած է ընտիր մոխրաման մը Անիի Մայր Տաճարին նկարով,— գեղեցիկ կաղանդչէք մը ձեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն:

Հատ մը գնելով թէ՛ հաճոյք պատճառած եւ թէ՛ օգնած կ'ըլլաք հայ որբերուն:

Ստանալու համար դիմել Մ. Պարսամեան գրատունը, 46 rue Richer:

Գինը՝ 500 ֆրանք:

ՆՈՒԻՐ

Տէր եւ Տիկ. Հայկ Զրուանդեան 2000 ֆր. կը նուիրեն, Ֆր. Կ. Խաչի Մանուկներու Օրուան ծօնակատարութեան, Մուշեղ Գալուստեանի մահուան առթիւ, ի հիշատակ ծաղկեպսակի:

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հետզհետէ կը ղրկենք մեր բաժանորդներուն իրենց հաչիւը տեղեկացնող մանուտ-չէֆեր, խնդրելով որ փակեն իրենց պարտքը տարեզլուխէն առաջ:

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չստանան այն բաժանորդները որ պարտք ունին:

Դիւրացնելու համար առաքման գործողութիւնները, մեր բաժանորդները կըրնան վճարել իրենց բնակավայրին մէջ.—

ՄԱՐՍԷՅ, Գ. Ծերիկեանին, Ա. Քէոսէեանին: Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Յ. Էսկիճեանին (Սէն Ժեռոմ), Հ. Պետիկեանին (Վալպարէզ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն): Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ):

ՎԻԼՆ.— Մ. Մուրատեանին:

Ս. ԷԹԻԼՆ.— Վ. Խրիմեանին:

ԼԻՈՆ.— Միսաք Միրզէին (Մ. Ղազարեան):

ՎԱԼԱՆՍ.— Աշոտ Առաքելեանին:

ՏԷՍԻՆ.— Վ. Հիւսեանին:

ՆԻՍ.— Գ. Խոսրովեանին:

ԿՐԸՆՈԳԼԸ.— Քիւրէեանին:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Բարբոզ Փափազեանին:

ՊԱՆԵԼՕ.— Բ. Պասմաճեանին:

ԱՌՆՈՒՆԻԼ - ՍԱՐՍԷԼ.— Ա. Մարտիրոսեանին:

ԱՆԻԷՌ-Պ. ՔՈԼՈՄՊ.— Ա. Աւետիսեանին:

ՇԱՒԻԼ.— Գ. Կիւլեանին:

ԻՍԻ.— Եր. Ատանալեանին:

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Սպասուհի մը ամբողջ օրուան համար, երկու պզտիկով տան մը մէջ:

Դիմել երեկոները ժամը 7·30էն վերջ Տիկին Տէր Մինասեան, 14 rue de Vienne, (կառ Մէն Լազար):

REVEILLON ! ! !

Զուարթ եւ հաճելի կաղանդի զարթօնքը միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք ճոխ ու պէսպիսուն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ
ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ, ԵՒ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ
ԹԱՄԱԴՐՈՒԵՑՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65

կը խնդրուի նախապէս ապահովել սեղանները:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Պ. Ն. Քէչիչեանէ (Մարսէյլ) 1000 ֆրանք:

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ « ՅԱՌԱՋ » ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Տիկին Մարի Էքսերճեան մէկ տարեկան «Յառաջ» կը նուիրէ իր մօրը՝ Տիկին Գալուստեանի (Իվռ - Վառ):

●

Վալանսէն, Սիմոն Գազանճեան մէկ տարեկան «Յառաջ» կը նուիրէ իր մօրեղբօր Մանուկ Մարգիսեանի (Արտէշ):

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՇՐՋ. Վարչութիւնը իր տագը մասնաճիւղերով, Յունուար 3ին, ժամը 3–7 Սօսիկեթ Սավանթի մեծ սրահին մէջ կը տօնէ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ, զեղեցիկ յայտագրով մը:

ԿԱՂԱՆԴ ՊԱՊԱ

կը մասնակցին Գր. Վահան (տեսարան մը «Մեծապատիւ Մուրացկաններ»էն), պատանի Տէտէճեան (արմոնիքա), պարեր, թատերախաղ, նուագ, արտասանութիւններ մանուկներու կողմէ:

ՄՈՒՏՔը ԱԶԱՏ Է:

●

ՇԱՒԻԼ.— Փարիզի «Մանուկներու Օր»ուան հանդէսին առթիւ, որ տեղի կ'ունենայ Յունուար 3ին, հինգշաբթի օր Սօսիկեթ Սավանթի սրահը, Ֆ. Կ. Խաչի Շաւիլի մասնաճիւղը վարձած է օթոքար մը: Գիւղին մանուկները, դպրոցական ըլլան թէ ոչ, ձրի պիտի փոխադրուին հանդիսավայրը, իսկ մանուկներուն ընկերացող մեծերէն պիտի գանձուի 200 ֆրանք: Օթոքարը ժամը ճիչտ 2ին պիտի մեկնի Փուան տը Շաւիլէն եւ պիտի կենայ Շաւիլի հանրակառքի բոլոր կայարանները եթէ սպասողներ ըլլանուին: Կը խնդրուի ծնողներէ որ իրենց զաւակները չզրկեն այս բացառիկ պատեհութենէն:

ՊՈՄՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԻ

Յունուար 1, երեքշաբթի առաւօտ պատարագ ժամը 10ին:

(Շար.)

ՖՐ. Կ. ԽՕՋ

Ֆ. Կ. Խաչի Շրջ. Վարչութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է Մանուկներու Օրուան առթիւ, Տիկիններ Սամուէլեանէ 2000, Թօփալեանէ 1000, Օրմանճեանէ 1000, Քէօսէեանէ 500 ֆրանք:

Տիկին Ա. Ագնադարեան 8 քիլօ պոռպոն կը նուիրէ նոյն օրուան համար:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ Պանէօ-Քաչանի Ֆր. Կ. Խաչի պարահանդէսը փետրուար 10ին:

ՕՐԻՈՐԴ ԼԻԶՊԵԹ ԹԱՆՃԵԱՆ

JACQUES CHASTAIN

Նշանուած

Փարիզ, 25 դեկտեմբեր 1956

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդ «Ահարոնեան» խումբի ժողովը այս հինգշաբթի ժամը ճիչտ 21ին: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

Օրակարգ՝ նոր վարչութեան ընտրութիւն:

Ս. ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ-ՄԿՐՏԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻ

Այս երեքշաբթի ժամը 10ին հանդիսաւոր պատարագ Ամանորի առթիւ:

Կը հրաւիրուի հասարակութիւնը:

ՏՕՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

1 Յունուար երեքշաբթի, Նոր Տարի, առաւօտ սկիզբ ժամերգութեան, ժամը 9ին, Ս. Պատարագ ժամը 10,30ին:

5 յունուար, չաբաթ, սկիզբ ժամերգութեան ժամը 9ին. երեկոյ, Ձրագալոյց սկիզբ ժամերգ. ժամը 3,30ին, Ս. Պատարագ ժամը 4,30ին:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Ց. Դ. «Արղութեան» խումբի եւ Նոր Սերունդի ընկեր-ընկերուհիները ցաւակցութիւն կը յայտնեն ընկերներ Ցարութիւն եւ Մովսէս Տէմիր-ճեաններու իրենց մօր եւ հարսին Հայրիւնէ Տէմիրճեանի մահուան առթիւ, եւ փոխան ծաղկեպսակի 4000 ֆր. կը նուիրեն Փարիզի Մշակոյթի տան:

*
**

Ֆր. Կ. Խաչի ընկերուհիները կ'ողբան մահը ընկերուհի Հայրիւնէ Տէմիրճեանի, ցաւակցութիւն կը յայտնեն ընկերուհիներ Անահիտ եւ Նուրհանի Տէմիրճեաններուն եւ բոլոր ընտանեկան պարագաններուն:

Փոխան ծաղկեպսակի 5000 ֆր. կը նուիրեն մատուռ-դպրոցի չինութեան:

ՈՐԻ ԱՆՑՔՆԵԼ

ԿԱՂԱՆԴԻ ՋԱՐԹՕՆՔը

Անշուշտ

ԼԻԼԱՒԻ

24 RUE ST. LAZARE, PARIS (9e)

Կանխաւ ապահովել սեղանները՝ Հեռաձայնելով՝

TRI. 31-62

THEATRE MUNICIPAL de MAISON-ALFORT

ՄԷՋՕՆ ԱԼՖՕՐԻ ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԼԱԼՖՕՐՎԻԼԻՀՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԵՒ ՅՕԳՈՒՏ ԿԱՐՕՏՔԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ

ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, 5 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1957, ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.45 ԻՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ կը ներկայացնէ

ԳՐԻԳՈՐ-ՎԱՀԱՆԻ **ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ**

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆ ՀԱՅ ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՁՈՐՍ ԱՐԱՐ ԵՒ ՀԻՆԳ ՊԱՏԿԵՐ

Առաջին անգամ ըլլալով զուտ փարիզահայ ընտիր դերասաններէ կազմուած ամբողջական խումբով

Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Օր. Ա. ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Օր. Շ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆ, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆ եւ ՀԵՂԻՆԱԿը

AVIS AUX

Confectionneurs - Bonnetier-s Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը

Ձեզի կը յանձնարարէ.— Ճարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով

ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՑՆ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29